

Ar Bibl Santel

III

Levrioù diouganel

Labour an droidigezh-mañ a zo bet savet gant ur strollad beleien :
Loeiz ar Floc'h (Maodez Glanndour), Marsel Klerg, Jakez Doumap (Tad Medard),
Gwilherm Dubourg, Marsel ar C'hollo, Pêr ar Gall, ha Job Lec'hvien.

Poellgor lennadenn, divankadurioù :
Lizher elektronek : levr.sakr@gmail.com
© Embannadurioù Penkermin

Kinnigadur gant an aotrou Denez Moutel, eskob.

Emeur o paouez digeriñ ar Bibl d'ar brezhoneg. An droidigezh-mañ eus testennoù ar Skritur Sakr a zo frouezh ur mell labour kaset da benn gant meur a dud war destenn diazez ar Vulgata nevez embannet e 1983. Tud liesseurt o deus kemeret perzh en droidigezh, (beleien, skolveuridi, doueoniourien), ouzh en em harpañ war ar geriadurioù nevesañ eus ar yezh. Un oberenn a-bouez eo enta ar Bibl-mañ, peurc'hraet he zroidigezh gant ur strollad tud gouiziek ha diseurt.

Paskouriel eo pal an embannadur-mañ : Prezegerezh an Aviel n'hell tizhout ar bed-holl nemet gant ma vefe skignet levrioù ar Bibl, lennet ha meveriet, er vro-mañ evel er vroioù all : Breizh he deus ur glad sevenadurel kaer-meurbet gant ur yezh dezhi, adkavet gant yaouankizoù ar vro ha kalz a oadourien o studiañ anezhi. Da dalvezout emañ ivez kerkoulz war an dachenn speredel-relijiel hag an hini sevenadurel. Komz an Aotrou Doue en em ro da glevout e pep lec'h, ha n'eo ket hepken e-metoù al lidadurioù ilizel; en em ziskouez a ra c'hoazh war vogerioù hon ilizoù ha chapelioù gant kement a sternioù-aoter, izel-vosioù, delwennoù ha kalvarioù a zo oc'h ober dave d'ar Bibl !

Esmaet gant an holl binvidigezhioù-se e c'hellfe darn en em c'houlenn a belec'h e teuont, mar ne vije ket eus feiz hag ijin an dud o deus bevet, poaniet hag oberiet gant kalon war dafar o bro evit treuzkas ar Gomz roet dezho gant an Aotrou Doue.

Ar Spered Santel hag en deus bleinet o labour ra zeuio c'hoazh da sturiant ar re o deus graet an droidigezh evit ma vo embannet ar Silvidigezh dre binvidigezhioù ar sevenadurioù hag ar yezhoù.

E Sant-Brieg, 5 a viz genver 2013,
deiz gouel ar Seizh Sant Diazeourien Breizh.

Denez MOUTEL, eskobva Sant Brieg ha Landreger

Levr Izaia

Lodenn kentañ

1. Levrig gentañ : Diouganoù war Youda hag Efraim.

Anv al levr

1 ¹ *Gweledigezh Izaia, mab Amos, pezh a welas diwar-benn Youda ha Jeruzalem, en deizioù Ozias, Joatam, Ac'haz hag Ezekias, rouaned Youda.*

Barnedigezh Youda.

² Selaouit, o neñvoù, ha klev, o douar,
Rak an Aotrou eo an hini a gomz.
Maget em eus bugale ha desavet anezho,
Int avat a zo bet disfeal din.

³ An ejen a anavez e berc'henn
Hag an azen kraou e vestr :
Met Israel n'en deus anaoudegezh ebet,
Va fobl n'he deus skiant ebet.

⁴ A ! Broad pec'herez, pobl karget a dorfedoù,
Gouenn fallakr, bugale dinatur !
Dilezet o deus an Aotrou,
Dismegañset Doue santel Israel :
Aet int war gil dioutañ.

⁵ Pelec'h c'hoazh skeiñ ganeoc'h
Ma talc'hit en ho tirollerezh?
Klañv eo ar penn a-bezh, dinerzhet ar galon;

⁶ Eus seul e dreid betek lein e benn
N'eus netra yac'h ennañ :
Gloazioù, bloñsadennoù, goulíoù digor,
Ha n'int ket bet louzaouet na bandennet
Na distanet gant eoul.

⁷ Drastet eo ho pro, pulluc'het ho kêrioù;
Ho touar-c'hwi, emañ dindan ho taoulagad
An estrenien ouzh en debriñ,
Ha dismantret ez eo evel ma oar ober estrañjourien.

⁸Setu manet merc'h Sion hec'h unan-penn,
 Evel ur foukenn en ur winieg,
 Evel ul lochenn en ur park kokombrez,
 Evel un tour-brezel goude ar seziz.

⁹Mar n'en divije ket Aotrou hollc'halloudek lezet ganimp ur restad
 E vijemp heñvel ouzh Sodom, re bar da C'homora !

Enep ur relijion diwirion

¹⁰Selaouit komz an Aotrou, pennoù bras Sodom !
 Digorit ho skouarn da gentel hon Doue, pobl Gomora !
¹¹Da betra e servij din niver bras hoc'h aberzhoù?
 Eme an Aotrou.

Setu me dic'hoantet gant an holloskadoù meot
 Ha gant druzoni al leueoù;
 N'em eus plijadur ebet gant gwad an tirvi,
 An deñved, ar bouc'hed !

¹²Pa zeuit d'en em zerc'hel dirazon,
 Piv a c'houlenn ouzhoc'h pilpazañ va leurioù?
¹³Paouezit a zegas din profadoù didalvoud :
 Heugañ a ran gant hoc'h ezañs.

Evit ho loarioù-nevez, ho sabadoù, ho podadegoù,
 N'hellan ket gouzañv war un dro torfed hag emvod santel.
¹⁴Ho loarioù-nevez hag ho kouelioù, o c'hasaat a ran,
 Ur bec'h ez int evidon, erru on skuizh ganto.

¹⁵Pac'h astennit ho taouarn davedon
 E vouchan ouzhoc'h va daoulagad,
 Ha goude ma talc'hit gant ho pedennoù, ne selaouan ket,
 Rak leun a wad eo ho taouarn.

¹⁶En em walc'hit, en em naetait,
 Tennit kuit a-zirak va daoulagad fallagriezh hoc'h oberoù;
 Ehanit d'ober an droug, deskit ober ar mad.

¹⁷Klaskit ar reizhder, rekourit an den mac'homet,
 Roit e wir d'an emzivad, difennit kaoz an intañvez;

¹⁸Ha neuze deuit da vreutaat ganin, eme an Aotrou.
 Na pa ve ho pec'hedoù evel skarleg
 Ra zeuint da vezañ gwenn evel erc'h;
 Na pa vefent ruz evel limestra,
 Ra zeuint da vezañ evel gloan.

¹⁹Ma fell deoc'h sentiñ ouzhin a galon vat
 E vevot diwar madoù ho pro;

²⁰ Hogen mar ne fell ket deoc'h, mar disentit,
E vezot lonket gant ar c'hleze.
-Rak genoù an Aotrou en deus komzet.

Klemmigan war Jeruzalem

²¹ Penaos eo deut da vezañ ur c'hagn, ar gêr feal,
M'edo ar reizhder o ren enni,
Enni edo ar justis o chom,
Ha bremañ... muntrerien !

²² En koc'hion eo 'n em droet da arc'hant,
Gant dour eo bet kemmesket da win :

²³ Tud diroll eo da briñsed,
Kenseurtes al laeron !

Holl e klaskont resev profoù
Hag e redont war-lerc'h ar roadoù;
Ne rentont ket e wir d'an emzivad
Hag e lezont kaoz an intañvez da gouezhañ.

²⁴ Setu perak e lavar an Aotrou,
Doue galloudek Israel, Aotrou hollec'halloudek :
Ac'ha ! Tennañ a rin dic'haou eus va enebourien
Ha dial eus va diarbennieren !

²⁵ Astenn a rin va dorn warnout,
Da naetaat a rin gant dour kali.
Teuziñ a rin da goc'hion er greuzeul,
Lemel a rin diouzhit ar plom.

²⁶ Adlakaat a rin da varnerien heñvel ouzh ar re a wechall,
Ha da guzulieren evel en amzer gent,
Ma vi anvet diwar neuze Kêr ar Reizhder,
Ar Geoded feal.

²⁷ Ar reizhder eo an hini a vo daspren Sion;
Ar fealded, daspren ar re a zistroy a galon :

²⁸ Hogen ar re zisuj, ar bec'herien, a vo bruzunet holl a-unan,
Ar re a zilez an Aotrou a yelo da get.

A-enep ar gwez sakr

²⁹ Ya, mezh ho po gant ar gwez-tourmantin a rae ho plijadur;
Ruziañ a reot gant al liorzhoù a oa deoc'h un dudi.

³⁰ Rak c'hwi a vo evel un dourmantinenn gweñvet he delioù,
Evel ul liorz h vrav goude diouer a zour.

³¹An den otus 'vo un tamm-stoup, e oberoù ar fulenn-dan :
 Deviñ a raint o daou war un dro,
 ha ne vo den evit lazhañ ar flamm.
 Jeruzalem, kreizenn da-zont an holl vroadoù.

A-enep Youda ha Jeruzalem

2¹ Sed ar gomz a welas Izaia, mab Amos, diwar-benn Youda ha Jeruzalem.

²E dibenn an amzer e vo diazezet Menez ti an Aotrou
 War gern ar menezioù,
 Hag e savo a-us d'an tosennoù,
 Ha war-zu ennañ e teredo an holl vroadoù.

³Pobloù e-leizh a zeuio hag a lavaro :
 «Deuit ha pignomp war-zu Menez an Aotrou,
 War-zu ti Doue Yakob,
 Ma kelenno dimp e hentoù
 Ha ma kerzhimp en e wenodennoù.»
 Rak eus Sion e teuio al Lezenn
 Hag eus Jeruzalem lavar an Aotrou.

⁴Barn a raio etre ar broadoù
 Ha tredeog e vo etre e-leizh a vroadoù.
 Terriñ a raint o c'hlezeier evit ober soc'hioù ganto
 Ha filzier gant o goafioù;
 Ne vo ket savet mui ar c'hleze enep ur vroad
 Ha ne vo mui desket ober brezel.

⁵Tud tiegezh Yakob, deuit,
 Ha kerzhomp e sklerijenn an Aotrou !
 Kastiz an dud lorc'hus.

⁶Setu m'hoc'h eus distaolet ho pobl, tiegezh Yakob
 Dre ma 'z eo ar vro leun a zivinourien
 Hag a lennerien blanedennoù, e-giz ar Filistiz,
 Ha ma skoulmer mignoniezh gant estrañjourien.

⁷Leun eo o bro a arc'hant hag a aour,
 ha divuzul eo o zeñzorioù;
 Leun eo o bro a gezeg,
 ha diniver eo o c'hirri.

⁸Leun eo o bro a idolennoù,
 Hag e stouont dirak labour o daouarn,
 Dirak ar pezh o deus stummet o bizied.

⁹Rak-se eta e vo pleget kein an den,
 Hag izelaet e vo an dud :
 Arabat pardoniñ dezho !

¹⁰ Kae e-barzh ar garreg, en em guzh er poultr,
Evit tec'hel dirak dremm spouronus an Aotrou,
Ha dirak splannder e veurded,
Pa savo evit spouronañ an douar.

¹¹ An daoulagad lorc'hus a sello d'an traoñ
Ha diskaret e vo foug ar re vras, -
Rak an Aotrou a vo uhelaet,
An Aotrou hepken en deiz-se.

¹² Rak Doue hollc'halloudek en devo e zeiz
A-enep kement a zo lorc'h ha foug,
A-enep kement 'zo brasoni
Evit neuze he diskar;

¹³ A-enep holl sedrez al Liban, lorc'hus hag uhel o fenn,
A-enep holl gwez-derv Basan,

¹⁴ A-enep an holl venezioù brabañsus,
A-enep an holl dorgennoù serzh,

¹⁵ A-enep an holl dourioù uhelsavet,
A-enep an holl mogerioù kadarn,

¹⁶ A-enep holl listri Tarsis,
A-enep an holl vagoù a varc'hadourezh prizius.

¹⁷ Balc'hder an den a vo pleget
Ha diskaret brasoni an dud,
Rak an Aotrou a vo uhelaet,
An Aotrou hepken en deiz-se :

¹⁸ Hag e vo taolet kuit an holl idolennoù, gwitibunan.

¹⁹ Antreit e groc'hioù ar reier
Hag e mougevioù an douar,
Evit tec'hel dirak dremm spouronus an Aotrou
Ha dirak splannder e veurded,
Pa savo evit spouronañ an douar.

²⁰ En deiz-se e taolo an den
D'ar razhed ha d'al logod-dall,
An idoloù arc'hant, an idoloù aour,
En devoa savet dezhañ e-unan evit o adoriñ.

²¹ Hag antren a raio en toulloù ar c'herreg,
E groc'hioù ar reier,
Evit tec'hel a-zirak dremm spouronus an Aotrou,
A-zirak splannder e veurded,
Pa savo evit spouronañ an douar.

²²Paouezit a fiziout en den
Pa n'eus en e zifron nemet ur c'hwezhadenn,
Rak petore stad a c'heller ober anezhañ?

An direnerezh e Jeruzalem.

3 ¹Setu m'emañ an Aotrou, Doue hollc'halloudek,
O vont da dennañ digant Jeruzalem ha digant Youda
Pep sikour ha pep skoazell
(Pep sikour a vara ha pep sikour a zour) :

²An den kadarn, ar brezelour,
Ar barner, an diouganer,
An divinour, an henaour,
³Ar c'habiten, an den enorus,
Ar c'huzulier, ar micherour ampart,
Ar strobinnellour akuit.

⁴Ha tud yaouank a roin dezho da briñsed
Ha bugale eo ar re a vestronio warno.

⁵Tud ar bobl en em strinko an eil re ouzh ar re all,
Ha pep unan ouzh e nesañ;
An den yaouank en em daolo ouzh an den kozh,
Hag an den a netra ouzh an henaour.

⁶Neuze e krogo unan bennak en e vreur
E ti e dad, 'n ur lavarout :
«Te ac'h eus ur vantell, bez rener warnomp
Ha kemer war da gont an dismantr-mañ»;

⁷Nemet e savo e vouezh evit respont en deiz-se :
«Me n'on ket medisin !
N'em eus em zi na bara na mantell !
N'it ket d'am lakaat da rener war ar bobl !»

⁸Rak horjellañ a ra Jeruzalem,
Ha Youda a zo o vont da gouezhañ :
Rak o c'homzoù hag o oberoù a sav enep an Aotrou
Evit daeañ selloù e veurded.

⁹O divergontiz a ro testeni enep dezho o-unan,
Embann a reont o fec'hed evel Sodom;
'Vit o gwalleur ne guzhont ket anezhañ.
O rivin eo an hini a brientont dezho o-unan.

¹⁰Lavarit avat : Eürus an den reizh,
Rak debriñ a raio eus frouezh e oberoù !

¹¹Gwa d'an den fallakr ! An droug en em gavo gantañ,
Rak paeet e vo dezhañ diouzh ober e zaouarn.

¹² Va fobl ! Gwasket eo gant bugale,
Ha merc'hed a vestroni warni.
O va fobl, da renerien az lak da ziheñchañ
Hag a zispenn ar roud ac'h eus da vont gantañ.

¹³ Setu ma sav an Aotrou evit tamall,
En e sav emañ evit barn e boblad.

¹⁴ Emañ an Aotrou o tont
Da varn henaourien e bobl hag o friñsed :
«C'hwi eo hoc'h eus peuret ar winienn !
En ho tiez emañ dibourc'h ar paour.

¹⁵ Petra hoc'h eus da flastrañ va fobl
Ha da vresañ fas ar beorien?
Diougan an Aotrou, Doue hollc'halloudek !»

Enep lorc'hachoù ar merc'hed

¹⁶ Lavarout a ra an Aotrou :
«Dre m'eo deuet merc'hed Sion da bompadiñ,
Dre ma kerzhont uhel o fenn
En ur wignal gant o daoulagad;

Dre ma valeont a gammedoù bihan
Evit lakaat o gwalennoù-treid da sklintinat,

¹⁷ E touzo an Aotrou pennoù merc'hed Sion,
An Aotrou a zizoloio o noazhder.

¹⁸ En deiz-se e tenno kuit an Aotrou ar bragerizoù,
Ar gwalennoù, an heolennoù, al loarennoù,

¹⁹ Ar c'hleierigoù-skouarn, an troioù-brec'h hag ar gouelioù,

²⁰ An talgenoù, ar chadennigoù-treid hag ar gourizoù,
Ar boestoù c'hwez-vat, ar bravigoù-hud,

²¹ Ar bizeier hag al lagadennoù-fri,

²² Ar saeoù a briz, ar skerboù,

Ar mantilli hag ar seierigoù-dorn,

²³ Ar melezourioù, ar c'hrezioù fin,
An tulbanoù hag ar mantilhennoù.

²⁴ Hag e-lec'h c'hwez-vat e vo flaer,
e-lec'h gouriz, kordenn,
e-lec'h blev rodillet, penn moal,
e-lec'h ur sae ledan, ur sac'h,
e-lec'h kened, merk an houarn ruz.

Intañvezed Jeruzalem.

²⁵ Diskaret e vo da wazed gant ar c'hleze

Ha da dud kreñv e-kreiz an emgann.

²⁶ Hirvoudiñ a raio gant ar c'hañv dorioù Sion,

Hag hi, dibourc'het, a azezo er poultr.

4 ¹ En deiz-se e krogo seizh gwreg en ur gwaz

'N ur lavarout : «N'az po ket d'hor magañ,

N'az po ket d'hor gwiskañ,

Gra dimp hepmuiken dougen da anv !

Sav diwarnomp hon dismegañs !»

Promesaoù a zaspren hag a glod.

² En deiz-se e vo diwan an Aotrou kinkladur ha splannder,

Ha frouezhenn ar vro, enor ha levenez,

Evit ar re salvet a-douez tud Israel :

³ Ar re a vo bet lezet e Sion,

Ar re a vo bet espernet e Jeruzalem

A vo neuze anvet Sent,

Ar re bet enskrivet da gaout buhez e Jeruzalem.

⁴ Goude m'en devo an Aotrou gwelc'het loustoni merc'hed Sion

Ha puraet Jeruzalem diouzh ar gwad a zo enni

Gant an alan a varnerezh hag an alan a wasterezh,

⁵ Neuze e teuo an Aotrou da chom war holl dachennad Menez Sion,

Ha war an holl dud en em vodo eno,

Ma vo evito e-pad an deiz evel ur goabrenn, ur vogedenn,

Hag e-pad an noz evel sked un tantad o flamminañ :

Rak a-us d'an holl, gloar an Aotrou a vo un daez,

⁶ Un deltenn da zisheoliañ diouzh tommderioù an deiz

Ha da vezañ repu ha goudor a-enep glav ha kurunoù.

Hañvaladenn ar winienn

5 ¹ *Kanañ a rin d'am c'hariad, kanenn e garantez evit e winienn :*

Bez' en devoa va c'hariad ur winienn

War un dorgenn strujus :

² Palaret en devoa an douar anezhi

Ha lamet ar vein kuit,

Ha plantet kefioù gwini eus an dibab;

Savet un tour en he c'hreiz,

Toulet ivez ur waskerell.

Ha gortoz a rae diwarni rezin mat :

Hi avat ne roas nemet egras.

³Bremañ eta, tudoù Jeruzalem, ha c'hwi, tudoù Youda,
Barnit, m'ho ped, etre va gwinienn ha me !

⁴Petra ouzhpenn-se a oa d'ober d'am gwinienn
Ha n'em eus ket graet eviti?
Perak, pa c'hortozen e rofe rezin mat
N'he deus douget nemet egras?

⁵Bremañ eta e roin deoc'h da anavout
Petra rin-me d'am gwinienn :
Lemel a rin he c'hae diouti ma vo peuret,
Diskar a rin he moger kuit ma vo mac'het dindan an treid.

⁶He zreiñ a rin da fraosteg,
Ne vo mui diskoultret na c'hwennet,
Ma savo warni drez ha spern;
Ha d'ar c'houmoul e c'hourc'hemennin
Chom hep teurel o glav warni.

⁷Rak gwinienn Aotrou hollc'halloudek eo ti Israel,
Hag e blantenn garet eo gwazed Youda.
Edo war c'hed a reizhder ha setu lazherezh, -
War c'hed a justis ha setu garmoù a anken.

Mallozhioù

⁸Gwa d'ar re a stag ti ouzh ti
Hag a zastum park ouzh park,
Ken na van plas ebet ken,
Nemeto ken o chom o-unan-penn e-kreiz ar vro !

⁹Hogen sed ar pezh a lavar d'am divskouarn, Aotrou hollc'halloudek !
Ya, didud e vo an tiez niverus-se;
An tiez bras ha kaer-se ne vo den ebet ken o chom enno.

¹⁰Rak dek kordenn-douar a wini ne roint nemet ur batad,
Ur c'homerad-had ne roio nemet un efaad-greun.

¹¹Gwa d'ar re a sav mintin-mat
Evit redek war-lerc'h an evajoù kreñv,
Hag a chom da glukañ diwezhat betek serr-noz
Evit bezañ tomm gant ar gwin !

¹²Telenn ha lud, taboulin ha fleüt,
Everezh gwin sed aze o fredoù;
Met ne daolont ket evezh ouzh oberoù an Aotrou,
Ha ne sellont ket ouzh labourioù e zaouarn.

¹³ Setu perak e vo kaset va fobl da sklav,
 Dre n'o deus ket a skiant;
 He noblañs a varvo gant an naon
 Hag an engroez a zisec'ho gant ar sec'hed.

¹⁴ En abeg da se emañ ar Sheol o ledanaat e gorzailhenn
 Hag o tigeriñ ur genoù divuzul,
 Rak ennañ e tiskenno splannder Sion hag hec'h holl cholori
 Ha chalami an engroez en e joa.

¹⁵ Izelaet e vo Mab-Adam, diskaret an dud,
 Lorc'hentez an daoulagad a vo taolet d'an traoñ.

¹⁶ Met Aotrou hollc'halloudek en em ziskouezo uhel gant e varnedigezh,
 Hag an Doue santel a vo gwelet e santelezh en e justis.

¹⁷ Pa vo deñved ouzh o feuriñ evel peurvanoù,
 Pa vo ar gantreerien o tebriñ e parkoù gwastet ar binvidien.

¹⁸ Gwa d'ar re a sach an drougiezh war-bouez kerdin ar gaou
 Hag ar pec'hed evel gant sugelloù ur c'harr !

¹⁹ Ar re a lavar : «D'an Aotrou da hastañ,
 Ra zifraeo d'ober e labour evit m'en gwelimp !
 Ra dostaio, ra zeuio da wir mennad Doue santel Israel,
 Evit ma ouezimp !»

²⁰ Gwa d'ar re a ra eus an droug ar mad,
 Hag eus ar mad an droug,
 Ar re a dro ar sklerijenn e teñvalijenn
 Hag an deñvalijenn e sklerijenn,
 Hag a lak ar c'hwerv da vezañ ar c'hwek,
 Hag ar c'hwek da vezañ ar c'hwerv !

²¹ Gwa d'ar re a zo fur dirak o daoulagad o-unan
 Ha skiantek war o meno !

²² Gwa d'ar re a zo tud kadarn da evañ gwin
 Ha tud nerzhus da gemmeskañ an evajoù kreñv,

²³ Ar re a zidamall an den fallakr evit ur prof
 Hag a nac'h e wir d'an den reizh !

²⁴ En abeg da se, evel ma vez lonket ar plouz gant teod an tan,
 Evel ma vez kuzumet ar geot sec'h gant ar flamm,
 E teuy o gwrizienn da vezañ breinadur
 Hag o bleunienn a zinjio kuit evel poultr;
 Rak distaolet o deus Lezenn Aotrou hollc'halloudek
 Ha disprizet lavar Doue santel Israel.

Donedigezh an alouber asouriat

²⁵ Dre se eo bet tanflammet konnar an Aotrou enep e bobl,
Astennet en deus e zorn warni ha skoet ganti;
Lazhet en deus ar briñsed
Hag o c'helanou a zo evel teil e-kreiz ar straedoù.
Ha daoust da gement-se n'eo ket bet torret d'e gonnar
Hag e zorn a chom bepred savet uhel.

²⁶ Sevel a ra ur banniel da c'hervel ar broioù pell,
C'hwibanat a ra dezho da zont eus penn pellañ an douar,
Ha setu ma teuont skañv ha dilu.

²⁷ En o zouez n'eus hini a ve skuizh, hini na drabidellfe,
Hini o vorediñ pe o kousket,
Hini a vefe dibrennet e c'houriz pe torret koreenn e votoù.

²⁸ Lemm eo o biroù, stignet o holl waregoù;
Kalet evel kailhastr eo karnoù o c'hezeg
Ha rodoù o c'hirri 'zo herrus evel ur gorventenn.

²⁹ Yudal a reont evel leoned,
Yudal a reont evel ul leon yaouank,
A groz, a 'n em daol war e breizh
Hag a gas anezhañ hep na ve den evit en skrapañ digantañ.

³⁰ En deiz-se e vo kruz a-enep Youda,
Evel kruzadenn ur mor.
Sellit ouzh an douar, setu teñvalijenn hag anken,
Setu mouget ar sklerijenn gant koumoul du !

2. Levrig an Emmanuel.

Galvidigezh Izaia.

6 ¹ Ar bloaz ma varvas ar roue Ozias e welis an Aotrou azezet war un tron uhelsavet, ha plegioù e vantell a leunie an Templ. ² Serafined a oa dirazañ, pep a c'hwec'h askell dezho : gant div e kuzhent o dremm, gant div e kuzhent o zreid ha gant div e nijent. ³ Ha youc'hal a raent an eil d'egile, hag e lavarent : Santel, santel, santel eo Aotrou hollc'halloudek ! Leun eo an douar a-bezh gant e c'hloar ! ⁴ Hejet e oa diazezoù an dorioù gant mouezh an hini a youc'he hag an ti a voe leuniet a voged. ⁵ Neuze e lavariz : Gwa me ! kollet on ! Rak un den saotret e ziweuz ez on-me, hag e-touez tud saotret odiweuz emeon o chom, hag ez eo ar Roue, Doue hollc'halloudek, o deus gwelet va daoulagad. ⁶ Met unan eus ar Serafined a nijas betek ennon, gantañ en e zorn ur c'hlaouenn-dan en devoa kemeret diwar an aoter gant un durkez; ⁷ he stekiñ a reas ouzh va genoù en ur lavarout : Sell ! Houmañ he deus stoket ouzh da ziweuz, lamet eo kuit da zrougiezh ha glanaet da bec'hed.

⁸Neuze e klevis mouezh an Aotrou o lavarout : Piv a gasin? Ha piv a yelo evidomp?
Ha me da respont : Setu-me ! Va c'has-me ! ⁹Hag eñ a lavaras :

«Kae ha lavar d'ar bobl-se :
Klevit, selaouit hep kompren,
Gwelit, sellit hep anavout.

¹⁰Kaleta kalon ar bobl-mañ,
Ponnera o divskouarn ha mouch o daoulagad,
Gant aon na welfe o daoulagad
Ha na glevfe o divskouarn,
Na gomprenfe o c'halon,
Na zistrofent ha na vefent yac'haet.»

¹¹Neuze e lavar is :
«Betek pegeit, Aotrou?»

Hag eñ a respontas :
«Ken na vo ar c'hêrioù dispennet ha didud,
Hag an tiez hep den enno ken,
Hag an douar gwastet, digevannez;
¹²Ken n'en devo an Aotrou pellaet an dud,
Ken na vo bras an digenvez e-kreiz ar vro.

¹³Ha ma chom c'hoazh un dekvedenn eus an dud
E vint distrujet d'o zro;
Hag evel ma chom o c'hefioù
Gant an tourmantin hag an derv bet diskaret,
Evel-se e chomo ur c'hef, un had santel.»

Kemennadur d'ar roue Ac'haz ha d'e dud.

⁷ ¹En deizioù Ac'haz, mab Joatam, mab Ozias, roue Youda, e pignas Rasin, roue Aram, ha Peka, mab Romelia, roue Israel, enep Jeruzalem d'hec'h argadiñ; met ne zeujont ket a-benn d'he c'hemerout.

² Tud a oa deuet da gemenn an dra-se da di David : Emañ Aram o kampañ en Efraim ! Ha neuze e oa bet lakaet e brall kalon Ac'haz ha kalon e bobl, evel ma vez lakaet e brall gwez ar c'hoadoù gant an avel.

³Hag an Aotrou a lavaras da Izaia : «Kae da ziambroug Ac'haz, te ha Sear-Iasoub da vab, war-zu penn pellañ kanol al lenn uhelañ, war hent park ar C'hommer, ⁴ha lavar dezhañ :

Diwall, chom sioul, bez dizaon,
N'ez ket da fallgaloniñ
En abeg d'an daou damm etev-tan-se o teurel maged,
En abeg da vrouez Rasin, roue Aram,
Ha da gonnar mab Romelia,

⁵Dre m'he deus Aram en em glevet
Gant Efraim ha mab Romelia
D'ober droug ouzhit; en ur lavarout :
⁶Pignomp a-enep Youda,
Spouronomp anezhañ, aloubomp anezhañ
Ha lakomp eno da roue mab Tabeel.
⁷Met Doue an Aotrou a gomz evel-henn :
Se n'en devo efed ebet, se ne vo ket !
⁸Rak kêr-benn Aram eo Damas
Ha penn Damas eo Rasin,
⁹Kêr-benn Efraim eo Samaria
Ha penn Samaria eo mab Romelia,
^{8b}Met a-benn pemp bloaz ha tri-ugent
E paouezo Efraim flastret da vezañ ur bobl.
^{9b}Mar ne gredit ket avat ne badot ket.»

An eil kemennadur d'ar Roue : sin an Emmanuel

¹⁰An Aotrou a gomzas c'hoazh ouzh Ac'haz en ur lavarout : ¹¹«Goulenn ur sin digant an Aotrou da Zoue, pe en donder an douar pe en uhelder an neñv.»
¹²Met Ac'haz a respontas : «Ne c'houlennin ket ha ne demptin ket an Aotrou !»
¹³Neuze e lavaras Izaia :

«Selaouit eta, tud tiegezh David !
Hag-eñ eo re nebeut deoc'h skuizhañ an dud
Ma skuizhit ivez va Doue?

¹⁴Neuze eo an Aotrou anezhañ e-unan a roio deoc'h ur sin :
Setu m'eo dougerez ar Werc'hez hag e c'hano ur mab
A vo roet dezhañ Emmanuel da anv.

¹⁵Debriñ a ray laezh ha mel
Ken na ouio disteurel an droug ha dibab ar mad;
¹⁶Rak a-raok ma ouio ar bugel
Disteurel an droug ha dibab ar mad
E vo bet gwastet bro an daou roue-se ac'h eus aon razo.

¹⁷Lakaat a raio an Aotrou da zont warnout,
War da bobl ha war di da dad,
Deizioù 'vel n'eus ket bet o tont
Abaoe m'en em zisrannas Efraim diouzh Youda, - Roue Asour -

¹⁸En deiz-se e c'hwitello an Aotrou da c'hervel
Ar c'hwibu a zo er penn pellañ eus stêrioù an Ejipt
Hag ar gwenan a zo e Bro-Asour.

¹⁹ Dont a raint d'en em bozañ
En traoniennoù serzh hag e skalfoù ar reier,
War an holl vodoù-spern ha war an holl beurvanoù.

²⁰ En deiz-se, gant un aotenn feurmet gantañ
Er broioù en tu-hont d'ar Stêr
E razo an Aotrou ar penn ha blev an divesker,
Hag ivez ar barv a-bezh.

²¹ En deiz-se e vo pep unan
O vevañ ur vuoc'h ha div zañvadez,
²² Hag e roint kement a laezh
Ma ne vo debret nemet dienn;
Rak mel ha dienn eo ar pezh a zebro
Ar re a vo manet er vro.

²³ Rak en deiz-se, kement tachenn ma oa enni
Mil kef gwini, dezho talvoudegezh mil pezh arc'hant,
Ne vo ken anezhi nemet drez ha spern.

²⁴ Gant saezhoù ha gwaregoù ned eor ken enni,
Rak ar vro ne vo ken anezhi nemet drez ha spern;

²⁵ Hag an holl venezioù-se a veze c'hwennet gant ar c'hwengloù
Ned eor mui enno gant aon rak an drez hag ar spern :
Ur peurvan evit an ejened e vint,
Un douar d'an deñved da vac'hañ !

Kemennadur d'ar bobl

8 ¹ Lavarout a reas an Aotrou din :
«Kemer un dablezenn vras,
ha skriv warni gant lizherennoù aes da lenn :
Skraperezh prim ! Preizhataerezh tost !»

² Ha kemer a ris din testoù leal,
ar beleg Ouria ha Zakaria, mab Barac'hias.

³ Tostaat a ris ouzh ar Brofedez :
koñsev a reas ha genel ur mab.

Neuze an Aotrou a lavaras din :
«Ro dezhañ da anv **Maher-Shalal-Hash-Baz**
(*Skaperezh prim, preizhataerezh tost !*).

⁴ Rak kent d'ar bugel gellout gervel : "Tad ! Mamm !",
e vo bet degaset pinvidigezhioù Damas
ha dibourc'hioù Samaria dirak roue Asour.»

⁵ Komz a reas c'hoazh an Aotrou ouzhin hag e lavaras din :

⁶ «Peogwir he deus ar bobl-mañ graet fae

Ouzh दौरioù Siloe o redek didrouzik,
Ha peogwir e kren en abeg da Rasin ha da vab Romelia,
⁷En askont da se setu ma lakay an Aotrou da zont warno
Doureier bras ha don ar Stêr,
Roue Asour gant e holl nerzh.

Sevel a raio dreist he naoz a bep tu
Evit en em ledañ dreist he glannoù;
⁸Antren a raio en Youda, liñvañ ha beuziñ,
Ha sevel betek ar gouzoug,
Hag astennad e zivaskell a c'holoio
Da vro en he fezh, Emmanuel !

⁹Anavit se, pobloù, ya, bezit spouronet;
Selaouit holl, broioù pellañ ar bed !
En em baramantit ha bezit spouronet,
En em baramantit, met flastret e vezot !
¹⁰Savit mennadoù, met c'hwitañ a raint,
Roit urzhioù, met diefed e vezint,
Rak Doue a zo ganimp !»

¹¹Rak evel-henn e komzas ouzhin an Aotrou
Pa grogas gant e zorn ennon
Ha pa 'm alias da ziwall da vale
Gant hent ar bobl-mañ :

¹²«Na rit ket kavailhad
Eus kement a vez anvet kavailhad gant ar bobl-se,
N'it ket da spouronañ rak ar pezh a spouron anezho,
Na spontit ket !

¹³Aotrou hollc'halloudek eo an hini a dleit diskleriañ santel,
Eñ an hini a dleit doujañ ha spouronañ dirazañ.

¹⁴Eñ eo a zeuio da vezañ ur maen-skoilh
Hag ur roc'h a wall-lamm evit an daou di eus Israel,
Ur pech hag ur roued evit tud Jeruzalem.

¹⁵Kalz anezho a streboto, a gouezho,
A vo bruzunet, a vo luziet er roued ha paket.»

Diskleriadur Izaia d'e ziskibien

¹⁶Lakaat a ran ul liamm war an testeni-se,
Siellañ a ran ar gentel-se e kalon va diskibien :

¹⁷Esperout a ran en Aotrou
Zoken pa guzh e zremm ouzh ti Yakob,
Hag ennañ e lakaan va fiziañs.

¹⁸ Setu me hag ar vugale en deus roet din an Aotrou
 A zo arouezioù ha diouganoù en Israel
 A-berzh Aotrou hollc'halloudek,
 An hini 'zo o chom war Venez Sion.

¹⁹ Pa lavaro deoc'h an dud :
 «Kemerit kuzul digant an igromañserien
 Ha digant an divinourien oc'h hiboudiñ hag o vouskomz !
 Respontit : Hag-eñ n'eo ket digant he doueoù
 E tle ur bobl kemer kuzul?»

Hag-eñ eo digant ar re varv
 E tleer goulenn kuzul diwar-benn ar re vev?

²⁰ Sed ar gelennadurezh hag an testeni !
 Sur, mar ne gomz ket ar bobl hervez al lavar-mañ
 Ne vo ket eviti ur gouloù-deiz !

²¹ Kantren a raint a-dreuz ar vro
 Gwall-reuzeudik ha marnaoniet,
 Ha p'o devezo naon e savo droug enno
 Hag e vallozhint o roue hag o Doue;

Sevel a raint o daoulagad war-zu an nec'h,

²² Evit sellout goude-se war-zu an douar :
 Setu trubuilh ha teñvalijenn, anken dic'houlou.
 Ya, distaolet e vezint en deñvalijenn !

²³ Hogen n'eus mui a deñvalijenn
 Evit an douar a zo bet en enkreuz.

Ar Priñs da zont

Evel m'he deus an amzer gentañ degaset gwallerezh
 Da zouar Zaboulon ha da zouar Neftali,
 Evel-se an amzer diwezhañ a leunio a glod Hent ar Mor,
 An tu all d'ar Yordan, tolead ar Baganed.

9 ¹ Ar bobl a gerzhe en deñvalijenn
 He deus gwelet ur sklerijenn vras,
 Ar re a oa o chom e bro skeud an Ankoù
 Eo paret ar gouloù warno.

² Laouenaet hoc'h eus tud ho poblad
 Ha kresket o joa;
 Tridal a reont dirazoc'h
 Evel ma trider da vare an east,
 Evel ma trivli an drec'hourien
 Pa lodennont an dibourc'hiou.

³Rak ar yev a veze o pouezañ warno,
Ar gelastrenn a skoe gant o c'hein,
Gwialenn o gwaskour,
O zorret hoc'h eus evel en deiz Madian.

⁴Rak holl votoù ar vrezelourien o vac'hañ an douar,
An holl vantelloù bet saotret gant ar gwad,
Setu int taolet en tan
Ha lonket gant ar flamm.

⁵Rak ur bugel a zo ganet dimp,
Ur mab a zo roet dimp,
A zo bet lakaet ar galloud war e zivskoaz,
Hag anvet e vezo
Kuzulier burzhudus, Doue kadarn,
Tad peurbadel, priñs ar peoc'h.

⁶Evit astenn e veli
Ha reiñ ur peoc'h diziwezh
a dron David ha d'e rouantelezh,
vit en diazezañ hag en startaat
ar reizhder hag er justis
-dal vremañ da virviken :

Gred Aotrou hollc'halloudek a raio kement-se !

Barnedigezh a-enep Efraim

⁷An Aotrou en deus kaset ur gomz da Yakob
Ha kouezhet eo en Israel :

⁸Ar bobl a-bezh he devo anaoudegezh a gement-se,
Efraim hag annezerien Samaria;

Int-i hag a lavar en o brasoni
Hag e rogentez o c'halon :

⁹Kouezhet eo ar brikennoù?
Mat ! Savomp murioù gant mein-benerezh.
Troc'het eo bet ar sikamorenned?
Plantomp en o lec'h sedrezenned.

¹⁰Met an Aotrou a lakay enebourien da sevel en o enep,
Broudañ a ray o diarbennerien,

¹¹Aram er reter, ar Filistiz er c'hornog,
Ha debriñ a raint Israel a c'henaouadoù bras.
Ha daoust da gement-se n'eo ket bet torret e gonnar
Hag e chom astennet e zorn.

¹²Rak ar bobl ne zistro ket d'an hini a sko ganti,
Ne glask ket Aotrou hollc'halloudek.

¹³Neuze an Aotrou a droc'ho da Israel e benn hag e lost,
Ar balmezenn hag ar vroenn en hevelep deiz :

¹⁴-Ar penn eo an henaour hag an uheliad,
Al lost eo ar fals-diouganer, kelenner ar gaou -

¹⁵Renerien ar bobl-mañ a ziheñch anezhi
Ha setu m'eo dianket ar re vleinet.

¹⁶Dre-se n'esperno ket an Aotrou o zud yaouank,
Ne druezo ket ouzh o emzivadeg nag ouzh o intañvezed;

Tud gwall ha fallakr ez int holl,
Pep genoù a vez oc'h embann sotoni,
Ha gant se holl n'eo ket bet torret e gonnar
Hag e chom astennet e zorn.

¹⁷Rak evel un tan e flamm an drougiezh,
Un tan o kuzumiñ drez ha spenn,
O teviñ strouezhegi ar c'hoad,
Ma sav moked a-vouilhadoù.

¹⁸Dre gonnar Aotrou hollc'halloudek
Eo bet entanet ar vro,
Deuet eo ar bobl da vezañ boued ar flamm.
N'eus den oc'h espern e vreur :

^{19b}Lonkañ 'ra pep hini kig e nesañ.

^{19a}Troc'hañ a reer a zehoù ha naonek e chomer atav,
Debriñ a reer a gleiz ha n'eus den o kaout e walc'h.

²⁰Manase a sav enep Efraim, Efraim enep Manase,
Hag o-daou enep Youda.
Ha gant se holl n'eo ket bet torret e gonnar
Hag e chom astennet e zorn.

10 ¹Gwa d'ar re a zoug setañsoù direizh,
D'ar skribed a skriv barnedigezhioù enep-gwir,
²O nac'hañ justis d'ar beorien,
Hag o lemel o gwir digant reuzeudien va fobl,
Evit preizhata madoù an intañvezed
Ha dibourc'hañ an emzivadeg !

³Petra reot e deiz ar c'hastiz
Hag en distrujadenn a zeuio eus a bell?
Davet piv e tec'hot evit kaout skoazell,
Ha pelec'h e lakot ho teñzorioù?

⁴Ne vo ket ken d'ober nemet soublañ e-touez ar brizonidi
Pe gouezhañ e-mesk ar re lazhet.
Ha gant se holl n'eo ket bet torret e gounnar
Hag e chom astennet e zorn.

Diougan enep Asour

⁵Gwa dit, Asour, kelastrenn va c'honnar,
Te ar vazh a ra va fulor ganti !

⁶E gas a ran a-enep ur vroad fallakr,
E ren a ran a-enep pobl va buanegezh,
Evit skrapañ an dibourc'hioù hag he freizhata,
Evit he mac'hañ dindan e dreid evel fank ar straedoù.

⁷Eñ avat n'eo ket hennezh e c'hoant,
N'eo ket hennezh soñj e galon?
Rak ne glask nemet distrujañ
Ha diouennañ pobloù e-leizh.

⁸Ha lavarout a ra : Va friñsed,
Hag-eñ n'int ket holl kement ha rouaned?

⁹Daoust ha ne vo ket eus Kalmo evel eus Karkamish,
Eus Emat evel eus Arfad,
Hag eus Samaria evel eus Damas?

¹⁰Evel m'en deus va dorn tizhet
Rouantelezhioù an idoloù
Hag a oa trec'h o skeudennoù

Da re Jeruzalem ha da re Samaria,

¹¹Evel m'am eus graet da Samaria ha d'hec'h idolennoù,
Hag-eñ ne rin ket kemend-all da Jeruzalem ha d'he skeudennoù?

¹²Sed avat, p'en devo an Aotrou peurechuet e holl labour
War Venez Sion hag e Jeruzalem,
E kastizo neuze frouezh mennadoù balc'h roue Asour
Ha rogentez e zaoulagad brasonius.

¹³Rak lavaret en deus :

Gant nerzh va dorn eo em eus graet se,
Ha gant va furnez dre ma 'z on skiantek;
Dilec'hiet em eus bonnoù ar pobloù,
Preizhataet em eus o zeñzorioù,
Evel ur gouron em eus didronet rouaned.

¹⁴Va dorn en deus paket evel un neizh
Pinvidigezhioù ar pobloù;
Evel ma tastumer vioù dilezet

Em eus skrapet holl vroioù an douar,
 Hep n'en devefe nikun fiñvet e askell,
 Pe digoret e veg, pe laosket ur bibid !

¹⁵ Hag-eñ en em veul ar vouc'hal war goust an hini a ra ganti?
 Hag-eñ e fouge an heskenn enep an hini he c'has endro?
 Evel pa vefe ar skourjez a lakfe da vont ar re a sko ganti,
 Evel pa vefe ar vazh a lakfe ar vrec'h da sevel !

¹⁶ En abeg da se e tegaso an Aotrou, Doue hollc'halloudek,
 An dizeriadur war vrezelourien gadarn Asour,
 Ha dindan e builhentez e krogo un tan
 Evel tan un tangwall pa grog.

¹⁷ Rak sklerijenn Israel a zeuio da vezañ un tan,
 Hag e Zoue santel ur flamm
 A zêvo hag a zebro e zrein hag e zrez
 En un devezh hepken.

¹⁸ Strujusted e forest hag e verje,
 He c'huzumiñ a raio korf hag ene,
 Hag e vezo evel gant ur c'hlañvour o vont gant al langis.

¹⁹ Restad gwez e goadeg a vo aes-tre da niveriñ,
 Ur bugel a c'hellfe enskrivañ anezho.
 Silvidigezh ar restad eus Israel

²⁰ En deiz-se e c'hoarvezo na zalc'ho ket ken
 Ar restad eus Israel
 Nag ar re saveteet eus ti Yakob
 D'en em harpañ pelloc'h
 War an hini a skoe warno;
 Hogen en em harpañ a raint war an Aotrou
 War Doue santel Israel, gant fealded.

²¹ Ur restad, ur restad eus Yakob
 A zistroio ouzh an Doue kadarn.

²² Rak na pa vije da bobl, o Israel, evel traezh ar mor
 Eo ur restad hepken a zistroio.
 Divizet eo an distruj evel un diruilhadenn a justis.

²³ Rak an distrujadenn bet divizet gantañ,
 Emañ an Aotrou, Doue hollc'halloudek,
 O vont d'he seveniñ dre ar vro a-bezh.

²⁴ Setu perak e komz evel-henn an Aotrou, Doue hollc'halloudek :
 Te, va fobl, hag a zo e Sion da di-annez,

Na 'z pezh ket aon rak Asour,
Pa skoio warnout gant ar wialenn
Ha pa savo e vazh ouzhit evel gwechall an Ejipt.

²⁵ Rak ur pennadig bihan a amzer c'hoazh,
Hag e paouezo va brouez
Hag e troio va fulor enep dezho d'o distrujañ.

²⁶ Aotrou hollc'halloudek a savo e skourjez outañ,
Evel pa skoas gant Madian e-tal karreg Oreb,
Hag evel pa savas e vazh ouzh ar mor,
E savo anezhi c'hoazh evel gwechall ouzh an Ejipt.

²⁷ Setu ma c'hoarvezo en deiz-se;
Ma vo tennet e vec'h diwar da zivskoaz
Ha dilamet e yev diwar da choug.

Arme Asour o tont betek Jeruzalem

Dont a ra war-raok e tu Remon,
²⁸ Deuet eo betek Aiat, tremen a ra dre Magron.
Lezet en deus e bakadoù e Mac'hmas.

²⁹ Tremenet o deus an ode ha kampet un noz e Geba.
Emañ Rama e-kreiz ar spouron
Ha Gabaa Saoul o tec'hout.

³⁰ Laosk kriadennoù a anken, o merc'h Gallim !
Digor da skouarn, o Laisa ! Paour kaezh Anatot !

³¹ Tud Madmena en em strew a bep tu
Ha tud Gabim a glask ur repu.

³² C'hoazh un devezh hag emañ e Nob
Evit sevel bremañ e zorn a-enep merc'h Sion,
A-enep krec'hienn Jeruzalem.

³³ Hogen setu an Aotrou, Doue hollc'halloudek,
O tiskar ar brankoù a-strakadoù;
Troc'het eo ar gwez uhelañ
Ha taolet d'an traoñ ar re vrasañ.

³⁴ Gant ar vouc'hal eo drailhet strouezhegi ar c'hoad
Hag al Liban a gouezh gant e holl splannderioù.

Ar Roue da zont

11 ¹ Ur vountadenn a gresko diwar gef Jese
Ha diwar e wrizienn en em zispako ur vroustenn.

² Warnañ e repozo Spered an Aotrou,
Ar spered a furnez hag a skiant,

Ar spered a guzul hag a nerzh-kalon,
 Ar spered a ouiziegezh hag a zoujañs-Doue :
 Lakaat a ray e blijadur e karantez an Aotrou.

³Ne varno ket diouzh gwel an daoulagad,
 Ne roio ket e setañs diwar gleved hepken;
⁴Met barn a raio ar beorien gant lealded,
 Hag e tougo setañsoù just e-keñver tud izel ar vro.

Skeiñ a raio ouzh an den drouk gant kelastrenn e c'henoù
 Ha gant alan e vuzelloù e lazho an den fall.

⁵Ar justis a vo gouriz e groazell.
 Hag ar fealded en-dro d'e zivlez.

⁶Neuze ar bleiz a vo o chom gant an oan
 Hag al loupard o c'hourvez gant ar menn-gavr;
 Al leue, al leon a beuro a-gevret
 Hag ur bugelig o mesaio.

⁷Ar vuoc'h a zebro a-unan gant an arzhez,
 O reoù vihan a c'hourvezo en ur gichen,
 Hag al leon a chagello plouz evel an ejen.

⁸Ar vagadell a c'hoario war doull an aspig
 Hag e toull an naer-wiber,
 Ec'h astenno ar bugelig e zorn.

⁹Droug ebet, dismantr ebet ken ne vezo graet
 War va holl venez santel,
 Rak leun e vo an douar eus anaoudegezh an Aotrou,
 Evel strad ar mor gant an dourioù en golo.

¹⁰En deiz-se e savo bountadenn gwrizienn Jese
 Evel ur banniel evit ar pobloù,
 Ha war-zu enni en em droio ar broadoù,
 Hag e vo leun a c'hloar al lec'h m'emañ o chom ennañ.

¹¹Hag e vo en deiz-se mac'h astenno an Aotrou
 E zorn evit un eil gwech
 Da zasprenañ restad e bobl,
 Ar re a vo bet manet en Asour hag en Ejipt,
 E Patros hag e Koush,
 En Elam, e Sennaar, en Emat
 Hag en Inizi ar mor.

¹²Eñ a savo ur banniel er vann war-zu ar broadoù
 Evit dastum harluidi Israel,
 Hag a vodo dasstrewidi Youda
 eus pevar c'horn an douar.

¹³Neuze e paouezo gwarizi Efraim
Hag e vo dilamet kuit mac'homerien Youda;
Efraim n'en devo mui erez ouzh Youda
Ha ne vo mui Youda enebour da Efraim.

¹⁴En em deurel a raint en un nijadenn
War zivskoaz ar Filistiz e tu ar C'huzh-heol,
Hag ez aint a-gevret da breizhata bugale ar Sav-heol;
Lakaat a raint o dorn war Edom ha Moab
Ha bugale Amon a vo sujet dindano.

¹⁵An Aotrou a zisec'ho brec'h-vor an Ejipt
Hag a savo e zorn enep ar Stêr, e fulor e alan :
He rannañ a raio e seizh gwazh-dour
E doare ma vo tu d'he zreuziñ gant sandalennoù;

¹⁶Ma vo evel-se un chaoser evit restad e bobl,
Evit ar re a vano c'hoazh en Asour,
Evel ma voe un hent evit Israel
En deiz ma savas eus douar an Ejipt.

Meulgan ar re zasprenet

12 ¹En deiz-se e lavari :

Grasoù a rentan deoc'h, Aotrou,
Rak konnaret e oac'h em enep,
Met distroet eo ho prouez
Ha va frealzet hoc'h eus.

²Setu, Doue eo va silvidigezh;
Fiziañs am bo, ha n'em bo ket aon ken,
Rak va nerzh ha va c'han eo an Aotrou,
Eñ 'zo bet evidon ur salver.

³Tennañ a reot dour gant joa
Eus mammennoù ar silvidigezh.

⁴Hag e lavarot en deiz-se :
«Rentit grasoù d'an Aotrou ha youc'hit d'e anv,
Embannit e-touez ar pobloù braster e oberoù !»

Degemennit ez eo uhel-dreist e anv !

⁵Salmit d'an Aotrou, dre m'en deus graet burzhudoù,
Ra vint anavezet gant an douar a-bezh.

⁶Youc'hit, kanit a levenez, annezerien Sion,
Rak bras en ho kreiz eo Doue santel Israel !

3 Diouganoù a-enep ar pobloù estren.

Diougan a-enep Babilon

13 ¹Diougan diwar-benn Babel, diskuliet da Izaia, mab Amos :

²War ur menez moal, gwintit ur banniel,
Hopit warno d'o gervel,
Grit sin gant an dorn
Ma 'z aint e-barzh dre zor ar Briñsed.

³Urzh am eus roet d'am gouestlidi
'Vit labour va c'honnar;
Galvet em eus va zud kadarn,
Ar re a youc'h gant haelder d'an trec'h.

⁴Selaouit ! Un trouz a dud war ar menezioù
Evel trouz ur bobl diniver.
Selaouit ! Safar rouantelezhioù,
Ha broadoù kevredet.

Aotrou hollec'halloudek an hini eo
Oc'h ober ar gweloù war e dud a vrezel,

⁵Eus a bell-vro e teuont
Eus penn pellañ an dremmwel,
An Aotrou ha binvioù e gonnar
Evit gwastañ an douar a-bezh.

⁶Yudit, rak tost emañ deiz an Aotrou,
Evel ur wastidigezh a-berzh an Hollec'halloudeg;

⁷Ha neuze e teuo pep dorn da wanaat,
Ha pep kalon-den da deuziñ en e greiz.

⁸Krenañ a reont, glizi ha gwentloù a zo krog enno,
En em weañ a reont evel ur vaouez o wilioudiñ;
Sellout a reont saouzanet an eil ouzh egile,
Evel tanflammet o dremm.

⁹Rak setu m'emañ deiz an Aotrou o tont,
Deiz a grizder, a gonnar hag a fulor leun-barr
Evit ober ur gouelec'h eus an douar
Ha raskañ dioutañ ar bec'herien.

¹⁰Stered an neñv hag o flanedennoù
Ne roint ken o sklerijenn;
Teñvalaet e vo an heol kerkent ha savet
Hag al loar ne lugerno ken he gouloù.

¹¹ Kastizañ a rin ar bed en abeg d'e zrougiezh,
Hag an dud dizoue evit o fallagriezh;
Lakaat a rin da baouez balc'hder al lorc'heien
Hag e tiskarin rogentez an diranted.

¹² Lakaat a rin an dud rouesoc'h eget aour fin,
Dibaotoc'h eget aour Ofir.

¹³ Ober a rin d'an neñvoù krenañ
Ha brañsellet e vo an douar diwar e ziazez,
Gant taeroni Aotrou hollc'halloudek
En deiz e gonnar hag e vuanegezh.

¹⁴ Neuze evel ur c'hazelenn spontet o tec'hout,
Evel un tropell ha n'eus den d'e zastum,
E tistroio pep hini etrezek e bobl
Hag e tec'ho pep hini d'e vro.

¹⁵ Ar re a gavor a vo treuz-toullet
Hag ar re baket a vo diskaret dre ar c'hleze;
¹⁶ Dirak o daoulagad e vo flastret o bugaligoù,
Gwastet o ziez ha gwallet o gwragez.

¹⁷ Setu ma lakaan ar Veded da sevel enep dezho,
Int ha na reont forzh eus an arc'hant
Ha na glaskont ket an aour.

¹⁸ Met o gwaregoù a ziskaro ar re yaouank d'an douar,
N'o devo ket truez ouzh frouezh ar c'horf.
O lagad a vo didrugar ouzh ar vugaligoù.

¹⁹ Babel, kened ar rouantelezhioù
Brageriz lorc'hek ar Galdeiz,
A vo evel Sodom ha Gomora
Bet eilpennet gant Doue.

²⁰ Didud e chomo da viken,
Ne vo mui annezet a remziad da remziad.
Ne savo ket an Arab e deltenn enni ken,
Ne glozo ket ar vesaerien o loened enni ken.

²¹ Met enni e ray o ched al loened gouez;
Ar c'haouenned a leunio he ziez.
Enni e raio ar struskañvaled o chomadur,
Hag e-barzh e korollo ar Satired.

²² Ar bleiz-broc'hed a yudo 'n he falezioù goullo,
Hag ar chas gouez en he ziez a blijadur...
Ha tost emañ ar c'houlz ma teuio hec'h amzer,
Hag he deizioù ne vint ket ampellet.

An distro eus an Harlu.

14 ¹ Rak an Aotrou a druezo ouzh Jakob
 Hag a zibabo c'hoazh Israel.
 Adlakaat a ray e dud en o douar,
 Hag outo en em stago an diavaezidi;
 Ouzh ti Jakob en em unanint.

² Tud ar pobloù a zeuio da gemer anezho
 Evit o degas en-dro d'o bro;
 Ha tud tiegezh Israel en douar an Aotrou
 O ferc'henno da vevelien ha da vitizhien.
 Ober a raint o sklavourien
 Eus ar re o devoa sklavelaet anezho
 Hag e vestroniint war o gwaskerien.

Flemmgan diwar-benn diskar Roue Babel.

³ En deiz ma raio dit an Aotrou diskuizhañ
 Eus da c'hloazioù hag eus da enkrezioù
 Hag eus ar sklavelezh kalet e oas bet lakaet dindani,

⁴ E tistagi ar flemmgan-mañ a-enep Roue Babel,
 Hag e lavari :

«Penaos ez eo aet da get ar gwasker !
 Penaos eo paouezet ar mac'homerezh !

⁵ An Aotrou en deus torret bazh ar re zrouk
 Ha gwalenn-roue an diranted,

⁶ An hini a skoe ouzh ar pobloù gant fulor
 A daolioù dibaouez,
 An hini a c'houarne ar pobloù gant konnar
 En un heskinerezh didruez.

⁷ Emañ an douar a-bezh er peoc'h, sioul,
 An dud a laosk youc'hadennoù a levenez !

⁸ Zoken ar siprez ha sedrez al Liban
 A drid a joa en abeg dit :

"Abae ma 'z out gourvezet, emezo,
 Ne sav ket ken a-enep dimp an diskarer !"

⁹ Ha bed an Ankoù, en traoñ, a firbouch en askont dit
 Evit donet d'az tiambroug;

Lakaat a ra da zihuniñ
 Tasmantoù holl briñsed an douar;

Lakaat a ra holl rouaned ar pobloù
 Da sevel diwar o zron;

¹⁰Hag holl e stagont da gomz evit lavarout dit :
« Te ivez, te 'zo diskaret eveldomp !
Te ivez a zo deuet da vezañ heñvel ouzhimp ! »

¹¹Da bompad 'zo diskennet er bez
Gant soniri da delennoù;
Dindanout ur gwelead preñved
Hag ar c'hontron warnout da ballenn-gwele !

¹²Penaos out-te kouezhet eus an neñvoù,
O sterenn lugernus, o mab ar gouloù-deiz?
Penaos out bet diskaret d'an traoñ,
Te hag a voustre ar broadoù?

¹³Ez kalon e lavares : Pignat a rin d'an neñvoù,
A-us da stered Doue e savin va zron;
Azezañ a rin war lein Menez ar Vodadeg
E donderioù an Hanternoz.

¹⁴Pignal a rin war gern ar c'hoabr
Hañval e vin ouzh an Uhelañ.

¹⁵Ha setu ma 'z eo d'ar poull-bez ez out diskennet
En donderioù an islonk !

¹⁶Ar re az kwel a stag ouzhit o daoulagad,
Ouzhit e sellont spis en ur lavarout :
"Hag henezh eo an hini a lake an douar da greñañ,
A heje ar rouantelezhioù,

¹⁷A droe ar bed e gouelec'h,
A zistruje ar c'hêrioù,
Ha na zigore ket d'e brizonidi ma tistrofent d'ar gêr?"

¹⁸Holl rouaned ar broadoù
Holl gwitibunan 'zo gourvezet gant enor,
Pep unan en e chomadur;

¹⁹Te avat a zo bet taolet pell diouzh da vez
Evel ur c'hollad euzhus,
Ar re lazhet, treuz-toullet gant ar c'hleze
A vez diskennet e bezioù-maen.

²⁰Te avat ne vi ket unanet ganto er foz,
Rak distrujet ac'h eus da vro ha diouennet da bobl !
Eus ul lignez a dud fall
Ne vezo ket komzet ken !

²¹ Kempennit lazhadeg ar mibien,
En abeg da fallagriezh o zadoù,
Evit na adsavint ket ken da aloubiñ an douar
Na da c'holeiñ dremm an hollved.»

A-enep Babel

²² Sevel a rin-me en o enep, eme Aotrou hollc'halloudek,
Hag e tistrujin eus Babel hec'h anv, he restad,
He gouenn, he lignez, eme an Aotrou !

²³ Hag e rin anezhi un toull heureuchined,
Ur bazilig,
Hag he skubañ a rin gant skubell an distruj
--Diougan Aotrou hollc'halloudek ---

Diougan enep Asour

²⁴ Touet en deus Aotrou hollc'halloudek
En ur lavarout : «A dra sur !
Evel ma 'm eus divizet en em gavo an traoù,
Hag ar pezh am eus empennet a zeuio da wir.

²⁵ Breviñ a rin Asour war va douar,
E voustrañ a rin war va menezioù;
Dilammet e vo kuit e yev a-ziwarno,
Tennet e vec'h a-ziwar o divskoaz.»

²⁶ Sed aze ar mennad divizet
Diwar-benn an douar a-bezh;
Sed aze an dorn 'zo astennet
A-us d'an holl vroioù !

²⁷ Rak Aotrou hollc'halloudek en deus divizet an dra-se,
Piv a c'hellfe herzel outañ?
Astennet en deus e zorn,
Piv a vefe evit e lemel kuit?

Diougan enep ar Filistiz.

²⁸ E bloavezh marv ar roue Ac'haz,
e voe an diougan-mañ :

²⁹ Na 'n em laouena ket, Filistia a-bezh,
Dre m'eo torret ar gelastrenn a skoe ganit !
Rak eus gouenn an naer e tinodo ur bazilik,
Hag e frouezh a vo un aerouant nijer.

³⁰Neuze ar re baour a beuro em fradoù,
Hag an ezhommeien a ziskuizho en diogel,
Tra ma lakain da ouenn-te da vervel gant an naon
Ha ma kasin da get ar pezh a vano diouzhit.

³¹Yud, o dor ! Garm, o kêr !
Kren gant ar spouron, Filistia a-bezh !
Rak eus tu an hanter-noz e teu ur vogedenn,
Ha n'eus den o tec'hout en he linenn-emgann !

³²Neuze petra 'vo respontet
Da gannaded ar vroad-se?
Eo an Aotrou en deus diazezet Sion
Hag ez eus repu enni evit reuzeudien e bobl.

Maronad war Voab.

15 ¹Diougan war Voab :

Ya, en noz end-eeun m'eo bet gwastet
Eo bet kaset Ar-Moab da netra;
Ya, en noz end-eeun m'eo bet gwastet
Eo bet kaset Kir-Moab da netra.

²Pignat a reer da Dempl Dibon,
War an uhellec'hioù da ouelañ :
War Nabo ha war Medaba
Emañ Moab oc'h hirvoudiñ.

Touzet eo bet an holl bennoù,
Troc'het eo bet an holl varvoù;

³Dre ar straedoù, an dud o deus gwisket ar sac'h,
Hag e yuder war an toennoù.

War ar plasoù e leñv an holl
En ur skuilh daeroù :

⁴Hirvoudiñ a ra Hesebon hag Eleale,
Ha betek Iahas e klever o mouezhioù.

Askre Voab a skrij,
Krenañ 'ra e ene.

⁵Kalon Voab a laosk kriadennoù,
An dec'hourien a zo dija e Segor, en Eglat-Selisia.

Setu krapenn Louc'hit,
Pignat a reont ganti en ur ouelañ,
Setu, war hent Oronaim
E laoskont yudadennoù a reuz.

⁶Rak dourioù an Nemrim
 'Zo bremañ dihesket;
 Sec'h eo ar geot ha marv al leton,
 N'eus mui a c'hlasvezh.

⁷Pezh o deus gallet saveteñ
 Hag ar bitailh kaset ganto
 A zougont en tu all da Froud an Haleb,
 En tu-all d'ar vro.

⁸Ya, ar yudadeg a zo aet war-raok
 A-dreuz holl douaroù Moab;
 Betek Eglaim e tiston al leñvadeg,
 Betek Beer-Elim ar c'harmadeg.

⁹Ya, dourioù Dimon 'zo leun a wad.
 Ha me ' gaso war Zimon poanioù all ouzhpenn;
 Ul leon war dec'hourien Moab,
 Enep ar restad a vo manet er vro.

Tec'hidi Moab o klask repu en Youda

16 ¹Kasit an oan da brofadenn
 Da bennrener ar vro,
 Eus Petra dre hent ar gouelec'h
 Da Venez merc'h Sion.

²Evel evned o tec'hel kuit,
 Un neizhiad stlabezet,
 E vo merc'hed Moab
 Ouzh roudourioù an Arnon.

³Ro dimp kuzul ! Diskouez dimp da venoz !
 Astenn warnomp da skeud, evel un noz da greisteiz,
 Kuzh an harluidi !
 Na ziskuilh ket an dec'hourien !

⁴Lez da chom ez kichen, harluidi Moab,
 Bez evito ur repu, dirak an distrujer;
 Betek ma 'z echuo an argaderezh,
 Ma paouezo ar gwasterezh,
 Ma vo aet ar vac'homerien
 Kuit eus ar vro.

⁵Rak startaet e vo da dron dit-te
 Gant trugarez Doue,
 Ha warnañ ec'h azezo gant fealded

Dindan deltenn David,
Ur barner gredus evit ar gwir
Ha prim da rentañ justis.

⁶«Klevet hon eus komz eus lorc'hentez Moab,
An hini balc'h-meurbet,
Eus e uhelegezh, e vrasoni, e rogentez,
Hag eus e fistilherezh goulo.»

⁷Bremañ ra hirvoudo tud Moab war Voab,
Ra hirvoudint holl a-gevret !
Diwar-benn gwastelloù-rezin Kir-C'hareset,
Ra hirvoudint mantret-holl !

⁸Rak gwastet eo bet maezioù Hesebon
Ha gwiniegi Sabama,
Hag a veze doñvaet mistri ar broadoù
Gant o barroù-rezin.

O brankoù a dizhe betek Iazer,
Hag a yae d'en em goll er gouelec'h;
O barroù en em astenne da bell
Betek en tu-all d'ar mor.

⁹Rak-se a-unan gant leñvadenn Iazer
E ouelan war winiegi Sabama,
Hag ho tourañ a ran gant va daeroù,
O Hesebon, o Eleale !

Rak war ho frouezh ha war ho mendem
Eo plavet garm ar mac'homer :

¹⁰Aet eo kuit levezet ha joa
Eus ar maezioù strujus.

Er winieg n'eus mui a gan
Na youc'hadeg a levezet;
Ne vez ken flastret gant ar flastrer rezin ar pentonioù,
Tavet eo kri laouen ar gwaskeller.

¹¹Hag en abeg da se e taskren ennon
Va c'halon evel un delenn
Abalamour da Voab
Ha va askre abalamour da Gir-C'hareset.

¹²Aner e vo gwelout Moab
o 'n em skuizhañ war an uhel-lec'hioù;
Mont da bediñ d'e santual
Ne dalvezo netra dezhañ.

¹³Honnezh eo ar gomz bet lavaret,
pell amzer 'zo, gant an Aotrou war Voab.

¹⁴Ha bremañ e komz c'hoazh an Aotrou hag e lavar :
A-benn tri bloaz kontet rik evel bloavezhioù
ur mevel e vo diskaret gloar Moab gant hec'h holl engroez;
hag ar pezh a vano a vo nebeut a dra, nebeudig ha gwan.

Diougan war Damas

17 ¹Diougan enep Damas :

Setu ! Rasket eo bet Damas a-douez ar c'hêrioù,
N'eo ken nemet ur bern atredoù.

²Dilezet eo bet he fabourzioù da viken
Evit servijout da beurvan d'al loened,
Hag int a ziskuizho enno hep na vo den ouzh o spontañ.

³Ne vo mui a greñvlec'hioù en Efraim
Nag a rouantelezh e Damas :
Eus restad Aram e vo graet
Evel eus gloar mibien Israel.

⁴Rak en deiz-se e vo digresket klod Yakob
Hag e koazho behin e gof.

⁵Bez' e vo evel pa gemer ar meder an ed a vriad
Da falc'hat gant e zorn an tañvouez,
Evel pa deskaouer ar pennoù-ed e traonienn Rafaiz;

⁶Pa ne chom ken nemet un draig war an dachenn,
Pe c'hoazh evel d'ar c'houlz ma hejer an olivez
Ma chom div pe deir olivenn e beg ur wezenn,
Peder pe bemp ouzh ar barroù bet karget-stank,
Eme an Aotrou, Doue Israel.

Distro ar Baganed ouzh Doue

⁷En deiz-se e troio mab-den e selloù war-zu e Grouer,
Hag e zaoulagad etrezek Doue santel Israel.

⁸Ne sello mui war-zu an aoterioù a zo anezho labour e zaouarn,
Ne stago mui e zaoulagad ouzh ar pezh o deus graet e vizied,
Ouzh skeudenoù Astarte, nag ouzh peulvanoù an heol.

A-enep Liorzhoù Adonis

⁹En deiz-se e vo dilezet da greñvlec'hioù
Evel ma c'hoarvezas gant kêrioù an Amorig hag an Hevez
Pa voent dilezet ganto a-zirak bugale Israel :
Evel ur gouelec'h e vezint !

¹⁰Rak ankounac'haet ac'h eus Doue da silvidigezh
Ha n'ac'h eus ket dalc'het soñj eus Roc'h da repu.
Rak plantañ a rez liorzhoù a blijadurezh
Hag e lakez enno kreskennoù estren.

¹¹En deiz m'o flantez e welez anezho o sevel,
Hag antronoz vintin e welez da had o vleuniañ,
Met da zeiz ar gwalleur ne vo mui eost ebet,
Ne vo mui nemet glac'har diremed.

Diougan enep Senac'herib

¹²Gwa ! Ur safar a bobloù niverus !
Safariñ a reont evel ma safar ar morioù !
Un tourni a vroadoù !
Tournial a reont evel ma tourni doureier bras.

¹³Ar broadoù a doumpi evel ma toumpi an dourioù stank,
Met Eñ a c'hourdrouz hag e tec'hont da bell,
Kaset kuit evel pell en avel war an uhelennoù,
Evel poultr o nijal e c'hwezh ar gorventenn.

¹⁴Gant an abardaez, setu ar spouron,
Met kent ar beure, n'eus mui anezho !
Setu lodenn ar re hon dibourc'h
Ha planedenn ar re hor preizhata.

Diougan a-enep Koush

18 ¹Gwa ! Douar ma voudinell ennañ eskell,
Bro en tu all da stêrioù Koush,
²Te hag a gas da gannaded war ar mor,
E bigi-bambouz war an doureier.

Kit, kannaded mibin,
War-zu ar bobl uhel he ment, lufre he c'hroc'hen,
War-zu ar vroad doujet gant aon a bell 'zo,
Ar bobl c'halloudus ha moustrer
Roudennet he douar gant stêrioù.

³C'hwi holl, annezerien ar bed,
C'hwi holl, pobladoù an douar,
P'eo gwintet ar banniel war ar menezioù, sellit !
Ha pa son an drompilh, selaouit !

⁴Rak setu petra en deus lavaret din an Aotrou :
Me fell din chom sioul da sellout eus va zi
Evel splannder an amzer e tommer an heol,
Evel douster un nivlenn c'hlizh e gwrez an eost.

⁵Rak a-raok ar vendem, pa vez echu da vleuniañ,
Ha pa grog ar bleuñv da vezañ rezin darev,
E troc'her neuze ar skoultrou a-daolioù strep,
E tenner kuit hag e krenner ar brankoù.

⁶Ha goude-se e vezont lezet holl gant bultured ar menezioù
Ha gant loened gouez an douar,
Ma tremen an evned-preizh an hañv warno
Hag holl anevaled an douar ar goañv.

⁷En amzer-se e vezo degaset profoù Aotrou hollc'halloudek
Gant ar bobl uhel he ment ha lufr he c'hroc'hen,
Gant ar vroad doujet gant aon a bell 'zo,
Gant ar vro c'halloudus ha moustrer
Roudennet he douar gant stêrioù,
Etrezek al lec'h m'emañ o chom
Aotrou hollc'halloudek : Menez Sion.

Diougan a-enep an Ejipt

19 ¹Diougan a-enep an Ejipt :

Sed an Aotrou o varc'hegañ ur goabrenn herrus
Evit antren en Ejipt,
Ma horjell dirazañ idoloù an Ejipt,
Ha ma teuz kalon an Ejipt en he c'hreiz.

²Isañ a rin Ejiptiz a-enep Ejiptiz,
En em gannañ a raint breur ouzh breur,
Mignon ouzh mignon, kêr ouzh kêr,
Rouantelezh enep rouantelezh.

³Ha spered an Ejipt a vanko en he c'hreiz;
Luziañ a rin he furnez
Ma c'houlennint kuzul digant an idoloù hag an divinourien,
An igromañserien hag ar sorserien.

⁴Ha droukreiñ a rin an Ejipt
Etre daouarn ur mestr garv,
Ma reno warno ur roue kriz.

⁵Doureier ar mor a yelo da hesk,
Ar stêr a zisec'ho hag a zeuio da vezañ dizour,

⁶Ar c'hanolioù a droio da flaeriañ,
Gwazhioù-dour an Ejipt a goazho hag a vo disec'het.

Gweñviñ a ray korz ha broenn,
⁷Ar pradeier war c'hlannoù an Nil
Hag an douaroù hadet a-hed ar Stêr
A zisec'ho, a yelo da get, ha ne vano netra.

⁸Hirvoudiñ a ray ar besketaerien hag e vo e kañv
Ar re a daol er stêr o higennoù,
Hag e tizerio gant al langis
Ar re a stegn o rouedoù war dremm an dourioù.

⁹Mantret e vo labourerien al lin
Ha distronket dremmoù ar griberien hag ar steuñverien;
¹⁰Diskaret e vo kalon gwiaderien ar vro,
Hag an holl c'hopridi a vo flaket.

¹¹Priñsed Tanis ned int nemet diskianted,
Furien ar Faraon ned int nemet kuzulierien diboell.
Penaos e c'hellit lavarout da Faraon :
Me 'zo diskibl ar furien, diskibl ar rouaned kozh?

¹²Ha pelec'h emañ da furien?
Dezho eta. da gemenn dit, dezho da zivinout
Petra en deus divizet Aotrou hollc'halloudek
A-enep douar an Ejipt.

¹³Priñsed Tanis a zo aet diskiant,
Priñsed Memfis en em douell :
Lakaat a reont an Ejipt da ziroudañ,
Int hag a zo pennoù-bras he fobladoù.

¹⁴An Aotrou en deus skuilhet enno
Ur spered a vezevell hag a ziheñcherezh,
Hag e reont d'an Ejipt traidellañ en hec'h holl labourioù
Evel ma traidell un den mezv en ur zislonkañ.

¹⁵Ha netra ne dalvezo d'an Ejipt
A gement a raio pe benn pe lost,
Pe balmezenn pe vroennenn...

Distro an Ejipt hag an Asiria da Zoue.

¹⁶*En deiz-se* e troio Ejiptiz da vezañ 'vel gwrazez : krenañ a raint,
spontet e vint o welout gwintet a-zioc'h dezho an dorn
a savo en o enep Aotrou hollc'halloudek.

¹⁷Ha douar Youda a zeuio da vezañ ur spouron evit an Ejipt :
hi a greno bewech ma vo degaset dezhi soñj anezhañ,
en abeg d'an diviz en deus divizet Aotrou hollc'halloudek enep dezhi.

¹⁸ *En deiz-se* e vo en Bro-Ejipt pemp kêr o komz yezh Kanaan hag o touiñ sentidigezh da anv Aotrou hollc'halloudek; Heliopolis a vo anv unan anezho.

¹⁹ *En deiz-se* e vo un aoter dediet d'an Aotrou e-kreiz douar an Ejipt, ha war an harzoù ur peulvan en anv an Aotrou.

²⁰ Hag e vo kement-se un arouez hag un testeni evit Aotrou hollc'halloudek war zouar an Ejipt. Ha pa c'harmint war-zu an Aotrou en abeg d'o gwaskerien, eñ a gaso dezho ur salver hag un difenner d'o dieubiñ.

²¹ Hag an Aotrou en em roio da anaout d'an Ejipt, hag Ejiptiz a anavezho an Aotrou *en deiz-se* : dezhañ e kinnigint aberzhoù ha profoù; gouestloù a raint d'an Aotrou hag o seveniñ.

²² Neuze ma sko an Aotrou gant Ejiptiz e skoio evit yac'haat, rak distreiñ a raint d'an Aotrou, hag eñ neuze a vo habaskaet hag o diboanio.

²³ *En deiz-se* e vo un hent eus an Ejipt da Asour : dont a raio tud Asour d'an Ejipt, ha tud an Ejipt da Asour, hag Ejiptiz a servijo an Aotrou gant Asour.

²⁴ *En deiz-se* en em gevreo Israel da drede gant an Ejipt ha gant Asour evit bezañ ur bennozh e-kreiz an douar.

²⁵ Aotrou hollc'halloudek o bennigo en ur lavarout : «Benniget ra vezo Ejipt, va fobl, hag Asour, labour va daouarn, hag Israel, va domani !»

Un aner eo en em harpañ war an Ejipt hag an Etiopia

20 ¹ Ar bloaz ma teuas da Ashdod an Tartan (ar penn-brezel meur) kaset gant Sargon, roue Asour, ha m'hec'h enkelc'hias ha m'he c'hemeras, ² en amzer-se e komzas an Aotrou dre Izaia, hag e lavaras : Kae, dilam kuit ar sac'h a zo war da groazell, tenn da votoù eus da dreid ! Hag e reas evel-se o vont en noazh ha diarc'hen. ³ Ha neuze e lavaras an Aotrou : Evel m'en deus baleet va servijer Izaia en noazh ha diarc'hen e-pad tri bloaz, da vezañ un arouez hag ur merk enep an Ejipt hag enep Koush, ⁴ evel-se ivez e kaso roue Asour gantañ, ar sklavourien eus Bro-Ejipt hag an harluidi eus Koush, kozh ha yaouank, en noazh ha diarc'hen, gant o feskennoù dizolo, evit mezh an Ejipt.

⁵ Mantret ha mezhekaet e vo an dud en abeg da Goush a oa o fiziañs, hag en abeg d'an Ejipt a oa o gloar. ⁶ Ha tud ar ribloù-mañ a lavaro en deiz-se : Sed an hini

a fiziemp ennañ hag a dec'hemp davetañ da glask sikour en e gichen, da vezañ dieubet diouzh roue Asour. Ha ni bremañ, penaos tec'hout?

Diskaridigezh Babilon

21 ¹ *Diougan war Blauenenn ar mor :*

Evel korventennoù o tirollañ war an Negev
O tont eus ar gouelec'h, ar vro spontus,
²Ur weledigezh euzhus a zo bet diskouezet din :
Emañ ar preizhataer o preizhata ! An distrujer o tistrujañ !

Sav war grec'h, o Elam ! Lak ar seziz, o Med !
Lakaat a ran an holl glemmadennoù da baouez !

³Setu perak eo karget a enkreZ va lounezi,
Poanioù a zo kroget ennon
Evel gwentloù ur vaouez 'n he gwilioud.
Trefuet on gant ar pezh a glevan,
Spontet-holl gant ar pezh a welan.

⁴Follañ a ra va c'halon,
Ar spouron a grog ennon;
An noz hag am boa hiraezh dezhi
A dro evidon da vraouac'h.

⁵Staliañ a reer an daol, lakaat an doubier warni,
Debriñ, evañ.
—War sav, kabitened !
Eouliit ho skoedoù !

⁶Rak evel-henn en deus lavaret
An Aotrou din-me :
«Kae, laka ur gedour
Ma kemenno ar pezh a welo !

⁷Ha mar gwel marc'heien,
Marc'heien daou ha daou,
Marc'heien war ezen,
Marc'heien war gañvaled,
Ra daolo evezh, evezh bepred !»

⁸Neuze ar gweler en deus yudet :
«O va Aotrou, war an tour-ged
Emaon o chom dalc'hmat, a-hed an deiz,
Hag a-hed an noz e vezan
Em sav em gwere.

⁹Ha setu marc'heien o tont,
Marc'heien daou ha daou :

Komzet o deus din ha lavaret :
 "Kouezhet eo, kouezhet eo Babel,
 Ha bruzunet eo bet ouzh an douar
 Holl delwennoù he doueoù."»

¹⁰ Ha te bet mac'het evel gwinizh el leur, o te flastret !
 Ar pezh am eus klevet,
 Digant Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel,
 am eus diskleriet dit !

Diwar-benn Edom

¹¹ *Diougan a-enep Douma :*

Eus Seir e hoper warnon :
 «Gedour ! Penaos emañ kont gant an noz?
 Gedour ! Penaos emañ kont gant an noz?»

¹² Hag ar gedour da respont :
 «Emañ ar beure o tostaat met an noz ivez adarre !
 Mar fell deoc'h ober goulenn ouzhin,
 Grit eta, ha deuit c'hoazh en-dro !»

A-enep meuriadoù Arabia

¹³ *Diougan a-enep an Arabia :*

Er strouezheg, er stepenn e tremenit an noz,
 Karavanennoù Dedan.

¹⁴ Da ziambroug ar re sec'hedek, degasit dour
 O annezerien douar Tema !
 A-benn hent d'an dec'hidi, deuit gant bara !

¹⁵ Rak dirak ar c'hlezeier e tec'hont,
 Dirak ar c'hlezeier dic'houinet,
 Dirak ar wareg stegnet,
 Dirak an emgann kalet.

¹⁶ Rak setu ar pezh en deus lavaret din an Aotrou :
 A-benn ur bloavezh ac'hann, kontet evel bloavezh ur mevel,
 E vo fin gant holl splannder Kedar,
 Hag eus niver bras gwaregerien galonek Kedar
 Ar pezh a vano a vo nebeut a dra,
 Rak an Aotrou, Doue Israel, en deus komzet !

A-enep Jeruzalem

22 ¹ *Diougan a-enep traonienn ar Weledigezh :*

Petra 'zo ganeoc'h pa-z oc'h pignet holl
War leurioù an toenoù,
² O tud ar Gêr leun a safar,
Kêr trouzus, kêr laouen?
Da dud lazhet, n'eo ket gant ar c'hleze int bet lazhet,
N'eo ket en emgann int bet diskaret.

³ Rak da holl bennoù-brezel o deus tec'het kuit a-gevret;
Chadennet int bet hep bezañ tennet gant ar wareg;
Ar re gadarn a zo bet paket da brizonidi
Pa oant a-unan o tec'hout kuit da bell.

⁴ Rak-se e lavaran : «Distroit diouzhin ho taoulagad
Ma c'hellin gouelañ daeroù c'hwerv !
Na gemerit ket poan d'am diboaniañ
En abeg da wastidigezh merc'h va fobl.»

⁵ Rak un deiz a drefu, a flastrerezh hag a strafuilh ez eo
A-berzh an Aotrou, Doue hollec'halloudek !
E traonienn ar Weledigezh, emeur o tiskar ar voger;
Kriadeg a glever o c'hervel da vont d'ar menez.

⁶ Elam en deus kemeret e c'hlaouier-biroù,
Aram a zo pignet war e varc'h;
Ha Kir en deus tennet e skoed er-maez.

⁷ Leun a girri eo da gaerañ traoniennoù,
Ha dirak da zorioù en em renk da varc'heien.

⁸ Tennet eo bet kuit digant Youda e warez !

Ar pourchasoù-brezel ne servijint da netra

En deiz-se e troi da selloù
War-zu armaoueg palez ar Forest.

⁹ An aeradennoù e mogerioù Kêr David,
Gwelout a rit ez int niverus.

Paket hoc'h eus dourioù ar stank izelañ.

¹⁰ Kontet hoc'h eus tiez Jeruzalem,
Ha dismantret hiniennoù evit kreñvaat ar mogerioù.

¹¹ Etre an div voger hoc'h eus graet ur mirlec'h
Evit dourioù ar stank kozh.

Met n'hoc'h eus ket sellet ouzh an Hini
 en deus graet an traoù-se
 N'hoc'h eus ket gwelet an Hini
 en deus aozet kement-se a bell amzer.

¹² An Aotrou, Doue hollc'halloudek,
 ho kalve en deiz-se
 Da ouelañ ha da hirvoudiñ,
 Da douzañ ho pennoù ha da wiskañ ar sac'h.

¹³ Ha setu ar gouel, ar blijadurezh :
 Lazhañ a reer ejened, diwadañ deñved,
 Debrñ a reer kig, evañ gwin :
 «Debromp hag evomp, rak warc'hoazh e varvimp !»

¹⁴ Ha setu ar pezh en deus Aotrou hollc'halloudek
 Diskuliet din em divskouarn :
 «Nann ! Ne vo ket pardonet deoc'h an torfed-se
 Ken na vo deuet warnoc'h ar marv !»

Eme an Aotrou, Doue hollc'halloudek.

Diwar-benn daou verour eus ar Palez

¹⁵ Evel-henn e komz an Aotrou, Doue hollc'halloudek :
 «Kae da gaout ar merour-se, Sobna, prefed ar Palez,

¹⁶ Eñ hag a gleuz dezhañ e-unan ur bez war an uhel,
 A gizell evitañ e-unan ur gambr er roc'h !

"Petra 'zo dit amañ, petra eo tud da diegezh
 Ma lakaez ur bez da vezañ toullet amañ evidout?

¹⁷ Setu an Aotrou war-nes d'az tisteurel en un taol,
 E zorn, o den ! a beg ennout, hag a beg,
 D'az lakaat da ruilhal,

¹⁸ Da ziruilhañ a-ruilh evel ur bellenn
 Etrezek ur vro lark hag ec'hon.

Hag eno e varvi, eno ez ay da netra kirri da c'hloar,
 O te hag a zo ur vezh evit ti da vestr !

¹⁹ Da dennañ a rin eus da garg,
 Da lemel a rin kuit eus da lec'h.

²⁰ Hag e c'hoarvezo en deiz-se
 Ma c'halvin va servijer Eliakim, mab Helkia :

²¹ E wiskañ a rin gant da doneg,
 E c'hourizañ a rin gant da c'houriz,
 Da c'halloudoù a lakain etre e zaouarn :

Un tad e vo evit annezerien Jeruzalem, evit tiegezh Youda.

²²Lakaat a rin war e skoaz alc'hwez ti David,
Digeriñ a raio, ha nikun ne serro,
Serriñ a raio, ha nikun ne zigoro.

²³E sankañ a rin evel un tach en ul lec'h start,
Ha dont a raio da vezañ un tron a c'hloar 'vit ti e dad.

²⁴Hag a-ispilh outañ en em stago
Holl splannder ti e dad, mibien ha gourvibien,
An holl listri, ar bihanañ, a-dal an hanafoù,
Betek ar jarlennoù a bep seurt.

²⁵En deiz-se, - lavar Aotrou hollec'halloudek -
E tiskrogo kuit an tach bet sanket el lec'h start,
E torro hag e kouezho,
Hag e vo bruzunet an holl samm a oa e pign outañ,
Rak an Aotrou en deus en lavaret.

Diougan a-enep Tir ha Sidon

23 ¹*Diougan enep Tir :*

Yudit, listri Tarsis !
Rak dispennet eo ho kreñvlec'h !
Pa oant o tistreiñ eus Bro-g/Kettim
Eo deuet dezho ar c'heloù-se.

²Bezit trefuet, o arvoriz !
Marc'hadourien Sidon,
C'hwi hag a dreuze ho komised
Ar mor ³divent e zourioù.

Ed an Nil, eastoù ar Stêr
A zeue dezhi da vezañ he leve.
Hi a oa marc'hallac'h ar broioù !

⁴Bez mezhek, o Sidon,
Rak ar mor en deus komzet :
«Te repu ar mor,
N'out ket bet e poan-vugale,
Ha n'ac'h eus ket gwilioudet;
N'ac'h eus ket maget a dud yaouank
Na desavet merc'hed yaouank.»

⁵Pa ouio an Ejipt ar c'heloù
E skrijo o klevout doare Tir.

⁶Tec'hit da Darsis, ha yudit,
O c'hwi, tud an arvor !

⁷Hag-eñ eo honnezh ho kêr laouen
Bet savet a-gozh, en amzer gent,
A zouge he c'hammedoù d'ar broioù pell
D'ober hec'h annez enno?

⁸Piv en deus divizet kement-se
A-enep Tir, ar gêr kurunennet,
A oa priñsed eus he marc'hadourien,
Hag he c'henwerzhourien e-touez uhelidi an douar?

⁹Aotrou hollc'halloudek eo an hini en deus divizet se
Evit izelaat holl c'hloar ar re lorc'hus
Hag evit dismegañsiñ holl uhelidi ar bed.

¹⁰Tro adarre etrezek an douar, o Merc'h Tarsis !
Rak ar porzh n'eus mui anezhañ !

¹¹An Aotrou en deus astennet e zorn war ar mor
Ha lakaet en deus ar rouantelezhioù da grenañ.
Roet en deus a-enep Kanaan
An urzh da zistrujañ e gastelloù-kreñv.

¹²Lavaret en deus : Ne zalc'hi ken da dridal,
O merc'h Sidon, gwerc'hez dizenoret !
Sav ! Kae kuit da g/Kettim,
Met eno kennebeut-all, peoc'h ebet evidout !

¹³Sell ouzh bro ar g/Kaldeiz,
Ar bobl-se ha n'eus ken anezhi :
Asour en deus roet ar vro-se da loened ar gouelec'h.

Savet o devoa tourioù,
Met diskaret eo bet ar palezioù
Ha graet anezho ur bern atredoù.

¹⁴Yudit, o listri Tarsis,
Rak setu distrujet ho kreñvlec'h.

Diwar-benn tonkadur Tir

¹⁵Hag e c'hoarvezo en deiz-se
Ma vo ankouaet Tir e-pad dek vloaz ha tri-ugent,
Padelezh deizioù ur Roue.

Hag a-benn dek vloaz ha tri-ugent e c'hoarvezo gant Tir
Evel gant oriadez ar ganaouenn :

¹⁶«Kemer da gitar ha kae dre gêr, charlezenn dilezet !
Son tonioù kaer, ha kan kanaouennoù e-leizh
Ma vo soñj ac'hanout !»

¹⁷A-benn dek vloaz ha tri-ugent
E teuy an Aotrou da weladenniñ Tir.
En em lakaat a raio da resev he gopr en-dro;
Gastaouiñ a raio gant holl rouantelezhioù ar bed
War c'horre an douar.

¹⁸Met he goprou hag he gounidoù a vo kensakret d'an Aotrou,
Ne vezint ket berniet en un teñzor na lakaet a gostez;
Rak he gounidoù a vo d'ar re 'zo o chom dirak an Aotrou,
Dezho da gaout o gwalc'h da zebriñ
Ha d'en em wiskañ gant dilhad kran.

4. Apokalips.

Barnedigezh ouzh an douar.

24 ¹Setu an Aotrou o tont da wastañ an douar
Ha da frailhañ anezhañ,
Da eilpennañ gorre ar bed
Ha da zispenn e annezerien a bep tu.

²Hag ar beleg e vo kont gantañ evel gant tud ar bobl,
Gant ar mestr evel gant e servijer,
Gant ar vestrez evel gant he matezh,
Gant ar gwerzher evel gant ar prener,
Gant ar prester evel gant an amprester,
Gant ar c'hredour evel gant an dleour.

³Peur-wastet e vo an douar :
Ha lakaet holl en arigrap,
Rak an Aotrou en deus lavaret an dra-se.

⁴E kañv emañ an douar, skuizh-divi;
Dinerzhet eo ar bed, skuizh-divi;
Emañ ar pennoù bras evel pobl an douar o langisañ.

⁵Rak saotret eo an douar dindan treid e annezerien,
Torret o deus al lezennoù,
Gwallet ar gourc'hemenn,
Dispennet an emglev peurbadus.

⁶Abalamour da se emañ ar vallozh o lonkañ an douar
Hag e annezerien dindan ar c'hastiz,
Gant se eo kuzumet annezerien an douar
Ha ne chom ken nemet nebeut a dud.

⁷E kañv emañ ar gwin nevez, dizeriañ a ra ar winienn,
Hirvoudiñ a ra kement hini a oa laouen e galon.

⁸Paouezet eo son lirzhin an taboulinigoù,
Echu eo cholori ar gouelioù,
Ne glever mui tonioù drant ar gitar.

⁹Ne ever mui ar gwin en ur ganañ,
Put eo an evajoù kreñv da staon ar vezvierien.

¹⁰Freuzet eo Kêr an Netra,
An holl diez a zo stanket an nor warno.

¹¹Garmañ a reer er straedoù pa n'eus ken a win;
Steuziet eo pep levez,ez,
Aet eo kuit joausted an douar.

¹²Ne chom e kêr nemet rivinoù mantrus,
Dorojoù kêr a zo torret a dammoù.

¹³Rak evel-henn e vo kont
E-kreiz an douar, e-touez ar pobloù,
Evel pa hejer an nebeut oliv chomet er gwez,
Evel pa vezer o peur-skrapañ ar rezin goude ar vendem.

¹⁴Ar re-se a sav o mouezh hag a laosk youc'hadennoù;
Kanañ a reont da veurded an Aotrou e tu ar mor ;

¹⁵Meulit an Aotrou, c'hwi, broioù ar Sav-heol,
En inizi ar mor, anv an Aotrou, Doue Israel !»

¹⁶Eus penn pellañ an douar e klevomp ur ganadeg :
«Enor d'an Hini reizh !»,
Hogen me a lavar :
«Gwa me ! Gwa me ! Allas !»

Ar wasterien a wast,
Ar wasterien a wast hep muzul !

¹⁷Spont, ha foz, ha roued
A zo warnout, annezet an douar.

¹⁸An hini a dec'ho dirak ar griadeg a spont
A gouezho e-barzh ar foz;
Hag an hini a savo en-dro eus ar foz
A vo paket er roued !

Rak digoret e vo rañvelloù an nec'h,
Hag e brall e vo diazezoù an douar.

¹⁹Frailhañ a ray an douar a dammoù,
Tarzhañ a ray an douar a-bezhioù,
Krenañ a ray an douar 'n ur vrallañ.

²⁰ Trabadellañ a ray an douar evel un den mezv,
Horjellañ a ray evel ur gwele-brañsell.
Rak pouezañ a ra e bec'hed warnañ.
Kouezhañ a ray ha ne adsavo mui.

²¹ En deiz-se ez ay an Aotrou da skeiñ
Ouzh arme an neñv en uhelder
Hag ouzh rouaned an douar war an tir.

²² Dastumet e vint a-gevret;
Prizoniet en un toull-foz, klozet en ur c'harc'har,
A-benn kalz a zevezhioù goude e vint kastizet.

²³ Al loar a ruzio hag an heol a zislivo.

Rak Aotrou hollec'halloudek a reno neuze,
War Venez Sion ha war Jeruzalem,
Hag e splanno e c'hloar dirak e henaourien.

Kan an dasprenidi.

25 ¹ Aotrou, va Doue ez oc'h-c'hwi,
Ho kanmeuliñ a rin, lidañ a rin hoc'h anv,
Rak sevenet hoc'h eus mennadoù burzhudus
Bet divizet a bell 'zo divrall ha dalc'hus.

² Rak graet hoc'h eus ur bern mein gant ar geoded,
Hag ur rivin gant ar gêr-greñv.
Kreñvlec'h ar Varbared n'eo mui ur gêr,
Ne vo ket ken adsavet.

³ Setu perak ho kanmeulo ur bobl c'halloudus,
Keoded ar broadoù nerzhus a ziskouez doujañs deoc'h.

⁴ Rak bet oc'h-c'hwi ur repu evit an den gwan,
Ur c'hreñvlec'h evit an ezhommeg en e enkreuz,

Ur gwasked ouzh an arnev,
Un disheol ouzh an tommder :
Rak c'hwezh-avel an diranted
A zo evel ur barrad-glav er goañv.

⁵ Met evel ma tistanit ar gor war an douar krin
E tiskarit brasoni ar Varbared,
Hag evel an tommder gant skeud ur goumoulenn
E vo mouget en o genoù kan-trec'h an Diranted.

Banvez an dibabidi.

⁶Ha setu mac'h aozo Aotrou hollc'halloudek,
Evit an holl bobloù war ar menez-mañ,
Ur banvez kig druz, ur banvez gwin kozh,
Kig druz ha saourus ha gwin kozh sklaeraet-mat.

⁷Ha diframmañ a ray war ar menez-mañ
Ar ouel a oa ledet war an holl bobloù
Hag ar pallenn-kañv astennet war an holl vroadoù.

⁸Distrujañ a raio an Ankoù da viken;
Ha Doue, an Aotrou, a sec'ho an daeroù diwar dremmoù an holl.
Tennañ a ray kuit dismegañs e bobl a-ziwar an douar a-bezh.
An Aotrou en deus komzet.

⁹En deiz-se e vo lavaret : «Setu hon Doue,
An hini a fiziemp ennañ da vezañ salvet;
Hennezh eo an Aotrou a esperemp ennañ :
Laouenaomp, tridomp a joa rak hon salvet en deus !»

¹⁰Rak dorn an Aotrou a repozo war ar menez-mañ.
Ha Moab a vo gwasket war al lec'h
Evel ma vez pilet ar plouz en ur poullad dour-teil.

¹¹Ha Moab astenno e zaouarn e-kreiz ar fank
Evel ma ra un neuier da neuñ;
Met an Aotrou a lakay e rogoni da izel
Daoust da strivadennoù e zivrec'h.

¹²Da vogerioù-difenn lorc'hus hag uhel-bras,
O diskar a ray, o dispenn a ray,
O zeurel a raio d'an traoñ er boultrenn.

Kanenn a c'hrasoù evit adsav ar bobl.

26 ¹En deiz-se e vo kanet ar ganenn-mañ e Bro-Youda :

Ur gêr-vrezel hon eus;
Doue a lak e silvidigezh-eñ
Da vezañ he moger hag he rak-voger.

²Digorit ar perzhier
Ma teuio-tre ar vroad feal,
An hini a vir ar wirionez.

³Aet eo kuit ar fazi kozh;
Mirout a reot dimp ar peoc'h,
Ar peoc'h, dre ma fiziomp ennoc'h.

⁴Fiziit da virviken en Aotrou
Rak an Aotrou a zo ur roc'h evit ar c'hantvedoù.
⁵Kaset en deus d'an traoñ annezerien an uhelderioù,
Izelaet en deus ar Gêr lorc'hus;
He dispennet en deus betek an douar,
He diskaret en deus betek ar poultr.
⁶He mac'hañ a raio an treid,
Traid ar beorien, seul ar reuzeudien.

Galvadenn da varnedigezh Doue

⁷Hent an den reizh eo an eeunded,
D'an den just e plaenait e hent.
⁸Ya, en hent ho parnedigezhioù
Hon eus ho kortozet, Aotrou !
Hoc'h anv hag hoc'h eñvor
a veze c'hoant hon ene.
⁹Va ene en devez ho c'hoantaet en noz,
Ha va spered em diabarzh en devez ho klasket er beure.
Rak pa sevenit ho parnedigezhioù dre an douar
E tesk tud ar bed ar reizhder.
¹⁰Met goude ober trugarez d'an den fall
Ne zesk ket ar justis evit se;
E bro ar re vat e ra fallagriezh,
Ha ne sell ket ouzh meurbed an Aotrou.
¹¹A Aotrou, savet eo ho torn, int avat n'en gwelont ket !
Hogen ho kred evit ho pobl, en gwelout a raint
Ha neuze mezhekaet e vint;
An tan aozet evit hoc'h enebourien o lonko !
¹²A Aotrou, c'hwi a roio dimp ar peoc'h,
Rak c'hwi eo a labour en hon holl oberoù.
¹³A Aotrou hon Doue, aotrounez all estregedoc'h
O deus klasket bezañ mistri warnomp.
N'anavezomp avat nemedoc'h,
Ne bedomp nemet hoc'h anv.
¹⁴Rak marv int ha ne advevint ket ken
O spesoù, ne advevint ket ken :
Rak skoet hoc'h eus ganto hag o distrujet,
Kaset hoc'h eus da get an eñvor anezho.

¹⁵ Met kreskit ar vroad, Aotrou,
Kreskit ar vroad ha diskleriit ho klod,
Astennit holl harzoù ar vro.

¹⁶ A Aotrou, ho klasket hon eus en hon anken,
Garmet hon eus deoc'h en hon enkreuz
P'edoc'h o skeiñ ouzhimp.

¹⁷ Evel ur vaouez dougerez dare da wilioudiñ
A glemm hag a gri e-kreiz he foaniou,
Evel-se ez omp bet dirazoc'h, Aotrou !

¹⁸ Koñsevet hon eus, bet omp en gwentrou,
N'hon eus ganet avat nemet avel,
N'hon eus ket roet ar silvidigezh d'an douar;
N'hon eus ket ganet annezerien evit ar bed.

¹⁹ Ho re varv a advevo ! O c'helanoù a zasorc'ho !
Dihunit ha kanit, ostizidi ar poultr !
Rak ho klizh, Aotrou, a zo ur glizh a sklerijenn
Hag an douar a c'hano en-dro an anaon d'ar vuhez.

Barnedigezhioù Doue.

²⁰ Kae, o va fobl, kae d'az kambrou,
Ha prenn warnout da zorojoù,
En em guzh un herradig
Ken na vo tremenet ar gonnar.

²¹ Rak setu ! Emañ an Aotrou o tont er-maez eus e chomadur
Da gastizañ torfedoù annezerien an douar,
Hag e tiskouezo an douar ar gwad bet evet gantañ
Ha ne guzho ket mui ar re drouklazhet.

27 ¹ En deiz-se, e skoio an Aotrou
Gant e gleze kalet, bras ha nerzhus,
Ouzh al Leviatan, an naer dec'hus,
Ouzh al Leviatan, an naer widilus,
Hag e lazho euzhvil ar mor.

Ar winienn diwallet.

² En deiz-se e vo lavaret :
Kanit en enor d'ar winienn dispar he gwin.
³ Me, an Aotrou, he diwaller ez on;
He दौरañ a ran dizehan,
He diwall a ran noz-deiz,
Gant aon na zeufe den d'he gwastañ.

⁴N'em eus ken a gonnar outi :
 Ha pa vo enni drez ha spern
 Ez in da stourm outo,
 O devañ a rin holl a-gevret,
⁵pe gentoc'h, en em stagit ouzhin da gaout repu,
 D'an dud d'ober ar peoc'h ganin,
 D'an dud d'ober ar peoc'h ganin !

⁶En deizioù da zont e sanko Yakob e wrizioù,
 Bleuniañ a ray Israel ha teurel bountadennoù
 A leunio gant o frouezh gorre ar bed.

Silvidigezh Israel goude an harlu.

⁷Hag-eñ en deus an Aotrou bazhataet e bobl
 Evel m'en deus bazhataet he bazhataerien?
 Hag-eñ en deus he lazhet
 Evel m'en deus lazhet he lazherien?

⁸Kastizet hoc'h eus anezhi ouzh he c'has kuit,
 Ouzh he zeurel er-maez;
 Hec'h argaset hoc'h eus gant c'hwezh ur gorventenn,
 Evel en un deiz-avel o tont eus ar Sav-heol.

⁹Evel-henn avat e vo dic'haouet felladenn Yakob,
 Sed amañ an digoll a ziverko e bec'hed :
 Bruzunañ evel mein-raz holl vein aoterioù an idoloù;
 Peulioù Ashera hag an aoterioù-ezañs a rank bezañ diskaret.

¹⁰Rak un digenvez eo deuet ar gêr gadarn da vezañ,
 Evel un ti-annez dilezet ha dibleustr, evel ur gouelec'h;
 Eno e peur al leueoù, eno e c'hourvezont,
 Hag e tebront ar brousgwez anezhi.

¹¹Pa vez sec'h ar brankoù e torrer anezho,
 Ar merc'hed a zeu hag o lakont da zêviñ.
 Met houmañ n'eo ket ur bobl skiantek;
 En abeg da se ne druezo ket outi an Hini en deus he graet,
 Ne ray ket trugarez dezhi an Hini en deus he stummet.

¹²En deiz-se e c'hoarvezo ma torno an Aotrou an ed
 A-dal red ar Stêr betek froud an Ejipt,
 Ha c'hwi a vezo pennaouet hini
 hag hini, bugale Israel !

¹³Hag en deiz-se e vo sonet an drompilh vras;
 Hag ar re a oa dianket e Bro Asour,

Ar re a oa harluet e Bro Ejipt;
A zeuio hag a stouo dirak an Aotrou
War ar menez santel, e Jeruzalem.

5. Diouganoù war Samaria ha Jeruzalem.

Kemennadur da Samaria.

28 ¹Gwa kurunenn lorc'hus mezvierien Efraim,
Ar vleunienn gweñvet bremañ he c'hened skedus,
Hag a zo war gribenn an draonienn strujus,
Gwa ar re badaouet gant ar gwin !

²Setu o tont a-berzh an Aotrou unan kreñv ha nerzhus,
Evel ur gorventenn-c'hrizilh, evel un tarz-avel distrujer,
Evel ur c'haouad a zourioù bras o tic'hlannañ :
He disteurel a ra d'an douar gant taeroni.

³Ha mac'het e vo dindan an treid
Kurunenn lorc'hus mezvierien Efraim;
⁴Hag ar vleunienn, gweñvet he c'hened skedus,
Hag a zo war gribenn an draonienn strujus,
A vo evel ur fiezenn darev a-raok an hañv :
An hini he gwel a grog enni raktal
Hag a vec'h en e zorn a lonk anezhi.

⁵En deiz-se e vo Aotrou hollc'halloudek ur gurunenn hollgaer,
Un talgen a enor evit restad e bobl, .

⁶Ur spered a reizhder evit an hini
A ya d'azezañ war ar gador-varn,
Ur spered a galonegezh evit ar re a argas kuit
An argaderien er-maez eus dorioù-kêr.

A-enep ur politikerezh douarel.

⁷Trabidellañ a reont int ivez gant ar gwin,
Diroudañ a reont gant an evajoù kreñv,
Beleien ha profeded a vrañsell diwar likorioù,
Beuzet er gwin, brañsellat a reont diwar evajoù kreñv,
Horjellat a reont war o zreid en ur ziouganañ,
Trabidellañ a reont en ur varn.

⁸Leun eo an holl daolioù a zislonkadurioù heugus,
N'eus ket ur plas naet !

⁹«Da biv e fell dezhañ kelenn ar furnez,

Da biv e venn reiñ ur gentel da intent?
Da vugale nevez-dizonet,
Nevez-diframmet diouzh ar vronn?

¹⁰ P'emañ o lavarout :
"Kemenn war gemenn, kemenn war gemenn,
Reolenn war reolenn, reolenn war reolenn,
Bremañ kement-mañ, emberr kement-se !"»

¹¹ Ac'hanta, dre ziweuz tud gagouilh
Hag en ur yezh varbar
Eo e komzo an Aotrou ouzh ar bobl-mañ.

¹² Lavaret en devoa dezho : «Bremañ an diskuizh !
Lezit da ziskuizhañ an hini 'zo divi !
Bremañ, kalmijenn !»
Met n'eo ket bet fellet dezho selaou.

¹³ Hag en abeg da se e vo evel-henn e komzo dezho an Aotrou :
«Kemenn war gemenn, kemenn war gemenn,
Reolenn war reolenn, reolenn war reolenn,
Bremañ kement-mañ, emberr kement-se !»,
Dezho da vont ha da gouezhañ war o c'hein,
Dezho da vezañ brevet, hualet ha paket.

A-enep fals-surentez ar politikerezh

¹⁴ Selaouit eta komz an Aotrou, o goapaerien,
C'hwi renerien ar bobl-mañ a Jeruzalem !

¹⁵ Lavarout a rit : «Skoulmet hon eus emglev gant an Ankoù
Ha gant ar Sheol hon eus graet marc'had;

Pa dremeno ar walenn evel ur froud dinaoziet
Ne dizho ket betek ennomp;
Rak kemeret hon eus da repu an tromplerezh
Ha da voger-difenn ar yudazerezh.»

¹⁶ En askont da se, setu penaos e komz an Aotrou Doue :
Setu ma lakaan da ziazez en Sion, ur maen,
Ur maen aprouet, ur maen-korn prizius, fontet-start;
Hag an neb a fizio ennañ a chomo divrall.

¹⁷ Kemer a rin ar reizhder da vuzul
Hag ar justis evel live.
Hag ar c'hazarc'h neuze a skubo kuit ar repu a dromplezon
Hag an doureier a veuzo ho tour-difenn.

¹⁸Torret e vo ho kevredigezh gant an Ankoù,
Ha ne chomo ket en e sav ho marc'had gant ar Sheol;
Pa dremeno warnoc'h ar reuz dirollet
E vezot flastret gantañ.

¹⁹Bep tro ma tremeno e krogo ennoc'h,
Rak adtremen a raio beure goude beure,
Hag en deiz hag en noz,
N'eus nemet ar spouron evit ho kenteliañ.

²⁰Re verr e vo ar gwele evit en em astenn ennañ,
Ha re strizh ar pallenn evit en em bakañ gantañ.

²¹Sevel a ray an Aotrou evel e Menez Peratsim,
Krozal evel ma reas en traonienn Gabaon,
Evit seveniñ e labour, e labour iskis,
Evit kas da benn e oberenn, e oberenn espar.

²²Ha bremañ eta, paouezit d'ober goap
Gant aon na ve stardet muioc'h c'hoazh hoc'h ereoù;
Rak en klevet em eus : gant Aotrou hollc'halloudek,
Ez eus bet dekredet un distruj a-enep ar vro a-bezh.

Parabolenn ar furnez

²³Digorit ho skouarn, selaouit ouzh va mouezh !
Bezit war evezh ha klevit mat va c'homzoù !

²⁴Hag-eñ eo dalc'hmat e vefe al labourer oc'h arat,
Atav o tigeriñ hag oc'h ogediñ e zouar?

²⁵Hag-eñ n'afe ket, ur wech plaenaet ar gorre,
Da deurel an aned, da hadañ ar c'houmin,
Da lakaat ar gwinizh a regennadoù,
An heiz el lec'h merket hag ar yell war ar ribloù?

²⁶An hini a zesk dezhañ ar reolenn-se
Eo e Zoue a ra skol dezhañ;

²⁷Na n'eo ket gant ar ruilh e vez dornet an aned,
N'eo ket rod ar c'harr a dremener war ar c'houmin;
Met pilat a reer an aned gant ar vazh
Hag ar c'houmin gant ar freilh.

²⁸Hag-eñ e friker ar pennoù-ed? Ne reer ket,
N'eo ket da virviken e vac'her anezho.
Rod ar c'harr hag ar c'hezeg a dremener warno
Met hep mont betek o flastrañ.

²⁹Ha kement-se ivez a zeu eus Aotrou hollc'halloudek,
Marzhus e guzulioù ha divent e ampartiz.

Seziz Ariel hag he dieubidigezh.

29 ¹Gwa Ariel, Ariel,

Ar gêr ma kampas David enni !
Lakit c'hoazh bloaz war vloaz,
D'ar gouelioù d'ober o zroiad !

²Neuze e stardin war Ariel,
E vo gouelvan ha klemmvan,
Hi a vo evidon evel un Ariel.

³Kampañ a rin en-dro dit, a-enep dit,
Da c'hronnañ a rin a savennoù,
Ha sevel a rin a-enep dit kleuzioù-seziz.

⁴Diskaret d'an douar e savi neuze da vouezh
Ha da gomz a sourro eus a-greiz ar poultr;
Da vouezh a savo eus an douar evel hini un tasmant,
Ha da gomz eus ar boultrenn evel un hiboud.

⁵Rak engroez da enebourien a vo evel poultr tanav,
Hag evel pailhur o nijal en avel, bandennadoù ar vrezelourien.

Met en un taol, a-greiz-holl e c'hoarvezo

⁶Ma teuio Aotrou hollc'halloudek d'az kweladenniñ
Gant kurunoù, krenioù-douar ha tourni vras,
Korventenn, arnev ha flamm un tan devus.

⁷Neuze eus an holl bobloù niverus o vrezeliñ enep Ariel,
Eus ar re holl a oa o stourm outi hag ouzh he c'hreñvlec'h,
Eus ar re a oa ouzh hec'h enkañ,
E vo evel eus un huñvre, ur weledigezh en noz.

⁸Evel un den marnaoniet oc'h huñvreal emañ o tebriñ
Hag a zihun goude-se, goullo bepred e stomok,
Evel un den sec'hedet oc'h huñvreal emañ oc'h evañ
Hag a zihun goude-se, skuizh ha sec'h e gorzailhenn,
Evel-se e vo kont gant engroez an holl vroadoù
A vo bet o vrezeliñ enep Menez Sion.

Dallentez ar bobl.

⁹Bezit sebezet gant ar souezh !
Serrit ho taoulagad ha chomit hep gwelout !
Bezit mezh hep ma ve diwar win,
O traidellañ hep ma ve diwar evajoù kreñv.

¹⁰Rak an Aotrou en deus skuilhet warnoc'h
ur spered a zargud,
Klozet en deus ho taoulagad
ha taolet ur ouel war ho penn.

¹¹Ha deuet eo evidoc'h an holl weledigezhioù
Da vezañ evel komzoù ul levr siellet,
Ul levr a rojed d'unan bennak o c'houzout lenn
En ur lavarout dezhañ : «Lenn kement-mañ !»
Hag a respontfe : «N'hellan ket, peogwir eo siellet !»

¹²Ha mar befe roet al levr d'unan bennak na oar ket lenn
En ur lavarout dezhañ : «Lenn kement-mañ !»
E respontfe avat : «N'ouzon ket lenn !»

¹³Lavaret en deus an Aotrou :
Peogwir e tosta ar bobl-mañ ouzhin
Evit va enoriñ gant he genoù hag he diweuz hepken
Tra ma chom he c'halon pell diouzhin,
Peogwir ned eo he doujañs em c'heñver
Nemet gourc'hemennoù a-berzh an dud,

¹⁴Ac'hanta ! hag-eñ e kendalc'hin d'ober marzhennoù,
Burzhudoù souezhus e-mesk ar bobl-mañ,
Furnez he zud fur a yelo da get,
Ha skiant he zud poellek a deñvalaio.

Ne dalv ket ar boan klask en em guzhat diouzh Doue.

¹⁵Gwa d'ar re en em guzul e don o c'halon
Gant ar soñj da guzhat o mennad ouzh an Aotrou,
D'ar re a gas da benn o labour en amc'houlou
Hag a lavar : «Piv hor gwel? Piv hon anav?»

¹⁶Pebezh diboellegezh ! Ar poder,
Hag-eñ e tremener anezhañ da vezañ pri?
Evel pa lavarfe an oberenn diwar-benn an oberour :
«N'en deus ket graet ac'hanon !»
Evel pa lavarfe ar pod diwar-benn ar poder :
«Ur paotr sod ez eo !»

Ar silvidigezh a zeuio.

¹⁷C'hoazh un nebeudig amzer
Hag e vo troet al Liban en ul liorz
Ha sellet e vo evel ur jardin veur.

¹⁸En deiz-se e klevo ar vouzared komzoù al levr;
Ha disammet diouzh an amc'houlou hag an deñvalijenn
Daoulagad an dalled a welo.

¹⁹An dud izel o devo en Aotrou joa war joa,
Hag ar beorien a laouenaio en Doue santel Israel.

²⁰Rak rasket e vo bet ar mac'homer
Ha distrujet ar goapaer,
Ha troc'het kuit e vo bet an holl dud
A spi ouzh ar re all gant soñjoù a zrougiezh :

²¹Ar re a gondaon un den evit ur ger hepken,
A stign pechoù d'ar bamer o rentañ justis ouzh dor-kêr,
A dorr gant o gevier gwir an den reizh.

²²Rak-se e lavar an Aotrou kement-mañ da di Yakob,
Eñ hag en deus dasprenet Abraham :

«Ne vo mui-ken mezhekaet Yakob,
Ne vo mui-ken drouklivet e zremm;

²³Rak pa welo eñ hag e vibien
Labour va daouarn en o zouez
Ec'h embannint santelezh va anv.

Ya ! Embann a raint santelezh Doue santel Yakob
Hag e toujint Doue Israel.

²⁴Ar re a oa dianket o spered a zesko ar furnez,
Hag ar c'hrozmolerien a resevo kelennadurezh.»

A-enep ar feur-emglev gant an Ejipt.

30 ¹Gwa d'ar vibien disant, eme an Aotrou,
A sav mennadoù ha n'int ket va re-me,
A ra emglevioù, met hep va spered,
En ur verniañ pec'hed war bec'hed.;

²Diskenn a reont gant hent an Ejipt :
Hep goulenn ali digant va genoù
D'en em lakaat dindan skoazell Faraon
Ha da glask repu e skeud an Ejipt !

³Met skoazell Faraon a droio da vezh evidoc'h,
Hag ar repu e skeud an Ejipt d'ho tismegañs.

⁴Emañ dija ho pennoù bras e Tsoan,
Aet eo ho kannaded betek Hanes.

⁵Hogen an holl anezho o devo mezh
Gant ur bobl ha n'hell servijout dezho da netra,
Ha n'hell ket o skoazellañ nag o c'hennerzhañ,
Met degas dezho kerse ha dismegañsoù.

Diouganoù all a-enep an Ejipt

⁶*Diougan diwar-benn Loened an Negev :*

A-dreuz ur vro a dristidigezh hag a anken, .
Ma teu diouti al leonez hag al leon yaouank,
An naer-wiber hag an aerouant askellek,
Emaint o tougen war gein o azened o finvidigezhioù
Hag o zeñzorioù war bos ar c'hañvaled,
War-zu ur bobl na servijo dezho da netra;

⁷Rak sikour an Ejipt a zo avel ha touell,
Ha setu perak em eus anvet ar vro-se :
«Trouz bras evit netra !»

Diouganoù all a-enep an Israel

⁸Kae bremañ, ha skriv kement-mañ
War un dablezenn dirazo;
Merk an dra-mañ en ul levr
Evit ma chomo betek an deiz diwezhañ
Un testeni da virviken.

⁹Rak ur bobl disant ez int, bugale c'haouiat,
Bugale na vennont ket selaou lezenn an Aotrou,
¹⁰Pa lavaront d'ar welerien : "Na welit ket !"
Ha d'an diouganerien : "Na ziouganit ket ar wirionez,
Displegit dimp traoù plijus,
Diskleriit dimp faltaziennoù kaer...
¹¹Distroit diwar hon hent,
En em dennit diwar hon gwenodenn,
Hon lezit sioul gant Doue santel Israel !"

¹²Setu perak e komz evel-henn Doue santel Israel :
Peogwir hoc'h eus disprizet an diougan-se
Evit fiziout e kammigelloù ha korvigelloù,
Evit o kemerout da skoazell deoc'h;

¹³En abeg da se e vo evidoc'h ar fallagriezh-se
Evel un aeradenn er vur o c'hourdrouz dirampañ,
Evel ur bos en ur vogerenn uhel
A gouezh a-greiz-holl, en un taol.

¹⁴ Bruzudet, evel pod-pri ur poder a dorrer didruez,
Ken na gaver ken diwarnañ darbod ebet
Evit tennañ tan eus an oaled,
Pe evit kemer dour eus ar stank.

¹⁵ Rak evel-henn e komz an Aotrou,
An Hollc'halloudek, Doue santel Israel :
Dre zistreiñ ouzhin ha gortoz sioul e vefec'h bet salvet,
En diskuizh hag er fiziañs e vije bet ho nerzh;
Met n'hoc'h eus ket mennet se !

¹⁶ Lavaret hoc'h eus : «Nann !
Ni a dec'ho kuit war varc'h !»
Ya, tec'hout a reot evit gwir !
Lavaret adarre hoc'h eus :
«Marc'hekaat a raimp war gein hor mirc'hed-red !»
Ya, met primoc'h e vo ar re a redo war ho lerc'h !

¹⁷ Mil ac'hanoc'h a greno gant aon rak un den,
Ha gant aon rak pemp a dud e kemerot an tec'h,
Betek na vano ket ken ac'hanoc'h
Nemet evel ur peul chomet war lein ur menez,
Evel ur post-arouez dilezet war ur grec'hienn.

Distro trugarezus an Aotrou.

¹⁸ Padal, Doue en deus mennet trugareziñ ouzhoc'h,
Setu perak e savo da drueziñ en ho keñver.
Rak un Doue a reizhder eo an Aotrou :
Gwenidik ar re holl a fiz ennañ !

¹⁹ Ya, te, o pobl o chom e Sion,
N'az po ket ken da ouelañ !
Kerkent ha ma c'harmi e truezo ouzhit,
Kentizh ha klevet e responto d'az kouleñn.

²⁰ Goude m'en devo roet deoc'h an Aotrou
Bara an anken ha dour ar glac'har,
An Hini az kelenn ne chomo ket mui en e bart,
Da zaoulagad a welo da gelenner;

²¹ Ha pa-z i diwar an hent pe a gleiz pe a zehoù
E klevo da zivskouarn a-drek dit, ur vouezh
O lavarout : «Hemañ eo an hent, kerzhit ennañ !»

²² Sellout a reot evel hudur
An arc'hant a c'holoe hoc'h idoloù skultet,

An aour a veze gwisket gantañ ho skeudennoù;
O disteurel a reot evel saotrou.
Er-maez ac'hann ! a lavarot dezho.

²³ Degas a raio glav war an had az po taolet en douar,
Hag ar bara roet gant an atil a vo saourus ha fonnus.
En deiz-se e peuro da loened e peurvanoù ec'hon,
²⁴ An ejened hag an azened hag a labour an douar
A zebro boued mat ha mesket a holen
Ha nizat gant ar bal hag ar ridell.

²⁵ War bep menez ha war bep torgenn uhelsavet
E vo gwazhioù-dour ha gouerioù
En deiz al lazhadeg veur, pa gouezho an tourioù.

²⁶ Sklerijenn al loar a vo kement ha sklerijenn an heol,
Ha sklerijenn an heol a vo seizh gwech lugernusoc'h,
Evel sklerijenn seiz deiz war un dro,
En deiz ma lieno an Aotrou gouli e bobl
Ha ma pareo ar gloazioù en devoa skoet ganti.

Kastiz ar broadoù (Asour).

²⁷ Setu anv an Aotrou o tont eus a bell,
Devus e gonnar ha ponner ar wrez anezhi,
E vuzelloù leun a ernez
Hag e deod evel un tan lonkus,
²⁸ E alan evel ur froud-dour dinaoziet
Hag a sav betek ar gouzoug;
Dont a ra da nizat ar pobloù gant ridell an dismantr
Ha da lakaat e genoù ar pobloù
Ur wesken a ziheñcherezh.

²⁹ Kanennoù a ganot neuze
Evel d'an noz ma vez lidet ur gouel,
Ha levenez a vo en ho kalon
Evel pa gerzher ouzh son ar fleüt
Da vont betek Menez an Aotrou,
Betek Roc'h Israel.

³⁰ Hag an Aotrou a lakay e vouezh veurdezus da vezañ klevet
Hag a ziskouezo galloud spouronus e vrec'h,
E-kreiz fulor e gonnar, e-kreiz flammoù un tan lonkus,
E-kreiz ar gorventenn, an dour-bil hag ar mein-kazarc'h.

³¹ Hag ouzh mouezh an Aotrou e kreno Asour,
Pa skoio an Aotrou warnañ gant e gelastrenn.

³² Bep tro ma tremeno gwialenn an dial
Hag a lakay an Aotrou da blaouiañ warnañ,
E vo ouzh son an taboulinoù hag an telennoù,
Pa vrezelo outañ an Aotrou
Gant e zorn astennet en emgann.

³³ Rak abaoe pell amzer ez eo prest an tantad,
Kempennet eo zoken evit Melek, e roue,
Don ha ledan eo bet kleuziet ar foz tro-zro,
Danvez-tan ha koad 'zo e-leizh evitañ;
Hag alan an Aotrou, evel ur froud soufr
A skoio flamm ennañ.

Diougan all o-enep an emglev gant an Ejipt

31 ¹ Gwa d'ar re a ziskenn d'an Ejipt da glask sikour,
Ar re a lak o fiziañs er c'hezeg,
A lak o goanag er c'hirri dre ma 'z eus kalz anezho,
Hag er varc'heien dre ma 'z int gwall-nerzhus,
Met na sellont ket war-zu Doue santel Israel
Ha na glaskont ket an Aotrou !

² Eñ ivez koulskoude a zo fur;
Eñ eo an hini a lak ar gwalleur da zont
Ha na zistro ket diwar e gomzoù.
Sevel a raio enep ti ar re fallakr,
Enep sikour an drougoberourien.

³ An Ejiptiad a zo un den, ha nann un Doue;
E gezeg a zo kig ha n'eo ket spered;
Ha pa-z astenno an Aotrou e zorn
Ec'h asoupo ar skoazeller,
E kouezho an hini skoazellet,
Hag o daou a yelo da goll.

⁴ Rak evel-henn en deus komzet ouzhin an Aotrou :
Evel ma yud al leon, al leon yaouank war e breizh
Daoust m'en em dolp ur bern mesaerien enep dezhañ,
Evel na spont ket ouzh o mouezhioù
Ha na vez ket trefuet gant o niver.

Evel-se e tiskeno Aotrou hollc'halloudek da vrezeliañ
War Venez Sion ha war e grec'hienn.

⁵ Evel mac'h astenn al laboused o divaskell war o neizhiad
E tiwallo Aotrou hollc'halloudek Jeruzalem.

He diwall a ray, he dieubiñ,
Hec'h espern hag he salviñ.

⁶Distroit d'an Hini e oac'h en em bellaet dioutañ
Kemend-all, o bugale Israel !

⁷Ya, en deiz-se e tistaolo kuit pep unan
E idoloù arc'hant, hag e idoloù aour,
Ar re ho poa graet gant ho taouarn pec'hus.

⁸Asour neuze a gouezho dindan ur c'hleze na vo ket hini un den,
Kleze unan divarvus en debro.
Tec'hel a raio dirak ar c'hleze,
Hag e dud yaouank a vo lakaet dindan druaj.

⁹Gant ar spont e tec'ho kuit e vrezelourien divrall,
Hag e bennoù bras o krenañ a zilezo o banniel,
—Eme an Aotrou, an Hini emañ e dan e Sion
Hag e forn e Jeruzalem.

Rouantelezh ar Reizhder.

32 ¹Setu ma vo ur roue o ren hervez ar reizhded
Ha ma vo ar briñsed o c'houarn gant justis.

²Ha pep hini anezho a vo evel ur goudor ouzh an avel,
Evel ur c'hledour ouzh an arnev,
Evel un dourredenn en un douar disapr,
Evel skeud ur garreg vras en ur vro sec'h-kras.

³Neuze ne vo ket dall ken daoulagad ar welerien
Ha divskouarn ar selaouerien a vo war evezh,

⁴Kalonoù ar re skañvbenn a intento ar furnez,
Ha teodoù ar re satouilh a gomzo buan ha fraezh.

⁵Ne vo ket graet nobl eus an hini diskiant,
Ha ne vo ket lavaret eus un hailhon ez eo un den hael.

⁶Rak an den sot a lavar sotonioù
Hag e galon a ijin fallagriezh
Evit seveniñ direizhderioù,
Evit droukkomz diboell enep an Aotrou,
Evit lezel goulo genoù an den marnaoniek
Ha lemel an died digant an hini en deus sec'hed.

⁷An den ganas a zo ganas e droioù,
Ne ra ken nemet itrikañ fallagriezhoù
Evit koll gant e c'hevier an dud vihan
Hag an ezhommeg o tisplegañ reizhder e gaoz.

⁸Met an den hael en deus mennadoù hael,
Ha sevel a ra evit seveniñ oberoù kalonek.

D'ar merc'hed dibreder.

⁹O gwraez dibreder,
Savit ha selaouit va mouezh !
O merc'hed disoursi,
Digorit ho skouarn d'am c'homzoù !

¹⁰A-benn ur bloavezh hag un deiz bennak
E krenot, c'hwi disoursi,
Rak ar vendem ne zeuio ket da vat
Ha ne vo ket kutuilhet an eost.

¹¹Bezit spouronet, c'hwi diegus,
Krenit, c'hwi dibreder !
En em ziwiskit, en em zibourc'hit,
En em c'hourizit gant ar sac'h.

¹²Leñvit en ur skeiñ war hoc'h askre
En abeg d'ar maezioù kaer
Ha d'ar gwiniennou frouezhus,

¹³War zouar va fobl
E savo an drein hag an drez,
War an holl diez a levenez
Ha war ar gêr lirzhin.

¹⁴Rak dilezet e vo bet ar palez
Ha digenvez e vo ar gêr drouzus;
An Ofel hag an Tour a vo mougevioù da viken
Un dachenn-c'hoari evit an ezen gouez,
Ur peurvan evit an tropelloù,

¹⁵Ken na vo skuilhet warnomp ur spered eus an nec'h.

An nevezidigezh a-berzh an Aotrou.

Ma vo troet neuze ar gouelec'h en ur verje
Ha ma teuio ar verje da vezañ ken stank hag ur forest.

¹⁶Neuze e vo ar justis o chom er stepenn
Hag ar reizhder a ray hec'h annez er verje.

¹⁷Frouezh ar justis a vo ar peoc'h
Hag efed ar reizhder ar surentez da viken.

¹⁸Hag e vo va fobl o chom en un annez a beoc'h,
E tiez diogel, e sioulder lec'hioù-diskuizh.

¹⁹Hogen diskaret e vo ar forest
Ha gwall-izelaet e vo ar Gêr.

²⁰ Gwenvidik avat c'hwi holl hag a c'hello hadañ
 Dre holl a-hed ribloù an dourioù,
 Ha lezel dishual treid an ejen hag an azen.

Pedenn e-kreiz an anken.

33 ¹ Gwa te, gwaster, ha n'out ket bet gwastet !
 Te, preizhataer, ha n'out ket bet c'hoazh preizhataet !
 Pa vo echu ganit gwastañ e vi gwastet da-unan,
 Ha pa vo echu ganit preizhata e vi preizhataet.

² Aotrou, ho pet truez ouzhimp !
 Ennoc'h emañ hon esper.
 Bezit brec'h ho pobl bep beure,
 Hag hon silvidigezh en amzer an anken !

³ Ouzh mouezh ho taran e tec'h ar pobloù,
 Pa savit en ho sav en em zispenn a bep tu ar broadoù;
⁴ Ha preizhadur a zastumer evel kilheien-raden
 Pa vez leun ganto an touflezoù.

⁵ Uhel eo an Aotrou
 hag en uhelder emañ o chom,
 Eñ hag a leugn Sion a eeunded hag a reizhded :
⁶ Eñ a vo surentez da zeizioù.

Furnez, gouiziegezh,
 sed ar binvidigezh a c'hell salviñ,
 Doujañs an Aotrou,
 sed aze da deñzor.

E-kreiz ar reuz fiziout en Doue

⁷ Setu m'emañ tud Ariel o krial er straedoù,
 Emañ ar gannaded a beoc'h o ouelañ gant c'hwervder.

⁸ Aet eo digenvez an hentoù,
 N'eus den o tremen dre ar rañvedioù;
 Torret eo bet an emglev ha disprizet an testoù,
 N'eus doujañs ebet ken evit an dud.

⁹ E kañv emañ an douar, dinerzhet eo.
 Mezhek eo al Liban ha gweñvet,
 Saron a zo deuet da vezañ ur gouelec'h,
 Basan hag ar C'harmel a zo dibourc'het.

¹⁰ Bremañ ez an da sevel, eme an Aotrou :
 Bremañ en em lakain em sav-sonn,
 Bremañ en em ziskouezin em braster.

¹¹ Koñsevet hoc'h eus foenn
Ha gwilioudiñ a reot plouz :

Va anal eo an tan ho pulluc'ho.

¹² Ar pobloù kuzumet a zo evel ludu
Evel drein troc'het bet devet gant ar flamm.

¹³ C'hwi hag a zo pell,
selaouit petra 'm eus graet,
Ha c'hwi hag a zo tost,
anavezit va nerzh.

¹⁴ Spontet eo ar bec'herien e Sion,
Ar grenijenn he deus kroget en dud fall :
Pehini ac'hanomp a c'hello derc'hel en un tan lonkus?
Pehini ac'hanomp a c'hello derc'hel en un tantad peurbadus?

¹⁵ An hini a vale er reizhder hag a gomz gant lealded,
An hini a ra fae war ur gounid dizonest,
A hej e zaouarn evit chom hep kemer ur prof,
A stouv e zivskouarn ouzh ar c'homzoù gwadus,
Hag a serr e zaoulagad evit chom hep gwelout an droug;

¹⁶ Hennezh a vo e annez en uhelderioù,
Kreñvlec'hioù ar c'herreg a vo e repu;
Dezhañ e vo roet e vara
Hag e zour ne vanko biken dezhañ.

Gloar da zont Jeruzalem.

¹⁷ Da zaoulagad a welo ar roue en e gaerder,
Gwelout a raint ar vro o 'n em astenn da bell.

¹⁸ Da galon a hiboudo c'hoazh he spontadennoù :

Pelec'h emañ ar c'hontroller?

Pelec'h paotr ar bouezerez?

Pelec'h an hini a gonte ar baotred yaouank?

¹⁹ Ar bobl vorgant-se ne weli mui anezhi,
Pobl teñval hec'h yezh na oa tu d'hec'h intent,
Ar bobl-se o vesteodiñ ur yezh digomprenus.

²⁰ Arvest ouzh Sion, kêr hor gouelioù :
Da zaoulagad, ra welint bremañ Jeruzalem,
Annezlec'h eürus, teltenn na vo ket dilec'hiet,
Na vo biken displantet he fostoù
Ha na vo torret diouti kordenn ebet.

²¹ Eno 'mañ an Aotrou o chom en e veurded :

Eno stêrioù ha kanolioù ledan,
'Lec'h na dizh ket ar bigi dre roeñvoù,
'Lec'h na dremen ket al listri bras.

^{23ab} Setu distegnet ar c'herdin,
Ne zalc'hont ket ken ar wern en he sav,
N'hellont ket derc'hel ar lienoù displeget.

²² Rak an Aotrou eo hor barner,
An Aotrou eo hon lezenour,
An Aotrou eo hon roue, eñ eo an hini hon salvo.

^{23c} Neuze e vo ingalet madoù ur breizhadeg vras,
Ar re gamm zoken a gemero perzh er skraperezh.

²⁴ Ne vo annezher ebet evit lavarout : «Klañv on;»
Ar bobl o chom en Sion he devo bet ar pardon eus he fec'hed.

Barnedigezh ar broadoù aroueziet gant Edom.

34 ¹ Dedostait, broadoù, da glevout !
C'hwi, pobloù, gant evezh selaouit !
An douar da glevo gant kement a zo ennañ,
Ar bed gant kement a sav diwarnañ.

² Rak konnaret eo an Aotrou enep an holl vroadoù
Ha kruget a-enep o holl armeoù;
O gouestlet en deus d'an distruj,
O roet en deus d'al lazhadeg.

³ O re varv a chomo distaolet hep bez ebet,
C'hwez-fall a savo diwar o c'helanoù;
Hag ar menezioù a deuzo gant o gwad.

⁴ Holl armead an neñvoù a steuzio,
Evel ul levr e vo rollet an neñvoù
Hag o holl armead a weñvo,
Evel ma kouezh delioù gweñvet ar winienn,
Evel ma kouezh delioù ar fiezenn.

⁵ Rak en em vezviñ a ra va c'hleze en neñvoù
Ha sed emañ o tiskenn war Edom,
War ar bobl am eus gouestlet d'ar c'hastiz
Ha d'an distruj evit he barn !

⁶ Kleze an Aotrou a zo leun a wad,
Emañ an druzoni o tiverañ warnañ,
Gwad an oaned hag ar bouc'hed,
Druzoni lonezi ar meot.

Emañ an Aotrou o vont d'ober un aberzh e Bosra,
Ul lazhadeg veur e Bro-Edom.

⁷Ar bualed a gouezh gant al leueoù lart,
An ejened yaouank gant an tirvi.

Mezvet eo o douar gant ar gwad,
Hag e boultr en deus e walc'h a zruzoni.

⁸Rak devezh dial an Aotrou eo hennezh,
Bloavezh an digoll evit difennour Sion.

⁹He froudoù a vo troet e peg, hag he foultrenn e soufr,
He douar a zeuio da vezañ peg entanet,

¹⁰Un tan na vo lazhet na deiz na noz
Hag a zalc'ho e vogedenn da sevel da viken.

A rumm da rumm hi a vezo digevannez,
Ha da holl viken ne dremeno gour ebet ken drezi :

¹¹Perc'hennet e vo gant ar pilikant hag an avalaouer,
Ar gaouen hag ar vran a ray o chomadur enni.

Astennet e vo warni kordenn-vuzul
an dismantr ha live ar goulo.

¹²Ar Satired a ray enni o annez,
Hec'h uhelidi ne vo ken anezho.
Ne vo ken anvet a rouaned enni,
Hec'h holl briñsed a vo bet kaset da get.

¹³Sevel a raio spern en he faleziou,
Drez hag askol en he c'hreñvlec'hioù :
Hi a vo ur vodenn evit an aourgon
Hag ul liorz-veur evit ar struskañvaled.

¹⁴Enni en em gavo ar c'hizhier gouez gant ar bleizbroc'hed,
Hag ar Satired en em c'halvo an eil egile.
Eno ivez e teuio da chom Diaoulez an noz
Da gemer he diskuizh enni.

¹⁵Eno e raio an naer-speg he neizh hag e tozvo,
Goriñ a raio ha lakaat he vioù da zinodiñ.
Eno en em vodo ar bultured
o 'n em c'hervel an eil egile.

¹⁶Klaskit pizh e Levr an Aotrou ha lennit :
N'eus hini a vankfe, hini ebet na ve e barez gantañ;
Rak e c'henoù en deus gourc'hemennet,
Hag e spered en deus o c'henstrollet.

¹⁷ Eñ eo en deus merket dezho o flanedenn,
 E zorn en deus lodennet ar vro dezho gant ar gordenn;
 Da viken e perc'hennint anezhi,
 A rumm da rumm e vezint o chom enni.

Dieubidigezh hag eurvad Israel.

35 ¹ Ra vo laouen ar gouelec'h hag an douar sec'h,
 Ra vo lirzhin an dezerzh ha ra vleunio,
 Evel ar roz-kamm ² ra vleunio, ra vleunio,
 Ra drido gant youc'hadennoù a levez.

Roet e vo dezhañ kaerder al Liban,
 Kened ar C'harmel ha braventez Saron :
 Gwelout a raint gloar an Aotrou,
 Splander hon Doue !

³ Kreñvait an daouarnioù dinerzhet,
 Startait an daoulinoù o vrallañ;
⁴ Lavarit d'ar re flaket o c'halonoù :

«Adnerzhit ho kalon, n'ho pet ket aon ken !
 Setu ho Toue ! Emañ o tont gant ar veñjañs,
 Emañ o tont gant ar gopr,
 Dont a ra e-unan evit ho salviñ.»

⁵ Neuze e vo digoret daoulagad an dalled,
 Ha distouvet divskouarn ar vouzareien.

⁶ Ar c'hamm a lammo evel ur c'harv,
 Ha teod an den mut a youc'ho a levez;
 Rak dourioù a strinko er gouelec'h
 Ha froudoù er stepenn.

⁷ Troet e vo en ul lenn an douar kras
 Hag ar vro disec'het e mammennoù-dour;
 Al lec'h ma kave an aourgon o repu ennañ
 A vo un dachenn a gorz hag a vroenn.

⁸ Eno neuze e vo un hent, ur wenodenn,
 A vo graet dioutañ an hent sakr.
 Na dremeno drezañ nep den dic'hlan;
 Hennezh a vo evit e bobl da vont gantañ.

⁹ Eno ne vo leon ebet, hini ebet ne vo kavet eno,
 Loen gouez ebet ne lakay e dreid ennañ,
 Met ennañ e valeo ar re zasprenet,

¹⁰ Drezañ e tistroio ar re dieubet gant an Aotrou.

Antren a raint e Sion gant youc'hadennoù a levez,
 Ur joa beurbadus a vo evel kurunenn o fenn;
 Trid ha trivli a gerzho ganto,
 Tec'het kuit ar boan hag ar c'hlemmvan.

Aloubadeg Senac'herib

36 ¹ Ar pevarzekvet bloavezh eus ar roue Ezekias, e savas Senac'herib, roue Asour, a-enep da holl gêrioù-kreñv Youda, hag o c'hemer a reas. ² Neuze roue Asour a gasas ar Ravshake (ar Boutailher bras) eus Lakis da Jeruzalem gant un arme vras, davet Ezekias. Hag ar Ravshake a chomas a-sav e-tal kanol al Lenn uhelañ, war hent Park ar C'hommer. ³ Hag Eliakim, mab Helkia, gouarnour ar palez, a savas d'e gaout gant Sobna, ar sekretour, ha Joas, mab Azaf, an diellour.

⁴ Hag ar Ravshake da lavarout dezho : «Setu amañ komzoù ar Roue bras, roue Asour : Petra eo ar fiziañs-se en em harpez warni? ⁵ Ha soñjal a rez e talv komzoù goullo kement ha kuzul ha nerzh evit ober brezel? Bremañ, e piv ac'h eus lakaet da fiziañs evit sevel em enep? ⁶ Setu m'en em fiziez en Ejipt, e skoazell ar gorzenn dorret-se, hag a dreuz hag a doull dorn an hini en em harp warni; evel-se eo Faraon, roue an Ejipt, evit kement hini en em fiz ennañ. ⁷ Marteze e lavari din : An Aotrou, hon Doue, eo an hini a fiziomp ennañ : met hag-eñ n'eo ket henezh en deus Ezekias diskaret an uhellec'hioù hag an aoteroù anezhañ, en ur lavarout da Youda ha da Jeruzalem : Stouiñ a reot dirak an aoter-mañ? ⁸ Ac'hanta, gra ar marc'had-mañ gant va mestr, roue Asour, me a ro dit daou vil a gezeg mar kavez tud a-walc'h da sevel warno. ⁹ Ha penaos e c'hellfes argas unan eus servijerien disterañ va Aotrou? Met fiziañs ac'h eus en Ejipt evit kaout diganti kirri ar marc'heien. ¹⁰ Daoust ha pignet on a-enep d'ar vro-mañ evit he distrujañ hep ma vefe bolontez an Aotrou? An Aotrou eo an hini en deus lavaret din : Sav a-enep d'ar vro-mañ ha distruj anezhi !»

¹¹ Neuze e lavaras Eliakim, Sobna ha Joas d'ar Ravshake : Dre druez, komz ouzh da servijerien en arameeg, rak kompren a reomp ar yezh-se. Na gomz ket ouzhimp en youdaeg, gant aon na glevfe ar bobl a zo war ar mogerioù.» ¹² Met ar Ravshake a respontas : Daoust hag eo te ha da vestr on bet kaset daveto gant va mestr evit lavarout ar c'homzoù-se dezho? Daoust ha n'eo ket davet an dud-se azezet war ar mogerioù, ranket dezho evel deoc'h-c'hwi debriñ o c'haoc'h hag evañ o staot?»

¹³ Neuze en em zalc'has a-sav hag e krias gant ur vouezh kreñv e yezh ar Yuzevien : Selaouit komzoù ar brenin meur, roue Asour ! ¹⁴ Evel-henn e komz ar roue : Arabat da Ezekias ho touellañ, rak n'hell ket ho savetaat. ¹⁵ Hag arabat da Ezekias ho lakaat da fiziout en Aotrou, en ur lavarout : An Aotrou hon dieubo hep mar ebet, ar gêr-mañ ne vo ket lakaet etre daouarn roue Asour. ¹⁶ Na selaouit ket ouzh Ezekias, rak setu amañ ar pezh a lavar roue Asour : Grit ar peoc'h ganin, en em roit din, ha pep hini ac'hanoc'h a zebro eus frouezh e winienn hag eus frouezh e fiezenn, hag a evo dour eus e buñs, ¹⁷ ken na zeuin evit ho kas d'ur vro heñvel ouzh hoc'h hini, ur vro a win hag a ed, ur vro a vara hag a winiegi. ¹⁸ Arabat da Ezekias ho touellañ 'n ur lavarout : An Aotrou hon dieubo ! Daoust hag unan bennak eus doueoù ar pobloù en deus

diwallet e vro diouzh daouarn roue Asour? ¹⁹ Pelec'h emañ doueoù Emat hag Arfad? Pelec'h doueoù Sefarvaim? Pelec'h doueoù Samaria? Hag-eñ o deus tennet Samaria a-dre va daouarn? ²⁰ E-touez holl doueoù ar broioù-se, pere o deus diwallet o bro diouzh va daouarn evit ma c'hellfe an Aotrou dieubiñ Jeruzalem?»

²¹ Hogen int-i a davas ha ne respontjont ger ebet dezhañ, rak ar roue en devoa gourc'hemennet an dra-se dezho : Na respontit ket ! ²² Neuze e teuas Eliakim, mab Helkia, gouarnour ar palez, gant Sobna, ar sekretour, ha Joas, mab Azaf, an diellour, da gaout Ezekias, roget o dilhad, hag e tisklerjont dezhañ komzoù ar Ravshake.

Strafulh hag anken Ezekias

37 ¹ Goude d'ar roue Ezekias klevout kement-se e rogas e zilhad, en em c'holoas gant ur sac'h hag ez eas da Dempl an Aotrou. ² Kas a reas Eliakim, merour ar palez, ha Sobna, ar sekretour, hag henaourien ar veleien goloet a seier, da gaout Izaia, mab Amos, ar profed. ³ Hag e lavarjont dezhañ : «Sed amañ komz Ezekias : An deiz-mañ a zo un deiz a enkrez, a gastiz hag a zismegañs Rak ar vugale a zo deuet betek ar poent da vezañ ganet, met n'eus ken a nerzh d'o genel. ⁴ Marteze an Aotrou, da Zoue, a glevo lavarou ar Ravshake, a zo bet kaset amañ gant e vestr, roue Asour, da gunujenniñ an Doue bev; marteze an Aotrou, da Zoue, a gastizo anezhañ evit ar c'homzoù en deus klevet. Gra eta ur bedenn evit ar restad o chom c'hoazh !»

⁵ Dont a reas eta servijerien Ezekias da gaout Izaia. ⁶ Hag Izaia da lavarout dezho : Sed ar pezh a lavarot d'ho mestr : Evel-henn e komz an Aotrou : Na spontez ket dirak ar c'homzoù ac'h eus klevet hag o deus va dismegañset ganto mevelien roue Asour. ⁷ Setu ma lakaan ennañ ur spered a seurt ma tistroio d'e vro diwar an nevezinti a glevo, hag e lakaat a rin da gouezhañ en e vro dre ar c'hleze.

⁸ Distreiñ a reas ar Ravshake hag e kavas Roue Asour oc'h argadiñ Liban, rak klevet en devoa e oa aet e vestr kuit eus Lakis. ⁹ Rak roue Asour en devoa resevet ar c'heloù-mañ diwar-benn Tiraka, roue Koush : «Aet eo war-raok evit brezeliñ a-enep dit !»

Ha goude klevout kement-se e kasas Senac'herib kannaded da Ezekias, da lavarout dezhañ : ¹⁰ «Evel-henn e lavarot da Ezekias, roue Youda : Na vezez ket touellet gant da Zoue en em fiziez ennañ en ur lavarout : "Ne vo ket droukroet Jeruzalem etre daouarn roue Asour !" ¹¹ Setu m'ac'h eus klevet petra o deus graet rouaned Asour d'an holl vroioù en ur ouestlañ anezho d'an distruj? Ha te a vefe dieubet? ¹² Daoust ha dieubet eo bet gant o doueoù ar broadoù-se bet distrujet gant va gourdadoù, Gozan, C'harran, Resef, Bugale Edan a oa en Telasar? ¹³ Pelec'h emañ roue Emat, roue Arfad, roue Sefarvaim, Ana hag Ava?»

¹⁴ Ezekias, goude kemer al lizher eus dom ar gannaded, ha lenn anezhañ, a bignas da Dempl an Aotrou, hag eno e ledas al lizher dirak an Aotrou. ¹⁵ Hag e reas Ezekias ur bedenn d'an Aotrou en ur lavarout : ¹⁶ «Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel, Te azezet war ar geroubed, Te hepken a zo Doue holl rouantelezhioù an douar, Te oberour an neñv hag an douar ! ¹⁷ Aotrou, stou da skouarn ha selaou ! Aotrou, digor da zaoulagad

ha sell ! Selaou an holl gomzou en deus kaset Senac'herib evit dismegañsiñ an Doue bev. ¹⁸ Gwir eo, Aotrou, o deus rouaned Asour distrujet an holl vroadoù ha gwastet o douaroù, ¹⁹ ha skoet en tan o doueoù; hogen ne oant ket doueed, met labour daouarn an dud, koad ha maen, hag o distrujet o deus. ²⁰ Bremañ avat, Aotrou hon Doue, salv ac'hanomp diouzh e zorn, mac'h anavezo holl rouantelezhioù an douar ez eo Te, Aotrou, a zo Doue hep-mui-ken !»

Diougan Izaia a-berzh an Aotrou

²¹ Neuze Izaia, mab Amos, a gasas da lavarout da Ezekias : Evel-henn e lavar an Aotrou, Doue Israel : Graet ac'h eus din ur bedenn diwar-benn Senac'herib, roue Asour. ²² sed amañ ar gomz en deus diskleriet an Aotrou a-enep dezhañ :

Da zismegañsiñ, da c'hodisal a ra,
ar werc'hez, merc'h Sion;
Hejañ a ra he fenn war da lerc'h,
merc'h Jeruzalem.

²³ Piv ac'h eus kunujennet ha dismegañset?
Enep piv ac'h eus savet da vouezh
Ha douget d'an nec'h da zaoulagad?
Enep Doue santel Israel !

²⁴ Dre da vevelien ac'h eus kunujennet an Aotrou,
Ha lavaret : «Gant niver bras va c'hirri
Em eus pignet war lein ar menezioù
War gribenn al Liban;

Troc'het em eus e sedrez uhelañ
E siprez ar c'haerañ,
Tapet em eus betek e gern diwezhañ,
Betek e goadoù bras heñvel ouzh liorzhoù.

²⁵ Toullet em eus puñsoù
Ha dour estren am eus bet da evañ,
Ha disec'het em eus gant seulioù va zreid
Holl stêrioù an Ejipt.»

²⁶ N'ac'h eus ket desket-te eo a bell 'zo
Em eus aozet kement-se;
A-dal an amzer gent em eus kempennet se,
Pezh a gasan bremañ da benn.

Dit-te e oa d'ober bernioù atredoù
Eus ar c'hêrioù-kreñv;

²⁷ Rak o zud, dinerzhet o dorn,
A zo bet spouronet-bras ha strafuilhet;

Heñvel ouzh leton ar maezioù
 Hag ar c'hlasvez tener,
 Evel geot an toennoù pe an ed merglet
 A zisec'h a-raok dareviñ.

²⁸ Pegoulz ec'h azezez hag e savez,
 Ec'h ez er-maez hag e teuez en-dro,
 En anavezout a ran
 Kenkoulz ha da fulor a-enep din.

²⁹ Dre ma 'z out bet konnaret em enep,
 Dre m'eo savet da zivergontiz betek em divskouarn,
 E lakain va gwalenn ez fronell
 Ha va gweskenn ez muzelloù;
 Da lakaat a rin da zistreiñ gant an hent
 Ez out degouezhet gantañ.

³⁰ Evidout-te avat e vo kement-mañ da sin :
 Evit ar bloaz-mañ e vo debret ar pezh a sav anezhañ e-unan,
 Hag en eilvet bloavezh ar pezh a zeuio hep bezañ hadet;
 Met en trede bloavezh e hadot, e vedot,
 E plantot gwini hag e tebrot eus o frouezh.

³¹ Hag ar pezh a vo bet salvet eus ti Youda,
 ar pezh a vano, a vounto gwrizioù dre zindan
 hag a roio frouezh a-us;

³² Rak eus Jeruzalem e teuio ur restad er-maez,
 Hag eus Menez Sion tud en em dennet.
 Setu petra a raio gwarizi Aotrou hollc'halloudek.

³³ Dre-se eo evel-henn e komz an Aotrou diwar-benn roue Asour :
 N'antreo ket er gêr-mañ,
 Ne vanno bir ebet enni,
 Ne ziskouezo ket dezhi e skoedoù,
 Ne savo ket outi fardelloù.

³⁴ An hent m'eo deut gantañ e tistroio drezañ,
 Hogen n'antreo ket e-barzh ar gêr-mañ, diougan an Aotrou !

³⁵ Diwall a rin ar gêr-mañ evit he salviñ
 En abeg din-me hag en abeg da Zavid, va servijer !

³⁶ Mont a reas Ael an Aotrou hag e skoas e kamp an Asiriz, kant pemp mil ha pevar-
 ugent a dud; ha diouzh ar beure pa savas an dud, setu ma oant holl kelanoù, tud varv !

³⁷ Ha Senac'herib, roue Asour, a ziskampas neuze hag a yeas war-raok, evit distreiñ ha
 mont da chom e Nineve.

³⁸ Hag evel ma oa stouet ouzh an douar e ti Nesroc'h, e zoue, e skoas outañ gant o c'hleze Adramelec'h ha Sarasar, e vibien, hag e tec'hjont kuit da zouar Ararat. Hag e vab Asarhaddon a renas en e lec'h.

Kleñved ha pare Ezekias

38 ¹ En amzer-se e voe Ezekias klañv da vervel. Hag Izaia, ar profed, mab Amos, a zeuas d'e gaout hag a lavaras dezhañ : Evel-henn e lavar an Aotrou : Laka urzh ez ti, rak mont a rez da vervel ha ne vevi ken. ² Neuze e troas Ezekias e zremm ouzh ar voger hag e pedas an Aotrou, ³ hag e lavaras : «A ! Aotrou, az pezh soñj ! Me az ped, em eus baleet dirazout gant fealded, a galon reizh, hag em eus graet ar pezh a zo mat d'az taoulagad.» Hag e skuilhas Ezekias daeroù a-builh.

⁴ Neuze en em zisklerias da Izaia komz an Aotrou hag a lavare : ⁵ «Kae ha lavar da Ezekias : Evel-henn e lavar an Aotrou, Doue David, da dad : Klevet em eus da bedenn, gwelet em eus da zaeroù. Setu ! Pemzek bloavezh ouzhpenn a lakaan war da zeizioù. ⁶ Da zieubiñ a rin-te diouzh dorn roue Asour, hag ar gêr-mañ ivez, he difenn a rin.» ²² Hag Ezekias da lavarout : «Petore arouez am bo da c'houzout hag-eñ e pignin en-dro da Dempl an Aotrou?» — «Kement-mañ a vo evidout a-berzh an Aotrou ar sin ma seveno an Aotrou ar gomz en deus lavaret : ⁸ Setu ma 'z an da lakaat da zistreiñ war e giz, eus dek derez, war zerezioù Ac'haz, ar skeud astennet dija warno dre berzh an heol.» Hag an heol a gilas eus dek derez diwar an derezioù en devoa dija diskennet.

²¹ Ha neuze e lavaras Izaia : «Ra vo kemeret un toullad fiez d'ober ur palastr ganto, da vezañ lakaet war ar gouli, hag e pareo ar Roue.»

Kantik Ezekias

⁹ Skrid Ezekias, roue Youda, pa glañvaas ha pa wellaas eus e gleñved :

¹⁰ Lavaret em eus : Sed e-kreiz va deizioù
E rankan monet kuit,
War-zu perzhier bro ar marv,
Lamet diganin peurrest va bloavezhoù.

¹¹ Lavaret em eus : Ne welin mui an Aotrou
War zouar ar re vev,
Ne welin mui den ebet ken
Eus annezerien an douar.

¹² Dispennet eo va zi-annez ha tennet diouzhin
Evel teltenn ur mesaer;
Evel ur gwiader e rollit va buhez
Evit va zroc'hañ diouzh ar stern.

Va boureviañ a rit ha deiz ha noz,
¹³ Betek ar mintin e c'harman;
 Evel pa ve ul leon o terriñ din va holl eskern;
 Va boureviañ a rit ha deiz ha noz.

¹⁴ Evel ur wennili e pipian,
 Evel ur goulm e hirvoudan.
 Skuizh eo va daoulagad dre forzh sellout ouzh krec'h,
 A Aotrou, poan a ziwaskan, va skoazellit !

¹⁵ Met petra lavarinn? Eus petra e komzin
 Pa 'z eo eñ en deus graet kement-se?
 Ho kanmeuliñ a rin 'hed va holl vloavezhioù
 Bet trec'het ganin enkrez va ene?

¹⁶ Ar re a warezit, Aotrou, a chom en buhez !
 En o zouez e kasin da benn va deizioù !
 Va yac'haat a reot d'am mirout en buhez :
¹⁷ Setu kemmet e peoc'h va gwall-anken !

C'hwi hoc'h eus diwallet va ene
 Diouzh poull-bez ar marv,
 Taolet hoc'h eus a-drek d'ho kein
 Va holl bechedoù !

¹⁸ Daoust hag an Hades a lidfe ac'hanoc'h,
 Daoust hag an Ankoù ho meulfe?
 Ar re a ziskenn e poull ar bez
 N' esperont ken en ho fealded.

¹⁹ An hini bev, an hini bev, eo an hini ho meul
 Evel ma ran-me hiziv;
 An tad a roio da anavout
 Ho fealded, d'e vugale.

²⁰ Aotrou, teurvezit va salviñ,
 Hag e lakaimp hon telennoù da genseniñ,
 A-hed holl deizioù hor buhez,
 E Templ an Aotrou.

Kannadiegzh Merodac'h-Baladan

39 ¹ En amzer-se, Merodac'h-Baladan, mab Baladan, roue Babel, a gasas ul lizher hag ur prof da Ezekias, dre m'en devoa klevet e oa bet klañv hag e oa deuet da yac'haat. ² Laouen e voe Ezekias gant donedigezh ar gannaded, hag e tiskouezas dezho e deñzordi, an arc'hant, an aour, al louzoù c'hwez-vat, an eoul a dalvoudegezh, e armaoueg a-bezh, ha kement a oa en e ziez-dastum; ne voe netra en e di pe en e holl zomani a gement na voe ket diskouezet dezho gant Ezekias.

³Met setu Izaia, ar profed, o tont da gaout ar roue Ezekias da c'houlenn outañ : Petra o deus lavaret an dud-se? Eus a belec'h ez int deuet d'az kaout? Hag Ezekias da respont : «Eus ur vro bell, eus Babel ez int deuet d'am c'haout.» - ⁴«Ha petra o deus gwelet ez ti?» a c'houlennas Izaia neuze. Hag Ezekias da respont : «Gwelet o deus kement tra a zo em zi; n'eus netra em zeñzorioù a gement n'em eus ket diskouezet dezho.»

⁵Neuze e lavaras Izaia da Ezekias : «Selaou komz Aotrou hollc'halloudek : ⁶Setu, dont a raio deizioù ma vo kaset da Vabel kement a zo ez ti ha kement a zo bet dastumet betek-henn gant da dadoù; ne vano netra diouto, eme an Aotrou. ⁷Hag e-touez ar vibien bet ganet ac'hanout ha bet krouet ganit e vo kemeret da vezañ kambrelaned spazhet e palez Roue Babel.» ⁸Neuze Ezekias a lavaras da Izaia : «Mat eo ar gomz-se ac'h eus lavaret a-berzh an Aotrou. Rak soñjal a rae ennañ e-unan : E-pad va buhez e vo peoc'h ha surentez !»

Eil lodenn.

Kemenn an dieubidigezh

40 ¹Roit frealz, roit frealz d'am fobl, eme ho Toue.

²Komzit ouzh kalon Jeruzalem

Ha youc'hit dezhi

Ez eo echu he sklavelezh,

Ez eo dic'haouet he fec'hed,

Hag he deus bet digant dorn an Aotrou

Daou gemend-all evit he mankoù.

³Ur vouezh a gri :

«Kempennit er gouelec'h un hent evit an Aotrou.

Plaenait er stepenn un chaoser evit hon Doue.

⁴Pep traonienn da vezo uhelaet,

Pep menez ha torgenn da vezo izelaet,

An tarzioù da vezo plaenennoù,

Hag ar rec'hell serzh kompezennoù :

⁵Neuze en em ziskulio gloar an Aotrou,

Hag an holl grouadurioù he gwelo gwitibunan,

Rak genoù an Aotrou en deus komzet.»

⁶Ur vouezh o lavarout : «Youc'h !»

Ha respontet em eus : «Petra youc'hin?»

Pep krouadur a zo evel geot,

O holl gened evel bleunñ ar maezioù.

⁷Ar geot a zisec'h hag e weñv ar bleunioù

Pa c'hwezh warno avel an Aotrou.

Ya sur, evel geot eo an dud.

⁸Ar geot a zisec'h hag e weñv ar bleunioù,
Met lavar an Aotrou a chom da virviken.

⁹Pign war ur menez uhel,
Te, kannad laouen evit Sion,
Laka da vouezh da sevel gant nerzh,
Te, kannad laouen evit Jeruzalem.
Lak anezhi da sevel hep aon;
Lavar da gêrioù Youda : «Setu ho Toue !»

¹⁰Setu an Aotrou Doue o tont gant nerzh,
Da vestroniañ pep tra gant e vrec'h.
Setu m'emañ gantañ frouezh e drec'h,
Dont a ra gantañ gopr e zic'haou.

¹¹Vel ur pastor e reno e dropell,
E tastumo an oaned gant e zivrec'h,
E tougo anezho war e galon,
Hag e soursio ouzh ar mammoù-dañvadezed.

Meurded an Doue n'eus nemetañ.

¹²Piv en deus muzuliet dour ar mor e boz e zorn
Pe mentet an neñvoù gant ur rahouenn?
Piv en deus jaojet en ur boezell an douar,
Sammedet gant ur c'hrog-pouezer ar menezioù
Hag an torgennoù gant ur valañs?

¹³Piv en deus mentet spered an Aotrou?
Piv a zo bet e guzulier evit e gelenn?

¹⁴Digant piv en deus goulet ali evit kompren,
Ma vo desket dezhañ ar skiant
Hag anavezet gantañ hent ar boellegezh?

¹⁵Setu m'emañ ar pobloù dirak e zaoulagad
Evel un dakenn dour war vord ur c'helorn !
Talvezout a reont kement hag ur c'hrouanenn en ur valañs !
Ya, evel uloc'h e pouez an inizi !

¹⁶N'eus ket a-walc'h eus al Liban evit un tantad;
N'eus ket a-walc'h eus e loened evit un holloskad.

¹⁷An holl vroadoù a zo dirazañ e-giz un netra;
O c'hontañ a ra evit mann, evit traoù goulo.

¹⁸Ouzh piv eta hañvalout Doue?
Petore skeudenn reiñ anezhañ?

¹⁹ Ar micherour a deuz un idolenn,
An orfebour he golo gant aour
Hag a ra dezhi chadennoù arc'hant.

²⁰ An hini a zo re baour evit kinnig kement-se
A zibab ur prenn divreinus
Hag a glask ur micherour akuit
D'ober un idolenn bostek.

²¹ Daoust ha n' ouzoc'h ket? Ha n' hoc'h eus ket klevet?
Hag-eñ n'eo ket bet kemennet deoc'h adalek an deroù?
Hag-eñ n' anavezit ket penaos eo bet diazezet an douar?

²² Hennezh eo an hini azezet a-us da volz an tir,
Ma seblant ac'hano annezerien ar bed bezañ lamperezed.
Eñ en deus astennet an neñvoù evel ur pallenn,
O ledet en deus evel un deltenn annezus.

²³ Eñ eo a gas ar briñsed da netra,
A laka da vont da get renerien an douar.

²⁴ A vec'h ma 'z int plantet, a vec'h hadet,
A vec'h gwriziennet o c'hef en douar,
Ma c'hwezh warno gant e alan e tisec'hont,
Hag ar gorventenn o c'has ganti evel plouz.

²⁵ Ouzh piv eta va hañvalout?
Ha piv 'ta a vefe par din-me, eme ar Sant?

²⁶ Savit ho taoulagad ouzh krec'h ha sellit :
Piv en deus krouet an holl stered-se?

An Hini a lak o armead da gerzhout gant urzh vat,
Hag a c'halv pep unan anezho dre hec'h anv;
Ha ken bras eo e nerzh, ha ken kreñv e c'halloud
Ma n' eus ket unan a vankfe.

Fiziañs e nerzh Doue.

²⁷ Perak e lavarez-te, Yakob,
Perak, Israel, e komzez evel-henn :
Kuzh eo va flanedenn ouzh an Aotrou,
Ha va gwir a chom diwelet gant Doue !

²⁸ Daoust ha n'ouzout ket se?
Daoust ha n'ac'h eus ket klevet?
Ez eo an Aotrou an Doue peurbadel,
Krouer pennoù pellañ an douar;

An hini na vez kammed na skuizh na faezh,
 An hini 'zo disontus e furnez :
²⁹ Eñ hag a ro nerzh d'an neb 'zo skuizh,
 Hag a adkreñva an den divi.

³⁰ An dud yaouank en em skuizh hag a goll o nerzh,
 Ar grennarded a vrañsell war o zreid hag a gouezh,
³¹ Met ar re a esper en Aotrou a nevesa o nerzh,
 Kreskiñ a ra dezho divaskell evel d'an erered;
 Redek a reont hep dont da skuizhañ,
 Bale a reont hep dont da vezañ faezh.

Galvedigezh Kirus

41 ¹ O Inizi, tavit evit va selaou,
 Ra dostaio ar pobloù da glevout !
 Ra zeuint ha neuze ra gomzint :
 Deomp a-gevret evit ar varn !

² Piv a laka da sevel eus tu ar Sav-heol
 An hini emañ an Trec'h o c'hervel anezhañ war e lerc'h?
 Piv en deus profet dezhañ ar broadoù
 Ha sujet dindanañ ar rouaned?

E gleze a dro anezho e poultrenn,
 Hag e wareg o laka evel plouz da zinijal;
³ Redek a ra war o lerc'h hag e tremen disgwall,
 E dreid a nij a-us d'an hent.

⁴ Piv en deus graet se hag en kaset da benn?
 An Hini a c'halv ar remziadoù adalek an deroù,
 Me, an Aotrou, a zo ar c'hentañ,
 Hag a vo ivez gant ar re ziwezhañ !

⁵ An inizi en gwel hag o deus aon,
 Krenañ a ra pennoù pell an douar :
 «Tostaat a reont, dont a reont !»

Diwar-benn an idoloù

⁶ An eil kompagnun a sikour egile,
 Ha pep hini a lavar d'e genvreur : «Az pezh kalon !»
⁷ An engraver a galoneka an orfebour,
 Ar morzholier a adnerzh ar skoer war an anev,
 En ur lavarout diwar-benn ar plakennadur : «Mat eo !»
 Hag e stager neuze al labour gant tachoù
 Evit na fiñvo ket ken.

Dispennidigezh enebourien Israel.

⁸Te avat, Israel, va servijer,
Te, Yakob, hag am eus dibabet,
Gouenn Abraham, va mignon :

⁹Te hag am eus kemeret eus pennoù pell an douar
Hag am eus galvet eus bevennoù ar bed,
Te hag am eus lavaret dit : Va servijer out-te,
Da zibabet em eus ha n'em eus ket da zistaolet !

¹⁰N'az pezh ket aon, rak me a zo ganit,
Na sellez ket nec'het, rak me eo da Zoue.
Da adnerzhañ a ran, da skoazellañ a ran,
Ha da zerc'hel gant dorn dehoù va zrec'h.

¹¹Setu ma vo lakaet mezhek ha pinous
Ar re holl a flamme o fulor ouzhit;
Kaset e vo da netra hag ez aio da goll
An dud a stourme a-enep dit.

¹²O c'hask a ri ha n'o c'havi ket ken,
Ar re-se hag a rendaele ouzhit,
Evel pa ne vijent ket ken, evel aet da netra,
E vo ar re a vrezelie a-enep dit.

¹³Rak me, an Aotrou da Zoue,
Me eo a grog ez torn dehoù,
En ur lavarout dit : «N'az pezh ket aon,
Me eo a zeu d'az skoazellañ !»

¹⁴N'az pezh ket aon, Yakob, preñvedenn baour,
Israel, buzhugennig !
Me eo a zeu d'az skorañ, eme an Aotrou,
Ya, da zasprenner eo Doue santel Israel.

¹⁵Setu ma rin ac'hanout ur stlejell-dornañ,
Nevez, goloet a zent lemm,
Ha bresañ a ri ar menezioù, o braeañ a ri,
Hag e laki ar c'hrec'hiennoù da vezañ plouz munut.

¹⁶O gwentañ a ri hag an avel o c'haso ganti,
Hag ar gorventenn o stlabezo a bep tu;
Te avat en em laouenaio en Aotrou
Hag en em veulo e Sant Israel.

An Ermaeziadeg nevez

¹⁷ An ezhommeien, ar beorien o klask dour hep kaout tra,
Krazet o zeod gant ar sec'hed,
Me, an Aotrou, me 'selaouo anezho,
Me, Doue Israel, n'o dilezin ket.

¹⁸ War ar menezioù moal e lakain stêrioù da strinkañ
Hag eien e-kreiz an traoniennoù.
Kemmañ a rin ar gouelec'h en ur stank-dour,
Hag an douar sec'h e feunteunioù.

¹⁹ Plantañ a rin er gouelec'h gwez-sedrez,
Kasia, mirtez hag olivez.
Siprez a lakain er stepenn,
Plataned ha gwez-sapr holl a-gevret.

²⁰ Evit ma welint ha ma ouezint,
Ma sellint ha ma komprenint holl
Ez eo dorn an Aotrou en deus graet kement-se,
Ez eo Doue santel Israel en deus en krouet.

Mestr an darvoudoù eo an Aotrou : Tamalladenn d'an doueoù faos.

²¹ Deuit amañ da zifenn ho kaoz, eme an Aotrou,
Displegit ho prouennoù, eme Roue Yakob :

²² Ra zeuint amañ evit diskleriañ dimp
Ar pezh a dle degouezhout !

Eus an amzer dremenet, ha petra hoc'h eus diskleriet
Evit m'hor befe taolet evezh outañ?
Pe bremañ, roit dimp, da glevout an traoù da zont
Evit ma ouezimp an diwezh anezho.

²³ Disklerit dimp ar pezh a dle c'hoarvezout
Evit mac'h anavimp hag-eñ oc'h doueed !
Grit da vihanañ un dra bennak

Evit m'en gwelimp holl, evit m'en arvestimp !

²⁴ Met setu, n' oc'h netra, hag ho labour n'eo mann ebet,
Hag un euzhusted eo dibab ac'hanoc'h da lod !

An Aotrou avat en deus rakkemennet trec'h Kirus.

²⁵ E lakaet em eus da sevel eus an Norz hag emañ o tont,
Eus ar Sav-heol em eus e c'halvet dre e anv :
Ha kalemarc'hañ a ra ar briñsed evel fank,
Evel ma voustr ar poder ar pri dindan e dreid.

²⁶ Piv en deus en diskleriet a-ziagent evit m'en goufemp,
 Abaoe pell evit ma c'hellfemp bremañ lavarout : Gwir eo !
 Met n'eus hini o reiñ keloù, hini ebet o tiouganañ,
 Nann, gant den ebet n'eus bet klevet eus ho komzoù.

²⁷ Me avat, a-ziaraok em boa lavaret da Sion : Setu-i !
 Me eo am boa kaset da Jeruzalem ur c'hannad a geloù mat !

²⁸ Sellout a ran, met n'eus ket unan,
 N' eus hini en o mesk a ve barrek da reiñ un ali,
 Hini a vefe gouest da respont d'ur goulenn !

²⁹ Setu ! Holl gwitibunan ned int nemet moked,
 O labourioù n'eus ket anezho,
 Ned eo o delwenoù nemet avel ha tra c'houllo.

Kanenn gentañ diwar-benn Servijer an Aotrou.

42 ¹ Setu va servijer, an hini a skoazellan,
 Va dilennad, an hini en em blij ennañ va ene.
 Va spered am eus lakaet da chom ennañ :
 Evit ma kelenno ar wirionez d'ar broadoù.

² Ne grio ket, ne gomzo ket gant trouz,
 Ne roio ket e vouezh da glevout war ar plasenoù.

³ Ne dorro ket ar gorzenn bleget,
 Na ne vougo ket ar flamm o vont da vervel.

Kelenn a ray ar justis gant fealded;

⁴ Ne horjello ket, ne vrallo ket
 Ken n'en devo diazezet ar justis war an douar,
 Rak an inizi a c'hortoz e gentelioù.

⁵ Evel-henn e komz Doue, an Aotrou,
 An hini en deus krouet an neñvoù hag astennet anezho,
 En deus diazezet an douar gant e holl blantadur;
 A ro alan d'ar bobl a dud a vev warnañ,
 Ha c'hwezh ar vuhez d'ar re a gerzh war e c'horre.

⁶ Me, an Aotrou, am eus da c'halvet evit trec'h ar reizhder,
 Kroget em eus ez torn ha stummet ac'hanout,
 Da verket em eus evit ma vi va emglev gant ar bobl,
 Ur sklerijenn evit ar broadoù :

⁷ Evit digeriñ daoulagad an dalled,
 Evit tennañ eus o frizon ar sklavourien,
 Hag eus an toull-bac'h ar re 'zo o chom en teñvalderioù.

⁸ Me eo an Aotrou, hennezh eo va anv,
Ha ne lezin ket va c'hlod gant unan all,
Na va enor gant an idolennoù.

⁹ Setu ! An diouganou kentañ 'zo deuet da wir,
Ha bremañ e tisklerian traoù nevez,
Hag a-raok dezho dont d'en em ziskouez,
E roan anezho deoc'h da glevout.

Kanenn a drec'h diwar-benn dieubidigezh Israel.

¹⁰ Kanit d'an Aotrou ur ganenn nevez,
Eus penn pellañ an douar lidit e veuleudi !
Ra youc'ho ar mor bras gant e holl bobladur,
An inizi hag o holl annezerien.

¹¹ Ar gouelec'h gant e gêrioù da savo e vouezh,
Hag ar c'hêriadennoù m'emañ Kedar o chom enno !
Ra youc'ho a levenez annezerien ar Roc'h,
Ra yudint war lein o menezioù !

¹² Dezho da rentañ enor d'an Aotrou
Ha da embann e veuleudi e-barzh an inizi !

¹³ An Aotrou a gerzh war raok evel ur gouron,
Evel ur brezelour ec'h atiz tan e galon;
Teurel a ra ur yudadenn, ur youc'hadenn skiltrus,
Daeañ a ra gant nerzh e holl enebourien.

¹⁴ E-pad pell on chomet dilavar,
Tevel a raen, derc'hel a raen warnon.
Met evel ur vaouez en he gwilioud e c'harman,
Mougañ a ran gant ar berr ma 'z eo va alan.

¹⁵ Mont a ran da freuzañ menezioù ha torgennoù
Ha da zisec'hañ o glasvez,
Da dreiñ o stêrioù e douar kras,
Ha da zizourañ ar stankoù.

¹⁶ Lakaat a rin an dalled da vale dre un hent dianav dezho,
O bleinañ a rin dre wenodennoù n'anavezont ket;
Treiñ a rin dirazo an teñvalderioù e sklerijenn,
Hag al lec'hioù torosennek e douar plaen.

Sed aze ar pezh a sevenin
Ha ne vankin ket d'en ober.

¹⁷ Kilañ a raio hag e vezo goloet a vezh
 Ar re a laka o fiziañs en idolennoù,
 Ar re a lavar d'an idoloù-teuz :
 «Hon doueoù ez oc'h-c'hwi !»

Dallidigezh Israel

¹⁸ Bouzareien, selaout !
 Ha c'hwi, dalled, sellit ha gwelit !

¹⁹ Piv 'zo dall nemet va servijer,
 Piv 'zo bouzar evel ar c'hannad a gasan?

²⁰ Gwelet hoc'h eus kalz a dra, met hep teurel evezh,
 Digoret hoc'h eus ho tivskouarn, met hep klevout netra !

²¹ Fellout a rae d'an Aotrou, en askont d'e reizhder,
 Reiñ d'e Lezenn enor bras hag uhel.

²² Met setu ur bobl preizhataet, dibourc'het :
 Emaint holl chadennet e mougeviou
 Ha prizoniet e toullou-bac'h.
 Lakaet int bet en arigrap hep ma ve den d'o dieubiñ,
 Dibourc'het int bet hep ma ve den o lavarout : «Daskor en-dro !»

²³ Piv ac'hanoc'h a roio e skouarn da glevout se,
 Piv a daolo pled hag a selaouo pelloc'h?

²⁴ Piv en deus droukroet Yakob d'ar preizhataer,
 Hag Israel d'ar skraperien?
 Hag-eñ n' eo ket an Aotrou hon eus pec'het en e enep,
 Pa ne felle ket dimp heuliañ e hentoù
 Na selaou e lezennoù?

²⁵ Skuilhet en deus neuze war Israel tan e gonnar
 Ha fulorioù ar brezel;
 E c'hronnet en deus gant tan-flamm hep na zeufe da gompren,
 E bulluc'het en deus hep na zeufe da gaout youl-vat.

Distro Israel eus an harlu.

43 ¹ Bremañ avat eo evel-henn e komz an Aotrou,
 An hini en deus da grouet, o Yakob,
 En deus da furmet, o Israel !
 N'az pezh ket aon, rak da zasprenet em eus,
 Da c'halvet em eus dre da anv, te 'zo din-me.

² Pa dreuzi an doureier e vin ganit,
 Pa dreizhi ar stêrioù ne vi ket beuzet enno;
 Pa dremeni dre an tan ne vi ket losket,
 Hag ar flamm n'az kuzumo ket.

³Rak me eo an Aotrou, da Zoue,
 Doue santel Israel, da Salver.
 Reiñ a ran an Ejipt evit priz da zaspren,
 Koush ha Seba e kemm evidout-te.

⁴Dre ma 'z out prizius dirak va daoulagad,
 Dre ma 'z out talvoudus ha dre m'az karan-te,
 E roan tud en eskemm evidout
 Ha pobloù evit gwerzh-daspren da vuhez.

⁵N'az pezh ket aon, rak ganit emañ-me,
 Eus bro ar Sav-heol e tegasin da ouenn en-dro,
 Hag eus ar C'huzh-heol ec'h advodin ac'hanoc'h.

⁶D'an hanter-noz e lavarinn : «Ro anezho !»
 Ha d'ar c'hreisteiz : «N'o dalc'hez ket ken !
 Addegas va mibien eus ar broioù pell-hont,
 Ha va merc'hed eus termenoù an douar,

⁷Kement hini a zo anvet dre va anv,
 Ar re am eus krouet evit va gloar,
 Ar re am eus furmet, ar re am eus graet !»

Dieubidigezh Israel a vo un testeni d'ar bed.

⁸Laka ar bobl da zont dall en desped d'he daoulagad,
 Ar vouzareien da vezañ bouzar en desped d'o divskouarn?

⁹Ra 'n em vodo war un dro an holl vroadoù,
 Ra 'n em zastumo a-gevret an holl bobloù.

Piv en o zouez en deus diouganet se,
 Piv en deus rakkemennet an darvoudoù a-wechall?
 Ra zegasint o zestoù, ra zifennint o c'haoz,
 Ma vint klevet ha ma c'hellout an dud lavarout : Gwir eo !

¹⁰C'hwi eo va zestoù, eme an Aotrou !
 C'hwi va servijerien bet dibabet ganin,
 Ma vin anavezet, ma vo kredet ennon,
 Ma vo komprenet eo Me an hini 'zo.

Em raog n'eus bet furmet Doue all ebet,
 Ha war va lerc'h ne vo hini.

¹¹Me eo, ha me hepken, a zo an Aotrou,
 Ha n'eus salver ebet estregedon.

¹²Rak Me eo an hini en deus degemennet, salvet hag embannet,
 Ha n'eo ket un Doue estren en ho mesk
 Ha c'hwi eo ar re 'zo va zestoù, eme an Aotrou !
 Me eo a zo Doue, ¹³an hini 'zo a holl viskoazh.

Rak n'eus den a c'hellfe tennañ eus dalc'h va dorn,
Ha pa fell din ober, piv 'c'hellfe dizober?

Diougan war zistruj Babel.

¹⁴Evel-henn e komz an Aotrou,
Ho tasprener, Doue santel Israel :
Dre garantez ouzhoc'h e kasan tud a-enep Babel,
Hag e lakain da gouezhañ morailhoù an toulloù-bac'h,
Hag e yudo Kaldeiz gant gouelvanoù bras.
¹⁵Me eo an Aotrou, ho Toue santel,
Krouer Israel, ho roue !

Burzhudoù an Ermaeziadeg nevez.

¹⁶Evel-henn e komz an Aotrou,
An hini a zigoras un hent a-dreuz ar mor
Hag ur wenodenn dre greiz an dourioù bras,
¹⁷An hini a lakas da sevel kirri ha mirc'hed,
Un armead a vrezelourien galonek,
Evit o lakaat da gouezhañ ha da chom hep adsevel,
Da vezañ mouget, kuzumet evel ur voulc'henn.
¹⁸Chomit hep derc'hel ken soñj eus an darvoudoù tremenet,
Hep teurel pled ouzh an traoù a-wechall.
¹⁹Rak setu ma 'z an d'ober nevezinti;
Emañ dija o tiwan ! Hag-eñ n'en merzit ket?
Mont a ran da zigeriñ un hent er gouelec'h,
Ur wenodenn en douar digenvez.
²⁰Loened ar stepenn am meulo,
An aourgon hag ar struskañvaled;
Dre ma lakain dourioù da strinkañ er gouelec'h,
Evit terriñ sec'hed va fobl, va dilenna.
²¹Ar bobl am eus furmet evidon-me,
Hag a zezrevello va meuleudi.

Dizanaoudegezh kozh Israel.

²²N'eo ket dre ma-z pije va galvet, o Yakob !
N'eo ket e vijes en em skuizhet evidon, o Israel !
²³N'ac'h eus ket kinniget din da zeñved en holloskad,
N'ac'h eus ket va enoret gant da sakrifisoù.
N'em eus ket da vec'hiet gant profadoù da ginnig din,
N'em eus ket da skuizhet gant ezañs da zêviñ.
²⁴N'ac'h eus ket prenet ker evidon korzennoù frondus,
N'ac'h eus ket va stambouc'het gant lard da aberzhoù.

Met va bec'hiet ac'h eus gant da bec'hedoù-te,
Ha va skuizhet gant da zrougiezhoù.

²⁵ Ya, me eo, me eo am eus da ziverkañ da bec'hedoù,
Ha da chom hep kaout soñj ken eus da vankoù.

²⁶ Ar pezh koun ha breutaomp a-gevret,
Gra ar gont, te da-unan, evit klask en em zifenn.

²⁷ Da dad kentañ dija en deus pec'het,
Ha da jubennourien a zo en em savet a-enep din.

²⁸ Neuze em eus disakret priñsed va santual,
Roet em eus Yakob d'an distruj
Hag Israel am eus gouestlet d'an dismegañs.

Komzoù a vennozh war Israel.

44 ¹ Ha bremañ, selaou 'ta, o Yakob, va servijer,
Te Israel, hag am eus dilennet !

² Evel-henn e komz an Aotrou en deus da gempennet,
En deus da stummet adalek korf da vamm, ha sikouret :

Arabat dit kaout aon, Yakob, va servijer,
Te, Yeshouroun, va dilennad.

³ Rak skuilhañ a rin dourioù war an douar sec'hedet
Ha gwazhioù-dour war ar vro krazet :

Skuilhañ a rin va spered war da lignez
Ha va bennozh war da ziskennidi.

⁴ Kreskiñ a raint evel glasvez war ribl an dour,
Evel haleg a-hed ar gwazhioù-red.

⁵ Hemañ a lavaro : «Me a zo d'an Aotrou !»,
Hag hennezh a gemero warnañ e-unan anv Yakob.
Un all a skrivo war e zorn : «D'an Aotrou ez on-me !»
Hag a resevo da lesanv anv Israel.

An Doue gwirion ha nemetañ.

⁶ Evel-henn e komz an Aotrou, Roue Israel,
Aotrou hollc'halloudek, e salver :
Me eo ar c'hentañ hag an diwezhañ,
Ha n'eus Doue ebet a-ziavaez din.

⁷ Piv 'zo evel don? Ra savo ha ra gomzo,
Ra 'n em ziskouezo evit en prouiñ din !
Piv en deus kemennet a holl viskoazh an darvoudoù da zont !
Ra zisklerint dimp petra ' dle c'hoarvezout !

⁸N'ho pet ket aon eta, n'it ket da spontañ !
 Hag-eñ n'em eus ket en degemennet,
 En diskuliet deoc'h a bell 'zo?
 C'hwi avat a zo va zestoù !
 Hag-eñ ez eus un Doue estregedon?
 N'eus ket : «Roc'h all ebet, n'anavezan hini ebet.»

Flemmadenn a-enep an idoloù.

⁹Oberourien an idoloù ned int holl nemet netra;
 O labourioù muiañ-karet ne servijont da vann ebet.
 O zestoù ne welont netra, ne gomprenont netra;
 Setu perak o devo mezhegezh.

¹⁰Piv bennak a skult un doue pe a deuz un idolenn, a labour en aner?
¹¹Setu ma vo mezhekaet holl fideled ar skeudenn-se,
 Rak hec'h oberourien o devo da ruziañ.
 Ra 'n em vodint a-unan evit en em ziskouez dirazon;
 Krenañ a raint, spontet ha mezhekaet holl a-gevret.

¹²Ar govelier a lak an houarn war ar glaou-bev,
 E stummañ a ra gant ar morzhol
 Hag e labour anezhañ a-nerzh e vrec'h,
 Kement m'en deus naon ha ma koll eus e nerzh;
 Ne ev ket a zour, ha neuze setu-eñ divi !

¹³Ar skulter war goad a vuzul ar prenn gant e gordennig;
 Gant e greion e tres warnañ stumm ar skeudenn;
 En labourat a ra gant ar gizell, en muzuliañ gant e gelc'hier;
 Reiñ a ra dezhañ doare un den, ur gobari kaer a zen,
 Ma c'hello bezañ lojet en un templ.

¹⁴Aet eo da droc'hañ koad-sedrez,
 Pe kemeret en deus glasten pe derv.
 O dibabet en devoa e-touez gwez ar goadeg,
 Pe plantet en devoa ur sedrezenn, d'ar glav d'he lakaat da greskiñ.

¹⁵Evit an dud n'eo mat kement-se nemet d'ober tan;
 Kemer a reer diouto evit en em dommañ;
 Skeiñ tan a reer enno evit poazhañ bara.
 Eñ avat a ra gantañ un doue ma taoulino dirazañ;
 Ober a ra dioutañ un idolenn ma stouo dirazi.

¹⁶Dêviñ a ra en tan an hanter eus ar prenn-se;
 War ar regez e rost e gig,
 Ha debriñ a ra ar rost da gaout e walc'h.
 En em dommañ a ra outañ en ur lavarout :
 «Ac'ha ! Tommañ a ra. Ar flamm a santan !»

¹⁷ Ha gant ar peurrest e ra un doue, e idolenn,
Mac'h azeul anezhi, ma ped anezhi,
Ha ma lavar dezhi : «va salv, rak va doue out-te !»

¹⁸ N'ouzont mann ebet, n'intentont mann ebet,
Rak mouchet eo o daoulagad ma chomont hep gwelout;
Goloet eo o c'halon ma chomont hep kompren.

¹⁹ Hini ebet o 'n em soñjal,
O kaout skiant ha poell a-walc'h evit lavarout :
«Dêvet em eus an hanter anezhañ en tan,
Poazhet em eus va bara war ar regez,
Rostet em eus gantañ ar c'hig am eus debret,
Ha gant ar peurrest e rafen un euzhusted?
Stouiñ a rafen dirak un tamm koad !»

²⁰ Hennezh, en em vogañ a ra gant ludu;
E galon douellet a lak anezhañ da ziankañ;
Ne c'hello ket salviñ e vuhez na ne lavaro ket :
«Marteze eo un dra-gaou am eus em dorn ! »

Galv d'un distro a galon ouzh Doue.

²¹ Ar pezh soñj eus an traoù-se, o Yakob :
O Israel, rak va servijer ez out.
Da furmet em eus, va servijer ez out,
O Israel, ne vi ket ankouaet ganin.

²² Disverket em eus da zrougoberoù 'vel ur goabrenn,
Ha da bec'hedoù evel un nivlenn :
Distro davedon, rak da zasprenet em eus-me !

Kemennadur a levez evit ar re zasprenet.

²³ Youc'hit, o neñvoù, rak an Aotrou en deus en graet,
Laoskit kriadennoù, o donderioù an douar !
Tregernit a levez, o menezioù,
C'hwi koadeier gant an holl wez a zo ennoc'h !
Rak an Aotrou en deus dasprenet Yakob
Ha diskouezet e glod en Israel...

An Aotrou o c'hervel Kirus da gas da benn e vennadoù.

²⁴ Evel-henn e komz an Aotrou, da zasprenet,
An hini en deus da furmet adalek korf da vamm :
Me eo an Aotrou, en deus graet kement a zo,
En deus astennet an neñvoù e-unan-penn,
Stabilaet an douar, piv 'ta oa ganin?

²⁵ Me eo a laka da c'hwitañ sinoù an hudourien,
 Me eo a ra d'an divinourien diskiantiñ,
 A laka ar furien da vont war gil,
 A gemm o skiant e follentez.

²⁶ Hogen me eo a gas da wir komz va servijerien
 Hag a oar seveniñ diougan va c'hannaded,
 Me eo a lavar da Jeruzalem : «Bez annezet !»
 Ha da gêrioù Youda : «Bezit adsavet !»
 O rivinoù, o adsevel a rin !

²⁷ Me a lavar d'ar mor bras : «Kae da hesk !»
 Me hag a zisec'h ar stêrioù.

²⁸ Me eo a lavar da Girus : «Va mesaer»,
 Te a gaso da benn va mennadoù,
 Dre lavarout da Jeruzalem : «Bez adsavet !»
 Ha d'an Templ : «Bez diazezet en-dro !»

45 ¹ Evel-se e komz an Aotrou ouzh Kirus, e olevad :
 Eñ eo am eus kroget en e zorn dehoù
 Evit diskar dirazañ ar broadoù,
 Evit diliammañ gourizoù ar rouaned,
 Evit digeriñ dirazañ an dorjoù,
 Hep na chomfe hini ebet serret outañ;

² Me eo an hini a gerzho dirazout;
 Hag a gompezo dit an tosennoù;
 Ar stalafioù arem a dorrin,
 Hag ar sparloù dir a vrevin.

³ Reiñ a rin dit an teñzorioù kuzhet
 Hag ar pinvidigezhioù ar muiañ-skoachet,
 Evit ma c'houvezi ez eo me an Aotrou
 An hini az kalv dre da anv, Doue Israel.

⁴ En abeg da Yakob, va servijer,
 Ha da Israel, va dilennad,
 Em eus da c'halvet dre da anv
 Ha roet titloù dit, pa ne oan ket anavezet ganit.

⁵ Me eo an Aotrou, ha n'eus ket un all;
 Estregedon, n'eus Doue all ebet !
 Da c'hourizet em eus pa ne oan ket c'hoazh anavezet ganit,

⁶ Ma vo gouvezet eus ar Reter d'ar C'hornog
 N'eus hini ebet a-ziavaez din,
 Eo me a zo an Aotrou ha n'eus ket un all.

⁷ Stummañ a ran ar sklerijenn ha krouiñ an deñvalijenn,
Ober a ran an eurvad ha seveniñ an drougeur :
Me, an Aotrou, eo a ra kement-se holl !

⁸ O neñvoù, skuilhit dimp ho klizh eus an nec'h,
Hag ar c'hoabr da c'hlavio dimp ar reizhder !
Ra 'n em zigoro an douar, ra ziwano ar silvidigezh,
Hag an trec'h da gellido war un dro.

Me, an Aotrou, am eus krouet an dra-se !

Mestroniezh an Aotrou war darvoudoù an istor.

⁹ Gwa d'an neb a glemm a-enep e oberour,
Pod-pri renket e-touez ar podoù-pri !
Hag-eñ e lavaro ar pri d'an hini en stumm : «Petra 'rez?»
Hag e oberenn d'ar poder : «Te 'zo mogn !»

¹⁰ Gwa d'an hini a lavar d'e dad : «Petra 'c'h eus engehentet?»
Ha d'e vamm : «Petra ac'h eus ganet?»

¹¹ Evel-henn e komz an Aotrou, Doue santel Israel,
An hini en deus stummet anezhañ :

«Hag-eñ eo deoc'h va goulennata diwar-benn va bugale,
Pe reiñ urzhioù din a-zivout labour va daouarn?»

¹² Me eo an hini en deus graet an douar
Ha krouet Mab-den da vont warnañ;

Me am eus gant va daouarn astennet an neñvoù
Hag a c'hourc'hemenn d'o holl armead.

¹³ Me eo am eus e lakaet da sevel evit an trec'h
Hag a gompezo an hent dirazañ :

Eñ eo an hini a adsavo va c'heoded
Hag a gaso en-dro d'ar gêr va harluidi,
Hep resev paeamant ebet, na garedon»,
Eme Aotrou hollc'halloudek.

An Doue gwirion anavezet gant ar broadoù.

¹⁴ Evel-henn e komz an Aotrou :
Fellahed an Ejipt, marc'hourien Bro-Goush
Hag ar Sebaiz uhelventet,
A dremeno a-steudoù dirazout hag a vezo dit;
Kerzhout a raint war da lerc'h, chadennet.

Dirazout e stouint en ur bediñ ac'hanout :
«N'emañ Doue o chom nemet ganit,
Ha n'eus hini ebet estregetañ, Doue all ebet !»

¹⁵ A dra sur, c'hwi 'zo un Doue o'n em guzhat,
Doue Israel, o salver !

¹⁶ Setu mezhekaet ha leun a zismegañs
Hoc'h holl enebourien;
Tec'hout a reont leun a zispriz
An oberourien a idolennoù.

¹⁷ Met Israel a vo salvet gant an Aotrou
A silvidigezh peurbadel;
N'ho po ket ken na mezh na dismegañs
A gantvedoù da gantvedoù.

¹⁸ Rak evel-henn e komz an Aotrou,
An hini en deus krouet an neñvoù,
Eñ an Doue en deus furmet an douar,
Ha graet ha stabilaet anezhañ,
N'en deus ket en graet da vezañ distumm,
Met en doareet da vezañ annezet :
«Me eo an Aotrou ha n'eus ket un all !»

¹⁹ N'eo ket e kuzh em eus komzet
Nag en ul lec'h teñval eus an douar;
N'em eus ket lavaret da lignez Yakob :
"Va c'hlaskit e-kreiz an distumm !
Me eo an Aotrou, a lavar ar reizhder
Hag a ziskler komzoù gwirion."

²⁰ En em vodit, deuit, deredit holl,
Dilerc'hidi ar broadoù !
Diskiant eo an dud o treuzdougen o idolenn-goad
Hag o pediñ un doue n'hall ket salviñ.

²¹ Lavarit, diskleriit ho prouennoù,
En em guzuliit zoken kenetrezoc'h :
Piv en deus en kemennet a-ziagent,
Hag en diouganet a bell zo?

Daoust ha n'eo ket me, an Aotrou,
Ha n'eus ket un Doue all a-ziavaez din,
Un Doue reizh, un Doue salver,
N'eus ket un all estregedon.

²² En em droit war-zu ennon hag e viot salvet,
C'hwi holl eus termennoù an douar !
Rak me 'zo Doue ha n'eus ket un all !

²³ En touiñ a ran warnon-me va-unan,
Eus va genoù e teu komzoù a wirionez,
Ul lavar didorrus da viken.

Dirazon e plego pep glin
Ha drezon e raio pep teod e le,
²⁴ En ur ziskleriañ diwar va fenn : En Aotrou hepken
En em gav an trec'h hag ar galloud !

Ha d'e gaout e teuio leun a vezh
Ar re-se a oa en em savet outañ.
²⁵ En Aotrou avat he devo trec'h ha klod,
Holl lignez gouenn Israel.

Diskar ha faezhidigezh doueoù Babel.

46 ¹ Emañ Bel o kosteziañ ha Nebo o kouezhañ !
Sammañ a reer o delwennoù war gein anevaled
War loened ez int karget evel ur bec'h,
Evel ur fard ponner evit al loen divi !

² Stouiñ a reont, plegañ a reont,
Holl a-gevret, dindan ar reuz !
N'hellont ket saveteiñ ar re o doug,
Emaint o-unan o vont d'ar sklavelezh.

³ Va selaouit, o tiegezh Yakob,
Ha c'hwi holl, restad tiegezh Israel,
C'hwi bet douget ganin abaoe ho kanedigezh,
C'hwi hag am eus kemeret e karg adalek korf ho mamm.

⁴ Betek en ho kozhni e chomin an hevelep hini,
Ha pa vo gwenn ho plev e vin aze d'ho skoazellañ.
En graet em eus dija, en em gargañ ac'hanoc'h :
Ho tougen a rin, ho tieubiñ a rin.

Dibarelezh an Aotrou.

⁵ Ouzh piv va hañvalout ha va lakaat par?
Ouzh piv va c'heñveriañ evel pa vijen a gevatal?

⁶ Ar re-mañ a denn aour eus o yalc'h
Hag a bouez o arc'hant e balañsoù,
Evit goprañ un orfebour d'ober un doue;
Evit stouiñ dirazañ hag en azeuliñ.

⁷ E sammañ a reont war o skoaz evit e zougen,
E lakaat a reont en e lec'h hag e chom hep fiñval :
Ha petra bennak ma youc'her dezhañ ne respont ket,
Hag eus e anken ne salvo den ebet.

Mestr an amzer da zont eo an Aotrou.

- ⁸ Ho pet soñj eus an traoù-se ha komprenit :
O felladennerien, diskennit ennoc'h hoc'h-unan,
⁹ Ho pet koun eus an darvoudoù kentañ, en amzer gent !
Me eo Doue ha n'eus ket unan all,
An Doue ha n'eus hini hañval outañ.
- ¹⁰ A-dal ar penn kentañ e roan da c'houzout ar pezh a vo da heul,
Ha kalz a-ziaraok ar pezh n'eo ket c'hoarvezet c'hoazh.
Lavarout a ran : «Va mennad a zeuio da wir,
Ha kement a fell din ober, a sevenin.»
- ¹¹ Gervel a ran eus ar Reter ul labous-preizh,
Hag eus ur vro bell, den va diviz.
Tra lavaret ganin, en kas a rin da benn,
Tra mennet ganin, tra sevenet.
- ¹² Va selaouit, c'hwi hag a goll kalon,
C'hwi hag a zo pell diouzh an trec'h :
- ¹³ Laket em eus va zrec'h da dostaat, n'emañ ket pell,
Va silvidigezh ne zaleo ket.
- Grataat a rin da Sion va silvidigezh,
Lakaat a rin va gloar en Israel.

Klemmgan war Babel.

- 47** ¹ Diskenn ! Azez er poultr,
Gwerc'hez, merc'h Babel !
Azez war an douar, didronet,
Merc'h Kaldeiz !
Rak ne vi mui-ken anvet
«An hini flour, plijus-dreist.»
- ² Kemer ar mein-milin ha mal ar bleud,
Distag da ouel,
Sav plegioù da sae; dizolo da zivesker,
Ha treuz ar stêrioù !
- ³ Bezet diguzhet da nozhder,
Ha gwelet da vezh.
Mont a ran da dennañ veñjañs,
Ha didruez e vin.
- ⁴ Eme hon dasprener, Aotrou hollc'halloudek,
Doue santel Israel.

⁵ Azez digomz, kae da chom en deñvalijenn,
Merc'h Kaldeiz.

Rak ne vi mui-ken anvet
«Mestrez ar rouantelezhioù.»

⁶ Konnaret e oan bet enep va fobl,
Disakret em boa va hêrezh,
O roet em boa etre da zaouarn,
Met didruez out bet outo.

Lakaet ec'h eus da bouezañ war an den kozh da yev ponner.

⁷ Ha lavarout a raes : «Da holl viken
Me 'vo rouanez veur.»
N'ac'h eus ket soñjet ha taolet evezh,
Peseurt diwezh a vefe.

⁸ Bremañ eta, selaou, plac'h orgedus,
Te azezet dibreder,
O lavarout ouzhit da-unan ez kalon :
«Me hag hini all ebet !
N'anavin ket ar stad a intañvez
Na marv va bugale.»

⁹ Dont a raio warnout an daou dra-se,
A-daol-trumm en un hevelep deiz.
Marv da vugale, an intañvezh,
War un dro a gouezho warnout,
Daoust da niver da strobinoù
Ha da nerzh da holl achanterezh.

¹⁰ Fiziañs az poa ez trougiezh pa lavares :
«N'eus hini am gwelfe !»
Da furnez ha da ouiziegezh eo ar re
O deus da vezvet.

Pa lavares e-kreiz da galon :
«Me hag hini all ebet !»

¹¹ Dont a raio warnout ur gwalleur
Ha n'helli ket argas anezhañ.

Warnout e kouezho ur gwall-reuz
Ha n'helli ket pellaat diouzhit.
Warnout e teuo a-daol-trumm,
Hep gouzout dit, an dismantr.

¹² Sav eta gant da strobinoù,
Gant niver bras da vreoù,

Ez out en em skuizhet ganto
 Abaoe da yaouankiz.
 Marteze e c'helli tennañ gounid diouto?
 Dont a-benn marteze da spontañ?

¹³En em skuizhet out dre forzh kuzuliañ :
 A, ra savint eta,
 Ra zeuio d'az saveteiñ ar re a studi an neñvoù,
 A evesha ouzh ar stered,
 Hag a ro da c'houzout gant pep loar nevez
 Petra 'zo war-nes c'hoarvezout !

¹⁴Heñvel e vint ouzh tammoù-plouz
 Roet d'an tan da bulluc'hañ !
 Ne ziwallint ket o buhez
 Diouzh galloud ar flammoù.
 Ha ne vint ket regez mat da dommañ
 Na tan d'azezañ dirazañ.

¹⁵Sed ar pezh a dalvezo dit
 Da holl gevredidi,
 Ar re ez out en em skuizhet ganto
 Abaoe da yaouankiz !
 Kantren a raint, pep unan diouzh e du,
 Hag hini ebet evit da saveteiñ !

Mestr an amzer da zont eo an Aotrou.

48 ¹Selaouit kement-mañ, tud tiegezh Yakob,
 C'hwi hag a zoug anv Israel;
 Hag a zo deuet eus gwad Youda !
 C'hwi hag a dou dre anv an Aotrou,
 Hag a asped Doue Israel
 Met hep lealded na justis.

²Rak kemer a reont warno o-unan anv ar Gêr santel,
 Hag en em harpañ a reont war Doue Israel
 A zo en anv Aotrou hollc'halloudek.

³A bell 'zo em boa diouganet an darvoudoù kentañ;
 Deut int er-maez eus va genoù, o embannet em eus,
 A-daol-trumm em eus o sevenet, tra c'hoarvezet int bet.

⁴Rak gouzout a ran, o Israel,
 ez out ur penn-kalet
 Hag ez eo da choug ur sparl-houarn,
 Hag ez eo da dal un tamm-arem;

⁵Neuze em eus degemennet dit an traoù-se pell amzer 'zo,
Em eus o diskleriet kent dezho degouezhout,
Gant aon na lavarfes : Va idolenn eo an hini he deus o sevenet,
Va delwenn kizellet pe deuzet he deus o gourc'hemennet.

⁶En klevet ac'h eus ! Sell ! Deuet eo pep tra da wir,
Daoust ha ne rankez ket en anzav?
Ha bremañ eo traoù nevez a gemennan dit,
Traoù miret kuzh ha n'ouies ket anezho.

⁷Bremañ souden e vint krouet pa ne oant ket a-raok,
Ha n'az poa ket klevet komz diouto betek-henn,
Gant aon na lavarfes :
«Setu, o anavezout a raen !»

⁸Nann, n'az poa klevet netra diouto, gouvezet netra,
Ha da skouarn ne oa ket bet digoret a-ziaraok.
Rak gouzout a ran pegen treitour ez out,
Te bet anvet : Disent ! a-dalek korf da vamm.

⁹Abalamour d'am anv em eus ampellet va c'honnar,
Abalamour d'am enor em eus dalc'het warni,
Dre c'hrad-vat evidout, evit chom hep da vreviñ.

¹⁰Met setu ma 'm eus da buraet en tan evel arc'hant,
Da aprouet em eus e fornigell ar gwalleur.

¹¹Abalamour din-me, din-me va-unan, em eus graet se :
Penaos gouzañv e ve disakret va anv?
Ha va gloar, ne roin ket anezhi d'un all.

Doùe o zibab Kirus da gas anezhañ.

¹²Selaou ac'hanon, o Yakob,
Te, Israel hag am eus galvet,
Me eo an hini a zo ar c'hentañ
Ha me ivez an diwezhañ.

¹³Va dorn en deus soliet an douar,
Va dorn dehoù en deus astennet an neñvoù,
Me eo an hini a c'halv anezho,
Hag int en em ziskouez a-gevret dirazon.

¹⁴En em dolpit holl, va selaouit,
Pehini anezho en deus rakkemennet an traoù-se?
An hini a garan a gaso va mennad da benn
A-enep Babilon ha gouenn ar Galdeiz.

¹⁵ Me eo, me am eus komzet ha galvet anezhañ,
Me am eus graet dezhañ dont ha kas da vat e vennad.

¹⁶ Tostait ouzhin, selaouit kement-mañ :
A-dal ar penn kentañ n'em eus ket komzet e kuzh.

- Ya, bremañ eo an Aotrou Doue
gant e spered en deus va c'haset.

Priz ar fealded ouzh Doue.

¹⁷ Evel-henn e komz an Aotrou, da salver, sant Israel :
Me an Aotrou, da Zoue,
a gelenn dit ar pezh a zo mat evidout,
Hag az ren dre an hent a dleez mont gantañ.

¹⁸ O ! Ma 'z pije taolet pled ouzh va gourc'hemennou,
Neuze e vije da eurvad evel ur stêr vras,
Ha da drec'h evel tonnou ar mor !

¹⁹ Niverus evel an traezh e vije da lignez
Ha da ziskennidi evel grouan an aod,
Morse ne vije bet diverket da anv, na rasket a-zirazon.

Ermaeziadeg.

²⁰ It er-maez eus Babel, tec'hit diouzh ar Galdeiz !
Gant youc'hadennou degemennit, embannit an dra-mañ,
En roit da c'houzout betek penn pellañ an douar,
Lavarit : Dasprenet en deus an Aotrou e servijer Yakob !

²¹ Sec'hed ebet evit ar re en deus bleinet dre ar gouelec'h,
Lakaet en deus evito dour da darzhañ eus ar roc'h,
Faoutet en deus ar maen ha strinket eo an dour.

²² N'eus peoc'h ebet, eme an Aotrou, evit ar re fallakr.

Eil kan servijer an Aotrou.

49 ¹ Inizi, va selaouit,
Bezit war evezh, pobloù pellañ !
Adalek korf va mamm en deus va galvet an Aotrou,
P'edon c'hoazh en hec'h askre en deus distaget va anv.

² Graet en deus ur c'hleze lemm eus va genoù,
Va c'huzhet en deus e skeud e zorn,
Graet en deus ganin ur saezh lemmveget,
Ha va skoachet en deus en e glaouier-biroù.

³ Lavaret en deus din : «Va servijer out-te,
Hag ennout-te em bo va gloar.»

⁴ Me avat a lavare : «En aner em eus kemeret poan,

Hep gounit ebet em eus bevezet va nerzh.»
 Met va gwir evelato a oa dirak an Aotrou !
 Ha va gopr e-kichen va Doue.

^{5b} Leun a briz e oan da sell an Aotrou,
 Ha va nerzh din-me a oa va Doue.

^{5a} Ha bremañ emañ an Aotrou o komz ouzhin,
 Eñ va furmer a-dal an askre ma vin e servijer,
 Evit ma tegasin Yakob d'e gaout en-dro,
 Ma vodin Israel da zistreiñ a-nevez outañ.

⁶ Ha lavarout a ra : «Re nebeut evidout a vefe bezañ va servijer
 Evit adsevel meuriadoù Yakob ha degas en-dro d'ar gêr restad Israel;
 Me a fell din da lakaat da sklerijenn evit ar broadoù
 Ma tizho va silvidigezh betek pennoù pellañ an douar.»

Danevellgan an distro.

⁷ Evel-henn e komz an Aotrou,
 An dasprener, Doue santel Israel,
 Ouzh an hini disprizet gant an dud,
 Argarzhed gant ar broadoù, ouzh sklavour an diranted :

Rouaned ouzh da welout a savo en o sav,
 Ha priñsed a stouo dirazout
 Abalamour d'an Aotrou bezañ bet feal
 Ha da sant Israel bezañ da zibabet.

⁸ Evel-henn e komz an Aotrou :
 En amzer ar c'hrad-vat em eus da selaouet,
 En deiz ar silvidigezh em eus da skoazellet.

Da stummet em eus, da verket em eus
 Evit ma vi va emglev gant ar broadoù,
 Evit adsevel ar vro rivinet,
 Evit adlodennañ an hêrezhioù gwastet,

⁹ Evit lavarout d'ar brizonidi : «It er-maez !»
 Ha d'ar re beuzet en deñvalded : «Deuit d'ar gouloù !»

A-hed an hent o devo peadra da beuriñ
 Douar-leton o devo war an holl grec'hiennoù.

¹⁰ N'o devo mui naon, n'o devo mui sec'hed,
 An avel leskus hag an heol ne skoint ket ganto.

Rak an Hini en deus truez outo a heñcho anezho,
 Hag o reno war-zu ar stivelloù.

¹¹ Ober a rin hentoù eus an holl venezioù,
 Hag adsavet e vo va chaoserioù.

¹² Sellit ! Ar re-mañ a zeu eus a bell,
Ar re-se eus an hanternoz hag ar c'hornog,
Hag ar re-hont eus Bro-Sinim.

¹³ Kanit gant levez, o neñvoù ! Ha trivli, o douar !
Laoskit youc'hadennoù a joa, o menezioù !
Rak an Aotrou en deus dic'h lac'haret e bobl,
Truez en deus bet ouzh ar re enkrezet !

¹⁴ Sion a lavare : «An Aotrou en deus va dilezet,
An Aotrou en deus va ankouaet.»

¹⁵ Daoust hag e c'hellfe ur wreg ankouaat he bugelig,
Ha chom hep trueziñ ouzh mab he c'horf?
Ha pa vefe evit ankouaat,
Me avat n'ankouain ket ac'hanout.

¹⁶ Sell ! War balvoù va dorn em eus da engravet,
Atav emañ da vogerioù dirak va daoulagad.

¹⁷ Emañ da adsaverien o hastañ dont,
Da zistrujerien ha da wasterien o tec'hout kuit.

¹⁸ Sav da zaoulagad en-dro dit, ha sell !
An holl en em vod hag a zeu davedout.
Dre va buhez - Diougan an Aotrou !
En em fichañ a ri ganto evel gant bravigoù,
En em stipañ a ri ganto evel ur wreg nevez.

¹⁹ Da lec'hioù rivinet, da vaezioù digenvez,
Da vro wastet...
A vo bremañ re enk evit da dud,
Goude ma vo bet pellaet ar re az mac'home.

²⁰ Adarre e lavaro dit e pleg da skouarn
Ar vugale a rae diouer dit :
«Re enk eo al lec'h-mañ evidon,
Ro din frankiz a-walc'h d'en em ziazezañ.»

²¹ Ha lavarout a ri dit da-unan ez kalon :
«Piv en deus engehentet din ar vugale-se?
Divugel ha gaonac'h evel ma oan.
Ar re-mañ, piv en deus o desavet?
Chomet e oan va unan-penn, dilezet,
Ar re-mañ, eus pelec'h e teuont?»

²² Evel-henn e komz an Aotrou Doue :
Sevel a rin va dorn evit ober sin d'ar broadoù

Ha bannañ a rin va banniel da c'hervel ar poblou.
 Degas a raint da vibien en-dro e pleg o mantilli,
 Dougen a raint davedout da verc'hed war o divskoaz.

²³ Rouaned a vezo da vagerien
 Hag o friñsezad da vagerezed.
 Stouiñ a raint dirazout betek an douar
 Hag e lipint poultrenn da dreid.

Ha te, anaout a ri eo me an Aotrou,
 Ha n'o devez ket da ruziañ ar re a fiz ennon.

²⁴ Daoust hag e skrapet e breizh digant un den kadarn?
 Hag-eñ e c'hell tec'hout kuit prizoniad ur gouron?

²⁵ Setu petra a lavar an Aotrou :
 Ya, prizoniad ar gouron a vo skrapet digantañ,
 Ha preizh ar c'hadarniad a dec'ho kuit dioutañ.

A-enep da rendaeler e rendaelin-me,
 Ha da vibien eo me an hini o dieubo.

²⁶ Da waskerien a lakain da zebriñ o c'hig o-unan,
 Ha gant o gwad en em vezvint evel gant gwin nevez.

Pep den a anavezo eo me, an Aotrou, a zo da salver,
 Ez eo Doue galloudus Yakob da zasprenner.

Kastiz ha silvidigezh Israel.

50 ¹ Evel-henn e lavar an Aotrou :
 Pelec'h emañ lizher torr-dimezi ho mamm
 Em bije he c'haset kuit gantañ?
 Pe c'hoazh, piv eo an hini eus va c'hredourien
 Em bije ho kwerzhet dezhañ?
 Setu ! En abeg d'ho trougeroñ ez oc'h bet gwerzhet,
 En abeg d'ho tirollerezh eo bet argaset ho mamm.

² Perak pa 'z on deuet n'em eus kavet den aze?
 Perak pa 'm eus galvet n'eus bet den o respont?
 Daoust ha re verr eo va dorn evit dieubiñ,
 Ha n'eus ket nerzh a-walc'h ennon evit salviñ?

A-walc'h eo din gourdrouz evit disec'hañ ar mor
 Ha treiñ ar stêrioù bras e gouelec'h,
 Ha dre ziouer a zour e chom o fesked da vreinañ
 Ha da vervel gant ar sec'hed.

³ Gwiskañ a ran an neñvoù a deñvalderioù
 Hag o goleiñ a ran gant ur sac'h !

Trede kan servijer an Aotrou.

⁴ An Aotrou Doue en deus roet din un teod a ziskibl
 Ma c'hellin kennerzhañ d'am zro an den divi.
 Bep mintin, e gomz am dihun, a zihun va skouarn
 Ma selaouin evel ma ra un diskibl.

⁵ An Aotrou Doue en deus digoret din va skouarn,
 Ha me n'em eus ket enebet,
 N'em eus ket en em dennet war dreñv.

⁶ Roet em eus va c'hein d'ar re a skoe ganin,
 Ha va divjod d'ar re a ziskrape din va barv;
 N'em eus ket kuzhet va dremm
 Diouzh an dismegañsoù hag ar skopoù.

⁷ Met an Aotrou Doue a zeu d'am skoazellañ,
 Ha gant se ne ruzian ket dirak an dismegañs :
 Setu perak em eus lakaet va dremm kalet evel ar roc'h,
 Ha gouzout a ran n'em bo ket a geuz.

⁸ Tost emañ an Hini a rento justis din :
 Piv a gred prosezañ ouzhin?
 Ra zeuio neuze ganin dirak al lez-varn !
 Piv a fell dezhañ sevel a-enep din?
 Ra dostaio betek ennon.

⁹ An Aotrou Doue a zo va skoazeller,
 Ha piv 'vefe va c'hondaoner?
 Int-i holl a droio e pilhoù evel ur c'hozh vantell,
 Debret e vint gant an tagn !

¹⁰ Piv bennak en ho mesk a zouj an Aotrou,
 Ra selaouo mouezh e servijer?
 An neb a vale en deñvalijenn,
 Kuit a sklerijenn,
 Ra 'n em fizio en anv an Aotrou
 Ha ra 'n em harpo war e Zoue.

¹¹ C'hwi holl hag a vez o c'hwezhañ tan
 Hag oc'h enaouiñ skodoù,
 It e-barzh flamm ho tantad,
 E-kreiz ar skodoù-tan bet enaouet ganeoc'h;
 Digant va dorn e teuio deoc'h kement-se,
 E-kreiz ar poanioù ho po ho kwele.

Silvidigezh bugale Abraham.

51 ¹ Va selaouit, c'hwi holl, kesterien ar Reizhder,
C'hwi holl hag a zo o klask an Aotrou.
Sellit ouzh ar roc'h ez oc'h bet kizellet diouti,
Ouzh ar vengleuz ez oc'h bet tennet anezhi.

² Sellit ouzh Abraham ho tad,
Hag ouzh Sara he deus ho kanet.
Rak e-unan-penn e oa pa c'halvis anezhañ,
Met e venniget em eus, e gresket em eus.

³ Ya sur, an Aotrou en deus truez ouzh Sion,
Truez ouzh hec'h holl rivinoù.
Gant he gouelec'h e raio un Eden,
Gant he stepenn ul liorz d'an Aotrou.
Enni e vo klevet youc'hadennoù a levenez,
Meuleudigezh ha kaniri.

Barnedigezh ar broadoù.

⁴ Taolit evezh ouzhin, o pobloù !
O broadoù, digorit ho skouarn d'am selaou.
Rak ac'hanon e teuio al Lezenn,
Ha va reizhder a vo sklerijenn ar pobloù.

Lakaat a rin ⁵ a-daol-trumm va zrec'h da zonet
Ha va silvidigezh d'en em ziskouez.
Va brec'h a ya da varn ar pobloù,
An inizi a c'hortoz ac'hanon
Hag em brec'h e fiziont.

⁶ Savit ho taoulagad etrezek an neñv;
Ha sellit d'an traoñ war-zu an douar :
Ya, an neñvoù a steuzio evel maged,
An douar en em zispilho evel ur gwiskamant,
Ha e annezerien a varvo evel kelien.

Met va silvidigezh a bado da viken,
Ha va zrec'h n'en devo diwezh ebet.

⁷ Va selaouit, c'hwi hag a anav ar reizhder,
Pobl o virout va lezenn ez kalon !
N'ho pet ket aon rak dismegañs mibien Adam,
Na vezit ket mantret gant o c'hunujennoù !

⁸ Rak an tagn o debro evel ur pezh dilhad,
Hag ar gaozan o c'hrigno evel gloan.

Va zrec'h avat a bado da viken
Ho va silvidigezh a remziad da remziad.

Kan a zieubidigezh, lodenn gentañ : Dihun an Aotrou.

⁹Dihun, dihun ! Gwisk da nerzh,
O brec'h an Aotrou !
Dihun evel en amzerioù a wechall,
Evel en amzerioù kent.

Ha n'eo ket te a zispennas Rac'hab
Hag a dreantas an Aerouant?
¹⁰Ha n'eo ket te a zisec'has ar mor,
Doureier an Islonk bras,
Hag a reas eus donderioù ar mor, un hent
Evit ma tremenfe an dasprenidi?

¹¹Distreiñ a raio dasprenidi an Aotrou,
Antren a raint e Sion en ur youc'hal,,
Ul levenez hollbadus 'zo kurunenn o fenn,
An trivli hag an eurvad a ya ganto,
Ar boan hag ar c'hlemmvan 'zo tec'het kuit.

Doue a zo frealzer hollc'halloudek e bobl.

¹²Ho frealzer ez on-me, ha me hepken !
Piv out-te evit kaout aon rak an den marvel,
Rak ur mab eus Adam o tremen evel geot?

¹³Ankouaet ec'h eus an Aotrou, da grouer,
En deus astennet an neñvoù ha diazezet an douar,
Evit krenañ dalc'hmat, a-hed an deiz,
Dirak konnar ar gwasker pa venn da zistrujañ,
Met pelec'h 'ta emañ konnar ar mac'homer?

¹⁴Bremañ souden e vo lakaet ar prizoniad en e frankiz,
ne varvo ket e poull an toull-bac'h,
ha ne vanko ket bara dezhañ !

¹⁵Rak me eo an Aotrou, da Zoue,
a laka ar mor da sevel hag e donnoù da yudal,
a zo va anv Aotrou hollc'halloudek.

¹⁶Lakaet em eus va c'homzoù ez kenoù,
gant skeud va dorn em eus da c'holoet,
evit astenn an neñvoù ha soliañ an douar,
hag evit lavarout da Sion : «Te eo va fobl !»

Kan a zieudibigezh, eil lodenn : Dihun Jeruzalem.

¹⁷ Dihun, dihun ! War sav ! Jeruzalem !

Te hag ac'h eus evet eus dorn an Aotrou hanafad e gonnar;

Ar c'haliriad a vezevell

Ac'h eus evet, goullonderet.

¹⁸ Hini ebet ken evit da henchañ

Eus an holl vibien ac'h eus ganet,

Hini ebet ken evit kregiñ ez torn

Eus an holl vibien ac'h eus savet.

¹⁹ An daou walleur-se o deus skoet ganit,

-Piv a druezo ouzhit-te?

Dismantr ha rivin, naon ha kleze,

- Piv az frealzo?

²⁰ Da vibien semplet 'zo gourvezet e korn pep straed,

Evel un antilopenn en ur roued,

Dalc'het gant konnar an Aotrou,

Gant gourdrouzoù da Zoue.

²¹ Va selaou eta bremañ, gwalleürus,

Te mezevet met n'eo ket diwar win.

²² Evel-henn e komz an Aotrou Doue,

Da Zoue, difenner kaoz e bobl :

Setu ma tennan eus da zorn

An hanaf a vezevell;

Kop va c'honnar ne evi mui dioutañ

²³ En lakaat a ran e dorn da waskerien.

Ar re a lavare d'az ene :

Pleg da choug ma tremenimp warnout !

Ha te a rae eus da gein evel ul leurenn,

Ur straed 'vit an dremenerien.

52 ¹ Dihun, dihun ! Gwisk da nerzh, o Sion !

Kemer da zilhad ar c'haerañ, Jeruzalem, o kêr santel,

Rak hiviziken ne dremeno ket ken ennout

An den diamdroc'h, an den dic'hlan.

² Hej ar boultrenn diwarnout ! War-sav,

Jeruzalem, o sklavourez !

Distag ereoù da c'houzoug,

O merc'h Sion, o sklavourez !

³Ya, evel-henn e komz an Aotrou :

Gwerzhet oc'h bet evit netra,
Hag adprenet e viot ivez hep arc'hant !

⁴Ya, evel-henn e komz, an Aotrou Doue :

Gwechall e tiskennas va fobl d'an Ejipt
D'ober hec'h annez eno,
Ha goude-se eo Asour he mac'homas direson.

⁵Ha bremañ, petra 'm eus d'ober amañ, lavar an Aotrou !

Peogwir eo bet skrapet kuit va fobl evit netra?
Pa laosk he mistri yudadennoù a levez, lavar an Aotrou !
Pa vez dismegañset va anv bemdez, a-hed an deiz !

⁶Rak-se 'ta e lakain va fobl da anaout va anv,

ya, anaout a raio en deiz-se
ez eo me an hini a lavar : «Setu-me !»

Kan a zieubidigezh : trede lodenn.

⁷Pegen kaer war lein ar menezioù

Treid ar c'hannad a geloù mat,
Degaser ar peoc'h, degemener an eürusted,
Embanner ar silvidigezh,
An hini a lavar da Sion : «Da Zoue a ya da ren !»

⁸Ur vouezh ! Da c'hedourien a sav o mouezh,

Hag holl a-gevret e youc'hont,
Hag o daoulagad a wel dirak o daoulagad
An Aotrou o tistreiñ da Sion.

⁹Youc'hit a levez, holl a-unan,

O dismantrou Jeruzalem !
Rak an Aotrou a ro frealz d'e bobl,
Daspreñañ a ra Jeruzalem.

¹⁰An Aotrou a laka e noazh e vrec'h a santelezh

A-wel d'an holl vroadoù,
Hag holl dermenoù an douar a verzo
Silvidigezh hon Doue.

¹¹It er-maez, it er-maez ac'hano !

Na stokit ouzh netra dic'hlan !
It kuit eus he c'hreiz ! En em c'hlanait,
C'hwi dougerien listri an Aotrou !

¹²Rak n'eo ket diwar brim ez eot kuit,
 N'eo ket evel tec'hidi ez eot er-maez :
 Rak en ho penn a-raok e kerzho an Aotrou,
 Ha c'hoazh ho kward a-dreñv 'vo Doue Israel !

Pevare kan Servijer an Aotrou.

Poaniou ar Servijer, mammenn a silvidigezh hag a beoc'h evit ar bed.

¹³Setu ma raio berzh va servijer,
 Kreskiñ a raio, sevel; uhelaet e vo dreist pep tra.

¹⁴Evel ma 'z eus bet kalz saouzanet ouzh e welout
 Ken disneuziet ma ne oa mui evel un den,
 Ken ne oa mui heñvel e stumm ouzh hini an dud.

¹⁵Evel-se e vo kalz a vroadou bamet ouzh e welout;
 Ar rouaned dirazañ a chomo serret o genoù,
 Rak gwelout a raint ar pezh na oa ket bet c'hoazh danevellet,
 Anaout a raint ar pezh na oa bet biskoazh diskleriet.

53 ¹Piv a c'hellfe krediñ ar pezh hon eus klevet,
 Ha brec'h an Aotrou, da biv ez eo en em ziskuliet?

²Rak evel ur vroustenn dister en deus kresket dirazomp,
 Evel ur vountadenn o sevel en un douar dizour.
 Na kaerder na kened dezhañ da dennañ hor selloù,
 Na sked ebet da hoalañ hor c'halonoù.

³Disprizet, distaolet gant an dud,
 Den a c'hlac'har, e dalc'h ar boan,
 Heñvel ouzh an dud lovr a droer an dremm diouto
 E oa displeg, ha ne raemp van ebet anezhañ.

⁴Ha koulskoude, hor c'hleñvedoù eo ar re a zouge,
 Hag hor poaniou ar re a oa bec'hiet warnañ.
 Ha ni soñje ganimp e oa un den bet skoet,
 Kastizet gant Doue ha kaset d'an traoñ.

⁵Eñ avat a oa treuztoullet en abeg d'hor pec'hedoù
 Ha brevet en abeg d'hon torfedoù;
 Ar c'hastiz a ro dimp ar peoc'h a zo bet warnañ,
 Ha diwar bouez e c'houlionoù ez omp bet yac'haet.

⁶O kantren e oamp, ni holl, evel deñved,
 Pep unan ac'hanomp o vont gant e hent;
 Met an Aotrou en deus lakaet da gouezhañ warnañ
 Hor fallagiezh dimp-ni holl.

⁷En em lezel a rae da vezañ gwallgaset
 Ha ne zigore ket zoken e c'henoù,

Evel un oan a gaser d'al lazhdì,
 Evel un dañvad o chom mut dirak e douzerien,
 N'en deus ket digoret e c'henoù.

⁸ Dre zroukrañs ur varnedigezh eo bet skrapet kuit,
 Ha piv a soñj difenn e gaoz?
 Ya, lamet eo bet kuit eus douar ar re vev,
 Ha skoet d'ar marv evit pec'hedoù e bobl.

⁹ Aozet ez eus bet dezhañ ur bez e-touez ar re fallakr,
 Hag en e varv emañ e renk an drougoberourien;
 Ha koulskoude n'en deus graet, eñ, netra direizh,
 Ha n'eus bet tromplezon ebet en e c'henoù.

¹⁰ An Aotrou eo bet plijet gantañ e vreviñ gant ar boan :
 P'en devo kinniget e vuhez evel sakrifis a zic'haou
 E welo ul lignez, deizioù didermen en devezo,
 Ha mennad an Aotrou a zeuio drezañ da wir.

¹¹ Goude poanioù hag aprou e ene
 E welo ar sklerijenn hag e walc'h en devo.
 An hini reizh, va servijer, a rento reizh engroez an dud
 Dre gemer warnañ e-unan bec'h o fallagriezhoù.

¹² En abeg da se e roin dezhañ evit e lod ar pobladoù,
 Evit e breizhadenn, an dud diniver,
 Dre m'en deus en em roet e-unan d'ar marv
 Ha dre m'eo bet kontet e-touez ar bec'herien,
 Pa oa pec'hedoù an dud a oa sammet gantañ
 Ha pa bede evit ar re gablus.

Fealded an Aotrou en e garantez ouzh e bobl.

54 ¹ Youc'h a levezet, o gaonac'h ! Te chomet divugel !
 Laosk kriadennoù a joa hag a drivli,
 Te ha n'ec'h eus ket anavezet ar gwentroù !
 Rak stankoc'h e vo mibien ar wreg dilezet
 Eget mibien an hini dimezet, eme an Aotrou !

² Ledana tachennad da deltenn,
 Displeg hep damant da stennerisoù,
 Hira da gerdin ha starta da beulioù,

³ Rak en em ledañ a ri a gleiz hag a zehoù.

Da lignez a biaoù ar broadoù,
 Ha da re a boblo ar c'hêrioù bet gwastet.

⁴ N'az pezh aon ebet, rak ne vi mui-ken dismegañset,

N'ez ket da gaout mezh, rak n'az po mui da ruziañ !
Ankouaat a ri dizenor da yaouankiz
Ha n'az po ken a soñj eus mezhegezh da intañvelezh.

⁵Rak da bried eo da grouer,
A zo e anv, «Aotrou hollc'halloudek»,
Da zasprenner a vo Sant Israel,
A zo en anv Doue an douar a-bezh.

⁶Evel ur vaouez dilezet ha glac'haret-holl a spered
E vi-te galvet en-dro gant an Aotrou.
Daoust hag en em zisranner diouzh gwreg ar yaouankiz?
Eme da Zoue.

⁷Un herradig bihan em eus da zilezet,
Ha gant truez divent az tegemerin en-dro.

⁸E kaouad va c'honnar em boa kuzhet diouzhit
Va dremm evit ur pennadig :
Hogen em fealded peurbad em eus truez ouzhit,
Eme an Aotrou, da zasprenner.

⁹Evidon emañ kont evel en amzer Noe,
Evel pa 'm boa touet n'en em skuilhfe ken
Doureier Noe war an douar,
Evel-se ivez e touan ne gonnarin ken ouzhit-te,
Ha ne c'hourdrouzin ken ac'hanout-te.

¹⁰Na pa zeufe ar menezioù da steuziañ kuit
Hag an torgennoù da vrañsellat traoñ,
Ned aio ket diouzhit va c'harantez
Ha ne vrañsello ket va emglev a beoc'h ez keñver,
Eme an Aotrou en deus truez ouzhit.

Splannder ar Jeruzalem nevez.

¹¹O paourez kaezh,
skoet gant avel-stourm digonfort,
Setu ma 'z an da ziazezañ da vein war emrodez,
Ha da fontoù war safir.

¹²Ober a rin dit tarzhelloù gant rubiz,
dorojoù maen-strink,
Ha da voger-dro a-bezh gant mein a briz.

¹³Da holl vibien a vezo desket gant an Aotrou,
Ha bras e vo peoc'h ha berzh-mat da vugale.

¹⁴ Diazezet e vi war ar reizhded,
Pell diouzh ar gwaskerezh, rak n'az po ket da gaout aon ken,
Pell diouzh ar spont, rak hemañ ne dostaio ket ouzhit ken.

¹⁵ Mar saver a-enep dit ne vo ket eus va ferzh e vo;
An neb az argado a gouezho abalamour dit.

¹⁶ Setu, me eo a zo krouer ar gov,
An hini a c'hwezh war ar glaou entanet.

Hag a denn ac'hano un arm gant e labour;
Met me ivez eo an hini a grou an distrujer evit dispenn.

¹⁷ Arm ebet goveliet a-enep dit ne raio berzh,
Ha kement teod o sevel el lez-varn a-enep dit a faezhi.

Setu aze lodenn servijerien an Aotrou,
An trec'h a asuran dezho, -diougan an Aotrou !

Banvez ar Silvidigezh.

55 ¹ O c'hwi holl, sec'hedet, deuit davit an dourioù,
C'hwi zoken hep arc'hant, deuit holl !
Kemerit ha debrith hep paeañ mann ebet, ar gwin,
al laezh evit netra.

² Perak dispign arc'hant evit ar pezh n'eo ket bara,
Ho kopr evit traoù na dorront ket an naon?
Va selaouit hag e tebrot ar pezh a zo mat,
Ho kalon a vo plijet gant meuzioù c'hwek !

³ Digorit ho skouarn ha deuit davedon,
Va selaouit hag hoc'h ene en devo buhez.
Skoulmañ a rin ganeoc'h un emglev peurbadel,
Hervez ar grasoù feal prometet da Zavid.

⁴ Setu, da lakaet em eus da vezañ un test 'vit ar pobloù,
Ur rener hag ur mestr evit ar broadoù.

⁵ Setu, gervel a ri davedout pobloù dianav dit,
Broadoù dizanaoudek ac'hanout a zeuio d'az kaout,
Abalamour d'an Aotrou, da Zoue,
Ha da Sant Israel en deus da glodusaet.

⁶ Klaskit an Aotrou tra ma c'hell bezañ kavet,
Ha pedit anezhañ tra m'emañ tost !

⁷ Ra zilezo an den fall e hent,
Hag an den direizh e venozioù;
Ra zistroio d'an Aotrou hag eñ en devo truez outañ,
D'hon Doue, rak eñ a bardon gant largentez.

⁸Rak ho soñjoù ned int ket va soñjoù,
Hag hoc'h hentoù ned int ket va hentoù, lavar an Aotrou !

⁹Ha keit ha m'emañ an neñvoù a-us d'an douar,
Keit-se emañ va hentoù-me a-us d'hoc'h hentoù-c'hwi,
Ha va menozioù a-us d'ho menozioù.

¹⁰Hag evel ma tiskenn ar glav hag an erc'h eus an neñvoù,
ha na zistroont ket hep bezañ दौरaet ha strujusaet an douar,
hep bezañ en lakaet da gellidañ,
'vit ma roio had d'an hader ha bara d'an debrer;

¹¹Evel-se emañ kont gant al lavar a zeu er-maez eus va genoù :
ne zistroio ket davedon hep bezañ kavet efed,
hep bezañ graet ar pezh a vennan
ha kaset da benn ar gefridi am eus roet dezhañ da seveniñ.

¹²Ya sur ! Gant levez ez eot kuit,
Er peoc'h e vezot degaset en-dro.
Ar menezioù, an torgennoù a laosko dirazoc'h youc'hadennoù,
Hag holl wez ar maezioù a stlako o daouarn.

¹³E-lec'h sperm e kresko siprez,
E-lec'h linad a savo gwez-meurta :
Ha kement-se a vo brud-kaer evit an Aotrou,
Un arouez peurbadel ha didorrus.

Trede lodenn

Ar Baganed galvet d'ar silvidigezh.

56 ¹Evel-henn e komz an Aotrou :
Mirit ar gwir ha sevenit ar reizhder,
rak va silvidigezh a zo war-nes donet
ha va reizhder war-nes en em ziskouez.

²Gwenvidik an den a ra diouto
hag ar mab-Adam a zalc'h dezho
dre virout ar sabad hep en disakrañ
ha dre ziwall e zorn a bep droug-oberenn.

³Mab an diavaeziad, mar d-eo en em staget ouzh an Aotrou,
arabat dezhañ lavarout :
«A dra sur, an Aotrou am dilamo kuit a-douez e bobl.»
Hag arabat d'an eunuk lavarout :
«Me avat ned on nemet ur wezenn sec'h !»

⁴Rak evel-henn e komz an Aotrou :

An eunuked hag a viro va sabatoù
hag a zibabo ober ar pezh a blij din,
en ur chom stag ouzh va C'hevredigezh,

⁵E roin-me dezho, em zi hag e diabarzh va mogerioù,
ur maen-eñvor hag un anv
gwelloc'h dezho eget mibien ha merc'hed;
reiñ a rin dezho un anv peurbadus na vezo ket dirasket.

⁶Ha mibien an diavaeziad,
pa vint en em staget ouzh an Aotrou d'e servijañ,
da garout anv an Aotrou ha da vezañ eus e servijerien,
an holl re a viro ar sabad hep mont d'en disakrañ,
hag en em stago ouzh va C'hevredigezh,

⁷° degas a rin d'am Menez santel
hag o laouenaat a rin em zi a bedenn.
O loskaberzhoù hag o sakrifisoù a vo kavet mat war va aoter,
rak anvet e vo va zi un ti a bedenn evit an holl bobloù.

⁸Diougan an Aotrou Doue,
a zastum a-gevret ar re stlabezet eus Israel.
Dastum a rin reoù all c'hoazh
gant ar re a zo bet bodet dija.

Tamalloù d'ar bennrenerien.

⁹C'hwi holl, loened ar stepenn,
Deuit da zebriñ ho kwalc'h,
C'hwi holl, miled ar c'hoadeier :

¹⁰Dall eo hon holl warded, n'anavezont netra.
Chas mut ez int, an holl anezho, dic'houest da harzhal :
Huñvreal a reont en ur chom gourvezet,
Morediñ a blij dezho.

¹¹Chas lontek o c'horzailhenn, diwalc'hus,
Mesaerien n'intentont netra :
Heuliañ a reont holl o hent o-unan,
Troet pep unan etrezek e c'hounid.

¹²«Deuit ! Mont a ran da gerc'hat gwin,
En em vezviñ a raimp gant evaj kreñv,
Hag arc'hoazh a vezo evel hiziv,
Fest bras mui-oc'h-mui.»

Heskinerezh a-enep ar re vat hag idolerezh o kreskiñ.

57 ¹ An den reizh a ya da get
 Ha n'eus den o teurel pled war se.
 An dud deol a vez dilamet kuit
 Ha n'eus hini oc'h eveshaat.

En abeg d'an droug ez a kuit an den reizh
² Evit antren en e beoc'h :
 Gourvezet eo en o beziou
 Ar re a ya gant an hent reizh.

³ C'hwi avat, tostait, mibien ar sorserez,
 Gouenn an avoultrer hag ar c'hast !
⁴ Ouzh piv e rit goap en ur ober arvezioù,
 Ouzh piv e tennit ho teod?
 Daoust ha n'oc'h ket mibien ar pec'hed,
 Gouenn an tromplerezh?

⁵ C'hwi hag en em atiz e-kichen ar gwez-tourmantin,
 Pe dindan pep gwezenn c'hlas !
 Hag a lidlzh bugale er saonennou,
 E toullou ar reier !

⁶ Mein lufr ar froudoù-dour a zo da lod,
 Ar re-se, ar re-se 'zo da rann !
 Dezho e skuilhez diedoù sakr
 Hag e kinnigez da brofoù !
 Penaos ' c'hellfen bezañ laouen?

⁷ War ur menez uhel ha bras
 Ac'h eus lakaet da wele;
 Ya, betek di ez out pignet
 Evit kinnig sakrifisoù !

⁸ A-drek an nor hag ar postoù
 Ac'h eus lakaet da eñvoradur :
 Ya, pell diouzhin e tizoloez da wele,
 Hag ennañ e savez, warnañ en em ledez.

Ober a rez marc'had gant ar re,
 A blij dit o briataerezh;
 Kresket ac'h eus niver da orgedadurioù
 En ur sellout ouzh ar peul-idolenn.

⁹ En em fichañ a rez gant eoul evit Melek,
 Frondoù e-leizh a skuilhez warnout.
 Daveiñ a rez da gannaded da bell vro,
 Lakaat a rez anezho da ziskenn betek ar Sheol.

¹⁰Dre forzh ober hent ez out erru skuizh,
 Hep ma lavarfes : «A-walc'h evel-se !»
 Adkavout a rez nerzh ha kreñvder
 Evit derc'hel d'ober.

¹¹Piv ac'h eus aon razañ? Gant piv e spontez
 Evit bezañ disfeal em c'heñver?
 Evit bezañ chomet hep kaout koun ac'hanon,
 Na soñjal ennon ken?

Ne lavaren netra, neketa ! Serrin a raen va daoulagad,
 Ha neuze n'ac'h eus ket bet aon rason !

¹²Mat, mont a ran da ziskuliañ bremañ da reizhder,
 Hag an didalvez ma 'z eo da oberoù.

¹³Pa c'harmi, ra zeuio da idoloù lous d'az tieubiñ !
 Gant an avel e vint skubet holl,
 Ur c'hwezhadenn o c'haso kuit.

Met an neb a fiz ennon en devo ar vro da hêrezh
 Hag a berc'henno va Menez santel !

Komzoù a frealz evit ar re chomet feal.

¹⁴Hag e vo lavaret :

Plaenait, plaenait, kempennit an hent,
 Tennit pep skoilh a-ziwar hent va fobl !

¹⁵Rak evel-henn e komz an uhel-meurbet,
 A zo peurbadel e di ha santel e anv.

En ul lec'h uhel, santel, emeon o chom,
 Met ivez gant an den glac'haret, izelek,
 Evit adveaat spered ar reuzeudien,
 Evit adreiñ buhez da galon ar re vreset.

¹⁶Rak ne fell ket din derc'hel da dabutal
 Na mirout ennon konnar peurbadel,
 Rak dirazon e fatikfe neuze ar speredoù
 Hag an eneoù am eus krouet.

¹⁷En abeg d'he fec'hed em eus konnaret ur pennadig,
 En em guzhet em eus ha skoet outi;
 Hi disent avat a yae diouzh he c'halon,

¹⁸He hentoù am eus gwelet anezho.

Met he fareañ a rin, hec'h henchañ, he frealziñ en-dro,
 Hi hag he zud glac'haret.

¹⁹Lakaat a rin ar veuleudi da vleuniañ war o diweuz :
Peoc'h ! Peoc'h d'an neb a zo pell ha d'an neb a zo tost,
Eme an Aotrou ! Ya, e bareañ a rin !

²⁰Met an dud fall, heñvel int ouzh ur mor dirollet
Ha n'hall ket kalmiñ ken,
A zistaol e wagennoù fank ha lec'hid :
Nann, n'eus peoc'h ebet, eme va Doue, evit ar re fall !

Klask ar relijion-diabarzh da gentañ.

58 ¹Garm a-bouez-penn, na baouez ket,
Sav da vouezh evel ur c'horn,
Diskler d'am fobl he drougoberoù,
Ha da di Yakob e bec'hedoù.

²Va c'hask a reont a zeiz da zeiz,
Hag e fell dezho anaout va hentoù,
Evel ur vroad a virfe ar reizhder
Ha na zilezfe ket gwir he Doue.

Goulenn a reont diganin reolennoù a justis,
Fellout a ra dezho e teufe Doue da vezañ tost :

³Perak hon eus yunet ha n'ac'h eus ket sellet?
Perak en em gastizañ mar ne daolez ket pled?

Setu ! En deizioù ma yunit emaoe'h gant hoc'h aferioù
Hag e sammit ho tud gant al labour.

⁴Yunañ a rit en ur brosezañ hag en ur dabutal
En ur skeiñ taolioù-dorn ouzh ar paour.

N'eo ket yunoù seurt-se, evel ma rit hiziv,
A lakay ho mouezh da vezañ klevet war grec'h.

⁵Hag-eñ 've hennezh ar yun a ra plijadur din
En deiz m'en em gastiz an den?

Plegañ e benn evel ur vroennenn,
Gourvez war ar sac'h ha war al ludu,
Hag-eñ eo kement-se a anvez-te ur yun,
Un deiz plijus d'an Aotrou?

⁶Daoust ha n'ouzoc'h ket peseurt yun a blij din?
Eme an Aotrou Doue.

Terriñ ar chadennoù direizh,
Diskoulmañ liammoù ar yev !

Lezel ar re voustret da vont en o frankiz?
 Eme an Aotrou Doue.

⁷Rannañ ar bara gant an hini naoniek,
 Degemer en ti ar beorien dic'houmor !

Gwiskañ an neb a welez en noazh,
 Chom hep treiñ kein d'ur breur !

⁸Neuze e paro da sklerijenn evel ur gouloù-deiz,
 Ha da c'houli en em serro dizale.

Dirazout e kerzho da reizhder
 Ha splannder an Aotrou az kwarezo en a-dreñv.

⁹Neuze ma c'halvez anezhañ, an Aotrou a responto,
 Ma kriez davetañ e lavaro : Setu me !

Ma tistaolez diouzhit ar c'hoant-moustrañ,
 Ar jestr a c'hourdrouz hag al lavarou drouk,
¹⁰Ma rannez da vara gant an den marnaoniek
 Ha ma roez he gwalc'h da gorzailhenn ar reuzeudig,

Neuze da sklerijenn a savo e-kreiz an teñvalderioù,
 Ha da deñvalijenn a lugerno 'vel ur c'hreisteiz.

¹¹Atav e vo an Aotrou ouzh da henchañ
 Ha zoken er gouelec'h e tinaonio da ene.

Nerzhusaat a raio da eskern,
 Hag e vezi evel ul liorz dourraet,
 Evel ur feunteun, ur stivell fonnus,
 Ha ned a ket he dourioù da hesk.

¹²Adsevel a ri an dismantrou henamzerel,
 Mañsoniñ a ri war fontoù ar remziadoù kent.
 Hag anvet e vi addresser ar freuzadennoù,
 Adaozer ar chomadurioù dismantrout .

Diwar-benn ar sabad.

¹³Ma chomez hep mac'hañ ar sabad dindan da dreid,
 Hep en em reiñ d'az aferioù-te em deiz santel,
 Mar anvez ar sabad : «Un dudi !»
 Ha deiz «keheladus» an hini dediet d'an Aotrou,
 Mar enorez anezhañ en ur chom hep mont en hent,
 En ur zilezel da gefridioù hag ar parlanterez,

¹⁴Neuze e kavi da blijadurezh en Aotrou,
 Da lakaat a rin-me evel un trec'hour war uhelennoù ar vro;

Da vagañ a rin gant hêrezh Yakob, da dad,
Rak genoù an Aotrou en deus en lavaret.
Ya ! Ar binijenn eo hent ar silvidigezh.

59 ¹Nann ! N'eo ket re verr dorn an Aotrou evit saveteiñ,
Na re bonner e skouarn evit klevout !

²Met ho trougeroù eo ar re o deus lakaet disrann
Etrezoc'h-c'hwi hag ho Toue !
Ho pec'hedoù o deus lakaet ur ouel dirak e zremm
Evit n'ho klevfe ket mui.

³Rak ho taouarn a zo saotret gant gwad,
Hag ho pizied gant torfedoù;
Ho muzelloù a zistilh gevierezh,
Hag ho teod a vouskomz fallagriezh.

⁴N'eus den o prosezañ gant ur gaoz just,
Den ebet o vreutaat gant lealded.
Fiziout a reer en idoloù, lavarout a reer falsentez,
Engehentañ a reer an irienn hag e c'haner an droug.

⁵Goriñ a reont vioù naered,
Gwiadiñ a reont gwiad-kevnid;
O vioù, an neb a zebr diouto a vez skoet d'ar marv,
Pa vezont friket e teu anezho naeredigoù.

⁶O gwiadoù, n'eo ket ganto e vo graet dilhad,
N'eo ket gant pezh a steuont e c'heller en em wiskañ.
O labourioù a zo labour a zrougiezh,
Ha ne vez sevenet nemet drouknerzh gant o daouarn.

⁷Redek a ra o zreid etrezek an torfed,
Hastañ a reont skuilhañ ar gwad didamall.
O mennadoù a zo soñjoù a falloni,
Dismantr ha distruj a verk o roudoù.

⁸N'anavezont ket hent ar peoc'h,
N'eus eeunder ebet en o gwenodennoù.
Raventoù gwidilus eo ar re a heuliont,
An neb a gerzh enno n'anavez ket ar peoc'h.

⁹Rak-se eo pellaet diouzhimp ar varnedigezh,
Ha ne zeu ket ar justis betek ennomp.
Ar sklerijenn a c'hortozomp ha setu an deñvalijenn,
Ar sklaerder a c'hedomp hag e kerzhomp en amc'houlou.

¹⁰ Evel dalled ouzh ur voger e tastornomp,
Evel tud hep daoulagad e stokomp gant an dorn.
Strebotiñ a reomp e-kreiz an deiz evel da serr-noz,
Emaomp o chom en deñvalded evel an anaon.

¹¹ Grognal a reomp holl evel arzhed,
Hag evel koulmed ec'h hirvoudomp dibaouez.
Ar varnedigezh a c'hortozomp, ha ne zeu ket,
Ar silvidigezh, hag e chom pell diouzhimp.

¹² Rak niverus eo dirazout hon drougoberoù,
Hag emañ hor pec'hedoù o testenian en hon enep.
Aze mañ dirazomp hon disfealderioù,
Anaout a reomp hor fallagriezhoù :

¹³ En em sevel a reer enep an Aotrou, en dinac'hañ,
En em zistreiñ diouzh hon Doue;
Komz a vac'homerezh hag a zirollerezh,
Rodellañ er galon komzoù gaouiat;

¹⁴ Ar gwir a vez lakaet a gostez,
Hag ar reizhder an hini a chom pell.
Al lealded a strebaot war blasenn-gêr,
Hag ar justis ne gav hent ebet da vont di.

¹⁵ Aet eo ar wirionez diwar wel,
Hag an neb a dro kein d'an droug a vez dibourc'het.
En gwelet en deus an Aotrou ha konnaret eo bet
O vezañ na oa ken a reizhder dirazañ.

¹⁶ Gwelet en deus ne oa den just ebet,
Souezhet eo bet dre na oa den o tont da sikour.
Neuze eo deuet e vrec'h d'e skoazellañ,
Hag e justis he deus e harpet.

¹⁷ Gwisket en deus ar reizhder evel un hobregon,
Lakaet en deus war e benn tokarn ar silvidigezh;
Kemeret en deus warnañ toneg an dial,
Ha stegnet war e dro mantell ar warizi.

¹⁸ Evel an oberoù, evel-se ar gopr :
Konnar ouzh e enebourien,
drouk-zastaol war e ziarbennerien,
D'an inizi, kastiz a roio evel gopr.

¹⁹ Ar c'huzh-heol a zoujo anv an Aotrou,
Hag ar sav-heol a welo e c'hloar :
Rak dont a raio evel ur froud o tiskenn gant kas,
Bountet war raok gant c'hwezh an Aotrou.

²⁰ Dont a raio e-giz ur salver evit Sion,
Evit ar re eus Yakob en em zistroio diouzh o fec'hed,
Diougan an Aotrou !

Kevredigezh an Aotrou gant e bobl.

²¹ Evidon-me avat, eme an Aotrou,
Sed amañ ar gevredigezh a rin ganto :
Va spered hag a zo warnout,
Ha va c'homzoù lakaet ganin ez kenoù,
Ned aint ket er-maez eus da c'henoù,
Nag eus genoù da lignez,
Nag eus genoù lignez da lignez,
Eme an Aotrou, a-dal bremañ da virviken.

Klod ar Jeruzalem da zont.

60 ¹ Sav, ha bez o lugerniñ, rak deuet eo da sklerijenn
Ha paret eo warnout splannder an Aotrou,
² Tra m'emañ an deñvalijenn o c'holeiñ an douar,
Hag an noz du ledet war ar pobloù.

Met warnout-te e par an Aotrou,
Warnout en em ziskouez e c'hloar,
³ Hag e kerzh ar broadoù war-zu da sklerijenn
Hag ar rouaned etrezek splannder da c'houlouù-deiz.

⁴ Sav da zaoulagad tro war dro, ha sell !
An holl en em vod evit dont davedout;
Da vibien a erru a-ziabell
Ha da verc'hed a zo douget war an divrec'h.

⁵ Da zremm o welout se a lugerno gant joa,
Da galon a drido e barr al levenez,
Pa 'n em droio war-zu ennout pinvidigezhioù ar mor,
Pa zeuio davedout teñzorioù ar broadoù.

⁶ Kañvaled a vagadoù az koloio,
Dremaled eus Madian hag eus Efa;
Holl dud Bro-Saba a zeredo
En ur zegas ganto aour hag ezañs,
En ur ganañ meuleudioù an Aotrou.

⁷ Ennout en em vodo holl dropelloù Kedar,
Ha tourzed Nabaiot a vo ez kourc'hemenn :
Sevel a raint war va aoter da brofadenn blijus din
Evit reiñ klod da dempl va splannder.

⁸ Piv eo ar re-se a nij 'vel ur goabrenn,
Evel koulmed etrezek o c'houldri?

⁹ Setu ar bigi en em vod evidon,
Hag en o fenn, listri Tarsis,

Evit degas en-dro eus a bell va mibien
Gant o arc'hant ha gant o aour,
Evit enor anv an Aotrou, da Zoue,
Evit enor Sant Israel en deus da uhelaet.

¹⁰ Mibien an diavaeziad adsavo da vogerioù
Hag o rouaned a vo servijerien dit,
Rak em fulor em boa skoet ganit,
Met truez am eus bet ouzhit em zrugarez.

¹¹ Dalc'hmat e chomo digor da zorojoù,
Ne vezint serret na noz na deiz,
Evit lezel da antren pinvidigezhioù ar broadoù
Dindan renadurezh o rouaned.

¹² Rak ar vro hag ar rouantelezh
a chomo hep da servijañ
A yelo da netra,
peurzistrujet e vo ar broadoù-se.

¹³ Etrezek ennout e teuio splannderioù al Liban,
Ar siprez, ar platan hag ar beuz a-gevret,
Evit kaeraat va santelva,
Evit reiñ klod d'al lec'h ma pozan va zreid ennañ.

¹⁴ Davedout e teuio en ur stouiñ mibien da vac'homerien,
E-harz da dreid e taolino kement hini az tisprize;
Ha da envel a raint :
«Kêr an Aotrou», «Sion Doue santel Israel !»

¹⁵ Ha pa oas gwechall dilezet ha kasaet,
Pa ne dremene drezout den ebet ken,
E rin ac'hanout lorc'hentez ar c'hantvedoù,
Un abeg a levenez a remziad da remziad.

¹⁶ Sunañ a ri laezh ar broadoù,
Ha chugal eus puilhentez ar rouaned;
Hag anaout a ri eo me an Aotrou a zo da Salver,
Eo Doue galloudek Yakob a zo da zasprenner.

¹⁷ E lec'h arem e lakain aour da zonet dit,
Hag e lec'h houarn e lakain arc'hant da vezañ degaset,
E lec'h koad, arem, e-lec'h mein, houarn;
Ar Peoc'h a roin dit da c'houarner, ar Reizhder da bennrener.

¹⁸Ne vo mui klevet komz eus drouk-nerzh e-barzh da vro,
Nag a zismantr nag a rivin war da dachenn,
Met envel a ri da vogerioù : Silvidigezh !
Ha da zorojoù : Meuleudi !

¹⁹N'eo ket an heol ken a vo da sklerijenn en deiz
Na sklaerder al loar da c'houlou en noz,
Met an Aotrou a vo evidout sklerijenn beurbadel
Ha da Zoue a vo da c'hloar.

²⁰Da heol dit-te ned aio mui da guzh,
Ha da loar ne steuzio mui da get,
Rak an Aotrou a vo evidout sklerijenn beurbadel,
Ha deizioù da gañv a vo echu ganto.

²¹Da bobl ne gonto ken enni nemet tud reizh
Ha da virviken e perc'hennint ar vro;
Kreskadenn eus plantadurioù an Aotrou,
Te 'vo labour e zaouarn ma kavo klod ennout.

²²Ar bihanañ ennout a zeuio da vezañ ur miliad,
An hini disterañ ur vroad galloudek.
Me, an Aotrou, me d'ar c'houlz am eus divizet
E hastin buan seveniñ kement-se.

Mision ar Profed : kemenn ar c'heloù mat.

61 ¹Spered an Aotrou Doue a zo warnon,
Rak an Aotrou en deus va sakret gant an eoul.
Va c'haset en deus evit kemenn ar c'heloù mat d'an dud izel,

Evit louzaouiñ ar c'halonoù brevet,
Evit embann ar frankiz d'ar re doullbac'het,
Ha d'ar brizonidi o distro d'ar sklerijenn;

²Evit embann ur bloavezh a c'hras a-berzh an Aotrou,
Hag un deiz a zial evit hon Doue-ni.
Evit frealziñ ar re holl a zo e kañv,

³Reiñ dezho ur gurunenn e-lec'h ludu,
An eoul a levez e-lec'h dilhad a gañv,
Ar veuleudi e-lec'h ar vantridigezh,

Ma vint anvet tourmantinenned a reizhder,
Planteriz an Aotrou evit e glod.

⁴Adsevel a raint an dismantrou henamzerel,
Adaozañ a raint ar rivinoù a wechall-gozh,
Adkempenn ar c'hêrioù distrujet
Hag al lec'hioù gwastet abaoe kantvedoù.

⁵ Estrenien a zeuio da vesa deoc'h ho tropelloù,
Diavaezourien a vo deoc'h labourerien ha gwiniennerien;

⁶ C'hwi avat a vezo anvet : «Beleien an Aotrou»;

Hag an dud a raio ac'hanoc'h : «Ministred hon Doue».
Debriñ a reot eus pinvidigezh ar broadoù,
Ha mont da vragal gant o fompad.

⁷ Peogwir e oa bet doublet dezho o mezhegezh
Hag o devoa bet da lod dismegañs ha skopoù,
E resevint en o bro pep tra en doubl
Hag e vo dezho joa peurbadel.

⁸ Dre ma karan ar reizhder, me, an Aotrou !
Dre ma kasaan preizhataerez ha muntrevezh,
E roin dezho gant fealded o garedon,
Hag e skoulmin ganto un emglev peurbadel.

⁹ O gouenn a vo brudet e-touez ar broadoù,
Hag o lignez e-kreiz ar pobloù.
Kement hini o gwelo a anavezo
Ez int ur ouenn benniget gant an Aotrou.

¹⁰ Da varr al levenez e savan en abeg d'an Aotrou,
Ha tridal a ra va spered em Doue,

Rak va gwisket en deus gant dilhad ar silvidigezh
Ha va goloet gant mantell ar reizhder,
Evel ma kempenn an den nevez e gurunenn war e benn,
Hag ar plac'h nevez he bravigoù d'en em ginklañ.

¹¹ Rak evel ma lak an douar e had da ziwanañ,
Evel ma lak al liorzhe greun da eгинаñ,
Evel-se an Aotrou Doue a lakay ar Reizhder da gellidañ
Hag ar veuleudi da barañ dirak an holl bobloù.»

Eil barzhoneg diwar-benn klod ar Jeruzalem da zont.

62 ¹ En abeg da Sion ne davin ket,
Hag abalamour da Jeruzalem ne baouezin ket,
Ken na skedo he reizhder evel ur gouloù-deiz,
Ken na lugerno he silvidigezh evel ur flammerenn.

² Ar broadoù neuze a welo da c'hourdrec'h,
Hag an holl rouaned da splannder,
Ha galvet e vi dre un anv nevez
Bet diskleriet gant genoù Doue.

³Bez' e vi ur gurunenn
hollgaer e dorn Doue,
Un daledenn roueel
etre bizied da Zoue.

⁴Ne vi ken anvet : «An hini dilezet !»
Na da zouar ne vo ken anezhañ : «An hini distaolet !»
Met galvet e vi : «Va dudi !»
Ha da vro a vo anvet : «Ar plac'h nevez !»
Rak Doue a lak ennout e blijadur,
Ha da vro a vo priedet gantañ.

⁵Evel ma timez un den yaouank gant ur werc'hez
E timezo ganit an hini en deus da savet,
Hag evel ma 'z eo ar wreg yaouank levez he fried,
Evel-se e vi-te levez vras da Zoue.

⁶War da vogerioù, Jeruzalem,
Em eus postet gedourien,
Hag en deiz, hag en noz,
Ne dleont ket tevel.

C'hwi hag a laka an Aotrou da gaout koun,
Diskuizh ebet evidoc'h !

⁷Na lezit dezhañ astal ebet
Ken n'en devezo adsavet Jeruzalem
Ha graet anezhi klod an douar !

⁸Touet en deus an Aotrou dre e zorn dehoù
Ha dre e vrec'h c'halloudus :
«Ne roin mui da winizh da vevañs d'az enebourien,
Ha mibien an estreniad ne evint mui da win nevez,
E oas en em skuizhet evitañ;

⁹Met eosterien ar gwinizh eo ar re en em vago gantañ,
En ur veuliñ an Aotrou;
Ha mendemerien ar gwin eo ar re a evo anezhañ
War leurennoù va santual.»

¹⁰Tremenit, tremenit e-barzh dre an dorioù,
Kempennit un hent evit ar bobl !
Plaenait, plaenait ar chaoser,
Tennit ar vein diwarnañ !
Savit ur banniel da c'hervel ar pobloù !

¹¹Sed ar pezh a embann an Aotrou
Betek harzoù an douar ;

Lavarit da verc'h Sion :
Gantañ emañ garedon e c'hourdrec'h,
Ha dirazañ e kerzh gopr e c'hounid.

¹² Galvet e vint : «Ar bobl santel»,
«Dasprenidi an Aotrou»,
Ha te, anvet e vi : «An hini glasket»,
«Ar Gêr nann-dilezet !»

Trec'h Doue war ar pobloù pagan aroueziet gant Edom.

63 ¹ Piv 'ta eo an hini 'zo o tont eus Edom,
Eus Bosra, gant e zilhad ruz-skarlek?
Hennezh hag a zo hollgaer e wiskamant,
Hag a gerzh en e sonn, e leunder e nerzh?

«Me eo, me an hini a gomz 'vit ar reizhder;
Hag a zo galloudek evit saveteiñ !»

² Perak eta eo ruz da wiskamant
Ha da zilhad evel re moustrerien ar veol?

³ «Er waskerell em eus mac'het va-unan-penn,
Eus tud va fobl ne oa ganin hini ebet;

O moustret em eus em c'honnar,
O mac'het em eus em buanegezh,
O chug en deus strinket war va gwiskamantou,
Ha mastaret em eus va holl zilhad.

⁴ Rak un deiz a zial a vennen em c'halon :
Degouezhet e oa bloavezh daspren va re.

⁵ Sellout a raen : met den ebet d'am skoazellañ !
Souezhet e oan, den ebet d'am harpañ !

Neuze va brec'h he deus va sikouret,
Ha va c'honnar he deus va skoret.

⁶ Flastret em eus ar pobloù em fulor,
O breset em eus em ernez,
Laket em eus o chug da redek war an douar.»

Pedenn evit adsavidigezh Israel.

⁷ Me a fell din kehelañ trugareziou an Aotrou,
Kurioù kadarn an Aotrou,
Kement en deus graet dimp an Aotrou
E fonnusted e vadelezh,
An drugarez en deus diskouezet dimp
Ha pinvidigezh e c'hrasoù.

⁸Lavaret en devoa : «Ya sur ! Va fobl ez int,
Mibien na vint ket displeal !»

Hag ur salver e voe evito

⁹En o holl enkrezioù.

N'eo ket ur c'hannad, n'eo ket un Ael,

Met e zremm an hini o salvas;

En e garantez hag en e vadelezh,

Eñ e-unan o dasprenas;

¹⁰Int-i avat a zisentas hag a zoanias

E spered santel,

En doare ma teuas da vezañ o enebour

Ha d'ober brezel outo.

¹¹Soñj o devoe neuze eus an deizioù kozh

Eus Moizez, e servijer;

Pelec'h emañ an Hini a dennas eus ar mor?

Mesaer e dropell?

Pelec'h an hini a lakas en e greiz

E spered santel?

¹²An hini a lakas e vrec'h klodus da gerzhout

En tu dehoù da Voizez?

A zisrannas an dourioù dirak o dremm

Evit reiñ d'e anv brud peurbadel,

¹³A lakas anezho da vale dre greiz an islonk,

Evel ur marc'h dre ar stepenn,

Hep asoupañ ¹⁴muioc'h eget ejened

O tiskenn d'ar blaenenn?

Spered an Aotrou o c'hase d'o diskuizh :

Ren a rejout evel-se da bobl

'Vit ober dit un anv leun a c'hloar.

¹⁵Sell eus lein an neñv, ha gwel,

Eus da chomadur santel ha klodus !

Pelec'h emañ da warizi ha da galonegezh,

Hag esmae da galon?

A ! Na vir ket ouzh da druez da fromañ?

¹⁶Rak Te eo hon tad.

Abraham n'en deus ket mui soñj ac'hanomp,

Hag Israel n'hon anavez ket ken.

Te, Aotrou, a zo hon tad,

«Hon dasprener a holl viskoazh», setu da anv.

¹⁷Perak, O an Aotrou, hon lezel da gantren
 Pell eus da hentoù,
 Lakaat hor c'halonoù da vezañ kaledet
 Ha da chom hep da zoujañ?
 Distro dre garantez 'vit da servijerien,
 Evit meuriadoù da hêrezh.

¹⁸Perak an dud disakr o deus aloubet da zouar :
 Hon enebourien kalemarc'het da santual !

¹⁹A-bell 'zo ez omp evel tud na renfes ken warno,
 Evel tud na zougfent mui da anv.

A-youl ma rofes an neñvoù evit diskenn,
 Dirazout e teuzfe ar menezioù,

64 ¹Evel ma krog an tan er bleñchoù,
 Evel ma lak ar flamm an dour da virviñ !

E rofes da anv da anaout d'az enebourien
 Hag e lakfes ar broadoù da grenañ dirazout,

²Dre gas da benn burzhudoù dic'hortozet,
 Ha n'hor boa biskoazh klevet kaoz anezho.

Setu ma 'z out diskennet,
 dirazout ar menezioù
 O deus teuzet evel koar.

³Skouarn ebet n'he deus klevet biskoazh,
 Lagad ebet n'en deus gwelet,
 Un Doue estregedout oc'h ober evel-se
 Evit ar re a fiz ennañ.;

⁴Dont a rez a benn-hent d'ar re a vir ar reizhder
 Hag o deus koun eus da hentoù.

Setu ma oas konnaret dre m'hor boa pec'het,
 A-enep dit, abaoe pell, e oamp disuj;

⁵Holl gwitibunan e oamp 'vel tud dic'hlan,
 Hon oberoù kaer evel lienaj lous;
 Holl e oamp gweñvet evel delioù kras,
 Hag hon drougoberoù hor c'hase ganto evel ur barr-avel.

⁶Ne oa den ebet ken o pediñ da anv,
 Den ne zihune, d'en em stagañ ouzhit,
 Rak kuzhet az poa da zremm diouzhimp,
 Hon droukroet az poa d'hon fallagriezhoù.

⁷Ha koulskoude, an Aotrou, te eo hon tad,
 Ha ni ar pri ez out-te ar stummer anezhañ,
 Ni holl a zo labour da zaouarn.

⁸Na chomez ket pelloc'h o fuloriñ, o an Aotrou !
Ha na zalc'hez ket soñj da virviken eus hor fazi.
Sell 'ta ouzhimp : da bobl ez omp ni holl !

⁹Sell, da gêrioù santel a zo didud,
Sion a zo deuet da vezañ un dezerzh,
Jeruzalem, ur rann-galon.

¹⁰Hon Templ santel, leun a splannder,
e-lec'h ma-z pede hon gourdadou,
A zo bet devet gant an tan;
Kement a oa prizius evidomp
A zo deuet da vezañ ur rivin.

¹¹Dirak kement-se daoust hag e chomi diseblant, o an Aotrou,
O terc'hel da sevel evit hon mezhekaat dreist-muzul?

A-enep an idolerezh.

65 ¹Lezet em eus d'ober goulenn din
Ar re na glaskent ket va goulennata;
Lezet em eus d'am c'havout
Ar re na glaskent ket ac'hanon.
Lavaret em eus : «Setu-me ! Setu-me !»
D'ur vroad na bede ket va anv.

²Astennet em eus va daouarn bemdez
War-zu ur bobl disuj,
O kerzhout dre un hent n'eo ket an hent mat,
Oc'h heuliañ he menozioù-hi.

³War-zu ur bobl bepred
Ouzh va daeañ e-kreiz va fas,
Tud o kinnig sakrifisoù el liorzhoù,
O teviñ frondoù war vrikennou,

⁴Oc'h en em zerc'hel e-barzh ar bezioù,
O tremen an noz e kuzhiadelloù,
O tebriñ kig-moc'h,
O lakaat en o listri meuzioù euzhus;

⁵ar re-se hag a lavar : «Pella diouzhin, na dosta ket,
da santelaat a rafen !»
Seurt traoù a zo evidon moked em fronelloù,
un tan ouzh va leskiñ atav.

⁶Setu ! Kement-se a zo skrivet dirazon,
 Ne davin ket keit ha na 'm bo ket paeet o c'hont dezho,
⁷Kont o drougoberoù, ha war un dro,
 Drougoberoù o zadoù, eme an Aotrou;
 Int-i hag a zeve frondoù war ar menezioù
 Hag am dismegañse war an tosennoù.
 Paeañ a rin o gopr dezho,
 Rentañ a rin dezho muzul leun-barr.

Planedenn disheñvel ar re vat hag ar re fall.

⁸Evel-henn e komz an Aotrou :
 Pa gaver chug en ur barr-rezin
 E lavarer : «Diwall da zistrujañ anezhañ,
 Rag ennañ ez eus ur bennozh !»
 Evel-se e rin abalamour d'am servijerien,
 N'in ket da zistrujañ pep tra.

⁹Met lakaat a rin ul lignez da sevel eus Yakob
 Hag eus Youda un heritour d'am menezioù.
 Va dibabidi a berc'henno anezho,
 Ha va servijerien a ray o chomlec'h enno.

¹⁰Saron a vo ur peurvan evit an deñved,
 Traonienn Ac'hor ur c'hloz ejened
 Evit ar bobl he devo va c'hlasket.

¹¹C'hwi avat, c'hwi hag hoc'h eus dilezet an Aotrou
 Hag ankouaet va Menez santel,
 C'hwi hag a gempenn un daol en enor da C'had
 Hag a leugn ur c'hop evit Meni,
¹²Ho tonkañ a ran d'ar c'hleze;
 Soublañ a reot holl da vezañ lazhet.

Rak pa 'm eus galvet n'hoc'h eus ket respontet,
 Pa 'm eus komzet n'hoc'h eus ket selaouet.
 Graet hoc'h eus ar pezh a zo drouk d'am daoulagad,
 En em blijet oc'h gant ar pezh a zisplij din.

¹³Rak-se 'ta, setu petra a lavar an Aotrou Doue :
 Ac'ha ! Va servijerien o devo da zebriñ,
 Ha c'hwi avat, naon ho po !
 Ac'ha ! Va servijerien o devo da evañ,
 Ha c'hwi, sec'hed ho po !
 Ac'ha ! Va servijerien o devo levenez,
 Ha c'hwi, mezhegezh ho po !

¹⁴ Ac'ha ! Va servijerien a youc'ho a joa
 E levenez o c'halonoù,
 Ha c'hwi, c'hwi a daolo garmadennoù
 En anken ho kalonoù,
 C'hwi a yudo e mantridigezh hoc'h ene.

¹⁵ Lezel a reot hoc'h anv d'am dibabidi,
 Dezho d'ober gantañ ur villigadenn :
 «An Aotrou d'az lakaio da vervel !»
 Hogen d'am servijerien e vo roet un anv nevez.

¹⁶ An neb a fello dezhañ bezañ benniget war an douar,
 A venno bezañ benniget dre anv Doue an Amen;
 Hag an neb a raio ul le er vro
 A raio le dre anv Doue an Amen.
 Rak ar reuzioù a-ziagent a vo bet ankouaet,
 Ha steuziet kuit a-zirak va daoulagad.

Ar Jeruzalem nevez.

¹⁷ Ya, setu ma krouan neñvoù nevez hag un douar nevez,
 ha ne vo mui koun eus an traoù a-ziagent,
 ne zeuint ken war va spered.

¹⁸ Ra laouenaio an dud ha ra dridint a gantved da gantved
 En abeg d'ar pezh ez an da grouiñ,
 Rak setu ma krouan Jeruzalem evit al levenez
 Hag he fobl evit an trivli.

¹⁹ Ya, laouenaat a rin en abeg da Jeruzalem,
 Ha tridal a rin en abeg d'am fobl;
 Rak ne vo mui ken klevet enni
 Na gouelvanoù na garmadennoù.

²⁰ Eno ne vo ken a vugel o vevañ un nebeut deizioù hepken,
 Nag a gozhiad n'afe ket betek fin e zeizioù.
 Mervel da gant vloaz a vo mervel yaouank,
 Ha chom hep tizhout kant vloaz a vo 'vel ur vallozh.

²¹ Sevel a raint tiez hag e raint o chomadur enno,
 Plantañ a raint gwiniannoù ha debriñ ar frouezh diwarno.

²² Ne savint mui tiez da vezañ chomadur un estren
 Ne blantint mui ma vo debret ar frouezh gant un all.

Rak deizioù tud va fobl a vo keit ha deizioù ar gwez,
 Ha va dibabidi a uzo ar pezh o devo savet o daouarn.

²³ N'en em skuizhint mui en aner,

Ha ne c'hanint mui bugale tonket dezho ur marv trumm,
Rak bez' e vint ur ouenn benniget gant an Aotrou,
Int-i hag o diskennidi.

²⁴ Kent dezho va gervel em bo respontet dezho,
O komz e vezint c'hoazh ma 'm bo dija selaouet anezho.

²⁵ Ar bleiz hag an oan a beuro a-gevret,
Al leon a zebro kolo 'vel an ejen,
Hag an naer a vo ar boultrenn he boued.

Ne vezo mui graet na droug na dismantr.
'War va holl Venez santel, eme an Aotrou.

An Templ hag al lidoù gwirion.

66 ¹ Evel-henn e komz an Aotrou : An neñv eo va zron,
Hag an douar skabell va zreid !
Peseurt ti a c'hellfec'h sevel din,
Pelec'h e c'hellfec'h va lakaat da chom?

² Kement-se holl eo va dorn en deus en graet,
Kement-se holl a zo din, diougan an Aotrou !
Met sed amañ ouzh piv a sellan, ouzh an den izelek,
Ouzh ar galon mantret, o krenañ gant va lavar.

³ Aberzhañ a reer un ejen hag e lazher un den,
Kinnig a reer un oan e sakrifis hag e torrer penn ur c'hi.
Ober a reer ur brofadenn e-keit ma skuilher gwad moc'h,
Deviñ a reer ezañs met evit kehelañ un idolenn !

Neuze evel m'o deus ar re-se dibabet o hentoù,
Evel ma kemer o ene plijadur gant o euzhusterioù;
⁴ Evel-se me ivez a zibabo gwalleurioù evito
Hag e lakain da gouezhañ warno ar pezh. o deus aon razañ :

Rak galvet em eus ha n'eus bet den o respont,
Komzet em eus ha n'eus bet den o selaou,
Graet o deus avat ar pezh a zo fall d'am daoulagad,
Ha dibabet o deus ar pezh a zisplij din.

Barzhoneg eskatologel.

⁵ Klevit komz an Aotrou, c'hwi hag a gren rak e lavar.
Ho preudeur hag o deus kasoni ouzhoc'h
Ar re hoc'h argas en abeg d'am anv,
Eo int a lavar : «D'an Aotrou da ziskouez e c'hloar
Ma vo gwelet ganimp ho levenez !»
Met int eo ar re a ruzio gant ar vezh !

⁶Selaouit an todion a sav eus kêr,
An trouz 'zo o tont eus an Templ !
Selaouit mouezh an Aotrou o rentañ
O c'hemend-all d'e enebourien.

⁷A-raok bezañ bet e poan-vugale
Hi he deus gwilioudet,
A-raok bezañ santet ar gwentrou,
Hi he deus ganet ur mab.

⁸Piv biskoazh en deus klevet kemend-all?
Piv biskoazh en deus gwelet par da se?
Ha ganet e ve un douar en un devezh?
Ur vroad, ha gwilioudet e ve anezhi en un taol?
Sion avat, a-vec'h m'eo bet er gwentrou
He deus ganet he bugale.

⁹Me hag a ra engehentañ
Hag eñ ne rafen ket gwilioudiñ? -eme an Aotrou.
Me hag a ra genel,
Ha serriñ a rafen korf ar mammoù? -eme da Zoue.

¹⁰En em laouenait gant Jeruzalem !
Tridit en abeg dezhi, c'hwi holl a gar anezhi !
Bezit e barr ar joa en abeg dezhi,
O c'hwi holl hag hoc'h eus douget he c'hañv.

¹¹Deoc'h da zenañ ha da gaout ho kwalc'h
Ouzh he divronn a frealzidigezh;
Deoc'h da sunañ gant plijadurezh
Eus fonnusted he gloar.

¹²Rak evel-henn e lavar an Aotrou :
Setu ma lakaan da ruilhal war-zu enni
Ar peoc'h evel ur stêr vras,
Hag evel ur froud-dour dic'hlannet
Pinvidigezh ar broadoù.

He magadenned a vo douget war ar groazlez
Ha flouret war an daoulin,

¹³Evel ma vez gant e vamm dic'hlaç'haret ur mab,
Evel-se eo me ho tic'hlaç'haro;
Hag e Jeruzalem e viot frealzet.

¹⁴Ouzh en gwelout e laouenaio ho kalon,
Hag hoc'h eskern a advleunio evel geot.
Dorn an Aotrou en em roio da anaout d'e servijerien,
Hag e vuanegezh d'e enebourien.

¹⁵ Rak setu m'emañ an Aotrou o tont en tan,
E girri a zo evel ur gorventenn,
Evit skuilhañ e gonnar gant fulor
Hag e c'hourdrouzoù gant flamm-tan.

¹⁶ Rak an Aotrou a ya da varn dre an tan,
Da varn gant e gleze pep krouadur;
Ha niverus eo ar re a vo lazhet gant an Aotrou.

¹⁷ Ar re en em santela hag en em c'hлана evit mont el liorzhoù
war-lerc'h an hini en em zalc'h er c'hreiz,
ar re a zebr kig-moc'h ha traoù euzhus, ha logod,
o oberoù hag o itrikoù e vo fin dezho,
holl war un dro, -diougan an Aotrou-,

¹⁸ Evidon avat.

Strollidigezh hollvedel pobl Doue.

Dont a ran da zastum an holl vroadoù hag an holl yezhoù;
dont a raint hag e welint va c'hlod.

¹⁹ Lakaat a rin ur sin en o zouez !

hag e kasin eus ar re saveteet en o mesk war-zu ar broadoù,

da Darsis, Pout ha Loud, Mosoc'h, Ros, Toubal, Iavan, d'an inizi pell,
ha n'o deus biskoazh klevet brud ac'hanon
na n'o deus biskoazh gwelet va gloar;
embann a raint va c'hlod e-touez ar broadoù.

²⁰ Degas a raint en-dro hoc'h holl vreudeur eus a-douez an holl vroadoù,
Evel ur prof d'an Aotrou, war gezeg, war girri,
War girri goloet, war vuled, war zremedaled,
D'am Menez santel, da Jeruzalem,-eme an Aotrou.

Evel ma vez degaset o c'hinnig gant mibien Israel
E listri glan da Dempl an Aotrou.

²¹ Ha zoken en o zouez e kemerin da vezañ beleien ha levidi,
-eme an Aotrou.

²² Hag evel ma pado dirazon an neñvoù nevez
Hag an douar nevez ez an da grouiñ
-Diougan an Aotrou-,
Evel-se e pado ho lignez hag hoc'h anv.

²³ Hag eus an eil loar nevez d'eben,
Hag eus an eil sabad d'egile,
E teuio pep krouadur bev da stouiñ dirazon,
Eme an Aotrou.

²⁴Ha pa 'z aio an dud er-maez e welint kelanoù
Ar re a oa en em savet em enep,
Rak o freñv ne varvo ket,
Hag e vezint un euzhusted evit pep krouadur bev.

Ar re all Brofeded vras

Levr Yeremia

1 Galvidigezh ar profed.

¹ Komzoù hag oberoù Yeremia, mab Helkia, unan eus ar veleien a oa en Anatot, e bro v/Benjamin. ² Komz an Aotrou a zeuas warnañ e deizioù Josias, mab Amon, roue Youda, en trizekvet bloavezh eus e ren. ³ Hag ivez e deizioù Joakim, mab Josias, roue Youda, betek dibenn an unnekvet bloavezh eus Sedekias, mab Josias, roue Youda, betek harlu Jeruzalem er pempvet miz.

⁴ Komzoù an Aotrou a zeuas din en ur lavarout din :

⁵ «A-raok da stummañ e kof da vamm, em eus da anavezet.
Hag a-raok ma 'z afes er-maez eus an askre, em eus da sakret,
da laket em eus da brofed evit ar broadoù.»

⁶ Ha me da lavarout :

«Ac'ha ! Aotrou Doue ! Me n'ouzon ket kaozeal,
me 'zo evel ur bugel !»

⁷ Hag an Aotrou da respont din :

«Arabat dit lavarout : "Me 'zo evel ur bugel !"
Rak ar re holl a gasin ac'hanout daveto ec'h i d'o c'haout,
Ha kement a c'hourc'hemennin dit-te a lavari !

⁸ Bez dizaon dirazo, rak ganit e vin evit da salviñ, -diougan an Aotrou !»

⁹ Ha neuze an Aotrou astennas e zorn

da stekiñ ouzh va genoù,

hag e lavaras an Aotrou din :

«Setu ma lakan va c'homzoù ez kenoù !

¹⁰ Sell ! Da laket em eus hiziv

war ar broadoù hag ar rouantelezhioù,

Evit displantañ hag evit diskar,

Evit koll hag evit dispenn,

Evit sevel hag evit plantañ.»

¹¹ Komz an Aotrou a zeuas din en ur lavarout din : «Petra a welez, Yeremia?»
Respont a ris : «Gwelout a ran ur skourr eus ar beilher» ! ¹² Hag e lavaras an Aotrou
din : «Gwelet mat ac'h eus, rak beilhal a ran war va lavar evit en seveniñ.»¹³ Komz an
Aotrou a zeuas din un eil gwech en ur lavarout din : «Petra a welez?» Respont a ris :

«Gwelout a ran ur chaodouron o virviñ,
e fas troet war-zu an hanternoz.»

¹⁴Hag an Aotrou da lavarout din :
«Eus tu an hanternoz emañ ar gwalleur o virviñ
a-enep holl annezerien ar vro-mañ.

¹⁵Rak setu ma c'halvan d'en em vodañ
holl gerentiadoù rouantelezhioù an hanternoz,
-diougan an Aotrou !

Dont a raint, ha pep unan a lakay e dron
war dreuzoù porzhioù Jeruzalem,
e-harz hec'h holl ramparzhioù tro-war-dro,
hag e-harz holl gêrioù Bro-Youda !

¹⁶Distilhañ a rin a-enep dezho va barnedigezhioù
en abeg d'o drougiezh, dre m'o deus va dilezet,
m'o deus laket ezañs da zivogediñ evit doueoù all,
ha m'o deus stouet d'an daoulin dirak oberoù o daouarn.

¹⁷Te avat, gouriz da zivgroazell, ha war-sav !
Lavarout a ri dezho an holl gement a c'hourc'hemennin dit-te.
Bez dispont !
N'az lezin ket da spontañ dirazo.

¹⁸Setu ma lakan ac'hanout hiziv-an-deiz
evel ur gêr-greñv, ur golonenn houarn,
ur ramparzh arem rag-enep d'ar vro a-bezh,
Rouaned Youda, he friñsed, he beleien ha pobl ar vro.

¹⁹Ober a raint brezel dit,
met ne drec'hint ket warnout,
rak ganit ez on evit da zieubiñ.
-Diougan an Aotrou !»

2 Reneadelezh Israel.

¹Komz an Aotrou a zeuas din en ur lavarout din :

²«Kae da c'harmañ ouzh divskouarn Jeruzalem :
Evel-henn e komz an Aotrou :

Soñj am eus ac'hanout, eus grasoù-mat da yaouankiz,
eus karantez da ouestloù dimezi,
pa heulies ac'hanon d'ar gouelec'h,
d'ar vro na hader ket enni.

³Israel a oa tra sakr evit an Aotrou, preveudi e drevad ;
kement hini a zebre dioutañ a veze kablus,
ar gwalleur a gouezhe warno, -diougan an Aotrou !

⁴Selaouit komz an Aotrou, tiegezh Yakob,
hag holl gerentiadoù tiegezh Israel :

⁵ Evel-henn e komz an Aotrou :
 Peseurt displealded o deus ho tadoù kavet ennon
 evit pellaat diouzhin da vont da heul an didalvoud
 ha dont da vezañ, int ivez, didalvoud?

⁶ E-lec'h lavarout : «Pelec'h emañ an Aotrou
 en deus hon laket da sevel eus Bro-Ejipt,
 ha kaset ac'hanomp dre ar gouelec'h,
 ur vro distuz ha torosennek,
 ur vro a sec'hor hag a deñvalded,
 ur vro na dremen mab-den enni,
 ha na chom enni den ebet?»

⁷ Ho tegaset em eus d'ur vro a liorzhoù
 evit debriñ he frouezh hag he madoù ;
 met ur wech antreet, hoc'h eus saotret va bro
 ha graet eus va hêrezh un euzhusted :

⁸ Ar veleien n'o deus ket lavaret : «Pelec'h emañ an Aotrou?»
 Ar re a bleustr war al lezenn n'o deus ket va anavet,
 ar vesaerien a zo bet difeal em c'heñver,
 ar brofeded o deus diouganet dre anv Baal,
 aet int da heul ar re didalvoud.

⁹ Setu perak ez an adarre da brosezañ ganeoc'h, -diougan an Aotrou !
 Da brosezañ gant mibien ho mibien ivez.

¹⁰ Tremenit eta da inizi Kitiz.
 Kasit tud da g/Kedar ha taolit evezh.
 Gwelit daoust hag ez eus bet traoù heñvel !

¹¹ Hag-eñ e kemm ur vroad he doueoù,
 -ha koulskoude n'int ket doueoù !
 Va fobl avat he deus eskemmet he gloar
 gant ar pezh a zo didalvoud !

¹² Neñvoù, bezit souezhet, skodeget, mantret-holl !
 -diougan an Aotrou !

¹³ Rak va fobl he deus graet daou dorfed :
 Va dilezet o deus, me, ar vammenn dour bev,
 ha kleuziet puñsoù-glav,
 puñsoù faoutet ha na zalc'hont ket an dour !

¹⁴ Daoust hag ur sklav ez eo Israel?
 unan bet prenet pe bet ganet en ti?
 evit bezañ deuet da vezañ ur preizh?

¹⁵ A-enep dezhañ e yud leonedigoù en ur reiñ mouezh :
Lakaet o deus e zouar da vezañ drastet,
devet eo bet e gêrioù, den ne chom enno ken.

¹⁶ Zoken mibien Memfis ha Tafnes
o deus touzet da glopenn !

¹⁷ Hag-eñ ne c'hoarvez se ganit
evit bezañ dilezet an Aotrou, da Zoue,
pa oa ouzh da vleniañ en hent?

¹⁸ Ha bremañ, petra 'zo ganit evit kemer hent an Ejipt
ha mont da evañ dour ar Stêr-du,
Ha petra 'zo ganit evit kemer hent Asour
ha mont da evañ dour ar Stêr-veur?

¹⁹ Da zrougiezh d'az kastizo, da zifealdedoù da skoio ganit !
Gouzañv ha gwel pegen fall ha c'hwerv eo dilezel an Aotrou, da Zoue,
ha bezañ dizoujañs em c'heñver,
-diougan Aotrou hollc'halloudek !

²⁰ Ya, pell 'zo ac'h eus brevet da yev,
ac'h eus torret da liammoù en ur lavarout : «Ne servijin ket !»
Ya, war dosenn uhel, ha dindan pep gwezenn c'hlasvezek
ez out aet da c'hourvez evel ur c'hast.

²¹ Me koulskoude am boa da blantet,
gwini eus an dibab, bountadenn a ouenn wirion.
Penaos ez out en em gemmet e plant diouennet,
e skodoù gwini bastardet?

²² Ha goude m'en em walc'hfes gant nitrat,
ha goude ma kemerfes kali e-leizh,
e chomfe merket da fallagriezh dirazon,
diougan an Aotrou Doue !

²³ Penaos e c'hellez lavarout : «N'on ket en em louzet,
N'on ket aet war-lerc'h ar Baaled»?
Sell ouzh da roudoù en Draonienn, anzav petra ac'h eus graet,
Kañvalez diboell, o kroazigellat he c'hammedoù !

²⁴ Azenez ouez kustumet d'ar gouelec'h
e gwrez he c'hoant o c'hwesha an avel,
en he rud, piv a zalc'ho anezhi?
Neb hini he c'hask n'en deus ket a boan,
en hec'h orged e vo kavet !

²⁵ Taol pled na gollo ket da dreid o botoù,
na zeuio ket da gorzailhenn da sec'hediñ.
Met lavarout a rez : «Nann ! N'eus forzh !
Karout a ran an estrañjourien ha war o lerc'h ez an !»

²⁶ Evel m'en devez mezh ul laer pa vez paket,
evel-se o devo mezh tud tiegezh Israel,
int-i, o rouaned, o friñsed, o beleien, o profeded,
²⁷ int-i hag a lavare d'un tamm koad : «Te eo va zad !»,
Ha d'ur maen : «Te ac'h eus va engehentet !»
Troet o deus din o c'hein, n'eo ket o dremm,
Hogen da goulz ar gwalleur e lavaront : «Sav ! Salv ac'hanomp !»

²⁸ Pelec'h emañ eta an doueou ac'h eus stummet dit?
Ra savint, ma c'hellont da savetaat en amzer da walleur.
Rak ken niverus ha da gêrioù eo da zoueou, o Youda !

²⁹ Perak va lakaat da gablus?
C'hwi holl a zo bet difeal ouzhin, - diougan an Aotrou !
³⁰ En aner em eus skoet gant ho mibien,
n 'o deus ket degemeret ar gentel.
Ho kleze en deus plaouiet ho profeded evel ul leon distrujer.

³¹ Noueañs fall ma 'z oc'h ! Gwelit komz an Aotrou :
«Hag-eñ on bet ur gouelec'h evit Israel, pe ur vro a deñvalijenn?»
Perak e lavar va fobl Ni 'fell dimp mont d'hor giz,
ne zeuimp ket ken d'az kaout !

³² Daoust hag ar plac'h nevez a ankouafe he fichadennoù
hag ar wreg yaouank he gourizoù?
Va fobl avat he deus va ankouaet
abaoe deizioù diniver !

³³ Na mat ec'h anavez ez an hent evit kestral ar garantez !
Evel-se ouzh ar gwall e-unan ac'h eus kustumet da hentou.

³⁴ Betek war da zaouarn o-unan e kaver
merkoù gwad ar re zidamall,
ar re n'az poa ket souprenet e-kreiz o freuzañ.

³⁵ Met gant se e lavarez : «Didamall ez on !
E gounnar, sur mat, a zo en em zistroet diouzhin !»
Met setu ma 'z an da varn ac'hanout
gant ar pezh a lavarez : «N'em eus ket pec'het !»

³⁶ Ne golli ket kalz a dra o cheñch roud !
Gant an Ejipt ivez e vi kerseet,
evel ma 'z out bet gant Asour.

³⁷ Ac'hano ivez ec'h i er-maez
gant da zaouarn war da benn.
Rak argaset en deus an Aotrou ar re a fiziez enno,
Ha ne ri ket berzh ganto.

3 Difealded pobl an Aotrou ha galvadenn d'en em zistreiñ.

¹ Komz an Aotrou a zeuas din en ur lavarout din :

«Mar bez un den o kas kuit e wreg,
hag houmañ aet digantañ, o 'n em reiñ d'un den all,
Hag-eñ e c'hellfe c'hoazh distreiñ dezhañ?
Hag-eñ ne vefe ket saotret a-grenn ar wreg?

Ha te hag ac'h eus gastaouet gant kalz a vignoned,
Ha distreiñ a rafes d'am c'haout? -Diougan an Aotrou !

² Sav da zaoulagad war-zu an uhelennoù noazh ha gwel :
Pelec'h n'out ket aet da c'hourvez?

War ribl an hentoù e koazezes da c'hortoz
evel an Arab er gouelec'h,
ha saotret ac'h eus ar vro
gant da c'hastaouerezh ha da fallagriezh.

³ En abeg da se eo bet stanket ar glaveier.
Ha n'eus ket bet kouezhet a c'hlav a nevez-amzer.
Hogen mirout a rez un tal a orgedenn
N'oules ket kaout mezh.

⁴ Neuze zoken hag-eñ ne gries ket davedon :
«Va Zad ! Te eo mignon va yaouankiz !

⁵ Daoust hag e viro droukrañs atav?
Daoust hag e chomo da viken en e gonnar?»

Evel-se e komzes,
en ur zerc'hel divergont d'ober an droug !

Israel an hanternoz galvet da zistreiñ.

⁶ An Aotrou a lavaras din en deizioù ar roue Josias : Ha gwelet ac'h eus petra he deus graet ar reneadez Israel? Mont war pep menez uhel ha dindan pep gwezenn c'hlas da 'n em reiñ eno d'ar gastaouerezh. ⁷ Lavarout a raen din va-unan : Goude bezañ graet kement-se, e tistroio davedon, Met n'eo ket distroet. He c'hoar Youda, un dreitourer all, he deus gwelet an dra-se ; ⁸ gwelet he deus penaos, evit kement a avoultriezhoù gant ar reneadez Israel reneaded? Em eus kaset anezhi kuit, en ur reiñ dezhi he lizher torr-dimezi. Hogen an dreitourer Youda, he c'hoar, n'he deus ket bet aon ; aet eo ivez d'en em reiñ d'ar gastaouerezh. ⁹ Ha gant he gastaouerezh divergont he deus saotret ar vro ; graet he deus avoultriezh gant ar maen ha gant ar c'hoad. ¹⁰ Ha zoken, goude

kement-se, n'eo ket distroet davedon a greiz kalon an dreitourez, he c'hoar, met gant touellerezh ! -Diougan an Aotrou !

¹¹ Hag an Aotrou en deus lavaret din : Ar reneadez Israel a zo en em ziskouezet reishoc'h eget an dreitourez Youda. ¹² Kae eta war-zu an hanternoz da grial ar c'homzoù-mañ :

Deus en-dro, reneadez Israel ! Diougan an Aotrou !
Ne ziskouezin ket dit un dremm garv,
Rak trugarezus ez on. - Diougan an Aotrou !
Ne viran ket droukrañs da viken.

¹³ Anzav hepken da fallagriezh :
Difeal out bet e-keñver an Aotrou, da Zoue;
Redet ac'h eus a bep tu etrezek an doueoù estren,
ha n'hoc'h eus ket sentet ouzh va mouezh, - Diougan an Aotrou !

Ar bobl fidel da Zoue.

¹⁴ Deuit en-dro, mibien ar reneaded, - Diougan an Aotrou !
Rak me eo an hini a zo ho mistr.
Ho kemer a rin, unan eus ur gêr, ha daou eus un tiegezh,
hag ho tegas a rin da Sion.

¹⁵ Reiñ a rin deoc'h mesaerien hervez va c'halon :
Ho lakaio da beuriñ gant skiantegezh ha furnez.

¹⁶ Ha pa ho po kresket ho niver hag ho madoù er vro,
en deizioù-se, diougan an Aotrou !
Ne vo ket komzet ken eus «Arc'h emglev an Aotrou»,
ne vo ket soñjet ken enni, ne vo ket miret koun anezhi,
ha ne vo ket graet unan all en-dro.

¹⁷ En deizioù-se e vezo anvet Jeruzalem : «Tron an Aotrou» ;
eno, en anv an Aotrou, en em vodo an holl vroadoù.
Kuit da heuliañ ken aheurtterezh o c'halon fall.

¹⁸ En deizioù-se ez aio Ti Youda da gaout Ti Israel,
ha dont a raint a-gevret eus bro an hanternoz
d'ar vro am eus roet da hêrezh d'ho tadoù.

Heuliad ar barzhoneg.

¹⁹ Ha me am boa lavaret ouzhin va-unan :
«Nag e plijfe din da lakaat e-touez va mibien,
ha reiñ dit ur vro a zudi,
un hêrezh a vo bravig bravigoù ar broadoù?»
Ha lavaret em boa ouzhin va-unan
Va gervel a ri : «Va Zad»,
ha ne zistroi ket diwar va lerc'h.

²⁰ Met evel ur wreg o treitouriñ he c'hompagnun,
evel-se hoc'h eus va zreitouret, tiegezh Israel, - diougan an Aotrou !

²¹ War an uhelennoù noazh ez eus bet evet ur griadenn :
Klemmvanoù ha daspedennoù mibien Israel,
Rak aet int a-dreuz diwar an hent mat,
ankouaet o deus an Aotrou, o Doue !

²² Distroit, mibien reneaded.
Ha parañ a rin ho reneadelezhioù.
- Setu ni, davedout e tistroomp,
Rak te eo an Aotrou, hon Doue !

²³ Ya, gaouierez eo an uhelennoù
evel bourbl ar menezioù !
Ya, en anv an Aotrou
emañ silvidigezh Israel !

²⁴ Ar vezhegezh he deus lonket labour hon tadoù
abaoe hor yaouankiz.

²⁵ En em astennomp en hor mezh,
ha bezomp goloet gant hon dismegañs !

Rak pec'het hon eus a-enep an Aotrou hon Doue,
ni hag hon tadoù,
adal hor yaouankiz betek hiziv-an-deiz,
ha n'hon eus ket selaouet ouzh mouezh an Aotrou, hon Doue !

4 Alouberien an hanternoz.

¹ Mar distroez, Israel, - Diougan an Aotrou !
eo davedon e rankez distreiñ.
Mar dilamez kuit da loustonioù,
n'az po ket da dec'hout a-zirazon.

² Mar douez dre vuhez an Aotrou
gant lealded, reizhder ha gwirionded,
neuze en em vennigo ar broadoù en Aotrou,
ennañ e klaskint o gloar.

³ Rak evel-henn e komz an Aotrou
ouzh gwazed Youda ha Jeruzalem :
Difraostit da vat ho fraostoù,
ha n'it ket da hadañ war spern !

⁴ En em amdroc'hit evit an Aotrou,
ha tennit kuit dic'hlander ho kalon,
gwazed Youda hag annezerien Jeruzalem,

gant aon na darzhfe e fulor evel un tan,
na bulluc'hfe hep na ve den d'e mougañ,
en abeg da zrougiezh hoc'h oberoù.

Aloubadeg enebour an hanternoz.

⁵ En kemennit en Youda
hag en embannit e Jeruzalem !
Sonit gant ar c'horn dre ar vro,
garmit a bouez-penn ha lavarit :
«En em vodit, evit antren er c'hêrioù-kreñv !»

⁶ Savit ur banniel-arouez e tu Sion,
Klaskit ur goudor, arabat ehanañ !
Rak ur gwalleur ez eo a lakan da zont eus an hanternoz,
ur gwalleur bras.

⁷ Ul leon a zo savet er-maez eus e strouezheg.
An distrujer eus ar broadoù a zo aet war-raok.
Aet eo er-maez eus e annez
Evit degas da vro da vezañ gwastidigezh,
Dismantret e vo da gêrioù, hep den ebet o chom ken enno.

⁸ En abeg da se, gwiskit lien-sac'h warnoc'h,
Grit gouelvanoù, ha garmit,
Rak n'eo ket distroet diouzhoc'h
Gwrez konnar an Aotrou !

⁹ Ha neuze, en deiz-se – diougan an Aotrou !
E fallaio e galon d'ar roue, e vanko kalon d'ar briñsed,
Mantret e vo ar veleien,
Ha sebezet ar brofeded.

¹⁰ Lavarout a ran : «A ! Aotrou Doue !
Na pegement n'ac'h eus ket touellet
ar bobl-mañ ha Jeruzalem
en ur lavarout dezho : "ar peoc'h ho po !",
Pa 'z eo ar c'hleze a sank betek don hor buhez.»

¹¹ En amzer-se e vo lavaret
d'ar bobl-mañ ha da Jeruzalem :
un avel a dan eus ar menezioù moal
o tont eus ar gouelec'h, etrezek merc'h va fobl
n'eo ket evit gwentañ, n'eo ket evit naetaat;

¹² un avel daer a zeu evidon.
Mont a ran bremañ, me va-unan,
da deurel en o enep va barnedigezhioù.

¹³ Setu eñ o sevel evel kourmoul,
 evel ur gorventenn e red e girri,
 primoc'h eget erered, e virc'hi !
 Gwa ni, rak gwastet omp !

¹⁴ Gwalc'h an droug diwar da galon,
 Jeruzalem evit ma vi salvet.
 Betek pegoulz e lojo ez kreiz
 da vennadoù fall?

¹⁵ Rak ur vrud en embann adalek Dan,
 ar reuz a gemenner adalek menez Efraim.

¹⁶ En lakit da c'houzout en Youda, roit keloù da Jeruzalem :
 An enebourien a zo erru eus ur vro bell,
 A sav o mouezhioù a-enep kêrioù Youda.

¹⁷ Evel diwallerien ur park e kelc'hiont Jeruzalem
 O vezañ m'he deus disantet ouzhin, -diougan an Aotrou !

¹⁸ Da vuhezegzh ha da oberoù o deus talvezet dit kement-se :
 Setu da walleur, pegen c'hwerv ez eo ! Tizhout a ra betek ar galon.

¹⁹ Va bouzelloù ! va bouzelloù : poan am eus !
 A ! speurennoù va c'halon !
 Strafuilhet eo va diabarzh, n'on ket evit tevel.
 Rak klevout a ran son ar c'horn-boud, garmadeg an emgann.

²⁰ Embannet e vez reuz war reuz,
 rak drastet e vez ar vro a-bezh,
 a daol trumm eo distrujet va zinelloù,
 en ur momed, va zeltennoù.

²¹ Betek pegoulz e welin ar banniel-arouez
 hag e klevin galv ar c'horn-boud?

²² Setu, diskiant eo va fobl :
 n'anavezont ket ac'hanon !
 Bugale diboell ma-z int, tud dispered :
 ampart ez int d'ober an droug,
 met ober ar mad n'ouzont ket.

²³ Sell ouzh an douar, ur stlabez,
 ouzh an neñv, n'o deus ken a sklaerded,

²⁴ ouzh ar menezioù, emaint o krenañ,
 hag an holl runioù a zo hejet-dihejet.

²⁵ Sellout a ran, ha setu, den ebet ken,
 holl evned an neñv a zo diflipet.

²⁶ Sellout a ran : ar berje a zo bremañ un dezerzh,
an holl gêrioù 'zo distrujet dirak an Aotrou,
dirak gwrez e gonnar.

²⁷ Rak evel-henn e lavar an Aotrou :
Ur mantr e vo ar vro a-bezh,
met ur peurzistruj ne rin ket.

²⁸ Rak-se e vo an douar e kañv,
hag e teñvalaio an neñv ouzh krec'h,
rak lavaret em eus, ha digemm e chomo va menoz,
divizet em eus ha ne zeuin ket en-dro diwar va soñj.

²⁹ Gant trouz ar varc'heien hag ar waregerien
emañ o tec'hout ar vro a-bezh ;
antren a reer er brouskoadoù,
pignat a reer war ar rec'hell,
an holl gêrioù a zo bet dilezet,
n'eus enno den ebet ken.

³⁰ Ha te, petra ec'h ez d'ober?
Hag evidout d'en em wiskañ gant skarleg,
d'en em fichañ gant ficherezhioù aour,
da greskiñ gant ar fard da zaoulagad !
eo evit mann e kloakez en em gaeraat !
Da zisprizout a ra da amourouzien,
da vuhez eo an hini a glaskont.

³¹ Ya, garmoù a glevan evel re ur wreg en he gwentrouù,
evel ankenioù ur plac'h en he gwilioud kentañ,
garmoù merc'h Sion en he c'hlemm,
astennet ganti he daouarn :
«Gwa-me ! Mervel a ran dindan taolioù va lazherien.»

5 Abeg ar c'hastiz eo pec'hedoù Youda.

¹ Kantreit dre straedoù Jeruzalem, sellit hag anavezit :
Klaskit war ar plasoù mar kavit un den,
ma-z eus unan evit ober ar reizh, o klask ar wirionez,
neuze pardoniñ a rin da gêr.

² Zoken pa lavaront : «Dre vuhez an Aotrou !», eo evit touiñ e gaou.

³ An Aotrou, hag-eñ n 'eo ket ar wirionez a glask da zaoulagad?
Skoet ac'h eus ganto, ha diseblant int chomet,
O flastret ac'h eus, ha dinac'het o deus ar gentel,
laket o fas kaletoc'h eget roc'h, nac'het o deus distreiñ.

⁴Ha me am eus lavaret :

An dud a renk izel eo ar re 'zo o follañ
o vezañ n'anavezont ket hent an Aotrou, justis o Doue.

⁵Mont a rin eta da gaout an dud vras ha komz a rin outo,
rak int-i a anavez hent an Aotrou ha justis o Doue.
Met int ivez o deus drailhet ar yev ha torret an ereoù.

⁶Setu perak ec'h arsailh anezho leon ar forest,
e trast anezho bleiz ar stepenn ;
emañ al loupard o c'hedal e-tal o c'hêrioù :
Nep hini a ya er-maez a vez diskolpet;
Rak ur bern a zo eus o zorfedoù,
un niver bras eus o diheñchadurioù !

⁷Penaos neuze da bardoniñ?
Da vibien o deus va dilezet.
Touet o deus dre ar pezh na oa ket Doue.
O gwalc'h o devoa bet diganin.
Int avat a zo aet da avoultriñ,
aet int a vandennoù da di ar c'hast.

⁸Mirc'hi lart ha leun a orged
e c'hwirin pep unan war-lerc'h gwreg e amezeg.

⁹Hag evit se, hag-eñ ne gastizfen ket? -Diougan an Aotrou !
Hag a-enep ur vroad a seurt-se
hag-eñ ne glaskfen ket tennañ veñjañs?

¹⁰Pignit dreist he mogerioù ha distrujit,
met n'it ket betek peurwastañ.
Lamit kuit he brankoù,
rak n'int ket ken d'an Aotrou.

¹¹Ya, n'o deus graet nemet va zrubardiñ,
Tiegezh Israel ha tiegezh Youda, -diougan an Aotrou !

¹²Dinac'het o deus an Aotrou,
ha lavaret o deus : «N'eus ket anezhañ !»
Ne zeuio warnomp drougeur ebet,
ar c'hleze hag ar gernez ne welimp ket anezho.

¹³Ar brofeded n'int nemet avel,
hag ar gomz n'emañ ket enno !

¹⁴Setu perak e komz evel-henn an Aotrou, Doue hollc'halloudek :
Evel-se e vo graet outo, evit bezañ lavaret kement-se.
Setu ma lakan va c'homzoù evel un tan ez kennoù,
hag ar bobl-mañ a vo koad hag a vo lonket gantañ.

¹⁵ Setu ma lakan da zont warnoc'h
ur bobl eus a bell, tiegezh Israel, -diougan an Aotrou !
ur vroad didrec'hus, ur vroad henamzerel,
ur vroad n'anavezez ket ar yezh anezhi,
ha ne gomprennez ket ar pezh a lavar.

¹⁶ He c'hlaouier a zo ur bez digor,
holl ez int tud kadarn.

¹⁷ Hag e lonko da eost ha da vara,
hag e lonko da vibien ha da verc'hed,
hag e lonko da zeñved ha da ejened,
hag e lonko da winienn ha da fiezenn,
hag e tistrujo da gêrioù ramparzhet
e lakez da fiziañs enno.

¹⁸ Ha koulskoude, zoken en deizioù-se, -diougan an Aotrou-,
Ne rin ket ac'hanoc'h ur beurzistruj.

¹⁹ Ha pa c'houlennint : «En abeg da betra, Aotrou hon Doue,
en deus graet kement-se dimp?»

E lavari dezho : «Evel m'hoc'h eus va dilezet
evit servijañ en ho pro doueoù estren,
evel-se e servijot estrenien en ur vro n'eo ket deoc'h.
En degouezh ur sec'hor.»

²⁰ Kemennit se e ti Yakob,
embannit se e Youda en ur lavarout :

²¹ Selaouit eta kement-mañ, pobl diskiant ha diboell :
daoulagad o deus ha ne welont ket,
divskouarn o deus ha ne glevont ket.

²² Hag-eñ n'am doujot ket? -diougan an Aotrou !
Hag-eñ ne grenot ket dirazon-me?
am eus laket an traezh evel termen d'ar mor,
harz peurbadus ha didreizhus;
Kaer en deus birvilhañ, n'hellont ket mont pelloc'h,
Kaer o deus e wagennoù trouzal, n'eont ket dreist.

²³ Met ar bobl-se he deus ur galon disuj ha disent;
Troet o deus diwar an hent, aet int kuit.

²⁴ N'o deus ket lavaret en o c'halon :
«Doujomp an Aotrou, hon Doue,
a ro ar glav, glav an diskar amzer,
evel glav an nevez amzer en e goulz,
Eñ hag a vir evidomp ar sizhunvezhioù dleet evit an eost.»

- ²⁵ Ho pec'hedoù o deus direnket an dra-se,
ho fazioù a harz an eurvad ouzhoc'h.
- ²⁶ Rak e-touez tud va fobl ez eus reoù fallakr
a vez o c'hedal souchet evel evnetaerien,
evit stegnañ pechoù ha pakañ tud.
- ²⁷ Evel ur gaoued leun a evned
ez eo o zi leun a floderezh,
ha gant se e teuont da vezañ tud vras ha pinvidik.
- ²⁸ Lart ha lufr ez int.
Mont a reont en tu-hont d'an droug,
ne rentont ket hervez ar justis,
ar justis d'an emzivad, hag e reont berzh !
Dianzav a reont o gwir d'an dud ezhommek.
- ²⁹ Ha gant se ne skofen ket ! -Diougan an Aotrou !
Eus ur vroad seurt-se
hag-eñ ne glaskfe ket va ene tennañ veñjañs?
- ³⁰ Un dra mantrus hag euzhus
a vez graet er vro :
- ³¹ Ar brofeded a ziougan gevier,
ar veleien a ren diouzh o giz
-ha va fobl a blij dezhi kement-se !
Met petra d'ober goude se?

6 An aloubadeg c'hoazh.

- ¹ Klaskit ur goudor, mibien Benjamin,
a-ziavaez eus Jeruzalem.
E Tekoa sonit ar c'horn,
War v/Bet-Hakerem savit ur banniel-arouez !
Rak eus an hanternoz e c'hourdrouz ur gwalleur,
ur gwall reuz bras meurbet !
- ² Ar goantenn, an dekenn,
he distrujañ a ran, merc'h Sion.
- ³ War-zu enni e teu mesaerien
gant o bagadoù deñved ;
pikedet o deus o zeltennoù en-dro dezhi,
ha lakaat a reont da beuriñ pep unan e lod.
- ⁴ Embannit a-enep dezhi un emgann santel.
War-sav ! Pignomp e kreiz an deiz.
Allaz dimp ! Rak emañ an deiz o vont,

hag hiraat a ra skeudoù an abardaez.

⁵ War-sav ! Pignomp da noz,
distrujomp he falezioù.

⁶ Rak evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Troc'hit kuit he gwez
ha grit savennoù en-dro da Jeruzalem,
Gwa ar gêr a douellerezh !
Pep tra a zo gwaskerezh en he c'hreiz.

⁷ Evel ma strink ur vammenn he dour,
evel-se hi a strink he drougiezh,
freuz ha reuz ne glever ken enni,
dirazon dalc'hmat poanioù ha taolioù !

⁸ En em lez da vezañ adreizhet, Jeruzalem,
gant aon n'en em zistagfe diouzhit va ene,
na rafen ac'hanout ur wastidigezh, ur vro diannez.

⁹ Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Peurgutuilh, peurgutuilh evel ar gwini restad Israel ;
Degas da zorn en -dro - evel ur vendemour, war ar bleñchoù.

¹⁰ Da biv e komzin – da biv e kemennin, da vezañ selaouet?
Setu ma-z eo diamdroc'h o skouarn, -n'hellont ket teurel pled.
Setu m'eo deuet komz an Aotrou da vezañ evito ur vezh,
ne fell ket dezho anezhi !

¹¹ Me avat, eus konnar an Aotrou ez on leun.
Skuizh on o terc'hel warni.
Skuilh a rin anezhi war ar bugel er straed,
ha war gelc'hiad ar re yaouank,
rak paotred ha merc'hed a vo paket enni,
kozhidi hag ar re o deus o c'hont a zeizioù.

¹² O ziez a dremeno etre daouarn reoù all,
parkeier ha gwragez war un dro.
Rak astenn a rin va dorn
a-enep anezerien ar vro, -diougan an Aotrou !

¹³ Rak eus an hini bihanañ betek an hini brasañ,
holl ez int skraperien dizonest.
Eus ar profed betek ar beleg
ez int holl lavarerien gevier.

¹⁴ Pareañ a reont reuz va fobl diwar skañv
en ur lavarout : «Peoc'h a zo ! Peoc'h a zo !»
Ha n'eus ket a beoc'h.

¹⁵ Ha mezh o divije gant an euzhusted o deus graet?
 N'o deus ket a vezh !
 N'ouzont ket ken kaout mezh !
 Setu perak e kouezhint e-touez ar re a gouezh.
 Tapout a raint o lamm d'ar c'houlz m'o c'hastizin, eme an Aotrou !

¹⁶ Evel-henn e komz an Aotrou :
 En em zalc'hit war an hentoù ha gwelit,
 Goulennit diwar-benn ar gwenodennoù a-wechall :
 Pelec'h emañ an hent mat? Kerzhit gantañ,
 Hag e kavot diskuizh evit hoc'h ene.
 Met respontet o deus : «N'aimp ket ganto !»

¹⁷ Laket em eus gedourien da sevel evidoc'h :
 «Taolit evezh ouzh son ar c'horn !»
 Met respontet o deus : «Ne daolimp ket pled !»

¹⁸ Setu perak selaouit, broadoù,
 hag anavez, o bodadeg, petra 'zo o tont warno.

¹⁹ Selaou, o douar :
 Setu me o kas reuz war ar bobl-se, frouezh o menozioù,
 peogwir n'o deus ket taolet pled ouzh va c'homzoù,
 ha m'o deus disprizet va Lezenn !

²⁰ Petra 'ra din an ezañs o tont eus Sheba
 hag ar ganell brizius eus ar broioù pell?
 Ne blij ket din hoc'h holloskadoù,
 ha n 'em eus ket dudi gant ho sakrifisoù.

²¹ Setu perak eo evel-henn e komz an Aotrou :
 Setu ma lakan skoilhoù dirak ar bobl-mañ
 ma stoko o zreid outo ;
 Tadoù ha mibien holl a-gevret,
 amezeien ha mignoned a yelo da get.

²² Evel-henn e komz an Aotrou :
 Setu ur bobl o tont eus bro an hanternoz,
 ur vroad vras o sevel eus penn pellañ an douar.

²³ Dougen a reont ar wareg hag ar speg,
 kriz ha didruez ez int,
 hag o mouezh a groz evel ar mor,
 war gezeg e varc'hekaont a-renkadoù-emgann
 evel en ur pezh a-enep dit, merc'h Sion.

²⁴P'hon eus klevet ar c'heloù-se
ez eo aet hon daouarn da laosk,
an anken he deus kroget ennomp,
ur grenienn evel en ur wreg o wilioudiñ.

²⁵N'it ket er-maez, n'it ket war an hent,
rak an enebour en deus ur c'hleze,
spouron a zo a bep tu !

²⁶Merc'h va fobl, gwisk lien-sac'h
hag en em ruilh el ludu !
gra ur c'hañv evel d'ur mab pennhêr :
Ur c'hlemmvan leun a c'hwervoni,
rak a-daol-trumm emañ o tont warnomp ar gwaster.

²⁷Da laket em eus war va fobl evit hec'h amprouiñ,
evit ma anavezi ha ma purai o doare.

²⁸Holl ez int tud disent, droukkomzerien,
holl ez int aet da bobl vreïn.

²⁹Emañ ar vegin o roc'hal
ma-z aio kuit an holl blom gant an tan.
Hogen en aner en deus teuzet an teuzer,
ar c'hoc'hion n'houl ket distagañ

³⁰"Arc'hant disprizet" setu penaos e vez anvet,
rak an Aotrou en deus disprizet anezho.

7 Ar profed amprouer ar bobl.

¹ Komz hag a zeuas da Yermia a-berzh an Aotrou pa lavaras : ² En em zalc'h ouzh dor Ti an Aotrou, eno e youc'hi ar gomz-mañ hag e lavari :

Selaouit komz an Aotrou, c'hwi holl Youdaiz
a antreit dre an dorioù-se evit azeuliñ an Aotrou.

³ Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel :
Gwellait doare ho puhez hag hoc'h oberoù,
hag ho lakaat a rin da chom el lec'h-mañ.

⁴ N'it ket da fiziout e komzoù gaouiat
en ur lavarout : «Templ an Aotrou, Templ an Aotrou !
Amañ eo Templ an Aotrou !»

⁵ Hogen, mar gwellait ho hentoù hag hoc'h oberoù,
ma rit ar reizhder an eil e-keñver egile,

⁶ mar ne waskit ket an estrañjour, an emzivad, an intañvez,
mar ne skuilhit el lec'h-mañ ar gwad didamall,

mar n'it ket war-lerc'h doueoù all evit ho kwalleur,
⁷ neuze ho lakin da chom el lec'h-mañ,
 er vro am eus roet d'ho tadoù a viskoazh da viken.

⁸ Met setu ma fiziit e komzoù touellus, didalvez. ⁹ Goude laerezh, lazhañ, avoultriñ, touiñ faos, ezañsiñ Baal, mont war-lerc'h doueed all dianav deoc'h, ¹⁰ teufec'h d'en em zerc'hel dirazon en ti-mañ a vez galvet dre va anv, en ur lavarout : «Salvet e vimp !» Evit gallout adkregiñ gant an holl euzhusterioù-se ! ¹¹ Hag-eñ eo un toull laeron d'ho taoulagad an ti-mañ a vez galvet dre va anv? Gwelout a ran sklaer, me, diougan an Aotrou !

¹² It eta d'am lec'h santel a zo e Silo, m'am boa laket eno va anv da chom da gentañ, ha gwelit petra 'm eus graet dezhañ en abeg da fallagiezh va fobl Israel. ¹³ Ha bremañ, peogwir e sevenit an holl oberoù-se -diougan an Aotrou ! peogwir em eus komzet deoc'h hep ehan, hep ma selaoufec'h, peogwir em eus galvet ac'hanoc'h hep ma respontfec'h, ¹⁴ rin d'an Ti a vez galvet dre va anv, ha m'hoc'h eus laket ho fiziañs ennañ, d'al lec'h am eus roet deoc'h evel d'ho tadoù, e-giz m 'am eus graet da Silo; ¹⁵ ho tisteurel a rin pell diouzh va dremm, e-giz m 'am eus distaolet hoc'h holl mendem, holl lignez Efraim.

A-enep kehelerezh Rouanez an Neñvoù.

¹⁶ Ha te, na bed ket evit ar bobl-se, na sav ket evito na klemmvan na pedenn, na zeu ket da bouezañ warnon, rak ne selaouin ket ac'hanout. ¹⁷ Hag-eñ ne welez ket petra reont e kêrioù Youda hag e straedoù Jeruzalem? ¹⁸ Ar grennarded a zastum koad, an tadoù a c'hwezh an tan, hag ar gwraez a ver an toaz d'ober gwastelloù da Rouanez an Neñvoù, ha graet e vez skuilhadurioù da zoueed all evit va fuloriñ. ¹⁹ Hogen, hag-eñ eo me an hini a hegasont, -diougan an Aotrou ! Hag-eñ n'eo ket i o-unan, evit o mezh. ²⁰ Setu perak, evel-henn e lavar Aotrou hollec'halloudek : Setu ma 'z a va c'honnar ha va fulor d'en em skuilhañ war al lec'h-mañ, war an dud ha war al loened, war gwez ar maezioù ha war frouezh an douar : Deviñ a raio ha ne vo ket mouget.

A-enep ur relijion a-ziavaez.

²¹ Evel-henn e lavar Aotrou hollec'halloudek, Doue Israel : Grit eta hoc'h holloskadoù goude ober ho sakrifisoù, ha debrit ar c'hig anezho ! ²² Rak n'em eus lavaret netra d'ho tadoù, na gourc'hemennet netra dezho d'an deiz m'am eus o lakaet da vont er-maez eus Bro-Ejipt, diwar- benn an holloskad hag ar sakrifis; ²³ hogen, sed amañ petra am eus gourc'hemennet dezho, lavaret em eus dezho : "Selaouit ouzh va mouezh, neuze ho Toue e vin, ha c'hwi, va fobl e vezot, ha kerzhout a reot gant kement hent a c'hourc'hemennin deoc'h, ma teuio eurvad warnoc'h." ²⁴ Met n'o deus ket selaouet, n'o deus ket troet o skouarn da selaou, kerzhet o deus hervez o divizoù, hervez aheurtterezh o c'halon fall.

Aet int a-souz ha n'eo ket war-raok.

²⁵ Abaoe an deiz m'eo aet ho tadoù er-maez eus Bro-Ejipt betek an deiz-mañ em eus kaset d'ho kaout va holl servijerien ar brofeded, en ur c'has anezho bemdez hep

ehanañ. ²⁶ Int avat n'o deus ket va selaouet, n'o deus ket troet o skouarn da selaou, reutaet o deus o choug, graet o deus ar gwall, muioc'h c'hoazh eget o zadou. ²⁷ Lavarout a ri dezho an holl gomzoù-se, ha ne selaouint ket ac'hanout, o gervel a ri ha ne respontint ket. ²⁸ Lavarout a ri dezho : Setu ar vroad ha n'he deus ket selaouet mouezh an Aotrou, he Doue, ha n'he deus ket degemeret ar gentel. Kollet eo bet ganto ar fealded, aet eo kuit eus o genoù.

A-enep an idolouriezh, kastiz Doue.

²⁹ Touz da vlev ha taol anezho kuit,
war ar menezioù moal laosk ur c'han a gañv,
Rak an Aotrou en deus distaolet ha dilaosket
ar rummad en deus konnaret anezhañ.

³⁰ Rak mibien Youda o deus graet ar pezh a zo drouk d'am daoulagad, -diougan an Aotrou ! Laket o deus o loustonioù en Ti a vez galvet dre va anv, evit e saotrañ. ³¹ Savet o deus uhellec'h Tofet a zo e traonienn Benennom, evit devañ dre an tan o mibien hag o merc'hed, tra n' em boa biskoazh gourc'hemennet ha na oa ket savet d'am c'halon.

³² Setu perak, setu deizioù o tont, -diougan an Aotrou, ma ne vo ket lavaret ken an Tofet, na Traonienn na Benennom, met Traonienn al lazhadeg, ha ma vo beziet tud e Tofet ken na vo ket plas ebet ken. ³³ Korfoù marv ar bobl-se a zeuio da vezañ ur boued evit evned an neñv hag evit loened an douar, hep den ebet d'o argas kuit. ³⁴ Hag e rin paouez e kêrioù Youda hag e straedoù Jeruzalem, ar youc'hadenn a levez hag ar griadenn a joa, kan ar gwaz nevez ha kan ar plac'h nevez, rak un dismantr e teuio ar vro da vezañ.

8 Gouelvan.

¹ Er mare-se, -diougan an Aotrou- e vo tennet er-maez eus o bezioù relegoù rouaned Youda, relegoù priñsed ar vro, relegoù ar veleien, relegoù ar brofeded ha relegoù annezerien Jeruzalem. ² Strewet e vezint dirak an heol, dirak al loar, dirak holl armead an neñvoù, a garent, a servijent, ez aent war o lerc'h, a c'houlennataent, e stouent d'o azeuliñ, ne vint na dastumet na douaret, chom a raint d'ober teil war c'horre an douar. ³ Ha gwelloc'h e vo ar marv eget ar vuhez evit an holl restad, evit ar re a chomo eus an noueañs fallakr-se, e kement lec'h ma 'm bo argaset anezho, -diougan Aotrou hollc'halloudek.

Diheñchadur kilpennek Israel.

⁴ Lavarout a ri dezho : Evel-henn e komz an Aotrou :

Hag-eñ e kouezher hep klask adsevel?
Hag-eñ e troer ar penn hep en treiñ en-dro?
⁵ Perak e vije Jeruzalem ur reneadelezh hep fin ebet?
Derc'hel a reont en tromplerezh,
nac'hañ a reont distreiñ din.

⁶Taolet em eus evezh ha selaouet :

N'eo ket evel-se e komzer.

N'eus ket unan o kaout keuz d'e fallagriez

hag o lavarout : «Petra 'm eus graet?»

An holl a adkrog da redek diouzh e c'hoant,

evel ur marc'h o 'n em strinkañ d'an emgann.

⁷Ar c'hwibon zoken en neñv a anavez hec'h amzerioù ;

an durzhunell, ar wennili hag ar c'haran

a vir amzer o donedigezh.

Va fobl avat n'anav ket gwirioù an Aotrou !

⁸Penaos e c'hellit lavarout : «Tud fur ez omp,

ha lezenn an Aotrou a zo tra dimp»,

E gwirionez neuze eo d'ober anezhi gevier

m'en deus labouret engraver gaouiat ar Skribed?

⁹Goloet a vezh e vo ar re fur, mantret ha tapet er pech :

Setu m'o deus disprizet komz an Aotrou,

ha petore furnez e vez o hini?

¹⁰Setu perak e roin o gwraez da reoù all,

o farkeier da alouberien,

rak eus an hini bihanañ d'an hini brasañ

ne sonjont holl nemet skrapat,

profed evel beleg, e reont holl floderezh.

¹¹Louzaouiñ a reont torradur merc'h va fobl diwar skañv

en ur lavarout : «Dont a ra, mont a ra mat !»

goude ma 'z a fall an traoù.

¹²Hag-eñ o deus mezh evit bezañ graet euzhusted?

Met n'o deus ket a vezh, n'ouzont ket ken kaout mezh.

Setu perak e kouezhint e-touez ar re a gouezh.

Tapout a raint o lamm da goulz o c'hastiz, eme an Aotrou !

¹³Pa fell din eostiñ en o zouez, diougan an Aotrou,

n'eus ket a rezin er gwini,

n'eus ket a fiez er gwez-fiez,

ha gweñvet eo o delioù.

Gourdrouzoù nevez.

¹⁴Perak chom aze da c'hortoz? En em vodomp !

Deomp e-barzh hor c'hêrioù kreñv evit mervel enno !

peogwir hon laka an Aotrou hon Doue da vervel

ha da evañ dour ampoezonet,

o vezañ m'hon eus pec'het enep an Aotrou.

¹⁵ Gortoz a raemp ar silvidigezh, met n'eus netra a vad !
Amzer ar pare, ha setu ar spont !

¹⁶ Adalek Dan e klever c'hwirinadeg o c'hezeg,
gant trouz skrimpadeg o javioù-red e kren ar vro a-bezh,
dont a reont en ur zebriñ ar vro hag he madoù,
ar c'hêrioù hag ar re a zo o chom enno.

¹⁷ Rak setu ma kasan a-enep deoc'h sarpanted ha gwibered,
ha n'eus achanterezh ebet d'en em ziwall diouto,
flemmañ a raint ac'hanoc'h, -diougan an Aotrou.

Klemmgan ar Profed war rivin ar vro.

¹⁸ Hep ma vefe ur pare, anken a sav ennon, va c'halon a vank din !

¹⁹ Setu mouezh klemmus merc'h va fobl o sevel eus ur bro bell;
«Hag-eñ n'emañ ket ken an Aotrou e Sion?
He Doue n'emañ ket ken enni?»

Perak o deus va heget gant o idoloù,
gant an dibennachoù-se a estrenvro?

²⁰ «Tremenet eo an eost, echu an hañv,
ha ni n'omp ket salvet !»

²¹ Gant gloaz merc'h va fobl ez on gloazet,
mantret on, ar spouron a zo krog ennon.

²² Hag-eñ n'eus ket a valzam ken e Galaad?
Hag-eñ n'eus ket a vedisin ken eno?
Perak eta n'hall ket en em serriñ gloaz merc'h va fobl?

²³ Piv a roio din e trofe va fenn en ur vammenn-dour
ha va daoulagad en ur feunteun a zaeroù,
evit gouelañ deiz ha noz war lazhidi merc'h va fobl !

9 Breinidigezh Youda.

¹ Mar am bije er gouelec'h ur repu evit beajourien?
e tilezfen va fobl evit mont pell diouto,
Rak holl ez int avoultrerien, ur vandenn a dreitourin.

² Stegnañ a reont o zeod evel ur wareg,
ar gaou ha n'eo ket al lealded an hini a zo mestr er vro-mañ.
Rak mont a reont a dorfed da dorfed,
ha me, n'am anavezont ket, -diougan an Aotrou !

³ Pep unan d'en em ziwallo diouzh e vignon.

Ne vo den o fiziout en e vreur.
Rak ne ra pep breur nemet distroadañ e vreur,
ha pep mignon a red da zroukkomz.

⁴An eil a douell egile, ne lavaront ket ar wirionez,
desket o deus o zeod da lavarout gevier,
ober a reont an droug, ⁵hep gallout distreiñ,
drouknerzh war zrouknerzh ! Tromplezon war dromplezon !
Dinac'hañ a reont va anavezout -Diougan an Aotrou !

⁶Setu perak e komz evel-henn Aotrou hollc'halloudek :
Setu ma-z an d'o naetaat dre an tan ha d'o amprouiñ,
rak petra c'hellan ober dirak o zrougiezh?

⁷Ur bir lazhus eo o zeod,
komzoù o genoù n'int nemet tromplerezh,
komz a reer a beoc'h d'an nesañ,
met er galon e stegner ur pech dezhañ.

⁸Hag evit se, hag-eñ ne gastizin ket, -Diougan an Aotrou !
Eus ur bobl a seurt-se, hag-eñ ne dennin ket veñjañs?

Breinidigezh Youda.

⁹War ar menezioù laoskit gouelvan hag hirvoudoù,
ha war beurvanoù ar gouelec'h, ur c'hlemmigan !
Rak tangwallet int : den ebet ne dremen drezo ken,
ne vez ken klevet trouz an tropelloù.
Eus evned an neñv betek al loened gouez,
an holl a zo tec'het, an holl a zo aet kuit.

¹⁰Ober a rin eus Jeruzalem ur bern atredoù,
ur bod evit ar chas gouez,
hag eus kêrioù Youda e rin un digenvez,
hep annezad ebet ken.

¹¹Piv eo an den fur, a-walc'h da gompren kement-se?
Piv an hini en deus komzet dezhañ genoù an Aotrou evit m'en disklerio?
Perak eo aet ar vro da goll,
tangwallet ur gouelec'h hep tremeniad?

¹²An Aotrou a lavar : o vezañ m'o deus dilezet va Lezenn, an hini am boa laketa dirazo, n'o deus ket selaouet va mouezh, n'o deus ket kerzhet diouti, ¹³met heuliet o deus aheurtreth o c'halon, war-lerc'h ar Baaled o devoa o zadoù o desket da anaout. ¹⁴Setu perak evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Setu ma-z an da reiñ d'ar bobl-se huelenn-c'hwerv da zebrin ha dour ampoezonet da evañ. ¹⁵O dasstrewiñ a rin e-mesk ar broadoù n'o devoa ket anavezet nag i nag o zadoù, ha kas a rin ar c'hleze war o lerc'h betek m'am bo peurzistrujet anezho !

¹⁶Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Taolit pled !
Galvit al leñverezed da zont !
Goulennit ar re ampartañ, ra zeuint !

¹⁷ Dezho da hastañ sevel warnomp klemmganoù,
d'hon daoulagad da skuilh daerou,
d'hon malvennoù da leuskel dour da ziverañ !

¹⁸ Rak trouz ar c'heinvan a glever eus Sion :
«Penaos ez omp bet drastet, goloet a vezh,
Rankout a reomp dilezel ar vro,
taolet d'an traoñ hon chomlec'hioù !»

¹⁹ Selaouit eta, gwraez, komz an Aotrou;
ra glevo ho skouarn lavar va genoù.
Deskit d'ho merc'hed ar c'hlemmgan-mañ,
hag an eil d'eben ar ganenn a gañv !

²⁰ Pignit eo an Ankoù dre hor prenestrou,
antreet eo en hor palezioù,
en ur falc'hat ar bugel er straed,
hag ar yaouankizoù war ar plasou.

²¹ Komz evel-henn, -diougan an Aotrou :
Korfoù marv an dud a zo gourvezet
evel teil war c'horre ar parkoù,
evel an dram war-lerc'h an eoster.

Hep ma ve den evit o liammañ !

Ar furnez wirion.

²² Evel-henn e komz an Aotrou :
arabat d'ar fur en em veuliñ eus e furnez,
arabat d'an den kadarn en em veuliñ eus e gadarnded,
ha d'an den pinvidik en em veuliñ eus e binvidigezh !

²³ Ra 'n em veulo eus kement-mañ an hini a venn en em veuliñ :
kaout skiantegezh ha va anavezout.
Rak me eo an Aotrou a ra gant trugarez,
gant justis ha gant reizhder war an douar.

Ya, en dra-se en em blijan, -diougan an Aotrou !

An amdroc'h faos.

²⁴ Setu deizioù o tont, -diougan an Aotrou,
ma teuin da gastizañ pep den amdroc'het ha pep den diamdroc'h.

²⁵ Enep an Ejipt hag enep Youda,
enep Edom hag enep mibien Ammon,
enep Moab hag enep an «Ividigoù touz»
zo o chom er gouelec'h,
rak an holl vroadoù ha tiegezh Israel :
a zo holl diamdroc'h a galon.

10 An idoloù hag an Doue gwirion.

¹ Selaouit ar gomz a gas deoc'h an Aotrou, c'hwi, Tiegezh Israel.

² Evel-henn e komz an Aotrou :
N'it ket da zeskiñ doareoù ar broadoù,
ha n'ho pet aon gant sinoù an neñv.
Rak ar broadoù eo ar re a spont ganto.

³ Rak «spouren» ar broadoù a zo un netra,
un tamm koad bet troc'het er forest,
a vez labourer gant ur gizell etre daouarn ar skulter,
⁴ ha kaeraet gant arc'hant hag aour ;
gant tachoù a daolioù morzhol e vezont startaet
evit mirout na vrallint ket.

⁵ Evel spontailhoù en ur park kokombrez n'int ket evit komz,
ret eo o dougen, rak ne gerzhont ket.
Na spontit ket razo, rak ne reont droug ebet,
nag ober vad kennebeut-all n'hellont ket.

⁶ N'eus hini eveldoc'h, Aotrou.
Bras oc'h-c'hwi, ha leun a c'halloud eo hoc'h anv.
⁷ Piv ne zouijfe ket ac'hanoc'h, Roue ar broadoù?
Ya, deoc'h eo dleet kement-se,
rak e-touez an holl furien eus ar broadoù
hag en holl rouantelezhioù,
n'eus hini a vefe eveldoc'h.

⁸ An holl gwitibunan a zo diot ha sot,
o c'helennadurezh a zo moked ;
an idoloù n'int nemet koad,
⁹ arc'hant pladet degaset eus Tarsis
hag aour deuet eus Oufaz,
labour ur skulter ha daouarn un orfebour,
a vez gwisket gant moug ha limestra,
oberenn micherourien, kement-se holl !

¹⁰ An Aotrou avat a zo un Doue gwirion,
Eñ a zo un Doue bev, ur Roue a beurbadelezh.
Pa vuaneka e kren an douar,
ha n'hell ket ar broadoù derc'hel rak e gonnar.

¹¹ Sed ar pezh a lavarot diwar-benn ar re-se :
«An doueoù ha n'o deus ket graet an neñv hag an douar,
ar re-se a yelo da get a-ziwar an douar hag a-zindan an neñvoù !»

¹² Eñ en deus graet an douar dre e nerzh,
 diazezet ar bed dre e furnez
 hag astennet an neñvoù dre e skiantegezh.

¹³ Pa lak e vouezh da vezañ klevet,
 ez eo ur grozadenn don en neñv.
 Lakaat a ra ar c'hoabr da sevel eus termenou an douar,
 teurel a ra al luc'hed d'ober glav,
 ha pa denn an avel eus e lec'hioù-mir.

¹⁴ E pennfoll pep den sot hep skiantegezh,
 mezh o deus an holl orfebourien gant o skeudennoù,
 rak ur gaou eo ar pezh o deus teuzet,
 n'eus ket a vuhez enno !

¹⁵ N'int nemet moged, labour didalvoud,
 en amzer o c'hastiz ez aint da netra.

¹⁶ N'emañ ket kont evel-se gant an Hini zo lod Yakob,
 Eñ eo en deus kempennet pep tra,
 Israel eo meuriad e hêrezh,
 Aotrou hollc'halloudek eo e anv.

Ar c'hastiz dizale.

¹⁷ Pak da draoù, diskamp eus ar vro,
 Te ar gêr sezizet !

¹⁸ Rak evel-henn e lavar an Aotrou :
 Setu ma-z an da stlepel da bell,
 er wech-mañ, annezidi ar vro-mañ,
 evit stardañ warno da rediañ d'am c'havout.

¹⁹ Gwa me en abeg d'am gloaz ! Dibareüs eo va gouli !
 Ha me a lavare : ned eo se nemet ur boan c'houzañvus.

²⁰ Hogen, drastet eo va zinell, torret va holl gerdin.
 Va mibien o deus va c'huitaet, n'eus ken anezho,
 n'eus den evit stegnañ c'hoazh va zeltenn,
 evit sevel din en-dro va lienou.

²¹ Na diskiant eo bet ar vesaerien,
 n'o deus ket klasket an Aotrou.
 Setu perak n'o deus ket graet berzh,
 ha m'eo bet stlabezet o holl dropell.

²² Selaouit an trouz ! Setu m'emañ o tont !
 Un dourni vras o tont eus bro an hanternoz
 evit ober eus kêrioù Youda
 ur vantridigezh, ur repu chas gouez.

Pedenn Yerima.

²³ Gouzout a ran, Aotrou, n'eo ket mestr an den war e hent,
ha n'eo ket an hini en deus da gerzhout en defe da ren e gammedoù.

²⁴ Roit eta kentel din, Aotrou, met gant muzul
ha n'eo ket hervez ho kounnar, gant aon d'hon degas re-nebeut.

²⁵ Skuilhit ho fulor war ar broadoù n'anavezont ket ac'hanoc'h,
ha war ar meuriadoù na bedont ket hoc'h anv.

Rak debret o deus Yakob, debret ha peurdebret anezhañ,
gwastet o deus e chomadur.

11 Yerima ha komzoù an Emglev.

¹ Sed ar gomz a voe kaset da Yerima a-berzh an Aotrou da lavarout dezhañ :
² Selaouit komzoù an Emglev-se : O lavarout a reot da wazed Youda ha da annezerien
Jeruzalem. ³ Lavarout a ri dezho : Evel-henn e komz an Aotrou, Doue Israel : Ra vo
milliget an den na selaou ket komzoù an Emglev-se ⁴ am eus gourc'hemennet d'ho
tadoù d'an deiz m'am eus graet dezho mont er-maez eus bro-Ejipt, eus ar fornez-
houarn, en ur lavarout : Selaouit va mouezh ha sevenit ervat kement a gemennan
deoc'h : evel-se e teuiot da vezañ va fobl din-me, ha me a zeuio da vezañ ho Toue,
⁵ ma c'hellin neuze derc'hel d'al le am eus touet d'ho tadoù, reiñ dezho ur vro ma red
enni al laezh hag ar mel, evel ma c'hoarvez hiziv. «Respont a ris, en ur lavarout :
«Amen ! Aotrou !»

⁶ An Aotrou neuze a lavaras din : Kae da youc'hal an holl gomzoù-se e kêrioù Youda
hag e straedoù Jeruzalem : Selaouit komzoù an Emglev-se ha sevenit anezho. ⁷ Rak
testeniet em eus d'ho tadoù, d'an deiz ma 'm eus graet dezho pignat eus bro-Ejipt
betek an deiz-mañ, hep skuizhañ em eus roet dezho testeni oc'h adlavarout : «Selaouit
va mouezh !» ⁸ Met selaou n'o deus ket graet, treiñ o skouarn davedon n'o deus ket
graet, kerzhet en deus pep unan hervez aheurtterezh e galon fall. Ha neuze em eus
lakaet da dalvezout en o enep holl gomzoù an Emglev-se am boa gourc'hemennet
dezho seveniñ, ha n'o deus ket sevenet.

⁹ Hag an Aotrou a lavaras din ; «Un irienn o deus steuñvet gwazed Youda hag
annezerien Jeruzalem ; Distroet int da bec'hedoù o hendadoù o devoa nac'het selaou
va c'homzoù ; int ivez, setu ma redont war-lerc'h doueed estren, evit o servijañ. Tud
Israel ha tud Youda o deus evel-se torret an emglev am boa skoulmet gant o zadoù.

¹¹ Setu perak e komz an Aotrou evel-henn : Setu ma lakan da zont warno un drougeur
na c'hellint ket en em sachañ kuit diouti ! Va gervel a raint, me avat n'o selaouin ket.
¹² Neuze e c'hello annezerien kêrioù Youda ha Jeruzalem mont da aspediñ an holl
zoueed ma tevont ezañs dezho, met n'eo ket ar re-se a saveteio anezho da goulz
o drougeur.

¹³ Rak ken niverus ha da gêrioù, o Youda ! eo deuet da zoueed da vezañ, ha ken
niverus ha straedoù Jeruzalem eo an aoterioù hoc'h eus savet evit kinnig ezañs da

Vaal. ¹⁴ Te avat, n'asped ket evit ar bobl-se, na sav ket, a-du ganto, na klemm nag aspedenn, rak ne selaouin ket, p'am galvint en deiz o drougeur.»

Rebechoù.

¹⁵ Petra 'zeu d'ober em Zi va muiañ-karet?
Pa 'z eo troioù-kamm a vez ijinet ganti?
Daoust hag e c'hell ar gouestloù
hag ar c'hig sakr pellaat diouzhit da zrougeur,
ma vi evit laouenaat en-dro?

¹⁶ «Olivezenn bepred glas ha mentet-kaer »,
hennezh eo an anv en devoa an Aotrou roet dit.
E-kreiz trouz ha freuz bras,
Eñ en deus skoet an tan en he delioù ;
emañ he skourroù o teviñ.

¹⁷ Aotrou hollc'halloudek, hag en doa da blantet,
en deus divizet droug a-enep dit,
en abeg d'an droug o deus sevenet tiegezh Israel ha tiegezh Youda,
oc'h hegasiñ anezhañ, o kinnig ezañs da Vaal.

An heskinadur a-enep da Yermia.

¹⁸ An Aotrou en deus graet din en gouzout,
hag en gouzout a ran :
Neuze ac'h eus diskouezet din o c'horvigellerezh.

¹⁹ Ha me hag a oa evel un oan doñv emeur o kas d'al lazhdì,
ne ouien ket e oant oc'h itrikañ a-enep din :
«Distrujomp ar wezenn-se a zo sev enni,
he dilamomp eus douar ar re vev,
hag hec'h anv na vo ket ken meneg anezhañ !»

²⁰ Met te, Aotrou hollc'halloudek, hag a varn gant reizhded,
hag a furch e goueled ar c'halonou hag al lounezhi,
gra ma welin da veñjañs warno,
rak ennout am eus fiziet va c'haoz.

²¹ Rak-se, evel-henn eo en deus komzet an Aotrou
a-enep tud Anatot, hag a glask lemel da vuhez diganit,
en ur lavarout : «Na ziougani ket en anv an Aotrou,
mar ne fell ket dit mervel dre hon dorn !»

²² Rak-se eo evel-henn en deus komzet Aotrou hollc'halloudek :
«Setu ma 'z an da zegas kastiz warno,
o zud yaouank a varvo dre ar c'hleze,
o mibien hag o merc'hed a varvo diwar naonegezh.

²³ Den ebet ne chomo diouto,
rak an drougeur a lakin da zont war dud Anatot,
er bloavezh ma vint kastizet.»

12 Eürusted ar re fall.

¹ Reizh out betek re, Aotrou,
a-benn ma lakfen tamall warnout,
ha koulskoude eo diwar-benn da varnedigezhioù
e fell din ober breud ganit :

Perak emañ planedenn ar re fallakr o treiñ da vat?
Perak emañ e peoc'h holl harperien an trubarderezh?

² O flantañ a rez ha gwrizioù a reont,
kreskiñ a reont hag e tougont frouezh.
Ha koulskoude n'emaout ket tost d'o genoù,
ha diouzh o lounezhi emaout pell !

³ Me te, Aotrou, va anaout, va gwelout a rez,
e goueled va c'halon e furchez, tost dit-te emañ-hi.
Stlej anezho evel dañvadezed d'al lazhdi,
mir anezho a-benn deiz al lazhadeg.

⁴ Betek pegoulz e vo ar vro e kañv
ha disec'het kement geotenn 'zo war ar maez?
Diwar fallagriezh ar re a vev enni
emañ o vervel chatal hag evned.
Rak lavarout a reont :
«Doue ne wel ket dre be wenodennoù e kerzhomp.»

⁵ Ma teu skuizhnez dit diwar redek gant an droadeien,
penaos e kevezi-te ouzh mirc'hier?
Ha ma n'en em santez ket diogel en ur vro e peoc'h,
petra 'ri e-kreiz strouezhegi ar Yorden?

⁶ Rak da vreudeur zoken ha tiegezh da dad,
int o-unan a zo trubard dit, int o-unan,
leizh o c'horzailhenn, a youc'h a-dreñv dit,
arabat eo dit fiziout enno, pa lavaront dit komzoù brav.

Klemmoù an Aotrou war e hêrezh gwastet.

⁷ Va zi am eus dilezet, va hêrezh am eus distaolet,
ar pezh a rae joa d'am ene am eus diskroget dioutañ
etre kraban va enebourien.

⁸ Va hêrezh a zo bet evidon evel ul leon e-barzh ur c'hoad bras,
savet en deus e vouezh em enep ;
Setu perak ez eus savet ennon kasoni outañ.

⁹ Va hêrezh a zo un evn marellet,
hag evned-preizh ouzh e gilhañ.
Deut 'ta ! en em vedit,
holl loened gouez, deuit evit an arigrap !

¹⁰ Kalz mesaerien o deus drastet va gwinienn,
breset o deus va domani,
eus va domani hollblijus o deus graet
ur gouelec'h mantrus.

¹¹ E lakaet o deus da vezañ un douar drastet,
e kañv emañ, gwastet-holl dirazon,
freuzet eo ar vro a-bezh
hep ma ve den o kemer preder gant-se.

¹² War holl venezioù dic'heotek ar gouelec'h
ez eus erruet drasterien,
rak an Aotrou en deus ur c'hleze hag a lonk,
eus an eil penn d'egile d'ar vro n'eus silvidigezh ebet evit den.

¹³ Ed o deus hadet, spern o deus eostet,
hep gounid ebet o deus en em skuizhet divi,
ho pet mezh gant hoc'h eostoù,
en abeg d'ar birvidik ma-z eo kounnar an Aotrou.

Diougan war ar pobloù tro-zro.

¹⁴ Evel-henn e komz an Aotrou : An holl amezeien,
fall din hag en em gemer ouzh an hêrezh
am eus lezet gant va fobl, Israel,
setu m'emaon o vont d'o diframmañ a-ziwar o douar,
ha da ziframmañ eus o mesk tiegezh Youda.

¹⁵ Met goude m'am bo o diframmet,
am bo adarre truez outo,
hag e tegasin anezho en-dro,
pep hini en e hêrezh ha pep hini en e vro.

¹⁶ Ha ma teskont neuze hentoù va fobl,
a-benn touiñ dre va anv, dre vuhez an Aotrou,
en hevelep doare m'o deus desket d'am fobl touiñ dre Vaal,
neuze e vint diazezet e-kreiz va fobl.

¹⁷ Met, ma ne selaouont ket,
e tiframmin ar vroad-se,
he diframmañ a rin hag he c'has da goll,
-lavar an Aotrou !

13 Gourskeudenn ar gouriz.

¹ Evel-henn e komzas ouzhin an Aotrou : «Kae da brenañ dit da-unan ur gouriz lin, hag e lakaat a rin war da groazlez, hep e c'hlebiañ en dour.» ² Ar gouriz a breinis, hervez lavar an Aotrou, hag e lakaat a ris war va c'hroazlez. ³ Komz an Aotrou a zeuas din un eil gwech evit lavarout din : «Kemer ar gouriz ac'h eus prenet hag a zougez war da groazlez, ha neuze, war-sav ! Kae betek an Eufрата, hag eno e kuzhi anezhañ en ur frailh eus ar roc'h.» ⁵ Mont a ris eta d'e guzhat e-kichen an Eufрата, vel m'en doa gourc'hemennet din an Aotrou. ⁶ A-benn kalz devezhioù war-lerc'h, an Aotrou a lavaras din : «War-sav ! Kae betek an Eufрата, hag ac'hano degas ganit en-dro ar gouriz am boa gourc'hemennet dit kuzhat eno.» ⁷ Mont a ris betek an Eufрата, klask hag adkemer ar gouriz eus al lec'h m'am boa e guzhet. Met setu ma oa distrujet ar gouriz, ne oa mui mat da netra. ⁸ Neuze komz an Aotrou a zeuas din en ur lavarout : ⁹ «Evel-henn e komz an Aotrou : E giz-se, eo e tistrujin fouge Youda ha lorc'hentez vras Jeruzalem. ¹⁰ Ar bobl fall-se hag a nac'h selaou va c'homzoù, hag a vale hervez aheurtrezh he c'halon hag a ya war-lerc'h doueed all evit o servijañ hag o azeuliñ, ra vo-hi evel ar gouriz-mañ ha n'eo mui mat da netra. ¹¹ Rak, evel m'en em stag ur gouriz ouzh kroazlez an den, evel-se am boa staget ouzhin va-unan holl diegezh Youda, -lavar an Aotrou, evit ma teufent da vezañ evidon ur bobl, ur brud, un enor hag ur c'hloar, nemet selaou n'o deus ket graet !

Hañvaladenn ar podoù-gwin.

¹² Ar gomz-mañ a lavari dezho : «Evel-henn e komz an Aotrou, Doue Israel : Pep picher a zo a c'hell bezañ leuniet a win.» Ha ma respontont : «Daoust ha n'ouzomp ket e c'hell pep picher bezañ leuniet a win?», ¹³ e lavari dezho : «Evel-henn e komz an Aotrou : Setu ma-z an da leuniañ a vezevell holl annezidi ar vro-mañ, ar rouaned azezet war dron David, ar veleien hag ar brofeded hag holl annezidi Jeruzalem. ¹⁴ O bruzunañ a rin an eil ouzh egile, an tadoù ouzh ar vibien war un dro, -lavar an Aotrou, didruez e vezin, dizamant, didrugar, o distrujañ a rin.»

Gourdrouz an harlu.

¹⁵ Selaouit ha troit ho skouarn, na fougeit ket,
rak an Aotrou eo an hini a gomz :

¹⁶ Rentit gloar d'an Aotrou, ho Toue,
kent na zeuio an deñvalijenn,
ha kent na stoko ho treid ouzh menezioù ar serr-noz,
pa viot o c'hortoz ar sklerijenn :
M'en devo he c'hemmet e teñvalijenn
ha graet anezhi ur goumoulenn du.

¹⁷ Mar ne selaouit ar c'hemenn-mañ,
va ene a ouelo e kuzh, abalamour d'ho lorc'hentez,
va lagad a skuilho daeroù,
rak tropell an Aotrou a ya kuit chadennoù warnañ !

Gourdrouzoù war Joakim ha war Jeruzalem.

¹⁸ Lavarit d'ar roue ha d'ar vamm-rouanez :

«Azezit war an izel !
rak kouezhet eo diouzh ho penn
ho kurunenn a c'hloar.

¹⁹ Sparlet eo kêrioù an Negev
ha den d'o digeriñ !
Divroet eo bet Youda en e bezh,
harluet an holl gwitibunan.

²⁰ Sav da zaoulagad, Jeruzalem,
ha gwel ar re a erru eus an hanternoz !
Pelec'h emañ an tropell a oa bet roet dit,
an dañvadezed a oa da glod?

²¹ Petra 'lavari, pa vo lakaet dit da vezañ da vistri
ar re az poa kustumet te da unan ouzh da vignoniezhioù.
Daoust ha ne grogo ket ennout ar gwentloù,
evel en ur vaouez o wilioudiñ?

²² Ha ma lavarez ouzhit da-unan :
«Perak e c'hoarvez ganin kement-se?»
ez eo en abeg da vraster da faot;
eo bet savet dit pastelloù da lostenn,
eo bet bloñset dit da seulioù.

²³ Daoust hag e c'hell ur C'housiad kemmañ liv e groc'hen,
hag ul loupard e blustrennoù?
Ha c'hwi a c'hellfe ober ar mad,
boazet evel ma-z oc'h d'ober an droug?

²⁴ Ho strewiñ a rin evel ar plouz
o vont gant nerzh avel ar gouelec'h.

²⁵ Honnezh eo da lodenn,
an darn muzuliet dit ganin-me, -lavar an Aotrou-,
dre m'ac'h eus va ankouaet,
evit lakaat da fiziañs er gevierezh.

²⁶ Me, d'am zro, a droñso
pastelloù da lostenn war da zremm,
evit ma vo gwelet da vezh.

²⁷ Da avoultrevezhioù ha da c'hwirinadennoù,
da c'hastaouerezh milliget,
war an torgennoù, war ar maez,

gwelet am eus da euzhusterioù !
 Gwazh a-se dit, Jeruzalem, hag a chom hep puraat !
 Betek pegeit c'hoazh?

14 Gwalenn ar sec'hor.

¹ *Komz an Aotrou a voe lavaret da Yheremia diwar-benn ar sec'hor :*

² E kañv emañ Youda
 hag e gêrioù a zo warno mantridigezh,
 teñval o doare, emaint ouzh torgenn,
 hag eus Jeruzalem e sav ur c'harmadeg.

³ Ar pennadurezhioù a gas o mevelien davit dour ;
 degouezhout a reont betek ar puñsoù-glav,
 hogen ne gavont ket a zour,
 distreiñ a reont gant o listri goulo.

⁴ Paouezet eo al labour war-dro an douar,
 o vezañ n'eus ket ken a c'hlav,
 ar gouerien mantret-holl a vouch o fennoù.

⁵ Ya, an heizez zoken, war ar maez,
 a zilez he menn, pa n'eus ket a c'hlazur.

⁶ Hag an ezen gouez, en o sav war ar menezioù noazh,
 a c'hwesha an avel evel aourgon,
 da fall ez a o daoulagad, pa n'eus ket ken a c'heot.

⁷ Ma toug hor pec'hedoù testeni en hon enep,
 gra, Aotrou, evit enor da Anv !
 Ya, niverus eo hon dinac'hadurioù,
 a-enep dit hon eus manket.

⁸ Esper Israel, Te, Aotrou,
 e salver da goulz an estrenvan,
 perak e vefes evel un diavaeziad er vro-mañ,
 evel ur beajour na dremen nemet un nozvezh enni?

⁹ Perak e vefes evel un den abafet,
 evel ur brezelour divarrek da saveteiñ?
 Te koulskoude a zo o chom en hon touez, Aotrou,
 hag hon envel a reer gant da Anv, n' hon dilez ket !

¹⁰ Evel-henn e komz an Aotrou diwar-benn ar bobl-mañ : «Ya, plijadur o deus o kantren, n'espernont ket o zreid ! Met an Aotrou n'o c'hav ket diouzh e c'hrad. Setu m'emañ war-nes kaout eñvor eus o fallagriezh ha kastizañ o fec'hedoù.

¹¹ Hag an Aotrou a lavaras din : «Na bed ket a-du gant ar bobl-se evit he mad.
¹² Ma yunont, ne selaouin ket o garmadenn, ma kinnigont loskaberzh ha profadenn,
 n'em bo ket plijadur ganto, rak, dre ar c'hleze, an naonegezh hag ar vosenn ez an d'o

c'has da get.» ¹³ Ha me da lavarout : «A ! Adonai an Aotrou, setu m'emañ ar brofeded o lavarout dezho : Ne welot ket ar c'hleze, ha ne zeuio ket warnoc'h an naonegezh, rak ur peoc'h start eo a roin deoc'h el lec'h-mañ.» ¹⁴ An Aotrou neuze a respontas : «Gevier eo ar pezh a ziougan ar brofeded-se em anv, o c'haset n'am eus ket, urzh ebet n'am eus roet dezho, komz outo n'am eus ket graet. Gweledigezhioù gaouiat, diouganerezh goull, touelladennoù o c'halon, setu petra a gemennont deoc'h !» ¹⁵ En abeg da-se eo evel-henn e komz an Aotrou : «Ar brofeded hag a ziougan em anv, pa n'am eus ket o c'haset, hag a lavar ne vo er vro-mañ nag a gleze nag a naonegezh, eo gant ar c'hleze hag an naonegezh ez aint da goll, ar brofeded-se ! ¹⁶ Hag an dud e tisplegont dezho o diouganou a vezo stlapet er straedoù Jeruzalem a-ziwar-lerc'h an naonegezh hag ar c'hleze, hep na vo den d'o douarañ, int, o gwraez, o mibien hag o merc'hed. Skuilh a rin warno o fallagiezh.»

¹⁷ Lavarout a ri dezho ar gomz-mañ :

«Ra skuilho va daoulagad daeroù puilh,
hep ehanañ da ziverañ na noz na deiz !
Rak a vreadigezh vras eo bet brevet ar werc'hez,
merc'h va fobl, ur gouli dibare !

¹⁸ Ma 'z an war ar maez,
setu ar re lazhet gant ar c'hleze,
ha ma-z an e-barzh kêr,
setu diwaskerezh an naon.

Profeded ha beleien o-unan a ya dre ar vro,
hep mui kompren netra.

¹⁹ Hag-eñ ac'h eus da vat distaolet Youda?
Hag-eñ ac'h eus doñjer ouzh Sion?
Perak ac'h eus skoet ganimp,
hep ma ve evidomp ur pare?

Ar peoc'h a c'hortozed, ha netra vat ne zeu !
Amzer ar bareidigezh, ha setu ar spont !

²⁰ Anaout a reomp, Aotrou,
hor fallagiezh, faot hon tadoù :
rak pec'het hon eus a-enep dit !

²¹ En abeg d'az anv, na ra ket fae warnomp.
Arabat dit disakrañ tron da c'hloar !

Az pezh soñj !
Na dorr ket da emglev ganimp !

²²E-mesk idoloù kleuz ar baganed,
 daoust hag ez eus hiniennoù a lakfe ar glav da gouezhañ?
 Daoust hag ez eo an oabl a ro barradoù?
 Hag-eñ n'eo ket te, Aotrou, hon Doue?
 Dre-se hon eus spi ennout,
 rak te eo a ra kement-se holl.

15 Didruez an Aotrou.

¹ An Aotrou a lavaras din : «Na pa 'n em zalc'hfe dirazon Moizez ha Samouel, n'en em droje ket va c'halon war-zu ar bobl-se. Distlap-i pell diouzh va dremm ha ra 'z aint kuit ! ² Ha ma lavaront dit :»Pelec'h ez aimp?», e lavari dezho : Evel-henn e komz an Aotrou :

An neb a zo evit ar marv, da gaout ar marv,
 An neb a zo evit ar c'hleze, da gaout ar c'hleze !
 An neb a zo evit an naonegezh, da gaout an naonegezh !
 An neb a zo evit an ereidigezh, da gaout an ereoù !

³ Emaon o vont da lakaat da vistri warno pevar skipailh -lavar an Aotrou : Ar c'hleze evit lazhañ, ar chas evit stlejañ, evned an neñv ha loened an douar evit lonkañ ha distrujañ. ⁴ Ober a rin anezho ur spontailh evit holl rouantelezhioù an douar, en abeg da v/Manase, mab Ezekias, roue Youda, abalamour d'e holl dorfedoù e Jeruzalem.

Krizder ar brezel.

⁵ Rak piv en devo truez ouzhit, Jeruzalem,
 ha piv a glemmo warnout?
 Piv a zistroio diwar e hent, e
 vit gouzout penaos emañ ar bed ganit?

⁶ Te eo ac'h eus va distaolet -lavar an Aotrou -
 war da giz ez out aet-te,
 neuze am eus astennet va dorn ez enep ha da ziskaret,
 skuizh e oan o kaout truez !

⁷ O nizez am eus gant an tamouez e bourc'hioù ar vro-mañ,
 diframmet am eus o bugale diganto,
 o distrujet am eus abalamour d'o buhez fall,
 na zistroent ket diouti.

⁸ Laket am eus o intañvezed da vezañ niverusoc'h
 eget traezh ar mor.

Laket am eus da zont war mammoù ar vrezelourien yaouank
 ur gwaster a labour e-kreiz an deiz ;
 laket am eus da gouezhañ warno, a-daol-trumm,
 enkreiz ha braouac'h.

⁹ Emañ o langisañ mamm he seizh bugel,
 hec'h anal a ya diganti,
 hec'h heol a zo aet da guzh pa skede c'hoazh an deiz.
 Setu ma-z eo mezhek ha mantret.
 Hag ar restad anezho a roin d'ar c'hleze
 dirak o enebourien, -lavar an Aotrou.

Klemmoù ha pedenn ar profed.

¹⁰ Gwa me ! O va mamm, dre m'ac'h eus va ganet,
 me hag a zo, evit ar vro a-bezh, un den a rendael hag a dabut.
 Ne brestan na ne amprestan,
 ha koulskoude gant an holl e vezan milliget.

¹¹ E gwirionez, Aotrou,
 hag-eñ n'em eus ket da servijet eus va gwellañ,
 Hag-eñ n'em eus ket da bedet zoken evit va enebour,
 en amzer e walleur hag e koulz e estrenvan?

¹² Daoust ha bruzunañ a c'heller an houarn,
 houarn an hanternoz, hag an arem?

¹³ Da binvidigezh ha da deñzorioù a lezin da vont evel preizh,
 evit netra da baeañ da holl bec'hedoù,
 e-barzh da dachenn-vro a-bezh.

¹⁴ Da lakaat a rin da servijañ er sklavelezh da enebourien
 en ur vro n'anavezez ket,
 rak un tan a zo enaouet em fronelloù,
 a ya da flammañ a-enep deoc'h.

¹⁵ En gouzout a rez, o Aotrou ! Az pezh soñj ac'hanon,
 kemer preder ganin, ha ro dial din war va heskinerien ;
 re habask evel ma 'z out, n'am lez ket da vezañ diskrapet kuit,
 gouvez ez eo evidout e tougan an dismegañs.

¹⁶ P'en em ziskoueze da gomzoù, e lonken anezho,
 da gomzoù a veze evidon levez ha joa va c'halon,
 da Anv eo a veze laketa warnon,
 Aotrou, Doue hollec'halloudek.

¹⁷ N'on ket aet da azezañ e kelc'hiad ar c'hoarzherien
 evit en em ziduiñ,
 dindan va zorn, va-unan-penn em eus azezet,
 rak va leuniet az poa a gounnar.

¹⁸ Perak eo diziwezh va doan,
 dibare va gouli o nac'hañ parañ?
 Daoust hag e vefes evidon evel ur wazh-dour douellus?
 Evel ur froud na c'heller ket kontañ warnañ?

¹⁹ En abeg da-se en deus komzet an Aotrou evel-henn :
 Ma tistroez davedon ma ran dit distreiñ,
 en em zalc'hi dirazon d'am servijañ,
 ha ma tennez an talvoudus eus an didalvoud, e vezi evel va genoù.
 Int a zistroio davedout, met te n'az po ket da zistreiñ daveto.

²⁰ Me a raio ac'hanout evit ar bobl-se ur voger-difenn en arem.
 Stourm a raint a-enep dit, met int-i ne vint ket trec'h warnout,
 rak ganit emañ evit da salviñ ha da zieubiñ - lavar an Aotrou -

²¹ Da zieubiñ a rin eus dorn ar re fallakr,
 da ziframmañ a rin diouzh kraban ar re feuls.

16 Buhez ar profed roet da arouez d'an dud.

¹ Dindan ar gerioù-mañ e teuas ennon komz an Aotrou : ² Na zimezi ket, ha n'az po na mibien na merc'hed el lec'h-mañ. ³ Rak evel-henn e komz an Aotrou diwar-benn ar vibien hag ar merc'hed a vez ganet el lec'h-mañ, diwar-benn ar mammoù a c'han anezho, ha diwar-benn an tadoù a engehent anezho er vro-mañ : ⁴ Ur marv kriz o devo, ha ne vo ket leñvet warno ha ne vint ket douaret, dont a raint da vezañ teil war-c'horre an douar, dre ar c'hleze hag an naonegezh e vezint kaset da get, hag o c'helanoù a yelo da vagadurezh da evned an neñv ha da loened an douar.

⁵ Ya, evel-se e komz an Aotrou : N'a ket e-barzh un ti ma reer ur pred-kañv ennañ, n'a ket da gañvaouiñ na da drueziñ gant an dud, rak lamet am eus va feoc'h diouzh ar bobl-se, -lavar an Aotrou, evel pep grad ha pep truez. ⁶ Bras ha bihan eta, mervel a raint holl er vro-mañ, hep bezañ douaret, hep ma ve leñvet warno, hep ma ve graet evito na troc'hadurioù na kernioù. ⁷ Ne vo ket rannet ar bara gant an hini a zo e kañv, evit e frealziñ en abeg da unan marv; ne vo ket profet dezhañ da evañ ar c'hop a frealzidigezh en abeg d'e dad pe d'e vamm.

⁸ N'a ket kennebeut e-barzh un ti ma reer ur banvez ennañ, evit azezañ ganto, da zebriñ ha da evañ. ⁹ Rak evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Setu ma lakin da steuziañ kuit eus al lec'h-mañ, dindan ho taoulagad hag e-doug ho teizioù, ar youc'hadenn a levenez hag ar griadenn a joa, kanoù ar paotr hag ar plac'h nevez.

¹⁰ Ha p'az po kemennet kement-se holl d'ar bobl-se, ha pa lavarint dit : «Perak en deus an Aotrou diouganet en hon enep ken bras gwalleur? Pehini eo hor faot, pehini ar pec'hed hon eus graet a-enep an Aotrou hon Doue?», ¹¹ e lavari dezho neuze : «En abeg d' ho tadoù bezañ va dilezet, -lavar an Aotrou, dre ma-z int aet war-lerc'h doueed all evit o servijout, ha stouet dirazo betek an douar, me avat o deus va dilezet ha va lezenn n'o deus ket miret. ¹² Ha c'hwi hoc'h-unan hoc'h eus graet gwashoc'h eget ho tadoù, rak setu ma-z a pep hini ac'hanoc'h da heul aheurtterezh e galon fall, evit chom hep va selaou. ¹³ Dre-se, me ho stlapo pell diouzh ar vro-mañ, betek ur vro n'anavezit ket, na c'hwi nag ho tadoù, hag e servijot eno doueed all noz-deiz, rak ne roin ket pardon deoc'h-c'hwi.

Promesa un distro.

¹⁴ En abeg da-se, setu ma tosta devezhioù, - lavar an Aotrou, na vo mui lavaret : «Dre vuhez an Aotrou, hag en deus laket da bignat eus bro-Ejipt mibien Israel»,
¹⁵met : «Dre vuhez an Aotrou hag en deus lakaet mibien Israel da bignat eus bro an hanternoz hag eus an holl vroioù m'en devoa o stlabezet enno !» O lakaat a rin da zistreiñ war o douar, an hini bet roet ganin d'o zadoù.

Kemenn an aloubadeg.

¹⁶ Setu ma kasin pesketaerien niverus, - lavar an Aotrou - ha pesketa a raint ; da-c'houde e kasin hemolc'herien niverus, hag hemolc'hiñ a raint anezho war bep menez, war bep torgenn hag e frailhoù ar reier. ¹⁷ Rak dindan va daoulagad emañ o holl vuanegzh, n'eo ket kuzhet ouzhin, hag o fallagriezh n'eo ket kuzh d'am daoulagad.
¹⁸ Paeañ 'rin dezho an daougementad eus o faot hag eus o fec'hed, dre m'o deus disakret va bro gant kelanoù o loustonioù ha leuniet va hêrezh gant o euzhusterioù.

Distro ar broadoù da Zoue.

¹⁹ Aotrou, va nerzh ha va c'hreñvlec'h, va repu da zeiz an estrenvan,
 Davedout e teuio ar broadoù eus bevennoù an douar;
 En ur lavarout :«Hon tadoù n'o deus bet da lod nemet gevierezh,
 Pompadoù na dalveze da netra.»

²⁰ Daoust hag e c'hell an den dornoberiañ dezhañ e-unan doueed?
 Nann, doueed n'int ket !

²¹ En abeg da-se, setu m'emaon war-nes ober dezho anaout;
 Er wech-mañ, setu ma rin dezho anaout va dorn ha va galloudegezh,
 hag e ouezint ez eo an Aotrou va anv !

17 Pec'hed Youda.

¹ Skrivet eo bet pec'hed Youda gant un engraver houarn,
 gant ur boentenn diamant;
 eo bet engravet war daolenn
 va c'halon ha war gernioù o aoterioù.

² War o feulvanoù hag o feulioù sakr,
 war gement gwezenn c'hlas a zo,
 war an torgennoù uhel.

³ War ar menezioù, e-kreiz ar maezioù,
 Da binvidigezh ha da holl deñzorioù ez an d'o reiñ d'ar preizherezh,
 da uhellec'hioù a bec'hed war da holl dachennad-douar.

⁴ Diskregiñ a ri diouzh da hêrezh, an hini am boa roet dit.
 Da lakaat a rin da servijañ er sklavelezh da enebourien
 en ur vro n'anavezez ket,
 rak an tan hoc'h eus c'hwezet em fronelloù
 ha mont a ra da flammañ da virviken.

Setañsoù a furnez.

⁵Evel-henn e komz an Aotrou :

Milliget ra vo an den en deus fiziañs en den,
hag a ra eus ar "c'hig" e harpell,
e-keit ma-z a e galon pell diouzh an Aotrou.

⁶Heñvel eo ouzh ur jenevreg er c'heoteg
na wel ket an eürusted o tont,
chom a ra e lec'hioù suilhet ar gouelec'h,
en un douar sall, ha n'eus nikun o chom ennañ.

⁷Eürus an den a lak e fiziañs en Aotrou,
hag ez eo an Aotrou danvez e esperañs.

⁸Heñvel eo ouzh ur wezenn plantet e-kichen an doureier,
hag a gas he gwrizioù etrezek red an dour,
n'en deus ket aon pa c'hoarvez ar wrez hag he delioù a chom glas,
zoken en ur bloavezh sec'hor
ne vo ket nec'het ha ne c'hwito ket da zougen frouezh.

⁹Korvigellek eo ar galon, muioc'h eget pep tra,
ha n'eus dezhi pare ebet, piv hec'h anavez?

¹⁰Me, Aotrou, a beurfurch ar galon, a zont al lounezhi,
evit reiñ da bep hini hervez e emzalc'h, hervez frouezh e oberoù.

¹¹Evel ur glujar o c'horiñ vioù n'he deus ket dozvet,
evel-se an hini a binvidika diwar direizhder.
E-kreiz e zeizioù e ranko kuitaat e vadoù,
hag a-benn ar fin, n'eus anezhañ nemet un diskiant.

Pedenn ar profed.

¹²Tron ar c'hloar, lec'hiet-uhel adalek an deroù, lec'h hor santelva !

¹³Spi Israel, o Aotrou, ar re holl az tilez a vezo mezhekaet,
ar re a dec'h pell diouzhit a vo tennet kuit eus ar vro !
rak dilezet o deus mammenn an dourioù bev.

¹⁴Ro din ar pare, Aotrou, hag e vin pareet,
ro din ar silvidigezh, hag e vin salvet, rak va esper out-te.

¹⁵Aze emaint o lavarout :

«Pelec'h emañ komz an Aotrou? Ra zeuio d'en em ober ! »

¹⁶Me avat n'em eus ket pouezet warnout
evit ma c'hoarvezo an drougeur,
n'am eus ket c'hoantaet an deiz a reuz, te en goar !
Ar pezh a zeu er-maez war va muzelloù a zo aze dirak da zremm.

¹⁷Na vez ket evidon ur spont, te, va repu da zeiz ar gwalleur !

¹⁸Ra vo mezhekaet va heskinerien, ha na vin ket mezhekaet-me.

Ra vo spontet ar re-se, ha na vin ket spontet-me !

Degas warno un deiz a walleur, ha torr anezho a dorridigezh doubl.

Diwar-benn miridigezh ar sabad.

¹⁹ Evel-henn en deus komzet ouzhin an Aotrou : «Kae, hag en em zalc'h e-kichen Dor mibien ar bobl, ec'h antre drezi e kêr rouaned Youda, hag ez eont drezi er-maez, hag e-kichen holl dorioù Jeruzalem. ²⁰ Lavarout a ri dezho : «Selaouit komz an Aotrou, rouaned Youda ha Youda a-bezh, ha c'hwi holl, Jeruzalemiz, hag a zeu e-barzh kêr dre an dorioù-mañ. ²¹ Evel-henn e komz an Aotrou : «Diwallit -e riskl ho puhez ez eo- da zougen ur bec'h bennak da zeiz ar sabad, ha da lakaat anezhañ da zont e-barzh dre dorioù Jeruzalem. ²² Ha na lakit bec'h ebet da vont er-maez eus ho tiez da zeiz ar sabad ha na rit labour ebet. Santelait deiz ar sabad hervez m'am eus gourc'hemennet d'ho tadoù. ²³ Int avat n'o deus ket selaouet, n'o deus ket troet o divskouarn da glevout, stennañ o deus graet o choug, evit chom hep selaou hag hep degemer ar gentel.

²⁴ Mar am selaouit gant evezh, -lavar an Aotrou, o chom hep lakaat da zont e-barzh bec'h ebet dre zorioù ar gêr-mañ, da zeiz ar sabad, ma santelait deiz ar sabad, o chom hep ober, en e gerz, labour ebet, ²⁵ neuze ec'h antreo, dre zorioù ar gêr-mañ, rouaned oc'h azezañ war dron David, pignet war girri ha war gezeg, int hag o renerien, gwazed Youda hag annezerien Jeruzalem hag e vo ar gêr-mañ annezet da viken ; ²⁶ hag e teuor eus kêrioù Youda ha trowardroioù Jeruzalem, eus bro-Benjamin, hag eus an izel-vro, eus ar menez hag an Negev, da zegas loskaberzh ha sakrifis, kinnig ezañs, da zegas sakrifisoù a veuleudi da Di an Aotrou.

²⁷ Met ma nac'hit va selaou ha santelaat deiz ar sabad, o chom hep dougen bec'h ebet evit mont e-barzh gantañ dre zorioù Jeruzalem da zeiz ar sabad, neuze e c'hwezhin an tan en he Dorioù, devañ a raio palezioù Jeruzalem, ha ne vougo ket !

18 Yerima e ti ar poder.

¹ Sed ar gomz a zeuas da Yerima a-berzh an Aotrou dre ar gerioù-mañ : ² «Sav ! Diskenn betek ti ar poder, hag eno az lakin da glevout va c'homzoù.» ³ Diskenn a ris betek ti ar poder, ha setu ma labour e gant an turgn. ⁴ Ha pa veze c'hwitet al lestr a veze oc'h ober evel ma c'hoarvez dindan dorn ar poder, e labour e ar pri adarre evit ober un all evel ma plije dezhañ.

⁵ Ha komz an Aotrou a zeuas din evit lavarout din : ⁶ Hag-eñ ne c'hellan ket ober ouzhoc'h, tiegezh Israel, evel ar poder-se, -lavar an Aotrou. Ya, evel ar pri e dorn ar poder, evel-se emaoch-c'hwi em dorn, tiegezh Israel. ⁷ Gwech e komzan, a-enep ur vroad hag a-enep ur rouantelezh, evit diframmañ, ha diskar ha kas da goll ; ⁸ met, ma tistro diouzh he fallagriezh ar vroad-se am bez komzet diwar he fenn, neuze e teu keuz din d'an droug am beze soñj d'ober dezhi. ⁹ Gwech all, e tivizan diwar-benn ur vroad hag ur rouantelezh, ma vo ganti savet-ti ha plantet. ¹⁰ Met, ma ra ar vro-se ar

pezh a zo fall d'am sell, betek chom hep selaou va mouezh, neuze e teu keuz din d'ar vad am beze lavaret ober dezhi. ¹¹ Ha bremañ eta, komz ouzh gwazed Youda hag ouzh annezerien Jeruzalem : Evel-henn e komz an Aotrou : Setu ma turgnan-me en hoc'h enep ur gwalleur ha ma-z itrikan un itrik en hoc'h enep. Distroit eta, pep hini ac'hanoc'h, diouzh hoc'h hent fall, kemmit war-well ho puhezegezh hag hoc'h oberoù . ¹² Met lavarout a raint : «Ne dalv ket a boan ! Fellout a ra dimp heuliañ hor soñjoù, en em ren a raio pep unan hervez fallagriezh e galon aheurtet.»

Israel oc'h ankouaat an Aotrou.

¹³ En abeg da-se, eo evel-henn e komz an Aotrou :
Grit eta goulennoù ouzh ar broadoù :
Piv en deus klevet tra ebet heñvel?
Re a draoù euzhus he deus graet, gwerc'hez Israel !

¹⁴ Ha dilezet e ve ar reier uhel gant erc'h al Liban?
Pe, c'hoazh, ha mont a ra da hesk an doureier fresk
a ziruilh eus ar menezioù?

¹⁵ Hogen, ankouaet on bet gant va fobl !
D'an netra o deus profet ezañs,
asoupet o deus en o hentoù er gwenodennoù a-wechall,
evit bale war riboulioù, war raventoù strouezhek,
¹⁶ evit ober eus o bro betek ur wastidigezh,
un danvez a c'hoap da virviken.

Nep piv bennak a dremeno en he c'hichen
a vo sabatuet hag a hejo e benn.

¹⁷ Evel an avel-reter, e strewin anezho dirak o enebour ;
va c'hein ha n'eo ket va Dremm a roin dezho
da welout da zeiz o reuz.

Diwar-benn ur gwalldaol enep Yheremia.

¹⁸ Lavaret o deus : «Deuit, ha savomp iriennoù a-enep Yheremia, rak ar c'helenn ne raio ket diouer dre faot a veleg, nag a ali dre faot a zen fur, nag ar gomz dre faot a brofed. Deomp, ha skoomp outañ gant hon teod, taolomp pled ouzh pep unan eus e lavaroù.»

¹⁹ Taol evezh ouzhin, Aotrou,
ha klev mouezh ar re a ra tamalloù din.

²⁰ Daoust hag e vez rentet an droug evit ar mad?
pa reont ur foz da lemel diganin va buhez.

Dalc'h koun penaos am eus en em zalc'het dirazout
evit pediñ a-du ganto,
evit distreiñ diouto da gounnar.

²¹ Dre-se, lez o mibien da vont gant an naonegezh
 ha lez-i dindan galloud ar c'hleze,
 Ra vo lamet digant o gwrazez bugale ha pried !
 Ra varvo gant ar vosenn o gwazed !
 Ra vo skoet o faotred yaouank gant ar c'hleze en emgann !

²² Ra vo klevet ur c'harmadeg o tont eus o ziez,
 pa laki, a-daol-trumm, preizherien da blaouiañ warno,
 Rak graet o deus un toull-trap evit va zapout,
 ha kuzhet lasoù dindan va c'hammedoù.

²³ Met te, Aotrou, a anav o holl venozioù a zrouklazh a-enep din.
 Na bardon ket o faot, na ziverk ket o fec'hed a-zirazout,
 ra vint diskaret dirak da sell,
 d'ar c'houlz ma kounnari, gra en o enep !

19 Ar pod-dour torret.

¹ Neuze e lavaras an Aotrou da Yermia : «Kae da brenañ ur picher-pri. Kemer a rin ganit kozhidi eus ar bobl hag un nebeut beleien. ² Kae er-maez etrezek traonienn Benennom, hag a zo ouzh toull dor an Darbodoù. Eno e youc'hi ar c'homzoù a lavararin dit. ³ Lavarout a ri : Selaouit komz an Aotrou, rouaned Youda ha Jeruzalemiz. Rak evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Setu ma lakan da zont war al lec'h-mañ ur gwalleur a-seurt ma voudinello divskouarn kement hini en desko : ⁴En abeg m'o deus va dilezet ha m'o deus farlotet al lec'h-mañ dre lakat ennañ ezañs da zivogediñ evit doueed estren ha na oant ket anavezet na ganto na gant o zadoù na gant rouaned Youda, dre m'o deus leuniet al lec'h-mañ gant gwad ar re zinoaz.

⁵ Savet o deus uhellec'hioù da Vaal evit devin o mibien dre an tan e-giz loskaberzhoù da Vaal, un dra n'am eus gourc'hemennet na lavaret, ha n'he deus biskoazh diwanet em c'halon.

⁶ Rak-se, setu o tont deizioù, -lavar an Aotrou, ma ne vezo mui anvet al lec'h-mañ «an Tofet » ha «Traonienn Benennom», met «Traonienn al Lazhadeg.» ⁷ Kas a rin da netra el lec'h-mañ skiant-vat Youda ha Jeruzalem, o lakaat a rin da gouezhañ dirak o enebourien dre ar c'hleze, ha dre zorn ar re a c'hoanta dezho ar marv, ha lezel a rin o c'horfoù marv da vagadur gant evned an neñv ha da loened an douar. ⁸ Reiñ a rin ar gêr-mañ d'ar wastidigezh ha d'ar goapaerezh. Nep piv bennak a dremeno en he c'hichen a vo sabatuet hag a c'hwitello dirak hec'h holl c'houlzioù. ⁹ O lakaat a rin da zebriñ kig o mibien ha kig o merc'hed, hag en em zebriñ a raint kenetrezo, e-kreiz an estrenvan hag an anken ma vint bet degaset dezho gant o enebourien ha gant ar re a c'hoanta dezho ar marv.»

¹⁰ Bruzunañ a ri ar picher dindan daoulagad ar wazed deuet ganit, ¹¹ hag e lavari dezho :»Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek : En doare-se e vruzunin ar bobl-mañ hag ar gêr-mañ, evel ma vez bruzunet lestr ar poder na c'heller mui adaozañ. Hag e Tofet e vo douaret tud, dre ziouer a blas da zouarañ. ¹² Evel-se e rin d'al lec'h-mañ

—lavar an Aotrou – ha d'e annezidi, en ur lakaat ar gêr-mañ heñvel ouzh Tofet. ¹³Tiez Jeruzalem ha tiez rouaned Youda a vo, evel lec'h Tofet, dic'hlan : An holl diez-se, ma veze lakaet war o zoennoù ezañs da zivogediñ da holl Armead an neñvoù, ha ma veze graet skuilhadennoù-lid d'an doueed estren.»

¹⁴ Pa zistroas Yeremia diouzh Tofet, e-lec'h ma oa bet kaset gant an Aotrou da ziouganañ, e chomas a-sav e leurenn Ti an Aotrou, hag e lavaras d'ar bobl a-bezh : Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : ¹⁵ Setu ma lakan da zont war ar gêr-mañ ha war an holl gêrioù en he zro an holl gwalleur am eus diouganet en hec'h enep, dre m'o deus stennet o choug, evit chom hep selaou va c'homzoù .»

20 Keinvan ha fiziañs ar profed.

¹ Ar beleg Pasour, mab da Emmer, pennevezhier e Ti an Aotrou, a glevas Yeremia o tiouganañ an traoù-se. ² Pasour a lakas skeiñ gant Yeremia, ar profed, hag e zerc'hel er c'hefioù, e-kichen dor Uhel Benjamin, hag a zo e Ti an Aotrou. ³ Hogen, antronoz, Pasour a lakas tennañ Yeremia er-maez eus ar c'hefioù, met Yeremia a lavaras dezhañ : «N'eo mui gant an anv a b/Pasour e vi anvet gant an Aotrou, met gant an hini a “Spont-tro-war-dro”, ⁴rak evel-henn e komz an Aotrou : Setu me o reiñ ac'hanout d'ar spouron, te ha da holl vignoned, kouezhañ 'raint dindan kleze o enebourien, ha da zaoulagad en gwelo ! Ha Youda en e bezh a lakin etre daouarn roue Babel, hag harluet e vo an dud gantañ da Vabel ha skoet gant ar c'hleze. ⁵ Lakaat a rin c'hoazh holl binvidigezhioù ar gêr-mañ, hec'h holl c'hounidigezhioù, kement he deus a dalvoudek, holl deñzorioù rouaned Youda etre daouarn o enebourien, int o freizho hag o c'haso ganto da Vabel. ⁶ Te avat, Pasour, hag ar re holl a chom ez ti, eo d'an harlu ez eot ; da v/Babel ec'h i hag eno e varvi hag eno e vezi douaret, te ha da holl vignoned, ac'h eus diouganet gevier dezho !»

Kendalc'h da glemmoù Yeremia.

⁷ Va lorbet ac'h eus, Aotrou, ya, lorbet on bet, kroget ac'h eus ennon, ha trec'h out bet din !
Danvez a c'hoapaerezh on bet a-hed an deiz,
an holl dud a c'hodis ac'hanon !

⁸ Rak, bewech ma komzan, e rankan youc'hal,
garmiñ, da embann drouknerzh ha gwasterezh !
Rak komz an Aotrou a sach warnon
«dismegañs ha goge a-hed an deiz !»

⁹ Lavaret am eus : «Ne rin mui meneg Anezhañ,
ha ne gomzin mui en e Anv»,
Met em c'halon e oa se evel un tan o teviñ,
ne oan ket gouest da zerc'hel.

¹⁰ Rak klevout a raen kaozioù drouk an engroez :
«Ur spouron a bep tu !
Diskuilhit anezhañ hag e ziskuilhañ a raimp !»

Kement a oa eus va mignoned o c'hedal va lamm :
«Marteze en em lezo da vezañ desevet hag e vimp trec'h dezhañ,
hag e tennimp veñjañs anezhañ.»

¹¹ Met an Aotrou a zo ganin evel un haroz galloudus,
setu perak e streboto va heskinerien, e-lec'h trec'hiñ warnon.
Mezh-ruz e vo ganto, o vezañ chomet hep ober berzh,
mezhekadur peurbadus, na vo ket ankouaet !

¹² Met te, Aotrou hollc'halloudek, te hag a sont an den reizh,
hag a wel al lounezhi hag ar galon,
gra ma welin da veñjañs warno !
Rak etre da zaouarn am eus laket va c'haoz.

¹³ Kanit d'an Aotrou, meulit an Aotrou,
rak dieubet en deus ene ar reuzeudig
diouzh dorn an drougoberourien.

¹⁴ Milliget ra vo an deiz ma-z on bet ganet !
An deiz m'am ganas va mamm, arabat e vefe benniget !

¹⁵ Mallozh war an den a gasas ar c'heloù d'am zad, en ur lavarout :
«Ganet ez eus dit ur paotr» hag a leugnas anezhañ a levnez neuze.

¹⁶ Ra vo gant an den-se evel gant ar c'hêrioù
a voe eilpennet gant an Aotrou, didruez !
Ra glevo garm an argad diouzh ar beure,
ha youc'hadeg ar brezel da goulz kreisteiz !

¹⁷ Rak n'en deus ket va lakaet da vervel e kof va mamm,
va mamm a vije bet neuze va bez,
hag hec'h amzer-dougen he dije padet da virviken !

¹⁸ Perak 'ta on deuet er-maez eus askre va mamm,
evit gwelout an doan hag ar glac'har,
hag evit kuzumiñ va deizioù e-kreiz ar vezh?

21 Respont da gannaded Sedekias.

¹ Sed ar gomz a zeuas da Yerima a-berzh an Aotrou pa voe kaset dezhañ, gant ar roue Sedekias, Pasour, mab Melkia, hag ar beleg Sofonia, mab Maasia, da lavarout dezhañ : ² «Kuzul an Aotrou 'ta evidomp, rak Nabukodonosor, roue Babel, a stourm en hon enep, marteze ez adc'hraio an Aotrou evidomp e holl vurzhudoù, ken e pellaio hennezh diouzhimp?» ³ Yerima a lavaras dezho : «Evel-henn e komzot ouzh Sedekias : ⁴ En doare-mañ e komz an Aotrou, Doue Israel : Lakaat a rin da zistreiñ a-enep deoc'h an armoù-brezel a zo ganeoc'h en ho torn hag e stourmit ganto ouzh roue Babel hag ouzh ar Galdeiz o lakaat seziz warnoc'h, setu ma-z an d'o degas eus an diavaez d'ar mogerioù betek e-kreiz ar gêr-mañ. ⁵ Stourm a rin, me va-unan, en hoc'h enep, astennet va dorn ganin, ha kreñv va brec'h, kounnar ha fulor ennon

ha gant kalz ernez. ⁶ Skeiñ a rin ouzh annezerien ar gêr-mañ, tud ha loened, gant ur vosenn vras ma varvint ganti. ⁷ Da-c'houde, -lavar an Aotrou, e roin Sedekias, roue Youda, e servijerien hag ar bobl, ar re a vo manet er gêr-mañ war-lerc'h ar vosenn, ar c'hleze hag an naonegezh, etre daouarn Nabukodonosor, roue Babel, etre daouarn o enebourien hag etre daouarn ar re a glaske lemel o buhez diganto ; o skeiñ a raint gant barvenn ar c'hleze, dizamant e vo en o c'heñver, digalon ha didruez.

⁸ Ha d'ar bobl-se e lavari : Evel-se e komz an Aotrou : Setu ma lakan dirazoc'h hent ar vuhez ha hent ar marv. ⁹ An neb a chomo e-barzh ar gêr-mañ a varvo a-berzh ar c'hleze, an naonegezh hag ar vosenn, met an neb a yelo er-maez, evit tremen diouzh tu ar Galdeiz o lakaat ar seziz warnoc'h, a vevo hag en devo ar vuhez e-giz e lod er breizhadeg. ¹⁰ Rak troet am eus va Dremm a-bann etrezek ar gêr-mañ evit he gwalleur, ha n'eo ket evit hec'h eurvad, -lavar an Aotrou, etre daouarn roue Babel e vo lakaet, hag hemañ a raio tan ganti.»

Kemennadur da rouaned Youda.

¹Ha kement-mañ evit Ti roue Youda :

Selaouit lavar an Aotrou,

²Tiad David : Evel-henn e komz an Aotrou :

Adalek ar beure en em lakit da varn gant justis;

Dieubit an den dibourc'het diouzh daouarn ar mac'homer,

gant aon na darzhfe evel un tan va c'hounnar,

hep den ebet d'he mougañ, ha na vefe evit devañ.

En abeg da fallagriezh hoc'h oberoù !

³Setu me a-enep dit, annezerez an Draonienn,

roc'h ar gompezenn, -lavar an Aotrou,

c'hwi hag a lavar : «Piv a blaouio warnomp,

piv a zeuio e-barzh hol lec'hioù a repu?»

⁴Me eo an hini a zougo kastiz en hoc'h enep,

hervez frouezh hoc'h oberoù, -lavar an Aotrou,

me hag a lako an tan en he c'hoad,

un tan hag a zevo an holl ardremez war he zro.

22 Enep ar rouaned.

¹ Evel-henn en deus komzet an Aotrou : Diskenn etrezek ti roue Youda, hag eno e lavari ar gomz-mañ, ²lavarout a ri : Selaou komz an Aotrou, roue Youda, te hag a zo azezet war gador-veur David, te, da servijerien ha da bobl, kement a antre dre an dorioù-mañ. ³ Evel-henn en deus komzet an Aotrou : Sevenit ar gwir hag ar reizhded, dieubit an den dibourc'het diouzh daouarn ar mac'homer, an divroad, an emzivad hag an intañvez, arabat deoc'h o gwallgas, o gwallskeiñ, hag ar gwad dizrouk, arabat deoc'h e skuilhañ el lec'h-mañ. ⁴ Mar sevenit e gwirionez an dra-se, neuze ec'h antreo dre zorioù an ti-mañ rouaned oc'h azezañ war gador veur David, pignet war girri ha war gezeg, int, o servijerien hag o fobl. ⁵ Met, mar ne selaouit ket ar c'homzoù-se,

hen touiñ a ran drezon va-unan, -lavar an Aotrou, an ti-mañ a zeuio da vezañ un dismantr.

⁶Rak evel-henn e komz an Aotrou war Di roue Youda :
Bez 'e oas evidon ur Gilc'had, ur pikern eus al Liban ;
mont a ran, m' hen tou, d'ober ac'hanout ur gouelec'h,
ur gêr hep tud o chom enni.

⁷Gouestlañ 'rin a-enep dit diskarerien,
pep hini gant e vinviou ;
skeiñ a raint d'an traoñ da sedrezennou dispar
hag o lakaat da gouezhañ en tan.

⁸Neuze, pa dremenno broadoù niverus e-kichen ar gêr-mañ, e lavaro an dud an eil d'egile : «Diwar be abeg en deus an Aotrou graet evel-se ouzh ar gêr veur-mañ?»
⁹E vo respontet : «En abeg dezho bezañ dilezet an emglev gant an Aotrou, o Doue, ha bezañ stouet d'an douar dirak doueed all evit o servijañ.»

¹⁰Na ouelit ket d'an hini a zo marv
ha na druezit ket warnañ.
Gouelit, gouelit d'an hini a zo aet kuit,
rak ne zistroio mui,
ne welo ket a-nevez e vro c'henidik.

¹¹Rak evel-henn e komz an Aotrou diwar-benn Selloum, mab Josias, roue Youda, hag a zo deut da roue war-lerc'h Josias, e dad : An hini a zo aet er-maez eus al lec'h-mañ ne zistroio mui ennañ. ¹²Rak el lec'h ma-z eo bet harluet, eo eno e varvo, hag eus ar vro-mañ n'en devo mui ken ar gwel anezhi.

A-enep Joakim.

¹³Gwa an hini a sav e di hep damant d'ar reizhded,
hag e gambrou-laez hep doujañ d'ar gwir,
a laka e nesañ da labourat dic'hopr
hag a chom hep reiñ dezhañ priz e labour;

¹⁴Eñ hag a lavar : «Un ti frank a savin din va-unan,
gant solieradurioù ec'hon a gambrou-laez »,
eñ hag a doull ennañ prenester, a c'holo ar sell anezhañ gant sedrez
hag a lak warnañ ur gwiskad liv-tane !

¹⁵Ne c'hellez ket eta bezañ roue, hep bezañ pitilh gant ar sedrez?
Da dad, hag-eñ n'en deus ket debret hag evet?
Met seveniñ a rae ar gwir hag ar reizh,
neuze, e troe pep tra gantañ da vat !

¹⁶ Difenn a rae kaoz ar paour hag an tavanteg,
 neuze ez ae mat pep tra gantañ !
 Daoust ha n'eo ket se va anaout?
 - lavar an Aotrou.

¹⁷ Te avat, n'ac'h eus na daoulagad na kalon,
 nemet gant da c'hounid,
 nemet gant gwad an den didamall, evit e skuilhañ,
 nemet gant ar gwaskerezh hag an drouknerzh, evit o seveniñ.

¹⁸ En abeg da-se, evel-henn en deus komzet an Aotrou
 diwar-benn Joakim, mab Josias, roue Youda :
 Gwazh a-se d'an den-se !

Ne vo ket graet ar gouelvan evitañ :
 «Siwazh, va breur ! Siwazh, va c'hoar !»
 Ne vo ket graet ar gouelvan evitañ :
 «Siwazh, Aotrou, siwazh, e Veurded !»

¹⁹ Douaret e vo evel ma reer d'un azen,
 stlejet ha stlapet e vo en tu-hont da zoriouè Jeruzalem.

A-enep Iekonias.

²⁰ Pign war al Liban ha youc'h,
 e korn-bro ar Bashan ro da vouezh da glevout,
 garm adalek an Abarim,
 rak da holl amourouzien a zo flastret !

²¹ Komzet am eus ouzhit en amzer an distrafuilh,
 lavaret ac'h eus : «Ne selaouin ket.»
 Hennezh eo da emzalc'h adalek da yaouankiz,
 n'ac'h eus ket selaouet va mouezh.

²² Da holl vesaerien, an avel o c'haso da vesa,
 da amourouzien a yelo kuit da brizonidi ;
 neuze e vi leun a vezh
 gant holl fallentez da emzalc'h.

²³ Te hag ac'h eus lakaet war al Liban da annez
 hag a zo neizhiet e-touez ar sedrez,
 nag e hirvoudi, pa c'hoarvezo gant ar gwentloù,
 ur skrijadur evel gant ur vaouez o wilioudiñ !

²⁴ Dre va buhez ! -lavar an Aotrou-, ha pa vefe Iekonias, mab Joakim, roue Youda,
 ur bizoù war va dorn dehou, ac'hano zoken e tiffammfen anezhañ ! ²⁵ Da lakaat a rin
 e krabanou ar re a glask da vuhez diganit, etre daouarn ar re ac'h eus aon razo, etre
 daouarn Nabukodonosor, roue Babel, hag etre daouarn ar Galdeiz. ²⁶ Da stlepel a rin,

te ha da vamm he deus da c'hanet, en ur vro estren e-lec'h n'oc'h ket bet ganet, hag eno e varvot. ²⁷ Ar vro, avat, e-lec'h ma c'hoantaont distreiñ, ne zistroint ket enni.

²⁸ Daoust ha bez' ez eo ul lestr-kegin disprizus ha torret,
an den-se, a zo anezhañ Iekonias,
pe un dra ha n'eus den o kaout c'hoant anezhañ?
Perak int bet bannet, eñ hag e lignez,
stlapet en ur vro n'o doa ket anaoudegezh anezhi?

²⁹ Douar ! douar ! Douar ! Selaou komz an Aotrou ;
³⁰ Evel-henn e komz an Aotrou, Enskrivit an den-mañ :
«Un divugel, un den na dro ket mat an traoù gantañ en e vuhez»,
rak eus e lignez, hini ebet ne zeuio a-benn
da azezañ war gador veur David,
na da ober c'hoazh e vestr e Youda.

23 Roue reizh an da-zont, hag an distro eus an harlu.

¹ Gwa ar vesaerien a gas da goll hag a stlabez tropell va feurvan, - lavar an Aotrou !
² Ken da-se eo evel-henn e komz an Aotrou, Doue Israel, a-enep ar vesaerien a dle lakaat va fobl war ar peuriñ : C'hwi eo hoc'h eus strewet va dañvadezed, argaset anezho hep kemer preder ebet ganto. Mat ! Me eo a gemero preder, a-enep deoc'h, gant fallagriezh hoc'h oberoù - lavar an Aotrou. ³ Ha me a zastumo an nemorant eus va dañvadezed eus an holl vroioù e-lec'h m' am bo argaset anezho, hag o lako da zistreiñ war o zachenn ; frouezh a daolint ha niverus e teuint da vezañ. ⁴ Lakaat a rin en o fenn mesaerien hag a raio dezho peuriñ ; n'o devo mui aon ha ne vezint mui strafuilhet, ne vo mui dianket hini ebet, - lavar an Aotrou.

⁵ Setu o tont devezhioù – lavar an Aotrou,
ma lakin da ziwan da Zavid un egin reizh ;
ren a raio evel roue, ha fur e vo en e oberoù,
seveniñ a raio ar gwir hag ar reizhded e-barzh ar vro.

⁶ En e zeizioù e vo saveteet Youda
hag e vo Israel o chom en diriskl,
ha sed an anv a vo roet dezhañ :
«An Aotrou hor reizhded.»

⁷ En abeg da-se, setu o tont devezhioù, – lavar an Aotrou, ma ne vo mui lavaret :
«Bev eo an Aotrou hag en deus lakaet bugale Israel da bignat eus bro Ejipt ! », met :
«Bev eo an Aotrou hag en deus lakaet diskennidi tiegezh Israel a bignat ha da zont eus bro ar sterenn hag eus an holl vroioù e-lec'h m'en devoa argaset anezho, evit ma raint o annez war o douar !»

Enep ar fals-profeded.

⁹ *Evit ar brofeded :*

Rannet eo va c'halon em askre,
skrijañ a ra va holl eskern ;
evel un den mezh emañ, evel un den trec'het gant ar gwin
en abeg d'an Aotrou hag en abeg d'e gomzoù santel.

¹⁰ Rak leun eo ar vro gant an taolioù-avoultriezh,
- ya, abalamour d'an dud-se emañ ar vro e kañv,
ha disec'het peurvanoù ar gouelec'h
o redadennoù a denn d'ober an droug
hag o c'halonegezh da seveniñ ar pezh na zere ket.

¹¹ Ya, ar profed zoken, ar beleg zoken a zo disakr,
betek em Zi am eus kavet o fallagriezh. - Lavar an Aotrou.

¹² En abeg da-se e teuo an hent a heuliont
da vezañ un douar risklus ;
bountet e vint en deñvalijenn hag e kouezhint enni,
rak lakaat a rin da zont warno an drougeur,
bloavezh o c'hastiz, – lavar an Aotrou.

Evit profeded Samaria :

¹³ E-touez profeded Samaria
em eus gwelet an diskiantegezh :
Diouganet o deus dre Vaal
ha diheñchet va fobl Israel ;

¹⁴ Met e-touez profeded Jeruzalem
em eus gwelet euzhusterioù :
ober avoultriezh, bevañ e-kreiz gevier,
reiñ harp d'an drougouberourien,
e-doare na zistro den ebet diouzh e fallagriezh :
Holl ez int deuet da vezañ evidon evel Sodom
hag annezerien ar gêr evel Gomora.

¹⁵ En abeg da-se, evel-henn en deus komzet Aotrou hollc'halloudek
a-enep ar brofeded :

Setu ma rin dezho debriñ hueleñn c'hwerv
hag evañ dour kontamm ennañ ;
rak, o tont eus profeded Jeruzalem,
he deus an dizeoliezh gounezet ar vro a-bezh.

¹⁶ Evel-henn en deus komzet Aotrou hollc'halloudek :
Na selaouit ket komzoù ar brofeded-se, ho touellañ a reont,
gweledigezhioù o c'halon eo a zibunont,
n'eo ket ar pezh a zeu eus genou an Aotrou.

¹⁷ An hardizhegezh o deus da lavarout d'ar re a ra fae war gomz an Aotrou : «Ar peoc'h ho pezo !»,
ha d 'ar re a gerzh diouzh aheurterezh o c'halon :
«Ne c'hoarvezo ganeoc'h droug ebet !»

¹⁸ Met piv a zo bet e kuzul an Aotrou?
evit bezañ en gwelet ha klevet e gomz?
Piv en deus taolet pled ouzh e lavar ha selaouet?

¹⁹ Setu korventenn an Aotrou :
Ar gounnar a zo deut er-maez,
hag ar barr-avel a zo digabestret,
emañ o plaouiañ war benn ar fallakred.

²⁰ Kounnar an Aotrou ne droio ket diwar hec'h hent,
keit ha n'en devo ket sevenet
ha kaset da-benn mennadoù e galon ;
gant an deizioù o tremen e komprenot ervat kement-se.

²¹ Kaset n'am eus ket ar brofeded-se, hag e redont !
Komz outo n'am eus ket graet, hag e tiouganont !

²² Mar o deus kemeret perzh em c'huzul,
neuze ra lakint va fobl da glevout va c'homzoù,
r' o lakint da zistreiñ diouzh an hent fall a zo o hini
ha diouzh fallagriezh o oberoù.

²³ Hag-eñ ez on hepken un Doue a-dost – lavar an Aotrou -
ha n'on ket ken un Doue a-bell?

²⁴ Hag-eñ e c'hell un den en em guzhat e toulloù-kuzh,
hep ma weljen-me anezhañ? - lavar an Aotrou.
An neñv hag an douar, hag-eñ n'eo ket leun ganin?
- lavar an Aotrou.

²⁵ Klevet am eus ar pezh a lavaront,
ar brofeded-se a ziougan en ur lavarout :
«Un huñvre am eus bet !
un huñvre am eus bet ! »

²⁶ Betek pegoulz e vo kont evel-se e kalon ar brofeded
a ziougan gevier,
en ur ziouganañ touelladurioù o c'halon?

²⁷ Int hag a venn, gant an huñvreoù a zanevellont an eil d'egile,
lakaat va fobl da ankounac'haat va anv,
evel m'o deus o zadoù ankouaet va anv evit Baal?

²⁸ Ur profed hag en deus un huñvre
ne zanevell nemet an huñvre,
met an hini en deus va c'homz,

hennezh ez-leal a lavar va c'homz.
 Petra 'zo boutin etre ar plouz hag ar gwinizh?
 - lavar an Aotrou.

²⁹ Hag-eñ n'eo ket va c'homz evel an tan,
 -lavar an Aotrou,
 evel ar morzhol o vreviñ ar roc'h?

³⁰ En abeg da-se emañ a-enep ar brofeded
 – lavar an Aotrou,
 a laer va c'homzoù an eil digant egile.

³¹ Setu me a-enep ar brofeded
 - lavar an Aotrou,
 a ra implij eus o zeod evit distagañ diouganoù.

³² Setu me a-enep ar brofeded a ziougan huñvreoù gaouiat,
 - lavar an Aotrou,
 a zanevell anezho, hag a ziheñch va fobl
 gant o gevier hag o brabañserezh,
 pa n'am eus-me nag o c'haset na roet dezho va urzhioù,
 ha pa ne dalvezont da netra holl d'ar bobl-mañ,
 - lavar an Aotrou.

³³ Ha pa vi goulennataet gant un den eus ar bobl-mañ, pe gant ur profed pe gant ur beleg o lavarout : «Petra eo *samm* an Aotrou?», e lavari dezho : C'hwi eo ar *samm-se*, ha mont a ran d'ho tisteurel – lavar an Aotrou.

³⁴ Hag ar profed, ar beleg pe an den eus ar bobl-mañ hag a lavaro «Samm an Aotrou», me a skoio kastiz ouzh an den-se ha re e diad. ³⁵ Setu amañ penaos e tleot komz kenetrezoù h diwar-benn an diouganoù : «Petra en deus respontet an Aotrou », ha «Petra en deus lavaret an Aotrou?» ³⁶ Met ar c'herienn : « *samm* an Aotrou » ne reot mui implij anezhi, rak ur samm a c'hellfec'h bezañ evit an neb a rafe ganti, peogwir e tistroit diouzh o ster komzoù an Doue bev, Aotrou hollc'halloudek, hon Doue. ³⁷ Evel-henn eta e c'houlenni ouzh ur profed : « Petra en deus respontet dit an Aotrou?» ha « Petra en deus lavaret an Aotrou?» ³⁸ Met ma lavarit « *Samm* an Aotrou », neuze evel-henn e komz an Aotrou : Peogwir e lavarit ar gomz-se « *Samm* an Aotrou » daoust d'an difenn am eus graet en ur lavarout deoc'h : arabat lavarout « *Samm* an Aotrou.» ³⁹ Mat ! Setu m'o tibradin ha m'o tistaolin pell diouzh va dremm, c'hwi hag ar gêr am eus roet deoc'h ha d'ho tadoù. ⁴⁰ Ha skeiñ a rin ganeoc'h un dismegañs hollbadus, ur vezhegezh da viken ha na vo morse ankouaet.

24 An daou gavellad fiez.

¹ An Aotrou am lakas da welout, ha setu : Daou gavellad fiez a oa dirak Templ an Aotrou. Kement-mañ a oa goude m'en devoa Nabukodonosor, roue Babel, harluet diouzh Jeruzalem Iekonias, mab Joakim, roue Youda, kenkoulz ha pennadurezhioù Youda, ar goved hag an alc'houezerien, hag o c'haset kuit gantañ da Vabel. ² Unan eus

ar c'havelloù e oa fiez kaer-tre ennañ, evel fiez prim, en egile avat e oa fiez fall-put, eus ar re na c'heller ket o debriñ, ken fall ha ma 'z int.

³ Hag an Aotrou a lavaras din : « Petra 'welez, Yeremia? » Hag e lavaris : « Fiez : ar fiez mat a zo mat-tre,, hag ar re fall, fall-put, ha ne c'heller ket o debriñ, gant ar fall ez int. » ⁴ Ha komz an Aotrou a zeuas din evit lavarout din : ⁵ Evel-henn e komz an Aotrou, Doue Israel : « Evel ar fiez-se, evel-se e sellin evit o mad ouzh harluidi Youda, bet kaset ganin ac'hann da vro ar Galdeiz. ⁶ Treiñ a rin va daoulagad etrezek enno evit o mad hag ober a rin dezho distreiñ e-barzh ar vro-mañ, ober a rin un ti ganto hag o diskar ne rin ket, o flantañ a rin hag o digrakañ ne rin ket. ⁷ Ur galon a roin dezho evit anaout ez on an Aotrou. Va fobl e vezint ha me a vo o Doue, rak distreiñ a raint etrezek ennon a-greiz o c'halon. ⁸ Hogen, evel ar fiez fall na c'heller o debriñ, ken fall ma 'z int, - ya, evel-se e komz an Aotrou, evel-se e rin ouzh Sedekias, roue Youda, e bennadurezhioù hag ar peurrest eus Jeruzalem, ar re a zo chomet e-barzh ar vro hag ar re a zo annezet e bro Ejipt. ⁹ Ober a rin anezho ur spontailh evit holl rouantelezhioù an douar, un danvez a zismegañs hag ur fablenn, un danvez a c'hoap hag a vallozh en holl lec'hioù m'am bezo argaset anezho. ¹⁰ Kas a rin en o zouez ar c'hleze, an naonegezh hag ar vosenn, betek ma vezint steuziet a-ziwar an douar am eus roet dezho kenkoulz ha d'o zadoù. Babel, gwalenn Doue, a vo kastizet d'he zro.

25 Kastiz Babilon.

¹ Sed ar gomz a zegouezhas gant Yeremia war bobl Youda en he fezh, e-kerz pevare bloavezh-ren Joakim, mab Josias, roue Youda ; -bez' e oa bloavezh-ren kentañ Nabukodonosor, roue Babel, ² ar gomz a lavaras Yeremia, ar profed, war holl bobl Youda hag holl Jeruzalemiz, gant ar gerioù-mañ : ³ Abaoe trizekvet bloavezh-ren Josias, mab Amon, roue Youda, betek an deiz-mañ, setu tri bloavezh warn-ugent ma-z eo degouezhet ganin komz an Aotrou, ha m'am eus komzet ouzhoc'h hep skuizhañ, ha n'hoc'h eus ket selaouet ! ⁴ An Aotrou en deus kaset davedoc'h e holl servijerien ar brofeded, hep skuizhañ, ha n'hoc'h eus ket selaouet na troet ho skouarn evit klevout. ⁵ Lavarout a rae deoc'h : « Distroit 'ta pep hini diouzh hoc'h hent fall ha diouzh fallagriezh hoc'h oberoù, hag e chomot war an dachenn-douar a zo bet roet deoc'h gant an Aotrou, deoc'h ha d'ho tadoù, a-viskoazh da-viken. ⁶ Arabat deoc'h mont war-lerc'h doueed all evit o servijañ ha stouiñ dirazo, na va lakaat da gounnariñ gant oberoù ho taouarn ; neuze ne rin droug ebet deoc'h. ⁷ Met n'hoc'h eus ket va selaouet -lavar an Aotrou, e doare d'am lakaat e kounnar gant oberenn ho taouarn, evit ho kwalleur. ⁸ En abeg da-se, evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek : « Peogwir n'hoc'h eus ket selaouet va c'homzoù, setu ma ran degas holl veuriadoù an hanternoz – lavar an Aotrou, da vont gant Nabukodonosor, roue Babel, ha ma rin dezho dont a-enep ar vro-mañ, a-enep an annezerien anezhi hag a-enep an holl vroioù-mañ a zo en he zro. O gouestlañ a rin d'al lazhadeg hag ober a rin anezho un dachenn drastet, goap warni ha leun a zismantroù da-viken. ¹⁰ Lakaat a rin da vont kuit diouzh o c'hêr ar c'hrouifadeg hag ar youc'hadeg a levenez, kan ar pried yaouank ha kan ar plac'h nevez, trouz ar maen-milin ha sklerijenn ar gleuzeur. ¹¹ Ar vro-mañ

a-bezh a zeuio da vezañ dismantr ha gwastidigezh, ha sklavourien e vezint e-mesk ar broadoù e-pad dek vloaz ha tri-ugent. ¹² Ha, pa vo bet peurdremenet an dek vloaz ha tri-ugent, e skoin gant roue Babel ha gant ar vroad-se, - lavar an Aotrou, en abeg d'o faot, kenkoulz ha gant bro ar Galdeiz : Ober a rin anezho rivinoù peurbadel. ¹³ Lakaat a rin da zont war ar vro-mañ an holl gomzoù am eus lavaret en hec'h enep, an holl gement a zo skrivet el levr-mañ, ar pezh en deus Yerima diouganet a-enep an holl vroadoù, ¹⁴ rak broadoù galloudek ha rouaned veur o aloub, int ivez, ha me a rento dezho hervez o doare-ober hag hervez oberenn o daouarn.

Kop kounnar an Aotrou.

¹⁵ Rak evel-henn en deus komzet ouzhin an Aotrou, Doue Israel : « Kemer eus va dorn ar c'hopad a win a gounnar, hag e laki da evañ dioutañ an holl vroadoù az kasan daveto : ¹⁶ Evañ a raint, charigellat ha mont e belbi, en abeg d'ar c'hleze a gasan en o zouez ! » ¹⁷ Hag e kemeris an hanaf eus dorn an Aotrou, ha me lakaat da evañ dioutañ an holl vroadoù en doa an Aotrou va c'haset daveto : ¹⁸ Jeruzalem ha kêrioù Youda, he rouaned hag he friñsed, evit reiñ anezho d'an dismantr, d'an drastidigezh, d'ar goapaerezh ha d'ar mallozh, evel ma c'hoarvez en deiz-man. ¹⁹ Faraon, roue Ejipt, e servijerien, e bennadurezhioù hag e bobl a-bezh; ²⁰ hag holl verniad an hironed, gant holl rouaned bro Ous, hag holl rouaned bro ar Filistined : Ashkelon, Gaza, Ekron hag ar peurrest eus Ashdod, ²¹ Edom, Moab gant mibien Ammon, ²² holl rouaned Tir gant holl rouaned Sidon, ha rouaned an inizi tramor : ²³ Dedan, Tema, Bouz, an holl dud « touzet korn o zal », ²⁴ gant holl rouaned Arabia, hag holl rouaned ar c'huzh-heol hag annezerien ar gouelec'h, ²⁵ holl rouaned Zimri, holl rouaned Elam hag holl rouaned Media, ²⁶ holl rouaned an hanternoz, ar re a zo tost hag ar re a zo pell, an eil war-lerc'h egile, hag holl rouaned an tir war-c'horre an atil. Ha war o lerc'h ec'h evo roue Sesak.

²⁷ Lavarout a ri dezho : « Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : « Evit, en em vezvit, dislonkit ha kouezhit, na savot mui ken en ho sav dirak ar c'hleze a gasan en ho touez. » ²⁸ Ma nac'hont, avat, kemer eus da zorn an hanaf evit evañ dioutañ, e lavari dezho : « Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek : evañ a rankot, ²⁹ rak setu ma-z eo er gêr anvet gant va Anv en em lakan-me d'ober droug, ha c'hwi a c'hellje chom digastiz ! Ne chomot ket digastiz, rak gervel a ran ar c'hleze a-enep holl annezerien an douar, -lavar Aotrou hollc'halloudek. »

³⁰ Ha te a ziougano dezho an holl gomzoù-mañ, lavarout a ri dezho :

An Aotrou a yud eus an nec'h,
eus e annez santel e ro nerzh d'e vouezh,
yudal, yudal a ra a-enep e zomani,
teurel a ra ur rifal evel ma ra breserien ar vendem
a-enep holl annezerien an douar.

³¹ Ar safar a zo degouezhet betek penn pellañ an douar :
rak prosezañ a ra an Aotrou a-enep ar broadoù,
en em lakaat a ra da varn kement den bev a zo :
ar fallakred, o reiñ a ra da zremm ar c'hleze, – lavar an Aotrou.

³² Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Setu ma teu ur gwalleur ha ma tibuno eus an eil broad d'eben,
ha ma sav ur mell korventenn eus penn pellañ an douar.

³³ Bez' e vo tud tizhet gant an Aotrou en deiz-se,
eus ur penn d'ar bed d'egile,
ne vo na graet kañv na roet douaridigezh dezho ;
teil e teuint da vezañ war-c'horre an douar.

³⁴ Yudit, mesaerien, ha garmit,
torimellit war an douar, mistri an tropell,
rak echu eo gant ho teizioù, a-benn al lazhadeg,
kouezhañ a reot evel tourzed eus an dibab.

³⁵ Repu ebet mui evit ar vesaerien,
silvidigezh ebet mui evit renerien an tropell !

³⁶ Selaouit garmadeg ar vesaerien, yudadeg mistri an tropell,
rak an Aotrou en deus gwastet o feurvan.

³⁷ Kaset eo bet da get an tachennoù-peuriñ druz
dirak taerijenn kounnar an Aotrou.

³⁸ Al leon en deus kuitaet e strouezheg ;
ya, un dachenn wastet eo deut o bro da vezañ,
en abeg d'ar c'hleze drastus,
en abeg da daerijenn e gounnar.

26 Yeremia paket ha barnet en abeg d'e brezegenn a-enep an Templ.

¹ E deroù amzer-ren Joakim, mab Josias, roue Youda, ar gomz-mañ a-berzh an Aotrou a zeuas da Yeremia dindan ar gerioù-mañ : ² Evel-henn e komz an Aotrou : en em laka war leurenn Ti an Aotrou, hag e lavari a-enep holl dud kêrioù Youda a zeu da azeuliñ e-barzh Ti an Aotrou an holl gomzoù am eus roet urzh dit da lavarout dezho, na lam kuit ger ebet ! ³ Marteze e selaouint hag e tistroint pep hini diouzh an hent fall a zo o hini ; hag em bo keuz d'an droug am eus soñj d'ober dezho, en abeg da fallagriezh o oberoù. ⁴ Lavarout a ri dezho : « Evel-henn e komz an Aotrou : Ma n'am selaouit ket, en ur vale hervez va Lezenn-me bet lakaet ganin dirazoc'h, ⁵ en ur deurel pled ouzh komzoù va servijerien ar brofeded a gasan-me deoc'h hep skuizhañ, daoust n'ho selaouit ket, ⁶ me 'lakaio an Ti-mañ evel Silo hag a raio eus ar gêr-mañ ur villigadenn evit holl vroadoù an douar.

⁷ Ar veleien, ar brofeded hag ar bobl a-bezh a glevas Yeremia o lavarout ar c'homzoù-se e Ti an Aotrou. ⁸ Pa voe 'ta echu gant Yeremia lavarout kement a oa bet gourc'hemennet dezhañ gant an Aotrou diskleriañ d'an holl dud, neuze, ar veleien hag ar brofeded a grogas ennañ, en ur lavarout : « A dra sur, mervel a ri ! ⁹ Perak ac'h eus diouganet en anv an Aotrou, en ur lavarout : Evel Silo e vo an Ti-mañ ; hag ar gêr-mañ a vo dismantrou anezhi, hep den ebet o chom enni ken? » Ar bobl a-bezh en em zastumas en-dro da Yeremia, e Ti an Aotrou. ¹⁰ Klevet ganto ar c'homzoù-se,

pennadurezhioù Youda a bignas eus palez ar roue da Di an Aotrou hag a azezas da varn e Toull Dor Nevez Ti an Aotrou.

¹¹ Ar veleien hag ar brofeded a lavaras d'ar pennadurezhioù ha d'ar bobl a-bezh : « Ar marv a zo dleet d'an den-mañ, rak diouganet en deus a-enep ar gêr-mañ, evel m'hoc'h eus klevet gant ho tivskouarn ! » ¹² Met Yheremia a respontas d'ar pennadurezhioù ha d'ar bobl a-bezh : « An Aotrou en deus va c'haset da ziouganañ d'an Ti-mañ ha d'ar gêr-mañ an holl gomzoù hoc'h eus klevet. ¹³ Bremañ 'ta, gwellait ho puhezegezh hag hoc'h oberoù ha taolit evezh ouzh mouezh an Aotrou, ho Toue, hag an Aotrou en devo keuz d'an droug en deus komzet ober en hoc'h enep. ¹⁴ Me, avat, setu m'emaon etre ho krabanoù, grit ouzhin evel ma kavo deoc'h ez eo mat ha reizh. ¹⁵ Koulskoude, gouezit ervat kement-mañ : mar grit din mervel, eo ur gwad dinoaz a lakot warnoc'h hoc'h-unan, war ar gêr-mañ ha war hec'h annezerien ; rak, e gwirionez, an Aotrou en deus va c'haset davedoc'h, evit kemenn ouzh ho tivskouarn an holl gomzoù-se. »

¹⁶ Ar pennadurezhioù hag ar bobl a-bezh a lavaras d'ar veleien ha d'ar brofeded : « An den-se n'eo ket dleet dezhañ ar marv, rak en anv an Aotrou, hon Doue, eo en deus komzet ouzhimp. » ¹⁷ Neuze en em lakas en o sav un nebeut gwazed eus henaourien ar bobl hag ¹⁸ e lavarjont da vodadeg ar bobl en he fezh : « Mika, eus Moreshet, hag a ziougane en amzer Ezekias, roue Youda, en deus lavaret mat da holl bobl Youda :

Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Sion a vo un tamm douar-labour,
ha Jeruzalem ur bern dismantrou,
ha menez an Ti a vo un uhelenn gant gwez warni.

¹⁹ Daoust ha bez' en deus Ezekias, ha gantañ Youda a-bezh, e lakaet da vervel? Daoust ha n'en deus ket bet aon rak an Aotrou hag aspedet Dremm an Aotrou, ken en defe an Aotrou keuz d'an droug en doa komzet anezhañ en o enep. Ha ni a lakfe warnomp hon-unan un droug ken bras. »

²⁰ Bez' e voe c'hoazh ur gwaz hag a ziougane en anv an Aotrou, Ouria, mab Semeya, eus Kiriatiarim. Diouganañ a reas a-enep ar gêr-mañ hag a-enep ar vro-mañ, gant an hevelep gerioù ha Yheremia. ²¹ Ar roue Joakim, e holl ofiserien hag e holl dierned, o vezañ klevet e gomzoù, a glaskas e lakaat da vervel. Ouria, o vezañ en gouezet, en devoe aon ; tec'hout a reas hag erruout en Ejipt. ²² Met ar roue Joakim a gasas d'an Ejipt Elnatan, mab Akbor, ha gantañ un nebeut gwazed. ²³ Lakaat a rejont Ouria da zont er-maez eus an Ejipt hag e zegas d'ar roue Joakim, a skoas anezhañ gant ar c'hleze, hag a stlapas e gorf en toull-bez ar bobl boutin. ²⁴ Hogen, Yheremia a voe harpet gant Ac'hikam, mab Shafan, a viras na vefe lakaet etre krabanoù ar bobl evit bezañ lakaet da vervel.

27 Jestr-arouez ar yev ha kemennadur da rouaned ar c'huzh-heol.

¹ E deroù amzer-ren Sedekias, mab Josias, ar gomz-mañ a zegouezhas gant Yerima a-berzh an Aotrou, dindan ar gerioù-mañ : ² Evel-henn e komzas an Aotrou din : Gra dit da-unan ereoù hag ur vazh-yev hag o laka war da choug. ³ Da-c'houde, e kasi ur c'hemenn da roue Edom, da roue Moab, da roue mibien Ammon, da roue Tir ha da roue Sidon, dre hantererezh o c'hannaded hag a zo deut da Jeruzalem da gavout Sedekias, roue Youda. ⁴ Gourc'hemenn a ri dezho diskleriañ kement-mañ d'o mistri : Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel :

Komz a reot evel-henn ouzh ho mistri :

⁵ Me eo am eus graet an douar,
an den hag al loened a zo war-c'horre an douar,
dre va nerzh bras ha va brec'h astennet,
hag o reiñ a ran d'an neb a gav din eo mat o reiñ dezhañ.

⁶ Ha bremañ, me am eus laket an holl vroioù-se etre daouarn Nabukodonozor, roue Babel, va servijer, loened ar maezioù zoken am eus roet dezhañ, evit m'e servijint. ⁷ An holl vroadoù en servijo, eñ, e vab ha mab e vab, ac'hann ma teuio ivez amzer e vro, ma vo lakaet dindan sujidigezh kalz broadoù ha kalz rouaned. ⁸ Neuze, ar vroad pe ar rouantelezh na servijo ket anezhañ ; Nabukodonozor, roue Babel, hag an hini na lakaio ket he gouzoug e-barzh yev roue Babel, e tegasin kastiz a-enep ar vroad-se, dre ar c'hleze, an naonegezh hag ar vosenn, -lavar an Aotrou, ac'hann m'am bo he lakaet da vont da get dre e zorn. ⁹ C'hwi eta, na selaouit ket ho profeded, ho tivinourien, ho tiplegerien-huñvreoù, ho lennerien-planedennoù hag ho strobinnerien, hag a lavar deoc'h : "Ne vezot ket mevelien da roue Babel !" ¹⁰ Rak gevier eo a ziouganont deoc'h, ha neuze e c'hoarvezo deoc'h bezañ kaset kuit eus ho touar, bezañ argaset ha mont da goll. ¹¹ Met ar vroad a lakaio he gouzoug e yev roue Babel hag a servijo anezhañ a vo lezet ganin war e zouar, -lavar an Aotrou, a labouro anezhañ hag a raio e annez warnañ.

¹² Hag ouzh Sedekias, roue Youda, e komzis en hevelep doare gant ar gerioù-mañ : « Lakit ho kouzoug e yev roue Babel, servijit anezhañ, eñ hag e bobl, hag e vevot. ¹³ Perak e varvfech, te ha da bobl, dre ar c'hleze, an naonegezh hag ar vosenn, hervez m'en deus lavaret an Aotrou evit ar vroad na servijo ket roue Babel? ¹⁴ Na selaouit ket komzoù ar brofeded hag a lavar deoc'h "Ne servijot ket roue Babel", rak gevier eo a ziouganont deoc'h. ¹⁵ Rak o c'has n'am eus ket graet, lavar an Aotrou, int hag a ziougan deoc'h gevier em anv, en doare m'hoc'h argasin ha ma-z eot da goll, c'hwi hag ar brofeded a ziougan deoc'h.

¹⁶ Hag ouzh ar veleien hag ouzh ar bobl a-bezh e komzis gant ar gerioù-mañ : Evel-henn e komz an Aotrou : Na selaouit ket komzoù ho profeded hag a ziougan deoc'h, o lavarout : "Setu listri Ti an Aotrou degaset en-dro deoc'h diouzh Babel, ha buan !" Rak gevier eo ar pezh a ziouganont. ¹⁷ N'o selaouit ket ; servijit roue Babel, hag e vevot. Perak e teufe ar gêr-mañ da vezañ un dismantr? ¹⁸ Met ma-z int profeded ha m'emañ ganto komz an Aotrou, ra aspedint eta dirak Aotrou hollc'halloudek, evit

na vo ket degaset da Vabel an traezoù a chom e Ti an Aotrou, e ti roue Youda hag e Jeruzalem. ¹⁹ Rak evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek diwar-benn ar peulvanoù, ar Mor, ar sichennoù hag an traezoù all a chom er gêr-mañ, ²⁰ ar re n'int ket bet kemeret gant Nabukodonozor, roue Babel, p'en deus dezouget eus Jeruzalem da Vabel Iekonias, mab Joakim, roue Youda hag holl bennadurezhioù Youda ha Jeruzalem. ²¹Ya, evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel, diwar-benn an traezoù a chom e Ti an Aotrou, e ti roue Youda hag e Jeruzalem : ²²Da Vabel e vint kaset, hag eno e chomint betek an deiz ma taolin pled outo, -lavar an Aotrou, m'o lakin da sevel en-dro, ha da zistreiñ el lec'h-mañ.

28 Ar rendael gant ar profed Hanania.

¹ Hogen, er bloavezh-se end-eeun, e deroù amzer-ren Sedekias, roue Youda, d'ar pevare bloaz, d'ar pempvet miz, ar profed Hanania, mab da Azour, hag a oa eus Gabaon, a gomzas ouzhin evel-henn, e Ti an Aotrou, dirak ar veleien hag ar bobl a-bezh : ²« Evel henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Torret am eus yev roue Babel ! ³ Daou vloaz all c'hoazh, hag e lakan da zistreiñ el lec'h-mañ an holl draezoù eus Ti an Aotrou en deus Nabukodonozor, roue Babel, kemeret eus al lec'h-mañ ha kaset gantañ da Vabel. ⁴ Iekonias ivez, mab Joakim, roue Youda, hag an holl harluidi eus Youda aet da Vabel a lakin da zistreiñ d'al lec'h-mañ, -lavar an Aotrou, ya, terriñ a ran yev roue Babel ! »

⁵ Neuze, Yeremia, ar profed, a respontas d'ar profed Hanania, dirak ar veleien hag an holl bobl bodet e Ti an Aotrou. ⁶ Ha Yeremia, ar profed, a lavaras : « Amen ! Evel-se ra raio an Aotrou ! Ra seveno an Aotrou ar c'homzoù ac'h eus diouganet, dre lakaat da zistreiñ eus Babel d'al lec'h-mañ, an traezoù eus Ti an Aotrou hag an holl harluidi ! ⁷ Koulskoude, selaou mat ar gomz-mañ a lavaran-me ouzh da zivskouarn, ha divskouarn ar bobl a-bezh : ⁸ Ar brofeded a zo bet en hor raok, me ha te, a-viskoazh, o deus diouganet evit broioù niverus, hag a-enep rouantelezhioù bras, ar brezel, an naonegezh hag ar vosenn. ⁹ Ar profed hag a ziougan ar peoc'h, eo pa deu da wir komz ar profed-se, eo e vez-eñ anavezet evel ur profed kaset e gwirionez gant an Aotrou. »

¹⁰ Neuze, Hanania, ar profed, a grogas er vazh-yev a-ziwar gouzoug ar profed Yeremia hag he zorras. ¹¹ Hag Hanania a lavaras dirak ar bobl a-bezh : Evel-henn e komz an Aotrou : En doare-se eo e torrinn, a-benn daou vloaz ac'hann, yev Nabukodonozor, roue Babel, a-ziwar gouzoug an holl vroadoù. » Ha Yeremia, ar profed, a yeas gant e hent.

¹² Goude m'en devoe Hanania, ar profed, torret ar vezh-yev a-ziwar gouzoug Yeremia, ar profed, komz an Aotrou a zeuas da Yeremia, dindan ar gerioù-mañ : ¹³ Kae da lavarout da Hanania : « Evel-henn e komz an Aotrou : Yevioù koad eo ac'h eus torret, met mont a ran d'ober en o flas yevioù houarn ! ¹⁴ Rak evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Ur yev houarn eo am eus lakaet war gouzoug an holl vroioù-se, evit ma servijint Nabukodonozor, roue Babel, hag e servijañ a raint, loened ar maezioù zoken am eus roet dezhañ. » ¹⁵ Ha Yeremia, ar profed, a lavaras da Hanania, ar profed : « Selaou mat, Hanania, Aotrou n'en deus ket da gaset, ha te ac'h

eus laket fiziañs er bloaz-mañ gant da c'hevier. ¹⁶ Setu perak eo evel-henn e komz an Aotrou : Setu m'az kasan pell a-ziwar-c'horre an douar : Er bloaz-mañ e varvi, rak prezeget ac'h eus an emsavadeg a-enep an Aotrou .» ¹⁷ Hanania, ar profed, a varvas er bloaz-se end-eeun, d'ar seizhvet miz.

29 Al lizher d'an harluidi e Babel.

¹ «Setu amañ testenn al lizher a voe kaset gant Yeremia, ar profed, eus Jeruzalem, d'ar re a chome eus ar gozhidi harluet, d'ar veleien, d'ar brofeded ha d'ar bobl a-bezh a oa bet dezouget gant Nabukodonosor, eus Jeruzalem da Vabel, ² goude ma voe aet er-maez eus Jeruzalem Iekonias, ar roue, an Itron veur ; ar spazhadi, pennadurezhioù Youda ha Jeruzalem, ar goved hag an alc'houezerien. - ³ Douget e voe al lizher gant Elasa, mab Shafan, ha gant Gemaria, mab Helkia, hag a oa bet kaset gant Sedekias, roue Youda, da v/Babel, da gaout Nabukodonosor, roue Babel. El lizher-se, e oa evit lavarout :

⁴ «Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel, ouzh an holl harluidi am eus dezouget eus Jeruzalem da Vabel :

⁵ Savit tiez hag annezit-i,
plantit liorzhoù ha debrit ar frouezh anezho,
⁶ Kemerit gwragez hag engehentit mibien ha merc'hed,
kemerit gwragez evit ho mibien ha roit ho merc'hed da wazed,
ra c'hanint mibien ha merc'hed,
it war gresk du-hont ha na goazhit ket ho niver !

⁷ Ha klaskit berzh-mat ar vro m'am eus ho tezuget enni,
ha pedit an Aotrou eviti,
rak ouzh he berzh-mat eo stag hoc'h hini.

⁸ Rak evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel :
Arabat deoc'h bezañ touellet
na gant ho profeded a zo en ho touez,
na gant ho tivinourien ;
ha na selaouit ket an huñvreoù a huñvreont;
⁹ rak gevier eo a ziouganont en ur ober gant va anv :
O c'haset n'am eus ket, -lavar an Aotrou.

¹⁰ «Rak evel-henn e komz an Aotrou :
Kerkent ha ma vo peurdremenet dek vloaz ha tri-ugent e Babel,
e teuin d'ho kwelout, hag e sevenin evidoc'h va c'homz vat,
dre ho lakaat da zistreiñ el lec'h-mañ.

¹¹ Rak me a oar ar mennadoù a fardan evidoc'h,
-lavar an Aotrou,
mennadoù a beoc'h ha n'eo ket a zroukverzh,
evit reiñ deoc'h un dazont hag ur goanag.

¹²Neuze, p'am galvot ha pa zeuot d'am fedañ,
e selaouin ac'hanoc'h,

¹³p'am c'haskot, am c'havot,
rak va c'hask a reot a-greiz-kalon ;

¹⁴en em lezel a rin da vezañ kavet ganeoc'h,
-lavar an Aotrou, kemmañ a rin ho planedenn,
hag ho tastum a rin eus an holl vroioù
hag eus an holl lec'hioù m'am eus hoc'h argaset enno'
-lavar an Aotrou,
ho tegas a rin en-dro el lec'h m'am boa hoc'h harluet dioutañ.

¹⁵ Daoust ma lavarit : « an Aotrou en deus lakaet da sevel dimp profeded e Babel. »¹⁶ « Rak evel-henn e komz an Aotrou ouzh ar roue azezet war dron David hag ouzh an holl bobl annezet er gêr-mañ, ho predeur ha ne dint ket bet harluet ganeoc'h : ¹⁷Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :

Setu ma-z an da zegas en o zouez ar c'hleze,
an naonegezh hag ar vosenn :
O lakaat a rin heñvel ouzh ar fiez put,
na c'hellont ket bezañ debret, ken fall ma-z int.

¹⁸O heskinañ a rin gant ar c'hleze, an naonegezh hag ar vosenn,
hag ober a rin anezho un danvez a spouron
evit holl rouantelezhioù an douar,
un danvez da zroukpedenn, a vantridigezh, a c'hoap hag a vezhegezh
en holl vroioù e-lec'h m'am bo argaset anezho,

¹⁹peogwir n'o deus ket selaouet va c'homzoù, -lavar an Aotrou,
d'an ampoent m'am eus kaset dezho va servijerien ar brofeded,
hep skuizhañ, n'hoc'h eus ket selaouet, -lavar an Aotrou.

²⁰ « C'hwi eta, selaouit komz an Aotrou, c'hwi an holl harluidi am eus kaset eus Jeruzalem da v/Babel. ²¹ Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel, diwar-benn Ac'hab, mab Kolaia, ha Sedekias, mab Maasia, hag a ziougan deoc'h gevier en ur ober gant va anv :

Setu m'o lakan etre daouarn Nabukodonosor, roue Babel,
hag a skoio outo dirak ho taoulagad.

²²Hag anezho e vo tennet ur villigadenn
evit implij an holl harluidi eus Youda e Babel :
Lavaret e vo : « R' az lako an Aotrou evel Sedekias hag evel Ac'hab
hag, oc'h ober avoultriezh a zo bet lakaet
gant roue Babel da rostañ en tan ! »

²³ Ha se, dre an abeg m'o deus graet un dra hudur en Israel,
oc'h ober avoultriezh gant gwraez o c'hompagnuned,
ha m'o deus distaget gevier gant va anv,
hep m'am bije roet urzh dezho.

Me en goar, ha test ez on a gement-se, -lavar an Aotrou.

²⁴ Ha da Shemaya, eus Nec'helam, e lavari : ²⁵ Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : En abeg m'ac'h eus kaset ez anv-te, lizheroù d'an holl bobl a zo e Jeruzalem, d'ar beleg Sofonia, mab Maasia, ha d'an holl veleien evit lavarout : ²⁶ «An Aotrou en deus da lakaet da veleg e-lec'h Yoyada, ar beleg, evit eveshaat e Ti an Aotrou ouzh kement den diskiant a ra ur profed ha lakaat anezhañ e kefioù-houarn hag er gelc'henn wanañ ; ²⁷ perak neuze n'ac'h eus ket skandalet Yermia, eus Anatot, hag a ziougan deoc'h, ²⁸ peogwir en deus-eñ kemennet dimp e Babel : Pell e pado ! Savit tiez, annezit anezho, plantit liorzhoù ha debrat ar frouezh diouto !»

²⁹ Sofonia, ar beleg, a roas al lizher-se da glevout da Yermia, ar profed. ³⁰ Komz an Aotrou a zeuas eta da Yermia, da lavarout dezhañ : ³¹ Kas ur c'hemenn d'an holl harluidi : «Evel-henn e komz an Aotrou diwar-benn Semeya, eus Nehelam :

En abeg m'en deus Semeya diouganet deoc'h,
pa n'am boa ket e gaset,
ha m'en deus roet deoc'h fiziañs dre c'hevier,
³² mat ! Evel-henn e komz an Aotrou :

Setu ma-z an da zegas kastiz a-enep Semeya, eus Nehelam,
hag a-enep e lignez :
Hini ebet eus e re ne raio e annez e-kreiz ar bobl-mañ
ha ne welo ar vad a rin-me d'am fobl, -lavar an Aotrou,
rak prezeget en deus an emsavadeg e-keñver an Aotrou.»

30 Adsavidigezh Israel.

¹ Ar gomz a zeuas da Yermia, a-berzh an Aotrou, evit lavarout dezhañ : ² Evel-henn e komz an Aotrou, Doue Israel : Skriv en ul levr an holl gomzoù am eus lavaret dit, ³ rak setu ma teu deizioù, -diougan an Aotrou, ma kemmin planedenn va fobl Israel ha Youda, -eme an Aotrou, ha d'ar vro am eus roet d'o zadoù e rin dezho distreiñ, evit ma perc'hennint anezhi.»

⁴ Setu eta ar c'homzoù en deus an Aotrou lavaret evit Israel hag evit Youda :

⁵ Evel-henn e komz an Aotrou :
Ur c'harmadeg a spont hon eus klevet;
spouron a zo ha n'eo ket peoc'h.

⁶ Goulennit eta ha sellit :
Ur gwaz, daoust ha genel a rafe?
Perak neuze e welan kement den a zo

gant e zaouarn war e groazlez
 evel ur vaouez o wilioudiñ?
 Perak eo deut an holl zremmoù
 da vezañ drouklivet?

⁷Reuzeudigezh !

Rak an deiz meur ez eo, n'eus hini eveltañ !
 Un amzer a estrenvanez eo evit Yakob,
 met divec'hiet e vo diouti.

⁸Hogen, en deiz-se, -diougan Aotrou hollc'halloudek,
 e vruzunin ar yev a-ziwar o choug hag e torrin o naskoù.

⁹Met servijañ a raint an Aotrou, o Doue,
 ha David, o roue, a lakin da sevel dezho.

¹⁰Ha te, n'az pezh ket aon,
 va servijer Yakob -lavar an Aotrou,
 ha na vez ket spouronet, Israel !

Rak setu m'az salvin eus a-bell
 ha da lignez eus bro ar sklavelezh,
 Yakob a zistroio evit bevañ er sioulder,
 didrubuilh, hep den ebet d'e strafuilhañ.

¹¹Rak me a zo ganit, -lavar an Aotrou, evit da saveteiñ,
 pa sevenin al lazhadeg eus an holl vroioù m'am eus da skignet enno ;
 ac'hanout-te hepken ne rin ket an distruj,
 met da wellaat a rin hervez ar reizh, hep da lezel digastiz.

¹²Rak evel-henn e komz an Aotrou :
 Dibare eo da vrevidigezh, remed ebet d'az kouli !

¹³Den ebet n'az tifenn ez preud,
 d'az kouli louzoù ebet, da c'hloaz ne zeu ket da serriñ !

¹⁴Da holl amourouzien o deus da ankouaet, n'o deus ganit preder ebet.
 Rak da skoet am eus, evel ma sko un enebour, gant ur c'hriz a gastiz,
 en abeg da vraster da faot,
 o vezañ ma voe grevus da bec'hedoù.

¹⁵Perak e c'harmez gant da vrevidigezh,
 gant da c'hlac'har dibare?
 En abeg da vraster da faot,
 dre ma voe grevus da bec'hedoù eo am eus graet kement-se !

¹⁶Met an holl re az lonke a vezo lonket,
 da holl enebourien, gwitibunan, a yelo da sklaved,
 ar re a skrape diwarnout a vo dibourc'het d'o zro,
 hag an holl re a skarz warnout a lakin ar skarz warno.

¹⁷ Te, Sion, an hini n'en devoa den preder ganti,
te hag a veze anvet "an hini heskinet",
me eo a gleizenno dit da c'houli,
me eo a bareo dit da c'hloazioù, -lavar an Aotrou.

¹⁸ Evel-henn e komz an Aotrou :
Setu ma 'z an da gemmañ planedenn teltennoù Yakob,
ha da gemer truez ouzh e annezioù ;
ar gêr a vo adsavet war bern hec'h atredoù,
an ti-kreñv a vo startaet en e blas.

¹⁹ Ac'hano e tarzho kanennoù a veuleudi,
ar c'hoarzhadeg skiltrus.
Me o lieskemento ha ne zigreskint ket,
me a roio dezho klod ha ne vint ket disteraet.

²⁰ E vibien a vo evel en amzerioù kent,
hag e gumuniezha a vo divrall dirazon,
kastizañ a rin e holl waskerien.

²¹ E Bennrener a vo tennet eus e greiz
hag e Roue a zeuio eus e vetoù ;
me a raio dezhañ tostaat,
hag e teuio war-raok etrezek ennon.

Piv eo an hini a gredfe lakaat e vuhez
en arvar evit tostaat ouzhin? -lavar an Aotrou.

²² C'hwi a vo va Fobl,
ha me a vo ho Toue.

²³ Setu korventenn an Aotrou ;
ar gounnar a zo aet er-maez,
ar barr-amzer a zo dirollet,
war benn ar re fallakr e tarzh.

²⁴ Taerijenn kounnar an Aotrou ne d-aio ket e-biou,
ac'hann m'en devo sevenet
ha kaset da-benn mennadoù e galon ;
en heuliad an deizioù e komprenot kement-se.

31 Distro an harluidi.

¹ En amzer-se,
-diougan an Aotrou,
e vezin Doue holl diegezhioù Israel,
hag int a vo va fobl.

²Evel-henn e komz an Aotrou :

Kavet he deus trugarez er gouelec'h
ar bobl tec'het e-biou d'ar c'hleze ;
Israel a gerzh etrezek e ziskuizh.

³A-ziabell en deus an Aotrou en em ziskouezet dezhi
A garantez beurbadus em eus da garet ;
ha gant-se em eus da sachet ouzhin gant fealded.

⁴Da adsevel a rin adarre,
hag adsavet e vi, gwerc'hez Israel ;
en em stipañ a ri adarre gant da daboulinoùigoù,
hag ez i er-maez en ur gorollañ en ur c'hoarzhin.

⁵Adarre e planti gwiniegi war venezioù Samaria :
ar re o flanto o devo diwarno ar frouezh kentañ.

⁶Emañ an deiz o tont ma youc'ho ar veilherien war venez Efraim :
«War-sav ! Pignomp etrezek Sion davet an Aotrou hon Doue ! »

⁷Rak evel-henn e komz an Aotrou :
Taolit kriadennoù a levenez evit Jakob,
Youc'hit evit an hini gentañ eus ar broadoù !
En em lakit da vezañ klevet, meulit ha lavarit :
« An Aotrou en deus saveteet e bobl, ar restad eus Israel ! »

⁸Setu m'o lakin-me da zistreiñ eus bro an hanternoz
ha m'o dastumin eus penn pellañ an douar,
mesk ha mesk an hini dall hag an hini kamm,
ar vaouez o tougen hag an hini wilioudet,
brasat bodadeg a zistroio amañ !

⁹En o gouelvan e oant aet kuit,
hogen, er frealzidigezh e tegasin anezho en-dro ;
o c'has a rin etrezek an doureier-red,
dre un hent kompez e-lec'h ne strebotint ket.
Rak un tad ez on evit Israel, hag Efraim eo va c'hentañ-ganet.

¹⁰Selaouit, broadoù, komz an Aotrou,
ha grit ar c'hemenn-mañ d'an inizi da bell :
« An Hini en deus dastrewet Israel a advodo anezhañ,
hag e ziwall a raio evel ur mesaer e dropell. »

¹¹Rak an Aotrou en deus dasprenet Jakob,
e zieubet en deus eus dorn unan kreñvoc'h egetañ.

¹²Distreiñ a raint en ur youc'hal war Venez Sion,
derek a raint war-zu bennozhioù an Aotrou,
war-zu ar gwinizh, ar gwin nevez hag an eoul fresk,

war-zu an dañvadezed hag an oc'hen.
Hag o ene a vo evel ul liorzha douraet,
n'o devo ken da langisañ.

¹³Neuze e trido ar plac'h yaouank en dañsadedg,
kozh ha yaouank a vo laouen.

Ya, treiñ a rin o gouelvan e levenez,
o frealziñ, o laouenaat a rin goude o glac'hariñ,

¹⁴Leuniañ a rin a strujusted ene ar veleien;
ha va fobl he devo he gwalc'h eus va madoù.

– Diougan an Aotrou !

¹⁵Evel-henn e komz an Aotrou :

«Selaouit ! E Rama e klever ur garmadenn,
ur gouelvan leun a c'hwervoni,

Rac'hel an hini eo, o ouelañ d'he mibien ;

ne fell ket dezhi bezañ frealzhet, en abeg n'eus mui anezho.

¹⁶Evel-henn e komz an Aotrou :

Mir ouzh da vouezh da ouelañ

hag ouzh da zaoulagad da skuilhañ daeroù ;

rak un digoll a vo evit da boan? – diougan an Aotrou !

distreiñ a raint diouzh bro an enebour.

¹⁷Ya, un esper a zo e-keñver da amzer da zont

– diougan an Aotrou !

da vibien a zistroio war o douar !

¹⁸Klevout, klevout a ran huanad Efraim :

« Va c'hastizet ac'h eus ha kastizet on bet,
evel un tarv yaouank dizonñv.

Va laka da zistreiñ ha distreiñ a rin,

rak te eo an Aotrou, va Doue.

¹⁹Ya, war-lerc'h treiñ kein, em eus bet keuz,

ha kavet desk ganin, em eus skoet war va morzhed.

Mezh am boa ha ruziañ a raen zoken,

dismegañs va yaouankiz a zougen ! »

²⁰Daoust hag ez eo Efraim evidon ur mab ken ker,

ur bugel ken karet,

ken e rankan, bewech ma komzan en e enep,

kaout c'hoazh soñj anezhañ?

Setu perak e skrij evitañ va askre ;

truez, truez am eus outañ – diougan an Aotrou.

²¹Sank dit da-unan peulioù en douar,

laka dit da-unan arouezennoù,

taol evezh ouzh an hent meinet,
ouzh an hent out deuet drezañ !
Distro, gwerc'hez Israel,
distro etrezek ar c'hêrioù-se dit-te !

²² Betek pegoulz e vezi o kantren, merc'h disfeal?
Rak an Aotrou a grou nevezinti e-barzh ar vro :
ar vaouez a glask en-dro d'he gwaz !

²³ Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Lavaret e vo c'hoazh ar gomz-mañ e bro Youda hag en he c'hêrioù p'am bo kemmet o flanedenn :

«An Aotrou d'az pennigo,
te, annez a reizhded, menez a santelezh !»

²⁴ Eno en em ziazezo Youda hag e holl gêrioù a-gevret,
ar gouerien hag ar re a ziblas gant o zropelloù.

²⁵ Rak reiñ a rin e walc'h da evañ d'an ene sec'hedik ;
hag e walc'h da zebriñ da bep ene asik.

²⁶ War-se e tihunis hag e tigoris va daoulagad. Bet e oa bet plijus din va c'houk !

Adsavidigezh ar vro.

²⁷ Setu deizioù o tont -diougan an Aotrou,
ma taolin e tiegezh Israel hag e tiegezh Youda
un had a dud hag un had a loened.

²⁸ Neuze, evel m'on bet war evezh outo evit digrakañ hag evit diskar,
evit dismantrañ, evit koll hag evit ober droug,
evel-se e vezin war evezh outo
evit sevel-ti hag evit plantañ -diougan an Aotrou.

²⁹ En deizioù-se ne vo mui lavaret :
«An tadoù o deus debret rezin glas
hag ar vibien eo bet tozonet o dent.»

³⁰ Met pep hini a varvo en abeg d'e faot :
Kement den en devo debret rezin glas
eo e zent e-unan a vo tozonet.

Ar Gevredigezh nevez.

³¹ Setu deizioù o tont – diougan an Aotrou, ma skoulmin gant tiegezh Israel ha gant tiegezh Youda ur Gevredigezh nevez. ³² N'eo ket evel ar Gevredigezh am boa skoulmet gant o zadoù, en deiz m'o c'hemeris dre an dorn evit o c'has er-maez eus bro Ejipt, ar Gevredigezh-se, va hini-me, o deus torret, evidon da vezañ o mestr -diougan an Aotrou.

³³ Met sed amañ ar Gevredigezh a skoulmin gant tiegezh Israel goude an deizioù-se -diougan an Aotrou, en o diabarzh e lakin va lezenn ha war o c'halon e skrivin anezhi : me a vezo neuze o Doue hag int a vezo va fobl. ³⁴ N'o devo ket ezhommm d'en

em gelegg ken kenetrezo, en ur lavarout an eil d'egile : «Anavezit an Aotrou», rak int holl am anavezo, adal an hini bihanañ betek an hini brasañ -diougan an Aotrou. Rak pardoniñ a rin o faot hag o fec'hed n'em bo mui soñj anezhañ.

Fealded an Aotrou.

³⁵ Evel-henn e komz an Aotrou,
eñ hag en deus laketañ an heol da reiñ sklerijenn en deiz,
al loar hag ar stered evit reiñ sklerijenn en noz,
eñ hag a vres ar mor ken e kruz e donnoù,
a zo e anv, Aotrou hollec'halloudek.

³⁶ Ma c'hoarvezfe gant al lezennoù-mañ mont kuit a-dirazon
-diougan an Aotrou,
neuze ivez e paouezfe gouenn Israel
da vezañ ur vroad dirazon da viken.

³⁷ Ma c'hellfed mentañ an neñvoù, war-laez,
ha sontañ, d'an traoñ, diazezoù an douar,
neuze, me a c'hellfe ivez dispenn gouenn Israel,
en abeg da gement o deus graet -diougan an Aotrou !

³⁸ Setu deizioù o tont – diougan an Aotrou ! ma vo adsavet ar gêr evit an Aotrou, adalek Tour Hananeel betek Dor ar C'horn. ³⁹ Ar gordenn-vuzuliañ a vo c'hoazh stennet eeun betek torgenn Garev, evit treiñ war-zu Goa. ⁴⁰ Hag holl draonienn ar c'horfoù marv hag al ludu druz, kenkoulz hag an holl barkoù betek stankenn C'hedron, betek korn Dor ar C'hezeg, diouzh tu ar reter, a vo gouestlet d'an Aotrou : Ne vo mui digraket netra, ne vo mui dismantret netra biken ken !

32 Ar park prenet e-pad seziz Jeruzalem.

¹ Sed ar gomz a zegouezhas gant Yermia, a-berzh an Aotrou, e deket bloaz-ren Sedekias, roue Youda. Bez' e oa an triwec'hvet eus ren Nabukodonosor.

² D'an ampoent edo arme roue Babel o lakaat seziz war Jeruzalem, ha Yermia, ar profed, a oa bac'het e porzh ar warded, e ti roue Youda. ³ e-lec'h m'en devoa e doullbac'het Sedekias, roue Youda, en ur lavarout dezhañ : « Perak e tiouganez gant ar gerioù-mañ : "Evel-henn e komz an Aotrou : Setu m'emaon o vont da zroukreiñ ar gêr-mañ etre daouarn roue Babel, evit ma kemero anezhi? ⁴ Ha Sedekias, roue Youda, ne d-aio ket e-biou da zaouarn Kaldeiz, met lakaet e vo, hep mar ebet, etre daouarn roue Babel, ma c'hello komz outañ a c'henou da c'henou, hag e welout daoulagad ouzh daoulagad. ⁵ Ha kaset e vo Sedekias da Vabel hag eno e chomo, betek ma teuin d'e weladenniñ -diougan an Aotrou; ma stourmit ouzh Kaldeiz, ne zeot ket a-benn da drec'hiñ !"»

⁶ Yermia a lavaras : Komz an Aotrou a zo degouezhet ganin dindan ar gerioù-mañ : ⁷ «Setu ma teuo d'az kaout Hanameel, mab Shalloum, da eotr, evit lavarout dit : "Pren va fark a zo en Anatot, rak ar gwir da zaspren ac'h eus evit e brenañ."»

⁸Hanameel, mab va eontr, a zeuas d'am c'haout, hervez komz an Aotrou, e-barzh porzh ar warded, hag a lavaras din : « Pren 'ta va fark a zo en Anatot, e bro Benjamin, dre sur ac'h eus ar gwir da brenañ, ar rakprenañ a zo dit, pren anezhañ .» Anaout a ris e oa se urzh an Aotrou. ⁹Prenañ 'ris eta digant Hanameel, mab va eontr, ar park a zo en Anatot, ha pouezañ a ris an arc'hant, seitek sikl arc'hant. ¹⁰Skrivañ a ris an teul hag e siellañ, testoù a gemeris ha pouezañ an arc'hant gant ur bouezerezh. ¹¹Ha neuze e kemeris teul ar brenadenn, an hini a oa siellet, - ennañ an divizadurioù hag ar resisadurioù – hag an akta a oa digor. ¹²Lakaat a ris teul ar brenadenn etre daouarn Barouk, mab Neria, mab Maasia, dindan daoulagad Hanameel, mab va eontr, dindan daoulagad an testoù o doa sinet teul ar brenadenn, ha dindan daoulagad ar Youdaiz a oa azezet e porzh ar warded. ¹³Da-c'houde, dirazo, e rois an urzh-mañ da v/Barouk : ¹⁴« Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Kemer a ri an teulioù-mañ, an teul-prenadenn-mañ, ar skouerenn siellet hag ar skouerenn digor, hag o lakaat a ri en ul lestr-pri, evit ma padint ur pennad hir a zevezhioù. ¹⁵Rak evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Prenañ 'vo graet c'hoazh tiez, parkoù ha gwiniegi er vro-mañ.» ¹⁶Roet ganin teul ar brenadenn da v/Barouk, mab Neria, e ris d'an Aotrou ar bedenn-mañ : ¹⁷« A ! Aotrou Doue, gwel, te eo ac'h eus graet an neñvoù hag an douar gant da nerzh bras ha da vrec'h astennet ; netra n'eo dic'hallus dit-te. ¹⁸Diskouez a rez da c'hras da viliadoù a dud, ha kastizañ a rez faotoù an tadoù war o mibien war o lerc'h, te an Doue, an Hini meur, an Haroz, a zo da anv Aotrou hollc'halloudek, ¹⁹bras ez mennadoù ha galloudek ez taolioù-kaer, te hag a zo digor da zaoulagad war holl emzalc'h mibien Adam, evit reiñ da bep hini hervez e hentoù hag hervez frouezh e oberoù. ²⁰Te hag ac'h eus sevenet sinoù ha burzhudoù e bro Ejipt ha betek hiziv en Israel hag e-touez an dud, ha graet dit da-unan an anv a zo da hini en deiz-mañ. ²¹Lakaet ac'h eus da bobl, Israel, da zont er-maez eus bro Ejipt, dre sinoù ha marzhioù, dre da zorn galloudus ha da vrec'h astennet, ha dre spont bras-meurbet. ²²Roet ac'h eus dezho ar vro-mañ, az poa touet d'o zadoù he reiñ dezho, ur vro ma ruilh enni laezh ha mel. ²³Aet int e-barzh ha deuet da berc'hennañ anezhi, met n'o deus ket selaouet da vouezh, na kerzhet hervez da Lezenn ; eus kement az poa gourc'hemennet dezho, n'o deus graet netra. Ha neuze, degaset ac'h eus warno an holl walleur-se. ²⁴Setu m'emañ ar savennoù-douar o tizhout betek ar gêr evit e c'hemer, ha dre ar c'hleze, an naonegezh hag ar vosenn, e vo ar gêr lakaet etre daouarn ar Galdeiz o stourm outi. Ar pezh ac'h eus lavaret a zo o c'hoarvezout hag en gwelout a rez. ²⁵Ha te eo, Aotrou Doue, a lavar din : "Pren ar park-se gant arc'hant ha kemer testoù" tra m'emañ laketa ar gêr etre daouarn ar Galdeiz !»

²⁶Ha komz an Aotrou a zegouezhas ganin dindan ar gerioù-mañ : ²⁷« Setu ma 'z on-me, Aotrou, Doue pep den marvel ; hag-eñ ez eus evidon un dra bennak dic'hallus?

²⁸En abeg da-se, evel-henn e komz an Aotrou : Setu m'emaon o vont da lezel ar gêr-mañ etre daouarn ar Galdeiz, hag etre daouarn Nabukodonosor, roue Babel, hag he c'hemer a raio. ²⁹Ar Galdeiz o stourm ouzh ar gêr-mañ a yelo e-barzh, an tan a lakint er gêr-mañ, hag he dêviñ a raint, kenkoulz hag an tiez a veze lakaet war o zoennoù an ezañs da zivogediñ evit Baal, ha skuilhet diedoù da zoueed estren d'am hegasiñ.

³⁰Rak mibien Israel ha mibien Youda n'o deus graet abaoe o yaouankiz nemet ar pezh

a zo droug dirazon, mibien Israel n'o deus graet nemet va lakaat da fuloriñ gant obererezh o daouarn – diougan an Aotrou. ³¹ Ya, un abeg a gounnar hag a fulor eo bet evidon ar gêr-mañ, abaoe an deiz ma 'z eo bet savet betek an deiz-mañ, ken e pellain anezhi kuit a-zirak va Dremm, ³² abalamour d'an holl zroug o deus graet, evit va lakaat da gounnariñ, mibien Israel ha mibien Youda, int, o rouaned, o renerien, o beleien hag o frofeded, gwazed Youda hag annezerien Jeruzalem. ³³ Troet o deus din o c'hein, ha n'eo ket o dremm, kaer eo bet din o c'helenn hep skuizhañ, n'o deus ket selaouet evit degemer ar gentel. ³⁴ Lakaet o deus o euzhusterioù en Ti e vez roet va anv dezhañ, evit e saotrañ. ³⁵ Savet o deus uhellec'hioù da v/Baal e traonienn mab Ennom, evit kinnig da Moloc'h, dre an tan, o faotred hag o merc'hed, ar pezh n 'am boa ket gourc'hemennet dezho, ha na oa ket savet em spered : lakaat Youda da bec'hiñ en ur seveniñ seurt euzhusterioù.»

³⁶ Bremañ eta, evel-henn e komz an Aotrou, Doue Israel, ouzh ar gêr-mañ ac'h eus lavaret diwar he fenn, lakaet eo etre daouarn roue Babel dre ar c'hleze, an naonegezh hag ar vosenn : ³⁷ « Setu m'emaon o vont d'o dastum eus an holl vroioù e-lec'h m'am boa o argaset em c'hounnar, em fulor hag em ernez vras ; o lakaat a rin da zistreiñ el lec'h-mañ ha d'ober o annez ennañ en diogel. ³⁸ Neuze e vezint va fobl ha me a vezo o Doue. ³⁹ Reiñ a rin dezho ur galon hepken hag o lakaat a rin da heuliañ un hent hepken, evit m'o devo dalc'hmat doujañs ouzhin, evit o eurvad hag hini o mibien war o lerc'h. ⁴⁰ Skoulmañ 'rin ganto ur gevredelzh beurbadus, en doare na baouezin ket d'o heuliañ evit ober vad dezho, ha lakaat a rin en o c'halon doujañs em c'heñver, evit na zistroint ket diouzhin. ⁴¹ Va dudi am bo oc'h ober vad dezho, o flantañ a rin divrall er vro-mañ, a-greiz va c'halon, hag a-greiz va ene.»

⁴² Rak evel-henn e komz an Aotrou : « Evel m'am eus lakaet da zont war ar bobl-mañ an holl walleur bras-se, evel-se e lakin da zont warno an holl eurvad a brometan dezho. ⁴³ Prenet e vo parkoù er vro-mañ e lavarit diwar he fenn : Ur vro wastet ez eo, hep tud na loened ; lakaet eo etre daouarn ar Galdeiz. ⁴⁴ Adarre e vo prenet parkoù gant arc'hant, skrivet teulioù, siellet anezho, kemeret testoù e bro v/Benjamin, e tro-war-droioù Jeruzalem, e kêrioù Youda, e kêrioù ar menez, e kêrioù an izel-vro hag e kêrioù an Negev. Rak kemmañ 'rin o flanedenn en-dro, -diougan an Aotrou !»

33 Promesa nevez a adsavidigezh evit Jeruzalem.

¹ Komz an Aotrou a zegouezhas gant Yerima un eilvet gwech, tra m'edo dalc'het c'hoazh e porzh ar warded, evit lavarout dezhañ : ² Evel-henn e komz an Aotrou, eñ hag en deus graet an douar hag e stummet evit e ziazezañ, eñ hag a zo an Aotrou e anv ! ³ Va galv, ha me a responto dit hag a ziskulio dit traoù bras ha dreistkomprenus, n'ac'h eus ket anaoudegezh anezho. ⁴ Rak evel-henn e komz an Aotrou, Doue Israel, diwar-benn tiez ar gêr-mañ ha tiez rouaned Youda, a zo da vezañ diskaret, en abeg d'ar savennoù-douar ha d'ar c'haelioù-peulioù, ⁵ diwar-benn ar stourm ouzh ar Galdeiz ha na raio nemet leuniañ ar gêr gant korfoù marv an dud, int hag am bo skoet outo em c'hounnar hag em fulor, int hag ez eo va dremm kuzhet ouzh ar gêr-mañ, en abeg d'o holl fallagiezh. ⁶ Setu m'emaon o vont da louzaouiñ

o gouli ha d'e bareañ, e yac'haat a rin ha dizoleiñ dezho teñzorioù a beoc'h hag a ziogeted. ⁷ Kemmañ 'rin planedenn Youda ha planedenn Israel, hag o adsevel a rin evel a-ziagent, ⁸ o glanaat a rin diouzh ar faot en he fezh o deus ganti pec'het em c'heñver, pardoniñ a rin an holl faotoù o deus ganto pec'het ouzhin, en ur vezañ disfeal din. ⁹ a zeuio da vezañ evidon un anv a levez, un enor hag ur c'hlod dirak holl vroadoù an douar, a zesko an holl eurvad ez an da bourchas, int a vo strafuilhet hag a greno dirak an holl eurvad hag an holl beoc'h a c'hrataan dezhi.

¹⁰ Evel-henn e komz an Aotrou : El lec'h-mañ, ma lavarit diwar e benn. Ur gouelec'h ez eo, hep tud na loened, e kêrioù Youda hag e straedoù Jeruzalem, gwastet, hep tud nag anezerien na loened, ¹¹ e vo klevet a-nevez youc'hadennoù a levez, ar galvadennoù a joa, kan ar pried ha kan ar plac'h nevez, ha kan ar re a lavar :

«Kanmeulit Aotrou hollc'halloudek,
rak madelezhus eo an Aotrou,
ha peurbadel e drugarez !»

Kan ar re a zegas an aberzh-a-veuleudi da Di an Aotrou.

Rak kemmañ 'rin planedenn ar vro-mañ, ma vo evel a-ziagent, -eme an Aotrou.

¹² Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek : Bez' e vo c'hoazh el lec'h-mañ digenvez, hep tud na loened, hag en holl gêrioù anezhañ, peurvanoù e-lec'h ma roio ar vesaerien bod d'o zropelloù. ¹³ E kêrioù ar Menez, an izelvro, hag en Negev, e bro v/Benjamin, e tro-war-droioù Jeruzalem hag e kêrioù Youda, e tremeno c'hoazh an dañvadezed dindan dorn an hini a gont anezho, eme an Aotrou.

Doareoù an da-zont.

¹⁴ Setu deizioù o tont -diougan an Aotrou,
ma sevenin ar gomz am eus lavaret
war diegezh Israel ha war diegezh Youda :

¹⁵ En deizioù-se hag en amzer-se
e lakin da ziwanañ da Zavid un diwan a reizhded,
hag hemañ a seveno ar gwir
hag ar justis e-barzh ar vro.

¹⁶ En deizioù-se e vo salvet Youda
ha Jeruzalem a repozo en diogel,
ha setu an anv a vo graet anezhi :
« An Aotrou hor reizhded .»

¹⁷ Rak evel-henn e komz an Aotrou !
David ne raio biken diouer dezhañ unan da azezañ
war uhelgador tiegezh Israel.

¹⁸ Nag ar veleien, al levidi, ne vanko biken dezho diskennidi
da ginnig din al loskaberzh,
da lakaat ar brofadenn da zivogediñ
ha da seveniñ an aberzh pemdeziek.

¹⁹ Komz an Aotrou a zegouezhas gant Yermia,
dindan ar gerioù-mañ :

²⁰ Evel-henn e komz an Aotrou :
Ma 'z oc'h gouest da derriñ va emglev
gant an deiz ha gant an noz,
e-doare ma ne vije mui an deiz
hag an noz o tegouezhout an o c'houlz,

²¹ neuze ivez e vije torret va emglev gant David, va servijer,
e-doare ma n'en dije mui mibien o ren war e dron,
evel gant al levidi, ar veleien, va ministred.

²² En hevelep doare na c'heller ket niveriñ armead an neñv
na kontañ traezh ar mor,
evel-se e lieskementin lignez David, va servijer;
hag al levidi a gas da benn va servijerezh.

²³ Komz an Aotrou a zegouezhas gant Yermia dindan ar gerioù-mañ : ²⁴ Ha n'ac'h
eus ket gwelet petra a lavar an dud-se : An daou diegezh dibabet gant an Aotrou en
deus o distaolet ! En doare-se e tisprizont va fobl, ken n'eo mui evito ur vroad.

²⁵ Neuze, evel-henn e komz an Aotrou :

Va emglev gant an deiz ha gant an noz,
lezennoù an neñv hag an douar,
hag-eñ n'em eus ket o diazezet?

²⁶ Neuze, hag-eñ e tistaolfen lignez Yakob ha David, va servijer,
hag e chomfen hep kemer eus o diskennidi
evel renerien war lignez Abraham, Izaak ha Yakob,
pa gemmin o flanedenn, ha m'am bo trugarez outo.

34 Yermia a gemenn fin Sedekias.

¹ Sed ar gomz a zegouezhas gant Yermia, a-berzh an Aotrou, tra m'edo
Nabukodonosor, roue Babel, hag e arme a-bezh, koulz hag an holl rouantelezhioù eus
an douar sujet d'e veli, hag an holl bobloù o stourm ouzh kêr Jeruzalem hag ouzh an
holl gêrioù en he dalc'h.

² Evel-henn e komz an Aotrou, Doue Israel :
Kae da gomz ouzh Sedekias, roue Youda, lavarout a ri dezhañ :
Evel-henn e komz an Aotrou :
« Setu ma 'z an da zroukreiñ ar gêr-mañ etre daouarn roue Babel,
hag he dêviñ a raio gant an tan.

³Te da-unan ne d-i ket e-biou d'e zaouarn,
rak tapet e vezi hep mar ebet ha droukroet dezhañ.
Da zaoulagad a welo daoulagad roue Babel,
ha komz a ri outañ a c'henou da c'henou. Ha da Vabel ez i.

⁴Koulskoude, selaou komz an Aotrou, Sedekias, roue Youda !
Evel-henn e komz warnout an Aotrou :
Ne varvi ket gant ar c'hleze.

⁵Mervel a ri e peoc'h.
Hag evel ma-z eus bet dêvet frond evit da dadoù,
ar rouaned a-wechall a zo bet ez raok,
evel-se e vo devet frond evidout
hag e vo graet ar oueladeg : «Siwazh ! Aotrou !»
Honnezh eo ar gomz am eus-me lavaret – diougan an Aotrou !»

⁶ Yheremia, ar profed, a lavaras da Sedekias, roue Youda, an holl gomzoù-se, e Jeruzalem. ⁷Ha neuze, arme roue Babel a stourme ouzh Jeruzalem hag ouzh an holl gêrioù eus Youda o terc'hel penn c'hoazh, ouzh Lakish hag ouzh Azeka, rak ar re-mañ a oa ar c'hêrioù kreñv nemeto a chome e-touez kêrioù Youda.

Dieubidigezh ar sklaved.

⁸ Sed ar gomz a zegouezhas gant Yheremia, a-berzh an Aotrou, goude m'en devoa Sedekias skoulmet un emglev gant holl bobl Jeruzalem, evit embann dezho an dieubidigezh. ⁹ Pep hini a ranke lezel da vont er frankiz e sklaved hebreat, gwaz pe vaouez, e-doare ma ne zalc'hfe den ebet e sklavelezh ur Youdaad, e vreur. ¹⁰ An holl dud uhel, hag ar bobl a-bezh aet e-barzh an emglev a asantas lezel da vont er frankiz pep hini e sklaved, gwaz pe vaouez, e-doare da chom hep o derc'hel mui e sklavelezh ; asantiñ a rejont hag o c'has kuit dieub. ¹¹ Met a-c'houdevezh, o tistreiñ war o menoz, e lakjont ar sklaved da zont en-dro, gwazed ha merc'hed, o devoa kaset kuit dieub, hag e lakjont anezho adarre er sklavelezh, gwazed ha merc'hed.

¹² Hogen, komz an Aotrou a zeuas neuze da Yheremia, dindan ar c'homzoù-mañ :
¹³ Evel-henn e komz an Aotrou, Doue Israel : Me am eus skoulmet ur gevredelzh gant ho tadoù, en deiz m'o lakis da vont er-maez eus bro Ejipt, eus ti ar sklavelezh, en ur lavarout : ¹⁴ « A-benn seizh bloavezh, pep hini ac'hanoc'h a gaso kuit dieub e vreur hebreat en devo en em werzhet dezhañ ; e-pad seizh bloavezh e servijo ac'hanout, met da-c'houde e kasi anezhañ dieub eus da di, en e frankiz.» Met ho tadoù n'o deus ket va selaouet, n'o deus ket astennet o divskouarn da glevout.

¹⁵ C'hwi avat a oa distroet hiziv, graet ho poa ar pezh a zo reizh d'am daoulagad, en ur embann pep hini dieubidigezh e nesañ, skoulmet ho poa un emglev dirazon en Ti a zo bet lakaet va anv dezhañ. ¹⁶ Met da-c'houde, en ur zont en-dro war ho menoz hag en ur disakrañ va anv, hoc'h eus adkemeret pep hini e sklavour, gwaz pe vaouez, ho poa kaset kuit dieub, hag o rediet hoc'h eus da vezañ en-dro ho sklavourien hag o sklavourezed.

¹⁷ En abeg da-se, e komz evel-henn an Aotrou : N'hoc'h eus ket va selaouet, c'hwi, evit embann pep hini ac'hanoc'h dieubidigezh e nesañ setu ac'hanta ma roan-me frankiz warnoc'h -diougan an Aotrou, d'ar c'hleze, d'ar vosenn ha d'an naonegezh, ma rin ac'hanoc'h ur spontailh evit holl rouantelezhioù an douar. ¹⁸ Hag ar wazed o deus torret va emglev, ar re n'o deus ket dalc'het d'an emglev o devoa skoulmet dirazon, setu m'o lakan evel un tarv yaouank o deus troc'het etre daou hag ez int tremenet an daou damm anezhañ, ¹⁹ renerien Youda ha renerien Jeruzalem, ar spazhidi hag ar veleien, an holl bobl eus ar vro a zo tremenet etre tammou an tarv yaouank, ²⁰ o droukreiñ a rin etre daouarn o enebourien hag etre daouarn ar re a c'hoanta lemel o buhez diganto, hag o c'horfoù marv a servijo da vagadurezh da evned an neñv ha da loened gouez an douar. ²¹ Sedekias ivez, roue Youda, hag e renerien, o droukreiñ a rin etre daouarn o enebourien, etre daouarn ar re a c'hoanta lemel o buhez diganto, hag etre daouarn arme roue Babel a zo o paouez pellaat diouzhoc'h. ²² Setu ma-z an da reiñ urzhioù -diougan an Aotrou, ha d'o degas en-dro etrezek ar gêr-mañ, evit stourm outi, he c'hemer hag he deviñ gant an tan. Hag eus kêrioù Youda e rin ur vro digenvez, den ebet ken o chom enni.

35 Skouer ar Rekabiz.

¹ Sed ar gomz a zegouezhas gant Yeremia, a-berzh an Aotrou, e deizioù-ren Joakim, mab Hoshia, roue Youda, evit lavarout dezhañ : ² «Kae da gaout tiegezh ar Rekabiz, komz a ri outo, hag o degas a ri e-barzh Ti an Aotrou, en unan eus ar salioù ha reiñ a ri dezho gwin da evañ.» ³ Kemer a ris Yazania, mab Yeremia, mab Habasinia, koulz hag e vreudeur, e holl vibien hag holl diegezh Rekabiz. ⁴ Hag o degas a ris da Di an Aotrou, e sal mibien Hanan, mab Igdalia, den da Zoue, ar sal a zo stok da gambr ar renerien, a-zioc'h sal Maasia, mab Shalloum, mirour an treuzoù. ⁵ Lakaat a ris dirak mibien tiegezh ar Rekabiz kirinoù leun a win ha kopoù, hag e lavar is dezho : « Evit gwin ! » ⁶ Lavarout a rejont : « N'evimp ket a win, rak Yonadab, mab Rekab, hon tad, en deus roet dimp an urzh-mañ :

«Arabat evañ gwin, na c'hwi nag ho mibien, da virviken.

⁷ Ne savot ket a di, ne daolot ket a had,

ne blantot ket a winienn ha n'ho pezo netra a gement-se.

Met dindan an deltenn eo e vevot penn-da-benn ho puhez,

evit bevañ ur pennad hir a zevezhioù

war-c'horre an tamm douar e-lec'h ma-z oc'h tremenidi.»

⁸ Sentet hon eus ouzh kemennadurioù Yonadab, mab Rekab, hon tad, e kement en deus gourc'hemennet dimp : N'evomp ket a win hor buhez-pad, na ni nag hor gwraez nag hor mibien nag hor merc'hed; ⁹ ne savomp ket a di, n'hor bevez na gwinienn, na park da hadañ ennañ, ¹⁰ dindan an deltenn e vezomp o chom. Sentet hon eus ha miret e pep tra gourc'hemenn Ionadab, hon tad. ¹¹ Met pa 'z eo pignet a-enep ar vro Nabukodonosor, roue Babel, hon eus lavaret : "Deuit, deuomp hon-unan, antreomp e-barzh Jeruzalem, evit tec'hout diouzh arme ar Galdeiz ha diouzh arme Aram." Hag hon eus graet hon annez e Jeruzalem.»

¹² Komz an Aotrou a zegouezhas neuze gant Yeremia, dindan ar gerioù-mañ : ¹³ Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Kae da lavarout da wazed Youda ha da Jeruzalemiz : Ha ne zegemerot ket va c'hentel, dre sentiñ ouzh va c'homzoù? -diougan an Aotrou. ¹⁴ Miret eo bet komz Ionadab, mab Rekab, hag en devoa gourc'hemennet d'e vibien chom hep evañ gwin, ha betek hiziv n'o deus ket evet, en ur sentiñ ouzh urzh o hendad ; ha me am eus komzet ouzhoc'h hep skuizhañ, ha n'hoc'h eus ket va selaouet ! ¹⁵ Kaset am eus deoc'h va holl servijerien, ar brofeded, hep skuizhañ, evit lavarout deoc'h : Distroit eta pep hini diouzh e hent fall, reizhit hoc'h oberoù, n'it ket da heul doueed all evit o servijañ, hag e chomot war an douar am eus roet deoc'h ha d'ho tadoù. Met n'hoc'h eus ket troet ho skouarn d'am selaou ! ¹⁶ Evel-se, mibien Ionadab, mab Rekab, o deus miret an urzh bet roet dezho gant o hendad, hogen, ar bobl-mañ n'he deus ket va selaouet ! ¹⁷ En abeg da-se, eo evel-henn e komz an Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Setu ma lakan da zont war Youda ha war holl Jeruzalemiz an holl walleur am eus komzet anezhañ, dre m'am eus komzet outo ha n'o deus ket selaouet, m'am eus o galvet ha n'o deus ket respontet.

¹⁸ Ha Yeremia a lavaras da diegezh ar Rekabiz : « Evel-henn e komz an Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Peogwir hoc'h eus sentet ouzh urzh Ionadab, ho tad, ha m'hoc'h eus miret e holl urzhioù ha sevenet kement en devoa gourc'hemennet deoc'h, ¹⁹ Ac'hanta ! Evel-henn eo e komz an Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Ionadab, mab Rekab, biken ne raio diouer dezhañ unan bennak eus e ziskennidi evit en em zerc'hel dirazon da viken.

36 Ar rollad devet gant Joakim hag adskrivet gant Barouk.

¹ Hogen, e-doug pevare bloavezh-ren Joakim, mab Josias, roue Youda, ar gomz-mañ a zegouezhas gant Yeremia, a-berzh an Aotrou, dindan ar gerioù-mañ : ² « Pourchas dit ul levr-rolled, ma skrivi warnañ an holl gomzoù am eus lavaret dit a-enep Jeruzalem, a-enep Youda hag a-enep an holl vroadoù, adalek an deiz m'am eus kroget da gomz ouzhit, en, deizioù Josias betek hiziv an deiz. ³ Marteze, dre glevout meneg eus an holl zroug emañ e soñj d'ober dezho, tud tiegezh Youda, e tistroint pep hini diouzh e hent fallakr, hag e c'hellin pardoniñ o faot hag o fec'hed.» ⁴ Yeremia a c'halvas Barouk, mab Neria, ha Barouk a skrivas war ar rollad, diwar diwar glevout Yeremia, an holl gomzoù en devoa an Aotrou lavaret dezhañ.

⁵ Neuze Yeremia a roas an urzh-mañ da v/Barouk : « Dalc'het on-me, ne c'hellan ket mont e-barzh Ti an Aotrou. ⁶ Te a yelo, ha diwar ar rollad ac'h eus skrivet dre va c'hlevout, e lenni holl gomzoù an Aotrou d'ar bobl o selaou, e Ti an Aotrou da-geñver deiz ar yun ; o lenn a ri ivez da glevout d'an holl Youdaiz a erruo eus o c'hêrioù. ⁷ Marteze e lakint o aspedennoù da sevel etrezek an Aotrou, hag e tistroint pep hini diouzh e hent fallakr, rak bras eo ar gounnar ha bras ar fulor en deus kendrec'het an Aotrou e-keñver ar bobl-se.» ⁸ Barouk, mab Neria, a sevenas pep tra hervez gourc'hemenn Yeremia, ar profed, en ur lenn e-barzh al levr, komzoù an Aotrou, e Ti an Aotrou.

⁹Hogen, e-doug pempvet bloavezh-ren Joakim, mab Josias, roue Youda, d'an navet miz, e voe embannet urzh ar yun dirak an Aotrou, evit poblañs Jeruzalem en he fezh hag evit ar boblañs a c'hellfe dont eus kêrioù Youda da Jeruzalem. ¹⁰Barouk a lennas e-barzh al levr komzoù Yeremia, e Ti an Aotrou, e sal Gemaria, mab Shafan, ar sekretour meur, er porzh war-laez, e toull Dor nevez Ti an Aotrou ; lenn a reas en ur reiñ da glevout d'ar bobl a-bezh.

¹¹Hogen, Mikaya, mab Gemaria, mab Shafan, klevet gantañ an holl gomzoù digant an Aotrou el levr, ¹²a ziskennas da di ar roue, da sal ar sekretour, ha setu ma oa azezet eno en un dalc'h, an holl renerien : Elisama, ar sekretour meur, Delaia, mab Semeia, Elnatan, mab Ac'hobor, Gemaria, mab Shafan, Sedekias, mab Hanania hag an holl renerien. ¹³Mikaya a zezrevellas dezho an holl gomzoù en devoa klevet e-keit ha ma oa Barouk o lenn e-barzh al levr ouzh divskouarn ar bobl.

¹⁴An holl renerien a gasas da v/Barouk Yehoudi, mab Netania, mab Selemia, mab Koushi, da lavarout dezhañ : « Ar rollad ac'h eus lennet ennañ en ur reiñ da glevout d'ar bobl, kemer anezhañ ganit ha deus. » Barouk, mab Neria, a gemeras gantañ ar rollad hag a yeas d'o c'hichen. ¹⁵Lavarout a rejont dezhañ : « Azez ha lenn, dimp da glevout ! » Barouk a lennas dezho da glevout. ¹⁶Met pa glevent an holl gomzoù-se, e sellent an eil ouzh egile en ur grenañ, hag e lavarjont : « Ret eo dimp kemenn d'ar roue an holl gomzoù-se. » ¹⁷Hag e c'houlennjont digant Barouk : « Lavar dimp eta penaos ac'h eus skrivet an holl gomzoù-se. » ¹⁸Barouk a respontas : « A vouezh uhel e tibune din an holl gomzoù-se, ha me o skrive war al levr gant liv. » ¹⁹Ar renerien a lavaras da v/Barouk : « Kae kuit da guzhat, koulz ha Yeremia, hag arabat e oufe den pelec'h e vezot ! » ²⁰Ha neuze ez ejont da gaout ar roue e-barzh ar porzh, goude lakaat ar rollad e sal Elisama, ar sekretour, hag e rojont da glevout d'ar roue an danevell eus an afer a-bezh.

²¹Ar roue a gasas Iudi da gerc'hat ar rollad, hag hemañ en kemeras e sal Elisama, ar sekretour. En lenn a reas, ar roue o selaou, kenkoulz hag an holl renerien en o sav e-kichen ar roue. ²²Ar roue a oa azezet e-barzh an ti-goañv – bez' edod en navet miz – ha dirazañ e oa ur glaouier war enaou. ²³Hogen, kerkent ha m'en deveze Iudi lennet tri pe bevar bann, ar roue o zroc'he kuit gant kontellig ar skrib hag o stlape e tan ar glaouier, betek d'ar rollad a-bezh bezañ kuzumet war dan ar glaouier. ²⁴Nag ar roue, nag hini ebet eus e servijerien, diwar glevout an holl gomzoù-se, ne grenjont gant ar spont na ne rojont o dilhad. ²⁵Koulskoude, Elnatan, Dalaia ha Gemaria o devoa pouezet war ar roue, evit na zêvje ket ar rollad, met ne selaouas ket anezho. ²⁶Ar roue a c'hourc'hemennas neuze da Yerac'hmeel, mab ar roue, da Saraia, mab Azriel, ha da Selemia, mab Abdeel, mont da gregiñ e Barouk, ar skriver, hag e Yeremia, ar profed; met an Aotrou o c'huzhas.

²⁷Ha komz an Aotrou a zegouezhas gant Yeremia, goude m'en devoa ar roue devet ar rollad, gant ar c'homzoù en devoa Barouk skrivet ennañ diwar glevout Yeremia. ²⁸« Pourchas dit adarre ur rollad all, ha skriv warnañ an holl gomzoù a oa war ar rollad kentañ, bet devet gant Joakim, roue Youda. » ²⁹Hag a-enep Joakim, roue Youda,

e lavari : Evel-henn e komz an Aotrou : Te ac'h eus devet ar rollad-se en ur lavarout : Perak ac'h eus skrivet warnañ : Roue Babel a zeuio hep mar ebet, gwastañ 'raio ar vro-mañ ha lakaat da steuziañ kuit tud ha loened ? ³⁰ En abeg da-se, evel-henn e komz an Aotrou a-enep Joakim, roue Youda : Ne vo evitañ den ebet azezet war uhelgador David, hag e gorf marv a vo stlapet dindan gwrez an deiz ha yenijenn an noz. ³¹ Warnañ, war e ziskennidi ha war e servijerien e kastizin o faot, hag e lakin da zont warno, war Jeruzalem ha war dud Youda, an holl zroug am eus rakkemennet dezho, hep m'o divije selaouet !

³² Ha Yereimia a gemeras un eil rollad hag en roas da v/Barouk, mab Neria, ar skrib, hag hemañ a skrivas warnañ, diwar lavar Yereimia, holl gomzoù al levr a oa bet dêvet en tan gant Joakim, roue Youda. Ha kalz komzoù all evel ar re-se a voe c'hoazh staget outo.

37 Yereimia en toull-bac'h.

¹ Ar roue Sedekias, mab Josias, a voe roue e-lec'h Iechonia, mab Joakim : eñ eo a oa bet lakaet da roue war vro Youda gant Nabukodonosor, roue Babel. ² Met nag eñ nag e servijerien, na pobl ar vro ne selaoujont ar c'homzoù en devoa lavaret an Aotrou dre vinistrerezh Yereimia, ar profed.

³ Ar roue Sedekias a gasas Yehoukal, mab Selemia, hag ar beleg Sofonia, mab Maaseia, da gavout Yereimia, ar profed, evit lavarout dezhañ : « Ped eta evidomp an Aotrou, hon Doue ! » ⁴ Yereimia, d'an ampoent, a yae hag a zeue e-mesk ar bobl : ne oa ket bet c'hoazh taolet en toull-bac'h. ⁵ Koulskoude, arme Faraon a oa loc'het er-maez eus an Ejipt, hag o kaout ar c'heloù e oa pellaet diouzh Jeruzalem ar Galdeiz, a lakae ar seziz warni.

⁶ Neuze, komz an Aotrou a zegouezhas gant Yereimia, evit lavarout dezhañ : Evel-henn e komz an Aotrou, Doue Israel : Evel-henn e respontot da roue Youda, hag ho kas d'am c'haout evit kemer ali diganin : Arme Faraon hag a oa deuet er-maez d'ho skoazellañ, setu ma tistro en he bro, en Ejipt. ⁸ Ar Galdeiz a zistroio, evit stourm a-enep ar gêr-mañ, he c'hemer hag he devañ en tan. ⁹ Evel-henn e komz an Aotrou : N'en em douellit ket hoc'h-unan, o lavarout : Ar Galdeiz hep mar a yelo kuit diouzhimp ; rak mont kuit ne raint ket. ¹⁰ Ha goude m'ho pije faezhet holl arme ar Galdeiz o stourm ouzhoc'h, ha na chomje anezhi nemet tud gloazet da vervel, en em lakfent en o sav, pep hini en e deltenn, evit devañ ar gêr-mañ dre an tan.

Yereimia bac'het warnañ.

¹¹ Hogen, o vezañ m'he devoa arme ar Galdeiz pellaet diouzh Jeruzalem dre ma tostae arme Faraon, ¹² e fellas da Yereimia mont er-maez eus Jeruzalem, evit mont da vro Benjamin, e-sell da reizhañ ur rannidigezh etre e dud. ¹³ Met pa erruas e-kichen dor Benjamin, e oa eno ur penngward, e anv Ieria, mab Selemia, mab Hanania ; hemañ a grogas e Yereimia, ar profed, o lavarout : « Tremen a rez e tu ar Galdeiz ! » ¹⁴ Yereimia da respont : « N'eo ket gwir ! Ne dremenan ket e tu ar Galdeiz ! » Ieria n'e selaouas ket, kregiñ a reas ennañ, hag e zegas d'ar renerien. ¹⁵ Ar renerien a yeas

droug enno a-enep Yeremia, a skoas gantañ hag a vac'has anezhañ e ti Jonatan, ar sekretour meur, rak ur c'harc'har a oa bet graet eus an ti-se. ¹⁶ Evel-se, Yeremia a yeas en un toullbac'h bolzennet, hag a chomas ennañ ur pennad hir a zevezhioù.

¹⁷ Un deiz, ar roue Sedekias a lakaas e gerc'hat, hag ar roue a reas outañ goulennoù e-kuzh. Lavarout a reas : « Daoust hag ez eus ur gomz a-berzh an Aotrou ? » Yeremia a respontas : « Ya sur ! », ha da-c'houde : « Lakaet e vezi etre daouarn roue Babel. »

¹⁸ Neuze Yeremia a lavaras d'ar roue Sedekias : « War be boent am eus pec'het ez-enep, a-enep da servijerien hag a-enep ar bobl-mañ, m'hoc'h eus va lakaet er c'harc'har ? ¹⁹ Pelec'h eta emañ ho profeded, ar re o deus diouganet deoc'h o lavarout : « Ne zeuio ket a-enep deoc'h roue Babel, nag a-enep ar vro-mañ ? ²⁰ Ha bremañ, teurvez selaou, aotrou roue ! Ra vo degemeret mat ganit va daspedenn : n'am laka ket da zistreiñ da di Jonatan ar sekretour meur, gant aon na varvfén eno ! » ²¹ Ar roue Sedekias a c'hourc'hemennas neuze lakaat Yeremia dindan evezh e porzh ar warded, ha reiñ dezhañ bemdez un dorzh vara eus straed ar varaerien, betek na vefe ken bara e kêr. Ha Yeremia a chomas e porzh ar warded.

38 Yeremia er puñs-glav sikouret gant Ebed-Melek.

¹ Safatia, mab Matan, Godolia, mab Pasour, Youkal, mab Selemia, ha Pasour, mab Melkia, a glevas ar c'homzoù a lavare Yeremia d'ar bobl a-bezh. ² Evel-henn e komz an Aotrou : « An neb a vano e-barzh ar gêr-mañ a varvo dre ar c'hleze, dre an naonegezh ha dre ar vosenn ; an neb an em zaskoro d'ar Galdeiz a vevo : e vuhez en devo da breizh, bevañ 'raio. ³ Evel-henn e komz an Aotrou : Ar gêr-mañ a vo, hep mar ebet, lakaet e dalc'h arme roue Babel, kemer a raio anezhi. »

⁴ Ar renerien neuze a lavaras d'ar roue : « Ra vo lakaet an den-se d'ar marv, peogwir e tignaloneka ar vrezelourien, chomet e-barzh ar gêr-mañ, koulz hag ar bobl a-bezh. o lavarout seurt komzoù. An den-se, e gwirionez, ne glask ket silvidigezh ar bobl-mañ, met he gwalleur. » ⁵ Respont a reas ar roue Sedekias : « Setu eñ amañ ! Etre ho taouarn emañ, rak ar roue ne c'hell netra en hoc'h enep. » ⁶ Kregiñ a rejont eta e Yeremia hag e stlepel e puñs-glav Melkia, mab ar roue, a oa e-barzh porzh ar warded; diskenn a rejont Yeremia war-bouez kerdin. E-barzh ar puñs-glav ne oa ket a zour, met fank hepken, ha Yeremia a sankas er fank.

⁷ Ebed-Melek, ar C'housiad, ur spazhad eus ti ar roue, a ouezas e oa bet lakaet Yeremia er puñs-glav. A-greiz m'edo ar roue azezet e-kichen dor Benjamin, ⁸ e teuas Ebed-Melek er-maez eus ti ar roue da gomz ouzh ar roue, en ur lavarout dezhañ : ⁹ « Aotrou roue, an dud-se o deus graet fall e kement o deus graet da Yeremia, ar profed : e stlapet o deus er puñs-glav, e-lec'h ma varvo gant an aon, rak n'eus mui a vara e kêr. » ¹⁰ Ar roue a roas neuze an urzh-mañ da Ebed-Melek, ar C'housiad : « Kemer ac'hann tri gwaz da vont ganit, ha laka da zont er-maez eus ar puñs-glav Yeremia, ar profed, a-raok ma varvo. » ¹¹ Ebed-Melek a gemeras ar wazed da vont gantañ hag a yeas e-barzh ti ar roue, er sal-dilhad ; kemer a reas eno truilhoù ha dilhad kozh, hag a lakas da dremen betek Yeremia e-barzh ar puñs gant kerdin. ¹² Ebed-Melek, ar C'housiad, a lavaras da Yeremia : « Lak an truilhoù kozh-mañ

hag ar c'hozh dilhad dindan da gazelioù, a-zindan ar c'herdin. » Pezh a reas Yeremia. ¹³ Sachañ a rejont neuze war Yeremia war-bouez ar c'herdin, hag e voe tennet er-maez eus ar puñs-glav. Ha Yeremia a chomas e-barzh porzh ar warded.

Diviz diwezhañ Yeremia ouzh Sedekias.

¹⁴ Ar roue Sedekias a lakas kerc'hat Yeremia, ar profed, hag e zegas en e gichen en trede toull-dor eus Ti an Aotrou. Ar roue a lavaras da Yeremia : « Un dra am eus da c'houlenn ouzhit, na guzh ket anezhañ ouzhin. » ¹⁵ Yeremia a respontas da Sedekias : « Mar en lavaran dit, daoust ha n'am laki ket da vervel ? Ha ma roan ali dit, n'am selaoui ket ! » ¹⁶ Ar roue Sedekias a reas neuze da Yeremia al le-mañ, e-kuzh : »Dre vuhez an Aotrou hag en deus roet dimp ar vuhez-mañ ! n'az lakin ket da vervel ha n'az roin ket etre daouarn an dud-se a c'hoanta lemel da vuhez diganit. » ¹⁷ Ha Yeremia a lavaras da Sedekias : « Evel-henn e komz an Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Mar asantez en em zaskoriñ da renerien roue Babel, e savetei da vuhez hag ar gêr-mañ ne vo ket devet gant an tan ; bevañ a ri, te ha da re. ¹⁸ Met ma n'en em zaskorez ket da renerien roue Babel, ar gêr-mañ a vo droukroet etre daouarn ar Galdeiz, hag he deviñ a raint dre an tan, ha te n'en em salvi ket diouzh o daouarn. » ¹⁹ Ar roue Sedekias a lavaras da Yeremia : « Nec'het on en abeg d'ar Youdaiz o deus tremenet e tu ar Galdeiz ; marteze e vin lakaet etre o daouarn, hag e raint al lu warnon. » ²⁰ Respont a reas Yeremia : « Ne vi ket lakaet etre o daouarn. Selaou 'ta mouezh an Aotrou er pezh a lavaran dit : evit ma c'hoarvezo ar mad ganit ha ma chomo ganit da vibien. ²¹ Met ma nac'hez en em zaskoriñ, setu ar pezh en deus an Aotrou va lakaet da welout : ²² An holl vaouezed chomet c'hoazh e ti roue Youda a vo kaset da renerien roue Babel, hag e lavarint :

Da douellet o deus, trec'het o deus warnout
da vignoned tostañ !
Da dreid a batouilhez er fankigell,
int o deus en em sacht kuit !

²³ Ya ! Da holl wragez ha da vibien a vo kaset d'ar Galdeiz ; te da-unan ne dremeni ket e-biou d'o daouarn, met krapet e vi gant dorn roue Babel; hag ar gêr-mañ a vo devet gant an tan. »

²⁴ Sedekias a lavaras neuze da Yeremia : « Arabat e oufe den netra eus ar c'homzoù-se, ha neuze ne varvi ket. ²⁵ Ma oar ar renerien am eus komzet ganit, ha ma teuont d'az kaout, en ur lavarout : "Ro dimp da c'houzout petra 'c'h eus lavaret d'ar roue, ha petra en deus hemañ lavaret dit, na guzh netra ouzhimp, ha ne raimp ket dit mervel?", ²⁶ e responti dezho : "Displegañ 'raen va aspedenn dirak ar roue, evit n'am lakfe ket da zistreiñ e ti Jonatan evit mervel ennañ." »

²⁷ An holl renerien a zeuas da gaout Yeremia hag a reas outañ goulennoù. Titouroù a roas dezho gant ar gerioù end-eeun en doa gourc'hemennet ar roue, hag int a lezas ar peoc'h gantañ, rak an emziviz ne oa ket bet klevet. ²⁸ Ha Yeremia a chomas e porzh ar warded betek an deiz ma voe kemeret Jeruzalem.

39 Yeremia e kouezhidigezh Jeruzalem.

¹ Pa voe 'ta kemeret Jeruzalem, en navet bloavezh-ren Sedekias, roue Youda, d'an dekvet miz, ez erruas Nabukodonosor, roue Babel, gant e holl arme, dirak Jeruzalem, hag e lakjont ar seziz warni. ² En unnekvet bloavezh-ren Sedekias, d'ar pevare miz, d'an nav eus ar miz e voe graet un toull-freuz e moger kêr. ³ Mont a reas neuze, e-barzh, holl bennadurezhioù roue Babel, hag en em ziazezañ a rejont e dor ar C'hreiz : Nergel-Sereser, Samegar-Nabu, Sarsac'him, ar spazhad-meur, hag holl renerien all roue Babel.

⁴ Sedekias eta, roue Youda, hag an holl vrezelourien, pa weljont kement-se, a dec'has kuit hag a yeas er-maez eus kêr, en noz, dre hent liorzha ar roue, dre an Nor etre an div voger, hag a gemeras hent an Araba. ⁵ Met arme ar Galdeiz a hastas mont war o lerc'h hag a dizhas Sedekias e maezioù Yeriko. Paket e voe ha laket da bignat etrezek Nabukodonosor, roue Babel, e Rebla, e bro Hamat, hag hemañ a zougas barnedigezhioù en e enep. ⁶ Roue Babel a gontellas mibien Sedekias e Rebla, dindan e zaoulagad ; roue Babel a gontellas ivez holl bennadurezhioù Youda. ⁷ Ha da-c'houde e vreas e zaoulagad da Sedekias hag e stagas anezhañ gant ur chadenn arem doubl, evit e zegas gantañ da Vabel. ⁸ Ar Galdeiz a skoas an tan e ti ar roue ha tiez an dud prevez, ha da-c'houde, e tiskarjont mogerioù-tro Jeruzalem. ⁹ Ar pezh a vane eus ar boblañs lezet e kêr, an dec'hidi a oa tremenet diouzh e du, hag ar restad eus ar vicherourien, a voe dezouget da Vabel, gant Nabuzardan, kabiten ar warded. ¹⁰ Met pobl an dudigoù dister ha n'o devoa netra, Nabuzardan, kabiten ar warded, a lezas un darn anezho e bro Youda hag a roas dezho gwiniegi ha parkeier, en deiz-se.

¹¹ Nabukodonosor, roue Babel, en devoa roet an urzh-mañ da Nabuzardan, kabiten ar warded, diwar-benn Yeremia : ¹² « Kemer anezhañ, taol evezh warnañ, na ra droug ebet dezhañ ; met gra outañ evel ma lavarod dit. » ¹³ Neuze Nabuzardan, ar spazhad-meur, ha Nergel-Sereser, an achantour-meur, hag holl bennoferien roue Babel, ¹⁴ lakas eta kerc'hat Yeremia e porzh ar warded, hag a fizias anezhañ etre daouarn Godolia, mab Ac'hikam, mab Shafan, evit e gas gantañ d'e gêr. Ha chom a reas e-mesk ar bobl.

Silvidigezh Ebed-Melek.

¹⁵ Tra m'edo dalc'het e porzh ar warded, e oa degouezhet komz an Aotrou gant Yeremia, da lavarout dezhañ : ¹⁶ « Kae da lavarout da Ebed-Melek, ar C'housiad : "Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Setu ma-z an da seveniñ va c'homzoù diwar-benn ar gêr-mañ, evit he gwalleur ha neket evit hec'h eurvad : pa zegouezhint dindan da zaoulagad, en deiz-se. ¹⁷ E salvin ac'hanout – diougan an Aotrou – ha ne vezi ket laket etre daouarn an dud a grenez dirazo. ¹⁸ Rak da lakaat a rin, hep arvar, da vont e-biou, ne gouezhi ket dindan ar c'hleze, da vuhez az pezo e-giz preizh, rak fiziañs ac'h eus bet ennon -diougan an Aotrou." »

40 Yeremia dieubet.

¹ Sed ar gomz a zegouezhas gant Yeremia, a-berzh an Aotrou, goude m'en devoa Nabuzardan, kabiten ar warded, e gaset kuit eus Rama ; pa gemeras anezhañ, tra ma oa staget gant chadennoù e-mesk an holl harluidi eus Jeruzalem hag eus Youda, da vezañ divroet e Babel.

² Kabiten ar warded a gemeras Yeremia en e bart hag a lavaras dezhañ : « Ya, da Zoue en devoa rakkemennet ar gwalleur-se evit ar vro-mañ ³ hag e lakaet da c'hoarvezout ; an Aotrou en deus graet ar pezh en doa diouganet. O vezañ m'hoc'h eus pec'het a-enep an Aotrou, ha ma n'hoc'h eus ket selaouet e vouezh, ez eo c'hoarvezet kement-se.

⁴ Ha bremañ, setu m'az tieuban hiziv diouzh ar chadennoù ac'h eus ouzh da zaouarn. Mar plij dit dont ganin da Vabel, deus, hag e vin war evezh ac'hanout; met ma tisplij dit dont ganin da Vabel, na zeu ket. Gwel, ar vro a-bezh a zo dirazout ; kae d'al lec'h a fell dit, ha d'al lec'h m'ac'h eus ezhomm mont. ⁵ Distro, emezañ, da gaout Godolia, mab Ac'hikam, mab Shafan, a zo bet lakaet gant roue Babel da c'houarner war gêrioù Youda, ha chom gantañ e-mesk ar bobl, pe, a-hend-all, kae e-lec'h ma kavez mat mont. » Ha kabiten ar warded, o vezañ roet dezhañ bitailh ha prof, e lezas da vont kuit. ⁶ Yeremia a yeas da gaout Godolia, mab Ac'hikam, e Mispa, ha menel a reas gantañ, e-mesk ar bobl a oa bet lezet er vro.

Godolia, gouarnour Youda.

⁷ An holl bennoù-bagadoù a oa c'hoazh war ar maez gant o zud, a zeskas en devoa roue Babel laket Godolia, mab Ac'hikam, da c'houarner war ar vro, ha fiziet ennañ gwazed, merc'hed ha bugale hag ar re eus tudigoù dister ar vro na oant ket degaset da v/Babel. ⁸ Mont a rejont da gaout Godolia, e Mispa : bez' e oa Ismael, mab Natania, Jonatan, mab Karea, Saraia, mab Tanehumet, mibien Ofi, an Netofaiad, Iezionias, mab ar Maac'hakatiad, int hag o zud. ⁹ Godolia, mab Ac'hikam, mab Shafan, a reas dezho al le-mañ, koulz ha d'o zud : « N'ho pet ket aon o servijañ ar Galdeiz, chomit e-barzh ar vro, servijit roue Babel, hag e vo mat ar bed ganeoc'h. ¹⁰ Evidon-me, setu m'emaon o chom e Mispa, evit bezañ kiriek dirak ar Galdeiz a zeu en hor bro. Ha c'hwi, eostit gwin, frouezh hag eoul, lakit-i en ho listri ; chomit er c'hêrioù a zo en ho talc'h. »

¹¹ An holl Youdaiz a oa o chom e bro v/Moab, e-kichen mibien Ammon, hag e bro Edom, hag ar re a oa en holl vroioù, a zeskas, int ivez, en devoa roue Babel lezet ur restad e Youda ha laket warno da c'houarner Godolia mab Ac'hikam, mab Shafan; ¹² an holl Youdaiz-se a zistroas int ivez diouzh an holl lec'hioù e oant bet argaset enno ; erruet e bro Youda, e-kichen Godolia, e Mispa, ec'h eostjont gwin ha frouezh puilh-meurbet.

¹³ Jonatan, mab Karea, hag an holl bennoù-bagadoù a oa war ar maez, a zeuas da gaout Godolia, e Mispa, ¹⁴ hag a lavaras dezhañ : « Ha gouzout a rez en deus Baalis, roue mibien Ammon, kaset Ismael, mab Natania, da lemel da vuhez diganit ? » Met Godolia, mab Ac'hikam, n'o c'hredas ket.

¹⁵ Jonatan, mab Karea, a lavaras neuze da Godolia, e-kuzh, e Mispa : « Ro aotre din da vont da lazhañ Ismael, mab Natania, hep ma ouezfe den ebet. Perak e klaskfe

lemel da vuhez diganit ? Perak e vije strewet an holl Youdaiz dastumet ez kichen, ha perak ez aje da goll ar restad eus Youda !» ¹⁶ Hogen, Godolia, mab Ac'hikam, a lavaras da Jonatan, mab Karea : « Na ra ket kement-se, rak ur gaou a lavarez aze diwar-benn Ismael. »

41 Godolia drouklazet.

¹ Hogen, d'ar seizhvet miz, Ismael, mab Natania, mab Elisama, hag a oa a ouenn roueel, a zeuas, gant dek gwaz, da gaout Godolia, mab Ac'hikam, e Mispa, hag eno e kemerjont ur pred a-gevret, e Mispa. ² Neuze e savas Ismael, mab Natania, koulz hag an dek gwaz a oa gantañ, ha skeiñ a rejont gant ar c'hleze ouzh Godolia, mab Ac'hikam, mab Shafan, d'ober dezhañ mervel, eñ hag a oa bet lakaet gant roue Babel da c'houarner war ar vro. ³ Hag an holl Youdaiz a oa gantañ e Mispa, koulz hag ar Galdeiz a oa eno, brezelourien anezho, a voe skoet gant Ismael.

⁴ Hogen, antronoz an deiz ma oa bet lakaet Godolia da vervel, hep ma ouezje den ebet, ⁵ e teuas tud eus Sic'hem, eus Silo ha eus Samaria, pevar-ugent anezho, troc'het o barv ha roget o dilhad, goloet a skejadennoù, ganto ur c'hinnig hag ezañs evit o degas da Di an Aotrou. ⁶ Ismael, mab Natania, a yeas er-maez eus Mispa, d'o diambroug ; int a valee o ouelañ. Pa voe erruet ganto, e lavaras dezho : « Deuit da gaout Godolia, mab Ac'hikam. » ⁷ Pa voent eta erruet e-kreiz kêr, Ismael, mab Natania, eñ hag ar wazed a oa gantañ, a gontellas anezho hag o stlapas e-kreiz ar puñs-glav.

⁸ Met en o zouez e oa dek gwaz hag a lavaras da Ismael : « N'hon laka ket da vervel, rak bez' hon eus bevañs kuzhet war ar maez, gwinizh, heiz, eoul ha mel. » Dilezel a reas neuze e soñj d'o lakaat da vervel, e-mesk o breudeur. ⁹ Ar puñs-glav e-lec'h m'en devoa Ismael taolet holl gorfoù marv ar wazed bet skoet gantañ a oa ur puñs bras anezhañ, an hini en devoa ar roue Asa graet a-enep Baasa, roue Israel ; ar puñs-se eo a voe leuniet a lazhidi gant Ismael.

¹⁰ Ismael a gasas gantañ chadennet an holl restad eus ar bobl a oa e Mispa, koulz ha merc'hed ar roue, a oa bet fiziet gant Nabuzardan, kabiten ar warded, e Godolia, mab Ac'hikam ; Ismael, mab Natania, o c'hasas gantañ e-giz dalc'hidi hag a loc'has evit tremen e bro mibien Ammon.

¹¹ Pa ouezas Jonatan, mab Karea, hag an holl bennoù-bagadoù a oa gantañ, an holl zroug en devoa graet Ismael, mab Natania, ¹² e kemerjont o holl wazed hag e loc'hjont evit stourm ouzh Ismael, mab Natania. E gavout a rejont e-kichen Doureier bras Gabaon. ¹³ Hogen, o welout Jonatan, mab Karea, hag an holl bennoù-bagadoù a oa gantañ, e voe laouen an holl bobl a oa gant Ismael. ¹⁴ An holl bobl bet degaset en ereoù, gant Ismael, diouzh Mispa, a droas penn hag a zeuas da gaout Jonatan, mab Karea. ¹⁵ Ismael, avat, mab Natania, a dec'has e-biou da Jonatan gant eizh gwaz, hag a yeas da gaout mibien Ammon.

¹⁶ Jonatan, mab Karea, hag an holl bennoù-bagadoù a oa gantañ, a gemeras an holl restad eus ar bobl a oa bet kaset gant ereoù warno, gant Ismael, mab Natania, goude

m'en devoe skoet ouzh Godolia, mab Ac'hikam : brezelourien, merc'hed, bugale, spazhidi en devoa degaset en-dro eus Gabaon. ¹⁷ En em lakaat a rejont da vale ha chom a-sav e Gerout-Kamaam, hag a zo e-kichen Betlehem, evit mont etrezek an Ejipt, ¹⁸ pell diouzh ar Galdeiz, rak aon o devoa razo, dre m'en devoa Ismael, mab Natania, lazhet Godolia, mab Ac'hikam, bet lakaet gant roue Babel da c'houarner war ar vro.

42 An dec'hadeg d'an Ejipt.

¹ Neuze e teuas an holl bennoù-bagadoù, ha Jonatan, mab Karea, hag Azarya, mab Maaseya, hag an holl bobl, adalek ar bihanañ betek ar brasañ, ² da gaout Yheremia, ar profed, da lavarout : « Ra erruo hon aspedenn betek ennout ! Ped an Aotrou, da Zoue, evit mad an holl restad-mañ, rak nebeut a dud n'omp ken, diwar galz, evel m'en gwelez gant da zaoulagad da-unan. ³ Ra ziskulio dimp an Aotrou, da Zoue, an hent a dleomp heuliañ hag ar pezh a dleomp ober ! » ⁴ Yheremia, ar profed, a respontas : « Klevet em eus. Setu ma-z an da bediñ an Aotrou, ho Toue, hervez ho komzoù, ha kement komz a vo respontet din evidoc'h gant an Aotrou a ziskuliin deoc'h ; ne guzhin netra ouzhoc'h. » ⁵ Hag int a lavaras da Yheremia : « Ra vo an Aotrou en hon enep test gwirion ha feal, mar ne reomp ket e kement-se holl hervez ar gomz a vo kaset dit evidomp gant an Aotrou, da Zoue. ⁶ Pe mat pe fall, mouezh an Aotrou, hon Doue, a selaouimp, pa gasomp ac'hanout d'e gaout, evit ma c'hoarvezo eurvad ganimp, mar sentomp ouzh mouezh an Aotrou, hon Doue. »

⁷ A-benn dek devezh, e teuas komz an Aotrou gant Yheremia. ⁸ Hemañ a c'halvas neuze Jonatan, mab Karea, hag an holl bennoù-bagadoù a oa gantañ, koulz hag an holl bobl, eus ar bihanañ betek ar brasañ. ⁹ Lavarout a reas : « Evel-henn e komz an Aotrou, Doue Israel, hoc'h eus va c'haset davetañ, evit lakaat dirazañ hoc'h aspedenn. ¹⁰ Mar fell deoc'h chom ervat er vro-mañ, me a savo ti ganeoc'h ha n'ho tiskarin ket, me ho planto ha n'ho tiframmin ket, rak keuz am eus d'an droug am eus graet deoc'h. ¹¹ N'ho pet ket aon rak roue Babel hag hoc'h eus aon razañ -diougan an Aotrou, rak me 'zo ganeoc'h evit ho saveteiñ hag ho tieubiñ diouzh e zorn. ¹² Truez am bo ouzhoc'h, hag eñ en devo truez hag ho lezel a raio da zistreiñ war ho touar. ¹³ Met ma lavarit : "Ne fell ket dimp chom ken er vro-mañ" -mar disentit evel-se ouzh mouezh an Aotrou, ho Toue-, ¹⁴ ma lavarit : "Nann ! en Ejipt e fell dimp mont ; eno ne welimp mui a vrezel, ne glevimp mui son ar c'horn-emgann, n'hor bezo mui naon a vara ; eno e fell dimp chom", ¹⁵ mat ! selaouit neuze komz an Aotrou, restad Israel : Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Ma troit da vat ho taoulagad etrezek an Ejipt, evit antren e-barzh, ha ma 'z it e-barzh evit ober hoc'h annez enni, ¹⁶ ar c'hleze hoc'h eus aon razañ ho tizho eno, e bro Ejipt, hag an naonegezh ez oc'h nec'het ganti a valeo war ho roudoù, eno, en Ejipt, hag eno e varvot ! ¹⁷ An holl wazed o devoa troet o daoulagad etrezek an Ejipt, evit mont enni da chom, a varvo dre ar c'hleze, an naonegezh hag ar vosenn ; ha ne vezo en o zouez hini ebet oc'h achap hag o tec'hout diouzh ar gwalleur a lakin da zont warno. ¹⁸ Rak evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Evel m'am eus disac'het va c'hounnar ha va fulor war Jeruzalemiz, evel-se e tisac'hin warnoc'h va fulor, ma 'z antreit en Ejipt :

hag e kouezhot dindan argarzherezh, gwastidigezh, mallozh ha dismegañs, ha ne welot mui al lec'h-mañ. ¹⁹Setu amañ komz an Aotrou evidoc'h, restad Youda : N'antreit ket en Ejipt. Gouezit ervat e kemennan se deoc'h hiziv ! ²⁰C'hoariet hoc'h eus gant ho puhez hoc'h-unan, p'hoc'h eus va c'haset da gaout an Aotrou, ho Toue, en ur lavarout : Ped evidomp an Aotrou, hon Doue, ha kement en devo lavaret an Aotrou, hon Doue, en diskuilh dimp, ma sevenimp anezhañ. ²¹Hag hiziv em eus en diskuliet deoc'h, ha n'hoc'h eus ket sentet ouzh mouezh an Aotrou, ho Toue, e netra eus ar pezh en deus va c'harget anezhañ. ²²Gouezit eta ervat kement-mañ : mervel a reot gant ar c'hleze, an naonegezh hag ar vosenn, el lec'h ma fell deoc'h antren ennañ da chom.»

43 Gant tud Youda en Ejipt.

¹ P'en devoe 'ta echuet Yerima da ziskuliañ d'ar bobl holl gomzoù an Aotrou, o Doue, kement en devoa an Aotrou, o Doue, e gaset da lavarout dezho -an holl gomzoù-se- ² neuze Azaria, mab Osaia, Jonatan, mab Karea, hag an holl wazed, a lavaras da Yerima : « Ur gaou eo ar pezh a lavarez : an Aotrou, hon Doue, n'en deus ket da garget da lavarout dimp : N'antreit ket en Ejipt evit chom eno. ³Met Barouk, mab Neria, eo an hini a atiz ac'hanout en hon enep, evit hon droukreñ etre daouarn ar Galdeiz, hon lakaio da vervel pe hor c'haso en harlu da v/Babel.»

⁴Met Jonatan, mab Karea, an holl bennoù-bagadoù hag an holl bobl a nac'has selaou mouezh an Aotrou, en ur chom e bro Youda. ⁵ Jonatan, mab Karea, hag an holl bennoù-bagadoù a gemeras eta ar restad eus Youda, ar re a oa distroet diouzh an holl vroioù ma oant bet argaset enno evit chom en-dro e bro Youda : ⁶ ar wazed, ar merc'hed, ar vugale, merc'hed ar roue hag an holl dud en devoa Nabuzardan, kabiten ar warded, lezet gant Godolia, mab Ac'hikam, mab Shafan, koulz ha Yerima, ar profed, ha Barouk, mab Neria. ⁷Antren a rejont e bro Ejipt, dre na selaouent ket mouezh an Aotrou ; hag erruout a rejont betek Tafnes.

⁸Neuze e tegouezhas komz an Aotrou gant Yerima e Tafnes, dindan ar gerioù-mañ : ⁹Kemer etre da zaouarn mein bras, ha, dindan selloù gwazed Youda, e sanki anezho e-kreiz simant e-barzh al leur daret a zo e toull-dor ti Faraon e Tafnes, ¹⁰ hag e lavari dezho : « Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Setu ma kasan da gerc'hat Nabukodonor, roue Babel, va servijer, hag e lakin e uhelgador war ar vein-se am eus sanket en douar hag e tispako e stel a-us dezho. ¹¹Dont a raio da skeiñ ouzh bro Ejipt :

An neb a zo evit ar marv, d'ar marv !

An neb a zo evit an ereoù, d'an ereoù !

An neb a zo evit ar c'hleze, d'ar c'hleze !

¹²Enaouiñ a raio an tan e Tiez doueel an Ejipt, o devañ a raio ha kas gantañ an doueed ereet, dilaouiñ 'raio bro Ejipt, evel ma tilaou ar mesaer e wiskamant, ha mont a raio kuit diouti e peoc'h. ¹³Bruzunañ a raio peulvanoù Betsames, e bro Ejipt, ha dêviñ dre an tan temploù doueed an Ejipt.

44 Yeremia a-enep ar Yuzevezed e bro Ejipt.

¹ Sed ar gomz a voe kaset da Yeremia, evit an holl Youdaiz o chom e bro Ejipt, o chom e Magdol, e Tafnez hag e bro b/Patros, da lavarout dezho : ² Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Gwelet hoc'h eus an holl walleur am eus laket da zont war Jeruzalem ha war holl gêrioù Youda, setu ma-z int dismantret en deiz-mañ, ha n'eus mui annezer ebet enno. ³Bez' ez eo en abeg d'an droug o deus graet, ouzh va lakaat da gounnariñ, dre vont da ginnig ezañs ha da servijañ doueed estren, dianav dezho, ha deoc'h-c'hwi ha d'hoc'h hendadoù. ⁴Kaset em eus deoc'h, hep skuizhañ, va holl servijerien, ar brofeded, da lavarout deoc'h : "Na rit ket an dra euzhus-se kasaet ganin". ⁵Met n'o deus ket selaouet, n'o deus ket troet o skouarn da selaou, evit distreiñ diouzh o fallagriezh, ha chom hep lakaat ezañs da zivogediñ d'an doueed estren. ⁶Neuze eo dirollet fulor va c'hounnar ; lakaet he deus an tan e kêrioù Youda hag e straedoù Jeruzalem, hag a zo deut da vezañ un dismantr hag ur gwastadur, evel m'emañ kont en deiz-mañ.

⁷Ha bremañ, evel-henn e komz an Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Perak e rit an droug bras-se a-enep deoc'h hoc'h-unan, pa lakit da vezañ troc'het kuit eus Youda, gwazed ha merc'hed, bugale ha magadenned, hep ur restad da chom deoc'h, ⁸dre lakaat droug da sevel ennon gant oberoù ho taouarn, dre lakaat ezañs da zivogediñ evit an doueed estren war zouar an Ejipt, e-lec'h ma-z oc'h antreet da chom enni, en doare ma teuiot da vezañ kaset da get ha da vezañ danvez a vallozh hag a zismegañs dirak holl vroadoù an douar? ⁹Hag ankouaet hoc'h eus drougoberoù ho tadoù, drougoberoù rouaned Youda ha re o renerien, ho trougoberoù-c'hwi ha re ho kwragez, graet e bro Youda hag e straedoù Jeruzalem? ¹⁰Betek hiziv, n'o deus santet na keuz nag aon, ha n'o deus ket baleet hervez va Lezenn ha va gourc'hemennoù, am boa lakaet dirazoc'h ha dirak ho tadoù. ¹¹En abeg da-se, evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel : Setu ma 'z an da lakaat va Dremm a-bann da sellout ouzhoc'h evit ho kwalleur, evit kas da get Youda a-bezh. ¹²Kemer a rin ar restad eus Youda en deus troet e selloù war-zu bro Ejipt, evit antren enni da chom ; steuziañ a raint dindan ar c'hleze, mont a raint da goll, an holl anezho, gant an naonegezh, bihan ha bras, mervel a raint gant ar c'hleze hag an naonegezh, ha sachañ a raint warno argarzhreth, gwastidigezh, mallozh ha dismegañs. ¹³Skeiñ a rin kastiz ouzh ar re a chom e bro Ejipt, evel m'em eus graet a-enep Jeruzalem, dre ar c'hleze, dre an naonegezh hag ar vosenn. ¹⁴Ha ne vo den oc'h achap hag o tec'hout eus restad Youda, eus ar re a zo antreet e bro Ejipt evit chom enni. Evit ar pezh a sell distreiñ, da vro Youda, e-lec'h ma c'hoantaont retorn evit chom enni, nann, ne zistroint ket di, nemet un nebeut tec'hidi.

¹⁵Neuze, an holl a ouie e lake o gwragez ezañs da zivogediñ evit doueed estren, an holl verc'hed a oa aze – ur pezh bodadeg anezho – hag an holl bobl o chom e bro Ejipt hag e Patros, a respontas kement-mañ da Yeremia : ¹⁶« Evit ar pezh a sell ouzh ar gomz ac'h eus lavaret dimp en anv an Aotrou, ne fell ket dimp da selaou. ¹⁷Met derc'hel a raimp da seveniñ ar gomz bet lavaret gant hor genou : kinnig ezañs da Rouanez an oabl ha profañ dezhi skuilhadurioù, evel ma raemp, ni hag hon tadoù,

hor rouaned hag hor renerien, e kêrioù Youda hag e straedoù Jeruzalem ; neuze hor boa bara diouzh hor c'hoant, evurus e oamp ha ne welemp ket a walleur. ¹⁸ Met abaoe m'hon eus ehanet da ginnig ezañs da Rouanez an oabl ha da brofañ dezhi skuilhadurioù, hon eus bet diouer a bep tra hag ez omp aet da goll dre ar c'hleze hag an naonegezh !» ¹⁹ Hag ar merc'hed da lavarout c'hoazh : « Pa zevomp ezañs da Rouanez an oabl ha pa skuilhomp died dezhi, daoust hag ez eo hep gouzout d'hor gwazed ma reomp dezhi gwestell ouzh he skeudenniñ ha ma profomp dezhi skuilhadurioù?»

²⁰ Yeremia a respontas en-dro d'ar bobl a-bezh, d'ar wazed ha d'ar merc'hed ha d'an holl dud o doa graet dezhañ ar respont-se : ²¹ « Daoust ha n'eo ket an ezañs hoc'h eus lakaet da zivogediñ e kêrioù Youda hag e straedoù Jeruzalem, c'hwi hag ho tadoù, ho rouaned hag ho pennadurezhioù, koulz ha pobl ar vro, en deus bet an Aotrou koun anezhañ hag a zo savet betek e galon? ²² Ne c'helle mui an Aotrou gouzañv fallagriezh hoc'h oberoù nag an euzhusterioù a raec'h ! gant-se eo deuet ho pro da vezañ dismantr, gwastidigezh ha mallozh, didud evel m'emañ hiziv. ²³ Dre m'hoc'h eus laket ezañs da zivogediñ ha pec'het a-enep an Aotrou, dre n'hoc'h eus ket selaouet mouezh an Aotrou na baleet hervez e Lezenn, e gemennadurioù hag e urzhioù, en abeg da-se eo ez eo dirollet warnoc'h ar gwalleur-mañ, evel m'emañ kont en deiz-mañ !»

²⁴ Ha Yeremia a lavaras d'ar bobl a-bezh ha d'an holl verc'hed : « Selaouit komz an Aotrou, c'hwi holl Youdaiz a zo o chom e bro Ejipt : Evel-henn e komz Aotrou hollec'halloudek, Doue Israel : C'hwi, ar merc'hed, ar pezh end-eeun hoc'h eus diskleriet gant ho kenou e fell deoc'h en seveniñ gant ho taouarn, en ur lavarout : "Seveniñ a raimp al leoù hon eus graet, lakaat ezañs da zivogediñ evit Rouanez an oabl, ha da ober dezhi skuilhadurioù". Ac'han 'ta ! Sevenit ho leoù, grit ho skuilhadurioù ! ²⁶ Met bremañ, selaouit komz an Aotrou, c'hwi holl, Youdaiz o chom e bro Ejipt ! Setu m'en touan dre va anv-meur, eme an Aotrou, va anv ne vezo mui galvet gant genou gwaz ebet eus Youda, hini ebet ne lavaro : "Dre vuhez an Aotrou Doue !" - dre vro Ejipt a-bezh. ²⁷ Setu m'emaon war evezh outo evit o gwalleur ha n'eo ket evit o eurvad ; an holl wazed eus Youda a zo e bro Ejipt a yelo da get gwitibunan dre ar c'hleze hag an naonegezh, betek na vo ken anezho. ²⁸ Un nebeut achapet diouzh ar c'hleze – un toulladig hepken – a zistroio eus bro Ejipt da vro Youda. Neuze, ar re holl a vane eus Youda, hag a zo antreet e bro Ejipt evit chom enni, a ouezo komz piv a vo deuet da wir, va hini-me pe o hini. ²⁹ Ha setu evidoc'h petra 'vo an arouez -diougan an Aotrou, ez an da zegas kastiz en hoc'h enep el lec'h-mañ, neuze e ouezot e teuio da wir, hep mar ebet, va c'homzoù en hoc'h enep evit ho kwalleur : ³⁰ Evel henn eta e komz an Aotrou : Setu ma 'z an da lakaat ar Faraon Hofra, roue Ejipt, etre daouarn e enebourien, etre daouarn ar re a c'hoanta lemel e vuhez digantañ, evel m'em eus lakaet Sedekias, roue Youda, etre daouarn Nabukodonosor, roue Babel, e enebour hag a c'hoantae tennañ e vuhez digantañ.»

45 Komz a frealz evit Barouk.

¹ Sed ar gomz a lavaras Yeremia, ar profed, da v/Barouk, mab Neria, pa oa hemañ, diwar glevout Yeremia, o skrivañ ar c'homzoù-mañ war ul levr, e pevare bloavezh-ren Joakim, mab Josias, roue Youda : ² Evel-henn e komz an Aotrou, Doue Israel, warnout, Barouk : ³ Lavaret ac'h eus : «Siwazh din ! Rak an Aotrou a lak warnon glac'har war boan ! Skuizhañ am eus graet oc'h huanadiñ, ha diskuizh n'am eus ket kavet ! ⁴ Setu amañ ar pezh a lavari dezhañ : Evel-henn e komz an Aotrou : Ar pezh am eus savet, setu ma 'z an d'en diskar ; ar pezh am eus plantet, ez an d'en digrakañ : mont a ran da skeiñ ouzh ar vro-mañ a-bezh ! ⁵ Ha te a c'houlenn evidout traoù meur ! N'o goulenn ket ; rak setu ma lakan da zont ar gwalleur war gement den a zo -diougan an Aotrou, met reiñ a rin dit da vuhez e-giz da c'hopr-emgann e kement lec'h ma-z i.

46 Diouganoù enep ar broadoù.

- ¹ Ar pezh a voe komzoù an Aotrou da Yeremia, ar profed, a-enep ar broadoù.
- ² Evit an Ejipt : a-enep arme ar Faraon Nekao, roue Ejipt, a oa war ar stêr Eufрата, e Karkemish, hag a voe trec'het gant Nabukodonosor, roue Babel, e pevare bloavezh-ren Joakim, mab Josias, roue Youda.
- ³ Prientit skoed krenn ha skoedoù, ha kerzhit d'an emgann !
- ⁴ Sternit ho kezeg ! Kit war an dibr, marc'hegerien !
Pep hini war e renk, e dokarn war e benn !
Diverglit ho koafioù, lakit warnoc'h ho hobregonoù !
- ⁵ Met Petra 'welan? Strafulhet int, souzañ 'reont,
O c'hadarnidi a zo flastret,
tec'hout a reont, pennfollet, hep sellout a-dreñv !
Spouren a bep tu ! - diougan an Aotrou.
- ⁶ Ar re brimañ ne c'hellont ket tec'hout !
nag ar re gadarnañ en em sachañ !
en hanternoz, war ribl ar stêr Eufрата,
e strebotont hag e kouezhont.
- ⁷ Piv eo an hini a bign evel an Nil,
an dourioù anezhañ o vourboulhañ evel froudoù?
- ⁸ An Ejipt eo a bigne evel an Nil,
an dourioù anezhañ o vourboulhañ evel froudoù.
Lavaret he devoa : Pignat a rin, goleiñ an douar,
kas da goll kêrioù hag annezerien !
- ⁹ Argadit, kezeg-red, en em daolit, kirri-emgann,
It war raok, kadarnidi, tud eus Koush ha Pout,
hag a c'hoari gant ar skoed,
ha c'hwi, Loudiz, hag a stegn ar wareg.

¹⁰Met an deiz-mañ a zo d'an Aotrou, Doue hollc'halloudek,
deiz a zial evit en em zigoll war e enebourien.

E gleze a ya da lonkañ e walc'h,
terriñ a ra gant o gwad o sec'hed !

An Aotrou, Doue hollc'halloudek,
en deus graet un aberzh
e bro an hanternoz,
e-kichen ar stêr Eufрата.

¹¹Pign e Galaad ha klask balzam,
gwerc'hez, merc'h Ejipt.
Forañ 'rez en aner al louzeier ;
n'eus netra evit da bareañ !

¹²Ar broadoù o deus anavezet da vezh,
leun eo an douar gant ar garmoù warnout !
Rak an eil kadarn a strebot ouzh egile
hag o-daou a gouezh a-gevret !

Aloubidigezh an Ejipt.

¹³Sed ar gomz a lavaras an Aotrou da Yerima, ar profed, pa zeuas Nabukodonosor,
roue Babel, evit skeiñ ouzh bro Ejipt :

¹⁴Degemennit e Magdol, en embannit e Memfis ;
lavarit : sav sonn, en em laka prest,
rak ar c'hleze a lonk en-dro dit.

¹⁵Perak en deus tec'het Apis, da Darv?
Perak n'en deus ket dalc'het penn?
Dre m'en deus an Aotrou roet lamm dezhañ.

¹⁶Ya, da bobl kemmesket a strebot hag a gouezh ;
lavarout a reont an eil d'egile :
War sav ! Distroomp etrezek hor pobl
war-zu hor bro c'henidik,
pell diouzh ar c'hleze drastus.

¹⁷Roit an anv-mañ da Faraon, roue Ejipt :
« Trouz bras, met c'hwitet war e daol ! »

¹⁸Dre va buhez – diougan ar Roue
hag a zo e anv Aotrou hollc'halloudek -
ya, heñvel ouzh an Tabor e-mesk ar menezioù,
heñvel ouzh ar C'harmel a-us d'ar mor,
emañ hennezh oc'h erruout !

¹⁹ Gra da bakadenn a harluadez,
merc'h Ejipt, anavezet-kaer,
rak Memfis a zeuio da vezañ un dachenn wastet,
devet e vezo ha lakaet digenvez.

²⁰ Un dispar a ouner e oa an Ejipt,
met ur vrouderez, eus an hanternoz, a zo deut warni.

²¹ He gopriddi zoken, e-diabarzh enni,
a oa evel leueoù o lardañ ;
int ivez o deus troet kein,
tec'het o deus holl a-gevret, hep enebiñ;
Rak erruet eo warno deiz o droukverzh,
amzer o c'hastiz !

²² Selaouit ! Lavaret e vefe un naer o pufal ;
rak dont a reont a vil-vern
ha gant bouc'hili en em daolont warni evel koadourien ;

²³ diskar a reont he c'hoadeg – diougan an Aotrou -
eviti da vezañ didreuzus,
den ne c'hell o niveriñ.

²⁴ Goloet holl a vezh eo merc'h Ejipt :
laket eo etre daouarn pobl an hanternoz !

²⁵ Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel, en deus lavaret : « Setu ma 'z an-me da skeiñ
kastiz a-enep Amon eus No, a-enep Faraon hag a-enep an Ejipt, a-enep he doueed hag
a-enep he rouaned, a-enep Faraon hag a-enep ar re en em fiz ennañ. ²⁶ O lakaat a rin
etre daouarn ar re a c'hoanta lemel o buhez diganto, etre daouarn Nabukodonosor,
roue Babel, hag etre daouarn e servijerien. Goude-se, en Ejipt e vo tud o chom enni
evel en deizioù a-ziagent, -diougan an Aotrou.

²⁷ Ha te, n'az pezh ket aon, va servijer, Jakob, ha na spont ket, Israel !
Rak setu-me evit da dennañ eus a-bell,
ha da ziskennidi eus ar vro m'emaint dalc'het enni.
Jakob a zistroio evit advevañ er sioulder, didrubuilh,
hep den ebet ouzh e nec'hiñ.

²⁸ Te, n'az pezh ket aon, Jakob, va servijer ! -diougan an Aotrou.
Rak me 'zo ganit, rak me 'raio an distrujadeg
eus an holl vroadoù am eus da argaset enno ;
ac'hanout-te, avat, ne rin ket a zistrujadeg,
met da adreizhañ a rin hervez va justis,
ne lezin ket ac'hanout digastiz.

47 Diougan enep ar Filistiz.

¹ Houmañ eo komz an Aotrou da Yeremia, ar profed, diwar-benn ar Filistiz, a-raok ma skoas Faraon ouzh Gaza.

² Evel-henn e komz an Aotrou :
Setu ma 'z eus doureier o pignat eus an hanternoz
hag o tont da vezañ ur froud o liñvañ,
liñvañ 'reont ar vro hag ar pezh a zo warni,
ar gêr hag ar re a zo o chom enni.
An dud a c'harm, yudal a ra holl annezidi ar vro.

³ O klevout kalemarc'hadeg karnoù e gezeg,
o klevout strapadeg e girri-emgann, boud e girri-samm,
an tadoù n'en em droont ket mui war-zu o mibien,
gant ar semplet ma-z eo an daouarn.

⁴ En abeg d'an deiz a zo degouezhet
evit gwastidigezh ar Filistiz,
evit lemel digant Tir ha Sidon
kement a chom ganto a skoazellerien ;
emañ an Aotrou o trastañ ar Filistiz,
ar restad eus enez Kaftor.

⁵ Gaza he deus touzet he fenn,
Askalon a zo aet da goll ;
Ashdod, restad eus an Anaked?

⁶ A ! kleze an Aotrou !
betek pegoulz e vezi hep diskuizh?
Distro e-barzh da c'houin,
paouez ha chom habask !

⁷ Penaos e tiskuizhfe,
pa ro an Aotrou urzhioù dezhañ?
War-zu Askalon hag an arvor,
eno en deus merket dezhañ an emgav.

48 Diougan evit Moab.

¹ Evit Moab : Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel :

Gwa, Nabo, rak gwastet eo !
Kariataim a zo kemeret !
Goloet a vezh eo ar c'hreñvlec'h, flastret !

² N'eus mui anezhañ, eus klod bro Moab !
En Hesebon eo bet itriket an droug d'ober dezhi :

« Deuit, dilamomp-hi a-douez ar broadoù ! »
 Te ivez, Madmen, a vezo laket da devel,
 war da lerc'h e teu war-raok ar c'hleze !

³ Selaouit garmadeg Oronaim :
 gwasterezh ha gwallzarvoud bras !

⁴ Brevet eo bro Moab !
 Kriadenoù a zistager betek Soar.

⁵ Ya, krec'hienn Louhit
 eo gant daeroù e pigner ganti,
 ya, war an diskenn da Oronaim
 e vez klevet garmadegoù war an taol-reuz.

⁶ Tec'hit, saveteit ho puhez,
 heñvel ouzh an azen gouez er gouelec'h.

⁷ Dre m'ac'h eus bet fiziañs ez oberoù hag ez teñzorioù,
 te ivez a vo kemeret.
 Kamos a yelo d'an harlu,
 e veleien hag e renerien holl a-gevret.

⁸ Ar gwaster a blaouio war bep kêr,
 hini ebet ne dremeno e-biou ;
 an Draonienn a yelo da goll hag an Uhelgompezenn a vo drastet,
 evel m'en deus diskleriet an Aotrou.

⁹ Roit divaskell da v/Moab,
 evit ma c'hello dinijal kuit ;
 rak e gêrioù a vo gwastet hepdale,
 hep den ebet ken o chom enno.

¹⁰ Milliget neb a ra lezirek labour an Aotrou,
 milliget an neb a nac'h ar gwad d'e gleze !

¹¹ Dibreder e oa Moab abaoe e yaouankiz,
 diskuizhañ a rae war e ouelezenn ;
 ne oa ket bet diskarget eus an eil lestr d'egile,
 biskoazh ne oa aet d'an harlu,
 ken e oa chomet gantañ e vlaz,
 ha ne oa ket displeberet ar frond anezhañ.

¹² Met setu ma teu deizioù – diougan an Aotrou -
 ma kasin treuzskuilherien hag a dreuzskuilho anezhañ,
 a c'houllondero e listri hag a buzuilho e bicheroù.

¹³ Neuze Moab en devo mezh gant Kamosh,
 evel m'en deus bet mezh tiegezh Israel
 gant Betel pa lake ennañ e c'hoanag.

¹⁴ Penaos e c'hellit lavarout :

Kadarnidi a zo ac'hanomp, tud kalonek en emgann?

¹⁵ Gwaster Moab a zo pignet en e enep,
an dibab eus e yaouankiz a ziskenn d'ar voserezh,
-diougan ar Roue a zo e anv Aotrou hollc'halloudek.

¹⁶ Tost eo da c'hoarvezout distruj Moab,
e walleur a zeu, mall warnañ.

¹⁷ Kempedit warnañ, c'hwi holl e amezeien,
c'hwi holl hag a anav e anv ;
lavarit : Penaos ez eo bet bruzunet ar vazh-roue galloudek-se,
ar vazh-roue klodus?

¹⁸ Diskenn eus da glod, azez el loustoni,
merc'h Dibon, anavezet ken kaer,
rak pignet eo a-enep dit gwaster Moab,
distrujet en deus da greñvlec'hioù.

¹⁹ En em lak war an hent ha bez war c'hed,
annezerez Aroer ;
gra goulenn ouzh an tec'her hag an achapad,
o lavarout : «Petra 'zo c'hoarvezet?»

²⁰ Moab a zo goloet a vezh, rak flastret eo ; Yudit ha garmit !
Embannit war an Arnon ez eo drastet Moab !

²¹ Ur varnedigezh a zeu war vro an uhelgompezenn,
war Helon, war Iasa ha Mefaat,

²² war Dibon, Nabo ha Betdeblataim,

²³ war Giryataim, Bet-Gamoul ha Bet-Meon,

²⁴ war Geriot ha war Bosra,

ha war an holl gêrioù eus bro Moab, pell ha tost.

²⁵ Diskaret eo korn Moab,
ha torret e vrec'h, -diougan an Aotrou !

²⁶ Mezvite anezhañ, dre m'en deus en em savet ouzh an Aotrou ;
ra rodello Moab en e zislonkadenn,
ha ra ziwasko, eñ ivez, godiserezh.

²⁷ Hag-eñ n'eo ket bet Israel evidout danvez a c'hoaperezh?

Daoust hag e gavet az poa e-mesk al laeron,
ma ne gomzes diwar e benn nemet en ur hejañ da benn?

²⁸ Kuitait ar c'hêrioù, hag it da chom e-barzh ar reier, tud Moab,
bezit evel ar goulm, hag a ra he neizh war gostezioù ur garidenn don !

²⁹ Keloù hon eus bet eus lorc'hentez Moab, an hini peurlorc'hus, eus e uhelegezh, e valc'hder, e rogoni, hag e galon dichek.

³⁰ Me a anavez mat e emc'hloar, - diougan an Aotrou- e c'hlabouserezh kleuz, e oberoù didalvez.

³¹ Setu perak e yudan war v/Moab
hag e tistagan garmoù evit Moab a-bezh,
diwar-benn tud Kirharet e hirvoudan.

³² Warnout e ouelan, kenkoulz ha war Yazer, gwiniég Sabama ;
da skourroù a yae larkoc'h eget ar mor,
tizhout a raent betek Yazer.
War da eost ha da vendem
en deus sailhet ar gwaster.

³³ Aet eo kuit levez ha joa
eus berjeoù douar Moab.
Kaset am eus da hesk gwin ar beolioù,
ar breser ne vres mui,
ar youc'hadeg n'eo mui ar youc'hadeg a joa !

³⁴ Garmadeg Hesebon a ya betek Eleala, betek Iasa e vez yudet,
eus Segor da Oronaim hag Eglatselisiám ;
rak doureier Nemrim zoken a ya da vezañ digenvez.

³⁵ Lakaat a rin da steuziañ kuit eus bro Moab -diougan an Aotrou,
an hini a bign d'an uhellec'h da ginnig e brofadenn
hag a lak an ezañs da zivogediñ evit e zoueed.

³⁶ Setu perak, evit Moab, e skrij va c'halon 'vel ur fleüt,
ha war dud Kirharet, e skrij va c'halon 'vel ur fleüt ;
kollet eo bet ganto an teñzor dastumet.

³⁷ Ya, touzet eo kement penn a zo,
ha troc'het kement barv a oa ;
war an holl daouarn 'oa troc'hadennoù
ha war an holl groazleziou, ar sac'h.

³⁸ War holl doennoù Moab ha war al leurioù-kêr
n'eus nemet gouelvan ;
rak torret am eus Moab evel ul lestr a reputuer
-diougan an Aotrou.

³⁹ Na flastret eo bet ! Yudit !
Nag ur vezh eo penaos en deus Moab troet kein,
un danvez a c'hoaperezh eo deuet Moab da vezañ,
ur spontailh evit e amezeien.

⁴⁰ Rak evel-henn e komz an Aotrou :

Setu ma plav evel un erer

a ya da zispakañ e zivaskell war v/Moab.

⁴¹ Kemeret eo ar c'hêrioù, aloubet ar c'hreñvlec'hioù ;

ha kalon kadarnidi Moab, en deiz-se,

a zo 'vel kalon ur vaouez o wilioudiñ.

⁴² Moab 'zo diskaret, n'eo mui ur bobl,

dre m'en deus en em savet ouzh an Aotrou.

⁴³ Spouron, foz ha roued

warnout, annezad Moab ! - diougan an Aotrou !

⁴⁴ An neb a dec'h dirak ar spouron a gouezho er foz ;

an neb a bign en-dro eus ar foz a vo paket er roued.

Rak kement-se a lakan da zont war v/Moab,

e bloavezh he c'hastiz – diougan an Aotrou.

⁴⁵ E disheol Heshbon eo chomet a-sav,

dinerzh, an dec'hidi ;

met un tan a zo deuet er-maez eus Hesebon,

ur flammenn eus kêr Sehon ;

lonkañ a ra ividigoù Moab ha klopenn mibien ar safar.

⁴⁶ Gwa te, Moab ! Aet eo da get pobl Kamos !

Rak kaset eo bet da vibien d'an harlu

ha da verc'hed d'ar sklavelezh.

⁴⁷ Met kemmañ 'rin planedenn Moab e dibenn an deizioù,

-diougan an Aotrou.

Betek amañ barnedigezh Moab.

49 Diougan a-enep pobloù a-ziwir-dro..

¹ Evit mibien Ammon :

Evel-henn e komz an Aotrou :

Daoust ha n'en deus ket Israel a vibien,

daoust ha n'en deus ket a heritour?

Perak en deus Melkom heritet eus Gad?

Perak eo aet e bobl da chom en e gêrioù?

² En abeg da-se, setu deizioù o tont -diougan an Aotrou,

ma lakin da vezañ klevet e Rabba-mibien-Ammon

garmadeg an emgann.

Dont a raio ar gêr-se da vezañ un tell digenvez,

he Merc'hed a vo kuzumet gant an tan,

hag Israel a herito eus hec'h hêred -diougan an Aotrou !

³Yud, Hesebon, rak pignet ez eus ur gwaster,
Kunudit, merc'hed Rabba,
gwiskit ar sac'h, savit gouelvan,
grit warnoc'h flañchadennoù
rak Melkom a zo o vont d'an harlu,
e veleien hag e renerien holl a-gevret.

⁴Penaos e fougeez gant da Draonienn,
merc'h disuj, en em fiz ez teñzorioù, hag a lavar :
« Piv 'ta a zeuio a-enep din? »

⁵Setu ma lakan da zont warnout
- diougan Aotrou hollc'halloudek,
ar spouren eus tro-war-dro dit :
argaset e vezot, pep hini o vont eeun dirazañ,
hep den ebet da zastum an dec'herien !

⁶Met goude-se e kemmin planedenn mibien Ammon
- diougan an Aotrou.

Diougan war Edom.

⁷Evit Edom :

Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Daoust ha n'eus mui a furnez e Teman?
Ha diouer a ra ar poell d'ar wazed speredek?
Ha boutet eo bet o furnez?

⁸Tec'hit ! Distroit !
En em enkevit don, annezidi Dedan,
rak ur reuz bras a gasan war Esav,
ar mare evidon d'e gastizañ.

⁹Ar vendemourien, ma teuont du-se,
ne lezint netra da vadaouiñ,
ma 'z int laeron-noz,
e trastint diouzh ma plijo ganto.

¹⁰Ya, me eo am eus furchet Esaoù, diskuliet e guzhiadelloù ;
ne c'hell ket mui en em guzhat.
Gwastet eo e ouenn, hag e vreudeur, evel e amezeien :
N'eus mui anezhañ !

¹¹Dilez da emzivadec'h, me o lako da vevañ,
ra fizio warnon da intañvezed !

¹² Rak evel-henn e komz an Aotrou :
Gwel ! Ar re na oant ket barnet da evañ ar c'hop,
o deus ranket evañ, ha te a c'hellfe chom digastiz?
Ret e vo dit evañ.

¹³ Ya, en touet em eus drezon va-unan -diougan an Aotrou.
Bosra a yelo da dachenn wastet,
da zanvez a zismegañs, da zismantr ha da vallozh,
hag e holl gêrioù da rivinoù peurbadus.

¹⁴ Ur c'heloù am eus klevet a-berzh an Aotrou :
En em zastumit, ha deuit en e enep ;
war-sav evit an emgann !»

¹⁵ Rak setu m'am eus da lakaet bihan e-mesk ar broadoù,
ha disprizet e-touez an dud.

¹⁶ Ar spouren a lakes da sevel en rogoni da galon
he deus da douellet;

te hag a zo o chom e faoutoù ar roc'h,
te hag a zalc'h lein an torgennoù.
Ha pa lakafes da neizh uhel evel an erer,
az tiskarin ac'hano -diougan an Aotrou.

¹⁷ Bro Edom a yelo da dachenn wastet ;
an neb a dremenno en he c'hichen a vo sabatuet
hag a c'hwitello dirak hec'h holl c'houlloù.

¹⁸ Evel gant eilpennidigezh Sodom, Gomora
hag ar c'hêrioù amezek, eme an Aotrou,
ne vo ket un den zoken da chom enni,
ne vo ket ur mab da Adam o lojañ enni.

¹⁹ Par d'ul leon o pignat eus brousgwez,
ar Yordan etrezek oaziz hollbadus,
setu m'o lakan, en ur c'houlz berr, da gemer an tec'h ac'hano,
ha ma tiazezin eno an hini am eus dibabet.

Rak piv a zo evel don? Piv am galvfe dirak ul lez-varn?
Pehini eo ar mesaer a zalc'hfe penn ouzhin-me?

²⁰ En abeg da-se, selaouit peseurt ratozh
en deus bet an Aotrou war Edom,
ar mennadoù en deus divizet war annezidi Teman :
Ya, ar re zisterañ zoken eus an dañvadezed a vo stlejet kuit,
ya, o feurvan a greno, spontet en abeg dezho.

²¹ Gant trouz o diskar e kren an douar,
an heklev a zasson betek Mor ar Raoskl.

²² Setu : evel an erer ez eus unan a big, a blav,
a zispak e eskell war v/Bosra,
ha kalon kadarnidi Edom a vo, en deiz-se,
evel kalon ur vaouez o wilioudiñ.

²³ War Damask :

Evel Emat, Arfad a zo goloet a vezh,
rak klevet o deus ar c'heloù fall ;
teuziñ 'ra o c'halon gant ar spouron,
ne c'hell ket bezañ sioulaet.

²⁴ Kêr Damask, semplet, en em dro war-zu an tec'h,
ar grenienn a c'hounez anezhi,
anken ha poanioù a grog enni
evel en ur plac'h o wilioudiñ.

²⁵ Ac'ha ! setu dilezet ar gêr glodus,
kêr a laouenidigezh?

²⁶ Tra ma kouezho he faotred yaouank war he leurioù-kêr,
ha ma 'z aio da goll hec'h holl vrezelourien,
en deiz-se - diougan Aotrou hollc'halloudek.

²⁷ An tan a lakin e mogerioù Damas,
ha lonkañ a raio palezioù Benadad.

Diougan war an Arabed.

²⁸ War g/Kedar ha rouantelezhioù Asor,
hag a voe trec'het gant Nabukodonosor, roue Babel.

Evel-henn e komz an Aotrou :
War-sav ! pignit etrezek Kedar
ha gwastit mibien ar Reter.

²⁹ O zeltennoù hag o zropelloù, ra vint kemeret,
o lienennoù hag o fardoù,
ra vo lamet o c'hañvaled diganto,
ra vo garmet en o enep : «Spouron a bep tu !»

³⁰ Tec'hit, tec'hit buan,
en em guzhit en toulloù an douar,
annezerien Asor -diougan an Aotrou !
Rak Nabukodonosor, roue Babel,
en deus mennet en e benn, ur mennad en hoc'h enep,
en deus itriket un ijinadenn en hoc'h enep.

³¹ War-sav ! pignit etrezek ur vroad dibreder
hag a chom en diogel, -diougan an Aotrou,
ha n'he deus na dorioù na morailhoù,
hag a chom en he fart.

³² O c'hañvaled a vezo ur gopr-brezel
hag o zropelloù diniver ur preizhadur.
O skignañ 'rin d'ar pevar avel,
« an ividigoù blouc'h »
a bep tu e lakin da zont o drouziwezh
-diougan an Aotrou.

³³ Asor a zeuio da vezañ un toull-repu evit aourgon,
ul lec'h digenvez da viken ;
ne vo den ebet ken o vevañ eno,
ne vo ket ur mab da Adam oc'h ober eno e annez.

Diougan enep Elam.

³⁴ Ar pezh a voe komz an Aotrou da Yermia, ar profed,
diwar-benn Elam, e deroù renerezh Sedekias, roue Youda :

³⁵ Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Setu ma torran gwareg Elam, pennabeg e nerzh.

³⁶ Lakaat a rin da zont war Elam pevar avel
eus pevar c'horn an oabl.
O skignañ a rin en holl avelioù-se,
ha ne vo ket a vroad
e-lec'h n'erruo ket harluidi Elam.

³⁷ Spouronañ a rin an Elamiz dirak o enebourien
ha dirak ar re holl a c'hoanta o buhez diganto ;
lakaat a rin da zont warno ar gwalleur,
aerijenn va c'hounnar, -diougan an Aotrou.
Kas a rin ar c'hleze war o lerc'h
betek m'am bo kaset anezho da get.

³⁸ Ha da-c'houde, e tiarezin va uhel-gador en Elam
hag ac'hano e lakin da steuziañ roue ha renerien,
-diougan an Aotrou !

³⁹ Met en deizioù da zont a-c'houdevezh e c'hoarvezo
ma kemmin planedenn Elam – diougan an Aotrou !

50 Diougan war rivin Babel.

¹ Sed ar gomz a zistagas an Aotrou enep Babel, ha da vro ar Galdeiz, dre vinistrerezh Yermia, ar profed.

² Kemennit-eñ e-touez ar broadoù, embannit-eñ,
n'en kuzhit ket, ha lavarit :
Kemeret eo Babel ! Bel 'zo goloet a vezh !
Flastret eo Merodak ! Goloet eo a vezh e idolennoù !
E loustonioù a zo kouezhet en o foull.

³ Rak eus an hanternoz e pign en hec'h enep ur boblad
hag a lako ar vro dindan wasterezh,
ne vo mui enni annezet ebet ken :
ken a dud, ken a loened
o deus tec'het, a zo aet kuit !

⁴ En deizioù-se hag en amzer-se, -diougan an Aotrou,
e teuo en-dro mibien Israel,
int ha mibien Youda, holl a-gevret ;
mont a raint, en ur ouelañ, gant o hent
da gaout an Aotrou, o Doue.

⁵ Goulenn a raint hent Sion,
troet o dremm war-zu enni :
« Deuit, en em stagomp ouzh an Aotrou
dre ur c'henemglev peurbadus, digounaüs. »

⁶ Dañvadezed kollet eo e oa va fobl :
O mesaerien o lake da ziankañ,
war ar menezioù e raent dezho kantren,
en ur vont a venez da dorgenn,
ankouaet o lochenn ganto.

⁷ Ar re holl o c'have a blaouie anezho,
hag o enebourien a soñje : « N'omp ket kablus ! »
peogwir o deus pec'het a-enep an Aotrou,
ti a reizhded ha goanag o zadoù. »

⁸ Kemerit an tec'h diouzh Babel
ha diouzh bro ar Galdeiz !
It kuit ! Bezit evel bouc'hed
e penn an tropell.

⁹ Rak setu ma lakin da sevel enep Babel
ur strollad a vroioù bras eus bro an hanternoz,
en em renkañ a raint en hec'h enep,

hag en doare-se e vo kemeret.
O saezhoù a zo evel re ur brezelour akuit
ha na zistro ket goulo e zaouarn.

¹⁰ Bro g/Kaldea a vo lakaet en arigrap,
an holl breizhataerien anezhi o devo o gwalc'h,
- diougan an Aotrou.

¹¹ Laouenaat hoc'h eus graet, ha youc'hal a joa,
preizhataerien va hêrezh !
Lammet hoc'h eus evel un ouner war peuriñ druz,
c'hwirinet evel mirc'hed kalloc'h !

¹² Met setu ho mamm goloet a vezh,
mezhekaet eo da-vat an hini ho kanas !
Setu hi bremañ an hini diwezhañ eus ar broadoù,
ur gouelec'h, un douar krin, un disgeoteg !

¹³ En abeg da vrouez an Aotrou, ne vo mui a dud enni,
bez' e vo en he fezh un dachenn digenvez,
an neb a dremeno dre Vabel a vo sabatuet
hag a c'hwitello dirak hec'h holl c'houlloù.

¹⁴ En em renkit a-enep Babel, enkelc'hiit anezhi,
c'hwi holl hag a stegn ar wareg ;
tennit warni, n'espernit ket ho saezhoù,
rak pec'het he deus a-enep an Aotrou !

¹⁵ Distagit en hec'h enep garmadeg ar brezel tro-war-dro !
Astenn a ra he dorn, he feulioù a ya d'an traoñ,
he mogerioù-tro 'zo distrujet.
Setu veñjañs an Aotrou ; en em zigollit warni,
hervez m'he deus graet, grit dezhi !

¹⁶ Dilamit kuit eus Babel an hini a had,
hag an hini a c'hoari gant ar falz en amzer an eost.
En abeg d'ar c'hleze draster,
ra zistroio pep hini war-zu e bobl,
ra dec'ho pep hini war-zu e vro !

¹⁷ Israel a oa un dañvadez dianket,
a rede al leoned war he lerc'h.
Roue Asour, da gentañ, he lonkas ;
Nabuc'hodonosor, roue Babel,
an hini diwezhañ a dorras dezhi hec'h eskern

¹⁸ En abeg da-se, evel-henn e komz an Aotrou, Doue Israel :
Setu ma taolan va c'hastiz war roue Babel ha war e vro,
evel m'am eus graet a-enep roue Asour.

¹⁹ Lakaat a rin Israel da zistreiñ d'e beurvan,
ma peuro war ar C'harmel hag er Basan,
ma kavo e walc'h war venez Efraim hag er Galaad.

²⁰ En deizioù-se hag en amzer-se, - diougan an Aotrou,
e klaskor faot Israel, ha ne vo mui anezhi,
pec'hedoù Youda, ha ne vo mui kavet anezho,
rak pardonet em bo d'ar restad a lezin.

²¹ Pign etrezek bro v/Merataim,
pign en hec'h enep hag a-enep tud Pakoud.
Lazh ha kas da get ar pezh a chom anezho -diougan an Aotrou !
Ha gra holl ar pezh am eus gourc'hemennet dit.

²² Trouz emgann er vro ha reuz divuzul !

²³ Penaos eo bet diskaret ha brevet, morzhol an douar a-bezh?
Penaos eo deuet da vezañ ur spont
Babel, e-mesk ar broadoù?

²⁴ Un trap a zo bet stignet dit ha tapet out bet,
Babel, hep m'az piñje merzet ;
kerkent ha kavet out bet paket
dre m'az poa daeet an Aotrou.

²⁵ An Aotrou en deus digoret e arsanailh
ha tennet anezhañ binvioù e gounnar ;
rak labour en devoa
Aotrou hollc'halloudek e bro Galdea.

²⁶ Deuit di, holl gwitibunan,
digorit he grignolioù,
lakit he zraoù en ur bern evel malanoù,
kasit-hi da get ; arabat e chomfe netra !

²⁷ Lazhit hec'h holl dirvi,
ra ziskennint d'an ti-lazhañ !
Gwa int-i, rak o deiz a zo deuet,
amzer o c'hastiz !

²⁸ Selaouit ! Tec'herien hag achapidi,
eus bro Babel a zeu da gemenn e Sion
veñjañs an Aotrou, hon Doue,
ar veñjañs evit e Dempl.

²⁹ Galvit ar waregerien a-enep Babel,
ar re holl a stegn ar wareg ;
kampit en hec'h enep tro-dro dezhi,
arabat e tec'hfe kuit den ebet !

Rentit dezhi hervez he doare-ober,
 hervez kement he deus graet, grit dezhi ;
 rak e-keñver an Aotrou eo bet rok,
 e-keñver Sant Israel !

³⁰ En abeg da-se e kouezho war he leurioù he re yaouank
 hag ez aio da goll, en deiz-se,
 hec'h holl vrezelourien
 -diougan an Aotrou.

³¹ Setu me a-enep dit, Rogentez,
 - lavar an Aotrou, Aotrou hollec'halloudek,
 rak erruet eo da zeiz,
 an amzer m'az kastizan.

³² Rogentez a ya da strebotiñ, kouezhañ a ra,
 ha den ebet d'hec'h adsevel !
 An tan a lakin en he c'hêrioù,
 devañ 'raio an holl ardremez war he zro.

³³ Evel-henn e komz Aotrou hollec'halloudek :
 Gwastet eo mibien Israel ha kenkoulz all mibien Youda ;
 ar re holl o deus o erret a zalc'h mat anezho,
 nac'hañ a reont o lezel da vont.

³⁴ Met kreñv eo o Dasprener, «Aotrou hollec'halloudek» eo e anv ;
 gouzout a raio ervat breutaat evito,
 evit degas sioulder d'an douar
 ha lakaat Babeliz da grenañ.

³⁵ Kleze enep ar Galdeiz – lavar an Aotrou !
 hag enep tud Babel, a-enep he renerien hag he furien !

³⁶ Kleze a-enep he divinourien, dezho da follañ !
 Kleze a-enep hec'h c'hadarnidi, dezho da spouronañ !

³⁷ Kleze a-enep he c'hezeg hag he c'hirri,
 a-enep ar veskailhez a dud a zo en he c'hreiz,
 ha ra 'z aint da verc'hed !
 Kleze a-enep he zeñzorioù, ra vint preizhet !

³⁸ Kleze a-enep an doureier,
 ra 'z aint da hesk !
 Rak ur vro a falskeudennoù ez eo,
 ha gant ar spontailhoù e fougeont !

³⁹ En abeg da-se e teuio eno d'ober o ched al liñsed gant an aourgon,
ar struskañvaled a ray o annez eno ;
ne vo mui graet lojeiz enni,
eus an eil rummad d'egile ne vo ken annezet !

⁴⁰ Evel d'ar c'houlz ma eilpennas Doue
Sodom ha Gomora hag ar c'hêriou e-kichen
-lavar an Aotrou ! - ne chomo den ebet eno,
ne vo mab ebet da Adam oc'h ober e annez eno.

⁴¹ Setu ma erru ur bobl eus an hanternoz,
ur vroad vras ha rouaned niverus
a zibouk eus penn pellañ an douar.
⁴² Krog int er wareg hag en dared,
kriz int ha didruez,
krozal a ra o mouezh evel ar mor,
pignet int war gezeg,
renket int evel un den hepken evit an emgann
a-enep dit, merc'h Babel !

⁴³ P'en deus roue Babel klevet ar c'heloù,
o deus flaket e zaouarn, kroget an anken ennañ,
ur skrij, evel hini ur plac'h o vont da c'henel.

⁴⁴ Sed unan par d'ul leon o pignat eus brousgwez ar Yordan
etrezek un oaziz peurbadus ;
setu m'o lakin, en ur c'houlz berr, da gemer an tec'h ac'hano
evit diazezañ an hini am bo dibabet.

Rak piv a zo eveldon?
Piv am engalvfe dirak al lez-varn?
Piv eo ar mesaer a zalc'hfe penn ouzhin-me?

⁴⁵ En abeg da-se, selaouit peseurt dezo
en deus an Aotrou ijinet enep Babel,
ar mennadoù en deus divizet seveniñ ouzh bro ar Galdeiz.
Ya, an dañvadezed – ar re wanañ zoken – a vo stlejet kuit,
o feurvan, ouzh o gwelout, a greno spouronet.

⁴⁶ Gant an trouz o tont eus Babel kemeret e kren an douar,
hag e-touez ar broadoù e vez klevet an heklev anezhañ.

51 Enep Bavel c'hoazh.

¹ Evel-henn e komz an Aotrou :

Setu ma atizan a-enep Babel
hag a-enep annezerien g/Kaldea
un avel a zistruj ;

² kas a rin da v/Babel nizerien d'he nizañ,
da naetaat he douar ;
rak he c'helc'hiañ a raint a bep tu,
da zeiz he gwalleur.

³ Ra stegno ar gwareger e wareg
ha ra zigromme e gein en e lêreg.
N'espernit ket he faotred yaouank,
kasit da get hec'h holl arme.

⁴ Tud lazhet a gouezho e bro ar g/Kaldeiz,
treuzet-didreuzet, en he straedoù.

⁵ Rak leun eo o bro a dorfedoù a-enep Doue santel Israel ;
Met pobl Israel n'eo ket intañvez,
na pobl Youda n'eo ket intañvez eus he Doue,
Aotrou hollc'halloudek.

⁶ Tec'hit diouzh kreiz mogerioù Babel,
pep hini da salvo e vuhez.
Na d-it ket da goll en abeg d'he faot,
rak hemañ eo koulz ar veñjañs evit an Aotrou :
emañ o vont da baeañ dezhi he dle !

⁷ Babel a oa ur c'hop-aour e dorn an Aotrou,
mezviñ a rae an douar a-bezh ;
ar broadoù a eve eus he gwin,
hag a zeue da bennfolliñ.

⁸ A-daol-trumm ez eo kouezhet Babel, bruzunet.
Yudit warni !
It da glask balzam evit he foan ;
marteze e pareo !

⁹ Pareañ Babel a felle dimp ha n'eo ket bet pareet !
Lezomp-hi, ha deomp pep hini d'e vro ;
rak he barnedigezh a ya betek an neñv
hag a bign betek ar c'houmoul.

¹⁰ An Aotrou en deus diskouezet hor gwirioù :
deuit, ha danevellomp e Sion
oberenn an Aotrou, hon Doue.

¹¹ Lemmit ar saezhoù, leugnit ho klaouieroù !
An Aotrou en deus broudet spered roue Mediz,
rak ijinet en deus a-enep Babel ur raktres evit he distrujañ,
rak setu veñjañs an Aotrou, ar veñjañs evit e Dempl.

¹² A-enep mogerioù Babel savit un arouez !
Kreskit skipailh ar warded,
lec'hiit gedourien, stignit trapedoù ;
rak an Aotrou en deus ur mennad
hag ober 'raio ar pezh en deus kemennet
a-enep annezerien Babel.

¹³ Te azezet war ribl an dourioù bras,
teñzorioù dit e-leizh,
setu deuet eo evidout da fin,
termen da skrapadegoù.

¹⁴ Aotrou hollc'halloudek en deus touet drezañ e-unan :
«Ha goude m'am bije da leuniet a dud
ken stank ha kirvi-raden,
e youc'hint a-enep dit ken stank ha hourra ar brezel !»

¹⁵ Stummet en deus an douar gant e nerzh,
diazezet ar bed gant e furnez,
ha gant e vez dispaket an oabl.

¹⁶ Reiñ a ra e vouezh da glevout ez eo kruz doureier en neñv :
lakaat a ra ar c'houmoul da sevel eus penn pellañ an douar,
hag al luc'hed da darzhañ evit ar glav,
tennañ a ra an avel eus e lec'hioù-mir.

¹⁷ Dispered eo kement den a zo, diskiant ;
kement teuzer a zo en deus mezh gant e idolenn,
rak ur gaou eo emañ o teuziñ, n'eus enni alan ebet.

¹⁸ Traoù kleuz a zo anezho, labour-lu,
da goulz o c'hastiz ez aint da goll.

¹⁹ Evel-se n'emañ ket lod Yakob ! Stummet en deus-Eñ pep tra,
Israel eo meuriad e hêrezh, «Aotrou hollc'halloudek» eo e anv.

²⁰ Ur morzhol ez out bet evidon,
un arm a vrezel.

Ganit em eus morzholiet ar broadoù,
ganit distrujet rouantelezhioù.

²¹ Ganit em eus morzholiet marc'h ha marc'heger,
ganit em eus morzholiet karr ha karreer,

²² ganit em eus morzholiet gwaz ha maouez,
ganit morzholiet kozhiad ha bugel,

ganit morzholiet paotr ha plac'h yaouank,

²³ ganit morzholiet mesaer ha tropell,
ganit morzholiet kouer ha jav,
ganit morzholiet gouarnourien ha prefeded.

²⁴ Met dindan ho selloù e lakin Babel
hag holl anezerien Kaldea
da baeañ an holl zroug o deus graet e Sion,
ouzh ho toualagad,-lavar an Aotrou !

²⁵ Setu me ez enep, menez a zistrujidigezh, -lavar an Aotrou,
te hag a waste an douar. Va dorn a astennin ez enep,
da lakaat a rin da rodellañ eus lein ar reier
hag ober ac'hanout ur menez tanet.

²⁶ Ne vo tennet ac'hanout ken
na maen-korn na maen-diazez ;
un dachenn digenvez e vi da virviken,
- lavar an Aotrou !

²⁷ Savit ar banniel dre an douar,
sonit gant ar c'horn e-touez ar broadoù.
Engouestlit en hec'h enep ar broadoù,
Galvit en hec'h enep ar rouantelezhioù : Ararat, Menni, Askenez,
dilennit en hec'h enep skriverien,
lakit kezeg da argadiñ evel kilheien-raden piket.

²⁸ Engouestlit en hec'h enep ar broadoù,
roue Media, e c'houarnourien
hag e holl brefeded,
an holl vro dindan e veli.

²⁹ An douar a gren hag a skrij,
rak dont a ra da wir ratozh an Aotrou a-enep Babel :
kas bro Babel da wastadur,
hep den ebet o chom enni.

³⁰ Kadarnidi Babel o deus paouezet da stourm ;
skoachet int er c'hreñvlec'hioù,
aet da hesk eo o c'halonegezh, troet int e merc'hed,
He ziez a zo devet, he morailhoù, brevet.

³¹ Kaser-keloù a red war-lerc'h kaser-keloù,
kannad war-lerc'h kannad,
evit degemenn da roue Babel
ez eo kemeret e gêr a bep tu.

³² Aloubet eo an odeoù,
devet gant an tan an tourioù-difenn,
spouronet ar vrezelourien.

³³ Rak evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel :
Evel ul leur-dornañ eo merc'h Babel,
d'ar c'houlz ma-z eo breset ;
ur pennadig c'hoazh hag e teuio eviti mare an east.

³⁴ A lavar Jeruzalem : Va lonket, va frailhet
en deus Nabukodonosor, roue Babel,
ul lestr goullo en deus graet ac'hanon,
va lonket en deus, evel un Aerouant, leuniet en deus e gof ;
eus va flijadurioù en deus va argaset.

³⁵ Ra gouezho war Vabel an heg bet graet d'am c'horf,
a lavaro annezerez Sion,
ha va gwad war ar g/Kaldeiz,
a lavaro Jeruzalem.

³⁶ En abeg da-se, eo evel-henn en deus komzet an Aotrou :
Setu ma kemeran da gaoz em dorn,
seveniñ a rin da veñjañs,
disec'hañ a rin he mor,
kas a rin da hesk hec'h eienenn.

³⁷ Babel a yelo d'ur bern rivinoù,
ur bod evit an aourgon,
un dachenn vantrus ha goapaet, ul lec'h digenvez.

³⁸ Holl a-gevret e yudont evel leonedigoù,
e krozent evel re vihan al leonez.

³⁹ Peogwir o deus tomm, me a brient died dezho,
o mezviñ a ran evit ma vint badaouet :

Ma 'z aint da gousket en ur c'houisk peurbadus,
hep dihuniñ mui ken – lavar an Aotrou.

⁴⁰ O lakaat a rin da ziskenn d'an ti-lazhañ evel oaned,
evel meot ha bouc'hed.

⁴¹ Penaos eo bet aloubet Babel,
penaos eo bet kemeret klod an douar a-bezh?
Penaos eo deuet da vezañ un dachenn wastet
Babel, e-mesk ar broadoù?

⁴² A-enep Babel eo pignet ar mor,
gant kroz e donnoù en deus goloet anezhi.

⁴³ He c'hêrioù a zo deuet da vezañ un dachenn drastet,
un douar krin, ur gouelec'h e-lec'h n'eus den ken o chom,
e-lec'h ne dremen ken mab ebet da Adam.

⁴⁴ Kastiz a zegasin war Bel ha war Babel,
lakaat a rin da zislonkañ ar pezh en deus plaouiet,
ha ne zeredo mui war-zu ennañ ar broadoù,
moger-dro Babel a zo dija kouezhet !

⁴⁵ Deuit er-maez anezhi, a va fobl,
pep hini da salvo e vuhez
diouzh taerijenn kounnar an Aotrou !

⁴⁶ Arabat e wakafe ho kalon !
N'ho pet ket aon gant ar c'heloù e vez klevet e-barzh ar vro ;
er bloaz a zeu e teuy ur c'heloù hag er bloaz war-lerc'h keloù all :
an drouknerzh a drec'h dre an douar, roue a ziskar roue !

⁴⁷ Rak setu deizioù o tont
ma kastizin idolennoù Babel
he bro a-bezh a vo goloet a vezh,
hag hec'h holl lazhidi a gouezho en he c'hreiz.

⁴⁸ War Vabel e youc'ho a levenez an neñvoù,
an douar ha kement a zo enno,
rak eus an hanternoz ez erruo warni gwasterien,
-lavar an Aotrou !

⁴⁹ Babel a dle kouezhañ d'he zro,
evit lazhidi Israel,
kenkoulz ha ma 'z eo kouezhet
dre zorn Babel lazhidi eus an douar a-bezh.

⁵⁰ Tud tec'het diouzh he c'hleze,
it, na chomit ket a-sav,
a-ziabell ho pet soñj eus an Aotrou,
ha ra savo d'hoc'h eñvor Jeruzalem !

⁵¹ E-kreiz ar vezh edomp o klevout ar gunujenn,
goloet e oa hon dremm gant an dismegañsoù,
en deiz ma erruas tud estren
a-enep lec'hioù santel Templ an Aotrou.

⁵² Gant se, setu deizioù o tont -lavar an Aotrou,
ma kastizin hec'h idolennoù,
ha ma kunudo en he bro a-bezh an dud tizhet.

⁵³ Ha pa savje Babel ken uhel hag an neñv,
pa lakje he c'hreñvlec'h dic'hallus da dizhout,
war va ferzh-me e teuio dezhi gwasterien,
-lavar an Aotrou.

⁵⁴ Selaouit ar c'harmadeg a zeu er-maez eus Babel !
Ar pikol strakadeg eus bro ar Galdeiz !

⁵⁵ Sed an Aotrou o wastañ Babel hag o vougañ enni he mouezh vras,
hini hec'h houl a groze evel doureier bras, pa save safar o mouezhioù.

⁵⁶ Rak ur gwaster a erru a-enep Babel,
he c'hadarnidi a zo kemeret, o gwaregoù torret.
Rak un Doue a veñjañs eo an Aotrou :
Rentañ a raio dezhi he c'hemend-all.

⁵⁷ Mezviñ 'rin he renerien hag he furien,
he gouarnourien, he frefeded hag he c'hadarnidi,
hag e chomint o kousket en ur c'houk peurbadus,
hep mui ken dihuniñ,
-lavar ar Roue ez eo e anv Aotrou hollc'halloudek.

⁵⁸ Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Mogerioù-tro Babel,
ar gêr ec'hon a vo rezet penn-da-benn,
hag he dorioù uhel a vo skoet an tan enno.

Evel-se en em skuizh ar pobloù en aner
hag e tispign ar broadoù o nerzh evit ar flamm.

⁵⁹ Setu an urzh a roas Yeremia, ar profed, da Saraia, mab Neria, mab Maasia, pa loc'has hemañ etrezek Babel gant Sedekias, roue Youda, e-kerz e bevare bloavezh-ren. Saraia a oa karget eus ar pennadoù-hent. ⁶⁰ Yeremia en devoa skrivet en ul levr an holl walleur a dlee c'hoarvezout gant Babel : an holl diouganou-se skrivet a-enep Babel. ⁶¹ Ha Yeremia a lavaras da Saraia : «Pa vi erruet e Babel, e kemeri preder da lenn an holl diouganou-se, ⁶² ha lavarout a ri : "Aotrou, te eo ac'h eus lavaret diwar-benn al lec'h-mañ e vefe diskaret, ken na vefe mui den o chom ennañ, na den na loen, met ma vefe da-viken ur vantridigezh." ⁶³ Ha p'az po echuet da lenn al levr-se, e stagi outañ ur maen hag e taoli anezhañ e-kreiz an Eufрата ; ⁶⁴ ha lavarout a ri : "En doare-

se eo ez aio Babel d'ar strad ha ne adsavo ket ken eus ar gwalleur a lakan da zont warni."»

Amañ e paouez komzoù Yeremia.

52 Kouezhidigezh Jeruzalem.

¹ Sedekias a oa bloaz warn-ugent pa zeuas da roue, hag unnek bloavezh e renas e Jeruzalem. E vamm a oa hec'h anv Amital, merc'h Yeremia. Genidik e oa hi eus Lebna. ² Eñ a reas ar pezh a zo fall da sell an Aotrou, hervez kement en devoa graet Joakim. ³ En abeg ma oa an traoù evel-se e Jeruzalem hag e Youda, e savas kounnar an Aotrou, ken, a-benn an diwezh, e tistaolas anezho pell diouzh e Zremm. Ha Sedekias en em savas a-enep roue Babel.

⁴ Hogen, e-kerz navet bloavezh-ren Sedekias, en dekvet miz, d'an dek eus ar miz, ez erruas Nabukodonosor, roue Babel, eñ hag e holl arme, a-enep Jeruzalem ; kampañ 'rejont dirak ar gêr hag aozañ en hec'h enep, tro-war-dro dezhi, savennoù brezel. ⁵ Ar a voe seziz warni betek unnekvat bloavezh-ren Sedekias.

⁶ Er pevare miz, d'an nav eus ar miz, e-keit ha ma oa bras an naonegezh e-barzh kêr, ha ma n'oa mui a vara evit poblañs ar vro, ⁷ e voe graet un toull-freiz e moger ar gêr, hag an holl vrezelourien a dec'has hag a yeas er-maez eus kêr, en noz, dre hent an Nor etre an div voger, hag a zo e-kichen liorzha ar roue – daoust ma oa ar Galdeiz o kelc'hiañ ar gêr, ha kemer a rejont hent an Araba. ⁸ Arme ar Galdeiz a lammas da redek war-lerc'h ar roue ha tizhout a rejont Sedekias e geotegoù Yeriko, e-lec'h en em zistrollas pell dioutañ e holl arme. ⁹ Kregiñ a rejont er roue ha degaset e voe da gaout roue Babel, e Rebla, e bro Emat, hag hemañ a zougas setañsoù en e enep. ¹⁰ Roue Babel a gontellas mibien Sedekias dindan e zaoulagad, kontellañ a reas ivez holl bennadurezhioù Youda, e Rebla. ¹¹ Da-c'houde, e toullas e zaoulagad da Sedekias, hag e stagas outañ ur chadenn arem doubl, ha roue Babel e gasas gantañ da Vabel, e-lec'h ma talc'has anezhañ e ti ar warded, betek deiz e varv.

¹² Er pempvet miz, d'an dek eus ar miz, -bez' e oa an naontekvet bloavezh-ren roue Babel-, Nabuzardan, kabiten ar warded, unan eus kompagnuned roue Babel, a antreas e Jeruzalem. ¹³ Deviñ a reas Ti an Aotrou, ti ar roue hag holl diez Jeruzalem, hag holl diez ar re vras a bulluc'has ivez dre an tan. ¹⁴ Da-c'houde, holl arme ar Galdeiz a oa gant kabiten ar warded a ziskaras an holl vogerioù a rae an dro da Jeruzalem. ¹⁵ Ar peurrest eus ar boblañs bet lezet e-barzh ar gêr, an dreuztec'hidi bet tremenet e tu roue Babel, hag ar peurrest eus ar vicherourien a voe kaset d'an harlu gant Nabuzardan, kabiten ar warded. ¹⁶ Met tudigoù dister ar vro, Nabuzardan, kabiten ar warded, a lezas un darn anezho evel gwiniereien ha labourerieien-douar.

¹⁷ Kolonnennoù arem Ti an Aotrou, ar sichennoù hag ar Mor-arem a oa e Ti an Aotrou a voe brevet gant ar Galdeiz hag an holl arem anezho a voe kaset ganto da v/Babel. ¹⁸ Kemer a rejont ivez ar chaoudouronoù, ar pili, ar c'hontilli, ar c'hopoù-sparfañ, ar bolennoù hag an holl draezoù arem a dalveze evit al lidoù. ¹⁹ Kabiten ar warded a gemeras c'hoazh ar c'hibelloùigoù, ar glaouieroù-ezañsiñ, ar c'hopoù-sparfañ, ar

chaodouronou, ar c'hantoloriou, ar bolennoù hag ar stagelloù-stign, kement a oa en aour pe en arc'hant. ²⁰ Evit ar pezh a sell an div golonenn, avat, ar Mor unel, an daouzek ejen arem a oa dindan hag ar sichennoù bet graet gant Salomon evit Ti an Aotrou, ne oad ket evit mentañ ar pouez arem eus an holl draoù-se. ²¹ Evit ar c'holonennoù, uhelder pep unan a oa triwec'h ilinad ; un neudenn a zaouzek ilinad a oa ar muzul eus an dro, an tevder anezho a oa treuz pevar biz, kleuz e oant. ²² War o gorre e oa ur c'habellad arem, hag uhelder ar c'habellad a oa pemp ilinad. Bez' e oa ur roued ha greunavalou war ar c'habellad tro-war-dro : pep tra a oa en arem. Evel-se ivez e oa evit an eil golonenn. ²³ Bez ' e oa c'hwezek greunaval ha pevar-ugent a-istribilh. An hollad eus ar greunavalou a oa kant, war ar roued, tro-war-dro.

²⁴ Kabiten ar warded a gemeras da brizonidi Saraia, ar pennveleg, Sofonia, an eil bennveleg, ha tri diwaller an treuzoù. ²⁵ Eus ar gêr e kemeras da brizoniad ur spazhad, hemañ a oa karget eus ar vrezelourien, seizh den eus ar re a wele dremm ar roue hag a voe kavet e-barzh kêr, sekretour ar penn-arme, karget da engouestlañ an dud eus ar vro, ha tri-ugent gwaz eus tud ar vro hag a oa e-kreiz ar gêr. ²⁶ O vezañ o c'hemeret, Nabuzardan, kabiten ar warded, o c'hasas da roue Babel, e Rebla. ²⁷ Roue Babel a reas skeiñ outo hag o lakaas da vervel e Rebla, e bro Emat ; Youda a voe harluet neuze pell diouzh e zouar.

²⁸ Setu amañ an niver eus ar boblañs a voe harluet gant Nabukodonosor : Er seizhvet bloavezh : Youdaiz : 3.023. ²⁹ E triwec'hvet bloavezh-ren Nabukodonosor : eus Jeruzalem : 832 a dud. ³⁰ E trede bloavezh warn-ugent eus ren Nabukodonosor, Nabuzardan, kabiten ar warded, a harluas : Youdaiz : 745 ; en holl : 4 600 a dud.

³¹ Hogen, er seizhvet bloavezh ha- tregont eus harluidigezh Joakim, roue Youda, en daouzekvet miz, d'ar 25 eus ar miz, Evilmerodak, roue Babel, e bloavezh e savidigezh da roue, a adsavas e benn da Joakim, roue Youda, hag a dennas anezhañ er-maez eus ar c'harc'har. ³² Komz a reas outañ gant madelezh ha grataat dezhañ un tron uheloc'h eget hini ar rouaned all a oa gantañ e Babel. ³³ Ober a reas dezhañ kemmañ e zilhad a brizoniad ; ha Joakim a gemeras dalc'hmat e bredoù ouzh taol ar roue e vuhez-pad. ³⁴ E vevidigezh a voe gwarantet dalc'hmat gant roue Babel, bemdez, betek deiz e varv, e-keit ha ma vevas.

Keinvanoù.**1 Keinvan kentañ.**

- Alef ¹Allaz ! En he fart emañ azezet
ar gêr a oa poblet-stank ;
Deuet eo da vezañ evel un intañvez
an hini vras e-touez ar broadoù,
Ar briñsez e-kreiz ar rannvroioù,
rediet eo bet d'al labour.
- Bet ²Ne baouez ket da ouelañ a-hed an noz,
n'he deus hini ebet evit he diboaniañ
e-touesk hec'h holl garidi ;
Hec'h holl vignoned o deus he zrubardet,
deut int da vezañ enebourien dezhi.
- Ghimel ³Aet eo Youda d'an harlu dindan reuzeudigezh
ha sklavelezh kalet ;
E-touez ar baganed emañ bremañ o chom,
ha ne gav ket diskuizh ;
E holl heskinerien o deus paket anezhañ
en odeoù ar menezioù.
- Dalet ⁴E kañv emañ hentoù Sion,
ne zeuer ken d'he deizioù-gouel !
Hec'h holl dorojoù 'zo rivinet,
hirvoudiñ a ra he beleien ;
He gwerc'hezed a zo glac'haret holl,
hi hec'h-unan a zo mantret.
- He ⁵He gwaskerien a zo trec'h warni,
hec'h enebourien a ra berzh ;
Rak an Aotrou en deus he leuniet a anken
en abeg d'he zorfedoù niverus ;
He bugaligoù a zo aet kuit d'ar sklavelezh
dirak dremm ar mac'homer.
- Vav ⁶Aet eo da bell digant Merc'h Sion
kement a oa he gloar :
He friñsed a zo deut da vezañ evel kirvi
na gavent ken da beuriñ,
hag a dec'h betek bezañ dinerzh
dirak ar chaseer.
- Zain ⁷Koun he deus Jeruzalem eus he deizioù a reuzeudigezh,
hag a gantreerezh

pa gouezhe he fobl dindan dorn ar mac'homer,
 ha den o tont d'he skoazellañ,
 pa oa he gwaskerien o sellout outi
 hag oc'h ober goap ouzh he rivin.

Het ⁸Pec'het he deus Jeruzalem, pec'het he deus,
 ken eo deut da vezañ ur saotradur ;
 An holl dud hec'h enore he dispriz bremañ,
 rak gwelet o deus he noazhder,
 Hag hi hec'h-unan oc'h hirvoudiñ
 en ur dreiñ dezho he c'hein.

Tet ⁹He loustoni 'zo peg ouzh panelloù he sae,
 ne soñje ket er fin-se ;
 Setu hi diskennet gwall-izel,
 hep den ebet d'he frealziñ.
 « Gwel va reuzeudigezh, Aotrou,
 rak lorc'h en deus va enebour ! »

Iod ¹⁰He gwasker en deus astennet e zorn
 war hec'h holl deñzorioù.
 Gwelet he deus ar Baganed oc'h antren
 e-barzh he santual,
 Int hag az poa gourc'hemennet diwar o fenn
 n'afent ket e-barzh da vodadeg.

Kaf ¹¹Emañ hoc'h holl boblañs oc'h hirvoudiñ
 en ur glask bara he bevañs ;
 Trokañ a reer bragerizoù evit boued,
 'vit gallout bevañ ;
 " Gwel, Aotrou, ha taol evezh
 pegen mezhekaet ez on !"

Lamed ¹²O c'hwi holl hag a dremen gant an hent,
 sellit ha gwelit
 hag-eñ ez eus ur glac'har heñvel ouzh ar glac'har
 zo bet sammet warnon,
 an hini en deus skoet an Aotrou ganin
 en deiz tan-flamm e gonnar.

Mem ¹³Eus krec'h en deus kaset e wrez,
 en deus laket da ziskenn em eskern :
 Stegnet en deus ur roued dindan va zreid,
 va eilpennet en deus,
 graet en deus ac'hanon unan ranngalonet,
 unan atav gant he c'hleñved.

- Noun ¹⁴ Yev va fec'hedoù a bouez warnon,
o flezhennet en deus a-unan
ha graet anezho un hordenn war va choug,
da lakaat va nerzh da blegañ ;
an Aotrou en deus va roet etre daouarnioù
ha n'hellan ket herzel outo.
- Samek ¹⁵ Va holl harozed, an Aotrou en deus o distaolet,
ar re a zougen em c'hreiz ;
Galvet en deus a-enep din ur vodadeg
evit flastrañ va yaouankizoù;
an Aotrou en deus mac'het er waskerell
ar werc'hez, Merc'h Youda.
- Ain ¹⁶ En abeg da se emañ va lagad o ouelañ,
va lagad a deuz en dour ;
Rak pell diouzhin emañ ar frealzer
a rentfe din buhez ;
Mantret holl eo va mibien o vezañ m'emañ
an enebour o trec'hiñ.
- Pe ¹⁷ Sion he deus astennet he daouarn,
met n'eus eviti frealzer ebet.
Galvet en deus an Aotrou enep Yakob
e ziarbennerien a dro-zro.
Deuet eo Jeruzalem da vezañ evito
un euzhadenn en o zouez.
- Tsade ¹⁸ Just eo bet, eñ, Aotrou,
pa 'm boa disantet ouzh e urzhioù ;
Selaouit eta, pobloù, c'hwi holl,
ha gwelit va doan,
Pa 'z eo bet skrapet da sklaved
va gwerc'hezed ha va faotred yaouank.
- Qof ¹⁹ Galvet em eus d'am sikour ar re am c'hare,
touvellet on bet ganto.
Va beleien ha va c'hozhidi a zo marvet
e-kreiz straedoù Kêr,
en ur glask en o naon magadurezh
a rofe dezho buhez en-dro.
- Resh ²⁰ Gwel, Aotrou, pebezh reuz eo va hini,
birviñ a ra va bouzelloù ;
Eilpennet eo va c'halon em askre,
na disentus on bet me !

Ar c'hleze er-maez a skrap din va bugale,
en diabarzh emañ ar Marv.

Shin ²¹ Klev va c'hlemmvan, o Aotrou !
n'em eus frealzer ebet !
Va holl enebourien, en ur anaout va gwalleur,
o deus bet gantañ joa vil.
Degas eta warno an deiz ac'h eus kemennet,
ma teuint da vezañ evel don !

Tav ²² Ra vo aze dirazout ar gont
eus o holl fallagriezhoù,
Ha gra outo evel m'ec'h eus graet ouzhin
en abeg d'am holl bec'hedoù.
Rak gwall niverus eo va hirvoudoù
ha gwall-glañv eo va c'halon.

2 Eil keinvan.

Alef ¹ Na pegement en deus an Aotrou goloet a deñvalijenn
Merc'h Sion en e gonnar !
Stlapet en deus eus an neñv d'an traoñ
Gloar Israel,
hep kaout soñj mui-ken eus skabell e dreid
en deiz e fulor !

Bet ² Islonket en deus an Aotrou, didruez,
holl chomlec'hioù Yakob;
Diskaret en deus en e vuanegezh
Kastell-kreñv Merc'h Youda ;
Stlapet d'an traoñ ha milliget
ar Rouantelezh hag he friñsed.

Gimel ³ Torret en deus en gwrez e gonnar
holl c'halloud Israel.
Tennet en deus drek e gein e zorn dehoù
dirak an enebour ;
Enaouet en deus e Yakob un tan-gwall
a lonk pep tra a bep tu.

Dalet ⁴ Stegnet en deus e wareg evel un enebour,
en ur sevel e zorn dehoù ;
Lazhet en deus evel un argader
kement a oa plijus d'al lagad ;
War deltenn Merc'h Sion en deus skuilhet
evel un tan, e fulor.

- He ⁵Bet eo an Aotrou evel un enebour,
distrujet en deus Israel ;
Islonket en deus e holl balezioù,
kaset d'an traoñ e greñvlec'hioù,
Ha liesaet evit Merc'h Youda
huanadoù war huanadoù.
- Vav ⁶Forzhet en deus he sklotur evel hini ul liorz, h,
dispennet lec'h an emgav ;
an Aotrou en deus rasket kuit eus Sion
gouelioù ha sabadoù ;
Distaolet en deus e tan e gonnar
rouaned ha beleien.
- Zain ⁷An Aotrou en deus bet heug ouzh e aoter,
kasoni ouzh e santual ;
Roet en deus da zorn an enebour
mogerioù he falezioù.
Hemañ en deus youc'het evel en Ti an Aotrou,
evel evit un deiz-gouel.
- Het ⁸An Aotrou en deus divizet diskar d'an traoñ
Moger Merc'h Sion ;
Stegnet en deus e gordenn hep tennañ e zorn
ken n'en devefe dispennet pep tra ;
Laket en deus e kañv ramparzh ha rakvoger
a hirvoud bremañ a-unan.
- Tet ⁹Sanket en douar eo bremañ he dorjoù,
torret en deus o sparloù ;
Roue ha priñsed a zo e bro ar Baganed,
n'eus mui-ken a Lezenn.
He diouganerien zoken ne resevont ket ken
gweledigezhioù digant an Aotrou !
- Iod ¹⁰Azezet eo war an douar, digomz,
henaourien Merc'h Sion ;
Bannet o deus poultr war o c'hern,
en em wisket gant seier ;
Souplet o deus gwerc'hezad Jeruzalem
o fenn d'an douar.
- Kaf ¹¹Kuzumet eo va daoulagad gant an daeroù,
birviñ a ra va bouzelloù ;
Va bestl en em skuilh d'an douar
en abeg da reuz Merc'h va fobl ;

pa langis bugaligoù ha magadelled
war blasennoù Kêr.

Lamed ¹² D'o mammoù e c'houlennt :
Pelec'h ez eus bara?
hag e fatont evel pa vijent gloazet
war leurennoù ar Gêr,
pa vezent o rentañ o ene
war gerc'henn o mamm.

Mem ¹³ Ouzh petra da hañvalout, ouzh petra,
Merc'h Jeruzalem?
Piv c'hello da salviñ ha da frealziñ,
Gwerc'hez, Merc'h Sion?
Rak bras evel ar mor eo da reuz :
Piv c'hellfe da bareañ?

Noun ¹⁴ Da brofeded o deus bet evidout gweledigezhioù
a falsentez hag a dromplerezh ;
N'o deus ket diskuliet dit da fallagriezh
evit ma kemmfe da blanedenn ;
N'o deus diouganet evidout netra nemet
gaou ha diheñcherezh.

Samek ¹⁵ Ouzh da welout e stlak o daouarn
an holl dremenidi ;
En ur c'hwitellat e hejont o fenn
war Verc'h Jeruzalem :
« Hag-eñ eo honnezh ar Gêr peurgenedus,
levenez an douar a-bezh? »

Pe ¹⁶ Digeriñ bras a ra warnout o genou
da holl enebourien ;
C'hwitellat a reont, skrignat o dent,
en ur lavarout : He lonket hon eus !
Ya, hemañ eo an deiz a c'hortozemp,
deut eo ganimp, e welet hon eus !

Ain ¹⁷ An Aotrou en deus sevenet e ziviz,
kaset da benn e lavar,
an hini en devoa diskleriet en deizioù kozh :
Distrujet en deus hep truez !
Laouenaet en deus da enebour diwar da goust,
kresket galloud da wasker.

Tsade ¹⁸ Garm eta etrezek an Aotrou,
hirvoud, Merc'h Sion ;

Lez da zaeroù da redek evel ur froud,
 ha deiz ha noz,
 Hep reiñ nag ehan na span d'az lagad,
 na repoz ebet !

Qof ¹⁹ Sav ! ha garm en noz,
 e penn kentañ pep beilhadenn.
 Skuilh evel dour pedenn da galon
 dirak dremm an Aotrou ;
 Sav da zaouarn etrezek ennañ
 evit buhez da vugaligoù.

Resh ²⁰ Gwel, o Aotrou, taol evezh ! Piv biskoazh
 ac'h eus graet outañ er stumm-se?
 Ma tebrfe gwragez o re vihan,
 ar vugaligoù a luskellent,
 Ma vefe lazhet e santual an Aotrou
 beleien ha profeded !

Shin ²¹ War an douar, er straedoù eo astennet
 korfoù ar vugale hag ar gozhidi ;
 Va gwerc'hezed ha va faotred yaouank a zo kouezhet
 dindan ar c'hleze ;
 Lazhet ac'h eus en deiz da gonnar,
 lazhet didruez.

Tav ²² Engalvet ac'h eus evel d'un deiz-gouel
 ar spouronoù a bep tu,
 En deiz da fulor ne voe den ebet
 evit tec'hout nag achap ;
 Ar re am boa luskellet ha desavet,
 o lazhet en deus va enebour.

3 Trede keinvan.

Alef ¹ Me eo an den en deus anavet ar reuz
 dindan gwalenn e fulor.
² Me an hini en deus bleniet ha degaset
 en deñvalijenn, en dic'houlouù
³ A-enep din hepken e tro hag e tistro
 e zorn a-hed an deiz.

Bet ⁴ Pulluc'het en deus va c'hig ha va c'hroc'hen
 ha brevet va eskern ;
⁵ Aozet en deus din ur yev evit gantañ
 kelc'hiañ va fenn a skuizhder.

⁶En deñvalijenn en deus va laket da chom evel an dud varv a-ziagent.

Gimel ⁷Mogeriet en deus en-dro din, nan in ket er-maez, ponneraet en deus va chadenn ;

⁸Kaer em eus garmat ha gervel, e serr pep dor d'am fedenn.

⁹Muret en deus va hentoù gant mein benerezh, Stouvet din va gwenodennoù.

Dalet ¹⁰Eñ 'zo bet evidon un arz o c'hedal, ul leon war api ;

¹¹Va faketa en deus diwar va hent ha va roget, graet en deus ac'hanon un euzhadenn.

¹²Stegnet en deus e wareg ha va laket evel ur gouenn evit e viroù.

He ¹³Kaset en deus em lounezhi mibien e glaouier-biroù ;

¹⁴Ha deuet on da vezañ goapadenn an holl dud, danvez o son a-hed an deiz.

¹⁵Va gwalc'h a c'hwervoni en deus roet din, va mezet en deus gant huelenn.

Vav ¹⁶Torret en deus va dent gant grouan, va maget en deus gant ludu ;

¹⁷Va ene en deus kollet ar peoc'h, ankouaet em eus an eurvad ;

¹⁸Ha lavaret em eus : aet eo kuit va goanag, va esperañs en Aotrou !

Zain ¹⁹Rodellañ em spered va reuz ha va anken, c'hwervoni ha binim ;

²⁰Derc'hel a ran d'en em soñjal, d'en em soñjal, mantret ennon va ene.

²¹Sed amañ eus petra e fell din kaout soñj evit esperout en-dro.

Het ²²Grasoù an Aotrou n'eus dezho termen ebet, n'eus fin ebet d'e drugarezioù.

²³Nevesaat a reont gant pep beure ; na bras e fealded !

²⁴Ya, va lod eo an Aotrou, eme va ene, setu perak ec'h esperan ennañ !

Tet ²⁵Mat eo an Aotrou evit an neb a esper ennañ, evit an ene a glask anezhañ.

- ²⁶ Ya, mat eo gortoz en ur devel
silvidigezh an Aotrou.
- ²⁷ Ya, mat eo evit an den bezañ douget ar yev
adal e yaouankiz.
- Iod ²⁸ Dezhañ da vont d'azezañ en e bart
pa vez sammet warnañ ;
²⁹ Dezhañ da lakaat e c'henou er poultr :
esper a zo marteze !
³⁰ Dezhañ da reiñ e jod d'an hini a sko,
ha da gaout e walc'h a zismegañs !
- Kaf ³¹ Rak eñ, an Aotrou, n'eo ket da virviken
e tistaolfe an dud.
³² Ma kastiz, en devez truez en-dro
hervez e vadelezh vras.
³³ N'eo ket a galon laouen e rofe poan
ha glac'har da vugale Adam.
- Lamed ³⁴ Pa vez flastret ha mac'het dindan an treid
holl brizonidi ur vro,
³⁵ Pa vez falset gwirioù un den
dirak dremm an uhel-meurbet,
³⁶ Pa vez graet gaou d'un den en e brosez,
daoust hag an Aotrou ne wel ket se?
- Mem ³⁷ Piv 'ta a gomz hag e vez graet an dra,
pa n'eo ket an Aotrou a c'hourc'hemenn?
³⁸ Hag-eñ n'eo ket eus genou an uhel-meurbet
e teu gwalleur hag eurvad?
³⁹ Petra en deus an den da c'hrozmolat,
ra vo taer kentoc'h enep e bec'hed.
- Noun ⁴⁰ Taolomp evezh ouzh hor hentoù, sellomp pizh outo,
ha distroomp d' an Aotrou.
⁴¹ Lakomp da sevel hon c'halonoù war hon daouarn
etrezek an Doue 'zo en neñvoù.
⁴² Pec'het hon eus, disantet hon eus,
ha Te, n'ac'h eus ket pardonet.
- Samek ⁴³ Gwisket ac'h eus konnar warnomp ha redet war hon lerc'h,
hon lazhet ac'h eus didruez.
⁴⁴ Laket ac'h eus ur goumoulenn d'az koleiñ
evit na dremenfe ket hor pedenn.
⁴⁵ Ober a rez ac'hanomp skubien ha reputach
e-touez ar pobloù.

- Pe ⁴⁶ Digeriñ a reont bras o genou a-enep dimp,
hon holl enebourien ;
⁴⁷ Spouron ha toull-bez, setu hon lod,
rivin ha reuz !
⁴⁸ Va lagad 'skuilh daeroù a-builh
gant torridigezh Merc'h va fobl. !
- Ain ⁴⁹ Va lagad a ouel, hep distan ebet,
hep paouez ebet,
⁵⁰ Betek ma sello ha ma welo an Aotrou
eus lein an neñvoù !
⁵¹ Va lagad a zegas poan d'am c'halon
gant gwel holl verc'hed va c'hêr.
- Tsade ⁵² Va chaseet o deus evel ul labous ar re-se
hag am c'hasa hep abeg ;
⁵³ Klasket o deus mougañ en ur foz va buhez
en ur stlepel mein warnon.
⁵⁴ An dourioù stank am beuze dreist-penn,
ma lavaren : kollet on !
- Kof ⁵⁵ Met galvet em eus da anv, o Aotrou !
eus donañ ar foz ;
⁵⁶ Va c'hlevet ac'h eus pa oan o c'harmiñ.
Na stouv ket da skouarn d'am c'hriadenn.
⁵⁷ Tost din e oas en deiz ma 'm eus da c'halvet,
lavaret ac'h eus : Bez dizaon !
- Resh ⁵⁸ Va difenner out bet e prosez va ene,
dasprenet ac'h eus va buhez.
⁵⁹ Gwelet ac'h eus, Aotrou, ar gaou a raent din :
rent eta justis din !
⁶⁰ Gwelet ac'h eus o sec'hed a veñjañs,
o holl itrikoù em enep.
- Shin ⁶¹ Klevet ac'h eus o c'hunujennoù, Aotrou,
o holl iriennoù a-enep din.
⁶² Kuzhutoù va diarbennerien, o droukvennadoù
a-enep din, a-hed an deiz.
⁶³ Pe en o c'hoazez, pe en o sav ez afent, sell :
me eo danvez o c'hanaouenn.
- Tav ⁶⁴ Ro dezho o faeamant, Aotrou,
hervez labour o daouarn.
⁶⁵ Lak eta o c'halonoù da galetaat,
da vallozh warno !

⁶⁶ O argas a ri gant konnar d'o distrujañ
a-zindan da neñvoù !

4 Pevare keinvan.

- Alef ¹ Penaos eo deut da vezañ dilufr ha merglet
an aour ken pur?
Penaos eo bet stlabezet ar vein sakr
e korn an holl straedoù?
- Bet ² Mibien Sion hag a veze prizet ken ker
hag an aour digemmesk,
Penaos e vezomp sellet evel podoù pri,
labour dorn ar poder?
- Gimel ³ Ar chakaled zoken a ginnig o bronnoù
evit reiñ laezh d'o re vihan.
Hogen merc'hed va fobl 'zo deut da vezañ ken kriz
ha struskañvaled ar gouelec'h.
- Dalet ⁴ Peg eo teod ar vagadell ouzh he staoñ
gant ar sec'hed ;
Ar vugaligoù a c'houlenn bara,
met n'eus den o reiñ dezho.
- He ⁵ Ar re a zebre meuzioù saourus
a gouezh marv er straedoù;
Ar re a oa gwisket gant limestra
a vriata an teil.
- Vav ⁶ Ya ! brasoc'h eo bet fallagriezh Merc'h va fobl
eget pec'hedoù Sodom,
a voe hi eilpennet en un taol
hep labour an dorn.
- Zain ⁷ He zud yaouank a oa splannoc'h eget an erc'h,
kannoc'h eget al laezh,
fliminoc'h o c'horfoù eget koural,
ha kaer o dremm evel safir.
- Het ⁸ Ha sed o neuz teñvaloc'h eget huzil,
ne vezont ken anavezet er straedoù ;
Peg eo o c'hroc'hen ouzh o eskern,
sec'h evel koad.
- Tet ⁹ Eürusoc'h eo bet ar re lazhet gant ar c'hleze
eget gouzañverien an naon :
Int-i a zo marv treuztoullet, ha n'eo ket
dre ziouer eus frouezh ar maezioù.

- Iod ¹⁰ Daouarn merc'hed tener o deus o-unan
poazhet o bugale.
Servijet o deus dezho da voued
e reuz Merc'h va fobl.
- Kaf ¹¹ An Aotrou en deus kaset e fulor da benn,
skuilhet en deus gwrez e gonnar;
Enaouet en deus e Sion ur flamm
en deus lonket he diazezoù.
- Lamed ¹² Ne gredent ket, rouaned an douar,
nag holl annezerien ar bed
e c'hellfe an enebour antren e-barzh
dre zorioù Jeruzalem.
- Mem ¹³ En abeg da bec'hedoù he diouganerien eo c'hoarvezet se,
en abeg da fallagriezhoù he beleien,
a veze o skuilh en he c'hreiz
gwad an dud just.
- Noun ¹⁴ Kantren a raent evel tud dall er straedoù,
saotret gant ar gwad,
en doare n'helle ket an dud
stekiñ ouzh o dilhad.
- Samek ¹⁵ Pellait ! un den dibur, a veze kriet warno,
pellait, na stokit ket outañ !
Ha pa dec'hent da gaout ar Baganed, ar re-mañ a lavare :
N'hellont ket chom en hor mesk !
- Pe ¹⁶ Dremm an Aotrou he deus o stlabezet a bep tu,
n'helle ken o gwelout.
Ne veze doujañs ebet ken ouzh ar veleien,
bri ebet ken e-keñver ar brofeded.
- Ain ¹⁷ Hon daoulagad a zo bet dêvet
dre forzh gortoz ur sikour,
Eus lein hon tourioù e vezemp o c'hedal
ur vroad n'helle ket hor salviñ.
- Tsade ¹⁸ Hon enebourien a spie da virout ouzhimp
da gerzhout war hor plasenoù.
Tost e oa hor fin, kaset da benn hon deizioù,
ya, betek ar fin.
- Kof ¹⁹ Ar re a rede war hon lerc'h a veze primoc'h
eget erered an neñv ;
hon argadet o deus er menezioù, ha stegnet dimp
pechoù er gouelec'h.

- Resh ²⁰ C'hwezh hor fronelloù, olevad an Aotrou,
a zo bet paket en o foziou.
Eñ hag a lavaremp diwar e benn : Dindan e skeud
e talc'himp da vevañ e-mesk ar broadoù.
- Shin ²¹ Bez laouen ha trid a joa, Merc'h Edom,
annezerez Bro-Ous !
Dit-te ivez e vo tremenet ar c'hop,
m'en em vezvi ha ma tiskouezi da noazhder !
- Tav ²² Echu eo paeamant da dorfed, Merc'h Sion,
ne vezi ket ken harluet !
Met da faot, Merc'h Edom, 'vo kastizet gantañ,
diskouez a raio da bec'hed dizolo.

5 Pempvet keinvan.

- ¹ Ho pet soñj, Aotrou, eus ar pezh a zo degouezhet dimp,
Sellit, ha gwelit hon mezh !
- ² Tremenet eo hon hêrezh etre daouarn estren,
hon tiez e-kerz barbared.
- ³ Emzivadep pep tad ez omp deut da vezañ,
hor mammoù evel intañvezed.
- ⁴ A briz arc'hant ec'h evomp hon dour,
ret eo dimp paeañ hor c'hoad-tan.
- ⁵ War hor choug emañ ar yev, heskinet omp ;
skuizh-divi, hep repos ebet.
- ⁶ Astennet hon eus hon dorn war-zu an Ejipt,
etrezek Asour, evit hon gwalc'h a vara.
- ⁷ Pec'het o deus hon tadoù, ha n'int ket ken ;
met ni a zoug bremañ pouez o mankoù.
- ⁸ Sklavourien eo ar re a vestroni warnomp,
ha n'eus den evit hon dieubiñ diouto.
- ⁹ War riskl hor buhez e tegasomp hor bara d'ar gêr
gant aon rak kleze tud ar gouelec'h.
- ¹⁰ Kraz eo hor c'hroc'hen evel ur forn,
en abeg da wrez hon naon
- ¹¹ Gwallet o deus gwrazez e Sion,
merc'hed yaouank e kêrioù Youda.
- ¹² Priñsed a zo bet krouget gant o dorn,
n'o deus ket doujet dremm ar re gozh.

¹³ Paotred yaouank a rank dougen ar maen-malañ,
krennarded a bleg dindan bec'hioù-koad.

¹⁴ Ar gozhidi o deus dilezet dorioù-kêr,
ar re yaouank eo paouezet o c'haniri.

¹⁵ Aet eo kuit levenez hor c'halon,
e kañv eo bet kemmet hon dañsadeg !

¹⁶ Kouezhet en traoñ kurunenn hor penn :
gwa ni, dre m'hon eus pec'het !

¹⁷ Setu perak eo klañv hor c'halon,
gant se eo teñvalaet hon daoulagad.

¹⁸ Gant ar mantrus ma 'z eo bremañ Menez Sion,
m'emañ al lern o kantren warnañ.

¹⁹ C'hwi avat, o Aotrou, a dron da virviken,
ho kador-veur a chom a rumm da rumm.

²⁰ Perak hon ankouaat hep fin,
hon dilezel evit atav?

²¹ Hon lakit da zistreiñ ouzhoc'h, o Aotrou, hag e tistroimp,
nevezit hon deizioù evel en amzer gent.

²² Hag-eñ eo a-grenn hoc'h eus hon distaolet,
en ur gounnariñ dreist-muzul en hon enep?

Levr Barouk.

1 Bodadeg ar Yuzevien e Babilon

¹ Setu amañ komzoù al levr a skrivas e Babilon Barouk, mab Nérias, mab Maasia, mab Sedekias, mab Asadias, mab Helkias, ² er pempvet bloavezh, d'ar seizhvet deiz eus ar miz, d'ar mare m'o devoa ar Galdeiz kemeret Jeruzalem ha tangwallet anezhi.

³ Barouk a lennas komzoù al levr-mañ ouzh divskouarn Yekonias, mab Yoakim, roue Youda, hag ouzh divskouarn an holl bobl deuet evit al lennadenn-se, ⁴ ouzh divskouarn an dud uhel hag ar briñsed roueel, ouzh divskouarn an henaourien hag ouzh divskouarn an holl dud bihan ha bras a gement a oa o chom e Babilon, e-kichen ar stêr Soue. ⁵ Leñvañ, yunañ ha pediñ a rae an dud dirak an Aotrou. ⁶ Dastumet e voe ivez arc'hant hervez ma c'helle reiñ dorn pep unan, ⁷ ha kaset e voe da Jeruzalem d'ar beleg Yoakim, mab Helkias, mab Salom, evel d'ar veleien all ha d'an holl bobl a oa o chom gantañ e Jeruzalem. ⁸ Barouk en devoa neuze bet en-dro, d'an deket deiz eus Siwan, al listri eus Ti an Aotrou a oa bet skrapet eus an Templ, evit addegas anezho da vro Youda, listri arc'hant anezho en devoa laketa d'ober Sedekias, mab Yoziás, roue Youda, ⁹ goude m'en devoa Nabuc'hodonosor, roue Babilon, harluet eus Jeruzalem, ar renerien, ar brizonidi, an dud uhel hag ar bobl izel, evit o degas da Vabilon.

¹⁰ Skrivañ a rejont; Setu ma kasomp arc'hant deoc'h, prenit gantañ loened da lazhañ evit an holloskadoù ha dibec'hadennoù evit ar pec'hed, hag ivez ezañs, ha grit profadennoù ha kinnigit anezho war aoter an Aotrou, hon Doue. ¹¹ Pedit evit buhez Nabuc'hodonosor, roue Babilon, hag evit buhez Baltazar, e vab, ma vo o deizioù war an douar keit ha deizioù an neñv. ¹² An Aotrou da roio dimp an nerzh ha da sklerijenno hon daoulagad, ma vevimp dindan skeud Nabuc'hodonosor, roue Babilon, ha dindan skeud Baltazar, e vab, ma servijimp anezho e-pad deizioù niverus ha ma kavimp grad-vat dirazo. ¹³ Pedit ivez evidomp an Aotrou, hon Doue, rak pec'het hon eus a-enep an Aotrou, hon Doue, ha konnar an Aotrou hag an naonegezh n'int ket distroet diouzhimp betek an deiz-mañ. ¹⁴ Lennit a levr-mañ a gasomp deoc'h, ma reot añzav e Ti an Aotrou, en deiz gouel hag e deizioù ar vodadeg. ¹⁵ Lavarout a reot :

Añsavadenn ar pec'hedoù.

D'an Aotrou, hon Doue, eo ar Justis, ha dimp-ni mezha an dremm, evel m'emañ kont hiziv evit tud Youda hag annezerien Jeruzalem, ¹⁶ evit hor rouaned, evit hor priñsed, evit hon beleien, hor profeded hag evit hon tadoù, ¹⁷ dre m'hon eus pec'het a-enep an Aotrou. ¹⁸ Disentet hon eus outañ, ha n'hon eus ket selaouet mouezh an Aotrou, hon Doue dre heuliañ an urzhioù en devoa an Aotrou laketa dirazomp, ¹⁹ adalek an deiz m'en deus laketa an Aotrou hon tadoù da vont er-maez eus Bro-Ejipt betek an deiz-mañ, hon eus disentet ouzh an Aotrou, hon Doue, ha skañv-benn a-walc'h omp bet evit chom hep selaou e vouezh. ²⁰ Neuze o deus en em staget ouzhimp ar gwalleurioù hag ar vallozh en deus diskleriet an Aotrou dre Voizez, e servijer, en deiz m'en deus laketa hon tadoù da vont er-maez eus Bro-Ejipt evit reiñ dimp ur vro ma tiver enni

laezh ha mel, evel hiziv. ²¹ N'hon eus ket selaouet mouezh an Aotrou, hon Doue, hervez holl gomzoù ar Brofeded en deus kaset dimp, ²² hag aet omp pep unan hervez aheurtterezh e galon fall, da servijañ doueed all, hag ober ar pezh zo drouk da zaoulagad an Aotrou, hon Doue.

2 ¹ An Aotrou en deus neuze sevenet ar gomz en devoa diskleriet enep dimp, enep hor renerien o deus renet Israel, enep hor rouaned, enep hor priñsed hag enep holl wazed Israel ha Youda. ² Biskoazh dindan an neñv n'eus bet graet evel ma 'z eus bet graet e Jeruzalem, hervez ar pezh a zo skrivet e lezenn Voizez, ³ da lavarout eo e tebrfent pep unan eus kig e vab, ha pep unan eus kig e verc'h; ⁴ o droukroet en deus da c'halloud an holl rouantelezhioù en-dro dimp, d'an dismegañs ha d'an vantridigezh e-touez an holl bobloù tro-dro m'en deus an Aotrou, hon Doue, dasstrewet en o zouez. ⁵ Ha sujet int bet, e-lec'h mestroniañ, dre m'hon eus pec'het a-enep an Aotrou, hon Doue en ur chom hep selaou e vouezh.

⁶ D'an Aotrou, hon Doue, ar reizhder, dimp-ni ha d'hon tadoù mezh an dremm evel en deiz-mañ; ⁷ an holl walleurioù-se en devoa lavaret an Aotrou da zont warnomp a zo deuet dimp; ⁸ ha n'hon eus ket habaskaet dremm an Aotrou o tistreiñ pep unan diouzh soñjoù e galon fall ! ⁹ Gant se en deus beilhet an Aotrou war ar gwalleurioù, eo an Aotrou en deus o degaset warnomp. Rak just eo an Aotrou e kement en deus gourc'hemennet dimp, ¹⁰ ha n'hon eus ket selaouet e vouezh dre heuliañ an urzhioù en devoa laket dirazomp an Aotrou.

¹¹ Ha bremañ, Aotrou, Doue Israel, c'hwi hag hoc'h eus laket ho pobl da vont er-maez eus Bro-Ejipt, gant an oberoù galloudus, gant sinoù ha burzhudoù, gant nerzh bras hag ur vrec'h astennet, c'hwi hag hoc'h eus graet deoc'h hoc'h-unan un anv evel m'emañ hiziv. ¹² Pec'het hon eus, direlijion omp bet, direizh, Aotrou, hon Doue e-keñver hoc'h holl dekredoù. ¹³ Ra 'n em zistroio diouzhimp ho konnar, rak n'omp ket chomet niverus e-touez ar broadoù m'ho poa hon dasstrewet en o metoù.

¹⁴ Selaouit, Aotrou, ouzh hon aspedenn izelek, hon dieubit en abeg deoc'h hoc'h-unan, hag hon lakit da gaout trugarez dirak ar re o deus hon harluet, ¹⁵ m'ac'h anavezo an douar a-bezh ez eo c'hwi an Aotrou, c'hwi hon Doue, dre ma vez anvet Israel hag ho tud dre hoc'h anv. ¹⁶ Aotrou, sellit eus ho chomadur santel ha soñjit ennomp ! Aotrou, stouit ho skouarn ha selaouit; ¹⁷ digorit ho taoulagad, Aotrou, ha gwelit; n'eo ket ar re varv en Hades, int hag a zo bet o c'horf tennet o c'hwezh eus o skevent a rentfe klod ha justis d'an Aotrou, ¹⁸ met an ene leun a dristidigezh, ar re a gerzh krommet ha dinerzh, kuzumet o daoulagad ha naonek o ene, ar re-se a rent klod ha justis deoc'h, Aotrou !

¹⁹ Rak n'eo ket en abeg d'an oberoù a reizhder eus hon tadoù nag eus hor rouaned e lakomp hon daspedenn dirak ho tremm, Aotrou, hon Doue. ²⁰ Rak kaset hoc'h eus ho konnar hag ho fulor warnomp, evel m'ho poa en diskleriet dre ho servijerien ar brofeded, en ur lavarout.

²¹ Evel-henn e komz an Aotrou; Stouit ho choug ha servijit roue Babilon ha chom a reot en-dro er vro a zo bet roet d'ho tadoù. ²² Hogen, ma ne selaouit ket mouezh an

Aotrou dre servijout roue Babilon, ²³ e lakain da baouez e kêrioù Youda hag er-maez eus Jeruzalem, ar youc'hadenn a levenez hag ar griadenn a joa, kan an ozhac'h nevez ha kan ar wreg nevez, hag e teuio an holl vro da vezañ ur gouelec'h didud. ²⁴ Hogen n'hon eus ket selaouet ho mouezh en ur servijañ roue Babilon, ha sevenet hoc'h eus ar c'homzoù ho poa kemennet dre ho servijerien ar Brofeded, da lavarout eo e vefe tennet eus o lec'hioù, relegoù hor rouaned ha relegoù hon tadoù. ²⁵ Ha setu ma 'z int bet taolet da domnder an deiz ha da yenijenn an noz. Ha marvet e oant e-kreiz poanioù garv, gant ar gernez, ar c'hleze hag ar vosenn.

²⁶ Ha graet hoc'h eus eus an Ti-mañ a zoug hoc'h anv ar pezh ez eo en deiz-mañ, en abeg da zrougiezh tiegezh Israel ha tiegezh Youda. ²⁷ Graet hoc'h eus ouzhimp koulskoude, Aotrou, hon Doue, hervez hoc'h holl c'hrad-vat hag hervez hoc'h holl drugarez vras, ²⁸ evel m'ho poa en diskleriet dre ho servijer Moizez, en deiz ma rojoc'h dezhañ ar gourc'hemenn da skrivañ ho Lezenn dirak mibien Israel, dre lavarout :

²⁹ Mar ne selaouit ket va mouezh, a dra sur, e teuio an engroez diniver ha bras-se da goazhañ da nebeud a dud e-touez ar broadoù ma tasstrewin anezho en o metoù. ³⁰ Gouzout a ran ne selaouint ket ac'hanon, dre ma 'z eo hor bobl reut he c'hilpenn. Met en em soñjal a raint e bro o harlu, ³¹ hag e ouezint ez on an Aotrou, o Doue. Reiñ a rin dezho ur galon ha divskouarn a selaouo. ³² Va meuliñ a raint e bro o harlu, ha soñj o devo eus va anv, ³³ ha keuz o devo eus o c'hilpenn reut hag eus o gwalloberoù, dre m'o devo koun eus planedenn o zadoù evit bezañ pec'het enep an Aotrou. ³⁴ O degas a rin en-dro er vro am eus prometet dre le d'o zadoù, da Abraham, da Izaak ha da Yakob, ha mistri e vint enni. ³⁵ Diazezañ a rin ganto ur gevredigezh (emglev) peurbadel evit ma vin o Doue hag int-i va fobl. Ha n'argasin ket ken va fobl Israel eus al lec'h am eus roet dezho.

3 ¹ Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel, un ene en e anken hag ur spered mantret eo an hini a gri davedoc'h. ² Selaouit, Aotrou, hag ho pet truez, rak pec'het hon eus ouzhoc'h; ³ rak c'hwi a bad da viken, ha ni a ya da goll da viken ! ⁴ Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel, selaouit pedenn reoù varv Israel, pedenn bugale ar re o deus pec'het ouzhoc'h ha n'o deus ket selaouet mouezh an Aotrou, hon Doue, en doare m'o deus gwalleurioù en em staget ouzhimp. ⁵ N'ho pet ket soñj eus mankoù hon tadoù, met en amzer-mañ ho pet koun eus ho torn hag eus hoc'h anv; ⁶ rak c'hwi eo an Aotrou, hon Doue, hag ho meuliñ a raimp, Aotrou; ⁷ laket hoc'h eus ho toujañs en hor c'halonoù evit ma pedimp hoc'h anv. Ho meuliñ a raimp en hon harlu, dre m'hon eus distaolet eus hor c'halonoù holl fazi hon tadoù hag o devoa pec'het ouzhoc'h. ⁸ Setu ni hiziv en hor bro a harlu lec'h m'hoc'h eus hon dasstrewet evit hon dismegañs hag hon mallozh, hag evit kuitadurezh hon dle, goude holl vankoù hon tadoù hag o devoa en em zistroet diouzh an Aotrou, hon Doue.

Ar Furnez, evel tra roet da Israel.

- ⁹ Selaou, Israel, ar gourc'hemennoù a vuhez,
Digor da skouarn da anaout ar skiantegezh.
- ¹⁰ Eus pelec'h e teue vefes o chom e bro da enebourien,
Hag e vefes o kerzhout war un douar estren,
- ¹¹ O 'n em saotrañ gant stok ar re varv,
Kontet gant ar re a ziskenn d'an Hades?
- ¹² Dilezet ac'h eus mammenn ar furnez !
- ¹³ M'az piñe kerzhet en hent Doue,
Vijes bet o chom er peoc'h evit atav.
- ¹⁴ Desk pelec'h emañ ar skiantegezh,
Pelec'h emañ an nerzh, pelec'h ar veizegezh,
Evit gouzout war un dro
Pelec'h emañ sklerijenn an daoulagad hag ar peoc'h.
- ¹⁵ Piv en deus kavet chomadur ar furnez,
Piv 'zo antreet en he zeñzorioù?
- ¹⁶ Pelec'h emañ renerien ar broadoù,
Ar re a zoñvae loened an douar,
- ¹⁷ A oa evned an neñv ur c'hoari evito,
A vernie arc'hant hag aour,
Ar pezh a lak an dud o fiziañs ennañ,
Ha ne oa termen ebet d'o domanioù?
- ¹⁸ Ar re a laboure an arc'hant gant kement a ampartiz
Ma 'z eo burzhodus o oberoù?
- ¹⁹ Aet int da get, diskennet d'an Hades
reoù all a zo savet en o lec'h;
- ²⁰ Reoù yaouankoc'h o deus gwelet ar sklerijenn
Hag o deus annezet an douar;
Hent ar skiant avat n'o deus ket en anavezet;
- ²¹ N'o deus ket komprenet he gwenodennoù.
Na kennebeut all o mibien n'o deus ket komprenet anezhi,
Chomet int pell diouzh he hent.
- ²² N'eus bet anavezet netra diouti e Kanaan,
N'eo ket bet gwelet e Teman,
- ²³ Mibien Agar war enklask ur skiant douarel,
Marc'hadourien Meran ha Teman,
Lavarerien parabolennoù ha klaskerien ar veizegezh,
N'eus hini anezho en divije anavezet hent ar furnez,
N'o deus ket bet soñj eus hec'h hentoù.

²⁴ A, Israel pegen bras eo chomadur Doue,
Pegen ec'hon tachenn e zomani,

²⁵ Bras ha didermen,
uhel ha divuzul !

²⁶ Eno e voe ganet ramzed vrudet an deroù,
Uhel o ment ha desket d'ar brezel.

²⁷ N'eo ket int-i a voe dibabet gant Doue
Evit diskouez dezho hent ar skiant.

²⁸ Setu perak int aet da goll dre faot a veizegezh;
Aet int da get en o follentez.

²⁹ Piv 'zo pignet d'an neñvoù evit kregiñ enni,
Hag he lakaat da ziskenn eus ar c'hoabr?

³⁰ Piv en deus treizhet ar morioù evit he c'havout
Hag he c'has gantañ diwar briz un aour a zibab?

³¹ N'eus hini evit anavezout hec'h hent,
Hini a soñjfe en he gwenodenn.

³² Hogen an Hini a oar pep tra hec'h anav,
Hec'h imbours'het en deus dre e vez,
Eñ hag en deus stummet an douar evit atav
Hag e leuniet a loened pevarzroadek.

³³ Eñ an hini a gas e sklerijenn, ha mont a ra,
A c'halv anezhi en-dro, ha sentiñ a ra en ur grenañ.

³⁴ Ar stered a lugern, laouen, en o beilhadennou

³⁵ Gervel a ra anezho hag e respontont; Setu ni !
Skediñ a reont gant joa evit an Hini en deus o c'hrouet.

³⁶ Eñ an hini zo hon Doue,
N'eus ket un all a gontfe en e geñver.

³⁷ Imbours'het en deus holl hentoù ar skiant,
Ha roet anezhi da Yakob, e servijer,
Da Israel, e vuiañ-karet.

³⁸ Hag hi a zo gant se en em ziskouezet war an douar,
Ha bevet he deus e ti an dud.

4 ¹ Hi a zi levr gourc'hemennou Doue,
Al Lezenn hag a chom da viken
An neb en em stag outi a berc'henn ar vuhez,
Met an neb he dilez a varvo.

Distro, Yakob, ha krog enni,
Kerzh en he sklerijenn etrezek ar splannder.

³ Na ro ket da c'hloar d'un all,
Na da vrientelezh d'ur vroad estren.

⁴Eürus omp, Israel, rak ar pezh a blij da Zoue
En diskuliet en deus dimp !

Klemmoù ha frealzidigezh Jeruzalem.

⁵Az pezh kalon, va fobl, eñvoradur Israel !

⁶Gwerzhed oc'h bet d'ar broadoù,
Met n'eo ket evit ho peurzistruj;
Dre m'ho poa atizet konnar Doue
Oc'h bet laket etre daouarn hoc'h enebourien.

⁷Heget hoc'h eus an Hini en deus graet ac'hanoc'h
En ur ginnig sakrifisoù d'an diaouled ha n'eo ket da Zoue;

⁸Ankouaet hoc'h eus ho mager, an Doue peurbadel,
Ha doaniet hoc'h eus ho magerez, Jeruzalem.

⁹Rak en ur welout o kouezhañ warnoc'h
Ar reuz a-berzh Doue, he deus lavaret;
Selaouit, amezegezed Sion,
Doue en deus degaset warnon ur c'hañv bras.

¹⁰Gwelet em eus va mibien ha va merc'hed dindan ar sklavelezh
Bet degaset warno gant ar Peurbadel;

¹¹O desavet em boa gant joa,
O lezet em eus da bellaat en daeroù hag er c'hañv.

¹²Arabat da zen en em laouenaat diwar va fenn,
Intañvez ma 'z on ha dilezet gant lod bras an dud;
Setu me digenvez en abeg da bec'hedoù va bugale,
Dre ma 'z int en em zistroet diouzh Lezenn Doue.

¹³Dre n'o deus ket anavezet e zivizoù,
Na kerzhed en hentoù gourc'hemennoù Doue,
Nag heuliet gwenodennoù e gelennadurezh a reizhder.

¹⁴Deuit, o amezegezed Sion !
Ho pet soñj eus va mibien ha va merc'hed dindan ar sklavelezh
Bet degaset warno gant ar Peurbadel.

¹⁵Rak laket en deus da zont en o enep ur vroad bras eus a bell,
Ur vroad divergont, dianav he yezh,
Ha n'he deus na doujañs ouzh ar c'hozhiad
Na truez ouzh ar bugel.

¹⁶He deus diskrapet mibien karet an intañvez,
Ha lezet anezhi hec'h-unan-penn, tennet diouti he merc'hed.

¹⁷Ha me, penaos e c'hellfen ho skoazellañ?

¹⁸ An Hini en deus degaset ar gwalleurioù-se warnoc'h
Eo an Hini ho tiframeo diouzh daouarn hoc'h enebourien.

¹⁹ It, va bugale, it gant hoc'h hent;
Me avat eo va-unan-penn e chomin.

²⁰ Diwisket em eus va sae a eurvad,
Ha laket warnon va sac'h a bedennerez;
Garmiñ a rin etrezek ar Peurbadel holl deizioù va buhez.

²¹ Ho pet kalon, va bugale ! Garmit war-zu Doue;
Ho tiskrapañ a raio diouzh an drouknerzh,
Diouzh daouarn hoc'h enebourien;

²² Rak esperiñ a ran ho silvidigezh digant ar Peurbadel,
Hag ar joa a zo deut din a-berzh ar Sant
Gant an drugarez a zeuio deoc'h hep dale
A-berzh ar Peurbadel, ho Salver.

²³ Rak o lezet em eus da guitaat ar c'hañv hag an daeroù,
Met Doue ho rento din el levenez hag en trivli evit atav.

²⁴ Evel ma wel bremañ amezegezed Sion ho sklavelezh,
Evel-se e welint hep dale ho silvidigezh a-berzh ho Toue
A c'hoarvezo deoc'h gant klod bras ha sked ar Peurbadel.

²⁵ Va bugale, gouzañvit gant pasianted ar gonnar
A zo c'hoarvezet ganeoc'h a-berzh Doue;
An enebour en deus da heskinet, met dizale e weli e rivin,
Hag e laki da droad war chouk e benn.

²⁶ Va bugale dener o deus kerzhet dre hentoù garv,
Tennet kuit int bet evel un tropell diskrapet gant an enebour;

²⁷ Met ho pet kalon, va bugale, ha garmit war-zu Doue;
An Hini en deus degaset se warnoc'h en devo soñj ac'hanoc'h.

²⁸ Evel m'eo bet ho soñj unan a ziheñcherezh pell diouzh Doue,
Evel-se, distroit outañ en ur glask anezhañ
gant dek gwech muioc'h a c'hred,

²⁹ Rak an Hini en deus degaset warnoc'h ar gwalleurioù
A zegaso deoc'h, ouzh ho salviñ, al levenez hep fin.

³⁰ Az pezh kalon, Jeruzalem !
Da frealziñ a raio an Hini en deus roet dit da anv.

³¹ Gwa ar re o deus da wallgaset,
Hag o deus tennet dudi eus da lamm !

³² Gwa ar c'hêrioù ma voe da vugale ar sklaved anezho !
Gwa an hini he deus resevet da vibien !

³³ Rak evel ma 'z eo bet laouen gant da gouezhidigezh,
Ha m'he deus bet plijadur gant da ziskar,
Evel-se e vo mantret gant he drastidigezh dezhi hec'h-unan

³⁴ Tennañ a rin diouti he joa a gêr boblet-stank,
Hag he fouge a vo troet e kañv !

³⁵ Un tan a zeuio warni a-berzh ar Peurbadel evit deizioù hir
Hag e vo annezet gant diaouloù e-pad pell.

³⁶ Sell etrezek ar sav-heol, Jeruzalem,
Ha gwel al levenez a zeu dit-te digant da Zoue.

³⁷ Setu ma tistro dit da vibien az poa lezet da vont;
Dont a reont en-dro, adbodet gant lavar ar Sant
eus ar sav-heol d'ar c'huzh-heol,
O 'n em laouenaat eus klod Doue.

5 ¹ Diwisk, Jeruzalem, da sae a gañv hag a reuzeudigezh,
ha gwisk splannder ar c'hloar o tont eus Doue;

Gwisk warnout mantell Santelezh Doue,

² Poz war da benn talbenn kod ar Peurbadel.

³ Rak Doue a ya da ziskouez da sked da gement a zo dindan an neñv,

⁴ Rak Doue a roio dit evel anv evit atav;

Peoc'h ar reizhder, ha klod an deoliezh !

⁵ War sav ! Jeruzalem en em zalc'h war an uhel, sell etrezek ar sav-heol,

Gwel da vugale dastumet eus ar Reter d'ar C'hornog gant lavar ar Sant,

O 'n em laouenaat, rak Doue en deus bet koun anezho.

⁶ Rak da guitaet o devoa war droad, kaset gant an enebourien.

Ha Doue o degas dit en-dro, douget gant klod evel war un tron-roue.

⁷ Rak Doue en deus divizet e vefe izelaet pep menez uhel

Hag ar c'hrec'hiennoù henamzerel,

E vefe leuniet an traoniennoù evit razhañ an douar,

Ma kerzho Israel en surentez e klod Doue.

⁸ Ha zoken ar c'hoadegi ha pep gwezenn frouezhus

A roio, dre nerzh Doue, skeud da Israel.

⁹ Rak Doue a vlenio Israel gant levenez

Ouzh sklerijenn e glod, e reizhder,

Dre an drugarez hag ar santelezh a zo e re.

Lizher Yeremia

6 Adskrivadur eus al lizher a gasas Yeremia d'ar re a yae da vezañ degaset evel prizonidi e Babilon gant roue Babiloniz, evit kemenn dezho ar pezh a oa bet gourc'hemennet gant Doue.

¹ En abeg d'ar pec'hedoù hoc'h eus graet a-enep Doue, oc'h bet degaset evel prizonidi da Vabilon gant Nabuc'hodonosor, roue Babiloniz. ² Hag ur wech degouezhet e Babilon e vezot eno evit bloavezhioù niverus, hag evit pell amzer, betek seizh remziad; met goude-se e lakin ac'hanoc'h da vont er-maez er peoc'h. ³ Gwelout a reot e Babilon doueoù arc'hant, aour ha koad, a vez douget war an divskoaz hag a sach warno doujañs ar broadoù. ⁴ Diwallit-mat eta ! N'it ket, c'hwi ivez, da vezañ heñvel ouzh an estrenien, arabat e krogfe an aon ennoc'h diwar-benn an doueoù-se, ⁵ pa welot dirazo ha war o lerc'h an engroez ouzh o azeuliñ. Met lavarit en ho soñj; "C'hwi eo, Mestr, an hini a dleer azeuliñ." ⁶ Rak ganeoc'h emañ va Ael, eñ, eo a ziwallo ho puhez.

⁷ Rak teod ar re-se a zo bet rimiet gant un oberour; goloet e vezont gant aour hag arc'hant, met ned int nemet tromplezon, n'hellont ket komz. ⁸ Evel evit ur plac'h yaouank o karout ar ficherez, e kemerer aour evit oberiañ kurunoù evit pennoù o doueoù. ⁹ C'hoarvezout a ra zoken a-wechoù e laerfe ar veleien diouzh o doueoù aour hag arc'hant a zispignont evito o-unan, hag e rofent ivez diouto da c'histi al leur-grec'h. ¹⁰ Kinklañ a reont gant dilhad evit tud, an doueoù-se arc'hant, aour ha koad; met ar re-mañ n'en em vironn na diouzh ar vergl na diouzh ar razhed, ¹¹ daoust d'ar gwiskamant limestra gwisket warno. Torchet e vez o dremm, en abeg da boultr an templ a sav warno. ¹² Hemañ a zalc'h ur vazh-ren evel ur gouarnour-rann-vro, met n'hall ket kas da get an neb en dismegañs; ¹³ hennezh a zoug en e zorn dehoù kleze ha bouc'hal, met n'hall ket en em zifenn diouzh ar brezel hag ar riblerien. ¹⁴ Gant-se eo anat n'int ket doueed; arabat deoc'h eta kaout aon razo.

¹⁵ Evel ul lestr o servijout d'un den a zeu da vezañ didalvoud ur wech torret, evel-se emañ kont gant o doueoù. A-vec'h ma 'z int bet kadoriet en o zemploù, ¹⁶ ma teu o daoulagad da vezañ leun eus ar poultr savet gant treid ar re a zeu eno. ¹⁷ Evel ma vez serret a bep tu an dorjoù war an neb en deus pec'het a-enep ar roue dre ma 'z eer d'e gas d'ar marv, evel-se e kreñva ar veleien temploù an doueed-se gant dorjoù, morailhoù, sparloù, gant aon rak skraperezh al laeron. ¹⁸ Enaouiñ a reont lampoù niverusoc'h eget evito o-unan, pa ne c'hell an doueoù-se gwelout hini ebet anezho. ¹⁹ Emañ kont ganto evel gant un treust eus an templ a lavarar ez eo bet debret e ziabarzh gant ar preñved deuet eus an douar; met goude ma vezont krignet, evel o gwiskamant, ne santont netra. ²⁰ O dremm a vez duet gant moged an templ; ²¹ war o c'horf ha war o fenn e nij an eskell-kroc'hen, ar gwennilied hag evned all; ha c'hoazh ez eus ar c'hizhier. ²² Gant se e ouezot n'int ket doueed. Arabat deoc'h kaout aon razo !

²³ An aour ma 'z int bet goloet gantañ evit o c'haeraat, mar ne vez ket naetaet an intradur gant unan bennak, n'eo ket int en lakaio da skediñ, rak zoken pa oant teuzet, n'o deus santet netra. ²⁴ Prenet e vezont n'eus forzh peseurt priz, met n'eus enno c'hwezh ebet a vuhez. ²⁵ O vezañ n'o deus ket treid, e vezont douget war an divskoaz, en ur ziskouez evel-se d'an dud o mezhusted. Hag o servijerien a dlefe ivez kaout mezh, rak ma kouezh o doueoù d'an douar, e rankont int-i o-adsevel. ²⁶ Mar bez laket unan en e sav, n'hall ket fiñval drezañ e-unan; mar deu da gastizañ, n'hall ket en em addressañ; evel da dud varv eo e vez kinniget dezho profadennoù. ²⁷ Al loened aberzhet dezho a vez adwerzhet gant o beleien da dennañ gounid diouto; kenkoulz all ar gwragez a sall ul lod, hep reiñ netra d'ar re baour na d'ar re glañv. Ar merc'hed nevez-gwilioudet, pe ar re gant o mizioù, a c'hell stekiñ ouzh ar pezh a vez aberzhet dezho ! ²⁸ En ur c'houzout eta gant se ned int ket doueed, arabat deoc'h kaout aon razo !

²⁹ Penaos eta gervel anezho doueed ! Rak merc'hed eo ar re a ginnig profadennoù d'an doueoù-se arc'hant, aour ha koad. ³⁰ En o zemploù emañ o beleien en o c'hoazez, gant o zonegoù roget, o fennoù hag o barvoù touzet hag o fennoù dizolo. ³¹ Yudal ha garmiñ a reont dirak o doueoù, evel ma ra hiniennoù evit predoù a gañv. ³² Ar veleien a denn eus dilhad an doueed evit gwiskañ ganto o gwragez hag o bugale. ³³ Pe vad pe fall a vez graet dezho, n'int ket evit rentañ. Na kennebeut all n'int ket evit diazezañ na diskar ur roue, ³⁴ nag evit reiñ pinvidigezh pe arc'hant. Mar gra unan bennak ur gouestl n'halla ket seveniñ, n'int ket evit goulenn kont anezhañ. ³⁵ N'hellont ket salviñ un den eus ar marv, na tennañ un den izel diouzh daouarn ur galloudeg, ³⁶ nag adreiñ gweled d'un den dall, na saveteiñ un den en argoll, ³⁷ na kaout truez ouzh un intañvez, nag ober vad d'un emzivad. ³⁸ Heñvel ouzh ar vein tennet eus ar menez, ez eo an tammoù koad-se goloet gant aour hag arc'hant; mezh o devo ar re a servij anezho ! ³⁹ Penaos eta soñjal pe lavarout e vefent doueed?

⁴⁰ Muioc'h a se, ar Galdeiz o-unan a ra devañ ezañs dezho. Mar gwelont un den mut hep gallout komz, e kinnigont anezhañ da v/Bel en ur c'houlenn ma komzo en-dro, evel pa c'hellfe an doue-se klevout; ⁴¹ an dud-se n'hellont ket en em soñjal, na dilezel an doueoù-se, kement e vank dezho skiant-vat. ⁴² Ha sed ar merc'hed, kerdin en-dro dezho, o vont d'azezañ war an hentoù, da zêviñ brenn. ⁴³ Ha pa c'hoarvez gant unan bezañ sachet gant un tremeniad, evit mont da gousket gantañ, e tamall d'hec'h amezegez bezañ chomet hep kaout un hevelep enor, na kaout evelti he c'hordenn torret. ⁴⁴ Kement a vez graet en-dro d'an doueoù-se a zo tromplerezh; penaos eta lavarout e vefent doueed?

⁴⁵ Oberiet gant amunuzerien hag orfebourien, n'int netra estreget ar pezh a venn ar vicherourien-se e vefent. ⁴⁶ An oberourien-se n'o devo ket pell amzer da vevañ. Penaos eta e vefe doueed eus o oberiadurioù? ⁴⁷ Rak n'o devo lezet nemet tromplerezh ha mezhusted d'o diskennidi ! ⁴⁸ Pa c'hoarvez ur brezel pe gwall-reuzioù, en em guzul ar veleien da c'houzout pelec'h en em guzhat ganto. ⁴⁹ Penaos eta chom hep kompren n'int ket doueed, int-i ha n'en em salvont ket eus ar brezel hag eus ar gwall-reuzioù? ⁵⁰ An tammoù-koad-se goloet gant aour pe arc'hant, e vo anat goude-se ned int nemet tromplerezh; sklaer e vo evit an holl, pobloù ha rouaned, ned int ket doueed, met

oberiadurioù daouarn tud, ha ne vez graet ganto labour doueel ebet. ⁵¹ Evit piv eta ne vefe ket anat n'int ket doueed?

⁵² N'int ket evit diazezañ ur roue en ur vro, na reiñ glav d'an dud, ⁵³ na barn en o aferioù o-unan, na dieubiñ un den gwasket, dic'halloud ez int evel kavaned etre neñv ha douar. ⁵⁴ Ya, ma kouezh an tan war dempl an doueoù koad-se, goloet gant aour hag arc'hant, e tec'ho kuit o beleien hag en em dennint, tra ma vint int-i, evel treustoù, kuzumet e-kreiz ar flammoù. ⁵⁵ N'int ket evit harpañ ouzh ur roue nag ouzh enebourien. ⁵⁶ Penaos eta degemer pe soñjal e vefent doueed?

⁵⁷ N'hell ket an doueoù-se goloet a arc'hant hag aour en em ziwall diouzh al laeron na diouzh ar riblerien; ar re daer eus ar re-mañ a ziframm o aour hag o arc'hant hag a ya kuit gant ar gwiskamantoù o goloe; int avat n'int ket evit en em sikour. ⁵⁸ Gant-se eo gwelloc'h bezañ ur roue o tispakañ e galonegezh, pe bezañ en un ti evel ul lestr talvoudus o servijout d'e berc'henn, eget bezañ an doueoù faos-se, ⁵⁹ an heol, al loar hag an astroù o skediñ, karget eus un ofis a seurt d'ober o labour; ⁶⁰ en hevelep doare, al luc'hedenn, pa darzh, a zo kaer da welout; hag evel-se ivez e c'hwezh an avel e pep bro; ⁶¹ ar c'houmoul, pa ro Doue dezho an urzh da vont dre an douar a-bezh a ya d'ober ar pezh en deus divizet; an tan, kenkoulz all, pa vez kaset eus krec'h da guzumiñ menezioù ha koadegi, a ra ar pezh zo bet gourc'hemennet dezhañ. ⁶² Hogen nag a gened, nag a c'halloud ne c'hell an doueoù-se bezañ keñveriet ganto. ⁶³ Gant-se ne c'heller na soñjal na lavarout e vefent doueed e gwirionez, pa n'int ket evit rentañ ar justis nag ober vad d'an dud. ⁶⁴ En ur c'houzout eta n'int ket doueed, arabat deoc'h kaout aon razo.

⁶⁵ Rak n'ouzont na villigañ na vennigañ ar rouaned, ⁶⁶ na diskouez d'ar pobloù sinoù en neñv; ne lugernont ket evel an heol, ne c'houlouont ket evel al loar; ⁶⁷ al loened a zo gwelloc'h egeto, pa c'hellont en ur dec'hout en ur goudor en em sikour o-unan. ⁶⁸ Evel-se eta, e nep doare, n'en em ziskouezont dimp evel doueed; arabat deoc'h kaout aon razo.

⁶⁹ Evel ur spontailh na ziwall netra en ur parkad kokombrez, evel-se emañ kont gant o doueoù koad goloet a aour hag a arc'hant. ⁷⁰ Pe c'hoazh da betra eo heñvel o doueoù koad goloet a aour hag a arc'hant? D'ur bod-spern en ul liorz, ma teu an holl evned da gludañ, pe d'ur c'horf marv distaolet en ul lec'h teñval. ⁷¹ Zoken dre ar mezer limestra hag ar moug o vreinañ warno e ouezot n'int ket doueed. A benn ar fin, int-i o-unan a vo krignet hag a zeuio da vezañ ur vezhusted er vro.

⁷² Gwelloc'h eo an den just n'en deus ket a idoloù eñ eo an hini en em denn diouzh an dizenor.

Diougan Ezekiel.

1 Digoradur

¹ Ha neuze, en tregontvet bloavezh, er pevarvet miz, d'ar pemp eus ar miz, tra ma oan e-mesk an harluidi, war ribl ar stêr vras Kobar, e c'hoarvezas ma tigoras an neñvoù hag am boe gweledigezhioù a-berzh Doue.

² D'ar pemp eus ar miz, -pempvet bloavezh harluadur ar roue Yoac'hin e oa - ³ e teuas komz an Aotrou da Ezekiel, mab Bouzi, ar beleg, e bro ar Galdeiz, war ribl ar stêr vras Kobar. Eno e voe warnon dorn an Aotrou.

⁴ Sellout a raen : Ha setu un avel a gorventenn a oa o tont eus an hanternoz, ur goabrenn vras gant un tan o tarzhañ diouti hag ur sked tro-war-dro, hag e-kreiz an tan evel strinkellerezh-aour. ⁵ Hag e-kreiz e oa furm pevar boud a oa evel-henn an neuz anezho : ur furm den o devoa. ⁶ Pep unan en devoa peder dremm ha pep unan peder askell. ⁷ Evit o divhar e oant a-serzh, ha plant o zreid a oa evel plant troad ul leue, ha lugerniñ a raent gant strinkellerezh arem lufret. ⁸ Daouarnioù-den a oa dindan o eskell, war o fevar c'hostez ; hag o dremmoù dezho o fevar ⁹ ne zistroent ket pa 'z aent war raok ; mont a rae pep unan rag-eeun a-dal dezhañ. ¹⁰ Evit furm o dremmoù e oa un dremm-den hag un dremm-leon a-zehou d'o fevar, un dremm-kole a-gleiz d'o fevar, un dremm-erer d'o fevar. ¹¹ O eskell en em zisplege war-zu an nec'h ; pep unan en devoa div askell en em juntre, ha div a c'holoe o c'horf. ¹² Mont a rae pep unan war-eeun a-dal dezhañ ; d'al lec'h ma felle d'ar spered mont ez aent, ha ne zistroent ket o vont war raok. ¹³ Etre ar boudoù bev e oa evel un neuz a c'hlaou bev, un neuz a flammerenoù ; ha kement-se o vont hag o tont etre ar boudoù bev, skedus 'oa an tan, hag eus an tan e strinke luc'hed. ¹⁴ Ar boudoù bev a yae hag a zeue en ur redek, gant neuz al luc'hed.

¹⁵ Sellout a raen ouzh ar boudoù bev, ha setu ma oa ur rod ouzh an douar, en tu ar boudoù bev, en tu o fevar. ¹⁶ Doare ar rodoù a oa evel strinkelladur maen-aour. Un hevelep stumm a oa d'o feder, ha stummet e oant evel pa vefe ur rod e-kreiz un all ; ¹⁷ ha pa 'z aent war raok ez aent war o fevar zu, ha ne zistroent ket pa 'z aent war raok. ¹⁸ Evit kammedoù ar rodoù, setu ma oant leun a lagadoù tro-zro d'o feder. ¹⁹ Pa 'z ae war raok ar boudoù bev, ez ae ivez war raok ar rodoù en o c'heñver ; ha pa save ar boudoù bev a-us d'an douar e save ivez ar rodoù. ²⁰ D'al lec'h ma felle d'ar spered mont ez aent, hag ar rodoù a save war un dro ganto, rak spered an hini bev a oa er rodoù. ²¹ Pa 'z ae ar boudoù war raok ez aent ; pa arsavent ec'h arsavent ; pa savent a-us d'an douar e save ar rodoù a-gevret ganto, rak spered an hini bev a oa er rodoù !

²² A-us da bennoù ar boudoù e oa evel ur gompezenn o strinkellikat evel maen-strink, astennet a-us d'o fennoù. ²³ Dindan ar bladenn e oa serzh o eskell, an eil ouzh eben. Ha pep unan en devoa div eus e eskell a c'holoe e gorf.

²⁴ Klevout a ris trouz o iskilli, heñvel pa 'z aent war raok, ouzh trouz an doureier bras, evel mouezh an Hollc'halloudeg, un trouz tousmac'hus evel trouz ur c'hamp. Ha pa arsavent e laoskent o iskilli da gouezhañ. ²⁵ Trouz a oa a-us d'ar bladenn a-zioc'h o fennoù. ²⁶ A-us d'ar gompezenn a oa a-zioc'h o fennoù e oa heñvel ouzh

maen-safir stumm un tron, ha war furm an tron-se ur furm evel un den koazezet warnañ, war grec'h. ²⁷ Ha gwelout a ris evel strinkelladur an aour adalek ar pezh a seblante bezañ e lounezhi betek an nec'h ; hag adalek ar pezh a seblante bezañ e lounezhi betek an traoñ, e welis evel un arvez a dan o teurel lugern war e dro. ²⁸ Evel neuz ar wareg a zo en oabl un deiz glav, evel-se neuz al lugern tro-zro. Gweledigezh skeudenn gloar an Aotrou e oa ! Hag ouzh he gwelout e kouezhis war va dremm hag e klevis ur vouezh a gomze.

2 Galvidigezh Ezekiel.

¹ Lavarout a reas din : «Mab-den, sav war da dreid ha komz a rin ouzhit.» ² Ur spered a yeas ennon hervez ar pezh en devoa lavaret din, hag am lakas a sav war va zreid, hag e klevis an hini a gomze ouzhin. ³ Lavarout a reas din : «Mab-den, da gas a ran etrezek mibien Israel, etrezek ur boblad a dud en em savet, a zo en em savet a-enep din. Int-i hag o zadoù a zo bet treitour em c'heñver betek an deiz-mañ. ⁴ Ar vibien-se kalet o fenn hag aheurtet o c'halon, eo daveto e kasan ac'hanout evit ma lavari dezho : "Evel-henn e komz an Aotrou Doue !" ⁵ Hag int-i, pe e selaouint pe ne raint ket, rak un ti a ziarbennerezh ez int, a ouio ez eus ur profed en o zouez. ⁶ Te avat, mab-den, n'az pezh ket aon razo, n'az pezh ket aon rak o c'homzoù, rak evel drez ha drein e vint ez keñver, hag azezet e vi war kruged ; n'az pezh ket aon rak o c'homzoù, na spontez ket razo, rak un ti a ziarbennerezh ez int. ⁷ Ha va c'homzoù a lavari dezho, pe e selaouint pe ne raint ket ; rak un ti a ziarbennerezh ez int. ⁸ Te eta, mab-den, selaou ar pezh ez an da lavarout dit ; na vezez ket eneberezh evel an ti a eneberezh. Digor da c'henou ha debr ar pezh a roan dit.»

⁹ Sellout a raen, ha setu un dorn a oa astennet war-zu ennon, ha setu ma talc'he rolled ul levr. ¹⁰ En disrollañ a reas dirazon ; skrivet e oa war an tu mat hag an tu gin ; warnañ e oa skrivet keinvanoù, huanadoù hag hirvoudoù.

3 Kefridiezh ar profed.

¹ Lavarout a reas din : «Mab-den, ar pezh a gavez, debr anezhañ, debr ar rolled-se, ha goude-se, kae da gomz ouzh ti Israel.» ² Digeriñ a ris va genou neuze hag e reas din debriñ ar rolled-se, ³ hag e lavaras din : Mab-den, mag da gof ha leugn da vouzelloù gant ar rolled-mañ a roan dit. En debriñ a ris hag em genou e voe dous evel mel.

⁴ Hag e lavaras din : «Mab-den, kae, kae da gaout tiegezh Israel ha lavarout a ri dezho va c'homzoù ; ⁵ rak n'eo ket da gaout ur bobl digomprenus hec'h yezh ha pouner he zeod e kasan ac'hanout, met da gaout ti Israel. ⁶ N'eo ket da gaout pobloù niverus, teñval o yezh ha pouner o zeod na gomprenfes ket o lavar -moarvat mar kasfen ac'hanout daveto, ar re-se az selaoufe - ⁷ hogen ti Israel ne fello ket dezhañ da selaoute, o vezañ na fell ket dezho va selaou-me ; rak holl diegezh Israel a zo kalet e dal ha karnet e galon. ⁸ Met setu ma 'm eus laket da zremm da vezañ ken kalet hag o dremm, ha da dal da vezañ ken kalet hag o zal ; ⁹ evel an diamant em eus laket da dal da

vezañ, kaletoc'h eget ar roc'h. N'az po ket aon razo, ha ne sponti ket dirazo, rak un ti a ziarbennerezh ez int.»

Ar profed kaset da gaout an harluidi.

¹⁰ Lavarout a reas din : «Mab-den, va holl gomzoù hag ez an da lavarout dit, degemer anezho ez kalon ha selaou anezho gant da zivskouarn ; ¹¹ ha kae war raok, kae da gaout an harluidi, da gaout mibien va fobl. Komz a ri outo en ur lavarout dezho : "Evel-henn e komz an Aotrou Doue !" pe e selaouint pe ne raint ket.»

¹² Ar spered neuze am gorreas ha klevout a ris a-drek din trouz ur soroc'h bras : «Ra vo benniget gloar an Aotrou, eus al lec'h m'emañ !» ¹³ Trouz iskilli ar boudoù bev e oa o skeiñ an eil ouzh eben, gant trouz ar rodoù a-gevret ganto, trouz ur soroc'h bras. ¹⁴ Hag ar spered am gorreas hag am skrapas kuit, ha mont a raen leun a c'hwervoni ha terzhienn em spered, pa boueze warnon, galloudus, dorn an Aotrou. ¹⁵ Dont a ris e Tel-Aviv e-kichen harluidi o chom war ribl ar stêr vras Kobar, ha menel a ris eno seizh devezh, mantret, en o zouez.

Ar profed evel gedour an Aotrou.

¹⁶ Ha neuze, a-benn seizh devezh e teuas din komz an Aotrou o lavarout din : ¹⁷ «Mab-den, graet em eus ac'hanout ur gedour evit tiegezh Israel : pa glevi ul lavar eus va genou, e kemenni dezho teurel evezh. ¹⁸ Pa lavar in d'an den fallakr : "Mervel a ri, sur !" mar ne lakez ket anezhañ da deurel evezh, mar ne gomzez ket evit lakaat an den fall da ziwall diouzh e hent fall da virout e vuhez, eñ, an den fall a varvo en abeg d'e bec'hed, met e wad, eo diganit e c'houlennin kont dioutañ. ¹⁹ Te avat, ma kemennez d'an den fall teurel evezh, ha mar ne zistro ket diouzh e fallagriezh na diouzh e hent fall, eñ, en abeg d'e bec'hed a varvo, met te az po salvet da vuhez-te. ²⁰ Hogen, pa 'n em zistroio un den reizh diouzh ar reizhder evit ober ar pezh a zo direizh, e lakin ur maen-skoilh dirazañ ; mervel a raio eñ, o vezañ n'az po ket kemennet dezhañ diwall, e varvo en abeg d'e bec'hed. Ne vo ket miret soñj eus an oberennoù a justis en devo sevenet, met e wad eo diganit e c'houlennin kont evitañ. ²¹ Te avat, ma kemennez d'an den just diwall evit na bec'ho ket an den just-se, mar ne bec'h ket, e vevo sur mat, o vezañ bet laketa da ziwall, te avat eo da vuhez-te az po salvet.»

Ezekiel, kemenner an Aotrou daoust d'an dud.

²² Neuze e voe warnon dorn an Aotrou hag a lavaras din : «Sav ! Kae er-maez etrezek an draonienn hag eno e komzin ouzhit.» ²³ Sevel a ris, mont er-maez etrezek an draonienn, ha setu ma oa eno gloar an Aotrou, evel ar c'hloar am boa gwelet war ribl ar stêr vras Kobar. Kouezhañ a ris war va dremm. ²⁴ Ha neuze ec'h antreas ar spered ennon ha va lakaat a reas da vont em sav war va zreid. Komz a reas ouzhin da lavarout din : «Kae d'en em serriñ ez ti. ²⁵ Rak te, mab-den, setu ma vo laketa warnout kerdin evit da liammañ, evit herzel ouzhit da vont er-maez en o c'hreiz. ²⁶ Lakaat a rin da deod da begañ ouzh da staoñ, ma teui da vezañ digomz ha na vi ket evito an den a damall, rak un ti a ziarbennerezh ez int. ²⁷ Hogen pa gomzin ouzhit, e tigorin dit da

c'henou, hag e lavari dezho : "Evel-henn e komz an Aotrou Doue : ra selaouo an neb a fell dezhañ selaou"; ra chomo hep selaou an neb na fell ket dezhañ, rak un ti a eneberezh ez int.

4 A-raok seziz Jeruzalem.

¹ Ha te, mab-den, kemer ur vrikenn ; he lakaat a ri dirazout, tresañ warni ur gêr, Jeruzalem. ² Ha goude-se e laki ar seziz warni ; sevel a ri outi labourioù, savennoù douar, kempenn outi kampoù ; aozañ maoutoù-brezel en hec'h enep, tro war dro. ³ Ha te, kemer ur billig-krapouez, ha lak anezhi evel ur voger-houarn etrezout ha kêr, ha goude se, tro da zremm outi ; laket e vo ar seziz warni, te a sezizo anezhi. Un arouez evit tiegezh Israel eo kement-se.

Eil jestr arouezel : Ezekiel gourvezet war e gostez.

⁴ Ha te, kae da c'hourvez war da gostez kleiz ha laka eno pec'hed ti Israel. E kement a zeizioù ma vi gourvezet e tougi warnout o fec'hed. ⁵ Ha me, kontañ a ran dit bloavezhioù o fec'hed gant niver an deizioù : e-pad kant ha pevar-ugent e tougi pec'hed ti Israel. ⁶ Ha pa'z po echuet anezho, ez i da c'hourvez un eil gwech war da gostez dehou, hag e tougi pec'hed ti Youda e-pad daou-ugent devezh : kontañ a ran dit un deiz evit pep bloavezh. ⁷ Ha goude-se e troi da zremm ha da vrec'h noazh etrezek seziz Jeruzalem hag e tiougani a-enep dezhi. ⁸ Setu ma lakan kerdin warnout evit n'en em droi ket eus an eil kostez war egile, betek ma vo bet kaset da benn an deizioù ma chomi difiñv.

Trede jestr arouezel : ar bevañs dic'hlan.

⁹ Ha te, kemer ed, heiz, fav, fer, mell ha yell, a laki en hevelep lestr evit ober bara dit. E kement a zeizioù ha ma vi gourvezet war da gostez -kant dek devezh ha tri-ugent- e tebri dioutañ. ¹⁰ Hag ar boued a zebri hervez ar pouez - ugent sikl bemdez - e tebri anezhañ bemdez d'an hevelep koulz. ¹¹ Hag an dour, en evañ a ri hervez ar muzul -ur c'hwec'hvedenn a hin ; en evañ a ri bemdez d'ar c'houlz divizet. ¹² Ar boued a zebri a vo e stumm baraennoù heiz, ha gant kaoc'h-tud ec'h eo ma laki anezho da boazhat dindan o daoulagad.»

¹³ Hag e lavaras an Aotrou : «Evel-se eo e tebro mibien Israel o bara, dic'hlan, e-mesk ar broadoù ma forbannin anezho enno.» ¹⁴ Hag e lavaras : «A ! Aotrou Doue ! setu n'em eus biskoazh en em laket dic'hlan ! Biskoazh n'em eus debret ul loen krevet, pe diroget, adal va bugaleaj, na kig dic'hlan ebet n'eus antreet em genou.» ¹⁵ Ha lavarout a reas din : "Mat ! aotren a ran dit beuzel-saout e-lec'h kaoc'h-tud, da boazhat da vara warno.»

¹⁶ Ha lavarout a reas din : «Mab-den, setu ma 'z an da dennañ kuit ar bara miret e Jeruzalem : debriñ a raint bara hervez ur pouez, ha gant nec'h ; evañ a raint dour hervez ur muzul ha gant enkrez, ¹⁷ en doare ma vankint a vara hag a zour, ma vint an eil re hag ar re all mantret, ha ma vreinint en abeg d'o fazioù.»

5 Pevare jestr arouezel : ar blev troc'het ha lodennet.

¹ Ha te, mab-den, kemer ul laonenn lemm ; kemer anezhi evel un aotenn a varver, ha lakaat a ri anezhi da dremen war da benn ha war da varv. Ha kemer a ri ur valañs hag e lodenni da vlev. ² Devañ a ri an drederann anezho en tan e-kreiz kêr, pa vo bet kaset da benn deizioù ar seziz ; kemer a ri un drederann all a skoi outo gant ar c'hleze tro-war-dro kêr ; hag an drederann all a stlabezi en avel, ha me a denno va c'hleze noazh war o lerc'h. ³ Hogen eus ar re-se e kemeri un nebeut anezho a serri e pleg da vantell ; ⁴ hag eus ar re-se c'hoazh a daoli e-kreiz an tan hag a zevi dre an tan ; hag ac'hano e savo un tan war holl diegezh Israel.

⁵ Lavarout a ri da holl diegezh Israel : " Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Honnezh eo Jeruzalem. Laket em boa anezhi e-kreiz ar broadoù, ha broioù a oa war he zro. ⁶ Met en he fallagriezhe deus enebet ouzh va reoliadurioù muioc'h eget ar broadoù, hag ouzh va urzhiadurioù muioc'h eget ar broioù war he zro, rak disprizet o deus va reoliadurioù, ha n'o deus ket heuliet va urzhiadurioù.

⁷ Setu perak eo kement-mañ a lavar an Aotrou Doue : En abeg d'hoc'h emsaverzh gwashoc'h eget hini ar broadoù war ho tro, rak n'hoc'h eus ket heuliet va urzhiadurioù, n'hoc'h eus ket sevenet va reoliadurioù, met en em renet hervez reoliadurioù ar broadoù 'zo war ho tro, ⁸ rak-se, evel-henn e komz an Aotrou Doue : Setu me a-enep dit, me ivez ! Kas a rin da benn va barnedigezhioù ez kreiz, dindan sell ar broadoù, ⁹ hag e rin ennout ar pezh n'am eus graet biskoazh na na rin biken mui en hevelep doare, en abeg d'az holl euzhusterioù. ¹⁰ Gant se, an tadoù a zebro o bugale ez kreiz, hag ar vugale a zebro o zadoù ; kas a rin da benn ennout va barnedigezhioù, hag e stlabezin e pep avel kement a chomo ac'hanout.

¹¹ Setu perak, dre va buhez - diougan an Aotrou Doue - dre m'ac'h eus saotret va santual gant da holl loustonioù ha da holl euzhadurioù, me ivez d'am zro a droc'ho hep d'am lagad trueziñ, me ivez d'am zro a vo didruez. ¹² Un drederann eus da dud a varvo gant ar vosenn pe a yelo da netra gant an naonegezh ez kreiz ; un drederann a gouezho dindan ar c'hleze en-dro dit ; hag evit an drederann all e stlabezin anezho e pep avel hag e tennin va c'hleze noazh war o lerc'h. ¹³ Va c'hounnar a vo kaset da benn, va fulor e roin dezhi he gwalc'h enep dezho ; dial a dennin diouto, ha gouzout a raint eo me, an Aotrou, am eus komzet em gwarizi, pa 'm bo sevenet va droukrañs en o enep.

¹⁴ Ober a rin ac'hanout ur rivin hag ur vezh e-touez ar broadoù en-dro dit, dindan daoulagad kement hini a dremeno eno. ¹⁵ Ur vezh hag un dismegañs, ur gentel hag un euzhadenn e vi evit ar pobloù 'zo en-dro dit, pa sevenin a-enep dit va c'hastiz em fulor, em droukrañs, ha rebechoù konnarus. Me, Aotrou Doue, am eus komzet.

¹⁶ Pa gasin a-enep deoc'h biroù drouk an naonegezh distrujus -rak o c'has a rin evit ho tistrujañ- e lakin an naonegezh da vezañ grevus warnoc'h, tennañ a rin diouzhoc'h kement a vo bet miret a vara. ¹⁷ Kas a rin a-enep deoc'h an naonegezh hag al loened ferv, da skrapañ diouzhoc'h ho pugale, ar vosenn hag ar gwad a dremeno du-ze, hag e rin d'ar c'hleze dont a-enep dit. Me, an Aotrou, am eus komzet !»

6 A-enep menezioù Israel.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din en ur lavarout : ² «Mab-den, tro da zremm etrezek menezioù Israel ha diougan diwar o fenn : ³ Lavarout a ri : Menezioù Israel, selaouit lavar an Aotrou Doue. Evel-henn e komz an Aotrou Doue d'ar menezioù ha d'ar c'hrec'hiennoù, d'ar stankennoù ha d'an traoniennoù : Setu ma lakan da zont ar c'hleze a-enep deoc'h ha ma tistrujin hoc'h uhellec'hioù. ⁴ Gwastet e vo hoc'h aoterioù, brevet hoc'h aoterioù a ezañs ; ha lakaat a rin ho korfoù da gouezhañ marv dirak hoc'h idoloù lous. ⁵ Korfoù marv bugale Israel a lakin dirak o idoloù lous hag e stlabezin hoc'h eskern en-dro d'hoc'h aoterioù. ⁶ El lec'hioù annezet ganeoc'h, e teuio ho kêrioù da vezañ rivinoù hag hoc'h uhellec'hioù da vezañ gwastet, ma vo hoc'h aoterioù dismantret ha brevet, ma vo diskaret hoc'h aoterioù a ezañs ha diverket hoc'h oberoù. ⁷ Tud lazhet a gouezho en ho touez, hag e ouiot eo me eo an Aotrou !

⁸ Met ur restad a lezin : ar re ac'hanoc'h o devo achapet d'ar c'hleze e-touez ar broadoù, pa viot stlabezet er broioù all, ⁹ neuze ar re ac'hanoc'h a vo manet o devo soñj ac'hanon e-touez ar broadoù ma vint bet harluet enno da sklaved, int-i hag am bo brevet o c'halon aet da c'hast pell diouzhin, hag o daoulagad aet da c'hastaouiñ warlerc'h o idoloù lous ; heug o devo ganto o-unan evit ar vilonioù o devo graet gant o holl euzhusterioù. ¹⁰ Ha gouzout a raint n'eo ket en aner em eus me, an Aotrou, lavaret ober an droug-se dezho !»

¹¹ Evel-henn e komz an Aotrou Doue : «Stlak da zaouarn, sko gant da dreid, ha lavar Ac'ha ! war holl euzhusterioù dizeur ti Israel hag a ya da gouezhañ dre ar c'hleze, an naonegezh hag ar vosenn, ¹² an neb a zo pell a varvo dre ar vosenn, an neb 'zo tost a gouezho dre ar c'hleze, an neb a vo bet diwallet a vo sezizet hag a varvo dre an naon ; kas a rin da benn va fulor enep dezho ; ¹³ ha gouzout a reot eo me eo an Aotrou, pa vo stlabezet o c'horfoù marv e-touez o idoloù lous, en-dro d'o aoterioù, war pep krec'hienn uhel, war pep lein menez, dindan pep gwezenn c'hlas, dindan pep tourmantinenn bodek, el lec'h ma profent ur porfum a beoc'h d'o holl idoloù lous. ¹⁴ Astenn a rin va dorn en o enep hag ober a rin eus ar vro ur wastidigezh hag ur vantridigezh, adal ar gouelec'h betek Ribla, e kement lec'h annezet ganto, ha gouzout a raint eo me eo an Aotrou.»

7 Setu ar fin o tont.

¹ Komz an Aotrou a voe kaset din evit lavarout kement-mañ din :

² «Ha te, mab-den, an Aotrou Doue a lavar kement-mañ da zouar Israel :

Setu ar fin ! Dont a ra, ar fin, eus pevar c'horn an douar !

³ Bremañ 'mañ ar fin evidout ;

kas a rin va c'hounnar warnout ha da varn a rin hervez da oberoù hag e lakin da adkouezhañ warnout da holl euzhusterioù.

⁴ Didruez ouzhit e vo va lagad, didrugar e vin ; dre ma lakin da adkouezhañ warnout da oberoù ;

da euzhusterioù a vo aze ez kreiz ;
ha gouzout a reot eo me eo an Aotrou !»

⁵ Evel-henn e komz an Aotrou Doue :
«Gwalleur war walleur ! Setu ma teu.

⁶ Dont a ra ar fin ! Emañ o tont, ar fin :
dihuniñ a ra a-enep dit ! Setu ma teu !

⁷ Dont a ra da dro, annezad ar vro !
Dont a ra ar c'houlz, tost emañ an Deiz !
Ar spontadeg ez eo,
ha n'eo ket youc'hadeg ar menezioù !

⁸ Bremañ ez an hep dale da skuilhañ va fulor warnout,
kas a rin da benn va c'hounnar a-enep dit ;
da varn a rin hervez da oberoù
hag e lakin da adkouezhañ warnout da holl euzhadennoù.

⁹ Didruez e vo va lagad, didrugar e vin,
rak rentañ a rin dit hervez da oberoù,
hag aze ez kreiz e vo da euzhusterioù ;
ha gouzout a reot eo me, an Aotrou, an hini a sko.

¹⁰ Setu an Deiz ! Setu kement-se o tont ! Dont a ra da dro !
ar gelastrenn a vleugn, ar rogoni en em zispak,

¹¹ an drouknerzh a zo en em savet evel ur walenn a zrougiezh :
n'eus ket ken eus o zrouz, n'eus ket ken eus o splannder.

¹² Deut eo ar c'houlz, deut eo an Deiz.
Arabat d'ar prener en em laouenaat,
arabat d'ar gwerzher en em c'hlaç'hariñ ;
rak a-enep holl engroez e dud emañ e gounnar o skeiñ.

¹³ Nann, ne adkavo ket ar gwerzher ar pezh en devo gwerzhet
ha goude ma vo c'hoazh e-touez ar re chomet bev ;
rak ar weledigezh-mañ diwar-benn an holl engroez a chomo divrall,
hag en abeg d'e bec'hed ne vo den o virout e vuhez.

¹⁴ Sonet e vo an drompilh,
aozet e vo pep tra,
met ne vo den o vont d'an emgann,
rak va c'hounnar a sav a-enep holl engroez ar bobl.

¹⁵ Kleze en diavaez, bosenn ha naonegezh en diabarzh !
an neb a vo war ar maez a varvo dre ar c'hleze,
an neb a vo e kêr eo an naonegezh
hag ar vosenn en lonko.

¹⁶ ar re chomet bev a dec'ho kuit d'ar menezioù
hag a vo eno evel koulmed oc'h hirvoudiñ ;
lakaat a rin an holl da vervel,
pep unan en abeg d'e bec'hed.

¹⁷ Laoskaat a raio daouarn an holl,
ha daoulin an holl a droio da wakaat.

¹⁸ En em wiskañ a raint gant leien-sac'h.
Ur gridienn o goloio.
War an holl dremmoù, ar vezhegezh,
war an holl bennoù, an touz.

¹⁹ Disteurel a raint o arc'hant er ruioù, o aour a zeuio da vezañ ur saotradur.
O arc'hant hag o aour n'hellint ket o salviñ en deiz buanegezh an Aotrou.
Ne roint ket he gwalc'h d'o c'horzailhenn ha ne leugnint ket o c'hof,
rak setu ar pezh en deus graet dezho kouezhañ en o faot.

²⁰ E braventez o bragerizoù e lakaent o lorc'h ;
graet o deus anezho o skeudennoù euzhus,
o idoloù lous ;
setu perak e rin anezho ur saotradur evito.

²¹ He reiñ a ran da skrapadur etre daouarn an estrenien
ha d'an astuz eus an douar da breizhadenn.
He disakrañ a raint.

²² Distreiñ a rin va fas diouto ;
saotrañ a raint va santual,
Barbared a yelo e-barzh hag en disakro.

²³ Kas a raint da benn ul lazhadeg,
rak leun eo ar vro a dud kondaonet d'ar marv,
ha leun eo kêr a vestaolioù.

²⁴ Lakaat a rin da zont ar broadoù an droukañ
a gemero dre nerzh o ziez ;
lakaat a rin da baouez lorc'hentez ar re daer,
hag e vo disakret o santualioù.

²⁵ Emañ an anken o tont :
klask a raint ar peoc'h, met ne vo ket a beoc'h.

²⁶ Reuz war reuz a zeuio, keloù war geloù :
goulenn a raint ur weledigezh digant ar profed,
met ar gelennadurezh a vanko d'ar beleg,
hag ar c'huzul d'an henaourien.

²⁷ Ar roue a gemero dilhad kañv, ar priñs a wisko ar glac'har,
ha daouarn an dud vihan a greno gant ar spont.

Ober a rin outo hervez o oberoù :
o barn a rin hervez o barnedigezhioù.

Ha gouzout a raint eo me eo an Aotrou !»

8 Gweledigezh war idolouriezh Jeruzalem.

¹ Ha neuze, er c'hwec'hvet bloavezh, er c'hwec'hvet miz, d'ar pemp eus ar miz, e oan em c'hoazez em zi, hag henaourien Youda a oa dirazon en o c'hoazez, pa gouezhas warnon dorn an Aotrou Doue.

² Sellout a ris, ha setu ma oa ur furm evel neuz un den. Adal ar pezh a seblante bezañ e lounezhi betek an traoñ, e oa tan, hag adal e lounezhi betek an nec'h, e oa evel un neuz a sklaerder, evel strinkelladur an aour. ³ Astenn a reas un doare dorn hag e krogas ennon dre va blev ; ar spered am dibradas etre douar ha neñv, hag am degasas da Jeruzalem, e gweledigezhioù a-berzh Doue, ouzh antre an nor diabarzh a sell ouzh an hanternoz, 'lec'h m'emañ idolenn ar warizi, an hini a hegas gwarizi an Aotrou. ⁴ Hag eno, setu ma oa gloar Doue Israel, evel er weledigezhioù am boa bet en draonienn.

⁵ Lavarout a reas din : «Mab-den, sav da zaoulagad war-zu an hanternoz. Sevel a ris va daoulagad etrezek an hanternoz, ha setu en hanternoz eus dor an aoter e oa an idolenn-se eus ar warizi, ouzh an antre. ⁶ Ha lavarout a reas din : "Mab-den, ha gwelout a rez petra reont, an euzhadennoù bras a vez sevenet amañ gant ti Israel, evit ma pellain diouzh va santual? Hogen, gwelout a ri c'hoazh euzhadennoù bras all".»

⁷ Kas a reas ac'hanon da zor al leur vras. Sellout a ris, ha setu ma oa un toull er voger. ⁸ Ha lavarout a reas din : «Mab-den, gra un toull er voger.» Toullañ a ris ar voger, ha setu ma oa un nor. ⁹ Hag e lavaras din : «Kae e-barzh ha gwel an euzhusterioù a reont amañ.» ¹⁰ Antren a ris ha sellout, ha setu ma oa ramperien (loened-stlej) ha loened dic'hlan a bep seurt hag holl idoloù lous ti Israel skeudennet war ar voger tro-zro. ¹¹ Dek den ha tri-ugent eus a-douez henaourien ti Israel en em zalc'he dirazo, hag en o mesk Yaazania, mab Shafan, en em zalc'he en o metoù, gant pep unan en e zorn un ezañsouer, ma save porfum an ezañs. ¹² Lavarout a reas din : «Ha gwelet ac'h eus, mab-den, petra ra en deñvalijenn henaourien ti Israel, pep unan en e gambr a skeudennoù? Rak lavarout a reont : "An Aotrou n'hon gwel ket ! An Aotrou en deus dilezet ar vro !"» ¹³ Ha lavarout a reas din : «Gwelout a ri c'hoazh an euzhusterioù bras all a sevenont.»

¹⁴ Ha va degas a reas etrezek antre dor Ti an Aotrou, war-zu an hanternoz, ha setu ma oa aze gwraez en o c'hoazez, o ouelañ war Tammouz. ¹⁵ Ma lavaras din : «Ha gwelet ac'h eus ? Gwelout a ri c'hoazh euzhusterioù all brasoc'h eget ar re-mañ.»

¹⁶ Ha va degas a reas etrezek leurenn diabarzh Ti an Aotrou. Ha setu ouzh antre Templ an Aotrou, etre an trepas hag an aoter, e oa pemp den warn-ugent, troet o c'hein ouzh Templ an Aotrou hag o dremm ouzh ar sav-heol, ha stouiñ a raent war-zu ar sav-heol dirak an heol. ¹⁷ Ma lavaras din : «Ha gwelet ac'h eus, mab-den? Hag-eñ eo re nebeut evit ti Youda seveniñ an euzhusterioù a sevenont amañ? Hag-eñ

eo ret e leugnfont ar vro a zrouknerzh evit va hegañ hep ehan? Setu int o fichañ ar skourrig ouzh o fri. ¹⁸ Ac'hanta, ober a rin d'am zro gant kounnar, didruez e vo va lagad, didrugar e vin. Garmiñ a raint d'am divskouarn a vouezh kreñv, met ne glevin ket anezho.»

9 Distrujadenn Jeruzalem.

¹ Met garmiñ a reas d'am divskouarn a vouezh kreñv en ur lavarout :

«Tostait, kastizerien kêr, e-dorn pep unan e venveg a zistruj !» ² Ha setu c'hwec'h den a erruas eus tu an Nor uhel a sell ouzh an hanternoz, e dorn pep unan e venveg a zistruj ; en o c'hreiz e oa un den gwisket gant lien lin o tougen ouzh e c'houriz ur rikoù a skrib. Dont a rejont d'en em lakaat en o sav e-kichen an aoter arem. ³ Sevel a reas gloar Doue Israel eus a-us ar c'heroubin ma oa warnañ, etrezek treuzoù an Ti. Gervel a reas an den gwisket gant lien lin a zouge ouzh e c'houriz ur rikoù a skrib, ⁴ en ur lavarout dezhañ : «Tremen dre greiz kêr, dre greiz Jeruzalem, ha merk gant ur groaz war o zal an dud a hirvoud hag a leñv war an holl euzhadennoù a vez sevenet en he c'hreiz.» ⁵ Ha d'ar re all e lavaras, din ivez da glevout : «Tremenit dre gêr war e lerc'h ha skoit. Ra vo didruez ho lagad ha bezit didrugar : ⁶ tud kozh, paotred yaouank, merc'hed yaouank, bugale ha gwraez : o lazhañ a reot betek na vo ken anezho, nemet nep hini en devo ar groaz warnañ, na dostait ket outañ. Ha deraouit dre va santual.» Deraouiñ a rejont eta dre ar re gozh a oa dirak an Ti. ⁷ Lavarout a reas dezho : «Saotrit an Ti, leugnit al leurennoù a gorfoù lazhidi», ha goude-se it er-maez ha skoit e kêr.

⁸ Ha neuze, tra ma oant o skeiñ, e chomis va-unan-penn, hag o vezañ en em daolet war va dremm, e c'harmis en ur lavarout : «A, Aotrou Doue, ha mont a rez da zistrujañ holl restad Israel, dre skuilhañ da gounnar war Jeruzalem?» ⁹ Respont a reas din : «Bras eo pec'hed ti Israel ha Youda, bras-divent. Leun a wad eo ar vro, leun a zinac'hioù a justis eo kêr. Rak lavaret o deus : "An Aotrou en deus dilezet ar vro, an Aotrou ne wel ket !" ¹⁰ Ac'hanta, d'am zro e vo didruez va lagad, didrugar e vin ; lakaat a rin o oberoù da adkouezhañ war o fenn.»

¹¹ Ha setu an den gwisket gant lien lin hag en devoa rikoù-skrivañ ouzh e c'houriz a rentas kont en ur lavarout : «Graet em eus hervez ar pezh az poa gourc'hemennet din.»

10 Eil gweledigezh karr Doue : an Aotrou o kuitaat an Templ.

¹ Sellout a raen, ha setu war ar blaenenn a oa a-us da benn ar Geroubined e oa evel ur maen-safir, hag evel stumm un tron en em ziskoueze a-us dezho. ² Ha lavarout a reas d'an den gwisket gant lien-lin : «Kae e-barzh etre rodoù ar c'harr, dindan ar Geroubined, leugn da zaouarn gant ar glaou bev a zo etre ar Geroubined ha strew anezho war gêr.» Mont a reas e-barzh dindan va daoulagad.

³ Ar Geroubined a oa en tu dehou d'an ti pa 'z eas an den e-barzh, ha leuniañ a rae ar goabrenn al leuren-diabarzh. ⁴ Dibradañ a reas klod an Aotrou eus a-us ar Geroubined etrezek treuzoù an Ti, ha leugnet e voe an Ti gant ar goabrenn tra ma oa

leun al leurenn gant sked gloar an Aotrou. ⁵Trouz iskilli ar Geroubined a gleved betek al leurenn-diavaez evel mouezh an Doue hollec'halloudek pa gomz. ⁶Ha neuze, p'en devoe roet an urzh-se d'an den gwisket gant lien-lin : «Kemer tan eus etre ar rodoù, eus etre ar Geroubined», hemañ a yeas e-barzh hag en em lakas e-kichen ar rod. ⁷Ar c'heroub a astennas e zorn da gemer eus an tan etre ar Geroubined, en kas a reas gantañ hag en lakaat etre daouarn an den gwisket gant lien-lin, hag hemañ o vezañ en kemeret a yeas er-maez. ⁸Neuze en em ziskouezas e-touez ar geroubined doare un dorn-den dindan o iskilli.

⁹Sellout a ris, ha setu ma oa peder rod e-kichen ar Geroubined, ur rod e-kichen pep Keroubin, ha doare ar rodoù a oa evel strinkelladur maen-aour. ¹⁰Evit ar pezh a sell o neuz, o devoa o feder an hevelep stumm, evel pa vije ur rod e-kreiz ur rod all. ¹¹Pa 'z aent war-raok, eo hervez o fevar zu ez aent war-raok ; n'en em droent ket da vont war-raok, rak etrezek al lec'h ma felle d'ar penn mont ez aent d'e heul, hep en em dreñ en ur vont war-raok. ¹²Hag o c'horf, o c'hein, o daouarn, o iskilli evel ar rodoù a oa leun a lagadoù tro war dro. ¹³Evit o rodoù d'o fevar e voe roet dezho, din da glevout, an anv a Galgal, ar rodoù. ¹⁴Peder dremm en devoa pep unan : an hini gentañ a oa un dremm-kole, an eil un dremm-den, an trede un dremm-leon, ar pevare un dremm-erer. ¹⁵Ar Geroubined en em c'horreas - an hevelep boud a oa hag am boa gwelet e-kichen ar stêr Kobar - ¹⁶Pa 'z ae war raok ar Geroubined ez ae war raok ivez ar rodoù en o c'hichen, ha pa save ar Geroubined o iskilli evit dibradañ diouzh an douar, n'en em zistroe ket ar rodoù ken nebeud-all diouzh o c'hichen. ¹⁷Pa 'z arsavent, ec'h arsavent, pa 'n em c'horroent, en em c'horroent ganto, rak spered an Hini bev a oa enno.

¹⁸Klod an Aotrou a yeas er-maez eus a-us da dreuzoù an Ti hag a chomas a-sav war ar Geroubined. ¹⁹Ar Geroubined, o sevel o iskilli, en em c'horreas diouzh an douar dindan va daoulagad evit mont kuit, hag ar rodoù war un dro ganto. Arsaviñ a rejont ouzh dor sav-heol Ti an Aotrou, ha gloar Doue Israel a oa a-us dezho. ²⁰Hemañ a oa ar boud am boa gwelet dindan Doue Israel e-kichen ar stêr vras Kobar, hag anavezout a ris e oa ar Geroubined. ²¹Peder dremm en devoa pep unan, peder askell en devoa pep unan, ha doare un dorn-den dindan o iskilli. ²²Evit stumm o dremmoù, e oa an dremmoù am boa gwelet war ribl ar stêr vras Kobar. Mont a rae pep unan war-eeun, rag-enep dezhañ.

11 A-enep kuzulierien fall Jeruzalem.

¹Ar spered am dibradas hag am degasas etrezek dor sav-heol Ti an Aotrou, an nor troet war-zu ar sav-heol, ha setu ma oa ouzh antre an nor pemp den warn-ugent. En o c'hreiz e welis Yaazania, mab Azzour, ha Pelatia, mab Benayahou, renerien ar bobl. ²Lavarout a reas din : «Mab-den, ar re-mañ eo ar re a breder fallagriezha hag a ro kuzulioù fall er gêr-mañ." ³Lavarout a reont : "N'eo ket diouzhtu e vo savet tiez nevez ! Hi eo ar chaodouron, ha ni ar c'hig." ⁴Setu perak diougan enep dezho, diougan, mab-den !»

⁵ Ar c'hig er chaodouron ne vo ket devet gant an tan, evel-se ar re a zo chomet e Jeruzalem a vo diwallet gant he mogerioù. Met ar profed a ya da zistreiñ ar c'hrennlavar a-enep tud ar gêr vras. An Aotrou a gouezhas warnon hag a lavaras din : «Komz evel-henn e lavar an Aotrou ; setu petra hoc'h eus lavaret, Ti Israel, gouzout a ran petra sav d'ho spered ! ⁶ Niver ho tud lazhet hoc'h eus laket da greskiñ er gêr-mañ, leuniet hoc'h eus ho ruioù a dud lazhet. ⁷ Setu perak evel-henn e lavar an Aotrou Doue : Ho tud lazhet hag hoc'h eus lezet en he c'hreiz, eo int a zo ar c'hig hag hi eo ar chaodouron ; c'hwi avat, ho lakaat a rin da vont er-maez anezhi. ⁸ Aon hoc'h eus rak ar c'hleze, hag ar c'hleze eo an hini a lakin da zont a-enep deoc'h - diougan an Aotrou Doue. ⁹ Ho lakaat a rin da vont er-maez eus kêr, ho reiñ a rin etre daouarn estrañjourien hag ho kastizañ. ¹⁰ Dre ar c'hleze e kouezhot ; ouzh bevennoù Israel e varnin ac'hanoc'h ; ha gouzout a reot eo me eo an Aotrou. ¹¹ Ar gêr-mañ ne vo ket ur chaodouron evidoc'h, ha c'hwi ne viot ket ar c'hig ennañ, rak war vevennoù Israel ez eo e varnin ac'hanoc'h ; ¹² ha gouzout a reot ez eo me eo an Aotrou, c'hwi ha n'hoc'h eus ket kerzhet hervez va urzhiadurioù na sevenet va reizhadurioù, pa 'z eo reoliadurioù ar broadoù war ho tro ar re hoc'h eus heuliet.»

¹³ Ha neuze, tra ma oan o profediñ e c'hoarvezas da Peltia, mab Banaias, mervel. Kouezhañ a ris war va fas hag e c'harmis a vouezh kreñv, en ur lavarout : «A ! Aotrou Doue, daoust ha mont a rez da beurzistrujañ restad Israel?»

Ur spered nevez prometet d'an harluidi.

¹⁴ Lavar an Aotrou a zeuas din er c'homzoù-mañ : « ¹⁵ Mab-den, diwar-benn da vreudeur, diwar-benn tud da gerentiez, ha ti Israel a-bezh, setu ma lavar anezidi Jeruzalem an dra-mañ : "Pell emaint diouzh an Aotrou ; dimp-ni eo bet roet ar berc'henniez war ar vro !" ¹⁶ Setu perak lavar kement-mañ : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Ya, pellaet em eus anezho e-touez ar broadoù ; ya, stlabezet em eus anezho e-mesk ar pobloù, ha bet on un tammig evito ur santual er broadoù ma 'z int aet enno. ¹⁷ Setu perak lavar kement-mañ : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Ho tastum a rin a-douez ar broadoù, hoc'h advodañ a rin eus ar broioù ma 'z oc'h bet stlabezet enno, ha reiñ a rin deoc'h douar Israel. ¹⁸ Antren a raint ennañ, ha tennañ a raint dioutañ an holl lastez hag an holl euzhusteroù.»

¹⁹ Reiñ a rin deoc'h ur galon nevez, lakaat a rin en ho kreiz ur spered nevez, tennañ a rin kuit eus o c'horf o c'halon-vaen, evit reiñ dezho ur galon-gig, ²⁰ ma kerzhint hervez va gourc'hemennoù, ha ma heuliint va reoliadurioù d'o seveniñ ; int-i neuze a vo va fobl, ha me a vo o Doue. ²¹ Evit ar re avat a ya da heul o loustonioù hag o euzhusteroù, e lakin o doare-ober da adkouezhañ war o fenn, - diougan an Aotrou Doue.»

An Aotrou a guita Jeruzalem.

²² Ar Geroubined a savas o iskilli hag ar rodoù a yae war-raok a-gevret ganto, ha klod Doue Israel a oa warno a-us dezho. ²³ Ha klod an Aotrou en em c'horreas eus a-geiz ar Gêr evit chom a sav war ar menez a zo e reter eus Kêr.

Ar profed degaset en-dro e Kaldea.

²⁴ Hag ur spered am skrapas kuit evit va degas e Kaldea etrezek an harluidi, en ur weledigezh; e spered Doue, hag ar weledigezh am boa bet en em c'horreas diouzhin.

²⁵ Ha lavarout a ris d'an harluidi an holl draoù-se en devoa an Aotrou roet din da welout.

12 Jestr-arouez an harluad.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din er gerioù-mañ : « ² Mab-den, emañ o chom en un ti a emsaverzh. Daoulagad o deus evit gwelout ha ne welont ket, divskouarn o deus da glevout ha ne glevont ket, rak un ti a emsaverzh ez eo. ³ Ha te, mab-den, gra dit ur pakad a harluad e-kreiz an deiz, dindan o daoulagad ; ha mont a ri kuit d'an harlu, dindan o daoulagad, eus al lec'h m'emaout ennañ etrezek ul lec'h all ; marteze e welint ez int un ti a zisujidigezh. ⁴ Kas a ri ganit da bakad evel ur pakad a harluad, e-kreiz an deiz, dindan o daoulagad. Ha te, mont a ri er-maez diouzh an noz, dindan o daoulagad, evel evit mont kuit d'an harlu. ⁵ Dindan o daoulagad, gra un toull en ur vur, ha tremen dre eno. ⁶ Dindan o daoulagad e kargi da skoaz, ez i er-maez pa vo du anezhi, e c'holei da zremm gant ur ouel evit chom hep sellout ouzh ar vro ; rak graet em eus ac'hanout un arouez evit Ti Israel.»

⁷ Ober a ris hervez ma oa bet gourc'hemennet din : kas a ris ganin e-kreiz an deiz, ha da noz e ris un toull er vur gant va dorn. Mont a ris er-maez pa voe du anezhi, ha dougen a ris ur garg war va skoaz dindan o daoulagad.

⁸ D'ar beure e teuas din komz an Aotrou o lavarout din : « ⁹ Mab-den, hag-eñ n'en deus ket lavaret dit ti Israel, an ti a zisujidigezh : "Petra 'rez aze?" Lavar dezho : ¹⁰ Evel-henn e komz an Aotrou Doue : An diougan-mañ a sell ouzh ar priñs a zo e Jeruzalem hag ouzh kement eus ti Israel a zo e-kreiz ar Gêr. ¹¹ Lavar : Un arouez ez eo evidoc'h : evel ma 'm eus graet, evel-se e vo graet dezho : mont a raint d'an harlu, d'ar sklavelezh. ¹² Ar priñs hag a zo en o c'hreiz a gargo e skoaz pa vo du anezhi hag a yelo er-maez ; graet e vo un toull er voger evit e lakaat da dremen dre eno ; mouchañ a raio e zremm evit na vo gwelet gant lagad ebet. ¹³ Met stegnañ a rin va roued warnañ, ha paket e vo em lasoù ; e zegas a rin da Vabel, da vro ar Galdeiz, met ne welo ket anezhi, hag eno e varvo. ¹⁴ An holl gement a zo en-dro dezhañ, e zifennourien, e holl soudarded, o stlabezañ a rin e pep avel hag e tennin ar c'hleze war o lerc'h.

¹⁵ Ha gouzout a raint ez on me an Aotrou, pa stlabezin anezho e-mesk ar pobloù all.

¹⁶ Nemet en o zouez e lezin un niver bihan a dud da ziflipañ diouzh ar c'hleze, an naonegezh hag ar vosenn, evit ma tanevellint o holl euzhusterioù e-mesk ar broadoù ma 'z aint enno ha ma ouezo ar re-mañ ez eo me eo an Aotrou.»

Jestr arouezel all : Bara an anken.

¹⁷ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : ¹⁸ «Mab-den, debriñ a ri da vara en ur grenañ, hag evañ a ri da zour er strafuilh hag en nec'hamant. ¹⁹ Ha lavarout a ri o komz ouzh pobl ar vro : Evel-henn e lavar an Aotrou Doue evit annezerien

Jeruzalem o chom war zouar Israel : Debrñ a raint o bara en enkreuz, evañ a raint o dour er vantredigezh, en doare ma vo ar vro er glac'har, tennet diouti ar pezh a leugn anezhi, en abeg da zrouknerzh ar re a zo o chom enni. ²⁰ Ar c'hêrioù annezet a zeuio da vezañ rivinoù, hag ar vro a vo ur vantredigezh, ha gouzout a reot ez eo me eo an Aotrou !»

A-enep daou grennlavar poblek.

²¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ²² Mab-den, petra fell deoc'h lavarout gant ar c'hrennlavar-mañ a reer gantañ en douar Israel : "An deizioù a zalc'h da vont, hag e chom pep gweledigezh diefed?" ²³ Setu perak lavar dezho kement-mañ : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Lakaat a rin ur fin d'ar c'hrennlavar-se, en doare na vo ket implijet ken en Israel. Lavar dezho er c'hontrol : "Dont a ra an deizioù ma vo sevenet pep gweledigezh !" ²⁴ Rak ne vo ket ken a weledigezh tromplus nag a zivinouriezh lorbus e-kreiz ti Israel. ²⁵ Me, an Aotrou, a lavaro ar gomz a fell din lavarout, hag e vo graet, ha ne vo ket ampellet. Rak en ho teizioù-c'hwil, ti a emsaverzh, ez eo ma lavar in ur gomz ha ma sevenin anezhi - diougan an Aotrou Doue !»

²⁶ Lavar an Aotrou a zeuas din er stumm-mañ : « ²⁷ Mab-den, setu ma lavar ti Israel : "Ar weledigezh spurmantet gantañ a zo evit an deizioù pell, diouganañ a ra evit amzerioù da bell." ²⁸ Setu perak lavar dezho kement-mañ : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Hini ebet eus va c'homzoù ne vo ken ampellet ; ar gomz a lavar in a vo kaset da benn -diougan an Aotrou Doue !»

13 A-enep ar fals-profeded.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ² Mab-den, diougan enep profeded Israel, diougan. Lavarout a ri d'ar re a ziougan eus o c'halon o-unan : Selaouit lavar an Aotrou ! ³ Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Gwa ar brofeded diskiant a ya da heul o soñj o-unan, hep bezañ gwelet tra ! ⁴ Evel lern e rivinoù, evel-se eo da brofeded, Israel !

⁵ N' oc'h ket pignet da stouvañ an toullou-freuz, n' hoc'h eus ket savet ur vur en-dro da di Israel, evit ma talc'ho en emgann en deiz an Aotrou. ⁶ Gweledigezhioù touellus ha divinadurioù gaouiat n'o deus ken, int hag a lavar : "Diougan an Aotrou !" pa n'en deus ket an Aotrou kaset anezho ; ha gortoz a reont ma kaso da benn o lavarou. ⁷ Hag-eñ n'eo ket ur weledigezh touellus an hini a welit, hag un divinadur a ziskleriit, pa lavarit : "Diougan an Aotrou !", goude n'em eus ket komzet, me? ⁸ Setu perak e komz evel-henn an Aotrou Doue : Dre m'hoc'h eus diskleriet tromplezonou ha m'hoc'h eus bet gweledigezhioù gaouiat, neuze, setu me a-enep deoc'h; diougan an Aotrou Doue ! ⁹ Astenn a rin va dorn a-enep ar brofeded touellus o gweledigezhioù ha gaouiat o divinadurioù ; ne vint ket e-barzh kuzul va fobl ha ne vint ket enskrivet e levr Ti Israel ; n'antreint ket en douar Israel, ha gouzout a reot ez eo me an Aotrou Doue !

¹⁰ O vezañ ma lakont va fobl da ziheñchañ en ur lavarout : "Ar peoc'h !" goude ma n'eus ket a beoc'h ; ¹¹ ha mar fell d'an dud adsevel ar voger, ez eo a-walc'h dezho un taol plastraj, lavar neuze d'ar blastrajerien : "Glav-beuz a vo, kazarc'h a gouezho, un avel a gorventenn en em zirolo ; ¹² ha setu ma kouezho ar voger ! Hag-eñ ne vo ket lavaret deoc'h : "Ha pelec'h emañ an indu hor boa chiket warni?" ¹³ Setu perak e lavar an Aotrou Doue kement-mañ : Mont a ran em fulor da zichadennañ un avel a gorventenn, ur glav-beuz a vo em c'hounnar, ha kazarc'hennou a gouezho evit lazhañ an dud. ¹⁴ Diskar a rin ar voger ho po induet gant plastraj, he razañ a rin a-rez an douar, hag he fontou a vo dizoloet. Kouezhañ a raio ha mervel a reot dindani ; ha gouzout a reot ez eo me eo an Aotrou ! ¹⁵ Ha pa 'm bo kaset va fulor da benn a-enep ar voger hag ar re a indue anezhi gant plastraj, e vo tud o lavarout deoc'h : Pelec'h emañ ar voger, ha pelec'h emañ ar re a oa oc'h induañ anezhi, ¹⁶ profeded Israel, int hag a ziougane en ur gomz ouzh Jeruzalem hag en ur welout eviti gweledigezhioù a beoc'h, goude ma ne oa ket a beoc'h - diougan an Aotrou Doue !

A-enep ar fals-profeded.

¹⁷ Ha te, mab-den, sell a-bann ouzh merc'hed va fobl a denn o diouganou eus o c'halon o-unan, ha diougan-te a-enep dezho. ¹⁸ Lavarout a ri : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Gwa ar re a wri bandennoù evit an holl arzornioù, hag a gempenn gouelioù evit ar pennoù a bep ment evit pakañ er pech ar buhezioù. Hag-eñ e kredit pakañ en ho pechoù buhez tud va fobl ha diwall hoc'h hini? ¹⁹ Va dizenoriñ a rit dirak va fobl evit un dornadoù bennak a heiz hag un tammoù bennak a vara, dre lakaat da vervel tud ha n'eo ket dleet dezho mervel, ha dre lakaat da vevañ tud ha n'eo ket dleet dezho bevañ ; rak lavarout a rit gevier d'am fobl pa blij dezhi selaou ar gevier. ²⁰ Ac'hanta, evel-henn e komz an Aotrou Doue : Setu me o sevel a-enep ho lietennoù a glaskit ganto pakañ an dud en ho pechoù ; o regiñ a rin a-ziwar o brec'hioù, hag e tieubin ar re a bakit en ho pechoù evel laboused. ²¹ Regiñ a rin ho kouelioù a dammoù, hag e tieubin va fobl eus ho taouarn, ha ne vint ket ken ur jiboez etre ho taouarn, ha gouzout a reot ez eo me eo an Aotrou !

²² Dre ma lakit kalon an den reizh da c'houzañv poan, pa ne ran me poan ebet dezhañ, ha pa roit dorn d'an den fall da chom hep en em zistreiñ diouzh e hent fallakr evit mirout e vuhez, ²³ neuze n'ho po ket ken a weledigezh tromplus, n'ho po ket ken d'ober divinadurioù. Dieubiñ a rin va fobl a-dre ho taouarn, ha gouzout a reot eo me eo an Aotrou !»

14 A-enep an idolourien o tont da gemer kuzul digant an Aotrou.

¹ Hiniennou eus ar gwazed a-douez henaourien Israel a zeuas d'am c'havout, hag azezañ a rejont dirazon. ² Lavar an Aotrou a zeuas din neuze dindan ar c'homzoù-mañ : « ³ Mab-den, an dud-mañ hag o deus tommet o c'halon ouzh o idoloù hudur hag o deus bepred dirak o daoulagad ar pezh a laka d'ober torfedoù, hag-eñ e tlean va lezel da vezañ kuzuliet ganto? ⁴ Setu perak komz outo : Lavar dezho : evel-henn e komz an Aotrou Doue : Kement gwaz eus ti Israel o tommañ e galon ouzh e idoloù hag o lakaat dirak e zaoulagad ar pezh a laka da gouezhañ er pec'hed, eo me,

an Aotrou, a responto va-unan dezhañ, en abeg da niver bras e loustonioù, ⁵ evit kemer ti Israel dre e galon, int-i holl hag o deus va dinac'het en abeg d'o idoloù hudur. ⁶ Setu perak, lavar da di Israel : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Distroit, dinac'hit hoc'h idoloù hudur, distroit ho taoulagad eus hoc'h holl euzhusterioù.

⁷ Rak da bep den eus ti Israel, da bep estrañjour o chom en Israel, ma tinac'h ac'hanon, mar lez e galon da gouezhañ e karantez evit e idoloù hudur, mar laka dirak e zaoulagad ar pezh en laka da dorfediñ, ha mar deu goude-se da gavout ar profed, da hemañ da c'houlenn kuzul diganin evitañ, eo me, an Aotrou, a responto me va-unan. ⁸ Treiñ a rin va fas a-enep an den-se, ober a rin anezhañ ur sin hag ur fablenn, ha troc'hañ a rin anezhañ kuit eus a greiz va fobl ; ha gouzout a reot ez eo me eo an Aotrou !

⁹ Ha mar en em lez ar profed da vezañ lubanet ha mar komz, eo dre m'am bo, me, an Aotrou, lubanet ar profed-se ; astenn a rin va dorn enep dezhañ, ha distrujañ a rin anezhañ, eus a greiz va fobl Israel. ¹⁰ Dougen a raint pouez o fec'hed : pec'hed ar profed a vo kement ha pec'hed an hini a guzul anezhañ, ¹¹ evit na gantreo ket Ti Israel pell diouzhin, ha n'en em saotrint ket ken gant o holl dorfedoù, hogen ma vint va fobl ha ma vin-me o Doue, -diougan an Aotrou Doue !»

Barnedigezh an Aotrou a-enep Jeruzalem.

¹² Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ¹³ Mab-den :

Mar pec'hfe ur vro a-enep din dre zisfealded ouzhin, ha mar astennfen va dorn enep dezhi, mar distrujfen ar pezh a oa miret a vara evit kas warni an naonegezh, ma troc'hfen kuit diouti tud ha loened, ¹⁴ ha mar befe an tri den-mañ en he c'hreiz : Noah, Daniel ha Yob, int-i a savetefe o buhez en abeg d'o reizhder, diougan an Aotrou Doue !

¹⁵ Mar lakfen da dremen er vro loened ferv evit tennañ he bugale diouti, ma vo anezhi ul lec'h didud, hep un tremeniad, en abeg d'al loened, ¹⁶ ha mar befe an tri den-se e kreiz ar vro, neuze, dre va buhez, diougan an Aotrou Doue, ne savetefent nag o mibien nag o merc'hed ; int o-unan hepken a vefe salvet, hag e vefe ar vro ur mantr.

¹⁷ Pe c'hoazh, mar lakfen ar c'hleze da zont a-enep ar vro-se, ha ma lavarfen : Ra dremeno ar c'hleze er vro-mañ ! ha ma troc'hfen kuit diouti tud ha loened, ¹⁸ ha mar befe an tri den-se e kreiz ar vro, neuze, dre va buhez, diougan an Aotrou Doue, ne savetefent nag o mibien nag o merc'hed, met int-i hepken a vefe salvet !

¹⁹ Pe c'hoazh, mar kasfen ar vosenn er vro-se ha mar skuilhfen va fulor warni evit troc'hañ diouti er gwad tud ha loened, ²⁰ ha mar befe Noah, Daniel ha Yob e-kreiz ar vro-se, dre va buhez, diougan an Aotrou Doue, ne savetefent nag ur mab nag ur verc'h, int-i avat, en abeg d'o reizhder, a savetefe o buhez.

²¹ Rak evel-henn e komz an Aotrou Doue ! Daoust ma 'm eus kaset a-enep Jeruzalem va fevar c'hastiz a zrougeur, kleze, naonegezh, loened ferv ha bosenn, evit lemel diouti tud ha loened, ²² setu ma chom ur restad a dud saveteet a ya er-maez gant o mibien hag o merc'hed ; setu int o tont davedoc'h, ma welot o buhezegezh

hag o oberoù, ha ma vezot frealzet eus ar gwalleur am bo laket da zont war Jeruzalem, eus kement am bo laket da zont warni. ²³ Ho frealziñ a raint pa welot o buhezegezh hag o oberoù, ha gouzout a reot n'eo ket en aner am eus graet an holl gement am eus graet, diougan an Aotrou Doue !»

15 Parabolenn koad ar winienn.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ² Mab-den, gant petra e vefe koad ar gwini trec'h da gement koad-skourr en em gav war wez ar forest?

³ Ha tennet e vez dioutañ un tamm evit kalfichat un dra bennak?
Ha tennet e vez dioutañ un ibilh evit ispilhañ un dra bennak?

⁴ Setu m'eo bet roet da voued d'an tan.
An tan a bulluc'h an daou benn,
devet eo bet ar c'hreiz,
hag-eñ eo mat c'hoazh evit ul labour?

⁵ Dija pa oa dibistig ne veze implijet da netra,
Na pegen nebeutoc'h bremañ;
pa 'z eo bet lonket gant an tan ha devet,
e c'hellfed ober un dra bennak gantañ !

⁶ Setu perak e komz evel-henn an Aotrou Doue :
Evel koad gwini e-touez koad gwez ar forest
skoet ganin d'an tan da bulluc'hañ,
evel-se em eus roet d'an droug annezerien Jeruzalem !

⁷ Treiñ a rin va fas enep dezho :
Ma tiflipont eus an tan, an tan o lonko !
Ha gouzout a reot eo me eo an Aotrou,
Pa lakin va dremm a-enep dezho !

⁸ Ober a rin ur gouelec'h eus ar vro.
dre ma 'z int bet disfeal em c'heñver,
-diougan an Aotrou Doue !»

16 Jeruzalem, pried disfeal.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ² Mab-den, ro da anavout da Jeruzalem he fec'hedoù euzhus ; ³ hag e lavari : Evel-henn e komz an Aotrou Doue da Jeruzalem : Dre da orin ha da c'hanedigezh ez out-te eus bro Kanaan ; da dad a oa un Amoriad, ha da vamm a oa un Hitiadez. ⁴ D'az kanedigezh, d'an deiz ma voes ganet, ne voe ket troc'het da gordennig, ne voes na gwelc'het en dour, na frotet gant hollen, na paket e lienenoù. ⁵ Lagad ebet ne gemeras truez ganit, evit ober dit unan hepken eus an traoù-se dre drugarez ouzhit. Distaolet e voes war ar maez, evel un euzhadenn, da zeiz da c'hanedigezh.

⁶ Tremen a ris ez kichen, ha da welout a ris o 'n em zifretañ ez kwad. Ha lavarout a ris dit, pe oas o 'n em zifretañ ez kwad : " Bev, ha kresk evel ur vountadenn eus ar maezioù." En em lakaat a rejout da greskiñ, da sevel ; dont a rejout da vezañ plac'h yaouank, da zivronn a zeuas da gadarnaat ha da vlev da fonnusaat. Nemet noazh e oas; noazh-ganet.

⁸ Tremen a ris ez kichen ha da welout a ris : da amzer e oa, amzer ar garantez. Astenn a ris warnout pastell va mantell evit goleiñ da noazhder ; hag en em ouestlañ a ris dre le, ober a ris ur feur-emglev ganit, diougan an Aotrou Doue, ha din e voes. ⁹ Da welc'hiñ a ris en dour, torchañ da wad diwarnout ha da ongantañ gant eoul. ¹⁰ Da wiskañ a ris gant dilhad marellet, en ur lakaat ez treid arc'henadoù lêr fin, en-dro dit ur gouriz lin, ha warnout ur vantell seiz. ¹¹ Kinnig a ris dit bragerizoù, lagadennoù war da zivrec'h, un dro-c'houzoug war da gerc'henn. ¹² Ur walenn a lakis ouzh da fri, boukloù ouzh da zivskouarn, ha war da benn un talgen hollgaer. ¹³ Fichet e oas gant aour hag arc'hant, gwisket a lin hag a seiz brodet ; da vevañs a oa bleud flour, mel hag eoul. Dont a rejout da vezañ kaer-meurbet, dont a rejout da vezañ ur rouanez. ¹⁴ Ha brudet bras e voe da anv e-touez ar broadoù, ken kaer ma oas hollgaer, pa 'm boa laket warnout va splannder-me, diougan an Aotrou Doue !

¹⁵ Hogen, en em fiziet out ez kened ha tennet ac'h eus gounid eus da vrud evit en em reiñ d'an orgederezh ; en em ginniget ac'h eus da gement hini a dremene ha dezhañ out bet. ¹⁶ Kemeret ac'h eus eus da wiskamant, ha kempennet dit-te ganto uhellec'hioù brizhellet, d'ober da c'hast warno. ¹⁷ Kemeret ac'h eus da vravigoù aour hag arc'hant am boa roet dit, evit aozañ ganto skeudennoù maled, d'en em reiñ ganto d'ar c'hadaliez. ¹⁸ Kemeret ac'h eus eus da zilhad brodet evit gwiskañ anezho ; ha va eoul, va ezañs eo ar re ac'h eus laket da brof dirazo. ¹⁹ Ar bara am boa roet dit, ar bleud-flour, an eoul, ar mel a vagen ac'hanout ganto, eo ar re ac'h eus kinniget dezho da vezañ dirazo ur porfum a beoc'h, diougan an Aotrou Doue. ²⁰ Kemeret ac'h eus da vibien ha da verc'hed az poa ganet din, evit o sakrifiañ dezho da voued. Hag-eñ e oa re nebeut dit ober da c'hast? ²¹ Lazhet ac'h eus va mibien ha roet anezho da dremen dre an tan evit o enoriñ. ²² Hag e-kreiz da holl euzhusterioù ha da holl gadaliezhoù n'ac'h eus ket bet soñj eus deizioù da yaouankiz, pa oas noazh, noazh-ganet, o 'n em zifretañ ez kwad.

²³ Ac'hanta, goude kement a bec'hedoù, gwa, gwa-te, diougan an Aotrou Doue ! ²⁴ Savet ac'h eus dit un dosenn, graet ac'h eus dit ur grug war bep plasenn. ²⁵ Ouzh antre pep hent ac'h eus savet dit un durumell evit saotrañ da gened, evit reiñ da gorf d'an holl dremenerien, ha lakaat da greskiñ niver da c'hadaliezhoù. ²⁶ Graet ac'h eus da c'hast gant paotred an Ejipt, da amezeien, ar re pidennet-bras, ha kresket ac'h eus niver da c'hadaliezhoù evit va hegañ. ²⁷ Ha setu mac'h astennan va dorn a-enep dit ; krennet em eus war da vevañs, ha da roet em eus da warizi da enebourien, da verc'hed ar Filistiz o devoa mezh gant da vuhezegezh hudur. ²⁸ Graet ac'h eus da c'hast gant paotred Asour, o vezañ n'az poa ket c'hoazh kavet da walc'h ; graet ac'h eus da c'hast ganto, na da walc'h n'ac'h eus ket bet c'hoazh. ²⁹ Kresket ac'h eus niver da c'hadaliezhoù e bro ar varc'hadourien, e Kaldea, met gant se zoken n'ac'h eus ket bet

da walc'h ! ³⁰ Na leun a gounnar ez on-me a-enep dit, diougan an Aotrou Doue, pa 'c'h eus graet kement-se, gast dirollet. ³¹ Pa saves da grugell war bep plasenn, ne oas ket evel ar c'hast a glask he faeamant. ³² Ar wreg avoultrerez, hag a zegemer estrañjourien e-lec'h he den, a resev he gopr : ³³ d'an holl c'histi e vez roet ur prof. Te avat eo te a roe profadoù d'az holl orgederien : o frenañ a raes a bep tu, dezho da vont ganit evit da hudurniezhoù. ³⁴ C'hoarvezout a rae ganit ar c'hontrol eus ar merc'hed all : ne oa den o klask war da lerc'h, te eo an hini a roe un donezon, ha n'eo ket dit e veze roet donezonoù, kement e oas aet war an tu-gin.

³⁵ Setu perak, gast ma-z out, selaou lavar an Aotrou ! ³⁶ Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Dre m'ac'h eus diskouezet da noazhder ha dizoloet da vezhegezh pa raes da c'hast gant da holl amourouzien ha gant da holl idoloù euzhus, hag en abeg da wad da vugale ac'h eus profet dezho, ³⁷ setu ma-z an da vodañ an holl amourouzien ez out bet ganto, an holl re ac'h eus karet evel ar re ac'h eus kasaet ; o strollañ a rin a bep tu a-enep dit, ha dizoleiñ a rin da noazhder dirazo ha gwelout a raint da vezhegezh. ³⁸ Ober a rin ouzhit gant ar c'hastiz divizet evit ar merc'hed oc'h avoultriñ hag o skuilh ar gwad ; da reiñ a rin d'ar fulor ha d'ar warizi. ³⁹ Da lakaat a rin etre o daouarn, dispenn a raint da dosenn, diskar da durumelloù, da zibourc'hañ a raint eus da zilhad, kemer da vragigoù ha da lezel noazh, noazh-ganet. ⁴⁰ Isañ a raint an engroez a-enep dit, evit da labezañ gant o mein, da doullañ gant o c'hlezeier. ⁴¹ Pulluc'hañ a raint da diez dre an tan ha da gastizañ a raint dindan selloù un engroez a verc'hed ; ober a rin dit paouez d'ober da c'hast ha chom hep reiñ paeamant ebet ken. ⁴² Distanañ a rin va fulor warnout, ma pellaio neuze diouzhit va gwarizi, ma chomin sioul ha na vin ket kounnaret ken. ⁴³ Peogwir n'ac'h eus ket soñjet e deizioù da yaouankiz ha m'ac'h eus va heget gant an holl draoù-se, me ivez, d'am zro, a lako da oberoù da adkouezhañ war da benn - diougan an Aotrou Doue - Hag-eñ n'eo ket ar vezhegezh ac'h eus pleustret en tu-hont d'az holl euzhusterioù?

⁴⁴ Setu ma raio pep saver krennlavarioù unan bennak diwar da benn, en ur lavarout : "Evel he mamm emañ ar verc'h !" ⁴⁵ Merc'h da vamm ez out evit gwir, hi hag he deus bet heug gant he fried hag he mibien ; ha c'hoar da c'hoarezed ez out evit gwir, int hag o deus bet heug gant o friedoù hag o mibien ; ho mamm a oa un Hitiadez hag ho tad un Amoriad. ⁴⁶ Da c'hoar henañ eo Samaria, hi hag a zo o chom a gleiz dit gant hec'h holl verc'hed ; ha da c'hoar yaouankañ o chom a zehou dit eo Sodom gant he merc'hed. ⁴⁷ Ha n'eo ket war hanter ac'h eus kerzhet war o roudoù ha graet hervez o euzhusterioù ; aet out war an tu fall muioc'h c'hoazh egeto. ⁴⁸ Dre va buhez, diougan an Aotrou Doue ! Sodom, da c'hoar, hi hag he merc'hed, n'o deus ket graet ar pezh ac'h eus graet, te ha da verc'hed.

⁴⁹ Setu petra eo bet pec'hed Sodom, da c'hoar : lorc'hentez, chervad ha dilabour dibreder, hennezh a oa he doare hag hini he merc'hed ; met ne roe ket sikour da zorn ar paour hag an ezhommeg. ⁵⁰ En em uhelsavet o deus ha graet euzhusted dirazon ; neuze em eus distaolet anezho evel m'ac'h eus gwelet. ⁵¹ Hogen Samaria, hi n'he deus ket sevenet an hanter eus da bec'hedoù, muioc'h a euzhusterioù eget da c'hoarezed ac'h eus-te kaset da benn, ha gant se, gant an holl euzhusterioù ac'h eus graet, ac'h eus

laketa da c'hoarezed da vezañ didamallet. ⁵² Te avat, doug da vezh ! Un advokadez out bet evit da c'hoarezed ; gant ar pec'hedoù ac'h eus graet euzhusoc'h eget o re ac'h eus laketa anezho da vezañ reishoc'h egedout. Mezh dit eta ! doug da zismegañs, peogwir e lakez da c'hoarezed da seblantout bezañ dibec'h. ⁵³ Kemmañ a rin o flanedenn, planedenn Sodom hag he merc'hed, planedenn Samaria hag he merc'hed, ha kemmañ a rin da stad en o c'hreiz, ⁵⁴ ma tougi da zismegañs ha ma vi goloet a vezh gant kement ac'h eus graet evit o frealz.

⁵⁵ Da c'hoar Sodom hag he merc'hed a zistroio d'o stad a-wechall-gozh ; Samaria hag he merc'hed a zistroio d'o stad a-wechall-gozh ; te ha da verc'hed a zistroio d'ho stad a-gent. ⁵⁶ Hag-eñ n'ac'h eus ket kontet a-walc'h diwar-benn Sodom, da c'hoar, en deiz da lorc'hentez, ⁵⁷ a-raok m'eo bet diskuliet da falloni ! Evelti ez out bremañ ur vezh evit merc'hed Edom hag e holl dro-war-droioù, evit merc'hed ar Filistiz tro-war-dro, a glakenn gant dismegañs diwar da benn. ⁵⁸ Da hudurniezh ha da euzhusterioù, o dougen a ri, diougan an Aotrou !

⁵⁹ Rak evel-henn e komz an Aotrou Doue : Ober a rin ouzhit evel m'ac'h eus graet, te hag ac'h eus disprizet al ledoued o terriñ an emglev. ⁶⁰ Me avat am bo soñj eus va emglev ganit en deizioù da yaouankiz, ha diazezañ a rin evidout ur gevredad peurbadel. ⁶¹ Soñj az po eus da vuhezegezh ha mezh az po, pa gemerin da c'hoarezed, ar re goshoc'h egedout evel ar re yaouankoc'h, evit o reiñ dit da verc'hed, hep na vefen rediet d'en ober dre va emglev ganit. ⁶² Adsevel a rin va emglev ganit hag anavezout a ri eo me an Aotrou, ⁶³ evit m'az po koun, m'az po mezh, evit na c'helli ket ken digeriñ da c'henou, gant ar vezh a vo da hini, pa 'm bo pardonet dit an holl gement ac'h eus graet, -diougan an Aotrou Doue !»

17 Gourskeudenn an erered hag ar c'hef-gwini.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ² Mab-den, sav un divinadenn, kinnig ur barabolenn da Di Israel. ³ Lavarout a ri : Evel-henn e komz an Aotrou Doue :

An erer bras, divaskellet bras,
stuc'hennet hir,
fonnus e bluñv,
marellet e livioù, a zeuas d'al Liban.

Kemer a reas beg ar sedrezenn,
⁴ Kutuilh a reas an uhelañ eus he broustennoù
hag he degas a reas d'ur vro a varc'hadourien
en ur gêr a drafikerien e lakas anezhi.

⁵ Ha c'hoazh e kemeras had eus ar vro
evit e lakaat en ur park kempennet evit hadañ
e-kichen dourioù puilh,
evel un halegenn e lakas anezhi.

⁶«Evit ma savfe,
ma teufe da vezañ ur winienn strujus,
mentet-krenn a drofe he brankoù war-zu ennañ,
an erer, e-pad ma vefe start he gwrizioù.

Dont a reas da vezañ keff-gwini o teurel skourroù,
o kas da bell he bountadennoù.

⁷Hogen un erer bras all
a oa divaskellet bras, fonnus e bluñv.

Ha setu ma troas ar c'heff-gwini-se
e wrizioù etrezek ennañ,
ha ma taolas war-zu ennañ e vrankoù
evit ma vefe दौरaet gantañ
gwelloc'h eget en dachenn ma oa plantet enni.

⁸Ha koulskoude en ur park strujus,
e-kichen दौरioù puilh e oa plantet ar c'heff-gwini
evit ober barroù ha dougen frouezh
ha dont da vezañ ur winienn dispar.

⁹Lavar eta : Evel-henn e komz an Aotrou Doue :
Hag-eñ en em gavo gwelloc'h gant se?
Hag he gwrizioù ne vezint ket displantet,
hag he frouezh daskrignet, hag e tisec'hint?

Holl zelioù he barradur a zisec'ho.
Nag ur vrec'h c'halloudus,
Nag eus soudarded niverus ne vo ret
evit he dichafrañtañ diouzh he gwrizioù.

¹⁰Setu ar blantenn, hag-eñ e raio berzh?
Kerkent ha ma teuo avel ar reter
hag-eñ ne sec'ho ket da vat?
War an dachenn ma oa plantet, e tisec'ho !

¹¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : ¹² Lavar da di an
emsaverezh : Hag-eñ n'ouzoc'h ket petra dalv kement-se da lavarout? Lavar :

Setu m'eo deuet roue Babel da Jeruzalem ; paket en deus he roue hag he renerien
evit o c'has d'e vro da Vabel. ¹³ Kemeret en deus un den a ouenn roueel, divizet un
emglev gantañ ; en rediet en deus da douiñ ul le ; tapet en deus krog e tud vras ar vro,
¹⁴ evit ma chomo izel ar rouantelezh, hep nerzh d'en em sevel, ma viro an emglev
o terc'hel dezhañ.

¹⁵ Met ar roue a zo en em savet enep dezhañ, kaset en deus e gannaded d'an Ejipt, ma
vo roet dezhañ kezeg ha soudarded niverus. Hag-eñ e raio berzh an hini en deus graet
se? Torret en deus an emglev, hag achap a rafe? ¹⁶ Dre va buhez, diougan an Aotrou
Doue, ez eo e bro ar roue en deus laketañ da ren, hag en deus, eñ, disprizet al le

en devoa graet en e geñver, m'en deus torret e emglev gantañ, ez eo e bro ar roue-se, e-kreiz Babel, ma varvo. ¹⁷N'eo ket gant un arme vras na gant ur strollad niverus e raio Faraon evit salviñ anezhañ er brezel pa vo berniet savennoù hag embreget ur c'hae-seziz evit lemel o buhez digant tud e-leizh. ¹⁸ Disprizet en deus e le en ur freuzañ an emglev ; tonket en devoa gant e zorn, ha graet pep tra : n'achapo ket !

¹⁹ Setu perak, evel-henn e komz an Aotrou Doue :

« Dre va buhez ! al le bet disprizet gantañ
hag an emglev en deus torret,
o lakaat a rin da adkouezhañ war e benn.

²⁰ Dispakañ a rin warnañ va roued ha paket e vo em lasoù,
e zegas a rin da Vabel,
hag eno e c'houlennin kont digantañ
evit an holl displeaded en deus bet em c'heñver.

²¹ An holl zibab eus e holl strolladoù
a gouezho dre ar c'hleze,
hag ar re a vano a vo strewet da bep avel,
hag e ouiot eo me, an Aotrou, am eus komzet.»

²² Evel-henn e komz an Aotrou Doue :

Kemer a rin, me va-unan, ur brank eus penn ar sedrezenn,
e lein he broustennoù e kutuilhin unan dener,
hag he flantañ a rin me war ur menez uhel ha mentek,

²³ war ur menez bras eus Israel e plantin anezhi.

Dougen a raio struj, teurel a raio frouezh,
hag e teuo da vezañ ur sedrezenn hollsplann.
Dindanañ e vo o chom an holl loened gouez,
hag e tiskuizho e skeud he brankoù holl bobladoù al laboused.

²⁴ Hag holl wez ar maezioù a ouio ez eo me an Aotrou :
izelaat a ran ar wezenn uhel hag uhelaat ar wezenn izel ;
disec'hañ a ran ar wezenn c'hlas ha lakaat da vleuniañ ar wezenn sec'h.
Me, an Aotrou, me eo a lavar hag a ra.»

18 Justis Doue ha gopr personel.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ² Petra hoc'h eus oc'h ober gant ar c'hrennlavar-mañ en douar Israel :

"An tadoù o deus debret egras
hag ez eo dent ar vibien a zo bet hegaset"?

³ Dre va buhez, -diougan an Aotrou Doue, n'ho po ken da zistagañ ar c'hrennlavar-se en Israel. ⁴ Rak setu, buhez an holl dud a zo din, kenkoulz all buhez ar mab ha buhez an tad a zo din. Hogen an hini a bec'ho eo an hini a varvo.

⁵ Mar bez reizh un den, mar gra hervez ar gwir hag ar justis, ⁶ mar ne zebr ket war ar menezioù, mar ne sav ket e zaoulagad war-zu idoloù hudur ti Israel, mar ne saotr ket gwreg e nesañ, mar ne dosta ket ouzh ur wreg dic'hlan, ⁷ mar ne heskin den ebet, ma rent e arrez d'e dleour, mar ne ra ket laeroñsi, ma ro eus e vara d'an hini naonek, ma c'holo gant dilhad an neb a zo en noazh, ⁸ mar ne brest ket war gampi ha mar ne ra ket gant uzulierezh, ma tistro e zorn diouzh ar gwall, ma varn hervez ar wirionez etre un den hag un all, ⁹ mar kerzh hervez va lezennoù ha ma talc'h d'am reizhadurioù evit o seveniñ, hennezh a zo reizh : bevañ a raio, sur, -diougan an Aotrou Doue.

¹⁰ Hogen mar en deus engehentet ur mab zo ur forbann, ur skuilher gwad, hag a ra tra pe dra eus an traoù-se ¹¹ m'en deus, eñ, sevenet hini ebet anezho, a zebr war ar menezioù, hag a saotr gwreg e nesañ, ¹² a wallgas ar paour hag an ezhommeg, a ra laeroñsi, ne rent ket an arrez gouestlet, a sav e zaoulagad war-zu an idoloù hudur, a gas da benn an euzhuster, ¹³ a brest war gampi, hag a c'houlenn uzulierezh, hennezh, hag-eñ e vevo? Ne vevo ket. Sevenet en deus an holl euzhusterioù-se : mervel a raio, sur, e wad a vo warnañ.

¹⁴ Hemañ avat, setu m'en deus ur mab a wel an holl bec'hedoù bet kaset da benn gant e dad ; o gwelout a ra, met ne ra ket kemend-all. ¹⁵ N'a ket war ar menezioù da zebriñ, ne sav ket e zaoulagad war-zu idoloù hudur ti Israel, ne saotr ket gwreg e nesañ, ¹⁶ ne wallgas den ebet, ne vir ket an arrez, ne ra ket a laeroñsi, a ro bara d'an den naonek, a c'holo gant dilhad an neb a zo en noazh, ¹⁷ a zistro e zorn diouzh ar gwall, ne gemer na kampi nag uzulierezh, a gas va reizhadurioù da benn, a gerzh hervez va gourc'hemenoù, hennezh ne varvo ket en abeg da bec'hed e dad ; bevañ a raio, sur. ¹⁸ E dad en deus skrapet dre heg, graet laeroñsi ha kement n'eo ket mat e-kreiz e bobl, ac'hanta, hennezh a varvo en abeg d'e bec'hed. ¹⁹ Ha lavarout a rit : "Perak ar mab ne zoug netra eus pec'hed e dad?" Hogen ar mab en deus, eñ, sevenet ar gwir hag ar justis, miret en deus va holl lezennoù ha kaset anezho da benn : sur mat e vevo.

²⁰ An hini a bec'h eo an hini a varvo, ar mab ne zougo netra eus pec'hed e dad, hag an tad ne zougo netra eus pec'hed e vab. Reizhder an den reizh a vo warnañ, ha fallagriezh an den fallakr a vo warnañ ivez.

²¹ Ar fallakr avat, ma tistro eus an holl bec'hedoù en deus graet, ma vir va holl reizhadurioù en ur ober ar gwir hag ar justis, a vevo sur-mat, ne varvo ket. ²² Eus hini ebet eus an torfedoù en devo graet ne vo dalc'het kont enep dezhañ ; en abeg d'ar reizhder en devo sevenet, e vevo. ²³ Hag-eñ e c'hellfen c'hoantaat marv an den fall -diougan an Aotrou Doue? Hag-eñ n'eo ket kentoc'h ma tistroio eus e hentoù, ha ma vevo? ²⁴ An den just avat, pa 'n em zistro diouzh e reizhder evit ober an direizh, hervez an holl euzhusterioù a vez kaset da benn gant an den fall, hag-eñ e vevfe? Eus hini ebet eus an oberennoù a reizhder bet sevenet gantañ ne vo ken dalc'het kont ; en abeg d'an disfealded en devo graet ha d'ar pec'hed ma vo kablus anezhañ, en abeg da se e varvo.

²⁵ Ha lavarout a rit : " N'eo ket reizh doare-ober an Aotrou !" Selaouit eta, tiegezh Israel ! Hag-eñ va doare-ober an hini n'eo ket reizh? Hag-eñ n'eo ket kentoc'h ho

toareoù-c'hwi ar re n'int ket reizh? ²⁶ Pa 'n em zistro an den just eus e reizhder evit ober an direizhder, ha ma varv, eo en abeg d'an direizhder bet sevenet gantañ ma varv neuze. ²⁷ Ha pa 'n em zistro an den fall eus ar fallagriezhañ a rae, evit en em reiñ d'ar gwir ha d'ar justis, e sura e vuhez. ²⁸ En em zistroet eo eus an holl dorfedoù en devoa sevenet, bevañ a raio sur, ne varvo ket.

²⁹ Hag e lavar tiegezh Israel : "N'eo ket reizh doare-ober an Aotrou !" Daoust hag ez eo va hentoù ar re n'int ket reizh, tiegezh Israel? Hag-eñ n' eo ket hoc'h hentoù-c'hwi, ar re a zo direizh? ³⁰ Setu perak e varnin ac'hanoc'h, pep unan hervez e hent-ober, tiegezh Israel, -diougan an Aotrou Doue ! Distroit, en em zistroit diouzh hoc'h holl dorfedoù, evit na vo netra ouzh ho lakaat da gouezhañ er fazi. ³¹ Distaolit pell diouzhoc'h an holl dorfedoù hoc'h eus graet a-enep din, ha grit deoc'h ur galon nevez, ur spered nevez. Perak eta mont da vervel, tiegezh Israel? Rak ne c'hoantaan ket marv an hini a varv, diougan an Aotrou Doue. Ya, distroit ouzhin evit bevañ !»

19 Klemmigan a gañv war briñsed Israel.

¹ Ha te, distag ur c'han a gañv war briñsed Israel. ² Lavarout a ri :

Da vamm, pebezh leonez e oa etre al leoned !

Gourvezet e-kreiz he leonedigoù, hi a vage he re vihan

³ Desevel a reas unan eus he c'helin da vezañ ul leonig ;

Hag hemañ a zeskas drailhañ ur preizh ha lonkañ tud.

⁴ Gervel a rejod ar broadoù en e enep ; en o foz e voe paket ;

ha degaset e voe war-bouez krogou da vro Ejipt.

⁵ O welout ma c'hortoze en aner, kollet hec'h esper,

hi a gemeras un all eus he c'helin d'ober gantañ ul leonig.

⁶ Hag ez eas war raok e-touez al leoned da vezañ leon yaouank :

Eñ a zeskas drailhañ ur preizh ha lonkañ tud.

⁷ Diskar a reas o c'hastelloù-kreñv ha gwastañ o c'hêrioù ;

ar vro hag hec'h holl bobladur a oa mantret gant trouz e yudadenn.

⁸ Postet e voe enep dezhañ broadoù deuet eus ar broioù tro-zro.

Stegnañ a rejont o roued warnañ ha paket e voe en o foz.

⁹ En ur gaoued, gant ruilhenoù e voe staget, degaset da roue Babel,

ha degaset e voe e kreñvlec'hioù

evit na vefe ken klevet e vouezh war venezioù Israel.

¹⁰ Da vamm a oa heñvel ouzh ur winienn plantet war ribl an dour,

Frouezhus ha strujus e oa hi gant puilhder an dour.

¹¹ Bountañ a reas ur skoultrenn c'halloudus ma vo anezhi ur vazh-roue.

Hag e savas he ment a-us d'ar brankoù betek e-kreiz ar c'hoabr ;

ha sellet e veze outi evit hec'h uhelder, evit niver bras he skourroù.

¹² Hogen diskrapet eo bet gant fulor, distailet war an douar;

avel ar Reter he deus disec'het he frouezhioù a zo en em zistaget ;

he skoultrenn c'halloudus he deus sec'het, lonket eo bet gant an tan.

¹³ Ha bremañ eo plantet er gouelec'h, e bro ar sec'hor hag ar sec'hed.

¹⁴ Un tan a zo aet er-maez eus ar skoultrenn

en deus lonket skourroù ha frouezh,

ha n'eus ken war ar c'hef a skoultrenn c'halloudus

nag a vazh-roue !

Ur werz a gañv eo kement-mañ, da servijout da glemmgan !

20 Danevell disfealderioù Israel.

¹ Ha setu, ar seizhvet bloavezh, ar pempvet miz, d'an dek eus ar miz, e teuas gwazed eus henaourien Israel da guzuliañ an Aotrou, ha mont a rejont en o c'hoazez dirazon.

² Ha lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ³ Mab-den, komz ouzh henaourien Israel ; lavarout a ri dezho : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Daoust hag ez eo evit goulenn va c'huzul e teuit? Dre va buhez, n'en em lezin ket da vezañ goulennataet ganeoc'h, diougan an Aotrou Doue. ⁴ Ha mont a rez d'o barn? Ha barn a ri, mab-den? Gra dezho anavezout euzhusterioù o zadoù.

⁵ Lavarout a ri dezho : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : D'an deiz m'am eus dibabet Israel em eus savet va dorn evit ober le da ouenn ti Jakob, en em roet em eus da anavezout dezho e bro Ejipt, ha savet em eus va dorn d'ober le dezho en ur lavarout : Me eo an Aotrou, ho Toue. ⁶ En deiz-se em eus savet va dorn ha graet al le d'o lakaat da vont e-maez eus bro Ejipt da gaout ur vro am boa imboure'het evito, ur vro ma tiver enni laezh ha mel, ar splannañ eus an holl vroioù. ⁷ Lavaret em eus dezho : Pep unan da zistaolo dioutañ e-unan an idoloù argarzhus a hoal ho taoulagad, n'en em saotrit ket gant hudurniezhoù an Ejipt ; me eo an Aotrou, ho Toue ! ⁸ Hag en em sevel a rejont a-enep din hep mennout va selaou. Hini ebet ne zistaolas dioutañ e-unan an idoloù argarzhus a hoale e zaoulagad, hini ebet ne zilezas hudurniezhoù an Ejipt. Soñjal a ris neuze skuilh warno va c'hounnar en ur gas da benn va fulor en o enep e-kreiz bro Ejipt. ⁹ Hogen sellet em eus ouzh brud va anv, gant an aon na vefe disakret da zaoulagad ar broadoù ma oant en o zouez, pa 'm boa en em roet da anavezout d'o daoulagad dre dennañ anezho eus Bro an Ejipt. ¹⁰ O lakaat a ris eta da vont er-maez eus Bro Ejipt, hag o ren a ris d'ar gouelec'h.

¹¹ Reiñ a ris dezho va urzhiadurioù, o lakaat a ris da anavezout va reizhadurioù, d'an den d'o seveniñ, da vevañ drezo. ¹² Hag ivez va Sabatoù a rois dezho da vezañ ur sin etrezon hag i, ma vo gouezet eo me an Aotrou, an hini o santela. ¹³ Hogen en em sevel a reas tiegezh Israel a-enep din er gouelec'h ; ne gerzhjont ket hervez va urzhiadurioù, disprizout a rejont va reizhadurioù a dle an den o seveniñ evit bevañ drezo, ha disakrañ a rejont va Sabatoù en un doare grevus-meurbet. Soñjal a raen skuilh warno va fulor er gouelec'h evit o distrujañ. ¹⁴ Met graet em eus evit brud va anv gant aon na vefe disakret da sell ar broadoù a oa dindan o daoulagad am boa laketa anezho da vont er-maez. ¹⁵ Ha d'am zro em eus savet va dorn en o enep er gouelec'h en ur douiñ ne zegasfen ket anezho d'ar vro am boa roet dezho, d'ar vro a ziver enni laezh ha mel, d'an hini gaerañ eus an holl vroioù, ¹⁶ o vezañ m'o devoa disprizet va reolennoù, n'o

devoa ket kerzhet hervez va urzhiadurioù ha m'o devoa disakret va Sabatoù ; rak o c'halon a yae war-lerc'h o hudurniezhoù. ¹⁷ Hogen va lagad a gemeras truez outo, ma chomis hep o distrujañ hag o c'has da get er gouelec'h.

¹⁸ Hag e lavariz d'o mibien er gouelec'h : "N'it ket da gerzhout hervez divizoù ho tadoù, na virit ket o reoliadurioù, n'en em saotrit ket gant o loustonioù. ¹⁹ Me eo an Aotrou, ho Toue, kerzhit hervez va urzhiadurioù, mirit va reoliadurioù ha sevenit anezho. ²⁰ Santelait va Sabatoù, ma vint ur sin etrezon ha c'hwi, ma vo gouezet ez on-me an Aotrou, ho Toue." ²¹ Met ar vibien ivez a zo en em savet a-enep din, n'o deus ket kerzhet hervez va urzhiadurioù, n'o deus ket miret va reoliadurioù evit o seveniñ, ar re a dle an den derc'hel dezho evit bevañ diouto ; disakret o deus va Sabatoù. Soñjet em eus skuilh va fulor warno, kas da benn va c'hounnar enep dezho er gouelec'h ; ²² met distroet em eus va dorn diouto evit ober hervez gloar va anv, na vefe ket disakret da zaoulagad ar broadoù m'am boa o laket dindan o sell da vont er-maez eus ar sklavelezh.

²³ D'am zro em eus savet va dorn enep dezho er gouelec'h d'ober al le d'o dasstrewiñ e-touez ar broadoù ha d'o stlabezañ e-mesk ar pobloù, ²⁴ o vezañ n'o devoa ket sevenet va reoliadurioù, met disprizet va urzhiadurioù ha disakret va Sabatoù, o vezañ ma oa bet holet o daoulagad da vont war-lerc'h idoloù lous o zadoù. ²⁵ Ya, d'am zro, em eus roet dezho divizadurioù ha na oant ket mat, ha reoliadurioù na oant ket evit reiñ dezho buhez, ²⁶ o laket em eus da vezañ dic'hlan dre o donezonoù o-unan, pa lakent da dremen dre an tan pep bugel aet kentañ er-maez eus an askre ; kement-se a oa evit o leuniañ a euzh, ma ouezint ez on-me an Aotrou !

²⁷ Setu perak, komz ouzh tiegezh Israel, mab-den, hag e lavari dezhañ : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Setu c'hoazh gant petra o deus va dismegañset ho tadoù, dre o disfealded em c'heñver. ²⁸ Pa 'm eus laket anezho da antren er vro am boa graet al le gant va dorn savet da reiñ dezho, neuze, e kement lec'h m'o deus gwelet ur grec'hienn uhel hag ur wezenn vodennet, o deus kinniget warno o sakrifisoù, degaset di o frofoù hegasus, laket eno o frondoù peoc'hus ha skuilhet warno kinnigoù-died. ²⁹ Ha lavaret em eus dezho : Petra eo an uhellec'h ma-z it warnañ? Ma'z eo bet anvet uhellec'h betek an deiz-mañ.

³⁰ Setu perak lavar da diegezh Israel : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Hag-eñ eo gwir en em saotrit diouzh doare ho tadoù hag e c'hastaouit war-lerc'h o idoloù hudur? ³¹ Pa zegasit ho tonezonoù, pa lakit ho mibien da dremen dre an tan, en em rentit dic'hlan gant hoc'h holl loustonioù betek an deiz-mañ. Ha me en em lezfe da vezañ goulennataet ganeoc'h, tiegezh Israel ! Dre va buhez, diougan an Aotrou Doue, n'en em lezin ket da vezañ goulennataet ganeoc'h. ³² Ha netra ne c'hoarvezo eus ar pezh a sav d'ho spered pa lavarit : "Bez' e vimp evel ar broadoù, evel meuriadoù ar pobloù pa vimp o kehelañ ar c'hoad hag ar maen." ³³ Dre va buhez, diougan an Aotrou Doue, e renin warnoc'h gant un dorn galloudus hag ur vrec'h astennet, en ur feltradenn a fulor ; ³⁴ ho tennañ a rin eus ar pobloù, hag hoc'h advodañ a rin a-douez ar broadoù ma oac'h bet dastrewet enno gant un dorn galloudus hag ur vrec'h astennet en ur

feltradenn a fulor; ho tegas a rin da ouelec'h ar pobloù, hag eno e savin barn ganeoc'h tal ouzh tal. ³⁶ Evel ma 'm eus barnet ho tadoù e gouelec'h bro Ejipt, evel-se e varnin ac'hanoc'h, diougan an Aotrou Doue. ³⁷ Ho lakaat a rin da dremen dindan va c'hammel hag e rin deoc'h bezañ niveradeget, ³⁸ hag e spurjin eus ho touez an dispac'herien, ar re zisfeal, o zennañ a rin eus ar vro m'emaint enni, met n'antreint ket e douar Israel; ha gouzout a reot ez eo me eo an Aotrou !

³⁹ Deoc'h-hu avat, tiegezh Israel, eo evel-henn e komz an Aotrou Doue : Ra skubo pep unan e idoloù lous, ha goude-se, en touiñ a ran, e selaouot ac'hanon ha n'eot ket ken da saotrañ va anv santel gant ho kinnigoù hag hoc'h euzhusterioù. ⁴⁰ Rak war va menez santel, war uhellec'h Israel, eno eo, diougan an Aotrou Doue, e servijot ac'hanon, c'hwi holl diegezh Israel, en ho pro. Eno e tegemerin, eno e c'houlennin diganeoc'h ho preveudioù, ar pep gwellañ eus ho penngwiroù (kustumoù) gant hoc'h holl draoù sakr. ⁴¹ Evel ur frond peoc'hus e tegemerin ac'hanoc'h, pa dennin ac'hanoc'h a-douez ar pobloù evit ho tastum eus ar broioù ma oac'h stlabezet enno, pa 'n em ziskouezen santel drezoc'h da zaoulagad ar broadoù. ⁴² Anavezout a reot ez on-me an Aotrou, pa zegasin ac'hanoc'h e douar Israel, er vro am eus touet gant va dorn savet reiñ d'ho tadoù. ⁴³ Eno ho po koun eus ho toareoù hag eus an holl oberoù ma oac'h en em saotret ganto, hag ho po heug ganeoc'h hoc'h-unan en abeg d'an holl dorfedoù ho po graet. ⁴⁴ Ha gouzout a reot ez eo me eo an Aotrou, pa rin gant grad-vat en ho keñver abalamour d'am anv, ha n'eo ket ken hervez hoc'h hentoù fall hag ho puhezegezh vreïn, tiegezh Israel, -diougan an Aotrou Doue !»

21 Kleze an Aotrou.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ² Mab-den, sell a-bann war-zu ar c'hreisteiz, distilh da gomzoù etrezek ar Su ha diougan a-enep da forest maezioù an Negeb : ³ Lavarout a ri da forest an Negeb : Selaou lavar an Aotrou, evel-henn e komz an Aotrou Doue : Setu ma-z an da vountañ ennout un tan a lonko ennout pep gwezenn c'hlas ha pep gwezenn sec'h ; ne vougo ket ar flamm, hag e flammo, hag e vo losket an holl dremmoù eus ar c'hreisteiz d'an hanternoz. ⁴ Hag e welo pep korf bev ez eo me, an Aotrou, am eus enaouet anezhañ, ne vougo ket !» ⁵ Hag e lavariz : «Ac'ha ! Aotrou Doue, lavarout a reont diwar va fenn : Hag-eñ n'eo ket hemañ ur saver parabolennoù?»

⁶ Ha lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ⁷ Mab-den, sell a-bann war-zu Jeruzalem, distilh da gomzoù enep o santual, ha diougan enep douar Israel. ⁸ Lavarout a ri da zouar Israel : Evel-henn e komz an Aotrou : Setu me o vont deoc'h, tennañ a ran va c'hleze eus e c'houin, hag e troc'hin diouzhit den just ha den pec'her. ⁹ Dre ma fell din troc'hañ kuit diouzhit den just ha den pec'her, eo evit se ma teuio va c'hleze er-maez e c'houin a-enep pep korf bev, eus ar c'hreisteiz d'an hanternoz, ¹⁰ ma c'houvezo pep korf bev eo me an Aotrou am eus tennet va c'hleze eus e c'houin : n'aio ket e-barzh en-dro.

¹¹ Ha te, mab-den, hirvoud ; brevet da galon ha leun a c'hwervoni, hirvoud dindan o daoulagad. ¹² Ha ma lavaront dit : "En abeg da betra e hirvoudez?" e respondi :

"En abeg d'ar c'heloù o tont ma teuzo an holl galonoù, ma flako an holl daouarnioù, ma vo ble an holl speredoù ha ma troio e dour an holl daoulinoù. Dont a ra se, aze 'mañ, -diougan an Aotrou Doue !"»

Kleze al lazhadeg.

¹³ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ¹⁴ Mab-den, diougan ; hag e lavari : Evel-henn e komz an Aotrou. Lavar :

Ur c'hleze, lemnet ez eus bet ur c'hleze, ha lufret kenkoulz all.

¹⁵ Evit al lazhadeg eo bet lemnet, evit teurel luc'hed eo bet lufret.

¹⁶ Roet eo bet da lufrañ evit ma vo kemeret en dorn ; lemnet eo bet ar c'hleze, ha lufret evit bezañ laket e dorn ul lazher.

¹⁷ Skrij ha yud, mab-den, rak tennet eo bet a-enep d'am fobl, tennet a-enep da holl briñsed Israel, stlapet ma-z int d'ar c'hleze a-unan gant va zud, ya, stlak war da vorzhed !

¹⁸ Pebezh amprouadur ! met petra? ar vazh-roue, hag-eñ ne vo ket disprizet? -Diougan an Aotrou Doue !

¹⁹ Ha te, mab-den, diougan eta, stlak dorn ouzh dorn. Ra skoio ar c'hleze an doubl a daolioù, ra skoio e dri c'hemend-all, kleze al lazhadegoù, kleze bras al lazhadeg o vont war raok tro-zro.

²⁰ Evit lakaat ar c'halonoù da deuziñ evit ma vo tud lazhet e-leizh, em eus laket ouzh pep dor ur c'hleze, graet evit teurel luc'hed ha lufret evit al lazhadeg.

²¹ Da hemañ, troc'h a-zehou, aze 'mañ se, a-gleiz ! E pep lec'h, sko a-benn !

²² D'am zro e stlakin dorn ouzh dorn hag e roin he gwalc'h d'am fulor.

Me eo, an Aotrou, am eus komzet.»

Kleze roue Babel er c'hroazhentoù.

²³ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ²⁴ Mab-den, merk daou hent ma teuio drezo kleze roue Babel ; eus an hevelep bro o deus da zont o daou. E penn pep hent o vont etrezek ur gêr, ²⁵ e laki ur post-arouez, ma c'hello ar c'hleze dont, war unan : "Rabbat-mibien-Ammon", ha war egile "Youda, Jeruzalem e gêr-greñv." ²⁶ Rak emañ roue Babel o'n em zerc'hel e penn-orin an daou hent, evit ober divinerezh : hejañ ar biroù, goulennata an Terafim, eveshaat ouzh an avu. ²⁷ En e zorn dehoù emañ, sin (sord) Jeruzalem. "Evit embann al lazhadeg, teurel ar garm-brezel, degas maoutoù ouzh an dorjoù, sevel fardelloù, embreger kleuzioù-difenn."

²⁸ Evito (tud Jeruzalem) ne d-eo kement-se d'o daoulagad divinerezh kleuz : a-du ganto emañ al leoù-douet ; eñ avat a zegaso soñj dezho eus o mank, en doare ma vint paket.

²⁹ Setu perak e komz evel-henn an Aotrou Doue : Peogwir hoc'h eus degaset soñj eus ho mankoù en ur zizoleiñ ho torfedoù, en ur anataat ho pec'hedoù e kement a rit, ez eus bet koun ac'hanoc'h hag e viot paket dre nerzh.

³⁰ Evidout avat, torfedour vil, priñs Israel, a zeuio da zeiz e koulz ar paeamant diwezhañ, ³¹ e komz evel-henn an Aotrou Doue : Tennet e vo da dalgen, dilamet e vo da gurunenn, kemmañ a raio an traoù ; ar pezh a zo izel a vo uhelaet, ar pezh a zo uhel a vo izelaet. ³² Rivinoù, rivinoù, rivinoù, setu petra 'rin ganti... betek ma teuio an hini a zo dezhañ ar gwir, hennezh e roin dezhañ.

Kastiz an Ammoniz.

³³ Ha te, mab-den, diougan. Lavarout a ri : Evel-henn e komz an Aotrou Doue diwar-benn mibien Ammon ha diwar-benn o dismegañs. Lavarout a ri :

Kleze, kleze ! Dic'houinet eo evit al lazhadeg,
lufret evit an distrujadeg, ken e foeltro,
³⁴ tra ma weler evidout gweledigezhioù touellus
ha ma tiouganez gaouierezh.

Setu ma vo laket ar c'hleze war gouzoug
ar re lazhet evit o fallagriezh,
pa 'z eo deut an deiz, pa 'z eo deut ar c'houlz
m'en devo an torfed e dermen !

³⁵ Lak anezhañ en-dro en e c'houin ! El lec'h ma-z out bet krouet, e bro da orin e varnin ac'hanout ivez. ³⁶ Skuilh a rin warnout va c'hounnar, c'hwezhañ a rin enep dit gant tan va fulor, ha da reiñ a rin etre daouarn tud gouez, micherourien a zistruj. ³⁷ Boued d'an tan e vi, da wad a vo e-kreiz ar vro ; ha kollet e vo ar soñj ac'hanout. Rak me, an Aotrou am eus komzet !»

22 Pec'hedoù Jeruzalem.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : ² «O te, mab-den, ha barn a ri, ha barn a ri ar gêr skuilherez gwad? Diskouez a rafes dezhi hec'h holl euzhusterioù? ³ Hag e lavari : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Kêr hag a skuilh ar gwad ez kreiz, ken e teu da goulz evidout, hag a ra ennout idoloù hudur ken e teuez d'en em saotrañ ! ⁴ En abeg d'ar gwad ac'h eus skuilhet ac'h eus en em laket kablus; ha dre an idoloù lous ac'h eus oberiet ac'h eus en em laket saotret ; laket ac'h eus da zeizioù da dostaat ; emañ termen da vloavezhioù o tonet ; setu perak em eus graet ac'hanout un danvez a zismegañs evit ar broadoù, un danvez a c'hoap evit an holl bobloù. ⁵ Ar re dost, ar re bell diouzhit a c'hodiso ac'hanout dre ma-z eo saotret da anv, dre ma-z out leun a zizurzhoù.

⁶ N'o deus graet ennout priñsed Israel, pep unan diouzh e c'halloud, nemet skuilh ar gwad. ⁷ Disprizout a reer du-ze tad ha mamm ; gant an estrañjour ennout ec'h implijer an drouknerzh ; mac'homañ a reer an emzivad hag an intañvez ; ⁸ va zraoù santel a zisprizez ha disakrañ a rez va Sabatoù. ⁹ Tud a zo du-ze a zroukkomz evit skuilh ar gwad, du-ze e vez debret war ar menezioù, du-ze e reer hudurniezh. ¹⁰ Du-ze e tizoloer noazhder an tad ; du-ze e vez forzhed ar wreg dic'hlan en he mizou. ¹¹ Hemañ a ra euzhuster gant gwreg e nesañ, hennezh a saotr e verc'h-kaer en un doare mezhus ; un all du-ze a ya dre nerzh gant e c'hoar, merc'h e dad. ¹² Du-ze e tegemerer donezonoù evit skuilh ar gwad ; sevel e rez kampi hag uzulierezh ; drouk-gounid a dennez dre nerzh eus da nesañ ; ha me, va ankouaat a rez, diougan an Aotrou Doue !

¹³ Setu ma-z an da skeiñ va daouarn en abeg d'an drouk-gounid ac'h eus graet ha d'ar gwad ac'h eus skuilhet du-ze. ¹⁴ Ha derc'hel a raio da galon, ha kadarn e vo da zaouarn en deizioù ma rin a-enep dit? Dre an Aotrou am eus komzet, en ober a rin. ¹⁵ Da stlabezañ a rin e-touez ar broadoù, da skignañ a rin e-mesk ar pobloù ha tennañ a rin kuit diouzhit da saotradur. ¹⁶ Bet on disakret ganit ouzh zaoulagad ar broadoù, ha gouzout a ri ez on-me an Aotrou !»

¹⁷ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : ¹⁸ «Mab-den, tud tiegezh Israel a zo deut da vezañ koc'hion evidon ; holl ez int kouevr, staen, houarn, plomm e-kreiz ar gleuzeur; deut int da vezañ koc'hion. ¹⁹ Setu perak e lavar an Aotrou Doue kement-mañ : Peogwir ez oc'h deut, an holl ac'hanoc'h, da vezañ koc'hion, setu ma-z an d'ho tastum e-kreiz Jeruzalem. ²⁰ Evel ma tastumer arc'hant, kouevr, houarn, plomm, staen e-kreiz ar gleuzeur ma vo c'hwezhet an tan dindan da deuziñ anezho, evel-se ho tastumin em c'hounnar hag em fulor d'ho teuziñ ; ²¹ ho strollañ a rin hag e c'hwezhin warnoc'h tan va buanegezh ha teuzet e viot e-kreiz ar gêr. ²² Evel ma teuzer an arc'hant e-kreiz ar gleuzeur, evel-se e viot teuzet en he c'hreiz, hag e c'houvezot em bo-me, an Aotrou, skuilhet va fulor warnoc'h.»

²³ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ²⁴ Mab-den, lavar dezhi : Te zo ur vro n'he deus resevet na glav na barrad-dour en deiz va c'hounnar, ²⁵ ur vro a zo bet he friñsed en he c'hreiz evel ul leon o yudal en ur zispenn e breizh ; plaouiet o deus an dud, laket o dorn war binvidigezhioù ha traoù prizius ha graet en he c'hreiz intañvezed e-leizh. ²⁶ He beleien o deus gwallet va lezenn ha disakret va zraoù santel ; n'o deus ket graet an diforc'h etre sakr ha disakr na laket da anavout an digemm etre dibur ha pur ; serret o deus o daoulagad evit chom hep gwelout va Sabatoù ha dizenoret on bet en o metoù. ²⁷ He renerien en he diabarzh a zo evel bleizi o trailhañ o freizh, o skuilh gwad, o lazhañ tud evit skrapañ un drouk-c'hounid. ²⁸ He frofeded avat a c'holo pep tra gant un taol livaj, o tistilhañ o gweledigezhioù gaouiat hag o divinadurioù tromplus, pa lavaront : Evel-henn e komz an Aotrou Doue ! tra n'en deus ket komzet an Aotrou ! ²⁹ Tud ar vro a implij an drouknerzh, a ra laeroñsi, a wallgas ar paour hag an ezhommeg, a wask an estrañjour, hep gwir ebet. ³⁰ Klasket em eus en o zouez un den da adsevel ar voger ha d'en em zerc'hel war ar freuzadenn dirazon evit mad ar vro, evit ma chomfen hep he distrujañ, met n'em eus ket kavet. ³¹ Ha neuze em eus skuilhet va c'hounnar enep dezho ; gant tan va fulor em eus

pennasket anezho ; o buhezegezh am eus laket da gouezhañ war o fenn, -diougan an Aotrou Doue !»

23 Danevell arouezel diwar-benn Jeruzalem ha Samaria.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ² Mab-den, div blac'h a oa, merc'hed an hevelep mamm. ³ Mont a rejont d'an Ejipt d'ober o gisti, en o yaouankiz en em rojont d'ar gasterezh ; eno e voe dastornet o bronnoù, eno e voe dorloet o bruched a werc'hezed.

⁴ O anvioù a oa : Oc'hola, an henañ, hag Oc'holiba, he c'hoar. Din-me e voent ha genel a rejont mibien ha merc'hed. O anvioù : Oc'hola eo Samaria, Oc'holiba eo Jeruzalem. ⁵ Ha neuze, Oc'hola, hag a oa din, en em roas d'ar c'hadaliegzh : leun a orged e voe evit hec'h amourouzien, evit mibien Asour, brezelourien ⁶ gwisket a limestra, gouarnourien ha prefeded, paotred yaouank hoalus an holl anezho, marc'hegourien a-c'haoliad war o c'hezeg. ⁷ En em reiñ a reas dezho, holl zibab mibien Asour, hag e bro an holl ma oa entanet evito en em louzas gant o idoloù. ⁸ Met evit se ne zileze ket he gadaliegzh gant an Ejiptiz, p'o devoa kousket ganti en he yaouankiz, dorloet he bruched a werc'hez ha skuilhet warni o gastaouerezh. ⁹ Setu perak em eus roet anezhi da zaouarn hec'h amourouzien, da zaouarn mibien Asour ma-z orgede outo. ¹⁰ He dibourc'het o deus ha laket en noazh ; kemeret o deus he mibien hag he merc'hed ; hag hi, he lazhet o deus dre ar c'hleze. Ha brudet eo bet e-touez ar gwraez, rak skouerius e oa ar c'hastiz skoet ganti.

¹¹ En gwelet he devoa he c'hoar Oc'holiba ; met en em reiñ a reas d'ur c'hadaliegzh breinoc'h c'hoazh ha d'ur gasterezh gwashoc'h eget hini he c'hoar. ¹² Entanet e voe evit mibien Asour, gouarnourien ha prefeded, brezelourien gwisket-splann, marc'hegerien a-c'haoliad war o c'hezeg, yaouank-flamm ha kaer an holl anezho. ¹³ Hag e welis ez ae d'en em louzañ ; o div o devoa an hevelep doare-buhez. ¹⁴ Ha muioc'h c'hoazh en em roas d'ar c'hadaliegzh pa welas gwazed treset war ar voger, skeudennoù Kaldeiz livet ruz-tane, ¹⁵ stardet o lounezhi en o gourizoù, kabelleo fennoù en o zulbanoù, stumm ofiserien ganto holl, skeudennoù mibien Babel a oa Kaldea o bro c'henidik ; ¹⁶ kerkent ha m'he gwelas e voe entanet evito hag e kasas kannaded dezho e Kaldea. ¹⁷ Hag e teuas d'he c'haout mibien Babel war wele an amourousted hag he louzañ a rejont gant o gastaouerezh. Met pa voe bet louzet ganto, en em zistagas diouto hec'h ene. ¹⁸ Dizoloet he devoa he gadaliegzh, dioueliet he noazhder, ken en em zistagas diouti va ene-me evel m'en devoa en em zistaget diouzh he c'hoar. ¹⁹ Met kenkoulz all e talc'has gant he gadaliegzh o lakaat da soñjal en deizioù he yaouankiz pa rae he gast e bro Ejipt ; ²⁰ pa oa entanet evit o gastaouerien kigenet evel azened ha kalc'het evel mirc'hi.

²¹ Distroet out da c'hadaliegzhoù da yaouankiz, pa floure dit an Ejiptiz da vruched en ur dastornat bronnoù da yaouankiz. ²² Setu perak, Oc'holiba, evel-henn e komz an Aotrou Doue : Setu ma-z an da atizañ a-enep dit an amourouzien ez eo en em zistaget da ene diouto ha d'o degas a-enep dit a bep tu : ²³ mibien Babel hag an holl Galdeiz, ar re eus Pekod, eus Shoa hag eus Koa, ha ganto holl vibien Asour, yaouank

hag hollgaer an holl, gouarnerien ha prefeded, marc'heien ha brezelourien, an holl o varc'hekaat o c'hezeg. ²⁴ Dont a raint a-enep dit eus an hanternoz gant kirri-emgann ha kirri-samm, gant un engroez a dud. A bep tu e tiskouezint a-enep dit skoed, tarzhioù ha tokarn. Reiñ a rin dezho galloud d'az parn, ha da gastizañ a raint hervez o lezennoù. ²⁵ Seveniñ a rin va gwarizi a-enep dit hag ober a raint ouzhit gant fulor ; tennañ a raint diouzhit da fri ha da zivskouarn, hag ar pezh a chomo ac'hanout a gouezho dre ar c'hleze. Diskrapañ a raint da vibien ha da verc'hed hag ar pezh a chomo ac'hanout a vo kuzumet gant an tan. ²⁶ Da zibourc'hañ a raint eus da zilhad hag e kemerint da vrvigoù. ²⁷ Lakaat a rin da hudurniezh da baouez ha da c'hadaliezh az poa kroget ganti e bro Ejipt, ne savi ket ken da zaoulagad daveto, hag eus an Ejipt n'az po ket soñj mui ken.

²⁸ Rak evel-henn e komz an Aotrou Doue : Setu ma-z an d'az reiñ da zaouarn ar re a gasaez, da zaouarn ar re ez eo en em zistaget da ene diouto. ²⁹ Ober a raint ouzhit gant kasoni, skrapañ da holl c'hounid, ha da zilezel en noazh, noazh-ganet, ma vo evel-se dizoloet da noazhder a c'hast. Da vezhegezh ha da c'hadaliezhoù ³⁰ o devo talvezet se dit, dre ma 'zout aet da c'hast da heul ar broadoù, dre m'ac'h eus en em louzet gant o idoloù hudur. ³¹ Kerzhet ac'h eus en hent da c'hoar ; ha gant se e lakin he c'hop ez torn.

³² Evel-henn e komz an Aotrou Doue :
Kalirad da c'hoar a evi-te, hanaf don ha ledan.
Ouzhit e vo c'hoarzhet ha graet goap
Ken bras ma-z eo he c'hendalc'h.

³³ Leun e vi a vezvidigezh hag a c'hlac'har ;
Ur c'hop a wastidigezh hag a vantrerezh
eo kop da c'hoar Samaria !

³⁴ Evañ a ri anezhañ, e c'houlonderiñ
betek krignat an darnoù-pod
ha drailhañ dit da zivronn.

Rak komzet em eus,
-diougan an Aotrou Doue !

³⁵ Setu perak e komz evel-henn an Aotrou Doue : Peogwir ac'h eus va ankouaet ha va distaolet a-dreñv d'az kein, doug d'az tro da vezhegezh ha da hudurniezhoù.»

³⁶ Hag an Aotrou a lavaras din : « Mab-den, ha mont a rez da varn Oc'hola hag Oc'holiba? O lak da anavezout o euzhusterioù. ³⁷ Rak avoultriezh o deus graet. Ha zoken o mibien hag o devoa ganet din, o laket o deus da dremen dre an tan. ³⁸ Ha setu c'hoazh petra o deus graet din : saotret o deus va santual en deiz-se, ha va Sabatoù o deus disakret. ³⁹ Ha pa lazhent o mibien en enor d'o idoloù hudur ec'h antreent d'an deiz-se end-eeun em santual evit en disakrañ. Ya, setu ar pezh o deus graet e-kreiz va zi ! ⁴⁰ Gwashoc'h a se ! Evit gwersed deuet eus a-bell, hag a oa bet kaset ur c'hannad dezho d'o lakaat da zont, az poa en em welc'het, az poa livet da

zaoulagad, hag en em fichet gant da vrvigou. ⁴¹ Aet out da goazezañ war ur gwele pompadus, gant un daol dreset dirazañ ma-z poa kempennet warni va ezañs ha va eoul. ⁴² Mouezhioù un engroez dibreder a gleved en he zi ; hag a-unan ganto e veze degaset reoù all a bep tu ; troioù-brec'h a lakent ouzh he daouarn, ha kurunennoù splann war he fenn. ⁴³ Ha lavaret em eus diouti : "Gant ur vaouez uzet dre forzh avoultriñ emaint bremañ o c'hastaouiñ ; hag hi o 'n em reiñ d'he gadaliezhoù !" ⁴⁴ Ya, deut int d'he zi evel ma-z eer da di ur c'hast ; evel-se int deut da gaout Oc'hola hag Oc'holiba, ar merc'hed kollet-se ! ⁴⁵ Met gwazed just, int-i, a skoio ganto kastiz an avoultrezed, ha kastiz ar re a skuilh gwad, rak avoultrezed ez int ha gwad a zo war o daouarn.»

⁴⁶ Rak evel-henn e komz an Aotrou Doue : «Ra vo strollet enep dezho ur vodadeg, ha ra vint roet d'ar spouron ha d'ar breizhadeg, ⁴⁷ d'ar vodadeg d'o labezañ gant mein ha d'o dibezhiañ gant o c'hlezeier ; d'o mibien ha d'o merc'hed da vezañ lazhet, ha d'o ziez da vezañ pulluc'het gant an tan ! ⁴⁸ Lakaat a rin an hudurniezh da baouez er vro, hag an holl wragez a vo kemennet dezho, ha ne raint ket mui hervez o mezhegezh. ⁴⁹ Warnoc'h e vo laket o mezhegezh da gouezhañ, ha dougen a reot ar pec'hedoù sevenet gant hoc'h idoloù lous, hag anavezout a reot ez on-me an Aotrou Doue !»

24 Kemenn seziz Jeruzalem. Ar gaoter merglet.

¹ An navet bloavezh, en dekvet miz, d'an dek eus ar miz, e teuas din lavar an Aotrou dindan ar c'homzoù-mañ : «² Mab-den, laka dre skrid niver an deziad-mañ ; Roue Babel a zo en em daolet hiziv war Jeruzalem. ³ Sav ur barabolenn evit Ti an disujidigezh, hag e lavari dezho : Evel-henn e komz an Aotrou Doue :

Plas ar gaoter, plas anezhi, ha diskenn dour enni.

⁴ Dastum e-barzh an tammoù,
an holl dammoù mat, morzhed ha skoaz ;
gant an eskern gwellañ, karg anezhi.

⁵ Kemer ar pep gwellañ eus an tropell,
ha bergn koad dindani ;
lak an tammoù da virviñ,
ha lak ivez da boazhat an eskern zo enni.

⁶ Setu perak e komz evel-henn an Aotrou Doue :
Gwa, kêr gwadek,
kaoter ma-z eus mergl enni,
ha n'a ket ar mergl diouti ;
Tamm ha tamm e vo goullonderet,
hep ma ve tennet ar sord warni.

⁷ Rak en he c'hreiz ez eus gwad,
en laket he deus war ar roc'h noazh,
n'he deus ket en skuilhet war an douar
evit en goleiñ gant poultr.

⁸ Ha me, evit lakaat ar fulor da sevel ennon
evit seveniñ an dial,
em eus laketa ar gwad war ar roc'h noazh
evit ma chomo dic'holo.

⁹ Setu perak e komz evel-henn an Aotrou Doue :
Gwa, te kêr gwadek !
Mont a ran d'am zro d'ober un tantad bras.

¹⁰ Berniañ ar c'hoad, c'hwezhañ an tan,
peurboazhat ar c'hig ha tennañ kuit ar chug.

¹¹ Ha goude-se e plasin ar gaoter c'houllo
war ar glaou bev da dommañ
ma tommo ruz an arem,
ma teuzo he loustoni en he diabarzh
ha ma vo distrujet he mergl !

¹² Met ar mergl fonnus n'a ket kuit ouzh an tan. ¹³ Eus saotr da vezhegezh eo bet fellet
din da c'hlanaat, met n'ac'h eus ket en em lezet da vezañ glanaet eus da saotradur.
Setu perak ne vi ket glanaet ken am bo roet he gwalc'h d'am fulor a-enep dit. ¹⁴ Me eo,
an Aotrou, am eus komzet ; dont a ra se hag en ober a rin, ne blegin ket ; chom a rin
didruez, hep keuz ebet. Hervez da vuhezegezh ha da oberoù e vi barnet, diougan an
Aotrou Doue !»

Marv gwreg ar profed.

¹⁵ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ¹⁶ Mab-den, setu ma-z an
da lemel diganit a-daol-trumm plijadurezh da zaoulagad. Met ne ri ket kañv, na ne
oueli ket, ha ne skuilhi ket daeroù. ¹⁷ Huanad hep lavarout netra ; ne reni ket kañv ar
re varv, da dulban a skoulmi war da benn, da sandalenoù a laki ez treid, ne guzhi ket
da vourennoù, na ne zebri ket ar bara degaset gant an dud.

¹⁸ Komz a raen ouzh an dud diouzh ar beure ha va gwreg a varvas da noz. Antronoz,
diouzh ar beure, e ris evel ma oa bet gourc'hemennet din. ¹⁹ Ma lavaras din an dud :
" Hag-eñ ne ziskleri ket dimp petra dalv da lavarout dimp ar pezh a rez?"
²⁰ Ha respont a ris dezho : "Lavar an Aotrou a zo deut din dindan ar c'homzoù-mañ :
²¹ Lavar da diegezh Israel : Evel-henn e komz an Aotrou Doue ! Setu ma-z an da
zisakran va santual, lorc'hentez ho nerzh, plijadurezh ho taoulagad hag esmae hoc'h
ene. Ho mibien hag ho merc'hed hoc'h eus lezet du-hont, a gouezho dre ar c'hleze.
²² Ober a reot evel ma 'm eus graet : ne vouchot ket ho mourennoù, ne zebrot ket ar
bara degaset gant an dud, ²³ ho tulbanoù war ho penn, ho potoù en ho treid, ne reot ket
a glemmvan, ne skuilhot ket daeroù. Met keinañ (en em c'hlac'hariñ) a reot en abeg
d'ho pec'hedoù, hag huanadiñ an eil ouzh egile. ²⁴ Ur raksin e vo Ezekiel evidoc'h :
hervez m'en deus graet e reot e pep tra ; ha pa c'hoarvezo kement-se e ouiot eo me an
Aotrou Doue."

²⁵ Ha te, mab-den, en deiz ma kemerin dezho kreñvlec'h o repu, levenez o gloar, plijadurezh o daoulagad, c'hoantadenn o ene, o mibien hag o merc'hed, ²⁶ hag-eñ ne zeuio ket en deiz-se betek ennout an tec'had evit degas ar c'heloù-se d'az tivskouarn.

²⁷ En deiz-se en em zigoro da c'henou en-dro evit an tec'had ; komz a ri, ha ne vi ket dilavar ken ; ur raksin e vi evito, ha gouzout a reot ez eo me eo an Aotrou.»

25 Diouganoù enep ar broadoù.

Diougan a-enep Ammoniz.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ² Mab-den, sell a-bann etrezek mibien Ammon ha diougan a-enep dezho. ³ Lavarout a ri da vibien Ammon : Selaouit lavar an Aotrou Doue :

Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Peogwir e lavarez : Ac'ha ! war va santual dre ma-z eo bet disakret, war douar Israel dre ma-z eo bet gwastet, ha war diegezh Youda dre ma-z eo aet d'an harlu, ⁴ ac'hanta, setu ma roan ac'hanout e perc'henniezh da vibien ar Sav-heol ; diazezañ a raint o c'hampadurioù du-ze, hag ober du-ze o annez. Int-i a zebro da frouezh, int-i a evo da laezh. ⁵ Ober a rin eus Rabba ur peurvan evit kañvaled, hag eus kêrioù mibien Ammon ur ched evit deñved. Hag e ouiot ez eo me eo an Aotrou.

⁶ Rak evel-henn e komz an Aotrou Doue : Peogwir ac'h eus stlaket da zaouarn ha tridet gant da dreid, peogwir ac'h eus kemeret joa vil, gant da holl zismegañs ez ene e-keñver douar Israel, ⁷ ac'hanta, setu ma 'm eus astennet va dorn a-enep dit : da reiñ a rin d'ar broadoù da vezañ ur preizh evito ; da lemel a rin a-douez ar pobloù, ha da gas a rin da get e-mesk ar broioù. Da gas a rin da netra, ha gouzout a ri ez eo me eo an Aotrou !

Diougan a-enep Moab.

⁸ Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Peogwir Moab en deus lavaret : "Setu ma-z eo evel an holl vroadoù tiegezh Youda !" ⁹ ac'hanta, setu ma tigoran d'an alouberien torgennoù sonn Moab, ha ma tiskaran e gêrioù an holl gwitibunan, kaerder ar vro : Beth-ha-Yeshimot, Baal-Meon, ha Kiriataim. ¹⁰ Da vibien ar Reter e roin anezho e perc'henniezh, en tu-hont da vibien Ammon, evit na vo ket soñj ken anezho e-touez ar broadoù. ¹¹ Ya, va c'hastiz a skoin ouzh Moab, hag e ouezint ez eo me eo an Aotrou !

Diougan a-enep Edom.

¹² Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Peogwir ez eo aet Edom d'en em veñjiñ a-enep ti Youda, hag ez eo en em laket kablus-bras gant e veñjañs a-enep dezho, ¹³ Ac'hanta, evel-henn e komz an Aotrou Doue : Astenn a rin va dorn enep Edom, hag e falc'hin ac'hano tud ha loened ; ober a rin anezhañ ur gwastadur eus Teman betek Dedan, hag e kouezhint dre ar c'hleze. ¹⁴ Hag e lakin va veñjañs enep Edom etre daouarn va fobl Israel, d'ober ouzh Edom hervez va c'hounnar ha va fulor, ma anavezint va veñjañs- diougan an Aotrou Doue.

Diougan a-enep ar Filistiz.

¹⁵ Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Peogwir o deus klasket ar Filistiz en em veñjiñ, peogwir o deus sevenet o veñjañs, gant dispriz leizh o ene, en ur zistrujañ pep tra en o enebiezh a-viskoazh, ¹⁶ ac'hanta, evel-henn eo e komz an Aotrou Doue : Setu mac'h astennan va dorn enep ar Filistiz ; raskañ a rin kuit Keretiz hag e kasin da get restad an dud war vevenn ar mor. ¹⁷ Kas a rin da benn dialoù bras enep dezho gant kastizadurioù fuloret, ha gouzout a raint ez eo me eo an Aotrou, pa sevenin va veñjañs warno.»

26 Kouezhidigezh Tir.

¹ Neuze, en unnekvet bloavezh, d'ar c'hentañ eus ar miz e teuas din lavar an Aotrou dindan ar c'homzoù-mañ :

² «Mab-den, peogwir he deus lavaret Tir enep Jeruzalem :
Ac'ha ! torret eo Dor ar pobloù !
Treiñ a ra etrezek ennon ;
an hini a oa leun a zo bremañ rivinet !

³ Ac'hanta ! Evel-henn e komz an Aotrou Doue :
Setu ma 'z an a-enep dit, Tir.
Lakaat a rin da sevel a-enep dit pobloù niverus
evel ma sav ar mor e wagennoù !

⁴ Hag e vo distrujet ramparzhioù Tir,
hag e vo diskaret he zourioù ;
Skubañ a rin hec'h atredoù
hag e rin anezhi ur roc'h noazh.

⁵ Hi a vo e-kreiz ar mor
ul lec'h da astenn ar rouedoù,
rak me hel lavar, diougan an Aotrou Doue !
Dont a raio da vezañ ur breizhadenn evit ar pobloù.

⁶ He merc'hed avat war ar maezioù
lazhet e vint dre ar c'hleze,
hag e vo anat eo me an Aotrou !

⁷ Rak evel-henn e komz an Aotrou Doue :
Setu ma lakan da zont eus an Norzh a-enep Tir
Nabukodonozor, roue Babel, roue ar rouaned,
gant kezeg, kirri, marc'hegerien,
un engroez a soudarded eus pobloù niverus :

⁸ Da verc'hed war ar maezioù, o lazhañ a raio dre ar c'hleze ;
Aozañ a raio ur c'hleuz-seziz a-enep dit,
sevel a raio en-dro dit kaeoù bras,
dresañ a raio a-enep dit ur skoed.

⁹ Skeiñ a raio enep da vogerioù taolioù-bount e vaoutoù.
diskar a raio da dourioù gant houarn e ijinoù.

¹⁰ Ha gant an niverus ma vo e gezeg e c'holoio ac'hanout a boultr,
gant trouz ar roñseed, e girri-emgann hag e girri-samm
e vo stroñset da vogerioù, pa'z antreo dre an dorioù,
evel ma-z antreer en ur gêr aloubet.

¹¹ Gant karnoù e virc'hi e varc'ho da holl straedoù ;
Da bobl, o lazhañ a raio dre ar c'hleze
ha da beulvanoù ramzel, o diskar a raio d'an douar.

¹² Diskrapet e vo da binvidigezhioù,
preizhataet da varc'hadourezhioù,
diskaret e vo da ramparzhioù hag eilpennet da diez pompadus,
da vein, da goad, da atredoù, taolet e vint e-kreiz ar mor.

¹³ Lakaat a rin da devel trouz da ganoù,
ha son da delennoù ne vo ket klevet mui.

¹⁴ Ober a rin ac'hanout ur roc'h noazh,
ul lec'h da sec'hañ ar rouedoù.
Ha ne vi ket adsavet en-dro;
rak me, an Aotrou, am eus en lavaret,
-diougan an Aotrou Doue !

¹⁵ Evel-henn e komz ouzh Tir an Aotrou Doue :
Gant an trouz a ri o kouezhañ,
pa c'harmo ar re c'hloazet, pa flammo ez kreiz al lazhadeg,
hag-eñ ne greno ket an Inizi?

¹⁶ Neuze e tiskeno diwar o zron holl briñsed ar mor ;
ha dilamet ganto o mantilli,
ha tennet o dilhad marellet diwarno, en em wiskint a spouron ;
azezet war an douar e talc'hint da grenañ,
mantret holl abalamour dit.

¹⁷ Leuskel a raint warnout ur c'hlemmigan en ur lavarout :
Penaos ez out aet da get, steuziet kuit diwar ar morioù,
kêr vrudet, galloudus war ar mor, te ha da annezidi,
te hag a lake ar spont da ren war an holl dud o chom dre eno.

¹⁸ Bremañ e kren an Inizi en deiz-mañ ma-z out kouezhet ;
Inizi ar mor a zo spouronet gant da fin.

¹⁹ Rak evel-henn e komz an Aotrou Doue : Pa rin ac'hanout ur gêr dismantret evel ar
c'hêrioù diannez, pa lakin da sevel an islonk a-enep dit, ha pa 'z koloio an dourioù
bras, ²⁰ neuze e rin dit diskenn gant ar re a ziskenn er foz, etrezek pobl an amzer gent ;
da lakaat a rin da chom e bro an donderioù, e-mesk ar rivinoù peurbad gant ar re

diskennet er poultr, evit na zistroi ket da adsevel war zouar ar re vev, -lavar an Aotrou. ²¹ Ober a rin ac'hanout un danvez a spouron ; ha ne vi ket mui. Da glask a rejoy ha biken ne vi ket kavet ken, -diougan an Aotrou Doue. »

27 Klemmagan war gouezhidigezh Tir.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ² Ha te, mab-den, distag war Dir ur c'hlemmagan. ³ Lavarout a ri da Dir :

Ar gêr azezet war ribl ar mor,
An hini a rae kouraterezh gant pobloù inizi diniver,
Evel-henn e komz an Aotrou Doue :
Tir, te oa ul lestr-mor, disi e gened !

⁴ E kalon ar morioù e oa da harzoù,
da saverien o doa graet ac'hanout an hini gaerañ.

⁵ Gant siprez eus Senir o devoa aozet da holl vourzhioù.
Ha kemeret ur sedrezenn eus al Liban
d'ober dit ur wern.

⁶ Gant gwez-derv eus Basan
o doa graet dit roeñvoù ;
Kaeraat o devoa da bont gant olifant enskantet
eus koad siprez eus inizi Kitim.

⁷ Lin fin marellet eus an Ejipt e oa da oueliadur
hag a servije dit da vanniel.
Limestra ha skarleg eus inizi Elisha
a oa danvez da deltenn.

⁸ Annezidi Sidon hag Arwad
a oa da roeñverien.
Tud ampartañ Shemer a oa ganit;
aet du-se da voraerien.

⁹ Henaourien Gebal hag he gwellañ vicherourien
a oa aze da addressañ da doullou.
An holl listri eus ar mor
hag o martoloded a oa du-ze evit eskemmañ o marc'hadourezhioù.

¹⁰ Ar re eus Persia, eus Loud,
eus Pout a oa brezelourien e-barzh da armeoù.
Istribilhañ a raent du-ze skoed ha tokarn,
en ur zegas dit splannder.

¹¹ Paotred Arwad hag Helek a oa war da ramparzhioù tro-zro,
ar Gammadiz a eveshae war da dourioù.
Ispilhañ a raent o skoedoù war da vogerioù endro dit,
ouzh da lakaat leun a gened.

¹² Tarsiz a genwerzhe ganit en abeg da fonnusted da varc'hadourezhioù : reiñ a rae dit en eskemm arc'hant, houarn, staen ha plomm. ¹³ Yavan, Toubal ha Meshek a drafike ganit, ha trokañ a raent sklaved ha traezoù arem. ¹⁴ Re Beit-Togorma a bourveze dit kezeg, mirc'hi-red, ha muled. ¹⁵ Mibien Rodan a rae marc'had ganit ; inizi niverus a oa e-touez da bratiked, en ur zegas da baeamant dent olifant ha koad ebena. ¹⁶ Edom a genwerzhe ganit en abeg da niver bras da varc'hadourezhioù, ha degas a rae dit en eskemm skarboukloù, skarleg, gwiadoù marellet, bisus, koural ha ruzvein. ¹⁷ Youda ha bro Israel a drafike ganit : trokañ a raent ed Minuit, koar, mel, eoul ha balzam. ¹⁸ Damask a genwerzhe ganit evit fonnusted da varc'hadourezhioù, evit da holl binvidigezhioù, ha pourvezan a raent dit gwin Helbon ha gloan Sac'har. ¹⁹ Wedan ha Yavan adalek Houzal a zegase war da varc'hallac'hioù houarn labouret, kasia ha kanell. ²⁰ Sedan a rae marc'had ganit eus pallennoù-stern evit kezeg. ²¹ An Arabia ha priñsed Kedar o-unan a gemere perzh ez kenwerzh, en ur eskemm ganit ein, meot ha bouc'hed. ²² Marc'hadourien Sheba ha Raama a drafike ganit, ha pourvezañ a raent dit o gwellañ balzamoù, an holl vein prizius hag aour. ²³ Haran, Kanne hag Eden a drafike ganit; Asour, Kilmad a drafike ganit, ²⁴ eskemmañ a raent war da varc'hallac'hioù gwiskamantoù hollgaer, mantilli limestra ha brodet, pallennoù marellet, kerdin plezhennet kreñv.

²⁵ Listri Tarsis a verdee a aridennadoù evit da bourvezerez.
Leun a oas eta, karget pounner, e kalon ar morioù.

²⁶ War an dourioù bras out bet degaset gant da roeñverien.
Hogen avel ar Sav-heol he deus da vrevet e-kreiz ar morioù.

²⁷ Da vadoù, da varc'hadourezhioù, da zanvezioù,
da voraerien ha da vartoloded, da raparerien ha da gouraterien,
da genwerzh, da holl vrezelourien,
an holl engroez a zo ez kreiz gant an dud war da vourzh
a ya da vezañ goueledet e foñs ar morioù en deiz da beñse.

²⁸ En ur glevout garmadeg da voraerien e kreno an aodoù-mor.

²⁹ Neuze e tiskeno eus o listri holl embregerien ar roeñv,
ar verdeidi, holl vartoloded ar mor a chomo war an douar.

³⁰ O mouezhioù a raint da glevout diwar da benn
en ur c'harminñ gant c'hwervder,
Teurel a raint poultr war o fennoù o 'n em ruilhal el ludu.

³¹ Touzañ a raint o blev en abeg dit ha gwiskañ ar sac'h.
Leñvañ a raint warnout, c'hwerv o ene, en ur c'hlemmvan garv ;

³² Kanañ a raint diwar da benn ur maronad, ur werz a gañv warnout :
Piv a oa heñvel ouzh Tir e-kreiz ar mor?

³³ Pa veze dilestret diwar an dour da varc'hadourezhioù
evit reiñ o gwalc'h da bobloù e-leizh ;
gant puilhentez da vadoù
ha da zanvezioù e pinvidikaes ar rouaned.

³⁴ Ha bremañ, setu te brevet war ar morioù e donder an dourioù !
Da zanvezioù hag engroez an dud ennout zo goueledet ganit.

³⁵ Holl annezerien an inizi da bell a zo mantret en abeg dit.
O rouaned a gren gant an estlamm, strafuilhet o dremmoù.

³⁶ Marc'hadourien ha trafikerien ar pobloù a c'hwitell warnout,
Rak un danvez a spont ez out deut da vezañ, aet out da get da viken !»

28 A-enep roue Tir.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : " ² Mab-den, lavar da roue Tir : «Evel-henn e komz an Aotrou Doue :

Peogwir ez eo en em c'hwezhet da galon, ha m'ac'h eus lavaret :
"Me zo un doue, Me zo azezet war dron Doue e kalon ar morioù"
Ha goude ma-z out un den ha neket un Doue,
e lakez da galon evel ur galon doue.

³ Setu ma 'z out furoc'h eget Daniel :
N'eus sekred ebet na vefe kuzh evidout.

⁴ Dre da ampartiz ha da skiant ac'h eus gounezet pinvidigezhioù,
daspugnet ac'h eus aour hag arc'hant ez teñzorioù !

⁵ Dre ledan ma oa da furnez
ha da genwerzh ac'h eus kresket da vadoù,
ha da galon a zo en em uhelaet
en abeg d'az pinvidigezh.

⁶ Setu perak eo kement-mañ a lavar an Aotrou Doue :
Peogwir ac'h eus laket da galon da vezañ evel ur galon doue,
⁷ ac'hanta, setu ma lakan da zont a-enep dit estrañjourien,
tud spouronus-meurbet e-touez an holl vroadoù,
tennañ a raint o c'hleze a-enep da gaer a ampartiz,
saotrañ a raint da splannder.

⁸ Da ziskar a raint er foz
ha mervel a ri eus marv ar re treuztoullet
e kalon ar morioù.

⁹ Hag-eñ e lavari c'hoazh : "Me zo un doue !" dirak da lazherien,
pa ne vi nemet un den ha neket un doue, etre daouarn ar re az treuztoullo.

¹⁰ Mervel a ri eus marv ar broadoù etre daouarn estrañjourien,
rak me an hini en deus en lavaret, diougan an Aotrou Doue.»

¹¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ¹² Mab-den, distag ur c'hlemmigan a-enep roue Tir . Lavarout a ri dezhañ : Evel-henn e komz an Aotrou Doue :

Ur skouer a barfeted e oas, leun a furnez, peurgenedus,
¹³ en Eden e oas, e liorz Doue,

mil maen prizius a yae d'ober da vantell,
sardon, topaz, diamant, maen-aour, ha oniz,
yalp, safir, ruzvaen, gwervaen,
aour a voe kempennet evidout en deiz da grouidigezh.

¹⁴ Ur c'heroubin gwarezer e oas bet lec'hiet ganin
war venez santel Doue,
ha mont a raes war raok e-kreiz ar glaou entanet.

¹⁵ Peurvat e voes ez hentoù adal deiz da grouidigezh
betek an deiz m'en em gavas ennout ar fallagriezh.

¹⁶ Dre ledander da genwerzh ac'h eus leuniet
da voger-dro a zrouknerzh ha pec'het ac'h eus.
Neuze em eus da forbannet,
disakret pell eus menez Doue
ha da gaset em eus da goll, keroubin gwarezer,
eus a-douez ar vein entanet.

¹⁷ En em uhelaet e oa da galon en abeg d'az kened,
breinet ac'h eus da furnez en abeg d'az splannder.
Neuze em eus da ziskaret d'an douar,
ha roet da welout d'ar rouaned.

¹⁸ Gant niver bras da vankoù,
gant dizonestiz da genwerzh,
ac'h eus saotret da santualioù,
Ha laket em eus da strinkañ eus da greiz
un tan en deus da bulluc'het.
Da zegaset em eus da vezañ ludu war an douar
da zaoulagad an holl re a selle.

¹⁹ An holl re az anavez e-touez ar pabloù
a zo saouzanet diwar da benn.
Deut out da vezañ un danvez a spouron
Biken ken ne vo ac'hanout !»

Enep Sidon.

²⁰ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : ²¹ « Mab-den, sell a-bann
etrezek Sidon ha diougan enep dezhi : ²² Lavarout a ri : Evel-henn e komz an Aotrou
Doue :

Setu me o vont dit, Sidon,
mont a ran da gaout gloar du-ze,
hag anat e vo ez eo me eo an Aotrou
pa sevenin va barnedigezhioù warnout
ha pa ziskouezin drezout va santelezh.

²³ Kas a rin warnout ar vosenn,
ar gwad a ruilho e-barzh da straedoù,
tud lazhet a gouezho ez kreiz !
dindan ar c'hleze savet a-enep dit a bep tu,
hag anavezet e vo ez on-me an Aotrou Doue !»

²⁵ Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Pa zastumin en-dro tiegezh Israel eus a-douez ar pobloù ma oant dastrewet enno, en em ziskouezin santel drezo ouzh daoulagad ar broadoù, hag ober a raint o chomadur war o douar, an hini am eus roet d'am servijer Yakob. ²⁶ Eno e vint o chom e-kreiz surentez, o sevel tiez, o plantañ gwini, o chom er surentez e vint pa skoin kastizadurioù ouzh an holl re en-dro dezho o deus dismegañs outo ; hag anat e vo ez on-me, an Aotrou, o Doue !»

29 A-enep an Ejipt.

¹ En deket bloavezh, en deket miz, d'an daouzek eus ar miz, e teuas din lavar an Aotrou dindan ar c'homzoù-mañ : ² « Mab-den, sell a-bann etrezek Faraon, roue an Ejipt, ha diougan enep dezhañ hag enep an holl Ejipt. ³ Komz ! Lavarout a ri :

Evel-henn e komz an Aotrou Doue :
Setu me o vont dit, Faraon, roue an Ejipt,
te, gourglazard bras gourvezet e-kreiz e Niled,
te hag ac'h eus lavaret : "Va Niled a zo din-me,
an hini en deus graet anezho !"

⁴ Mont a ran da lakaat krige ouzh da javedoù,
da lakaat pesked da Niled da begañ ouzh da skant ;
da lakaat a rin da sevel a greiz da Niled
gant holl besked da Niled.

⁵ Da zisteurel a rin er gouelec'h, te
hag an holl besked eus da Niled
war c'horre ar maezioù e kouezhi,
ha ne vi na dastumet na douaret,
da loened an douar ha da evned an neñv
e roin ac'hanout da zebriñ.

⁶ Hag e ouio holl annezerien an Ejipt
ez eo me eo an Aotrou !
Dre ma-z out bet ur skoazell a gorzhenn gleuz
evit harpañ tiegezh Israel :

⁷ Pa grogent ennout ha pa dorres en o daouarn
en ur regiñ dezho o skoaz a-bezh
pa 'n em skorent warnout ha pa zrailhes dindano
en ur lakaat an holl lounezhi da drabidellañ.

⁸ Ac'hanta, evel-henn eo e komz an Aotrou Doue : Setu ma kasan ar c'hleze a-enep dit evit falc'hat diouzhit tud ha loened. ⁹ Bro Ejipt a zeuio da vezañ un dismantr, ur rivin, hag e ouior ez eo me eo an Aotrou !

Peogwir e lavarez : «Din-me eo an Nil, me eo am eus en graet», ac'hanta, setu me o vont a-enep dit ha d'az stêrioù. ¹⁰ Ober a rin eus Bro Ejipt ur rivin hag ur vantredigezh, eus Migol da Siena, ha betek harzoù Koush. ¹¹ Troad un den ne dremenno mui enni, na treid al loened ne dremenint ket mui, chom a raio didud e-pad daou-ugent vloaz. ¹² Ober a rin eus bro Ejipt ur mantr e-kreiz broioù dismantret, hag he c'hêrioù a vo e-pad daou-ugent vloaz rivinoù e-kreiz kêrioù aet da rivinoù, hag e strewin Ejiptiz e-touez ar broadoù, o stlabezañ a rin e-mesk ar pobloù.

¹³ Rak evel-henn e komz an Aotrou Doue : A-benn daou-ugent vloavezh e tastumin en-dro an Ejiptiz a-douez ar pobloù ma oant bet strewet en o mesk, ¹⁴ kemmañ a rin planedenn an Ejiptiz hag o addegas a rin da vro Patros, o bro c'henidik ; ur rouantelezh dister a raint eno, ¹⁵ an hini disterañ e vo e-touez ar rouantelezhioù, ha ne savo ket ken a-us d'ar broadoù, o nebeutaat a rin evit na vint ket ken o vestroniañ war ar pobloù. ¹⁶ Ne vint ket ken evit tiegezh Israel un danvez a fiziañs, un abeg a bec'hed pa 'n em droe etrezek enni; ha gouezet e vo ez on-me an Aotrou Doue.»

¹⁷ Neuze, er seizhvet bloavezh warn-ugent, er c'hentañ miz, d'ar c'hentañ eus ar miz, e teuas din lavar an Aotrou dindan ar c'homzoù-mañ : " ¹⁸ Mab-den, Nabukodonozor, roue Babel, en deus laket war choug e arme ur gwall-labour a-enep Tir ; divlevet eo an holl bennoù ha kignet eo pep skoaz ; nemet gounid ebet n'en deus tennet eus Tir, nag eñ, nag e arme, evit al labour en deus sevenet en hec'h enep. ¹⁹ Setu perak e komz evel-henn an Aotrou Doue : Setu ma roan da Nabukodonozor, roue Babel, bro an Ejipt. Kas a raio gantañ he finvidigezhioù, e skrapo kuit he dibourc'hioù, e tastumo e breizhadenn, hag e vo paeamant e arme. ²⁰ Evel gopr evit e labour a-enep Tir, em eus roet dezhañ bro Ejipt, dre m'en deus labouret evidon, -diougan an Aotrou Doue !

²¹ En deiz-se e lakin da greskiñ nerzh tiegezh Israel hag ober a rin dit-te digeriñ da c'henou en o c'hreiz ; hag e ouio an dud ez eo me eo an Aotrou !»

30 Deiz an Aotrou a-enep Bro-Ejipt.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : ² «Mab-den, diougan ! Lavarout a ri : Evel-henn e komz an Aotrou Doue :

Yudit ; A ! Pebezh devezh !

³ Rak tost emañ an deiz,

tost emañ deiz an Aotrou,

Un deiz a goumoul e vo mare ar broadoù.

⁴ Dont a ray ar c'hleze war an Ejipt,

Koush a vo en gwentroù

pa gouezho en Ejipt ar re lazhet,

pa vo skrapet he madoù,

pa vo eilpennet he diazezou.

⁵ Koush, Pout, Loud, hag an holl Arabed,
Koub ha paotred bro an emglev
a gouezho a-unan ganto dre ar c'hleze.

⁶ Evel-henn e lavar an Aotrou :
Kouezhañ a raio skorerien an Ejipt,
Disac'hañ d'an traoñ lorc'hentez he nerzh ;
Eus Migdol da Siena e kouezho an dud dre ar c'hleze,
-diougan an Aotrou Doue.

⁷ Gwastet e vint e-kreiz broioù gwastet ; hag he c'hêrioù a vo e-touez ar c'hêrioù aet da rivinoù ;⁸ Hag e ouior ez eo me eo an Aotrou, pa skoin an tan en Ejipt ha pa vo brevet hec'h holl harperien ! ⁹ En deiz-se ez aio war raok eus va ferzh kannaded da drubuilhañ Koush en he surentez, ha gwall-strafulhet e vint en deiz an Ejipt, dre m'emañ o tont.

¹⁰ Evel-henn e komz an Aotrou Doue :
Lakaat a rin da vont da get madoù bras an Ejipt
dre zorn Nabukodonozor, roue Babel.

¹¹ Eñ hag e bobl gantañ, ar spouronusañ eus ar broadoù,
a vo degaset da zistrujañ ar vro.
Dic'houinañ a raint o c'hlezeier enep an Ejipt
ha leuniañ a raint ar vro a dud lazhet.

¹² Kas a rin da hesk ar stêrioù,
gwerzhañ a rin ar vro etre daouarn forbanned,
gwastañ a rin an douar hag e drevadoù
dre zorn estrañjourien.

Me, an Aotrou, en lavar !

¹³ Rak evel-henn e komz an Aotrou Doue :
Kas a rin da get an idoloù hudur,
hag eus Memfis e tennin kuit ar fals-doueoù.

Priñs ebet ne vo ket ken e bro Ejipt.
hag e lakin ar spouron da ren e bro Ejipt.

¹⁴ Drastañ a rin Patros,
Skeiñ an tan e Tanis, Teurel kastiz war No.

¹⁵ Skuilh va fulor war Sin, kreñvlec'h an Ejipt,
falc'hat kuit engroez tud No.

¹⁶ Skeiñ a rin an tan en Ejipt,
Ha Sin a skrijo gant ar boan ;
No a vo digoret gant un toull-freuz,
ha Memfis arsailhet e-kreiz an deiz.

¹⁷ Paotred yaouank On ha Pi-Beset a gouezho dre ar c'hleze ;
ha tud ar c'hêrioù-se a yelo da sklaved.

¹⁸ E Tac'hfaner e teñvalaio an deiz pa vrevin eno yev an Ejipt
ha pa gouezho neuze lorc'hentez he nerzh.

Ur goumoulenn he goloio
hag he merc'hed a vo degaset d'ar sklavelezh.

¹⁹ Kastizoù a daolin ouzh an Ejipt
hag e ouior ez eo me eo an Aotrou !»

²⁰ Ha neuze, en unnekvet bloavezh, er c'hentañ miz, d'ar seizh eus ar miz, e teuas din lavar an Aotrou dindan ar c'homzoù-mañ : ²¹ « Mab-den, torret em eus brec'h Faraon, roue an Ejipt, ha setu n'eus bet den evit he lienañ en ur lakat louzoù, en ur stardañ bandennoù, m'en defe an nerzh da gregiñ en e gleze. ²² Setu perak e komz evel-henn an Aotrou Doue : Mont a ran a-enep Faraon, roue an Ejipt ; terriñ a rin dezhañ e zivrec'h, an hini mat hag an hini brevet, hag e lakin e gleze da gouezhañ eus e zorn. ²³ Stlabezañ a rin an Ejiptiz e-touez ar broadoù hag o strewiñ a rin e-mesk ar pobloù. ²⁴ Nerzhusaat a rin divrec'h roue Babel, hag e lakin va c'hleze en e zorn. Breviñ a rin divrec'h Faraon hag hemañ a daolo dirak e enebour hirvoudoù un den o vont da vezañ lazhet. ²⁵ Kennerzhañ a rin divrec'h roue Babel, tra ma kouezho divrec'h Faraon, hag e ouio an dud ez eo me eo an Aotrou, pa lakin va c'hleze e dorn roue Babel ha pa droio anezhañ a-enep bro Ejipt ! ²⁶ Dastrewiñ a rin an Ejiptiz e-touez ar broadoù hag o skignañ a rin e-mesk ar pobloù, hag e ouior ez eo me eo an Aotrou !»

31 Gourskeudenn ar sedrezenn.

¹ Ha neuze, en unnekvet bloavezh, en trede miz, d'ar c'hentañ eus ar miz, e teuas din lavar an Aotrou dindan ar c'homzoù-mañ :

² « Mab-den, lavar da Faraon, roue an Ejipt,
ha d'e holl engroez :
Ouzh petra ez out heñvel ez praster?

³ Setu, ouzh ur sedrezenn, ur sedrezenn war al Liban,
kaer he brankoù, tev he skeud,
uhel he ment, he beg o vont e-kreiz ar c'hoabr.

⁴ An doureier o devoa he laket da greskiñ
hag an islonk da sevel uhel,
en ur lezel he stêrioù da redek
en-dro d'al lec'h ma oa plantet
en ur gas e wazhioù-dour
etredek holl wez ar maezioù.

⁵ Gant se e oa uheloc'h he ment
egret hini an holl wez all eus ar maezioù.

Stankaat o devoa graet he skourroù,
ledanaat a rae he barroù,
gant an dourioù puilh roet dezhi.

⁶En he barradur e neizhie holl evned an neñv,
dindan he brankoù e node holl loened ar maezioù :
dindan he skeud e veze o chom broadoù niverus.

⁷Kaer e oa dre he braster, dre ledander he barradur,
o vezañ ma kase he gwrizioù etrezek dourioù puilh.

⁸Ar sedrez all ne oant ket kenkoulz o skourroù,
ar platanenned ne oant ket par o bleñchoù,
gwezenn ebet e liorz Doue ne oa kevatal he c'haerder.

⁹He graet em boa ken kenedus dre niver bras he barroù
m'o devoa gwarizi outi holl wez an Eden e liorz Doue.

¹⁰Ac'hanta, evel-henn e komz an Aotrou Doue : Peogwir en deus kemeret lorc'h gant e vent, ha douget e veg betek e-kreiz an oabl, hag uhelsavet e galon en abeg d'e vraster, ¹¹em eus roet anezhañ etre daouarn ur rener broadoù, a raio outañ hervez e fallagriez ; e zistaolet em eus.

¹²Estrañjourien eus ar re spouronusañ e-touez ar broadoù, o deus diskaret anezhañ hag astennet war ar menezioù. En holl draoniennoù eo kouezhet e vrankoù ; e varroù a zo bet brevet en holl stankennoù ar vro ; holl bobloù an douar a zo en em dennet a-zindan e skeud ha dilezet anezhañ.

¹³War e dammoù emañ o chom holl evned an neñv,
e-mesk e vrankoù e ched holl loened ar maezioù.

¹⁴Evel-se, arabat m'en em savfe en he lorc'h ur wezenn bennak bet plantet e-kichen an dourioù, na zougfe he fenn e-touez ar c'hoabr, na vefe hini ebet en em garget a zour en em uhelaet betek enno. Rak an holl a zo bet roet d'ar marv, evit mont d'ar vro dindan e-mesk mibien Adam, etrezek ar re a ziskenn er bez.

¹⁵Evel-henn e komz an Aotrou Doue : "En deiz m'eo diskennet d'ar Sheol em eus serret an islonk warnañ, stanket em eus e stêrioù ha dalc'het an dourioù bras. Teñvalaet em eus al Liban en abeg dezhañ, hag holl wez ar maezioù en abeg dezhañ o deus dizeriet. ¹⁶Gant trouz e gouezhidigezh em eus roet stroñs d'ar broadoù, pa 'm eus e laket da ziskenn d'ar Sheol gant ar re a ziskenn er poull-bez. Neuze eo bet frealzet er vro dindan holl wez an Eden, gwez kaerañ al Liban, ar re bet douret stank. ¹⁷Ha war un dro gantañ, eo diskennet er Sheol, etrezek lazhidi ar c'hleze, ar re a veze o chom dindan e skeud e-touez ar broadoù.

¹⁸Piv oa da gemend-all e gloar hag e braster, e-touez gwez an Eden, ha koulskoude out bet skoet d'an traoñ a-unan gant gwez an Eden, kaset d'ar vro dindan ! E-kreiz an dud diamdroc'h, setu te gourvezet gant lazhidi ar c'hleze ! Setu ar Faraon hag e holl sujidi, -Diougan an Aotrou Doue.»

32 Kan a gañv war Faraon.

¹ Ha neuze, en daouzekvet bloavezh, en daouzekvet miz, d'ar c'hentañ eus ar miz, e teuas din lavar an Aotrou dindan ar c'homzou-mañ : ² « Mab-den, distag ur c'han a gañv war Faraon, roue an Ejipt, hag e lavari dezhañ :

Leonig ar broadoù, kollet out,
Bez' e oas evel un aerouant er morioù,
c'hwezhañ a raes gant da zivfron,
meskañ an dour gant da dreid,
fourgasañ er froudoù bras.

³ Evel-henn e komz an Aotrou Doue :
Stegnañ a rin va roued warnout,
da dennañ a rin ermaez em c'hidell.

⁴ Da stlepel a rin war an douar,
da deurel war c'horre ar maezioù,
evit lakaat da chom warnout holl evned an neñv
ha reiñ o gwalc'h ganit da holl loened an douar.

⁵ Dilezel a rin da gig war ar menezioù
hag e leugin an traoñiennoù gant da vreinander.

⁶ Dourañ a rin an douar gant da chug,
gant da wad, war ar menezioù,
hag ar stankennoù a vo leun ganit.

⁷ Mouchañ a rin an neñv pa vougi,
teñvalaat a rin e stered,
goleiñ an heol gant koumoul,
hag al loar ne roio ket mui he sked.

⁸ An holl c'houlaouennoù o lugerniñ en neñv,
a deñvalain en abeg dit,
lakaat a rin an dic'houloù war da vro,
diougan an Aotrou Doue !

⁹ Glac'hariñ a rin kalon pobloù niverus, pa zegasin da brizonidi e-touez ar broadoù,
da vroioù n'anavezez ket. ¹⁰ Lakaat a rin da skrijañ en abeg dit pobloù niverus hag
o rouaned a gridienno gant ar spouron en abeg dit, pa lakin va c'hleze da nijal en
o enep : krenañ a raint e pep momed pep unan evit e vuhez, en deiz da gouezhidigezh.

¹¹ Rak evel-henn e komz an Aotrou Doue :
Kleze roue Babel a zeuio warnout.

¹² Dindan kleze brezelourien e lakin engroez da dud da gouezhañ,
soudarded eus ar re spontusañ e-touez ar broadoù,
gwastañ a raint lorc'hentez an Ejipt
ha kaset e vo da get holl dolpad he zud.

¹³ Tennañ a rin kuit hec'h holl chatal
a-ziwar ribl an dourioù bras ;
ne vint ket mui strafuilhet gant troad an den
na kennebeut gant karn ar chatal.

¹⁴ Neuze e lakin o dourioù da vezañ boull,
Hag e rin d'o stêrioù redek evel eoul,
-Diougan an Aotrou Doue !

¹⁵ Pa rin eus Bro Ejipt ur wastidigezh,
pa vo bet dibourc'het ar vro eus ar pezh a leugn anezhi,
pa skoin gant an holl gement a zo o chom enni,
e ouior ez eo me eo an Aotrou !»

¹⁶ Kement-mañ a zo ur c'han a gañv. Merc'hed ar broadoù en kano. Diwar-benn an Ejipt hag holl engroez he zud e vo kanet ganto ! -Diougan an Aotrou Doue !

Diskenn Faraon er Sheol.

¹⁷ Ha neuze, en daouzekvet bloavezh, d'ar pemzek eus ar miz, e teuas din komz an Aotrou dindan ar c'homzou-mañ : «¹⁸ Mab-den, hirvoud war engroezioù an Ejipt, ha kemenn dezho o diskenn etrezek ar vro dindan gant ar re a ziskenn er poull-bez, dezhi ha da verc'hed ar broadoù, ar re veurdezus.

¹⁹ Dreist da biv e oas plijus?
Diskenn, ha gourvez gant an diamdroc'hidi !

²⁰ E-mesk lazhidi ar c'hleze e kouezhint,
hag hec'h holl nerzh a yelo da get.

An harozed vras a gomzo outi
eus kreiz ar Sheol hag a lavaro :

" Da biv e oas trec'h gant da gaerder?

²¹ Diskenn, gourvez e-touez ar re ziamdroc'h, lazhidi ar c'hleze !"

²² Eno emañ Asour hag e holl vagadoù en-dro d'e vez, an holl anezho kouezhet skoet gant ar c'hleze ; ²³ lec'hiet eo bet e vez e donderioù ar poull, hag e arme en-dro d'e vez, an holl bet diskaret, skoet gant ar c'hleze, int hag a lake ar spont da ren war douar ar re vev.

²⁴ Eno emañ Elam hag e holl strolladoù en-dro d'e vez, an holl anezho kouezhet, skoet gant ar c'hleze ; diskennet int diamdroc'hidi, e bro an donderioù, int hag o devoa laketa ar spont da ren war zouar ar re vev, o deus douget warno ivez an dismegañs a zo hini ar re a ziskenn er poull. ²⁵ E-kreiz ar re lazhet eo bet graet dezhañ e c'hourvezenn gant e holl engroez en-dro d'e vez, amdroc'hidi an holl anezho bet lazhet gant ar c'hleze ; ar spont dirazo en devoa renet war zouar ar re vev, met douget o deus an dismegañs, hini ar re a ziskenn er poull. E-mesk ar re lazhet int bet laketa.

²⁶ Eno 'mañ Meshek, Toubal, hag e holl dud en-dro d'e vez, an holl anezho diamdroc'hidi bet treuztoullet gant ar c'hleze, dre m'o devoa laketa ar spont da ren war

zouar ar re vev. ²⁷ N' int ket astennet gant an harozed gouezhet gwechall-gozh, a zo diskennet er Sheol gant o armoù-brezel, e oa bet laket dindan o fenn o c'hleze, ha war o eskern o skoed-difenn, dre ma rene war zouar ar re vev ar spont rak an harozed-mañ. ²⁸ Te avat eo e-mesk diamdroc'hidi ma 'z i da gousket gant muntridi ar c'hleze.

²⁹ Eno 'mañ Edom, e rouaned hag e holl briñsed, bet laket, daoust d'o c'halonegezh, gant lazhidi ar c'hleze. Gourvezet int gant diamdroc'hidi ha gant ar re a ziskenn er poull.

³⁰ Eno 'mañ priñsed an hanternoz, an holl anezho, ha war un dro an holl Sidoniz, a zo diskennet leun a vezh a-unan gant ar re bet lazhbet ganto, daoust d'ar spouren a lake da sevel o c'hadarnded ; aet int da c'hourvez, diamdroc'hidi, gant lazhidi ar c'hleze, ha douget o deus o dismegañs, hini ar re a ziskenn er poull.

³¹ Faraon o gwelo, ha diboaniet e vo neuze e-keñver e holl dolpadoù, diougan an Aotrou Doue. ³² Dre m'en devoa laket e spouren da ren war zouar ar re vev, e vo astennet e-mesk diamdroc'hidi, gant lazhidi ar c'hleze, Faraon hag e holl engroez, diougan an Aotrou Doue !»

33 Diouganou e-pad ha goude seziz Jeruzalem.

Ar profed evel gedour.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : ² « Mab-den, komz ouzh mibien va fobl, ha lavar dezho : Pa lakan ar c'hleze da zont a-enep ur vro, ha pa gemer tud ar vro-se unan eus o zouez evit ober anezhañ ur gedour evito, ha pa wel an den-se ar c'hleze o tont a-enep ar vro ha pa son ar c'horn evit kemenn d'an dud, neuze ma klev ouzh ar c'hemenn, ha ma teu ar c'hleze d'e dapout kuit, e vo e wad war e gont e-unan ; ⁵ Rak klevet en deus son ar c'horn, ha n'en deus ket dalc'het kont eus ar c'hemenn : e wad a zo war e gont e-unan. An hini avat en devo roet keloù, hennezh en devo saveteet e vuhez. ⁶ Hogen mar chom ar gedour, o welout ar c'hleze o tont, hep seniñ ar c'horn, en doare ne vez ket roet kemenn d'an dud, ha mar deu ar c'hleze ha mar bez dilamet kuit buhez unan bennak anezho, hemañ moarvat a vo bet dilamet en abeg d'e bec'hedoù, met e wad, eo d'ar gedour e c'houlennin kont anezhañ.

⁷ Te avat, mab-den, da laket em eus da vezañ ur gedour evit tiegezh Israel ; pa glevi ur gomz eus va genou, e roi dezho kemenn eus va ferzh. ⁸ Pa lavar in d'an den fall : Den fall, sur, te zo o vont da vervel ! mar ne lavarez ket d'an den fall-se distreiñ diwar hent an droug, eñ, an den fall, a varvo en abeg d'e bec'hed, me te e c'houlennin diganit kont eus e wad. ⁹ Er c'hontrol, m'ac'h eus klasket distreiñ an den fall diwar e hent hag e lakaat da bellat dioutañ, ha mar ne ra ket, e varvo en abeg d'e bec'hed, met te az po saveteet da vuhez.»

Kirigezh personel an den dirak Doue.

¹⁰ Ha te, mab-den, lavar da diegezh Israel : Lavarout a rit kement-mañ : "Hon torfedoù hag hor pec'hedoù a zo warnomp ; emamp en abeg dezho o vreinañ, penaos e c'hellfemp bevañ?" Lavar neuze dezho : ¹¹ Dre va buhez, -diougan an Aotrou Doue,

ne c'hoantaan ket marv ar pec'her, met ma tistroio diwar e hent fall ha ma vevo. Distroit, distroit eus hoc'h hentoù fall ; perak eta klask mervel, tiegezh Israel?

¹² Ha te, mab-den, lavar da vibien va fobl : Reizhder an den reizh ne saveteo ket anezhañ en deiz e dorfed, evel fallagriezh ar fallakr ne lakaio ket anezhañ da strebotiñ d'an deiz ma tistroio eus e fallagriezh, tra ne vo ket an den reizh evit chom o vevañ en abeg d'e reizhder, en deiz ma pec'ho. ¹³ Pa lavaran d'an den reizh e chomo sur en buhez, ma c'hoarvez dezhañ avat, o fiziout en e reizhder, ober an direizhder, ne vo miret soñj eus hini ebet eus e oberoù a reizhder ; en abeg d'an direizhder en devo graet e varvo. ¹⁴ Hogen pa lavaran d'ar fallakr : "Emaout o vont da vervel sur !" mar en em zistro diouzh e bec'hed evit ober reizhder ha justis, ¹⁵ ma rent an dra roet da gred, ma rent ar pezh en deus laeret, ma kerzh hervez urzhiadurioù ar vuhez hep ober direizhder ebet ken, e chomo sur-mat en buhez, ne varvo ket. ¹⁶ Eus hini ebet eus ar pec'hedoù graet gantañ ne vo dalc'het soñj en e enep. Graet en deus ar reizh hag ar justis : sur-mat e vevo.

¹⁷ Neuze mibien va fobl a lavar : "N'eo ket reizh doare-ober an Aotrou !" Int eo ar re n'eo ket reizh o doare-ober. ¹⁸ Pa 'n em zistro an den reizh eus e reizhder evit ober an direizh, e varv en abeg d'an dra-se. ¹⁹ Ha pa 'n em zistro ar fallakr diouzh e fallagriezh evit ober reizhder ha justis, eñ neuze, en abeg d'an dra-se, a vev. ²⁰ Hag e lavarit : "N'eo ket reizh doare-ober an Aotrou !" Me avat, ho parn a rin pep unan hervez e oberoù, tiegezh Israel.»

Jeruzalem kemeret.

²¹ En unnekvet bloavezh eus hon harlu, en dekvvet miz, d'ar pemp eus ar miz, e teuas d'am c'haout un tec'had eus Jeruzalem, o lavarout din : «Ar gêr a zo kouezhet !» ²² Dorn an Aotrou a oa bet warnon en abardaez a-raok donedigezh an achapad-mañ, ha digoret en devoa din va genou a-raok dezhañ dont d'am c'haout, diouzh ar beure ; va genou en em zigoras ha ne voen ket mut ken.

Gwastidigezh ar vro.

²³ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ²⁴ Mab-den, annezidi ar rivinoù-se war zouar Israel a lavar kement-mañ "E-unan-penn e oa Abraham pa resevas ar vro-mañ en perc'henniezh, ha ni, niverus omp ! Dimp-ni eo ez eo bet roet ar vro da berc'henniezh !" ²⁵ Setu perak e lavari dezho : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Debriñ a rit ar c'hig gant ar gwad ; sevel a rit ho taoulagad war-zu hoc'h idoloù lous, skuilhañ a rit gwad ho nesañ, hag ho pefe ar vro-mañ da berc'henniezh? ²⁶ En em fiziout a rit en ho klezeier, ober a rit euzhusterioù, pep unan a saotr gwreg e nesañ, hag ar vro-mañ a berc'hennfec'h? ²⁷ Lavarout a ri dezho kement-mañ : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Dre va buhez ! Ar re a zo chomet er rivinoù a gouezho dre ar c'hleze, ar re a zo war c'horre ar maezioù a roin da voued d'al loened gouez ; ar re a zo er c'hreñvlec'hioù hag er c'hevioù a varvo gant ar vosenn. ²⁸ Ober a rin eus ar vro ur vantredigezh hag ur wastidigezh, hag e paouezo lorc'hentez he nerzh. Un dezerzh e vo menezioù Israel, hep tremeniad ebet ken. ²⁹ Hag e ouior ez eo me eo an Aotrou,

pa rin eus ar vro ur vantredigezh hag ur wastidigezh, en abeg d'an holl euzhusterioù o deus graet !

Kerse ar profed dirak difrouezh e brezegerezh.

³⁰ Ha te, mab-den, mibien da bobl a gomz diwar da benn e-harz ar mogerioù ha war dreuzoù an tiez, hag e lavaront an eil d'egile : Deut 'ta, selaouit peseurt lavar 'zo o tont digant an Aotrou ! ³¹ Ha dont a reont d'az kaout evel ma ra ar bobl en ur goazezañ dirazout evit selaou da gomzoù, met ober diouto ne reont ket, an tromplerezh a zo en o genou eo an hini a reont, diouzh c'hoantegezh o c'halon e kerzhont. ³² Setu ma-z out evito evel ur c'haner a amourustedoù, dudius e vouezh ha muziker ampart. Selaou a reont da gomzoù, kuit d'ober diouto. ³³ Pa zegouezo kement-se avat, ha setu ma teu, e c'houvezint ez eus bet ur profed en o zouez.»

34 A-enep renerien Israel.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ² Mab-den, diougan a-enep pastored Israel, diougan : lavarout a ri dezho : Mesaerien ! Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Gwa mesaerien Israel a vez o 'n em vesa o-unan. Hag-eñ n 'eo ket an tropell e tle mesa ar vesaerien? ³ En em vagañ a rit gant o laezh, en em wiskañ a rit gant o gloan, lazhañ a rit al loened lart ; met ne rit ket d'an tropell bezañ mesaet. ⁴ An dañvadez divi n'hoc'h eus ket kennerzhet, an hini glañv n'hoc'h eus ket louzaouet, an hini gloazet n'hoc'h eus ket bandennet, an hini dianket n'hoc'h eus ket degaset en-dro, an hini kollet n'hoc'h eus ket klasket, an hini a oa nerzhus hoc'h eus mestroniet warni dre nerzh ha gant rustoni. ⁵ Va deñved a zo en em strewet dre faot a vesaer, ha deut int da vezañ ur boued evit holl loened ar maezioù. ⁶ Va deñved o deus kantreet amañ hag aze, war an holl venezioù, war an holl grec'hiennoù uhel; va deñved a zo en em stlabezet war c'horre ar vro, ha n'eus den o prederiañ warno, den ebet ouzh o c'hlsk.

⁷ Setu perak, mesaerien, selaouit lavar an Aotrou : ⁸ Dre va buhez, diougan an Aotrou Doue, peogwir eo deut va deñved da vezañ ur breizhadenn, da vezañ ur boued evit holl loened ar maezioù, dre faot a vesaerien, dre n'o deus va mesaerien preder ebet gant va deñved, dre m'en em vesaent o-unan, ha ne vesaent ket va deñved, ⁹ ac'hanta, mesaerien, selaouit komz an Aotrou : ¹⁰ rak evel-henn e komz an Aotrou Doue : Mont a ran d'ober gant ar vesaerien : goulenn a rin ganto kont eus va deñved, ne lezin ket ken anezho da vesa va deñved, hag e paouezo ar vesaerien d'en em vesa o-unan. Tennañ a rin va deñved eus o genou, ha ne vint ket ken ur boued evito. ¹¹ Rak evel-henn e komz an Aotrou Doue : Setu me va-unan ! Prederiañ a rin me va-unan en-dro d'am deñved hag ober a rin ar gwelou warno. ¹² Evel ma ra ar mesaer un distremen war e zeñved d'an deiz m'en em gav e-kreiz e zeñved bet stlabezet, evel-se e rin un distremen war va deñved hag e tennin anezho eus an holl lec'hioù ma oant bet dastrewet enno en deiz ar c'houmoul hag ar malkennoù du. ¹³ O lakaat a rin da vont er-maez eus ar pobloù, hag o dastum a rin a-douez ar broioù evit o degas war o douar. Hag ober a rin dezho peuriñ war venezioù Israel, er stankennoù hag en holl chomlec'hioù ar vro. ¹⁴ E peurvanou mat e vesain anezho. War venezioù Israel e roin

dezho da zebriñ ; eno e tiskuizhint e Pradoù mat, druz e vo o feurvan war veneziou Israel.

¹⁵ Me eo an hini a vesaio va deñved, me an hini a raio dezho diskuizhañ, diougan an Aotrou Doue ! ¹⁶ An hini kollet a glaskin, an hini dianket a zegasin en-dro, an hini gloazet a vandennin, an hini glañv a gennerzhin, an hini druz ha kreñv a ziwallin ; o mesa a rin gant eeunded.

¹⁷ Evit ar pezh a sell ouzhoc'h, va deñved, evel-henn e komz an Aotrou Doue : Setu ma 'z an da varn etre dañvad ha dañvad, etre meot ha bouc'hed. ¹⁸ Hag-eñ eo re nebeut deoc'h peuriñ en ur peurvan mat pa vac'hit dindan ho treid ar peurrest eus ho peurvan? evañ dour boull, pa strafuilhit ar peurrest gant ho treid? ¹⁹ Ma rank va deñved peuriñ ar pezh o deus mac'het ho treid, hag evañ ar pezh 'zo bet strafuilhet ganto? ²⁰ Setu perak e komz evel-henn d'ar re-se an Aotrou Doue : Setu me o tont me va-unan ! Dont a ran da varn etre an dañvad lart hag an dañvad treut. ²¹ Peogwir e vountit gant ho kostez hag ho skoaz ha ma skoit gant ho kernioù an holl zeñved skuizh, betek m'ho po stlabezet anezho er-maez, ²² ez an da saveteiñ va deñved, ha ne vint ket ken ur preizh, mont a ran da varn etre dañvad ha dañvad. ²³ Lakaat a rin da sevel warno ur mesaer e-unan -penn a vesaio anezho, va servijer David ; eñ an hini o mesaio, eñ an hini a vo evito o mesaer. ²⁴ Ha me, an Aotrou, a vo evito un Doue, ha va servijer David a vo priñs en o zouez. Me, an Aotrou, eo an hini en lavar !

²⁵ Skoulmañ a rin ganto un emglev a beoc'h, lakaat a rin al loened ferv da vont da get eus ar vro ; va deñved a chomo er gouelec'h gant surentez hag a gousko er c'hoadegoù ; ²⁶ lec'hiañ a rin anezho tro-war-dro d'am c'hrec'hienn, hag ober a rin d'ar glav kouezhañ en e goulz : glaveier benniget e vezint. ²⁷ Gwez ar maeziou a roio o frouezh, hag an douar a daolo e drevad, hag e vezint en surentez en o douar. Ha gouzout a raint ez eo me an Aotrou, pa dorrin barennoù o yev ha pa dennin anezho diouzh daouarn ar re o dalc'he er sklavelezh. ²⁸ Ne vezint ket ken ur preizh evit ar broadoù, ne vezint ket ken lonket gant al loened gouez. Met e surentez e vezint o chom, hep nikun d'o zrubuilhañ. ²⁹ Lakaat a rin da sevel evito plantenoù a vo brudet o anv, ne vo ken er vro tud skrapet gant an naonegezh, ha n'o devo ken da zougen dismegañs ar broadoù. ³⁰ Hag anavezout a raint emañ-me ganto, me an Aotrou, o Doue, hag ez int-i va fobl, Tiegezh Israel, -diougan an Aotrou Doue !

³¹ C'hwi avat, va zropell, bagad deñved va feurvan, c'hwi eo an tropell a vesaan, ha me a zo ho Toue, -diougan an Aotrou Doue !»

35 Diougan all a-enep Edom.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ² Mab-den, tro da zremm a-bann etrezek Menez Seir, ha diougan a-enep dezhañ, lavarout a ri dezhañ : Evel-henn e komz an Aotrou Doue :

Setu me a-enep dit, Menez Seir !

³ Astenn a rin va dorn a-enep dit

Evit ober ac'hanout ur vantredigezh hag ur wastidigezh,

⁴Da gêrioù a lakin da vezañ rivinoù,
Ha te, ur mantr hag un dismantr e vi,
Hag anavezout a ri ez eo me eo an Aotrou !

⁵Dre m'ac'h eus maget enebiezh a viskoazh outo ha droukroet da c'halloud ar c'hleze mibien Israel en deiz o gwalleurioù, en deiz m'am eus roet ur fin d'o zorfedoù. ⁶Ac'hanta, dre va buhez, diougan an Aotrou Doue, da ziwadañ a rin ha da wad a redo war da lerc'h ; ya, peogwir ac'h eus pec'het o skuilh gwad, e redo ar gwad war da lerc'h. ⁷Ober a rin eus Menez Seir ul lec'h digenvez, ur gouelec'h, ha troc'hañ a rin kuit tremeniad ha den o tistreiñ. ⁸Leugnañ a rin da venezioù a dud lazhet ; war da dorgennoù, ez saonnennoù, ez holl stankennoù e kouezho muntridi ar c'hleze. ⁹Ober a rin ac'hanout ur rivin peurbadel, ha da gêrioù ne vint ket annezet ken, ha gouzout a reot ez eo me eo an Aotrou !

¹⁰Dre m'ac'h eus lavaret : "An div vroad, an div vro a zo din-me, mont a ran da gaout dalc'h warno", goude ma oa an Aotrou eno, ¹¹ac'hanta, dre va buhez, -diougan an Aotrou Doue, ober a rin ouzhit hervez ar gounnar hag ar warizi ac'h eus bet ez kasoni enep dezho, hag en em lakaat a rin da vezañ anavezet ennout pa varnin ac'hanout. ¹²Hag anavezout a ri em eus me an Aotrou klevet an holl gunujennoù ac'h eus distaget a-enep menezioù Israel, pa lavares : Drastet int, roet ez int dimp-ni da zebriñ ! ¹³Distaget hoc'h eus komzoù rok a-enep din ; komzoù drouk e-leizh hoc'h eus rañvet a-enep din, ha klevet em eus.

¹⁴Evel-henn e komz an Aotrou Doue :

« Pa 'n em laouenaio an douar a-bezh,
e rin ac'hanout ur mantr.

¹⁵Evel m'ac'h eus kemeret joa dirak hêrezh tiegezh Israel
pa'z eo bet gwastet, evel-se e rin dit :
Drastet e vi, Menez Seir, evel Edom en e bezh,
hag e vo gouezet ez eo me eo an Aotrou !»

36 Diougan diwar-benn Menezioù Israel.

¹«Ha te, Mab-den, diougan evit Menezioù Israel, lavarout a ri : Menezioù Israel, selaouit lavar an Aotrou : ²Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Peogwir en deus lavaret an enebour a-enep deoc'h : A ! Drastet da viken, setu int dindan hon perc'henniezh ! ³Ac'hanta, diougan, lavarout a ri : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : o vezañ ma-z oc'h bet gwastet ha flastret a bep tu, en doare ma-z oc'h deut da vezañ perc'henniezh ar broadoù all, ha ma-z oc'h deut da vezañ danvez klakennerezh ha droukkomzoù an dud, ⁴ac'hanta, Menezioù Israel, selaouit lavar an Aotrou Doue : Evel-henn e komz an Aotrou Doue d'ar menezioù ha d'an torgennoù, d'ar stankennoù ha d'an traoniennnoù, d'ar rivinoù digenvez ha d'ar c'hêrioù dilezet deuet da vezañ ur preizh hag un danvez a c'hoap evit ar broadoù all diwar dro, ⁵ac'hanta, evel-henn e komz an Aotrou Doue : Ya, en tan va gwarizi e komzin a-enep d'ar broadoù all-se ha da Edom a-bezh, int hag o deus laket o c'hraban war va bro, levez vras en o c'halon ha disprizañs en o ene, evit he ferc'hennañ hag he freizhata.

⁶ Setu perak diougan evit douar Israel : lavarout a ri d'ar menezioù ha d'an torgennoù, d'ar stankennoù ha d'an traoniennoù : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Em gwarizi hag em fulor e komzan, dre m'hoc'h eus douget dismegañs ar broadoù ; ⁷setu perak e komz evel-henn an Aotrou Doue : Sevel a ran va dorn, en touiñ a ran : ar broadoù a zo en-dro deoc'h eo int-i a zougo o dismegañs. ⁸ C'hwi avat, Menezioù Israel, c'hwi a daolo ho skourradur hag a zougo ho frouezh evit va fobl Israel ; rak dont a raint en-dro prestik. ⁹ Setu ma teuan d'ho kaout, ma 'n em droan etrezek ennoc'h : labouret e viot, hadet e vo ennoc'h. ¹⁰ Liesaat a rin warnoc'h an dud, holl diegezh Israel : annezet e vo ar c'hêrioù hag adsavet ar rivinoù. ¹¹ Liesaat a rin warnoc'h an dud hag al loened, kreskiñ a ray o niver ha teurel frouezh ; ho lakaat a rin da vezañ annezet evel en ho stad a wechall-gozh, ha vad a rin deoc'h muioc'h eget en amzerioù kent ; ha gouzout a reot ez eo me eo an Aotrou ! ¹² Lakaat a rin an dud da vont-dont, va fobl Israel warnout, douar Israel, kemer a raint perc'henniezh warnout, ha dont a ri da vezañ o hêrezh, ha ne c'hoarvezo ket ken dit-te o lakaat da goll o bugale. ¹³ Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Peogwir e vez lavaret diwar da benn : Un debrer tud ez out, laket ac'h eus da vroad da goll he bugale, ¹⁴ ac'hanta, ne zebri ket ken an dud, ne denni ket ken digant da vroad he bugale, diougan an Aotrou Doue ! ¹⁵ Ne roin ket ken dit klevout kunujennerezh ar broadoù all, ne zougi ket ken disprizañs ar pobloù, ha ne laki ket ken da vroad da goll he bugale, diougan an Aotrou Doue !»

¹⁶ Lavar an Aotrou Doue a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : ¹⁷ « Mab-den, pa oa tiegezh Israel o chom war e zouar en deus e saotret gant e vuhezegezh hag e oberoù ; o buhezegezh a oa dirazon evel dic'hlanded mizioù ur plac'h. ¹⁸ Neuze em eus skuilhet warno va c'hounnar, en abeg d'ar gwad o deus skuilhet war ar vro hag en abeg d'an idoloù euzhus o deus laket dic'hlan o bro ganto. ¹⁹ O stlabezet em eus e-touez ar broadoù, o dastrewet em eus e-mesk ar pobloù. O barnet em eus hervez o buhezegezh hag hervez o oberoù.

²⁰ Degouezhet e-touez ar broadoù ma oant aet en o metoù, o deus disakret va anv santel en ur lakaat da lavarout diwar o fenn : "Pobl an Aotrou ez int, eus e vro e teuont !" ²¹ Met truez am eus bet ouzh va anv santel bet disakret gant tiegezh Israel e-touez ar broadoù ma oant aet en o metoù. ²² Setu perak, lavar da diegezh Israel : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : N'eo ket en abeg deoc'h e ran ar pezh a ran, tiegezh Israel, met en abeg d'am anv santel hoc'h eus dizenoret e-touez ar broadoù ma-z oc'h aet en o metoù.

²³ Santelaat a rin va anv meur bet dizenoret e-touez ar broadoù hoc'h eus disakret anezhañ en o metoù ; hag e ouio ar broadoù ez eo me eo an Aotrou, -diougan an Aotrou Doue, pa 'n em ziskouezin santel drezoc'h d'o daoulagad-int.

²⁴ Hoc'h adkemer a rin a-douez ar broadoù,
hoc'h advodañ a rin a-douez an holl vroioù
evit hoc'h addegas war ho touar.

²⁵ Skuilh a rin warnoc'h un dour glan,
ha glan e vezot ;
eus hoc'h holl loustonioù,
eus hoc'h holl idoloù hudur e naetain ac'hanoc'h.

²⁶ Reiñ a rin deoc'h ur galon nevez,
ur spered nevez a lakin en ho kreiz ;
tennañ a rin eus ho korf ho kalon-vaen
evit reiñ deoc'h ur galon-gig.

²⁷ Va Spered a lakin en ho kreiz,
hag e rin deoc'h kerzhout em divizadurioù,
mirout ha seveniñ va reoliadurioù.

²⁸ Chom a reot er vro am eus roet d'ho tadoù ;
c'hwi a vo va fobl, ha me a vo ho Toue.

²⁹ Ho tieubiñ a rin eus hoc'h holl loustonioù. Gervel a rin an ed hag e lakaat a rin da fonnusaat, ha ne rin ket ken d'an naonegezh dont warnoc'h. ³⁰ Lakaat a rin da fonnusaat frouezh ar gwez ha trevadoù ar parkeier, evit na resevot ket ken dismegañs an naonegezh a-berzh ar broadoù. ³¹ Soñj ho po eus ho puhezgezh fall, eus hoc'h oberoù divat, en doare m'ho po heug ganeoc'h hoc'h-unan en abeg d'ho pec'hedoù ha d'hoc'h euzhusterioù. ³² N'eo ket abalamour deoc'h-c'hwi e rafen ar pezh a ran -diougan an Aotrou Doue ! - en gouezit mat ! bezit mezhek gant hoc'h oberoù, tiegezh Israel !

³³ Evel-henn e komz an Aotrou Doue : D'an deiz ma naetain ac'hanoc'h eus hoc'h holl bec'hedoù, e lakin ar c'hêrioù da vezañ annezet hag ar rivinoù da vezañ adsavet ; ³⁴ an douar gwastet a vo labouret, goude bezañ bet ur mantr da zaoulagad an holl dremenerien. ³⁵ Lavaret e vo : An douar-se bet gwastet a zo evel ul liorz eus an Eden, hag ar c'hêrioù dismantret, gwastet ha rivinet, a zo mogeriet hag annezet. ³⁶ Hag ar broadoù chomet en-dro deoc'h a ouio ez eo me an Aotrou am eus adsavet ar pezh a oa diskaret, adplantet ar pezh a oa drastet. Me, an Aotrou, am eus komzet hag en ober a rin.

³⁷ Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Ha kement-mañ c'hoazh a roin diwar bedenn tiegezh Israel : o lakaat a rin da fonnusaat evel un tropellad a dud. ³⁸ Evel un tropellad a loened gouestlet d'ar sakrifisoù, evel un tropellad strollet e Jeruzalem gant ar gouelioù meur, evel-se en em leunio ar c'hêrioù dismantret gant un tropellad a dud ; hag e vo gouezet ez eo me eo an Aotrou !»

37 Gweledigezh an eskern disec'het.

¹ Dorn an Aotrou a voe warnon, ha dre e Spered, an Aotrou am degasas e kreiz un draonienn, leun a eskern e oa. ² Va lakaat a reas da dremen en o c'hreiz a-dreuz hag a-hed, ha setu ma oant stank-meurbet war c'horre an draonienn, hag int-i disec'het naet. ³ Hag e lavaras din : « Mab-den, an eskern-se hag-eñ e c'hellfent advevañ? » Respont a ris : « Aotrou Doue, te a oar ! » ⁴ Lavarout a reas din : « Diougan war an eskern-se.

Lavarout a ri dezho : Eskern disec'het, selaouit lavar an Aotrou ! ⁵ Evel-henn e komz an Aotrou Doue d'an eskern-mañ : Setu ma-z an da gas ennoc'h ur spered ha bevañ a reot. ⁶ Lakaat a rin nervennoù warnoc'h, sevel a rin kig warnoc'h, astenn a rin kroc'hen warnoc'h, lakaat a rin ennoc'h ur spered ha bevañ a reot ; ha gouzout a reot ez eo me eo an Aotrou !» ⁷ Diouganañ a ris evel ma oa bet gourc'hemennet din, hag un trouz a voe e-pad ma tiouganen, ha goude-se un tourni, an eskern o tostaat an eil ouzh egile. ⁸ Sellout a raen, ha setu ma oa nervennoù warno, kig a oa savet, kroc'hen a oa en em astennet warno d'o goleñ ; met ne oa ket a spered enno. ⁹ Ha lavarout a reas din : «Diougan d'ar spered, diougan, mab-den, lavarout a ri d'ar spered ; evel-henn e komz an Aotrou Doue : Eus ar pevar avel, deus, spered, c'hwezh war an dud varv-mañ mac'h advevint !» ¹⁰ Diouganañ a ris evel m'en devoa gourc'hemennet din, hag ec'h antreas enno ar spered ; adkavout buhez a rejont, ha sevel a rejont en o sav war o zreid : un armead vras, divent !

¹¹ Lavarout a reas din : «Mab-den, an eskern-se eo tiegezh Israel. Setu int o lavarout : "Disec'het eo hon eskern hag aet da get eo hon esper ; rasket omp kuit !" ¹² Setu perak diougan, lavarout a ri dezho : Evel-henn e komz an Aotrou Doue ! Setu ma tigoran ho pezioù ; ho lakaat a rin da sevel er-maez eus ho pezioù, o va fobl, hag ho tegas a rin war zouar Israel. ¹³ Ha gouzout a reot ez eo me eo an Aotrou, pa zigorin ho pezioù ha pa lakin ac'hanoc'h da sevel er-maez eus ho pezioù, o va fobl ! ¹⁴ Lakaat a rin va spered ennoc'h hag advevañ a reot, hag ho tiazezañ a rin war ho touar, ha gouzout a reot ez eo me eo an Aotrou. Komzet em eus ha graet em eus, -diougan an Aotrou Doue.»

Adstrollidigezh Israel ha Youda.

¹⁵ Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : « ¹⁶ Ha te, mab-den, pourchas dit un tamm koad ha skriv warnañ : Youda ha mibien Israel kevredet gantañ. Ha goude-se, kemer un tamm koad all, ha skriv warnañ : Yozef hag holl diegezh Israel kevredet gantañ. ¹⁷ Tosta goude-se an eil ouzh egile evit ober un hevelep tamm, na vint ken nemet un tamm ez torn. ¹⁸ Ha pa lavaro dit mibien da bobl : "Hag-eñ ne ziskouezi ket dimp petra dalv evidout da lavarout?" ¹⁹ Lavar dezho : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Setu ma-z an da gemer koad Yozef hag a zo e dorn Efraim a-unan gant meuriadoù Israel kevredet gantañ, evit o lec'hiañ ouzh koad Youda ; ober a rin anezho un hevelep tamm koad, hag e vint unan em dorn. ²⁰ Ra vo ez torn dindan o daoulagad an tammoù koad az po skrivet warno.

²¹ Ha lavar dezho : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Setu ma-z an da gemer mibien Israel eus a-douez ar broadoù ma oant aet en o zouez ; o dastum a rin a bep tu hag o addegas war o douar. ²² Ober a rin anezho ur bobl unan er vro, war venezioù Israel, hag an hevelep roue a vo roue an holl ; ne vezint ket ken div vroad, ne vezint ket ken disrannet e div rouantelezh. ²³ N'en em saotrint ket ken gant o idoloù lous, o lastezioù hag o zorfedoù. O dieubiñ a rin eus an holl disfealderioù o deus pec'het ganto, o glanaat a rin ; int a vezo va fobl, ha me a vo o Doue.

²⁴Ha va servijer David a vo roue warno ; ne vo evito holl nemet ur mesaer hepken. Kerzhout a raint em reoliadurioù, mirout a raint va urzhiadurioù hag o seveniñ. ²⁵Chom a raint war an douar am eus roet d'am servijer Yakob, an hini ma oant o chom o zadoù warnañ. Chom a raint warnañ, int hag o mibien, ha mibien o mibien da virviken. Ha David, va servijer, a reno warno da virviken. ²⁶Skoulmañ a rin ganto ur gevredelzh a beoc'h, ur gevredelzh peurbadel ganto. O lakaat a rin da liesaat, hag e lakin va santual en o zouez, da viken. ²⁷A-us dezho e vo va chomadur; o Doue e vin-me hag int a vo va fobl. ²⁸Hag e c'houvezo ar broadoù eo me eo an Aotrou a santela Israel, pa vo va santual en o c'hreiz, da viken.»

38 A-enep Gog, roue Magog.

¹Lavar an Aotrou a zeuas din dindan ar c'homzoù-mañ : ²« Mab-den, tro da sell a-bann war-zu Gog, eus bro Magog, uhelbriñs Meshek ha Toubal, ha diougan a-enep dezhañ ; ³lavarout a ri : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Mont a ran a-enep dit, Gog, uhelbriñs Meshek ha Toubal. ⁴Ober a rin dit distreiñ, lakaat a rin krogou ez karvanoù, ober a rin dit mont er-maez da vrezeliañ, te ha da holl armead, kezeg ha marc'hegerien, gwisket splann an holl anezho, strollad niverus gant skoedoù ha tarzherien, an holl oc'h embreger ar c'hleze. ⁵Persed, Koushiz, tud Bro-Bout, gant tarzherien ha skoedoù an holl anezho. ⁶Gomer hag e holl strolladoù-soudarded, pobloù niverus ganit-te. ⁷Bez prest, bez pare, te hag an holl armead a zo en em vodet en-dro dit, hag en em gempenn d'am servijañ. ⁸En heuliad ar bloavezhioù ez i etrezek ur vro a-enep ur vroad ma vo bet he zud en em dennet eus ar c'hleze, bet adstrollet eus a greiz pobloù e-leizh war venezioù Israel chomet dalc'hmat da vezañ ur gouelec'h. Ha bet tennet eus ar pobloù, e chomint holl en surentez. ⁹Sevel a ri evel ur gorventenn, dont a ri evel ur valkenn evit goleiñ ar vro, te, da holl strolladoù a soudarded, ha pobloù e-leizh ganit.

¹⁰Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Neuze, en deiz-se e savo soñjoù ez kalon gant mennadoù ha divizoù drouk. ¹¹Lavarout a ri : Sevel a rin a-enep ur vro digor he c'hêrioù, dont a rin a-enep tud sioul o chom en surentez, an holl anezho oc'h annezhañ kêrioù hep moger, na morailh, na dorjoù. ¹²Dont a rin evit skrapañ dibourc'hioù, evit dastum preizhadur, dre addegas va dorn war ar rivinoù adpoblet, war ur bobl advodet eus a-douez ar broadoù, oc'h ober war-dro he zropelloù hag he madoù en ur chom war vegal an douar. ¹³Sheba, Dedan, kenwerzhourien hag e holl drokerien a lavaro dit : "Hag-eñ eo evit skrapañ dibourc'hioù e teuez? Hag-eñ eo evit dastum preizhadur ac'h eus bodet da strolladoù soudarded, evit sammañ ganit aour hag arc'hant, evit dilemel tropelloù ha madoù, evit skrapañ pourvezioù e-leizh?"

¹⁴Setu perak diougan, mab-den, lavarout a ri da Gog : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Hag-eñ n'eo ket gwir e savi a-daol-trumm en deiz-se, pa vo va fobl Israel o chom en surentez? ¹⁵Dont a ri eus al lec'h ma chomez ennañ, eus donderioù an hanternoz, te ha pobloù e-leizh ganit, an holl ac'hanoc'h o varc'hegañ kezeg, tolpad bras, armead niverus. ¹⁶Sevel a ri a-enep va fobl Israel evel ur valkenn evit goleiñ ar vro. En heuliad an deizioù ez eo e lakin ac'hanout da zont a-enep va bro, ma vin

anavezet gant ar broadoù, pa 'm bo drezout en em ziskouezet santel dirak o daoulagad, o Gog !

¹⁷ Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Hag-eñ n'out ket an hini am eus komzet diwar e benn en deizioù diagent, dre vinistrerezh va servijerien, profeded Israel, o deus diouganet en deizioù-se, e-pad bloavezhioù, e lakfen ac'hanout da zont enep dezho?
¹⁸ Ha neuze, en deiz-se, en deiz ma teuo Gog war zouar Israel, diougan an Aotrou Doue, e savo va fulor em fri. ¹⁹ Em gwarizi, e tan va buanegezh, en lavarout a ran, ya, en deiz-se e vo krenadeg vras war zouar Israel. ²⁰ Krenañ a raio dirazon pesked ar mor, evned an neñv ha loened ar maezioù, an holl ramperien o ruzañ war an douar, hag an holl dud a zo war c'horre an tir. Ar menezioù a gouezho en o foull, an tornaodoù a zisac'ho, hag an holl vogerioù a gouezho d'an traoñ. ²¹ Gervel a rin a-enep dezhañ spontoù a bep seurt, diougan an Aotrou Doue, kleze an eil a droio enep kleze e vreur. ²² Antren a rin e bardedigezh gantañ dre ar vosenn ha dre ar gwad ; glav-beuz, mein-kazarc'h, tan ha soufr a lakin da c'hlaviañ warnañ, war e strolladoù soudarded ha war ar pobloù niverus a zo gantañ. ²³ En em ziskouez a rin bras ha santel, hag en em roin da anavezout da zaoulagad broadoù e-leizh ; ha gouzout a raint ez eo me eo an Aotrou.»

39 A-enep Gog : eil diougan.

¹ «Ha te, mab-den, diougan a-enep Gog, lavarout a ri : Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Setu me o vont a-enep dit, Gog, uhelbriñs Meshek ha Toubal. ² Da zistreiñ a rin, da ren a rin, ober a rin dit sevel eus donderioù an hanternoz ha da lakaat a rin da zont war venezioù Israel. ³ Skeiñ a rin kuit da wareg eus da zorn kleiz, ha da viroù eus da zorn dehoù a stlapin d'an douar. ⁴ War venezioù Israel e kouezhi, te, da holl strolladoù-soudarded, hag ar pobloù a zo ganit. D'an evned-preizh, d'an holl askelleien, ha da loened ar maezioù e roin ac'hanout da zebriñ. ⁵ War c'horre ar maezioù e kouezhi, rak me en lavar, diougan an Aotrou Doue ! ⁶ Kas a rin an tan e Magog ha war ar re a zo o chom en inizi en o surentez ; ha gouzout a raint ez eo me eo an Aotrou ! ⁷ Va anv santel a roin da anavezout e-kreiz va fobl Israel, ha ne lezin ket ken dizenoriñ va anv santel, hag e c'houvezo ar broadoù ez eo me an Aotrou a zo santel en Israel ! ⁸ Setu kement-se o tont, emañ o tont da vezañ, diougan an Aotrou Doue, an deiz-se am eus komzet diwar e benn. ⁹ Neuze ez aio er-maez annezidi kêrioù Israel evit ober tan, un tantad gant armoù, skoed ha tarzhoù, gwareg ha biroù, horzh ha goaf, un tantad hag a bado e-pad seizh vloaz. ¹⁰ Ne vo ket da zegas warnañ koad dastumet er maezioù, ne vo ket ret troc'hañ er c'hoadoù, rak gant an armoù e vo graet tan. Dibourc'hañ a raint ar re o dibourc'he, preizhata a raint ar re o freizhatae, -diougan an Aotrou Doue !

¹¹ Neuze, en deiz-se, e roin da C'hog ul lec'h evit e vez en Israel, traonienn an Abarim, e reter ar mor, un draonienn hag a stank an hent d'an dremenidi. Eno e vo beziet Gog hag e holl engroez, hag anvet e vo : Traonienn Hamon-Gog (Traonienn Engroez-Gog). ¹² Tiegezh Israel eo an hini o douaro, evit puraat ar vro, e-pad seizh mizvezh. ¹³ An holl dud eus ar vro o douaro, hag un titr a enor e vo se evito, en deiz

ma tisklerin va gloar, diougan an Aotrou Doue ! ¹⁴ Lakaat e vo a gostez gwazed a vo karget en un doare padus da vont-dont dre ar vro evit douarañ ar re a vo chomet war c'horre an douar, evit glanaat ar vro ; e-pad seiz mizvezh e talc'hint da furchal. ¹⁵ Pa vo o vont-dont dre ar vro ar re a dle tremen drezi, ha pa welo unan anezho eskern un den, e planto ur baluc'henn e-kichen, betek ma vint douaret gant an toullerien-bezioù e traonienn Hamon-Gog. ¹⁶ Hamona a vo anv ar Gêr e-kichen. Ha glanaet e vo ar vro.

¹⁷ Ha te, mab-den, evel-henn e komz an Aotrou Doue Lavar da holl evned a bep seurt ha d'an holl loened eus ar maezioù : En em vodit ha deuit, en em zastumit a bep tu evit va sakrifis, an hini a aberzhan evidoc'h, ul lidlazhadeg vras war venezioù Israel ; debriñ a reot kig hag evañ a reot gwad. ¹⁸ Kig ar vrezelourien gadarn eo an hini a zebrot, gwad priñsed an douar eo an hini a evot : meot, ein, bouc'hed, koleed, an holl anezho bet lartaet e Basan. ¹⁹ Debriñ a reot ho kwalc'h a zruzoni, evañ a reot gwad betek mezviñ, gant va sakrifis, an hini am eus aberzhet evidoc'h. ²⁰ Ho kwalc'h ho po ouzh va zaol a roñseed hag a gezeg-kirri, a soudarded kadarn hag a bep seurt tud a vrezel, -diougan an Aotrou Doue !

Klozadur.

²¹ Diazezañ a rin va gloar e-touez ar broadoù, hag an holl vroadoù a welo va bardedigezh sevenet ha va dorn laket warno. ²² Tiegezh Israel a ouio, adal an deiz-se hag a-c'houdevezh, ez on me, an Aotrou, e Zoue.

²³ Ar broadoù a ouio ez eo en abeg d'e bec'hed ez eo bet harluet Tiegezh Israel, dre ma-z int bet disfeal din ; kuzhet em eus neuze va dremm outo, hag o laket em eus etre daouarn o enebourien, hag holl ez int kouezhet dre ar c'hleze. ²⁴ Graet em eus ganto hervez o dic'hlanded hag hervez o zorfedoù, ha kuzhet em eus va dremm outo.

²⁵ Setu perak e komz evel-henn an Aotrou Doue : Mont a ran bremañ da gemmañ planedenn Yakob : truez am bo ouzh holl diegezh Israel, ha gwarizi am bo e-keñver va anv santel. ²⁶ Ankouaat a raint o dismegañs hag an holl disfealded o deus embreget em c'heñver, pa vint o chom en surentez war o douar hep den d'o zrubuilhañ. ²⁷ Pa zegasin anezho en-dro eus a-douez ar pobloù ha pa advodin anezho eus a-douez broioù o enebourien, en em ziskouezin santel en o zouez da zaoulagad broadoù niverus. ²⁸ Gouzout a raint eo me an Aotrou eo o Doue, pa adstrollin anezho war o douar goude bezañ o harluet e-touez ar broadoù, ha pa ne lezin du-hont hini ebet anezho. ²⁹ Ne guzhin ket ken va dremm outo, dre m'am bo skuilhet va spered war diegezh Israel, diougan an Aotrou Doue !»

40 An Templ da-zont : digoradur d'ar weledigezh.

¹ Er pempvet bloavezh warn-ugent eus hon harlu, e deroù ar bloaz, d'an dek eus ar miz, pevarzek vloaz goude d'ar Gêr bezañ ket distrujet, d'an deiz-se end-eeun e voe dorn an Aotrou warnon, ha va c'has a reas du-hont. ² Dre weledigezhioù doueel e kasas ac'hanon da vro Israel, ha va lakaat a reas war ur menez uhel-meurbet, warnañ evel savadurioù ur gêr ouzh ar c'hreisteiz. ³ Va degas a reas du-hont, ha setu ma oa un den a oa e arvez evel arvez an arem ; ur gordennig lin a oa en e zorn, a-unan gant ur

vazh-vuzuliañ ; hag en em zerc'hel a rae ouzh an nor. ⁴ An den a lavaras din : « Mab den, sell gant da zaoulagad ha selaou gant da zivskouarn, ha taol evezh kaer ouzh kement ez an da ziskouez dit, rak degaset out bet amañ evit ma vo diskouezet dit ; ha kement a weli, en ro da anaout da diegezh Israel.»

Ar voger-dro.

⁵ Ha setu ma oa ur voger en diavaez eus an Ti, tro-war-dro, hag en dorn an den ur vazh-vuzuliañ he devoa c'hwec'h ilinad eus un ilinad ordinal hag ur palvad. Muzuliañ a reas tevder ar savadur : ur vazhad, hag an uhelder, ur vazhad.

Al leurenn diavaez : Porched ar reter.

⁶ Mont a reas etrezek an nor a sko war-zu ar reter : pignat a reas gant an diri hag e vuzulias treuzoù ar porched ur vazhad a zonder. ⁷ Pep logell : ur vazhad a hed, ur vazhad a led ; pep pilher etre al logelloù, pemp ilinad, treuzoù ar porched eus tu pondalez ar porched war-zu an diavaez, ur vazhad. ⁸ Muzuliañ a reas pondalez ar porched : eizh ilinad ; ⁹ bilheroù : daou ilinad ; pondalez ar porched a yae war-zu an diabarzh. ¹⁰ Logelloù Porched ar Reter a oa teir anezho a bep tu, an hevelep ment gant o zeir ; hag ar pilheroù ivez o devoa an hevelep ment a bep tu. ¹¹ Muzuliañ a reas led antre ar porched : dek ilinad ; hag hed ar porched : trizek ilinad. ¹² Ur gloued dirak pep logell : un ilinad dezhi a bep tu. Pep logell he devoa c'hwec'h ilinad eus un tu ha c'hwec'h ilinad eus an tu all. ¹³ Muzuliañ a reas ar porched adalek foñs ul logell betek foñs al logell a-dal, al ledander a oa pemp ilinad warn-ugent. ¹⁴ Muzuliañ a reas an trepas : ugent ilinad ; ouzh trepas ar porched e oa stok al leur tu ha tu. ¹⁵ Eus an eil penn diavaez eus ar porched betek ar penn all diabarzh eus trepas ar porched : hanterkant ilinad. ¹⁶ Prenestroù klouedet a oa war al logelloù hag o filheroù, e diabarzh ar porched tro war dro ; hevelep tra evit an trepas, prenestroù a oa tro war dro, hag ouzh ar pilheroù gwez-palmez.

Al leur diavaez.

¹⁷ Va bleniañ a reas war-zu al leur-diavaez ; ha setu ma oa salioù hag ur pavezadur tro-zro d'al leur ; tregont sal war ar pavezadur-se. ¹⁸ Ar pavezadur a bep tu d'ar porchedoù a oa ken ledan ha donder ar porchedoù o-unan : ar pavezadur-traoñ ez eo. ¹⁹ Muzuliañ a reas hed al leur, adal ar porched traoñ betek al leur diabarzh, en ur vont eus an diavaez, kant ilinad er Sav-heol hag en Hanternoz.

Porched an hanternoz.

²⁰ Evit ar porched troet war-zu an hanternoz el leur diavaez, e vuzulias an hed hag al led anezhañ. ²¹ E logelloù e oa teir anezho a bep tu ; e bilheroù hag e bondalez o devoa an hevelep muzulioù hag ar porched kentañ : hanterkant ilinad a hed ha pemp warn-ugent a led. ²² E brenestroù, e drepas, e balmezenned o devoa an hevelep muzulioù ha re ar porched digor war ar Sav-heol. Seizh pazenn a zo evit pignat betek ennañ ha betek ar pondalez war-zu an diabarzh. ²³ Un nor a oa war al leur diabarzh, a-dal da borched an hanternoz, evel evit porched ar Reter. Muzuliañ a reas an hed eus un nor d'eben, kant ilinad.

Porched ar C'hreisteiz.

²⁴ Va bleniañ a reas war-zu ar c'hreisteiz : ur porched a oa war-zu ar c'hreisteiz ; muzuliañ a reas al logelloù, ar pilheroù, an trepas, an hevelep muzulioù o devoa. ²⁵ Ar porched hag e drepas o devoa prenestroù tro-zro, heñvel ouzh ar prenestroù all : hanter-kant ilinad a hed, ha pemp warn-ugent a led, ²⁶ un diri gant seizh pazenn da vont en trepas a-dal, ur balmezenn a oa a bep tu war e bilheroù. ²⁷ Al leur diabarzh he devoa ivez un hor war-zu ar c'hreisteiz ; muzuliañ a reas an hed eus un nor d'eben, war-zu ar c'hreisteiz : kant ilinad.

Al leur diabarzh hag he dor kreisteiz.

²⁸ Va bleniañ a reas goude-se d'al leur diabarzh, dre he dor kreisteiz ; ha muzuliañ a reas ar porched kreisteiz, an hevelep muzulioù en devoa. ²⁹ E logelloù, e bilheroù hag e drepas o devoa an hevelep muzulioù ; prenestroù en devoa tro-war-dro; e vuzulioù a oa hanter-kant ilinad a hed, ha pemp ilinad warn-ugent a led. ⁽³⁰⁾ ³¹ Skeiñ a rae e drepas war al leur diavaez. Palmezenned a oa ouzh e bilheroù, hag un diri a eizh pazenn en devoa.

Porched ar Reter.

³² Va bleniañ a reas war-zu ar porched o skeiñ war ar Sav-heol, ha muzuliañ a reas ar porched. An hevelep muzulioù hag ar re all en devoa. ³³ E logelloù, e bilheroù, hag e drepas o devoa an hevelep muzulioù hag ar re all. Prenestroù en devoa tro-war-dro, evel e drepas. Ha muzuliañ a rae hanter-kant ilinad a hed, ha pemp ilinad warn-ugent a led. ³⁴ E drepas a skoe ouzh e bilheroù eus an eil tu hag egile, hag un diri eizh pazenn dezhañ.

Porched an hanternoz.

³⁵ Va c'has a reas etrezek porched an hanternoz hag e vuzuliañ a reas : an hevelep muzulioù hag ar re all en devoa : ³⁶ e logelloù, e bilheroù hag e drepas. Prenestroù en devoa tro-zro. Ha muzuliañ a rae hanter-kant ilinad a hed, ha pemp ilinad warn-ugent a led. ³⁷ E drepas a zigore war al leur diavaez. Palmezenned en devoa ouzh e bilheroù eus an eil tu hag egile, hag un diri a eizh pazenn.

Ar salioù stag ouzh ar porchedoù.

³⁸ Ur sal a oa o tigeriñ war drepas ar porchedoù. Eno e veze gwelc'het an holloskadoù. ³⁹ Hag e trepas ar porched e oa div daol eus an eil tu ha div eus an tu all, evit lazhañ warno an holloskadoù, an aberzhad evit ar pec'hed hag an aberzhad evit dic'haouiñ. ⁴⁰ E-kichen an trepas, er-maez, en ur vont war-zu an nor d'an hanternoz e oa div daol, ha war an tu all e-keñver trepas an nor, div daol ; ⁴¹ peder daol eus un tu ha peder daol eus an tu all eus ar porched, ar pezh a zo eizh taol ma veze lazhet warno ar sakrifisoù. ⁴² Peder daol a oa c'hoazh evit an holloskadoù, e maen-benerezh un ilinad hanter a hed da bep unan, un ilinad hanter a led hag un ilinad a uhelder da bep hini, ma veze laket warno ar binvioù o servijout da lazhañ an holloskadoù hag an aberzhadoù. ⁴³ Garanou eus ur palvad a ledander a oa kempennet en diabarzh tro-zro. War an taolioù-se e veze laket kig ar profadennoù.

⁴⁴ Va c'has a reas d'al leur diabarzh ; div sal a oa el leur diabarzh, unan war gostez porched an hanternoz hag a selle war-zu ar c'hreisteiz, hag un all war gostez porched ar c'hreisteiz hag a selle war-zu an hanternoz. ⁴⁵ Ha lavarout a reas din : «Ar sal-se o sellout ouzh ar c'hreisteiz a zo evit ar veleien oc'h ober gward war an Ti, ⁴⁶ hag ar sal o sellout ouzh an hanternoz a zo evit ar veleien o servijañ ouzh an aoter, mibien Sadok, ar re eus a-douez mibien Levi, a dosta ouzh an Aotrou evit e servijañ.»

Al leur diabarzh.

⁴⁷ Muzuliañ a reas al leur : kant ilinad a hed he devoa, ha kant ilinad a led, en karrez, hag an aoter a oa dirak an Ti.

Trepas an Ti.

⁴⁸ Va degas a reas da drepas an Ti, ha muzuliañ a reas ar pilheroù, pemp ilinad a bep tu ; ha goude-se ledander an nor, pevarzek ilinad, ha skoroù an nor, tri ilinad a bep tu. ⁴⁹ Hed an trepas a oa ugent ilinad, hag e led a oa daouzek ilinad. Dek pazenn a oa evit pignat betek ennañ, ha kolonnenoù a oa e-kichen ar pilheroù, unan eus an eil tu, unan eus an tu all.

41 Sal-diabarzh an Templ.

¹ Va degas a reas e-barzh ar sal, ha muzuliañ a reas he filheroù : c'hwec'h ilinad a led war un tu ha c'hwec'h ilinad a led war an tu all. ² Ledander an nor a oa dek ilinad. Harpelloù an nor a oa dezho pemp ilinad eus un tu ha pemp ilinad eus an tu all. Muzuliañ a reas he hed : daou-ugent ilinad he devoa hag he ledander ugent ilinad.

Ar santual.

³ Mont a reas en diabarzh, hag e vuzulias pilher an nor, daou ilinad, ha goude-se an nor, c'hwec'h ilinad, ha ledander harpelloù an nor, seizh ilinad. ⁴ Muzuliañ a reas e hed, ugent ilinad, hag e ledander, ugent ilinad, adalek ar sal. Ha lavarout a reas din : «Amañ 'mañ ar Santual santel-meurbet !»

Ar c'hambroù war ar c'hostezioù.

⁵ Muzuliañ a reas mur an Ti, c'hwec'h ilinad. Ledander ar c'hambroù war ar c'hostez, pevar ilinad tro-war-dro d'an Ti. ⁶ Ar c'hambroù kempennet an eil a-us d'eben a oa tregont anezho war deir regennad. Antren a raent e-barzh ur voger a oa bet aozet en dro d'an Ti evit ar c'hambroù-se ; rak n'antrent ket e-barzh moger an Ti. ⁷ Ledander diabarzh ar c'hambroù a greske eus un estaj d'egile, bep ma veze pignet, dre ma tigreske ledander ar voger ; setu perak e kreske ledander an diabarzh ez-krec'h ; eus an traoñ e veze pignet d'an trede solieradur dre an hini kreiz. ⁸ Gwelout a ris tro-war-dro d'an Ti ur savenn : diazezoù ar c'hambroù-kostez ; muzuliañ a raent, ur vazhad a-bezh, c'hwec'h ilinad. ⁹ Tevder ar vur diavaez, eus ar c'hambroù-kostez a oa pemp ilinad ; evel-se e oa plas evit ar c'hambroù-kostez en-dro d'an Ti ; ¹⁰ hag ar salioù o devoa ul ledander a ugent ilinad tro-war-dro d'an Ti. ¹¹ Dorioù ar c'hambroù-kostez a oa unan digor war an hanternoz, hag un all war ar c'hreisteiz. Ledander an trepas a oa pemp ilinad tro-war-dro.

Savadur ar c'huzh-heol.

¹² Ur savadur o skeiñ war al leur er c'huzh-heol en devoa dek ilinad ha tri-ugent a ledander, ha moger ar savadur he devoa pemp ilinad a devder, tro-zro, ha dek ilinad ha pevar-ugent a hed ; ¹³ muzuliañ a reas an Ti (an Templ) : kant ilinad a hed ; al leur, ar savadur hag e vogerioù, kant ilinad. ¹⁴ Ledander talbenn an Templ hag al leur war-zu ar Reter, kant ilinad. ¹⁵ Muzuliañ a reas hed ar savadur a oa e tu al leur, a-drek an Ti, gant e borched a bep tu dezhañ, kant ilinad.

An Ti, ar sal-diabarzh hag an trepas da gas enni, ¹⁶ a oa lambrusket ; ar prenestroù a oa treilhaerizet ; an treuzoù, ar porchedoù dirak an treuzoù, a oa ivez goloet a goad tro-zro, adal an diaz betek ar prenestroù, hag ar prenestroù o-unan a oa kaeliet. ¹⁷ Adalek an antre betek e diabarzh an Ti, ha war ar voger tro-zro en diabarzh hag en diavaez, e oa bet skultet ur c'hinkladur, ¹⁸ keroubined ha gwez-palmez, ur balmezenn etre daou geroubin ; pep keroubin en devoa div zremm, ¹⁹ un dremm-den o sellout ouzh ar balmezenn war un tu, hag un dremm-leon o sellout ouzh ar balmezenn war an tu all ; evel-se e oa graet war tro-zro an Ti a-bezh. ²⁰ Adalek an diaz betek a-us d'an antre e oa skeudennet evel-se ar Geroubined hag ar gwez-palmez war ar voger. ²¹ Pilheroù an Ti a oa karrezek.

An aoter-goad.

Dirak ar santual e weled evel ²² un aoter-goad, tri ilinad a uhelder dezhi ; hec'h hirder a oa daou ilinad, he ledander daou ilinad ; kognoù he devoa, he sichenn hag he speurennoù a oa e koad. Ha lavarout a reas din : «Sed amañ an daol a zo dirak an Aotrou !»

An dorioù.

²³ Un nor doubl a oa war ar sal, hag un nor doubl ²⁴ war ar santual ; daou stalaf serr-digor o devoa an dorioù ; daou stalaf evit an nor gentañ, ha daou stalaf evit eben. ²⁵ Warno, war stalafioù ar sal e oa skeudennet keroubined ha gwez-palmez evel ma oant skeudennet war ar murioù. Ur baled-koad a oa a-us diaraok an trepas a-ziavaez. ²⁶ Prenestroù treilhaerizet ha gwez-palmez a oa eus an eil tu hag egile war harpelloù an trepas, evel war kambroù-kostez an Ti ; ar re-mañ o devoa ivez baledoù.

42 Adsavadurioù an Templ.

¹ Goude-se e kasas ac'hanon war-zu al leur diavaez ouzh an hanternoz, ha va degas a reas d'ar sal a oa a-dal d'al leur, da lavarout eo a-dal d'ar savadur, war-zu an hanternoz. ² An talbenn anezhi a oa kant ilinad, eus tu an hanternoz, hag al ledander a oa hanter-kant ilinad. ³ Dirak an dorioù eus al leur diabarzh, ha dirak ar pavezadur eus al leur diavaez, e oa ur pondalez a-hed ur pondalez all war dri estaj, ⁴ ha dirak ar c'hambroù un alez, dek ilinad a led dezhi, o kas d'al leur diabarzh, war hed kant ilinad ; o digorioù a oa war an hanternoz. ⁵ Ar c'hambroù uheloc'h a oa strishoc'h, dre ma oa bet kemeret ar pondalezioù warno, strishoc'h eget ar c'hambroù dindan hag ar c'hambroù-kreiz.

⁶ Rak disrannet e oant war dri estaj, ha n'o devoa ket a golonennoù evel al leur ; setu perak e oant strishoc'h eget ar salioù traoñ hag ar re-greiz e-keñver an douar. ⁷ Ar voger-diavaez, a-genstur gant ar salioù war-zu al leur-diavaez, a-dal d'ar c'hambroù, he devoa un hed a hanter-kant ilinad. ⁸ Rak an hed eus kambroù al leur diavaez a oa hanter-kant ilinad ; met dirak an Templ o devoa kant ilinad. ⁹ Dindan ar salioù-se e oa un antre ouzh ar Reter evit mont e-barzh o tont eus al leur diavaez.

¹⁰ War al led eus mur al leur etrezek ar c'hreisteiz, a-dal d'ar porzh ha d'ar savadur e oa salioù, ¹¹ gant un alez dirazo ; heñvel e oant ouzh ar c'hambroù lec'hiet en hanternoz ; hevelep hed, hevelep ledander, hevelep antreoù, hevelep kempennadur, hevelep dorioù. ¹² An dorioù-se a oa heñvel ouzh antreoù kambroù ar c'hreisteiz : un antre e penn pep alez, a-dal d'ar voger troet war-zu ar c'hreisteiz en ur vont e-barzh.

¹³ Hag e lavaras din neuze : «Saliou an hanternoz ha salioù ar c'hreisteiz a-dal d'al leur a zo ar salioù sakr lec'h ma tebro ar veleien o tostaat ouzh an Aotrou an traoù santel-meurbet. Eno eo e vo degaset an traoù santel-meurbet, ar c'hinnig, al lazhiad evit ar pec'hed, hag an aberzhad-dic'haouiñ, rak ul lec'h santel ez eo. ¹⁴ Ha pa'z aio ar veleien er-maez, n'aint ket eus ar santual etrezek al leur diavaez hep bezañ dilamet ar gwiskamantoù ma ofisont ganto, rak santel eo ar gwiskamantoù-se ; gwiskañ a raint dilhad all evit mont d'al lec'h prientet evit ar bobl.»

¹⁵ Echuet gantañ muzuliañ diabarzh an Templ, e kasas ac'hanon er-maez dre an nor a sell ouzh ar reter, ha muzuliañ a reas an tro-zro. ¹⁶ Muzuliañ a reas kostez ar reter gant ar vazh-vuzuliañ ; pemp kant bazhad war ar voger-dro. ¹⁷ Muzuliañ a reas tu an hanternoz gant ar vazh-vuzuliañ : pemp kant bazhad war ar voger-dro. ¹⁸ Hag e vuzulias goude-se tu ar c'hreisteiz gant ar vazh-vuzuliañ : pemp kant bazhad war ar voger-dro. ¹⁹ Muzuliañ, a reas tu ar c'huzh-heol gant ar vazh-vuzuliañ : pemp kant bazhad. ²⁰ War ar pevar zu e vuzulias ar voger-glozañ, tro-war-dro ; he hed a oa pemp kant, e led a oa pemp kant evit dispartiañ ar sakr diouzh ar boutin.

43 Distro an Aotrou.

¹ Ha va c'has a reas etrezek an nor, an nor troet war-zu ar Sav-heol. ² Ha setu ma teue gloar Doue Israel eus tu ar Sav-heol, gant un trouz evel hini an doureier bras, hag an douar a voe sklerijennet gant e c'hloar. ³ Ar weledigezh a welis a oa evel an hini am boa gwelet pa zeuas evit distrujañ Kêr, hag evel ar weledigezh am boa gwelet war ribl ar stêr vras Kobar ; ha kouezhañ a ris war va dremm.

⁴ Ha gloar an Aotrou a antreas en Templ dre an nor o sellout ouzh ar Sav-heol. ⁵ Ar spered am dibradas hag a reas din antren el leur diabarzh, ha setu gloar an Aotrou o leuniañ an Ti. ⁶ Ha klevout a ris unan bennak o komz ouzhin eus diabarzh an Ti, tra m'en em zalc'he un den en e sav em c'hichen. ⁷ Lavarout a reas din : «Mab-den, gwelet ac'h eus plas va zron hag al lec'h ma pozan plantoù va zreid, al lec'h ma vin o chom ennañ e-kreiz mibien Israel da virviken ; ha tiegezh Israel ne saotro ket ken va anv santel, nag eñ, nag e rouaned, gant e holl gastaouerezh, na gant korfoù marv e rouaned, pa varvont, ⁸ dre lakaat o zreuzoù e-kichen va zreuzoù, ha postoù o dorioù e-kichen va re, en ur sevel ur voger hepken etrezon hag i ; saotret o deus va anv santel

gant an holl euzhusterioù o deus prientet en doare ma 'm eus plaouiet anezho em c'hounnar. ⁹Met bremañ e pellaint diouzhin o gastaouerezh ha korfoù marv o rouaned, ha me a chomo en o c'hreiz da virviken.

¹⁰ Te, mab-den, diskriv an Ti da bobl Israel, ma vint mezhek gant o fazioù ha ma vuzuliint an dresadenn-batrom. ¹¹ Ha mar o deus mezhe eus kement o deus graet, e tresi dezho an Ti hag e holl aozadur, an dorioù da vont e-barzh hag er-maez, hag e holl zoare ; ober a ri dezho anaout anezho, skrivañ a ri dindan o daoulagad e holl aozadurioù hag e holl lezennoù, ma virint an holl lezennoù-se, an holl reoliadurioù, ha ma talc'hint dezho. ¹² Kement-mañ eo lezenn an Ti : e holl dachennad tro-war-dro, war lein ar Menez, a zo peursakr : setu, honnezh eo lezenn an Ti.»

An aoter.

¹³ Ha sed amañ muzulioù an aoter en ilinadoù, an ilinad o vezañ un ilinad hag ur palvad. An diazez, un ilinad a uhelder hag un ilinad a ledander ; hag ar rizenn war e vord tro-zro, ur rahouennad. Sed amañ uhelder an aoter : ¹⁴ adalek an diazez pozet war an douar betek ar sichenn draoñ, daou ilinad gant un ilinad a ledander ; adalek ar sichenn vihan betek ar sichenn vras, pevar ilinad gant un ilinad a ledander. ¹⁵ An oaled en devoa pevar ilinad, hag a-us d'an oaled e oa pevar c'horn. ¹⁶ An oaled en devoa daouzek ilinad a hed war daouzek ilinad a led, en-karrez. ¹⁷ Hag ar sichenn, pevarzek ilinad a hed war pevarzek ilinad a led, en-karrez. Hag ar rizenn, en-dro dezhi, un hanter ilinad, hag an diazez, un ilinad tro-war-dro. Ar pazennoù a oa troet war-zu ar sav-heol.

Sakridigezh an aoter.

¹⁸ Ha lavarout a reas din : «Mab-den, evel-henn e komz an Aotrou Doue : Sed amañ ar reoliadurioù diwar-benn an aoter d'an deiz ma vo dediet evit kinnig warni an holloskad ha skuilh warni ar gwad. ¹⁹ Reiñ a ri d'ar veleien-levidi, ar re-se hag a zo eus gouenn Sadok hag a dosta ouzhin, diougan an Aotrou Doue, evit va servijañ, ur c'hole yaouank da aberzhiñ evit ar pec'hed. ²⁰ Kemer a ri eus e wad hag e skuilhi dioutañ war ar pevar c'horn, war pevar c'hogn ar sichenn ha war ar rizenn tro-zro ; ober a ri evel-se 'vit tennañ diouzh ar pec'hed hag ober ar glanaat.

²¹ Ha kemer a ri kole an dibec'hañ da zeвиñ anezhañ en ul lec'h miret eus an Templ, a-ziavaez eus ar Santual. ²² D'an eil devezh, e kinnigi ur bouc'h disi evit digoll ar pec'hed, hag e vo graet glanidigezh an aoter evel ma vo bet graet gant ar c'hole. ²³ Goude echuiñ ar glanadurioù e kinnigi ur c'hole disi, hag ur maout disi kemeret e-touez ar chatal bihan. ²⁴ Kinnig a ri anezho dirak an Aotrou ; ar veleien a daolo holen warno hag o lakaio da sevel en holloskad d 'an Aotrou. ²⁵ E-pad seiz deiz e kinnigi ur bouc'h evel aberzh evit digoll ar pec'hed, bemdez ; graet e vo ivez sakrifis ar c'hole hag ar maout disi kemeret er chatal bihan ²⁶ Graet e vo evel-se dibec'hidigezh an aoter, puraet e vo evel-se ha dediet. ²⁷ Ha war-lerc'h an deizioù-se, d'an eizhvet deiz hag a-c'houdevezh, e kinnigo ar veleien war an aoter hoc'h holloskadoù hag ho sakrifisoù-peoc'haat. Ha grad-vat am bo en ho keñver, -diougan an Aotrou Doue !»

44 Implij porched ar Sav-heol.

¹ Va degas a reas en-dro etrezek dor diavaez ar Santual, an hini troet war-zu ar Reter serr e oa. ² Hag an Aotrou a lavaras din : «Serr e chomo an nor-se, ne vo ket digoret ha ne vo hini oc'h antren drezi, rak an Aotrou, Doue Israel, a zo antreet drezi ; setu perak e chomo prenet. ³ Ar priñs avat, eñ nemetañ, a yelo di da goazezañ evit debriñ e vara dirak an Aotrou, dont a raio dre bondalez an nor, ha dre an hent-se ez aio er-maez.»

Reolennoù evit degemer an dud en Templ.

⁴ Va lakaat a reas goude-se da antren dre zor an hanternoz, dirak talbenn an Ti; sellout a ris, ha setu ma leunie gloar an Aotrou Ti an Aotrou ; neuze e kouezhis war va dremm. ⁵ Lavarout a reas an Aotrou din : «Mab-den, stag da galon da welout gant da zaoulagad ha da glevout gant da zivskouarn kement ez an da lavarout dit evit an holl reoliadurioù a sell ouzh Ti an Aotrou, hag evit e holl lezennoù : teurel evezh-mat a ri ouzh ar re a vo degemeret en Templ hag ouzh ar re a dle chom er-maez eus ar Santual. ⁶ Hag e lavari da diegezh an disentidigezh, da diegezh Israel : Evel-henn en deus lavaret an Aotrou Doue : A-walc'h ez eus, Tiegezh Israel, eus hoc'h holl euzhusterioù, ⁷ pa veze laosket ganeoc'h estrenien diamdroc'h a galon ha diamdroc'h a gorf da antren e-barzh, en doare ma 'n em gavent em santual ha ma tisakrent va Zi, pa ginnigec'h evit va bevañs druzoni ha gwad, ha ma veze freuzet va emglev gant hoc'h holl euzhusterioù. ⁸ e-lec'h mirout va reoliadurioù santel, hoc'h eus laket estrenien da vezañ en ho lec'h gwarded va reoliadurioù em santual. ⁹ Evel-henn e lavar an Aotrou Doue : Estren ebet diamdroc'h a galon ha diamdroc'h a gorf n'antreo em santual, estren ebet eus ar re a zo e metoù mibien Israel.

Al levidi.

¹⁰ Evit al Levidi, int hag o deus pellaet diouzhin pa oa dianket Israel, ha pa gantree pell diouzhin war-lerc'h e idoloù hudur, int a zougo poan o fec'hed. ¹¹ Int a vo em santual ar re karget eus gward an dorioù, hag eus servij an Ti ; int a lazho an holloskad hag ar sakrifis evit ar bobl, hag int en em zalc'ho dirak ar bobl evit servij an dud. ¹² Dre m'o deus servijet anezho dirak o idoloù hudur, ha ma-z int bet evit tiegezh Israel ur maen a streboterezh, un degouezh a dorfed, en abeg da se em eus savet va dorn en o enep, diougan an Aotrou Doue ; ya, dougen a raint poan o fec'hed. ¹³ Ne dostaint ket ouzhin evit ofisañ, ne stekint ket ouzh va zraoù santel nag ouzh ar re santel-meurbet ; met dougen a raint pouez o dismegañs evit an euzhusterioù o deus graet. ¹⁴ O c'hargañ a rin eus gward an Templ, hag eus al labourioù a vo d'ober ennañ.

Ar veleien.

¹⁵ Evit ar veleien-levidi, mibien Sadok, o deus dalc'het e servij va santual tra ma tianke pell diouzhin mibien Israel, int-i eo ar re a dostaio ouzhin evit va servijañ, hag en em zerc'hel a raint dirazon evit kinnig din an druzoni hag ar gwad, -diougan an Aotrou Doue. ¹⁶ Int-i a antreo em santual hag a dostaio ouzh va zaol evit va servijañ ; eveshaat a raint ouzh va servij. ¹⁷ Pa dremenint en tu-hont da zorioù al leur diabarzh,

e wiskint dilhad lin. N'eo ket gloan a zougint warno o-unan pa vint oc'h ofisañ e-barzh dorioù al leur diabarzh hag e-barzh an Ti. ¹⁸ Tulbanoù lin o devo war o fenn, ha berrvragoù lin war o lounezhi ; ne vo warno gouriz ebet o lakfe da c'hweziñ. ¹⁹ Pa 'z aint er-maez etrezek al leur diavaez, war-zu ar bobl, e tilamint an dilhad ec'h ofisent ganto, hag o lezel a raint er salioù santel ; gwiskañ a raint dilhad all ha n'aint ket da santelaat ar bobl gant o dilhad. ²⁰ Ne douzint ket o fennoù, met krennañ a raint anezho kempenn. ²¹ Beleg ebet ne evo gwin en deiz ma-z antreo el leur diabarzh. ²² Ne gemerint ket da wreg un intañvez nag ur wreg bet distaolet gant un all, met ur werc'hez eus gouenn Israel, pe un intañvez mar d'eo intañvez ur beleg e vefe.

²³ Kelenn a raint d'am fobl diforc'hañ etre sakr ha boutin, hag e lakint an dud da anaout an digemm etre pur ha dibur. ²⁴ Beli o devo evit barn er breudoù, barn a raint hervez va reolennoù. Mirout a raint va lezennoù ha va c'hemennadurioù em holl gouelioù, ha va Sabatoù a santelaint. ²⁵ Ne dostaint ket ouzh un den marv gant aon da zont dibur ; koulskoude evit un tad, ur vamm, ur mab, ur werc'h, ur breur pe ur c'hoar nann-dimezet e c'hellint dont da vezañ dibur. ²⁶ Goude puridigezh ur beleg e vo kontet seizh devezh evitañ ; ²⁷ ha d'an deiz ma-z antreo er santual el leur diabarzh, evit ofisañ er santual, e kinnigo e zibec'hadenn. ²⁸ N'o devo da lod nemedon, me a vo o lod-hêrezh ; ne root ket dezho perc'henniezh en Israel : me eo o ferc'henniezh. ²⁹ Int eo a zebro ar brofadenn, ar sakrifis evit ar pec'hed hag an aberzh-dic'haouiñ ; ha kement tra bet gouestlet evel tra sakr en Israel a vo evito. ³⁰ Ar pep kentañ eus ho preveudioù, ha kement a vo bet tennet ganeoc'h da brofadenn a vo evit ar veleien : ar pep kentañ eus ho toaz a root d'ar veleien evit ma repozo ar bennozh war ho tiez. ³¹ Kement a zo kig marv pe drailhet, pe un evn pe ul loen bennak e vefe, arabat d'ar veleien debriñ dioutañ.»

45 Lodennadur ar vro : lod an Aotrou.

¹ «Pa lodennot ar vro en herezhioù, e lakot a gostez un dachennad evit an Aotrou, ul lodenn sakr diwar ar vro ; he hirder a vo pemp mil warn-ugent a ilinadoù, hag he ledander ugent mil. Un douar sakr e vo en e holl c'horread. ² Ac'hano e vo kemeret evit ar Santual ur c'harrez a bemp kant ilinad war bemp kant, gant en-dro dezhañ ur gourizad a hanter-kant ilinad. ³ Diwar an dachennad-se e vuzulii un hed a bemp mil warn-ugent a ilinadoù, hag ul ledander a zek mil, eno e vo ar Santual, al lec'h santel-meurbet. ⁴ Al lodenn-se a vo ar rannad sakr eus ar vro evit ar veleien oc'h ober gant servij ar Santual hag o tostaat ouzh an Aotrou evit e servijañ. An dachenn-se a vo dezho da sevel o ziez warni, un dachennad sakr e vo, gouestlet d'ar Santual.

⁵ Ur gorread a bemp mil ilinad warn-ugent a hed war dek mil a led a vo miret evit al levidi a ra war-dro servij an Ti ; o ferc'henniezh e vo, gant kêrioù warni da chom enno.

⁶ Evit domani Kêr e vo merket ul ledander a bemp mil ilinad hag un hirder a bemp mil warn-ugent a genstur gant al lodenn evit ar Santual ; evit holl diegezh Israel e vo.

Lod ar priñs.

⁷ Evit ar priñs e vo merket eus an eil tu hag egile eus an dachennad evit ar Santual hag eus domani Kêr, a-hed al lodenn evit ar Santual hag a-hed al lodenn evit Kêr, e tu ar c'huzh-heol, er c'hornog, hag e tu ar Sav-heol, er reter, un hedad kement hag hedad al lodennoù all, adalek harz ar mor betek harz reterel ar vro. ⁸ E zomani en Israel e vo se ; evel-se ne vo ken mac'homet va fobl gant va friñsed, hag e lezint ar vro gant tiegezh Israel hervez e veuriadoù.

⁹ Evel-henn e lavar an Aotrou Doue :
 A-walc'h evel-se, priñsed Israel !
 Ehanit gant ar mac'homerezh hag an drouknerzh,
 sevenit ar gwir hag ar justis,
 dieubit va fobl eus ho preizherezh,
 -diougan an Aotrou Doue !

¹⁰ Ho pezet balañsoù just, un efa just hag ur bat just. ¹¹ An efa hag ar bat o devo an hevelep endalc'had, en doare ma vo ar bat oc'h enderc'hel an dekvedenn eus ur c'homer, hag an efa un dekvedenn eus ur c'homer. E-keñver ar c'homer e vo divizet o endalc'had. ¹² Ar shekel a vo ugent gera ; ugent shekel ha pemp shekel warn-ugent ha pemzek shekel a dalvezo evidoc'h ur vinenn.

Profadennoù evit kehelerezh an Aotrou.

¹³ Sed amañ ar c'hement a vo kemeret ganeoc'h da brofadenn : ur c'hwec'hvedenn efaad dre homerad heiz. ¹⁴ An dlead evit an eoul : ur batad eoul dre zek batad, da lavarout eo dre pep korad a zek batad, pe dre pep homerad peogwir eo dek batad a zo ur homerad. ¹⁵ Savet e vo un oan diwar tropellad a zaou c'hant e peurlvanou Israel da servijout d'ar brofadenn, d'an holloskad ha d'ar sakrifisoù-peoc'haat, evit ober evito digoll ar pec'hed, -diougan an Aotrou Doue. ¹⁶ An holl bobl eus ar vro a vo dalc'het d'an dlead evit ar priñs en Israel.

¹⁷ Rak ar priñs eo an hini e vo war e gont an holloskadoù, ar brofadenn hag ar skuilhadenn-wad da geñver ar gouelioù, al loarioù-nevez, ar Sabatoù, ha da geñver holl gouelioù-meur ti Israel ; eñ eo an hini a vo war e gont an aberzh evit ar pec'hed, ar brofadenn, an holloskad hag ar sakrifisoù-peoc'haat evit digoll ar pec'hed evit ti Israel.

¹⁸ Evel-henn e lavar an Aotrou Doue : D'ar miz kentañ, d'ar c'hentañ eus ar miz, e keneri ur c'hole yaouank disi, hag e ri ur sakrifis a zic'haou evit ar Santual. ¹⁹ Ar beleg a gemero eno gwad an dibec'hadenn, hag e lakaio dioutañ war bostoù dor an Ti, war pevar c'hogn sichenn an Aoter ha war bostoù dor al leur diabarzh. ²⁰ Ober a ri kemend-all d'ar seizh eus ar miz evit kement o devo pec'het dre zievezh pe dre ziouiziegezh ; evel-se eo e reot lid an dic'haouiñ evit an Ti.

²¹ D'ar miz kentañ, d'ar pevarzek eus ar miz, e vo evidoc'h ar Pask, seizh devezh gouel : debret enno e vo bara dic'hoell. ²² D'an deiz-se e raio ar priñs evitañ hag evit an holl dud eus ar vro aberzh ur c'hole yaouank evit dic'haou ar pec'hed. ²³ E-pad seizh

devezh ar gouel e kinnigo un holloskad d'an Aotrou, seizh kole ha seizh maout disi bemdez, e-pad ar seizh devezh, hag ur bouc'h bemdez evel aberzh-dic'haouiñ, ar pec'hed. ²⁴ Profet e vo evel kinnig un efaad dre bep kole hag un efaad dre bep maout, hag un hinad eoul dre efaad.

²⁵ D'ar seizhvet miz, d'ar pemzek eus ar miz, gant ar Gouel, e vo graet kemend-all e-pad seizh devezh : hevelep aberzh evit ar pec'hed, hevelep holloskad, hevelep profadenn, hevelep kementad a eoul.

46 Ar Sabat.

¹ Evel-henn e komz an Aotrou Doue : Dor al leur diabarzh troet war-zu ar Sav-heol a vo serret e-pad ar c'hwec'h devezh labour ; hogen da zeiz ar Sabat e vo digoret evel d'ar c'hentañ eus ar miz ; ² hag ar priñs a antreo eus an diavaez dre bondalez an nor-se, hag en em zerc'hel a raio e-kichen postoù an nor ; ar veleien a ginnigo e holloskad hag e aberzh-peoc'haat ; stouiñ a raio war dreuzoù an nor hag ez aio er-maez ; ne vo ket serret an nor a-raok ar serr-noz. ³ Pobl ar vro a yelo da stouiñ ouzh antre an nor-se gant ar Sabatoù hag al loarioù-nevez, dirak an Aotrou. ⁴ An holloskad kinniget gant ar priñs d'an Aotrou deiz ar Sabat, a vo seizh oan disi hag ur maout disi. ⁵ Evel profadenn e vo un efaad evit ar maout ; evit an oaned avat e raio ur brofadenn hervez ar pezh a c'hello reiñ ; en eoul, un hinad dre efaad. ⁶ Da zeiz al loar nevez e vo kinniget ur c'hole disi, c'hwec'h oan hag ur maout disi. ⁷ Evit ar c'hole e kinnigo da brofadenn un efaad, evit ar maout un efaad, evit an oaned, ar pezh a c'hello ; en eoul, un hinad dre efaad.

⁸ Pa 'z antreo ar priñs e vo dre bondalez an nor diavaez hag ez aio er-maez dre an hevelep hent. ⁹ Gant ar gouelioù-meur, pa zeuio tud ar vro dirak an Aotrou, an neb a zeuio dre hent dor an hanternoz evit azeuliñ, a yelo er-maez dre hent dor ar c'hreisteiz ; hag an neb a zeuio e-barzh dre hent dor ar c'hreisteiz a yelo er-maez dre hent dor an hanternoz ; ne zistroio ket dre an nor ma 'z eo antreet e-barzh drezi, mont a raio er-maez dre an tu-eneb. ¹⁰ Ar priñs a vo en o c'hreiz, antren a raio pa 'z aint e-barzh, ha mont er-maez pa 'z aint er-maez.

¹¹ Evit ar gouelioù hag ar gouelioù-meur e vo ar brofadenn un efaad evit ar c'hole, un efaad evit ar maout ; evit an oaned ar pezh a c'hello reiñ ; hag en eoul un hinad dre efaad.

Reoliadurioù all.

¹² Pa raio ar priñs ur brofadenn a youl vat, holloskad pe aberzh-peoc'haat, en prof a youl vat d'an Aotrou, e vo digoret dezhañ an nor a-dal d'ar Sav-heol ; kinnig a raio e holloskad hag e aberzh-peoc'haat evel ma prof anezho da zeiz ar Sabat, hag ez aio er-maez ; ha serret e vo an nor goude dezhañ mont er-maez. ¹³ Kinnig a ri bemdez en holloskad d'an Aotrou un oan-bloaz disi ; bep beure e ri ar brofadenn-se. ¹⁴ Kinnig a ri ouzhpenn-se, bep beure, en profadenn d'an Aotrou, prof ur c'hwec'hvedenn a efaad hag un drederenn a hinad eoul evit glebiañ ar bleud, reoliadur peurbad. ¹⁵ Kinniget e vo an oan, ar brofadenn hag an eoul bep beure en holloskad peurbad.

¹⁶ Evel-henn e lavar an Aotrou Doue : Mar gra ar priñs un donezon da unan eus e vibien diwar e hêrezh, d'e vibien e vo, o ferc'henniezh e vo dre hêrezh. ¹⁷ Hogen mar gra ar priñs da unan eus e servijerien un donezon kemeret diwar e hêrezh, e vo perc'hennet gant hemañ betek bloavezh an dieubidigezh, ha goude-se e tistroio d'ar priñs, ne vo nemet evit perc'hennadurioù herezhel roet evel donezon d'e vibien ma chomo dezho ar berc'henniezh anezho. ¹⁸ Ne c'hello ar priñs kemer netra eus domani ar bobl en ur dennañ diouti he ferc'henniezh ; hogen dre gemer war e zomani e-unan eo e roio ar priñs da hêrezh d'e vibien ; evel-se ne vo diberc'hennet hini ebet eus tud va fobl.

¹⁹ Va bleinañ a reas goude-se dre an antre a zo war gostez an nor d'ar salioù eus ar Santual miret d'ar veleien, ar re a-dal d'an hanternoz ; hag eno, er foñs, war-zu ar c'huzh-heol, e oa ul lec'hiadenn. ²⁰ Lavarout a reas din : Sed amañ al lec'h ma poazho ennañ ar veleien aberzhad an dic'haou hag an dibec'hadenn, ha ma poazhint ar profoù, evit na vo laket netra da vont er-maez dre al leur diavaez ha na vo ket santelaet ar bobl. ²¹ Ha goude-se e lakas ac'hanon da vont er-maez dre al leur diavaez, hag e reas din tremen e-kichen pevar c'hogn al leur, ha setu ma oa ur porzh e pep kogn eus al leur. ²² Er pevar c'hogn eus al leur e oa eta leurioù bihan, dezho daou-ugent ilinad a hed war dregont a led ; o feder o devoa an hevelep muzulioù. ²³ Ur vur a oa en-dro dezho o feder hag oaledoù a oa bet aozet ouzh diaz ar vur tro-zro. ²⁴ Hag e lavaras din : «Eno 'mañ fornioù ar gegin evit servijerien an Ti da boazhat sakrifisoù ar bobl.»

47 Mammenn-dour an Templ.

¹ Va degas a reas en-dro da zor an Ti, ha setu ma strinke dour eus dindan treuzoù an Ti, war-zu ar Reter, rak troet e oa talbenn an Ti war-zu ar Reter. An dour a ziskenne eus dindan kostez dehou an Templ, e kreisteiz an aoter. ² Ha goude-se e lakas ac'hanon da vont er-maez dre zor an hanternoz, hag e reas din ober an dro dre an diavaez, betek an nor diavaez a sell ouzh ar Reter, ha setu ma rede an dour eus an tu dehou (tu ar c'hreisteiz). ³ Pellaat a reas an den war-zu ar Reter gant ar gordenn-vuzuliañ en devoa en e zorn, hag e vuzulias mil ilinad ; hag e reas din treuziñ an dour, dour am boa betek va daou-ufern. ⁴ Muzuliañ a reas c'hoazh mil ilinad, va lakaat da dreuziñ an dour, ha dour am boa betek va daoulin. Muzuliañ a reas mil c'hoazh : va lakaat da dreuziñ an dour, ha dour am boa betek va lounezhi. ⁵ Adarre e vuzulias mil : hag e oa ur froud n'hellen ket treuziñ, rak savet e oa an dour ken uhel ma ranked neuial ; ur froud didreuzus e oa. ⁶ Hag e lavaras din : «Ha gwelet ac'h eus, mab-den?» Va c'has a reas gantañ, ha goude-se, va degas en-dro war ribl ar froud. ⁷ Pa zeuis en-dro, setu ma oa war ribloù ar froud gwez stank-meurbet war an eil tu hag egile. ⁸ Hag e lavaras din : «An dour-se a ya da gaout rann-vro ar Reter ; diskenn a ra er blaenenn (an Araba) evit mont d'ar Mor, en dourioù heugus, ma vo yac'haet an dourioù-se. ⁹ Kement loen bev o fonnañ eno a vevo, e kement lec'h ma tizho ar froud, pesked niverus-kenañ a vo lec'h ma teuio an dour-se, rak yac'haat a ra, hag ar vuhez en em zispak e kement lec'h ma-z a ar froud. ¹⁰ Hag e c'hoarvezo m'en em zalc'ho pesketaerien war e ribloù, adal Engadi betek En-Eglaim : ul lec'h da stegnañ ar rouedoù e vo. Ar pesked a vo eno, hervez o seurtoù, niverus-kenañ, evel pesked ar

Mor Bras. ¹¹ Ar geunioù avat hag ar paludoù ne vint ket yac'haet, lezet e vint d'an hollen. ¹² E-kichen ar froud, war e ribloù, war an eil tu hag egile, e kresko gwez-frouezh a bep seurt na weñvo ket o deliadur na ne baouezo ket o frouezhioù : bep miz e taolint frouezh nevez, rak o dourioù a zeu eus ar Santual ; hag e servijo o frouezh da vagadur hag o delioù da louzoù-pareañ.»

Harzoù ar vro.

¹³ Evel-henn e lavar an Aotrou Doue : «Sed amañ bevenn an tachennadoù-bro a lodennot etre daouzek meuriad Israel, en ur reiñ div lodenn da Yozef. Ho lod ho po da hêrezh an eil re hag ar re all, rak touet em eus, savet va dorn ganin, reiñ ar vro mañ d'ho tadoù, ma tegouezhfe ganeoc'h da hêrezh.

¹⁵ Sed amañ bevenn ar vro : Etrezek an hanternoz, adal ar Mor Bras : war-zu Hetlon betek antre Hamat, Sedada, ¹⁶ Berota, Sibraim, hag a zo etre tolead Damask ha tolead Hamat, Haser-Batikon hag a zo war vevenn an Haoran. ¹⁷ An harzoù a yelo eus ar Mor da Hasar-Einon, tolead Damask o vezañ en hanternoz, evel tolead Hamat. Setu evit tu an hanternoz.

¹⁸ Evit tu ar Sav-heol : etre an Haoran ha Damask, etre Galaad ha bro Israel, eo ar Yordan a servijo da harzoù betek Mor ar Reter ha betek Tamar : setu aze evit tu ar Sav-heol.

¹⁹ Etrezek ar c'hreisteiz, adal Tamar betek dourioù Meriba-Kadesh etrezek ar froud betek ar Mor Bras. Evel-se evit tu ar c'hreisteiz.

²⁰ Eus tu ar c'huzh-heol : ar Mor Bras a vo ar vevenn betek a-dal da antre Hamat : sed aze tu ar c'huzh-heol.

²¹ Lodennañ a reot ar vro kenetrezoc'h hervez meuriadoù Israel. ²² Ober a reot ma vo deoc'h da hêrezh, evel d'an estrenien a zo o chom en ho touez hag o devo engehentet bugale en ho metoù, rak ober a reot outo evel ouzh tud eus ar vro e-mesk mibien Israel. Ganeoc'h e tennint d'ar sord o hêrezh e-kreiz meuriadoù Israel. ²³ Er meuriad ma vo o chom, eno eo e root d'an estrañjour e lod-hêrezh, -diougan an Aotrou Doue.»

48 Lodennadur ar Vro.

¹ «Sed amañ anvioù ar meuriadoù : Eus penn pellañ an hanternoz, war-zu Hetlon, etrezek antre Hamat, Hasar-Einon, tolead Damask o vezañ en hanternoz, war lez Hamat, eus bevenn ar reter betek bevenn ar c'hornog :

Dan, ul lodenn.² War vevenn Dan, eus harz ar reter betek harz ar c'hornog, Aser, ul lodenn. ³ War vevenn Aser, eus harz ar reter betek harz ar c'hornog, Neftali, ul lodenn.

⁴ War vevenn Neftali, eus harz ar reter betek harz ar c'hornog, Manase, ul lodenn.

⁵ War vevenn Manase, eus harz ar reter betek harz ar c'hornog, Efraim, ul lodenn.

⁶ War vevenn Efraim, eus harz ar reter betek harz ar c'hornog, Rouben, ul lodenn.

⁷ War vevenn Rouben, eus harz ar reter betek harz ar c'hornog, Youda, ul lodenn.

⁸ War vevenn Youda, eus harz ar reter betek harz ar c'hornog, e vo al lodenn a virot

a gostez, pemp mil ilinad warn-ugent a ledander, gant un hirder heñvel ouzh al lodennoù all eus harz ar reter betek harz ar c'hornog : ar Santual a vo en he c'hreiz.

⁹ Ar rann savet ha laket a gostez evit an Aotrou a vo dezhi pemp mil ilinad warn-ugent a hed ha dek mil ilinad a ledander. ¹⁰ D'ar re-mañ, ar veleien, eo e vo al lodenn santel miret : en hanternoz, pemp mil ilinad warn-ugent ; er c'huzh-heol, ul ledander a zek mil ilinad ; er sav-heol, dek mil ilinad a ledander ; er c'hreisteiz, un hirder a bemp mil ilinad warn-ugent ; e kreiz e vo Santual an Aotrou. ¹¹ D'ar veleien sakret, mibien Sadok, o deus miret va c'hemennadurezh ha n'o deus ket diroudet, e-keit ha ma tiroude mibien Israel, evel ma tiroude al levidi all, ¹² dezho e vo ar berc'henniezh war ur rann kemeret war lodenn sakr ar vro, lodenn santel-meurbet, e-kichen tachennad al levidi. ¹³ Al levidi o devo da berc'henniezh un dachennad heñvel ouzh hini ar veleien, pemp mil ilinad warn-ugent a hed ha dek mil a ledander ; evel-se en holl e vo pemp mil ilinad warn-ugent a hed, hag ugent mil ilinad a ledander. ¹⁴ Netra eus kement-se n'hell bezañ na gwerzhet nag eskemmet, n'hell ket ken an dachennad-se tremen da reoù all, rak unan gouestlet-sakr d'an Aotrou ez eo.

¹⁵ Evit ar pemp mil ilinad a ledander a chom diwar ar pemp mil ilinad warn-ugent, e vo diouto ur gorread boutin evit Kêr, tiez ha douaroù digor, e-kreiz e vo Kêr. ¹⁶ Sed amañ he muzulioù : war an hanternoz, pevar mil pemp kant a ilinadoù ; war ar c'hreisteiz, pevar mil pemp kant a ilinadoù ; war ar reter, pevar mil pemp kant ; war ar c'huzh-heol, pevar mil pemp kant. ¹⁷ Ur bannlev he devo Kêr : war an hanternoz, daou c'hant hanter-kant a ilinadoù ; war ar c'hreisteiz, daou c'hant hanter-kant ; war ar reter, daou c'hant hanter-kant ; war ar c'hornog, daou c'hant hanter-kant. ¹⁸ Ar pezh a chomo war an hirder, a-hed al lodenn sakr miret, da lavarout eo dek mil ilinad er sav-heol ha dek mil er c'huzh-heol, gant ar pezh a vo tennet dioutañ, a servijo evit bevañs ar re a labouro e Kêr. ¹⁹ Ar re a labouro e Kêr, tud kemeret eus holl veuriadoù Israel, a c'hounezo an dachennad-se. ²⁰ Al lodenn miret he devo en he fezh pemp mil warn-ugent a ilinadoù war bemp mil warn-ugent ; hag ur c'hard eus al lodenn sakr a vo laket ganeoc'h a gostez evit bezañ domani Kêr. ²¹ Ar pezh a chom a vo d'ar priñs, war an eil tu hag egile eus al lodenn sakr miret hag eus domani Kêr, o vont gant linenn ar pemp mil warn-ugent a ilinadoù, eus harz ar reter er sav-heol betek harz ar c'hornog er c'huzh-heol, evel ma 'z eus bet graet evit al lodennoù all ; e kreiz al lodenn sakr e vo ar Santual. ²² Adal domani al levidi ha domani Kêr a zo e-kreiz ar pezh en devo ar priñs. Etre harz Youda hag harz Benyamin, d'ar priñs e vezo.

²³ Hag evit nemorant ar meuriadoù :

Adal ar reter betek ar Mor, evit Benyamin, ul lodenn.

²⁴ Hag ouzh harz Benyamin, eus ar reter betek ar Mor, Simeon, ul lodenn.

²⁵ Hag ouzh harz Simeon, eus ar reter betek ar Mor, Isac'har, ul lodenn.

²⁶ Hag ouzh harz Isac'har, eus ar reter betek ar Mor, Zevouloun, ul lodenn.

²⁷ Hag ouzh harz Zevouloun, eus ar reter betek ar Mor, Gad, ul lodenn.

²⁸ Hag ouzh harz Gad, war-zu an Negev ouzh ar c'hreisteiz, e vo un harz adal Tamar da zoureier Meriba-Kadesh betek ar froud war-zu ar Mor Bras.

²⁹ Setu ar vro a root dre ar sord en hêrezh da veuriadoù Israel, sed o lodennoù, -diougan an Aotrou Doue.

³⁰ Ha setu difourkoù ar Gêr :

Ouzh tu an hanternoz, pevar mil pemp kant a ilinadoù,
³¹ ha dorjoù ar Gêr a vo war anvioù meuriadoù Israel :
teir dor ouzh an hanternoz :
dor Rouben, unan, dor Youda, unan, dor Levi, unan.

³² Ouzh tu ar reter, pevar mil pemp kant a ilinadoù,
ha teir dor : dor Yozef, unan, dor Benyamin, unan, dor Dan, unan.

³³ Ouzh tu ar c'hreisteiz, pevar mil pemp kant a ilinadoù,
ha teir dor : dor Simeon, unan, dor Isac'har, unan, dor Zevouloun, unan.

³⁴ Ouzh tu ar c'hornog, pevar mil pemp kant a ilinadoù,
ha teir dor : dor Gad, unan, dor Aser, unan, dor Neftali, unan.

³⁵ An dro he devo triwec'h mil ilinad.

Anv ar Gêr, adalek hiziv : "An-Aotrou-enni. "»

Diougan Daniel

1 Daniel hag e geneiled.

¹ En trede bloavezh eus ren Yoac'hin war vro Youda, e teuas Nabuc'hodonosor, roue Babilon, a-enep Jeruzalem hag e lakas ar seziz warni. ² Doue a lakas etre e zaouarn Yoac'hin, roue Youda, ha darn eus listri Ti-Doue, hag e kasas anezho gantañ da vro Sennaar, da Di e zoueed hag o lakaat a reas e sal Teñzor e zoueed.

³ Hag e lavaras ar roue da Ashpenaz, mestr e Eunuked, dibab e-touez an Israeliz a ouenn rouaned pe eus an noblañs, ⁴ paotred yaouank disi, mistr, donezonet war bep furnez ha desket, speredek ha barrek d'en em zerc'hel e palez ar roue, ha kelenn dezho skritur ha yezh ar Galdeiz. ⁵ Hag e tivizas ar roue e vefe roet dezho bemdez o lod eus meuzioù ar roue ha gwin eus an hini a eve ; kenteliet e vefent evel-se e-pad tri bloaz, ha goude-se en em zalc'hfent e servij ar roue. ⁶ E-touez ar re yaouank-se e oa hiniennoù eus mibien Youda : Daniel, Hanania, Misael hag Azaria. ⁷ Nemet e roas mestr an Eunuked anvioù all dezho : eus Daniel, e reas Beltshasar ; eus Hanania, Sadrak ; eus Misael, Mesak ; eus Azaria, Abednego.

⁸ Hogen divizet en devoa Daniel en e galon n'en em saotrf e ket gant boued ar roue na gant ar gwin diwar e daol ; hag e c'houlennas digant mestr an Eunuked, aotre da chom hep en em saotrañ. ⁹ Doue a lakas Daniel da vezañ erru-mat gant mestr an Eunuked. ¹⁰ Respont a reas evelkent mestr an Eunuked da Zaniel : " Aon am eus ouzh ar roue va Aotrou ! Eñ eo en deus divizet petra ho pefe da zebriñ ha da evañ ; ha ma wel falloc'h-tres warnoc'h eget war ar yaouankizoù kenoad ganeoc'h, e lakaot va fenn e riskl dirak ar roue !" ¹¹ Daniel neuze a lavaras d'ar gward hag en devoa mestr an Eunuked karget eus Daniel, Hanania, Misael hag Azaria : ¹² " Gra un taol-esa gant da servijerien ! E-pad dek devezh, ro dimp legumaj da zebriñ ha dour da evañ, ¹³ hag e weli ar penn a vo ouzhimp ha pennoù ar re yaouank a zebr eus boued ar roue, ha diouzh ma weli, e ri e-keñver da servijerien. " ¹⁴ Asantiñ a reas hemañ d'o goulenn, hag e reas un aprou e-pad dek devezh.

¹⁵ Hag a-benn an dek devezh e voe anat e oant gwelloc'h- fesonet ha lartoc'h eget hini ebet eus ar re yaouank a zebre eus meuzioù ar roue ; ¹⁶ hag hiviziken, ar gward a denne kuit o fred hag ar gwin o devoa da evañ, evit reiñ dezho legumaj. ¹⁷ Hag ar yaouankizoù-mañ, o fevar, e roe Doue dezho gouiziegezh ha skiant war bep skritur ha bep furnez. Eñ, Daniel, a intende ster ar gweledigezhioù hag an hunvreoù a bep seurt.

¹⁸ Deuet an termen laket gant ar roue evit ma vefent degaset dirazañ, e voent degaset gant mestr an Eunuked dirak Nabuc'hodonosor ; ¹⁹ hag e komzas ar roue outo. Anezho holl ne voe kavet hini ebet par da Zaniel, Hanania, Misael hag Azaria. Kemeret e voent enta e servij ar roue. ²⁰ War gement a rekete furnez ha poell, pa rae ar roue goulenn outo, e kave anezho dek gwech trec'h da holl divinourien hag achantourien e rouantelezh. ²¹ Hag e chomas Daniel eno betek bloavezh kentañ ar roue Kirus.

2 Un huñvre da drefuiñ ar roue.

¹En eil bloavezh eus ren Nabuc'hodonosor, e teuas dezhañ hunvreoù ; ha nec'het e voe e spered ken ne oa ken evit kousket ; ²hag e lakas ar roue gervel divinourien, achantourien, sorserien; Kaldeiz evit displegañ d'ar roue petra 'oa e hunvreoù. Pa voe degouezhet ar re-mañ, hag i en o sav dirak ar roue, ³e lavaras ar roue dezho : « Un hunvre a zo deuet din, hag ez eo nec'het va spered o klask gwelout sklaer en hunvre-se. » ⁴Hag e lavaras ar Galdeiz d'ar roue :

« O Roue ! buhez dit da viken ! Lavar da hunvre d'az servijerien, hag an diskleriadur anezhañ, ni en displego. » ⁵Met ar roue a respontas d'ar Galdeiz : « Hemañ, emezañ, eo an diviz am eus graet Ma ne roit ket din da c'houzout peseurt hunvre am eus graet, hag an displegadur anezhañ, e vezot dispennet a dammoù hag ho tiez lakaet da vezañ teil ; ⁶Ma tiskleriit din, avat, va hunvre hag an displegadur anezhañ, neuze ho po diganin donezonoù ha goprou hag enorioù bras ! Roit din enta sklerijenn war va hunvre, hag an displegadur anezhañ ! » ⁷Respont a rejont evit an eil gwech : « Ra lavaro ar roue, emezo, e hunvre d'e servijerien, ha ni a roio an displegadur anezhañ ! » ⁸Respont a reas ar roue : « Gwelout mat a ran emaoch o klask gounit amzer, dre ma welit petra am eus divizet... ⁹Ac'hanta ! ma ne ziskleriit ket va hunvre din sklaer ha fraez, ne vo nemet ur setañs evidoc'h ! En em glevet oc'h da gontañ din traoù gaouiat ha diwir, gant ar soñj e kemmo an traoù gant an amzer... Lavarit din va hunvre ! Ha me a ouezo e c'hellit ivez diskleriañ din e ster ! »

¹⁰Respont a reas ar Galdeiz d'ar roue : « N'eus ket un den war an douar, emezo, gouest da ziskleriañ ar pezh a c'houlenn ar roue ! Gant se n'eus roue ebet, daoust pegen bras ha galloudek e vefe, en defe goulennet biskoazh kemend-all digant divinour pe achantour pe kaldead ! ¹¹Re ziaes eo ar pezh a c'houlenn ar roue ! N'eus den ebet gouest da ziskleriañ kement-se d'ar roue, nemet an doueed o-unan a vefe....met ar re-se n'emaint ket o chom e-touez an dud. »

¹²Gant kement-se ez eas ar roue e-maez anezhañ e-unan hag e fuloras ruz, hag e roas urzh da lazhañ holl furien Babilon. ¹³Embannet e voe an dekred e oa holl furien Babilon da vezañ lazhet. Ha kerc'het e voe Daniel hag e geneiled evit bezañ lazhet. ¹⁴Hogen Daniel a gomzas gant poell ha furnez ouzh Arioc'h, ofisour gwarded ar roue, a oa bet karget da lazhañ furien Babilon. ¹⁵Diskleriañ a reas da Arioc'h, ofisour ar roue : « Perak en deus douget ar roue un dekred ken garv ? » Neuze Arioc'h a zisklerias an afer da Zaniel.

¹⁶Daniel a yeas da gaout ar roue, da c'houlenn digantañ un tamm dale, da c'hallout reiñ an displegadur d'ar roue. ¹⁷Neuze e tistroas Daniel d'ar gêr, da gas ar c'heloù d'e geneiled Hanania, Misael hag Azaria, ¹⁸ha d'o lakaat da c'houlenn gras Doue an Neñv diwar-benn an dra guzh-se, evit na vefe ket lakaet d'ar marv Daniel hag e geneiled da heul furien all Babilon. ¹⁹Neuze dre ur weledigezh en noz, e voe dizoloet ar sekred da Zaniel, hag e trugarekaas Daniel Doue an Neñv, ²⁰en ur lavarout :

« Ra vo benniget anv Doue a-holl-viskoazh da virviken !
Rak Dezhañ eo ar Furnez hag ar Galloud !

²¹ Eñ eo a laka da gompren ar c'houlzioù hag an amzerioù,
a ziskar ar rouaned hag a sav en-dro reoù all,
a ro furnez d'ar re fur,
ha gouiziegezh d'ar re a zo gouest da gompren :

²² Eñ eo a zizolo an traoù don ha kuzh,
a anav kement a zo en deñvalijenn,
rak gantañ emañ ar sklerijenn o chom.

²³ Deoc'h-hu, Doue va zadoù-kozh,
e rentan trugarez ha meuleudi,
pa hoc'h eus roet din furnez ha galloud,
Hon lakaet hoc'h eus da anavezout ar pezh
a c'houlennemp en ur ziskleriañ dimp. »

²⁴ War-se, ez eas Daniel da gaout Arioc'h, a oa, a-berzh ar roue, karget da lakaat furien Babilon d'ar marv, hag e lavaras dezhañ : « Na laka ket d'ar marv furien Babilon ! kas ac'hanon dirak ar roue, hag an displegatur a roin d'ar roue. » ²⁵ Arioc'h neuze, pres warnañ, a gasas Daniel dirak ar roue, en ur lavarout : « Kavet em eus, emezañ, e-touez harluidi Youda, un den hag a roio an displegatur d'ar roue. »
²⁶ Hag e respontas ar roue da Zaniel a oa bet anvet Beltshasar : « Ha gouest e vefes-te da reiñ din da c'houzout peseurt hunvre am eus graet ha petra eo ar ster anezhañ? »
²⁷ Respont a reas Daniel d'ar roue : « Ar sekred emañ ar roue o c'houlenn displegañ, n'eo ket ar furien, nag an divinourien, nag an achantourien, nag ar vajed a c'hellfe en dizoleiñ d'ar roue. ²⁸ Met un Doue a zo en Neñv hag a zizolo an traoù kuzh. Eñ eo en deus roet da c'houzout d'ar roue Nabuc'hodonosor petra a c'hoarvezo goude an deizioù-mañ : Da hunvre, ha gweledigezhioù da benn war da wele, setu int amañ :

²⁹ Edos-te, o Roue ! o prederiañ evel-hen war da wele : daoust ha petra 'c'hoarvezo en amzer da-zont? Hag an Hini a zizolo an traoù kuzh en deus roet dit da c'houzout petra a c'hoarvezo. ³⁰ Evidon-me avat, n'eo ket dre ma vefe ennon ur furnez dreist da furnez kement den a vev war an douar, ez eo bet dizoloet din ar sekred ; met evit ma vo roet da c'houzout d'ar roue an displegatur, ha ma anavezi prederioù da galon.

³¹ Te, o roue, a oa o sellout, ha setu un delwenn, hag hi uhel ! bras-divent e oa, ha dreist-par e oa ar sked anezhi ! En he sav edo dirazout, spontus da welout.
³² Ar skeudenn-se a oa he fenn en aour peure'hlan ; he bruched hag he divrec'h, en arc'hant ; he c'hof hag he divorzhed, en arem ; ³³ he divhar, en houarn ; he zreid, ul lod en houarn hag ul lod e pri. ³⁴ O sellout e oas...ken e tistagas ur maen, hep bezañ taolet gant dorn ebet, hag a skoas ouzh ar skeudenn, ouzh he zreid houarn ha pri, hag o bruzunas ! ³⁵ Bruzudet e voe neuze war un dro : houarn, pri, arem, arc'hant hag aour. Hag evel pell war al leur en hañv, e voent skubet kuit gant an avel : roud ebet ne vanas anezho. Ar maen avat en doa stoket ouzh ar skeudenn a zeuas da vezañ ur menez bras, a voe leuniet an douar gantañ.

³⁶ Setu an hunvre. Hag an displegatur anezhañ a lavarimp dirak ar Roue !
³⁷ Te, o Roue ! a zo roue ar rouaned : Doue an Neñv en deus roet dit rouantelezh,

nerzh, beli, brud. ³⁸Ha kement tachenn-douar m'emañ enni o chom bugale an dud, loened gouez, pe evned an oabl, en deus lakaet etre da zaouarn, ha graet ac'hanout ar mestr warno holl. Te eo ar penn aour ! ³⁹War da lerc'h avat, e savo ur rouantelezh all, disteroc'h eget da hini. Ha goude c'hoazh, un deirvet rouantelezh, a vo en arem hag a vestronio war ar bed a-bezh. ⁴⁰Ar bedervet rouantelezh a vo kalet evel houarn : evel an houarn a vrurun hag a zrailh pep tra ; hag evel an houarn hag a flastr hag a zrailh pep tra, e vruzuno, e flastro an holl. ⁴¹Hag ar pezh a'c'h eus gwelet treid ha bizied-treid hanter en houarn, hanter e pri-pod, ar rouantelezh-se a vo dizunvan. Dalc'h an houarn a vo enni ; met, evel an houarn ac'h eus gwelet mesket gant pri-raz, ⁴²met bizied he zreid a vo darn anezho houarn ha darn all a vo pri, lod eus ar rouantelezh a vo kreñv ha lod a vo bresk. ⁴³Gwelet ec'h eus houarn mesk-ha-mesk gant pri-raz, rak dimeziou a vo hag a vesko al lodennoù : met ne vo ket peget an eil lodenn ouzh eben, ken gwir ha ne c'heller ket pegañ houarn ouzh pri. ⁴⁴En amzer ar rouaned-se e savo Doue ur rouantelezh ha na vo biken diskaret, na lakaet da vont gant pobl all ebet . Dispenn ha distrujañ a raio-hi an holl rouantelezhioù : hi avat a bado da viken : ⁴⁵Heñvel ouzh ar maen ac'h eus gwelet o tistagañ diouzh ar menez hep bezañ taolet gant un dorn, hag en deus drailhet an houarn, an arem, ar pri, an arc'hant hag an aour. Setu m'en deus roet an Doue Meur da c'houzout d'ar roue petra a c'hoarvezo en amzer da-zont ! gwirion eo an hunvre, ha feal an displegadur anezhañ ! »

⁴⁶Ar roue neuze en em daolas war e c'henou ; dirak Daniel e stouas, hag e c'hourc'hemennas kinnig dezhañ profoù ha porfumoù. ⁴⁷Hag e respontas ar roue da Zaniel : « Gwir ha gwir mat eo ho toue hag a zo doue an doueed ha mestr ar rouaned, ha diskulier an traoù kuzh, peogwir hoc'h eus gallet dirouestlañ ar gudenn-se ! » ⁴⁸Hag ar roue a savas Daniel d'ur garg uheloc'h : e-leizh a zonezonou kaer a roas dezhañ ; e lakaat a reas da c'houarnour war holl rann-vro Babilon, ha da uhelañ mestr war holl Furien Babilon. ⁴⁹Daniel avat a c'houlennas digant ar roue lakaat e penn mererezh rann-vro Babilon, Sadrak, Mesak hag Abednego; hag eñ, Daniel, a oa ministr bras ouzh dor ar roue.

3 An tri baotr er furnez.

¹Ar roue Nabuc'hodonosor a reas ur skeudenn aour, tri-ugent ilinad uhelder dezhi, ha c'hwec'h ilinad ledander. E kompezenn Doura, e rann-vro Babilon, e savas ar skeudenn-se. ²Neuze e kasas ar roue Nabuc'hodonosor kannaded evit bodañ ar satraped, ar brefeded ha gouarnourien, ar guzulieren, an deñzorerien, al lezenourien, ar varnerien hag holl gargidi ar rann-vro, a-benn gouel dedi ar skeudenn savet gant ar roue Nabuc'hodonosor, ³En em vodañ a reas enta ar satraped, prefeded, gouarnourien, barnerien, ha kement den a oa e karg ar rann-vro, evit dedi ar skeudenn savet gant ar roue Nabuc'hodonosor.

⁴Hag un harod a huchas a bouez e benn : « Selaouit mat an urzh-mañ, tudoù a bep bro hag a bep yezh ! ⁵Kerkent ha ma klevot son ar c'horn-boud, ar fleüt, ar gitar, ar biniou, al lourenn, ar vombard ha kement benveg-son a zo, ho po da stouiñ raktal war ho taoulin da adoriñ ar skeudenn aour savet gant ar roue Nabuc'hodonosor !

⁶Ha nep piv bennak na stouo ket ha n'he azeulo ket, hennezh a vo stlapet raktal e-kreiz ur forniad tan-berv ! » ⁷Ha setu, kerkent ha ma klevas an holl dud, a bep bro, son ar c'horn-boud, ar fleüt, ar gitar, ar biniou, al lourenn, ar vombard, ha kement benveg-son a oa, e stoujont holl, kozh ha yaouank, da azeuliñ ar skeudenn aour savet gant ar roue Nabuc'hodonosor.

⁸Prestik avat e teuas Kaldeiz da damall ar Yuzevien. ⁹Hag en em lakaat da gomz, e lavarjont d'ar roue Nabuc'hodonosor : « O roue : buhez dit da viken ! ¹⁰Te, o roue, ac 'h eus roet an urzh da gement den a glevje son ar c'horn-boud, ar fleüt, ar gitar, ar biniou, al lourenn, ar vombard, ha kement benveg-son a zo, da stouiñ d'an daoulin evit azeuliñ ar skeudenn aour, ¹¹ha nep piv bennak na stoufe ket d'an daoulin d'hec'h azeuliñ a vefe stlapet e-kreiz ur forniad tan-berv ! ¹²Ac'hanta ! tud 'zo eus ar Yuzevien, ar re lakaet ganit war aferioù rann-vro Babilon, Sadrak, Mesak hag Abednego, ar re-se n'o deus ket dalc'het kont ac'hanout, o Roue ! Da zoueed, ne servijont ket anezho, hag ar skeudenn aour savet ganit, ne stouont ket dirazi ! »

¹³Neuze Nabuc'hodonosor, droug bras ennañ, a lavaras degas dirazañ Sadrak, Mesak hag Abednego ; hag e voe degaset ar re-mañ dirak ar roue. ¹⁴Ha Nabuc'hodonosor da lavarout dezho : « Hag-eñ eo gwir, Sadrak, Mesak hag Abednego, na fell ket deoc'h servijout va doueed nag azeuliñ ar skeudenn aour am eus savet? ¹⁵Ha prest ez oc'h bremañ, raktal pa glevot son ar c'horn-boud, ar fleüt, ar gitar, ar biniou, al lourenn, ar vombard, ha kement benveg-son a zo, da stouiñ d'an daoulin evit azeuliñ ar skeudenn am eus savet? Ha ma ne stouit ket, e viot taolet kerkent e-kreiz ar forniad tan-berv ! Ha daoust petore doue ho saveteio a-dre va daouarn? »

¹⁶Respont a reas Sadrak, Mesak hag Abednego en ur lavarout d'ar roue Nabuc'hodonosor : « N'hon eus ezhomm ebet, emezo, da respont dit war gement-se. ¹⁷Mar en deus an Doue a servijomp, galloud d'hon sovetaat eus ar forniad tan-berv, hag a-dre da zaouarn, o Roue, sur-mat e raio ! ¹⁸Ha ma ne rafe ket, bez sur mat, o Roue, ne servijimp ket da zoueed, nag ar skeudenn aour ac'h eus savet, ne stouimp ket d'an daoulin dirazi ! »

¹⁹Neuze e voe Nabuc'hodonosor fuloret-ruz, neuz e zremm a gemmas e-keñver Sadrak, Mesak hag Abednego. En em lakaat a reas da gomz evit gourc'hemenn tommañ ar forn seizh gwech muioc'h eget na oad boas d'en ober, ²⁰ha d'ar soudarded kreñvañ a oa, e roas e c'hourc'hemenn da eren Sadrak, Mesak hag Abednego, hag o zeurel er forniad tan-berv. ²¹Ereet e voe neuze ar baotred-mañ, bragoù, toneg, tog, dilhad hag all, ha stlapet e-kreiz ar forniad tan-berv ²²Ha war-se e oa ken strizh urzh ar roue, ha ken kriz gwrez ar forn, ma voe lazhet gant an tan-flamm ar soudarded a oa o kas Sadrak, Mesak hag Abednego. ²³An tri faotr avat, Sadrak, Mesak hag Abednego, hag-i ereet, a oa kouezhet e-kreiz forniad an tan-berv...

(gresianeg : ar pennadoù-mañ a zo da lakaat goude 3,23 eus an destenn arameek a-vremañ)

Kanenn Azaria er forniad-tan.

²⁴ Hag e kerzhent e kreiz an tan-flamm en ur veuliñ Doue ha lavarout bennozh d'an Aotrou. ²⁵ Azaria, en e sav, a bede evel-henn : en ur zigeriñ e c'henoù e kreiz an tan e lavare :

²⁶ Benniget oc'h, Aotrou ! Doue hon tadoù,
ha meulus ha klodus hoc'h anv da virviken !

²⁷ Dre ma 'z oc'h reizh e kement hoc'h eus graet dimp,
leal maz eo hoc'h holl oberoù,
hag eeun hoc'h hentoù, ha gwirion ho parnedigezhioù !

²⁸ Setañsoù reizh hoc'h eus rentet e kement hoc'h eus degaset warnomp
ha war Gêr santel hon Tadoù, Jeruzalem !
Rak en askont d'hon pec'hedoù hoc'h eus graet dimp evel-se
hervez ar gwir hag ar justis.

²⁹ Ya, pec'het hon eus ha graet an droug, o pellaat diouzhoc'h.
Ya, pec'het bras hon eus e pep tra,
ha gourc'hemenoù ho Lezenn n'hon eus ket selaouet.

³⁰ N'hon eus ket heuliet anezho :
n'hon eus ket sevenet ar pezh a oa dimp gourc'hemennet
evit ma c'hoarvezfe ar mad ganimp.

³¹ Ya, kement hoc'h eus degaset warnomp,
kement hoc'h eus graet dimp,
eo gant setañs reizh hoc'h eus en graet.

³² Etre daouarn hon enebourien hoc'h eus hon distaolet,
tud dilezenn, ar re washañ eus an dud dizoue !
d'ur roue direizh, fallañ ma 'z eus war an douar !

³³ Ha bremañ n'omp ken evit digeriñ hon genou,
gant ar vezh hag an dizenor a zo degouezhet
war ho servijerien hag ar re hoc'h ador.

³⁴ O ! n'hon roit ket dezho da viken,
en abeg d'hoc'h Anv !
Na zistaolit ket hoc'h Emglev !

³⁵ Na zistroit ket ho krad vat diouzhimp,
dre garantez evit Abraham ho kariad,
Izaak ho servijer hag Israel ho ten santel.

³⁶ hoc'h eus prometet dezho lakaat o bugale
da vezañ ken niverus ha stered an neñv
hag ar greunenoù traezh a zo war aodoù ar mor !

³⁷ Hogen, setu ni, Aotrou !

Digresket muioc'h eget nep broad ;
setu ni izelaet dre ar bed a-bezh en deiz-hiziv,
en askont d'hon pec'hedoù.

³⁸ N'eus ken en amzer vremañ, na Rener, na Diouganer na Priñs,
nag holloskad, na sakrifis, na prof nag ezañs,
na lec'h da ginnig deoc'h frouezhioù kentañ an east
ha kavout gras dirazoc'h.

³⁹ Met en abeg d'hon ene reuzeudik ha d'hon spered izelek,
hon degemerit evel pa zeufemp
gant holloskadoù meot ha tirvi,
ha gant oaned lart a viliadoù !

⁴⁰ Ra vo evel-se hon sakrifis dirazoc'h hiziv,
ha gras dimp d'hoc'h heuliañ a greiz kalon,
rak n'eus ket a zismegañs
evit ar re emañ ennoc'h o fiziañs !

⁴¹ Bremañ, gant holl nerzh hon c'halon,
e fell dimp hoc'h heuliañ, doujañ deoc'h.
ha klask ho tremm ;
n'hon lezit ket dindan ar vezh.

⁴² Met grit en hon c'heñver hervez ho madelezh,
hag hervez braster ho trugarez !

⁴³ Hon dieubit, hervez hoc'h oberoù burzhudus ;
ha rentit gloar d'hoc'h anv !

Aotrou, ⁴⁴ ra vezo dismegañset ar re holl
a ra droug d'ho servijerien !
goloet a vezh, diframmet diganto pep galloud ha mestroniezh,
bruzunet o nerzh.

⁴⁵ Ra ouezint ez oc'h c'hwi Doue, an Aotrou emetañ,
an hini klodus dre ar bed a-bezh !

⁴⁶ Evelato, servijerien ar roue, hag o devoa o zaolet er forn, ne baouezent ket da voueta an tan gant naft, peg, stoup ha keuneud, ⁴⁷ ken e save ar flamm nav ilinad ha daou-ugent a-us d'ar forn, ⁴⁸ hag o 'n em astenn, e têvas homañ ar Galdeiz a gavas endro d'ar forn. ⁴⁹ Hogen Ael an Aotrou a ziskennas er forn e-tal Azaria hag e gompagnuned, hag a bellaas diouto ar flamm-tan etrezek an diavaez, ⁵⁰ ha war ar baotred e c'houezhas, e-kreiz ar forniad, evel un aezenn hag ur freskter a c'hlizh, hag evel-se ne stokas ket an tan outo, ha ne reas dezho na poan na diaezamant.

⁵¹ Ha neuze o zri evel a-unvouezh en em lakas da ganañ meuleudi, klod ha bennozh da Zoue er forniad-tan en ur lavarout :

⁵² Benniget oc'h, Aotrou, Doue hon Tadoù,
ha meulus ha dreistenorus da virviken !
Benniget hoc'h anv a glod, hoc'h anv santel,
ha meulus ha dreistenorus da virviken !

⁵³ Benniget oc'h e templ ho klod santel,
ha kanmeulus ha klodus-holl da virviken !

⁵⁴ Benniget oc'h war ho tron a roue,
ha kanmeulus ha dreistenorus da virviken !

⁵⁵ Benniget oc'h-c'hwi hag a sell e don an islonk,
c'hwi azezet war ar geroubined,
ha meulus ha dreistenorus da virviken !

⁵⁶ Benniget oc'h e stabilded an neñv,
ha kanmeulus ha klodus-holl da virviken !

⁵⁷ C'hwi, holl oberoù an Aotrou, lavarit bennozh d'an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁵⁸ C'hwi, Aeled an Aotrou, lavarit bennozh d'an Aotrou :
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁵⁹ Neñvoù, bennigit an Aotrou :
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁶⁰ C'hwi, an holl zoureier a zo a-us d'an oabloù,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁶¹ C'hwi holl, ar galloudoù, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁶² Heol ha loar, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁶³ Astroù an neñvoù, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁶⁴ C'hwi holl, glav ha glizh, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁶⁵ C'hwi, an holl avelioù, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁶⁶ Tan ha gwrez, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁶⁷ Yenijenn ha frim, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁶⁸ Glizh ha riell, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁶⁹ Rev ha yenijenn, bennigit an Aotrou,

dezhañ kan ha klod da virviken !

⁷⁰ Skorn hag erc'h, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁷¹ Nozvezhioù ha devezhioù, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁷² Goloioù ha teñvalderioù, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken :

⁷³ Luc'hed ha koumoul, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁷⁴ An douar da lavarout bennozh d'an Aotrou !
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁷⁵ Menezioù ha torgennoù, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁷⁶ Kement a ziwan war an douar, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁷⁷ C'hwi, ar mammenoù, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁷⁸ Morioù ha stêrioù, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁷⁹ Balumed ha kement a fiñv en dourioù, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁸⁰ Holl evned an neñv, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁸¹ Holl loened hag anevaled, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁸² C'hwi, bugale an dud, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁸³ O ! Israel, lavar bennozh d'an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁸⁴ Beleien an Aotrou, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁸⁵ Servijerien an Aotrou, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁸⁶ Speredoù hag eneoù an dud reizh, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁸⁷ Tud santel hag izel a galon, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

⁸⁸ Hanania, Azaria, Misael, bennigit an Aotrou,
dezhañ kan ha klod da virviken !

Hon salvet en deus eus ar marv,
hon diframmet eus kraban an Ankou,
hag hon diwallet eus an tan.

⁸⁹ Rentit grasoù d'an Aotrou en abeg d'e vadelezh,
en abeg d'e drugarez bezañ peurbadel.

⁹⁰ C'hwi holl, doujerien an Aotrou,
lavarit bennozh da Zoue an doueed
dezhañ kan ha klod
dre maz eo peurbadel e drugarez !

^{91 (24)} Neuze ar roue Nabuc'hodonosor, spouronet, a savas en e sav a daol-trumm, hag e lavaras d'e guzulierien : « Daoust ha n'hon eus ket taolet e-kreiz an tan tri faotr, hag i ereet? » Respont a rejont, o lavarout d'ar roue : ^{92 (25)} « Eo, sur mat, o roue ! » Hag e lavaras : « Petra 'zo, pa welan-me pevar, hag i dishual, o kerzhout dre greiz an tan, hep droug ebet, hag ar pevarvet hañval ouzh ur mab d'an doueed? » ^{93 (26)} Tostaat a reas neuze Nabuc'hodonosor ouzh dor forn an tan, hag o 'n em lakaat da gomz e lavaras : « Sadrak, Mesak hag Abednego ! servijerien an Doue uhel-meurbet ! deuit e-maez, deuit ! » Ha neuze e teuas Sadrak, Mesak hag Abednego e-maez eus kreiz an tan.

^{94 (27)} Ar satraped, ar brofeded, gouarnourien ha kuzulierien ar roue, o vezañ en em vodet, a welas n'en doa bet an tan evit ar baotred-se, galloud ebet war o c'horfoù; rak blevenn ebet eus o fennoù ne oa bet rostet, nag o bragoù suilhet, na c'hwez an dêvet zoken warno. ^{95 (28)} Hag o 'n em lakaat da gomz, e lavaras Nabuc'hodonosor : « Ra vo benniget Doue Sadrak, Mesak hag Abednego, pa en deus kaset e Ael da saveteiñ e servijerien hag o doa lakaet ennañ o fiziañs, en ur derriñ gourc'hemenn ar roue, ha kinniget d'ar boan o c'horfoù kentoc'h eget servijout nag azeuliñ un doue estr eget o Doue ! » ^{96 (29)} Hag an urzh-mañ a roan-me bremañ da gement den, a nep pro hag a nep yezh, ne vern pehini, a rafe goap ouzh Doue Sadrak, Mesak hag Abednego, hennezh a vo dispennet a dammoù, ha degaset e di da vezañ teil, peogwir n'eus doue all ebet en divije galloud da salviñ evel ma salv ! » ^{97 (30)} Hag ar roue a roas madelezhioù e-leizh da Sadrak, Mesak hag Abednego e rann-vro Babilon.

^{98 (31)} " A-berzh ar roue Nabuc'hodonosor da gement pobl a gement bro hag a gement yezh a zo war ar bed-mañ ! peoc'h deoc'h, ha peoc'h bras ! » ^{99 (32)} Ar sinoù hag ar burzhudoù en deus graet evidon an Doue uhel-meurbet eo bet plijet din o brudañ :

^{100 (33)} « Sinoù ken bras !
Burzhudoù ken galloudus !
Peurbad eo e rouantelezh,
a rummad da rummad e vestroniezh ! »

4 Huñvre ar wezenn-veur.

¹ Me, Nabuc'hodonosor, p'edon sioul er gêr, em palez, e-kreiz va brud, ² am boe un hunvre ma voen spontet gantañ. Prederioù a zeue din war va gwele, hag an traoù a welen em penn, e oan nec'het ganto. ³ Hag e rois an urzh da zegas dirazon holl Furien Babilon evit diskleriañ din an displeg eus an hunvre. ⁴ Pignat a reas neuze an divinourien, achantourien, kaldeiz, astrourien, hag e kontis-me va hunvre dirazo. Met an displeg anezhañ, ne voe hini evit en reiñ din da c'houzout. ⁵ D'an diwezhañ e teuas davedon Daniel, a reer anezhañ Beltshasar, hervez anv va Doue-me - hag emañ ennañ spered an doueed sakr ; hag e kontis an hunvre dezhañ – ⁶ "Beltshasar, emezon, te hag a zo e penn an divinourien, a zo ennout, en gouzout a ran, spered an doueed sakr, ha n'eus evidout kudenn ebet a gement a ve re ziaes, sed amañ petra am eus gwelet em spered p'edon war va gwele :

⁷ Gwelout a raen ur wezenn e-kreiz an douar, hag hi uhel-meurbet.

⁸ Kresket ar wezenn, e tizhas he fenn betek an neñv, ma veze gwelet betek penn-pellañ ar bed.

⁹ Druz-meurbet e oa he delioù, fonnus he frouezh, ha magadurezh a oa enni evit an holl. Dindani e klaske loened ar maezioù goudor, hag en he barroù e klude evned an oabl. Enni e kave pep loen magadurezh.

¹⁰ Edon-me enta war va gwele ha sellout a raen ouzh ar pezh a welen em penn, ha setu ma welis ur beilher, ur sant eus an neñv, o tiskenn.

¹¹ Huchal a rae a bouez-penn en ur lavarout :

« Diskarit ar wezenn ha troc'hit he skourroù !
Hejit diwarni he delioù ha stlabezit he frouezh !
Ra dec'ho al loened a-zindani hag an evned diwar he barroù !

¹² Skosenn he gwrizioù avat, he lezit en douar, hogen chadennet gant houarn hag arem, a-dreuz geot ar maezioù, ha ra vo glebiet gant glizh an neñv, ha r' en devo da heul an anevaled e lod eus glazur an douar.

¹³ Ra vo kemmet e galon-den, ha roet dezhañ ur galon-loen, ha ra dremeno warnañ seizh amzervezh.

¹⁴ Diwar dekred ar c'hedourien eo bet douget ar setañs-mañ : dre urzh ar sent eo bet divizet kement-mañ, d'ar re vev da c'houzout ez eo an uhel-meurbet a zo mestr war rouantelezh an dud : d'an neb a blij dezhañ, e ro anezhi, hag an izelañ eus an dud a vez gantañ savet warni !

¹⁵Setu an hunvre am eus-me gwelet, me ar roue Nabuc'hodonosor. Te bremañ, Beltshasar, ro din an displeg anezhañ, pa n'eo ket holl furien va rouantelezh evit en ober. Te avat a zo gouest, peogwir emañ ennout spered an doueed sakr ! »

¹⁶Neuze Daniel, hag a zo Beltshasar e lesanv, a voe spontet e-pad un herrad, spontet ma oa gant soñjoù e spered. Ma lavaras c'hoazh ar roue : " Beltshasar, arabat dit bezañ spontet na gant an hunvre na gant an displeg anezhañ ! " Neuze e respontas Beltshasar : " Va aotrou ! emezañ, salv e vefe an hunvre-se o talvezout evit ar re o deus kasoni ouzhit ! hag an displeg anezhañ, evit da enebourien ! ¹⁷Ar wezenn ac'h eus gwelet o sevel uhel ha kreñv, he fenn o tizhout an neñvoù, ken e veze gwelet eus pep korn eus an douar; ¹⁸kaer he delioù, fonnus he frouezh, boued enni evit an holl, ma oa loened ar maezioù o klask goudor dindani, hag evned an oabl o kludañ war he skourroù : ¹⁹Te eo honnezh, o Roue ! a zo deuet da vezañ uhel ha kreñv, a zo savet da vraster ken uhel hag an neñv, hag en em astenn da veli betek penn-pellañ an douar.

²⁰Hag ar pezh ac'h eus gwelet, o roue ! ur Gedour santel o tiskenn eus an Neñv hag o lavarout : " Diskarit ar wezenn ha distrujit-hi ! Lezit avat keff he gwrizioù en douar, nemet chadennit-hi gant houarn hag arem, e-mesk geot ar maezioù ! ra vo glebiet gant glizh an noz ! ha ra vo he lod a-gevret gant an anevaled ken na vo tremenet seizh amzervezh warni ! ²¹Ac'hanta ! setu amañ an displeg a gement-se, o roue ! ha setu diviz an uhel-meurbet evel m'emañ o tont war va aotrou, ar roue !

²²Bannet e vi a-douez an dud,
 ha gant loened ar maezioù e vezo da chomadur ;
 glazur, evel d'an ejened,
 a vezo roet dit da chaokat,
 gant ar glizh-noz e vezi glebiet
 hag ar seizh amzer a dremeno warnout,
 ken na anzavi ez eo mestr an uhel-meurbet war rouantelezh an dud,
 hag e ro anezhi d'an hini a fell dezhañ he reiñ.

²³Ha pa'z eo bet lavaret lezel foñs ha gwrizioù ar wezenn, ez eo kement ha lavarout e chomo ganit da c'halloud-roue, goude m'az po anzavet ez eo an Neñv eo ar Mestr.

²⁴Rak-se 'ta, o Roue ! ra blijjo dit va ali : da bec'hedoù, digoll anezho dre ur vuhez reizh, da fallentezioù, dre an druez e-keñver an dud keizh, hag ez po un astenn d'az eürusted !"

²⁵Hag e c'hoarvezas kement-mañ gant ar roue Nabuc'hodonosor. ²⁶Trizek loariad diwezhatoc'h edo war doenn e balez-roue, e kêr Babilon, o tonemonea.

²⁷Hag e komzas ar roue en ur lavarout : " Hag-eñ n'eo ket homañ Babilon, ar Gêr-Veur, bet savet ganin-me evit bezañ va chomadur roueel dre nerzh va galloud hag evit gloar va meurbed?"

²⁸Ne oa ket peurlavaret e gomz gant ar roue, ma tiskennas ur vouezh eus an Neñvoù :

« Setu lavaret dit, roue Nabuc'hodonosor !
Da rouantelezh a zo tennet diganit !

²⁹ A-douez an dud e vi argaset,
ha gant loened ar maezioù az po da di !
Glazur, evel an ejened, az po da zebriñ.

Ha seizh amzervezh a dremeno warnout
ac'hann ma anzavi ez eo an uhel-meurbet
a zo Mestr war rouantelezh an dud,
hag e ro anezhi da neb a blij dezhañ ! »

³⁰ Raktal e teuas ar gomz-mañ da wir evit Nabuc'hodonosor : a-douez an dud e voe argaset ; glazur, evel an ejened, a zebras ; gant glizh an neñv e voe glebiet e gorf ken e voe kresket e vlev ken hir ha pluñv an erered, hag e ivinoù, ken hir ha skilfoù an evned.

³¹ " Hogen e dibenn an deizioù divizet, e savis, me Nabuc'hodonosor, va daoulagad etrezek an Neñv, hag e tistroas ennon va skiant-vat. D'an uhel-meurbet e lavar is bennozh :

« En ur veuliñ hag en ur rentañ gloar d'an Hini a vev da viken,
a zo Beli peurbad e Veli hag a bad e roueelezh a rummad da rummad.

³² Kement a zo war an douar a zo kement ha netra dirazañ !
Evel ma kar e ra gant armead an neñvoù ha gant annezidi an douar ;
ha n'eus den a c'hellfe enebañ ouzh e zorn
ha lavarout dezhañ : " Petra 'ta emhout oc'h ober? »

³³ Raktal e tistroas din va skiant-vat, hag evit gloar va rouantelezh, va splannder ha va sked a adkavis ; hag e teuas va c'huzulierien ha va noblañs d'am c'herc'hat en-dro ha d'am adlakaat em galloud-roue ; ha va meurded dreist-par a voe roet din.

³⁴ Ha bremañ e veulan, me Nabuc'hodonosor, e kanmeulan hag e rentan gloar da Roue an Neñvoù :

«Gwirionez eo e holl oberoù,
reizhder e hentoù,
hag ar re a gerzh gant lorc'hentez
en deus galloud da izelaat !»

5 Banvez Baltasar.

¹ Ar roue Baltasar a reas ur pred bras evit e uhelidi -ur mil anezho - ha dirak ar mil-se en em lakaas da evañ gwin. ² P'en devoe tañvaet ar gwin, e c'hourc'hemennas Baltasar degas al listri aour hag arc'hant a oa bet dilamet gant e dad Nabuc'hodonosor eus Templ Jeruzalem ; d'ar roue, d'e uhelidi, d'e wragez ha d'e serc'hed da evañ enno.

³ Degaset e voe enta al listri aour hag arc'hant bet dilamet eus an Templ, Ti-Doue, e Jeruzalem ; hag enno ec'h evas ar roue, e uhelidi, e wragez hag e serc'hed ;

⁴ hag en ur evañ, e veulent an doueed aour hag arc'hant, arem, houarn, koad ha maen.

⁵ War an taol, e paras bizied dorn un den da skrivañ a-dal d'ar c'hantolor-barrek war

raz moGERENN palez ar roue. Hag ar roue, a welas an tamm-dorn-se a skrive, ⁶ar Roue neuze a gollas e liv hag a voe spouronet en e soñjoù, ken e teuas juntrou e gein da laoskaat ha pennoù e zaoulin da skeiñ an eil ouzh egile. ⁷Garmin a reas ar roue a vouezh kreñv degas dezhañ an achantourien, ar galdeiz hag an astrourien. Hag e komzas ar roue en ur lavarout da furien Babilon : " An neb a lenno ar skritur-se hag a zisklerio ar ster anezhañ, a vo gwisket a limestra, gant ur chadenn aour en e gerc'hen, hag a vo o ren en trede renk e penn ar rouantelezh. ⁸Antren a reas neuze holl furien ar roue. Ne voent ket, avat, evit lenn ar skritur nag en displegañ d'ar roue. ⁹Spontet-bras e voe enta ar roue Baltasar ken e kemmas liv ; ha ma voe strafuilhet spered an uhelidi.

¹⁰Ar rouanez, o klevout petra a oa bet lavaret gant ar roue hag an uhelidi, a zeuas e sal ar banvez hag a lavaras : " Roue, buhez dit da viken ! Arabat dit magañ spouron ez soñjoù ha d'az tremm kemmañ liv ! ¹¹Rak bez ' ez eus un den ez rouantelezh a zo ennañ spered an doueed sakr. En deizioù da dad, e voe kavet ennañ, sklerijenn, poell ha furnez par da furnez an doueed ! Hag ar roue Nabuc'hodonosor da dad en devoa lakaet anezhañ da vestr war an divinourien, achantourien, kaldeiz, hag astrourien, ¹²rak ur spered dreist-par, skiant, poellegezh, barregezh da zisplegañ hunvreoù, da zizoleiñ an divinadelloù ha da zirouestlañ ar c'hudennoù en devoa da dad kavet en Daniel-se, ken e voe anvet Beltshasar gant ar roue ! N'eus d'ober enta nemet gervel Daniel, hag hennezh a roio an displegadur !"

¹³Degaset e voe neuze Daniel dirak ar roue. Ha lavarout a reas ar roue da Zaniel : " Te, emezañ, eo Daniel, unan eus harluidi Youda bet degaset eus bro Youda gant ar roue va zad? ¹⁴Klevet em eus diwar da benn e vefe spered an doueed ennout, e vefe bet kavet ennout sklerijenn, poell ha furnez dreist-par. ¹⁵Ac'hanta ! furien ha divinourien a zo bet degaset dirazon evit lenn ar skritur-mañ ha reiñ din an displegadur anezhañ, hogen na n'int ket bet evit displegañ petra eo. ¹⁶Met klevet em eus me va-unan e oas-te ampart war an displegañ hag an dirouestlañ-kudennoù. Rak-se 'ta, mar d-out gouest da lenn ar skritur-mañ ha da zisplegañ din petra a dalvez, e vi gwisket a limestra, ur chadenn aour ouzh da gerc'hen, hag e vi o ren e penn ar rouantelezh, en trede renk !"

¹⁷Respont a reas Daniel d'ar roue : " Mir da zonezonoù ! Ha ro da brofoù da unan-all ! Ar skritur avat a lennin d'ar roue, hag an displegadur anezhañ a roin dezhañ da c'houzout. ¹⁸Te, o Roue ! D'az tad Nabuc'hodonosor en devoa roet an Doue uhelmeurbet ar roueelezh, ar braster, ar c'hloar hag ar veurded ; ¹⁹hag abalamour d'ar braster-se bet roet dezhañ, e krene hag e sponte dirazañ an holl bobloù a bep bro hag a bep yezh ; lazhañ a rae neb a felle dezhañ ! neb a felle dezhañ a leze da vevañ ; neb a felle dezhañ a uhelae, neb a felle dezhañ a izelae. ²⁰Hogen pa c'hwezhas e galon ha pa galedas e spered betek al lorc'h, e voe diskaret diwar e dron-roue ha lemet e c'hloar digantañ. ²¹A-douez bugale an dud e voe argaset, e galon a zeuas heñvel ouzh hini al loened ; gant an ezen-gouez ez eas da chom, gant glazur en em vage evel an ejened, ha gant glizh an noz e veze glebiet e gorf, betek an deiz mac'h anavezhas ez eo an Doue uhelmeurbet an Hini a ren war roueelezh an dud, hag a uhela an neb a blij

dezhañ. ²²Te avat, Baltasar e vab ! n'ec'h eus ket izelaet da galon, daoust dit da c'houzout kement-se. ²³Enep Aotrou an Neñvoù ez out en em savet ! ar beselioù eus e di a zo bet degaset dirazout, ha te, da uhelidi, da wragez ha da serc'hed, hoc'h eus evet gwin enno ! An doueed aour, arc'hant, arem, houarn, koad ha maen, ha n'o deus nag ar gweled, nag ar c'hleved, nag anaoudegezh a netra, ac'h eus meulet ! ²⁴Hogen an Doue emañ da alan en e zorn, hag a zo dezhañ da holl hentoù, n'ec'h eus ket kehelet anezhañ ! ²⁵Setu perak eo deuet eus e berzh an tamm-dorn-se da dresañ ar skrid-mañ : MENE TEKEL ha PARSIN . ²⁶Ha setu petra 'dalv kement-se :

- MENE : kontet en deus Doue deizioù da rouantelezh ha lakaet ur fin dezhi ;
- ²⁷TEKEL : pouezet out bet war ar valañs, ha kavet diouer ennout ;
- ²⁸PARSIN : rannet eo bet da rouantelezh ha roet da Vediz ha Persiz " .

²⁹Urzh a roas neuze Baltasar da wiskañ Daniel e limestra, lakaat ur chadenn aour en e gerc'hen, hag embann e vefe-eñ an trede mestr e penn ar rouantelezh. ³⁰En noz-se end-eeun e voe lazhet Baltasar, roue Kaldeiz.

6 ¹Hag ar Medad Darius a gemeras ar rouantelezh, en e zaou vloaz ha tri-ugent.

6 Daniel e foz al leoned.

²Divizout a reas Darius lakaat war e rouantelezh c'hwec'h-ugent a satraped, e pep korn eus e rouantelezh ; ³hag, a-us d'ar re-mañ, tri fenn-rener, Daniel unan anezho ; d'ar re-se o devoa ar satraped kont da rentañ, evit diwall na vije graet gaou ebet ouzh ar roue. ⁴Hemañ, Daniel, dre ma oa trec'h d'ar renerien all ha d'ar satraped, gant ar spered uhel a oa ennañ, e oa e soñj ar roue en lakaat e penn ar rouantelezh a-bezh. ⁵Neuze ar renerien hag ar satraped a glaskas daoust ha ne gavjent ket da abegiñ e Daniel en aferioù ar rouantelezh. Hogen nag abeg na fazi ne zeujont a-benn da gavout, rak feal e oa, ha ne veze kavet da damall dezhañ na fazi na mank. ⁶Neuze e lavaras ar re-mañ : « Peogwir ne gavomp e kement-mañ abeg ebet e Daniel, ac'hanta ! kavomp tamall ennañ war zigarez Lezenn e Zoue ! » ⁷Ha renerien ha satraped ha mont gant herr da gaout ar roue, ha komz outañ evel-henn : « O Roue Darius, buhez dit da viken ! : ⁸Ali eo holl renerien ar rouantelezh, ar brefeded hag ar satraped, ar guzulieren hag ar c'houarnourien, evit ma vefe douget ur gourc'hemenn a-berzh ar roue, ha lakaet un difenn da dalvezout : arabat da unan bennak ober ur bedenn ouzh doue ebet na den ebet, e-pad tregont devezh, nemet hag ouzhit-te e vefe, o Roue ! pe e vo taolet e foz al leoned. ⁹Bremañ enta, sav an difenn-se, o Roue ! en laka dre skrid, evit na vo ket kemmet evel ma vez gant lezennoù Mediz ha Persiz, hag a zo didorrus ! » ¹⁰Ha setu ma lakas ar roue Darius an difenn dre skrid.

¹¹Hogen Daniel, kerkent ha ma ouezas e oa lakaet an urzh dre skrid, a bignas d'e di, betek e gambr, ma oa troet ar prenestroù warni ouzh tu Jeruzalem. Teir gwech bemdez e stoue war bennoù e zaoulin da bediñ ha da veuliñ e Zoue, dres evel ma rae diagent.

¹²Neuze hon tudoù, antreet prim, a gavas Daniel o pediñ e Zoue a-greiz e galon, ¹³hag i da vont da gaout ar Roue ha da lavarout dezhañ diwar-benn an difenn bet

douget gantañ : « Hag-eñ n'ac'h eus ket skrivet e vefe arabat da neb piv bennak ober pedennoù ouzh nep doue na den, ac'hann da dregont deiz, nemet ouzhit, o Roue ! pe e vefe taolet e foz al leoned? » Respont a reas ar roue : « Gwir eo kement-se, emezañ, hag evel holl lezennoù Mediz ha Persiz, eo didorrus ». ¹⁴ Hag i ha respont d'ar roue : « Ac'hanta ! o Roue ! Daniel, unan eus harluidi Youda, ne ra ac'hanout, o Roue ! van ebet nag ouzh an difenn bet skrivet ganit ; ha teir gwech an deiz e ra e bedennoù ! » ¹⁵ Pa glevas ar roue kement-mañ, en doe displijadur bras, hag e lakas en e spered sovetaat Daniel, ha betek kuzh-heol e klaskas an tu d'en dieubiñ. ¹⁶ Met an dud-se a zeredas adarre davet ar roue da lavarout dezhañ : « Gouvez mat, o Roue ! ez eo ul lezenn evit Mediz ha Persiz ne c'hell bezañ kemmet nep urzh ha nep difenn savet gant ar roue. »

¹⁷ Setu ma lavaras neuze ar roue kerc'hat Daniel hag en teurel e foz al leoned. Hag ar roue da lavarout da Zaniel : « Da Zoue, hag a servijez gant dalc'hegezh, ra 'z saveteio. » ¹⁸ Ur maen a voe degaset ha lakaet war c'henou ar foz, ha siellet e voe gant ar roue, gant e walenn ha re an uhelidi, evit na vije kemmet netra e-keñver Daniel. ¹⁹ Hag e yeas ar roue d'e balez, ha noz-pad e yunas, ha ne lakas serc'h ebet da zont davetañ ; hag ar c'housesked a bellaas dioutañ.

²⁰ Antronoz, kerkent ha tarzh an deiz e savas ar roue hag ez eas, hast warnañ, betek foz al leoned. ²¹ Hag en ur dostaat ouzh ar foz e c'harme war Zaniel gant ur vouezh doaniet, hag e lavare da Zaniel : « Daniel, servijer an Doue bev, da Zoue a gehelez gant dalc'hegezh, hag-eñ en deus gallet da saveteiñ diouzh al leoned? » ²² Ha Daniel a respontas d'ar roue : « O Roue ! buhez dit da viken ! ²³ Va Doue en deus degaset e Ael ha stouvet o genou d'al leoned ! N'o deus graet droug ebet din, rak didamall ez on dirazañ ; hag ez keñver-te kerkoulz all, o roue ! n'em eus graet droug ebet... » ²⁴ Laouen bras e voe neuze ar roue gant Daniel : Gourc'hemenn a reas en tennañ eus ar foz. Tennet e voe Daniel eus ar foz, ha ne voe kavet gouli ebet warnañ, rak kredet en doa en e Zoue. ²⁵ Hag ar roue a c'hourc'hemennas degas ar re o devoa tamallet Daniel hag o zeurel e foz al leoned, int, o gwraez hag o bugale. Ha ne oant ket kouezhet mat war leurenn ar foz ma oant diskaret gant al leoned ha malet o holl eskern.

²⁶ Neuze e skrivas ar roue Darius d'an holl bobloù a bep bro hag a bep yezh o chom war ar bed : « Peoc'h e-leizh deoc'h-holl ! ²⁷ Urzh a zo bet douget ganin d'an holl dud, dre holl zouaroù va rouantelezh da grenañ ha da spontañ dirak Doue Daniel, rak :

Hennezh eo an Doue bev,
a bado da viken !
ne vo biken diskaret e rouantelezh !
ha da vepred e chomo e vestroniezh !

²⁸ Dieubiñ a ra, saveteiñ a ra !
Sinoù ha burzhudoù a ra
en Neñv ha war an douar !
Eñ eo en deus tennet Daniel a-dre galloud al leoned ! »

²⁹Hag an Daniel-se a reas berzh e-pad ma renas Darius, hag e-pad ma renas war e lerc'h Kirus ar Persad.

7 Ar pevar aneval.

¹Er bloaz kentañ m'edo Beltshasar ar roue war Gêr Babilon, e welas Daniel, p'edo war e wele, un hunvre ha gweledigezhioù en e benn. Skrivañ a reas neuze ar pep pennañ eus an hunvre-se.

²Ha Daniel a lavaras kement-mañ : " Sellout a raen em gweledigezh e-pad an noz, ha setu : pevar avel an neñvoù o hejañ ar mor bras ; ³ha pevar aneval bras o pignat eus ar mor, disheñvel an eil diouzh egile. ⁴Ar c'hentañ a oa evel ul leon, hag iskilli dezhañ evel re un erer. Ha me a selle, ken ma voe diframmet e eskell dezhañ, ma voe savet diwar an douar, ha ma 'n em lakas war e dreid evel un den ; hag ur galon-den a voe roet dezhañ. ⁵Ha setu ul loen all, an eil, heñvel ouzh un arzh. Sevel a rae ur pav, diouzh un tu ; teir gostenn a oa gantañ en e c'henou etre e zent. Hag evel-henn e veze lavaret dezhañ : " Sav ! debr kig e-leizh ! " ⁶Goude-se e sellen, ha setu unan all heñvel ouzh ul loupard, peder askell ouzh e gein heñvel ouzh re un evn. Pevar fenn en devoa al loen-se ; ha damaniezh a voe roet dezhañ. ⁷Ha goude-se, e sellen em gweledigezh-noz, ha setu ur pevare loen, spontus, spouronus, ha kreñv-meurbet : dent houarn dezhañ, hag i bras-meurbet ! Debriñ ha malañ a rae, hag ar pezh a vane a vac'he dindan e dreid. Disheñvel e oa diouzh al loened kent. Dek korn en devoa. ⁸Ha p'edon o teurel pled ouzh e gorniel, setu ur c'horn all, unan bihan, o voutañ etrezo, ha diwriziennet gantañ tri eus ar c'horniel kentañ ! Ha setu ma oa lagadoù heñvel ouzh lagadoù-tud war ar c'horn-se, hag ur genou hag a lavare euzhusterioù.

⁹Sellout a raen ken ma voe lec'hiet tronioù,
ha mac'h azezas ur C'hozhiad, gwenn e zilh evel an erc'h,
kann ar blev war e benn evel gloan pur.
Flamm-tan e oa e dron, glaou bev ar rodoù anezhañ.
¹⁰Ur froud-tan a zivere hag a strinke a-zirazañ.
Mil- milierad a servije anezhañ ;
ha dek-mil a vilieradoù a oa en o sav dirazañ.

Azezañ a reas el lez-varn ha digoret e voe al levrioù. ¹¹Teurel a ris evezh abalamour da drouz al lavarou uhel a lavare ar c'horn ; ha war evezh e chomis ken e voe lazhet al loen ha taolet e gorf en tan-flamm. ¹²Evit al loened a vane e voe ivez dilamet o damaniezh diganto, met un herrad-buhez a voe lezet ganto c'hoazh, betek un amzer ha momedoù divizet.

¹³Ha sellout a raen em gweledigezhioù-noz,
ha setu ma teue war oabrennoù an neñv evel ur mab-den ;
dont a reas da gaout ar C'hozhiad, ha degaset dirazañ.

¹⁴Ha dezhañ e voe roet an damaniezh,
ar c'hlod hag ar galloud-roue, hag an holl bobloù,

broadoù ha yezhoù lakaet en e servij :
E vestroniezh a zo mestroniezh peurbadel ha na dremeno ket ;
hag e rouantelezh ne vo ket distrujet.

¹⁵ Strafuilhet e voe va spered-me, Daniel, gant kement-se ; gant ar pezh a welen em penn e oan spontet. ¹⁶ Tostaat a ris ouzh unan eus ar re a oa eno en o sav, hag e c'houlennis digantañ ar wirionez war gement-se. Hag e komzas ouzhin, hag an displeg a gement-se a zisklerias din. ¹⁷ An anevaled-se, bras-divent, hag a zo pevar anezho, a zo pevar roue a savo eus an douar. ¹⁸ Met sent an uhel-meurbet a resevo ar roueelezh, ha dezho eo e vo ar rouantelezh da holl viken, evit kantvedoù ar c'hantvedoù.

¹⁹ Neuze e c'houlennis ar wirionez diarvar diwar-benn ar pevare loen, a oa disheñvel diouzh ar re all, spouronus-dreist gant e zent-houarn hag e skilfoù-arem, a zebre hag a vale, hag a vac'he ar pezh a vane dindan e dreid, ²⁰ ha diwar-benn ar c'herniel, dek anezho, a oa war e benn, ha diwar-benn ar c'horn all a oa savet, ma oa kouezhet tri dirazañ, ar c'horn a oa lagadoù dezhañ, ur genou o komz gant lorc'h ken e seblante brasoc'h eget ar re all. ²¹ Sellout a raen hag e welen ar c'horn-mañ oc'h ober brezel ouzh ar sent hag o trec'hiñ warno, ²² betek ma voe deut ar C'hozhiad ha douget gantañ ar setañs a-du gant sent an uhel-meurbet, ha ma voe erruet ar c'houlz d'ar rouantelezh da vezañ perc'henniezh ar sent.

²³ Evel-henn e respontas : « Ar pevare loen eo ar bevare rouantelezh a vo war an douar, hag a vo disheñvel diouzh an holl rouantelezhioù all : lonkañ a raio an douar a-bezh, en mac'hañ hag en malañ. ²⁴ Ha dek korn ar rouantelezh-se eo an dek roue a savo ennañ ; hag unan all a savo war o lerc'h hag a vo disheñvel diouzh ar re gentañ hag a ziskaro tri roue. ²⁵ Sevel a raio hennezh e vouezh enep an uhel-meurbet ; gwallgas a raio sent an uhel-meurbet ; klask a raio eilpenañ amzer ha lezenn ; ha lezet e vezo ar sent etre e zaouarn e-pad ur maread, mareadoù hag un hanter-maread. ²⁶ Met al lez-varn he devo he dalc'h, hag e vo lemet digantañ e zamaniezh, a vo dismantret ha kollet e vo da viken. ²⁷ Hag ar roueelezh, an damaniezh ha galloud ar rouantelezhioù dindan holl dachenn an neñvoù a vo roet da bobl sent an uhel-meurbet :

E rouantelezh a zo ur rouantelezh peurbadel ;
hag an holl c'halloudoù a vo en he servij hag a sento outi."

²⁸ Amañ e tisoc'h an danevell.

Me, Daniel, a voe spouronet-bras gant ar soñjezonoù-se, hag e voe kemmet liv va dremm.

8 Gweledigezh ar maout hag ar bouc'h.

¹ An trede bloaz ma oa Beltshasar o ren, e paras dirazon-me, Daniel, ur weledigezh, goude an hini a oa bet paret dirazon diagent : ² E-pad ma sellent ouzh ar weledigezh-se e soñje din edon e Shousan, ar c'hastell-kreñv, e rann-vro Elam ; sellout a raen ouzh ar weledigezh, hag e oan e-kichen ar stêr Elai. ³ Sevel a ris va daoulagad ha sed

ar pezh a welen : ur maout en e sav dirak ar stêr, kerniel dezhañ, daou gorn uhel, uheloc'h an eil eget egile, hag an uhelañ en devoa diwanet an diwezhañ. ⁴Gwelout a ris ar maout o tosañ gant e gerniel war-zu ar c'hornog, ar sterenn, ar c'hreisteiz ; ha ne oa loen ebet evit derc'hel penn outañ, den ebet evit dieubiñ diouzh e nerzh ; evel ma kare e rae, hag e kreske, e kreske !

⁵Ha me o teurel pled, ha setu ur bouc'h o tont eus ar C'hornog war c'horre ar bed a-bezh, hep stokañ e dreid ouzh an douar. Ar bouc'h-se en doa ur c'horn kreñv hag uhel etre e zaoulagad ; ⁶dont a reas betek ar maout daou-gorniek (an hini am boa gwelet en e sav dirak ar stêr) hag e redas a-benn dezhañ gant holl nerzh e gorf. ⁷Hag en gwelis o tegouezhout e-tal ar maout, ha, fuloret outañ, o skeiñ gant ar maout hag o trailhañ dezhañ e zaou gorn. Ne oa ket ar maout evit derc'hel penn outañ. Ar bouc'h en stlapas d'an douar hag en mac'has, ha ne voe den evit savetaat ar maout diouzh galloud egile. ⁸Hag ar bouc'h a greskas bras-bras ! Met deuet en e greñv, e voe torret e gorn bras dezhañ, hag e welis o sevel pevar en e blas, er pevar avel eus an oabl. ⁹Eus unan anezho e teuas ur c'horn, unan bihan, a voutas hir-meurbet war-zu ar c'hreisteiz, war-zu ar reter ha war-zu ar vro hep-he-far. ¹⁰Betek Armead an Neñvoù e kreskas, hag e tiskaras d'an douar darn eus an Armead-se hag eus ar stered, hag e flastras anezho. ¹¹Betek Priñs an Armead zoken e kreskas, hag e lamas digantañ ar Sakrifis peurbad ; hag e tisakras lec'h ar santual, ¹²hag e Armead. Hag ivez ar Sakrifis peurbad, a voe diskaret gantañ, abalamour d'ar mankoù ; hag ar wirionez taolet d'an douar : sed ar maout oc'h ober hag e daol o tont da vat gantañ !

¹³Hag e klevis ur sant o komz, hag e respontas ur sant all d'an hini a gomze : « Na betek pegoulz e pado ar weledigezh, ar sakrifis peurbad dilamet kuit, an torfed drastus diazezet, ar santual hag an armead mac'het dindan an treid? » ¹⁴Hag e lavaras din : « Betek daou-vil tri-c'hant abardevezh ha beurevezh : neuze e vo adlaket ar santual en e reizh. »

¹⁵Ha setu, e-keit ha ma sellen-me, Daniel, ouzh ar weledigezh, ha ma klasken kompren, setu ma oa unan en e sav dirazon, tres un den warnañ. ¹⁶Ur vouezh-den a glevis etre ribloù an Oulai o c'hervel hag o lavarout : « Gabriel ! ro da gompren da hemañ ar weledigezh ! » ¹⁷Dont a reas da gichen al lec'h ma 'z edon ; ha pan erruas, e voen spontet hag e kouezhis war va genou. Hag e lavaras din : « Kompren, mab-den ! Evit amzer an diwezh eo ar weledigezh. » ¹⁸E-keit ha ma komze ouzhin, e kouezhen a-hed va c'horf, badaouet. Stokañ a reas ouzhin d'ober din sevel em sav el lec'h m'edon. ¹⁹Hag e lavaras din : « Setu ma roan dit da c'houzout ar pezh a vo war-lerc'h ar Gonnar, rak ar fin a zo divizet ! » ²⁰Ar maout ac'h eus gwelet, daou gorn dezhañ, eo rouaned Madai ha Persiz ; ²¹hag ar bouc'h blevek eo roue Yawan, hag ar c'horn bras etre e zaoulagad eo ar roue kentañ. ²²Mar d-eo bet torret, mar o deus pevar savet en e blas, eo dre ma savo diwar e vroad peder rouantelezh, met hep kaout e nerzh :

²³ Ha goude m'o devo renet,
p'o devo ar bec'herien peurleuniet ar muzul,
e savo ur roue, kalet e zremm ha leun a finesa.

²⁴ Kreskiñ a raio e c'halloud,
met ne vo ket dre e nerzh e-unan.
Dismantrañ spontus a raio ;
e daolioù a zeuio da vat.
Distrujañ a raio reoù greñv ha pobl ar sent.

²⁵ Gant e itrik e teuio an touellerezh d'ober berzh
dre e zorn hag al lorc'h a gresko en e galon ;
hag e tistrujo kalz a dud a oa e peoc'h o vevañ.
Enep Priñs ar briñsed zoken e savo,
met ne vo ezhomm eus dorn-den ebet evit e breviñ !"

²⁶ Gwirion eo ar weledigezh
diwar-benn an abardaezioù ha beureoù,
evel ma 'z int bet diskleriet.
Te avat, mir klenk ar weledigezh-se,
rak evit deizioù pell ez eo ! »

²⁷ Ha me Daniel, goude kement-se, e voe graet ganin, ha klañv e voen e-pad meur a zevezh. Pa savis en-dro, e ris war-dro aferioù ar Roue. Sebezet e oan bet gant ar weledigezh, ha chom a raen hep kompren.

9 An dek seizhvloavezh ha tri-ugent.

¹ Ar bloaz kentañ eus ren Darius, mab Ashwerosh, eus gouenn ar Vediz, bet laket da roue war rouantelezh Kaldeiz, ² ar bloaz kentañ eus e ren, e welis, me Daniel, el levrioù, niver ar bloavezhioù en devoa lavaret an Aotrou da Yerima ar profed, hag a oa da dremen c'hoazh war zismantroù Jeruzalem : Dek vloaz ha tri-ugent. ³ Treiñ a ris va dremm etrezek an Aotrou Doue evit goulenn sklerijenn, dre ar bedenn, hag an aspedenn, ar yun, ar sac'h hag al ludu. ⁴ Peditañ a ris an Aotrou va Doue, hag e ris dezhañ an anzavadenn :

« A ! Aotrou, C'hwi an Doue bras ha doujus a vir an emglev hag ar fealded e-keñver ar re ho kar hag a seven ho kourc'hemennoù. ⁵ Pec'het hon eus, manket hon eus ! droug hon eus graet ha disant omp bet ! Diroudet hon eus diwar hent ho kourc'hemennoù hag ho lezennoù ! ⁶ N'hon eus ket selaouet ho servijerien ar brofeded, pa gomzent en hoc'h anv d'hon rouaned, d'hon priñsed, d'hon tadoù ha da holl bobl ar vro ! ⁷ Ganeoc'h, Aotrou, emañ ar gwir ! ha dimp eo da ruziañ gant ar vezh evel m'emañ kont hiziv gant tud Youda, annezerien Jeruzalem, hag Israel a-bezh, ar re a zo tost hag ar re a zo pell en holl vroioù ma 'z int bet stlabezet ganeoc'h goude kement a zisfealded en ho keñver ! ⁸ Ya, Aotrou, dimp ar ruz war hon taloù, d'hon rouaned, d'hon priñsed, d'hon tadoù, dre m'hon eus pec'het ouzhoc'h ! ⁹ D'hon Aotrou, hon Doue ! an drugarez hag ar pardon, dre m'hon eus en em savet

outañ. ¹⁰N'hon eus ket selaouet ouzh mouezh an Aotrou hon Doue, evit heuliañ e lezennoù en devoa lakaet dirazomp dre e servijerien ar Brofeded. ¹¹Israel a-bezh en deus torret ho lezenn ha troet kein evit mirout na glevfe ho mouezh ! Neuze eo bet taolet warnomp ar Vallozh, hag al le a oa skrivet e lezenn Voizez, servijer Doue, dre m'hon eus pec'het ouzhoc'h ! ¹²Sevenet en deus ar pezh en devoa lavaret en hon c'heñver hag e-keñver ar renerien hor rene, en ur zegas warnomp ur walenn ken bras ken n'eus bet biskoazh c'hoarvezet ken gwazh-all dindan an oabl, evel ma 'z eus c'hoarvezet war Jeruzalem ! ¹³Hervez maz eo skrivet e lezenn Voizez, eo deuet warnomp an holl walleurioù-se ! rak n'hon eus ket distanet dremm an Aotrou hon Doue en ur zistreiñ diwar hon fallagriezh hag en ur bleustriñ hent ho kwirionez. ¹⁴Gant pled hag evezh en deus an Aotrou degaset warnomp ar walenn-se. Reizh e vez an Aotrou hon Doue en e holl oberoù. Ni avat, n'hon eus ket sentet ouzh e vouezh.

¹⁵Ha bremañ, Aotrou hon Doue ! C'hwi hag a dennas ho pobl eus Bro-Ejipt dre nerzh ho torn, o reiñ d'hoc'h anv ar brud en deus hiziv, pec'het hon eus, droug hon eus graet ! ¹⁶Aotrou, hervez labour ho trugarez, distroit ho konnar, hag ho puanegezh diouzh ho Kêr Jeruzalem, ho menez santel ! rak, abalamour d'hon pec'hedoù-ni ha da fallagriezh hon tadoù, emañ Jeruzalem hag ho pobl dismegañset gant an holl dud tro-war-dro dimp ! ¹⁷Ha bremañ, c'hwi hon Doue ! selaouit ouzh pedennoù hag aspedennoù ho servijer ; lakit sklerijenn ho tremm da barañ war ho santual dismantret, en abeg deoc'h, Aotrou ! ¹⁸Astennit ho skouarn, o va Doue, ha selaouit ! Digorit ho taoulagad ha gwelit pegen gwastet 'omp, hag e pe stad emañ ar Gêr a vez anvet dre hoc'h anv ! Rak n'eo ket dre fiziañs en hon oberoù a reizhder e profomp dirazoc'h hon daspedennoù, met en anv ho trugarez divent. ¹⁹Selaouit, Aotrou ! pardonit, Aotrou ! Taolit evezh ouzhimp, Aotrou ! grit hep ken dale, abalamour deoc'h hoc'h-unan, va Doue ! rak hoc'h anv a zo galvet war ho Kêr ha war ho pobl ! »

²⁰Komz a raen c'hoazh o pediñ, oc'h anzav va fec'hed ha pec'hed va fobl, o profañ va fedenn dirak an Aotrou va Doue evit menez santel va Doue ; ²¹edon, c'hoazh o komz enta, o pediñ, pa zeuas betek ennon an den Gabriel - an hini am boa gwelet e gweledigezh er penn kentañ - en ur nijal war-zu ennon da vare Prof an Abardaezh. ²²Dont a reas, hag e komzas, hag e lavaras din : " Daniel ! deuet 'on bremañ da zigeriñ dit da spered ! ²³Pa grogjout gant da bedenn, e teuas ul lavar er-maez, hag e teuan-me d'en diskuliañ dit, rak un den a c'hras out-te ". Selaou ervat ar gomz ha kompren ar weledigezh.

²⁴Dek seizhvloavezh ha tri-ugent a zo bet divizet evit da Bobl hag evit ar Gêr santel,
a-barzh ma vo lakaet termen d'ar fallentez,
prennet war ar pec'hed, dic'haouet ar pec'hed
ha degaset ar Reizhder peurbadel,
sevenet ar gweledigezhioù hag an diouganoù,
ha sakret an Hini santel-meurbet.

²⁵ Gouvez enta ha kompren !

Adalek an deiz m'eo bet kemennet al lavar da adsevel Jeruzalem, betek ma vo sakret ur Rener, e vo seizh seizhvloavezh.

E-pad div seizhvloavezh ha tri-ugent e vo adsavet plasenn ha moger, met amzerioù a anken e vezint !

²⁶ Goude an div seizhvloavezh ha tri-ugent-se,

e vo troc'het kuit an Hini sakr, ha n'en devo den evitañ ;

Kêr ha Santual a vo distrujet gant soudarded ur penn-brezelour a zeuio.

Met e fin a zeuio en ur zic'hlannadenn,

ha betek ar fin e vo brezel ha gwastadurioù divizet.

²⁷ Skoulmañ a raio un emglev start gant kalz e-pad ur seizhvloavezh,

hag e-pad un hanter-seizhvloavezh e lakaio da baouez ar Sakrifis hag ar Prof.

War zivaskell an Euzhadur e nijo an Dismantrer,

met a-raok an diwezh,

ken na gouezho an dismantr divizet war an Dismantrer e-unan.

10 Glac'har ha silvidigezh pobl Doue.

¹ An trede bloaz ma oa Kirus roue war b/Persiz, e voe diskuliet un dra da Zaniel (a oa bet lesanvet Beltshasar) : "Gwirionez" hag "emgann bras" e oa an dra-se. Teurel a reas evezh ouzh ar gomz ha dougen pled d'ar weledigezh.

² En deizioù-se, me Daniel, a voe e kañv e-pad teir sizhunvezh. ³ Ne zebren netra saourus ; na kig na gwin n'antrejont em genou, nag eouliañ va c'horf ne ris kennebeud-all, ken na voe tremenet an teir sizhunvezh. ⁴ Ar pevarvet deiz warn-ugent eus ar miz kentañ; edon war ribl ar stêr vras, a zo Tigris, ⁵ hag o vezañ savet va daoulagad, setu ar pezh a welis : un den e dilhad lin, ouzh e zargreiz ur gouriz aour Ofaz, ⁶ heñvel e gorf ouzh maen-aour, e zremm evel luc'hed, evel tan-flamm e zaoulagad, ken skedus e zivrec'h hag e dreid ha ma 'z eo arem luftr ; ha ken kreñv e vouezh, pa gomze, ha trouz un engroez-tud. ⁷ Ne oa nemedon-me Daniel a wele ar weledigezh ; ar re a oa ganin ne welent ket ar weledigezh, gant ar c'hren a grogas enno hag e klaskjont tec'hout d'en em guzhat. ⁸ Va-unan e chomis enta da sellout ouzh ar weledigezh-veur-se, ha me dinerzhet, distronket, distroadet hag aet va nerzh diganin. ⁹ Hag e klevis e vouezh o komz ; hag evel ma kleven e vouezh o komz, e kouezhen batet war va genou va dremm ouzh an douar.

¹⁰ Ha setu un dorn o stokañ ouzhin d'ober din sevel, o trabidellañ war bennoù va daoulin ha war balvoù va daouarn, ¹¹ hag eñ da lavarout din : « Daniel, den karet gant Doue ! kompren ar c'homzoù a lavarinn dit, ha sav ez sav, rak davedout 'on kaset en taol-mañ ! » Ha lavaret kement-se din, me ha sevel en ur greñañ. ¹² Hag e tisklerias din : « N'az pezh ket aon, Daniel ; rak adalek an deiz kentañ ma lakais da galon da gompren ha da geuziañ dirak da Zoue, ez eo bet selaouet da gomzoù, ha deuet on-me abalamour d'az komzoù ! ¹³ Hogen rener rouantelezh Persiz a zo en em savet a-enep din e-pad un deiz warn-ugent. Ha setu Mikael, unan eus ar pennrenerien, a zo deuet d'am sikour. E lezet em eus e-kichen rouaned Persiz, ¹⁴ ha deuet 'on da reiñ dit da

gompren ar pezh a c'hoarvezo gant da bobl en heuliad an deizioù, rak ar weledigezh-mañ a zo adarre unan diwar-benn an deizioù-se. »

¹⁵E-keit ha ma lavare din ar c'homzoù-se, e stouen va fenn ouzh an douar hag e chomen dilavar. ¹⁶Ha setu unan, heñvel ouzh ur mab-den, o stokañ ouzh va muzelloù, ma tigoris va genou ha ma komzis, ha ma lavariz d'an hini a oa en e sav dirazon : « Va Aotrou ! gant ar weledigezh-se ez eo kouezhet an enkrez warnon hag em eus kollet va nerzh ! ¹⁷Penaos e c'hellfe servijer va Aotrou ma 'z on-me, komz ouzh va Aotrou, a zo aze, bremañ pa ne chom ken a nerzh ennon, ha pa 'z eo stanket zoken va alan ennon ? » ¹⁸Hag e stokas adarre ouzhin an hini a oa heñvel ouzh un den, hag eñ am c'hennerzhas, ¹⁹en ur lavarout : « N'az pezh ket aon, den karadeg da Zoue ! Bez e peoc'h ha kemer kalon ! » Kerkent ha m'en doe komzet ouzhin, e voen kengerzhet hag e lavariz : « Ra gomzo va Aotrou ! rak va c'hennerzhet ac'h eus ! »

²⁰Hag e lavariz : « Ha gouzout a rez perak ez on deuet davedout? Emaon adarre o vont d'ober brezel da bennrener Persiz ; met pa 'm bo echu gant se, e teuio rener Yawan. ²¹Met diskleriañ a ran dit ar pezh a zo skrivet e levr ar Wirionez : N'eus nikun a-du ganin enep ar re-se, nemet Mikael, ho rener-c'hwi.

11 Rouaned ar C'hreisteiz hag an Hanternoz.

¹Ha me, er bloaz kentañ eus Darius ar Madiad, eñ a zo bet dalc'hmat ganin evit va harpañ ha va c'hennerzhañ.

²Setu tri roue all c'hoazh a savo war b/Persiz; hag ar pevare a vo pinvidikoc'h eget an holl, pinvidik-mor ! Ha pa vo kreñv en askont d'e binvidigezh, ec'h iso an holl enep rouantelezh Yawan. ³Hag e savo ur roue kadarn a c'hounezo mestroniezh vras hag a raio hervez e c'hrad. ⁴Hogen kerkent ha savet, e vo dispennet e rouantelezh, lodennet dre bevar avel an oabl, met n'eo ket etre tud e ligned : rak ne vezo ken un impalaeriezh evel e hini ; diwriziennet e vo e rouantelezh ha roet da re all eget d'e re. ⁵Roue ar C'hreisteiz a gresko e nerzh, met unan eus e briñsed a zeuio da vezañ c'hoazh kreñvoc'h egetañ, hag e vo e zamaniezh galloudekoc'h eget e hini. ⁶A-barzh un nebeut bloavezhioù en em gevredint : ha merc'h roue ar C'hreisteiz a yelo davet roue ar Sterenn evit skoulmañ un emglev. Met homañ ne viro ket nerzh he brec'h, ha ne chomo ket he galloud. Deroet e vo, hi hag ar re o doa he degaset, hag he bugel, hag an hini en doa he skoazellet er reuz-se. ⁷Hogen sevel a raio ur vroustenn diwar he gwrizioù en he lec'h ; hemañ a gemero penn un arme, hag a yelo betek e-barzh kastell-kreñv roue ar Sterenn ; ober a raio enep dezhañ, hag e vo trec'h ! ⁸O doueed zoken, o skeudennoù, o listri prizius arc'hant hag aour, a yelo gantañ en harlu da vro-Ejipt. Hag eñ, e-pad un nebeut bloavezhioù, a chomo pell diouzh roue ar Sterenn, ⁹met hemañ a zeuio neuze war rouantelezh roue ar C'hreisteiz, ha distreiñ a raio d'e vro. ¹⁰E vibien avat en em briento evit an emgann hag a vodo un armead niverus a soudarded. Unan anezho a zeuio, a zic'hlanno, a veuzo, a gaso ar brezel betek en e gastell. ¹¹Roue ar C'hreisteiz, fuloret e galon, a yelo er-maez da vrezeliñ outañ, roue ar Sterenn, hag a savo eñ ivez un arme niverus, hag e kouezho arme egile etre

e zaouarn. ¹²Pa vo bet distrujet an arme niverus-se, e savo kalonegezh dezhañ, hag e tiskaro dek-miliadoù a dud, hogen hep dont a-benn da beurdrec'hiñ.

¹³Dont a ray en-dro roue ar Sterenn, savet gantañ niverusoc'h arme eget an hini gantañ ; a-barzh un nebeut bloavezhioù e teuio, e tistroio gant un arme vras ha pourvezañs e-leizh. ¹⁴Kalz a dud a savo neuze enep roue ar C'hreisteiz : paotred taer eus da bobl a savo ivez evit seveniñ ar weledigezh hogen diskaret e vezint ! ¹⁵Hag e teuio roue ar Sterenn, hag e savo kleuzioù, hag e kemero ur gêr vagoriet. Nerzhioù ar C'hreisteiz a vo faezhet : armead a soudarded dreist-par, n'hell ket derc'hel. ¹⁶E enebour a raio gantañ evel ma karo, hep na vefe den gouest da zerc'hel penn outañ. Er vro hep he far e raio un arsav, an dismantr gantañ en e zorn. ¹⁷Ar mennad en devo da lakaat dindanañ e holl rouantelezh ha d'ober un emglev gantañ.. Unan eus e verc'hed a roio dezhañ da bried, e soñj dont d'e damesaat ; met kement-se ne zalc'ho ket, ha ne zeuio ket e daol da vat ! ¹⁸Neuze e troio e sell war-zu an Inizi, hag e kemero kalz anezho ; met ur c'habiten a harzho ouzh an dismegañs a felle dezhañ teurel war ar re all, hep na c'hellfe d'e dro ober dismegañs outañ. ¹⁹Neuze e klasko repu e kastelloù-kreñv e vro, met strebaotiñ a raio, hag e kouezho, ha ne vano roud ebet anezhañ ken !

²⁰Hag e savo unan war e lerc'h, unan a gaso Rouantelezh ur mac'homer d'an douar. Met en ur ober un nebeut deizioù e vo diskaret hep na vefe na dre gonnar na dre vrezel.

²¹Un den disprizus a zeuio war e lerc'h ha n'en devo ket resevet an enor a roue : dont a raio didrouz da lakaat e grog war ar rouantelezh dre itrik. ²²Armeoù ar C'hreisteiz a vo beuzet holl dirazañ ha breset, ha zoken Priñs ar re Gevredet. ²³Dre emglevioù skoulmet gantañ, e c'hoario gant tromplerezh ; uhelaat a raio, ha trec'hiñ gant nebeut a dud, ²⁴hag en em silañ a raio sioul en tachennoù strujusañ, hag e raio ar pezh n'o devoa ket graet nag e dadoù nag e dadoù kozh : reiñ da bep hini e lod a breizhadur en dibourc'h, ha madoù ; enep d'ar c'hêrioù magoriet ez ijino mont, met evit un herrad ne vo ken. ²⁵E penn un arme vras, e tispako nerzh ha kalonegezh enep roue ar C'hreisteiz, ha roue ar C'hreisteiz, diouzh e du, a zeuio taer d'an emgann gant brasoc'h arme c'hoazh, unan greñv-meurbet. Met ne zalc'ho ket penn, rak dre widre e vo diskaret ; ²⁶darn hag a zebre eus e vara en diskaro. Beuzet e vo e arme, korfoù marv a gouezho e-leizh ! ²⁷An daou roue ne glaskint nemet droug an eil ouzh egile, hag, azezet ouzh an hevelep taol, a lavaro gevier an eil d'egile. Met ne zeuio ket o zroioù da vat, rak ne vo an dibenn nemet pa zegouezho ar c'houlz. ²⁸Distreiñ a raio d'e vro gant madoù bras, troet e galon d'ober droug d'an Emglev santel. Droug a raio ; hag e tistroio d'ar gêr. ²⁹D'ar c'houlz divizet, ez aio adarre enep d'ar C'hreisteiz, met en taol-mañ ne vo ket kont evel ar wech kentañ. ³⁰Dont a raio enep dezhañ listri Kittim, hag e fallgalono ; distreiñ a raio neuze da ziskouez e gonnar enep an Emglev santel, hag e ray droug dezhañ. En em glevout a raio adarre gant ar re o devo dilezet an Emglev. ³¹Soudarded kaset gantañ a savo : disakrañ a raint ar Santual hag ar C'hastell-kreñv ; lakaat a raint paouez gant ar Sakrifis peurbad ; an Euzh hag ar Reuz a lakaint da ren. ³²Dre lubanerezh ha tromplerezh e lakaio da renaviañ torrierien an

Emglev : met an dud a anav o Doue a chomo divrall hag a labouro ! ³³ An dud skiantek a-douez ar Bobl a gentelio kalz a reoù all ; met diskaret e vezint dre ar c'hleze, dre an tan, prizoniet, laeret o feadra, e-pad ur maread. ³⁴ Met pa gouezhint, e vezint sikouret... sikouret un nebeudik ! rak kalz a raio van da vont a-du ganto, met dre bilpouzerezh. ³⁵ A-douez an dud fur-se e kouezho darn, evit ma vezint int ivez aprouet, glanaet ha kannet, ken na zeuio an Termen : rak c'hoazh e vo un termen divizet.

³⁶ Ar roue a raio e volontez : gwintañ a raio e lorc'h a-us da bep Doue, ha distagañ komzoù souezhus enep Doue an Doueed, ken na vo bet kaset da benn konnar Doue, rak sevenet e vo ar pezh 'zo bet divizet. ³⁷ Ouzh doueed e dadoù n'en devo doujañs ebet, nag ouzh an doue karet gant ar maouezed : ouzh doue ebet ne raio van ! rak dreist an holl zoueed en em lakaio e-unan ! ³⁸ Doue ar C'hastell-kreñv, hennezh eo a enoro en o lec'h, un doue dianav d'e dadoù, hennezh eo a enoro gant aour, arc'hant, mein prizius ha bragerizoù. ³⁹ Da zifenn e gastelloù-kreñv ec'h implijo pobl un doue arall-vro. Ar re a zoujo dezhañ, ar re-se a vo karget a enorioù, lakaet da c'houarnourien war ar bobl, ha roet dezho lodennoù-douar e gopr.

⁴⁰ Pa zeuio an termen, e toso outañ roue ar C'hreisteiz, e tiruilho warnañ roue ar Sterenn gant kirri-brezel, marc'heien ha listri e-leizh ; hag en em ledo dre an douaroù evel al lanv o sevel hag o veuzañ. ⁴¹ Betek ar Vro-a-Enor e teuio, ha mil-miliadoù o devo lamm ! Hogen ar re-mañ a ziflipo a-zindan e zorn : EDOM, MOAB, ha restad mibien AMON. ⁴² Teurel a raio e graban war ar broioù : Bro-Ejipt zoken ne ziflipo ket ! ⁴³ Mestr e vo war deñzorioù aour, arc'hant ha bragerizoù Bro-Ejipt ; ha Libia ha Koush a gerzho d'e heul. ⁴⁴ Hogen gant keloù deut eus ar Reter hag ar Sterenn e vo lakaet nec'het, hag ez aio kuit konnaret-bras evit distrujañ ha finfontañ tud e-leizh. ⁴⁵ Tinelloù e Lez a savo e-kreiz-tre ar morioù, war Venez santel ar Splanner. Met neuze e teuio an termen evitañ, ha ne vo den d'e sikour !

12 An dihun war-lerc'h ar c'houk en douar.

¹ En amzer-se e savo Mikael,
ar Priñs Meur a zo en e sav e-kichen bugale da bobl,
hag e vo un amzer a anken,
evel ma na vo bet biskoazh abaoe
ma 'z eo bet krouet an dud war an douar betek neuze !
Hag en amzer-se e vo salvet da bobl,
ar re emañ o anv skrivet el Levr.

² E tihuno kalz eus ar re a zo kousket e poultrenn an douar,
darn evit bevañ da viken, darn all evit ar vezh hag an euzh peurbadel.

³ Ar re fur a splanno evel ma splann an oabl ;
hag ar re o devo degaset kalz war hent ar reizhder
a vo evel stered evit bepred ha da holl viken !

⁴Ha te, Daniel, mir klenk ar c'homzoù-mañ,
ha laka siell war al levr betek amzer an termen,
kalz a glasko amañ hag aze, hag e kresko ar skiantegezh. »

⁵Ha me Daniel, me a selle, ha setu daou all en o sav, unan en tu-mañ, egile en tu-all, war ribl ar stêr. ⁶Hag e lavaras unan d'an den gwisket gant lin a oa a-us da zourioù ar stêr : « Pegeit c'hoazh, a-raok termen an traoù burzhdus-mañ? » ⁷Hag e klevis an den gwisket gant lin a oa a-us da zourioù ar stêr, o sevel e zorn dehou hag e zorn kleiz etrezek an Neñv, hag o touiñ dre an Hini a vev en peurbadel : « Keit-mañ : ur maread, mareadoù, hag un hanter-maread ; ha pa vo bet peurdorret nerzh ar Bobl santel, e teuo da wir an holl draoù-se ! » ⁸Ha me, klevout a ris mat, met ne gomprenis ket. Hag e lavaras : « Va Aotrou, petra 'vo an dra diwezhañ? » ⁹Hag e respontas : « Kae, Daniel ! rak kuzh ha siellet eo an traoù-se ac'hann ma teuo an termen ; ¹⁰glanaet, gwennaet, aprouet e vo kalz a dud ! Ar re fall a raio droug, den fall ebet ne gompreno. Ar re fur avat a gompreno ! ¹¹A-dal ar c'houlz ma vo bet diskaret ar Sakrifis peurbad, ha savet an Euzh hag ar Reuz, e vo 1 290 deiz (mil daou-c'hant deiz ha dek ha pevar-ugent). ¹²Eürus an hini a c'hortozo, hag a dizho betek 1 335 deiz (mil tri-c'hant deiz ha pemp ha tregont). ¹³Te avat, kae betek da dermen, ha diskuizh neuze ! hag e savi ez sav evit resev da lod-hêrezh, e dibenn an amzerioù ! »

13 Suzanna hag ar varnedigezh douget gant Daniel.

¹Ha neuze e oa un den o chom e Babilon, Yoac'hin e anv. ²Dimeziñ a reas gant ur plac'h, Suzanna hec'h anv, merc'h da Helkia, kenedus-meurbet e oa hag a zoujañs Doue, ³rak he zud a oa tud reizh, savet o merc'h ganto hervez Lezenn Voizez. ⁴Pinvidik-bras e oa Yoac'hin, ha stok ouzh e di en devoa ul liorz, hag e teue kalz a Yuzevien d'e welout, ma oa enorus dreist ar re all.

⁵Er bloaz-se, e oa dilennet da varnerien a-douez ar bobl daou gozhiad, ez eo diwarbenn ar re-se en deus lavaret an Aotrou : « Deuet eo ar fallagiezh eus Babilon, dre gozhidi barnerien a roe da grediñ e oant hentourien ar bobl. » ⁶Ar re-se ivez a zaremprede ti Yoac'hin, ha kement hini en deveze ur prosez da varn a zeue daveto. ⁷Pa veze aet kuit an holl, war-dro kreisteiz, e teue Suzanna d'ober ur bale e liorz he gwaz. ⁸An daou gozhiad, hag a wele anezhi bemdez o tont d'ober he baleadenn, a savas dezho c'hoant anezhi, ⁹ken e voent dallet, hag e tistrojont o selloù hep chom da sellout ouzh an Neñv ha da gaout soñj eus e varnedigezhioù reizh. ¹⁰Daoust ma oant broudet o-daou gant o c'hoant diroll, e kuzhent o zerzhienn an eil ouzh egile, ¹¹rak mezh o devoa da anzav o doa c'hoant da vont ganti... ¹²Bemdez avat e klaskent gant berv tu d'he gwelout.

¹³Un deiz, goude kimiadiñ en ul lavarout : « Deomp d'ar gêr ! koulz-lein ez eo ! » ha mont er-maez pep hini diouzh e du, ¹⁴e tistrojont en-dro, hag en em gavjont tal ouzh tal ! hag an eil o c'houlenn ouzh egile an abeg a gement-se, ec'h anzavjont an eil d'egile o c'hoant diroll... hag e tivizjont neuze a-gevret pegoulz e c'hellfent kaout Suzanna hec'h-unanik. ¹⁵Gortoz a rejont enta an degouezh mat pa c'hoarvezas ma teuas Suzanna, evel en deizioù kent, ganti div vatezhig nemetken ; ha gant an tomm

ma oa an amzer, e fellas dezhi en em walc'hiñ el liorz. ¹⁶Ne oa den ebet war-dro, nemet an daou gozhiad kuzhet, o c'hediñ anezhi. ¹⁷« Degasit din, emezi d'an div vatezh, eoul ha balzam, ha klozit dor al liorz, ma c'hellin mont en dour. » ¹⁸An div-mañ a reas ar pezh he devoa gourc'hemennet, a serras dor al liorz, hag a yeas er-maez dre an nor-gostez evit kerc'hat ar pezh he devoa goulennet Suzanna, hep gouzout e oa an daou gozhiad en o c'huzh.

¹⁹A-vec'h aet kuit ar vitizhien, edo ar re-mañ en o sav, hag o redek daveti ! ²⁰« Klozet eo dor al liorz, emezo, n'eus den ouzh hon gwelout, ha c'hoant hon eus ac'hanout : pleg dimp ! gourvez ganimp ! ²¹Mar nac'hez, e tougimp testeni a-enep dit e oa ur paotr yaouank ganit, hag ez eo evit-se ec'h eus kaset kuit da blac'hed yaouank ! » ²²Huanadiñ a reas Suzanna en ur lavarout : « Setu me trapet a bep tu ! Mar plegan deoc'h, n'eus nemet ar marv evidon ! Ma stourman, ne dec'hin ket a-dre ho taouarn ! ²³Gwelloc'h eo din avat kouezhañ dibec'h etre ho taouarn eget pec'hiñ dirak Doue ! » ²⁴Neuze e huchas a-bouez-penn ; hogen an daou zen kozh a huchas ivez, enep dezhi ; ²⁵hag unan anezho a redas da zigeriñ dor al liorz.

²⁶Pa glevas tud an ti ar youc'hadeg-se el liorz, e redjont dre an nor-gostez evit gwelout Petra 'oa c'hoarvezet ; ²⁷ha pa o doe kontet an daou gozhiad o c'haoz, en em gavas mezhek ar servijerien, rak biskoazh ne oa bet lavaret tra heñvel ebet diwar-benn Suzanna.

²⁸Deut antronoz, en em vodas an dud e ti Yoac'hin he fried. An daou gozhiad a zeuas ivez, hag i, fallagriezh holl a-enep Suzanna, a glaske he c'has d'ar marv, ²⁹ha lavarout a rejont d'an dud : « Kasit tud da gerc'hat Suzanna, merc'h da Helkia, gwreg Yoac'hin ! » Kerc'het e voe diouzhtu, ³⁰hag hi da zont gant he zud, he bugale hag hec'h holl dud kar. ³¹Hogen Suzanna a oa koant-meurbet, ha kenedus da welout ; ³²evel ma oa he gouel ganti war he fenn, e c'hourc'hemennas an hailhoned-mañ lemel he gouel diganti, evit sellout ouzh he c'haerder gwalc'h o c'halon. ³³He zud-hi a skuilhe daerou, holl anezho, ha kement den a oa ouzh he gwelout. ³⁴Neuze an daou gozhiad a savas en o sav e kreiz an emvod, hag a lakaas o daouarn dezhi war he fenn. ³⁵Hi, en ur ouelañ, a save he selloù d'an neñv, dre ma oa he c'halon leun a fiziañs en Doue. ³⁶Hag e lavaras an daou gozhiad : « E-pad m'edomp-ni o vale hon-unan el liorz, eo deuet ar vaouez-mañ e-barzh gant div vatezh. Serret he deus an nor ha kaset ar vitizhien diwar he zro. ³⁷Ur paotr yaouank a oa kuzhet eno, hag a zo tostaet outi, hag a zo aet ganti. ³⁸Evel ma oamp en ur c'horn eus al liorz, pa hon eus gwelet ar fallagriezh-se, hon eus deredet daveto. ³⁹Gwelet mat hon eus anezho an eil gant egile ; met n'omp ket bet gouest da dapout krog en den yaouank, kreñvoc'h ma oa egedomp ; digoret gantañ an nor, en deus kemeret an tec'h. ⁴⁰Hi avat hon eus tapet krog enni, ha goulennet na piv 'oa an den yaouank-se. ⁴¹Met n'eo ket bet fellet dezhi lavarout dimp. Setu hon testeni. »

An dud bodet a gredas o lavar : Henaourien ar bobl e oant-i, barnerien, ha Suzanna a voe enta barnet d'ar marv. ⁴²Hogen Suzanna a youc'has gant ur vouezh kreñv hag a lavaras : « Doue peurbad ! C'hwi hag a anav an traoù kuzhet, hag a oar pep tra

a-raok ma vez c'hoarvezet, ⁴³ C'hwi a oar ez eo ur fals-testeni o deus douget a-enep din. Setu ma varvan hep bezañ graet netra a gement o deus ar re-mañ ijinet enep din en o fallagriez. »

⁴⁴ An Aotrou a glevas he mouezh, ⁴⁵ Ha p'edont ouzh he c'has d'ar marv, e tihunas skiant santel ur paotr yaouank, Daniel, ⁴⁶ hag hemañ a huchas : « Me a zo dinamm eus gwad ar vaouez-mañ ! » ⁴⁷ An holl a droas da sellout outañ hag a c'houlennas digantañ : « Petra 'fell dit lavarout gant ar c'homzoù-se? » ⁴⁸ Hag eñ en e sav en o c'hreiz, a respontas : « Na kollet hoc'h eus ho skiant vat, mibien Israel, pa gondaonit hep enklask na prouenn ebet unan eus merc'hed Israel? ⁴⁹ Distroit da sal ar Varn, rak ur fals-testeni eo o deus douget ar re-mañ enep dezhi ! »

⁵⁰ Hag an holl da zistreiñ gant pres, hag e lavaras ar Re Ansien da Zaniel : « Deus da azezañ en hon touez ha lavar da soñj, peogwir en deus roet Doue dit kement a furnez ha d'un den oadet. » ⁵¹ Daniel a lavaras dezho neuze : « Dispartiit krenn an eil diouzh egile, ha me o goulennataio. » ⁵² Dispartiet an eil diouzh egile, e reas Daniel da unan anezho dont, hag e lavaras dezhañ : « Den koshaet en drougiezh, setu ma teu en-dro warnout pec'hedoù da vuhez tremenet, ⁵³ barner-barnedigezhioù-direizh ma 'z eus ac'hanout ! te a gondaone tud didamall hag a zidamalle ar re gablus, daoust da lavar an Aotrou : Na lakai ket d'ar marv an den didamall nag an den reizh ! ⁵⁴ Ac'hanta, mar ec'h eus he gwelet fraez, lavar dindan peseurt gwezenn ec'h eus o gwelet o vont a-gevret? » - « Dindan ul lantiskenn ! » emezañ. ⁵⁵ « Gwir ha gwir mat, eme Daniel, setu adkouezhet da c'haou war da benn ! A-barzh bremañ, en deus klevet Ael Doue ar setañs douget enep dit, hag emañ o tont d'az frailhañ dre greiz da gorf. » ⁵⁶ Kaset hemañ kuit, e reas d'egile dont d'e dro, hag e lavaras dezhañ : « Mab da Ganaan ma 'z out, n'eo ket mab da Youda ! Dallet 'out bet gant koantiri, hag ar c'hoantegezh he deus breinet da galon ! ⁵⁷ Setu penaos e raec'h gant merc'hed Israel ! ha gant an aon e plegent d'ho taremprediñ ! met ur verc'h da Youda n'he deus ket gouzañvet ho fallagriez. ⁵⁸ Ac'hanta, lavar bremañ dindan peseurt gwezenn ez out kouezhet warno p'edont an eil gant egile? » - « Dindan un targos-derv, » emezañ. ⁵⁹ « Gwir ha gwir mat ! eme Daniel ! war da benn-te ivez, ra gouezho da c'haou ! Emañ Ael Doue, e gleze gantañ en e zorn, o c'hortoz an eur d'az taouhanteriñ, ma vo echu ganeoc'h-c'hwi ! »

⁶⁰ Ar vodadeg a-bezh a youc'has a-bouez-penn neuze, o lavarout bennozh da Zoue hag a salv an neb a laka ennañ e fiziañs. ⁶¹ Hag e trojont enep an daou gozhiad hag en doa graet Daniel dezho anzav dre o c'homzoù o-unan, o fals-testeni ; hag e voe taolet warno ar c'hastiz o devoa klasket teurel war o nesañ. ⁶² Evit seveniñ Lezenn Voizez e voent lakaet d'ar marv, hag en deiz-se e voe salvet ar gwad dibec'h. ⁶³ Helkia hag e bried a rentas bennozh da Zoue evit o merc'h Suzanna ; hag ivez he fried Yoac'hin hag hec'h holl gerent, dre ma ne oa bet kavet tamall ebet d'ober dezhi.

Ha diwar an deiz-se ha goude, e teuas Daniel da vezañ bras dirak ar bobl.

14 Bel ha Daniel.

¹Goude d'ar roue Astiagez mont da gaout e dud-kozh, e teuas Kirus ar Persad da vezañ roue war e lerc'h. ²Daniel a veve e-kichen ar roue, enoret gantañ dreist e holl vignoned.

³Hogen Babiloniz o devoa un idolenn, Bel hec'h anv, hag a veze dispignet eviti bemdez daouzek artabad bleud-flour, daou-ugeznt danvad ha c'hwec'h vuzuliad gwin. ⁴Ar roue a gehele anezhi hag a yae bemdez da stouiñ dirak an idolenn. Daniel avat a azeule e Zoue.

⁵Setu ma lavaras dezhañ ar roue : « Perak ne stouez-te ket dirak Bel? » Respont a reas : « Ne azeulan ket skeudennoù graet gant daouarn mab-den ; ne adoran nemet an Doue bev en deus graet an neñv hag an douar, a zo galloud dezhañ war bep buhezeg. » ⁶Ar roue a lavaras dezhañ : « Daoust hag e kav dit n'eo ket Bel un doue bev? Ne welez ket pegement a zebr hag a ev bemdez? » ⁷Dirollañ a reas Daniel da c'hoarzhin : « Diwall a faziañ, o roue ! emezañ, n'eus anezhañ nemet pri en diabarzh ha kouevr en diavaez ! N'en deus biskoazh na debret nag evet ! » ⁸Droug ennañ, e c'halvas ar roue e veleien, hag e lavaras dezho : « Ma ne lavarit ket din piv eo a zebr ar boued-se, n'eus nemet ar marv evidoc'h ! » ⁹Met mar prouit din ez eo Bel a zebr anezho, eo Daniel a varvo evit bout blasfemet a-enep Bel ! » Respont a reas Daniel d'ar roue : « Bezet graet hervez a lavarez ! ». Dek ha tri-ugent e oa eus beleien Bel, hep kontañ gwraez ha bugale. ¹⁰Dont a reas enta ar roue, ha Daniel d'e heul, da Dempl Bel, ¹¹hag e lavaras dezhañ beleien Bel : « Setu ni a yelo e-maez ; ha te, roue, graet servijañ ar pred ha kinnig ar gwin mesket, a roio urzh goude-se da serriñ an nor, ha laka da siell warni gant da vizaoued. Pa zeui, warc'hoazh-vintin, ma ne welez ket gant da zaoulagad da-unan en devo Bel peurzebret pep tra, e vo ar marv evidomp ! Anez, e vo ar marv evit Daniel, en deus lavaret gaou enep dimp. » ¹²Ar re-mañ en em soñje sur, rak toullet o devoa dindan an daol un trepas kuzh .evit dont bemdez e-barzh da gas ganto ar profoù. ¹³Ur wech enta ma voent aet e-maez, ha servijet Bel war ouzh ar roue, ¹⁴e c'hourc'hemennas Daniel d'e servijerien degas ludu hag en ledañ war leur an Templ a-bezh, hep den all war-dro nemet ar roue. Neuze ez ejont e-maez, e serrjont an nor, he sielljont gant bizaoued ar roue ; hag i d'ar gêr. ¹⁵E-pad an noz, e teuas ar veleien, hervez o boaz, o gwraez hag o bugale d'o heul, hag e tebrjont hag ez evjont pep tra !

¹⁶Beure mat e teuas ar roue, ha Daniel ivez, ¹⁷hag e c'houlennas ar roue : « Ha didorr eo ar sielloù, Daniel? - Didorr, o roue ! » eme Daniel. ¹⁸Ha kerkent ha digor an nor, e voe selloù ar roue war an daol, hag ec'h estlammas a vouezh uhel : « Na meur ez out-te, Bel, n'eus touell ebet ennout ! » ¹⁹Daniel avat a zirollas da c'hoarzhin hag a harzas ouzh ar roue da vont pelloc 'h : « Sell 'ta ouzh al leurenn, emezañ, ha gwel da biv eo ar roudoù-treid-se ! » ²⁰« Roudoù-treid paotred, merc'hed ha bugale a welan », eme ar roue ; ²¹ha droug ennañ, e lakaas ar roue kregiñ er veleien hag en o gwraez hag en o bugale. Neuze e tiskouezjont dezhañ an nor-guzh ma teuent e-barzh drezi evit debriñ ar pezh a veze war an daol. ²²Ar roue a lakaas anezho d'ar

marv, hag a roas Bel da Zaniel d'ober e volontezez gantañ : hemañ a ziskaras an idolenn hag an templ anezhi.

Daniel hag an aerouant.

²³Un naer vras a oa hag a veze kehelet gant Babiloniz. ²⁴Hag ar roue a lavaras da Zaniel : « N'hellez ket lavarout n'eo ket homañ un doue bev : stou dirazi enta ! »

²⁵Hag e respontas Daniel : « An Aotrou va Doue eo a adoran ! rak Eñ eo an Doue bev ! te avat, o roue, ro din da aotre, hag e lazhin an naer-mañ hep na kleze na bazh. »

²⁶Hag e lavaras ar roue : « Reiñ a ran dit ! » ²⁷Neuze e kemeras Daniel peg, druzoni ha reun, d'o lakaat a-gevret war an tan, ha d'ober ganto polod a daolas e genou an naer ; hag homañ o lonkas hag a grevas. Ma lavaras Daniel : « Setu aze petra e oac'h oc'h adoriñ ! »

²⁸Pa glevas Babiloniz kement-se, e voent trelatet-bras gant ar gonnar, hag en em savjont enep d'ar roue : « Aet eo ar roue da Yuzev ! emezo. Bel en deus lezet diskar, an aerouant en deus lezet lazhañ, hag ar veleien en deus lakaet d'ar marv ! » ²⁹Dont a rejont enta da gaout ar roue da lavarout dezhañ : « Ro dimp Daniel d'ober hon bolontezez gantañ, pe ne vo nemet ar marv evidout hag evit da diegezh ! »

³⁰Pa welas ar roue e savent outañ gant touusmac'h, e voe rediet da lezel Daniel etre o daouarn. ³¹E foz al leoned e taoljont anezhañ, hag eno e chomas c'hwec'h devezh.

³²Er foz e oa seizh leon, a veze roet dezho bemdez daou gorf-marv ha daou zañvad. Met neuze ne voe roet netra dezho, evit ma lonkfent Daniel.

³³Hogen ar profed Habakouk a oa e Judea, o paouez ober yod ha lakaat drailhennoù-bara en ul lestr, e-sell da vont da gas o fred d'an eosterien er park. ³⁴Hag Ael an Aotrou a lavaras da Habakouk : « Kas ar pred-se 'zo ganit da Vabilon, da Zaniel, e foz al leoned. -

³⁵Aotrou, eme Habakouk, biskoazh n'em eus gwelet Babilon, ha n'ouzon ket pelec'h emañ ar foz-se ! » ³⁶Kregiñ a reas neuze Ael an Aotrou en e gern, hag a-bouez e vlev en dougas betek Babilon hag en pozas a-us ar foz dre lusk e spered.

³⁷Habakouk a grias : « Daniel ! Daniel ! kemer ar pred degaset dit gant Doue ! »

³⁸Ha Daniel da lavarout : « Bet hoc'h eus soñj ac'hanon, va Doue ! rak ne zilezit ket ar re o devez karantez evidoc'h ! » ³⁹Sevel a reas en e sav, ha debriñ, e-keit ha ma tegase Ael an Aotrou raktal Habakouk d'ar gêr.

⁴⁰D'ar seizhvet deiz, e teuas ar roue da ouelañ war Zaniel. Da gichen ar foz e teuas, hag e sellas enni, ha setu edo Daniel en e goazez. ⁴¹Neuze ec'h estlammas a vouezh uhel : « Bras out-te meurbet ! Aotrou, Doue Daniel ! N'eus Doue all ebet nemedout ! » ⁴²Hag e roas urzh d'e dennañ e-maez ha stlepel e-barzh ar foz ar re o doa klasket e goll, hag ar re-mañ a voe lonket kerkent, dirak e zaoulagad !

An Daouzek Brofed diwezhañ.

Diougan Ozea.

1 Gwreg ar profed.

¹ Lavar an Aotrou a zeuas da Ozea, mab Beerî, e deizioù Ozias, Joatam, Ac'haz, Ezekias, rouaned Youda, hag en deizioù Jeroboam, mab Joas, roue Israel.

Dimezi ha bugale Ozea.

² Deroù komzoù an Aotrou dre Ozea. Lavarout a reas an Aotrou da Ozea :

«Kae, kemer evidout ur wreg a c'hastaouerezh,
ha bugale a c'hastaouerezh;
rak ne ra ar vro nemet gastaouiñ
o 'n em zistreiñ diouzh an Aotrou.»

³ Mont a reas eta da gemerout Gomer,
merc'h Debelaim; koñsev a reas ha genel dezhañ ur mab. »

⁴ Hag e lavaras an Aotrou dezhañ :

«Ro dezhañ Izreel da anv,
rak un nebeut amzer c'hoazh hag e kastizin ti Yehou
evit gwad tud Izreel
hag e lakin da baouez roueelezh ti Israel.

⁵ Ha c'hoarvezout a ray en deiz-se
ma torrin gwareg Israel e traonienn Izreel.»

⁶ Koñsev a reas c'hoazh hag e c'hanas ur verc'h.

Hag e lavaras an Aotrou dezhañ :
«Ro dezhi da anv Lo-Rouhama (Didruezet)
rak hiviziken n'em bo ket truez ken ouzh ti Israel
evit pardoniñ dezhañ c'hoazh.

⁷ Nemet ouzh ti Youda em bo truez
hag e salvin anezho dre an Aotrou, o Doue;
rak n'eo ket dre ar wareg, na dre ar c'hleze,
na dre ar brezel, na dre ar c'hezeg,
na dre ar varc'heien e salvin anezho.»

⁸ Ha dizonet 'Lo-Rouhama'
ganti e koñsevas hag e c'hanas ur mab.

⁹ Ma lavaras an Aotrou :
«Ro dezhañ Lo-Ami (Ket va fobl) da anv.
Rak c'hwi n'oc'h ket va fobl,
ha me ne vin ket ho Toue.»

2 Evit an amzer da zont.

¹Hag e vo niver mibien Israel evel traezh ar mor,
divuzul ha digont,
hag e-lec'h lavarout dezho : « Va fobl n'oc'h ket ! »,
e vo lavarout outo : « Mibien an Doue bev ! »,

²Mibien Youda ha mibien Jeruzalem en em vodo a-unan
Evit dibab dezho o-unan ur penn-rener nemetken;
Hag en em zastum a raint er-maez eus o bro;
Rak bras e vo deiz Izreel !

³Lavarit d'ho preudeur : « Lo-Ami » (Va fobl),
Ha d'ho c'hoarezed : « Lo-Rouhama » (Truezet outi).

An Aotrou o tamall e bried, e bobl disfeal.

⁴Tamallit ho mamm, tamallit anezhi !
Rak n'eo ket ken va gwreg,
n'on ket ken he gwaz.
Ra zilamo kuit a-ziwar he fas, he gadaliezhoù !

⁵Gant aon na ziwiskfen anezhi en noazh,
Ha na lakfen anezhi evel en deiz he ganedigezh,
Na zegasfen anezhi da vezañ heñvel ouzh ur gouelec'h,
Na drofen anezhi da vezañ un douar krin,
Ha na rafen dezhi mervel gant ar sec'hed.

⁶Hag ouzh he mibien n'em bo ket truez,
Rak mibien a c'hastaouerezh ez int.

⁷Peogwir eo aet o mamm d'ober ar c' hast;
An hini he deus o c'hoñsevet a zo en em c'holoet a vezh,
Rak lavaret he deus : « Mont a ran da heul va amourouzien
A ro din va bara ha va dour,
Va gloan ha va lin, va eoul ha va died. »

⁸Setu perak ez an da stouvañ he hent gant spern,
Klozañ a rin warni gant ur voger
evit na gavo ken he gwenodennoù,

⁹Kaer he devo redek war-lerc'h hec'h orgederien
ne dizho ket anezho,
Kaer he devo klask anezho, n'o c'havo ket.

Neuze e lavaro : « Distreiñ a rin da gaout va den kentañ
Rak gwell e oa din neuze eget bremañ ! »

¹⁰Hag-eñ n'ouie ket
e oa me an hini en devoa roet dezhi

ar gwinizh, ar gwin nevez hag an eoul fresk,
 en devoa foranet dezhi an arc'hant hag an aour,
 o deus ganto oberiet o Baalou !

¹¹ Setu perak e teuin da adkemer va gwinizh en e goulz
 ha va gwin nevez en e vare;
 dilemel a rin va gloan ha va lin
 ma oa goloet he noazhder ganto.

¹² Bremañ ez an da zizoleiñ he mezh
 da zaoulagad hec'h orgederien,
 ha ne vo hini ebet evit he zennañ eus va dorn.

¹³ Lakaat a rin hec'h holl drivli da baouez,
 he festoù, he loarioù nevez, he sabadoù,
 Hag hec'h holl gouelioù lid.

¹⁴ Gwastañ a rin he gwiniég hag he fiezegi
 ma lavare diwar o fenn : « Va gounid din-me ez int,
 va faeamant digant va amourouzien ! »
 O lakaat a rin e fraostoù ha drastet e vint gant al loened gouez.

¹⁵ He c'hastizañ a rin evit deizioù ar v/Baaled
 pa lake dezho ezañs da zivogediñ,
 pa 'n em fiche gant he gwalenn hag he c'holier
 evit mont da heul hec'h amourouzien ;
 tra ma oan me ankouaet ganti ! -diougan an Aotrou.

¹⁶ Setu perak ez an d' he hoalañ;
 He c'has a rin ganin d'ar gouelec'h
 Ha komz a rin ouzh he c'halon.

¹⁷ Reiñ a rin dezhi he gwiniégi,
 Ha kemmañ a rin Traonienn Ac'hor (an Trubuilh)
 D'ober anezhi dor ar Goanag.
 Eno e responto din evel en deizioù he yaouankiz,
 Evel en deiz ma pigne eus Bro Ejipt.

¹⁸ Hag e c'hoarvezo en deiz-se, -diougan an Aotrou !
 Ma c'halvo ac'hanon : « Va den ! »
 Ne c'halvo ket ac'hanon ken : « Va Baal ! »

¹⁹ Dilemel a rin eus he genoù anvioù ar v/Baaled,
 ha ne vint ket ken meneget dre o anv.

²⁰ Ha skoulmañ a rin eviti un emglev en deiz-se
 gant loened ar maezioù,

gant evned an neñv ha naered an douar;
Gwareg, kleze, brezel, a vrevin kuit eus ar vro,
hag e rin dezho kousket en surentez.

²¹ Dimeziñ a rin ganit evit atav,
dimeziñ a rin ganit er reizhder hag er justis,
er fealded hag en drugarez;

²² Dimeziñ a rin-me ganit el lealded,
Hag ec'h anavezi an Aotrou.

²³ Ha c'hoarvezout a ray, en deiz-se,
Ma respontin, -diougan an Aotrou !
Ma respontin d'an neñvou,
hag int a responto d'an douar;

²⁴ Hag e responto an douar d'ar gwinizh,
D'ar gwin nevez ha d'an eoul fresk,
Hag int a responto da Izreel.

²⁵ Hadañ a rin eviti er vro,
Rak truez em bo ouzh Lo-Rouhama (an Didruezet),
hag e lavarin da Lo-Ami (ket va fobl) : « Te eo Ami » (Va fobl),
Hag hi a responto : « Va Doue ! »

3 Amprou.

¹ Hag e lavaras din an Aotrou :

« Kae c'hoazh, ha kar ur wreg karet gant he den
ha koulskoude avoultrerez evel ma kar an Aotrou mibien Israel,
tra m'en em droont war-zu doueoù all
ha ma plij dezho ar gwastelloù rezin.

² He daspren a ris eta evit pemzek sikl arc'hant,
ur c'homerad heiz hag ur letec'h heiz, ³ ha lavarout a ris dezhi :
«E-pad deizioù e-leizh e chomi du-mañ hep gastaouiñ,
hep mont gant den ebet, ha me ivez a vo evel-se ez keñver.»

⁴ Rak, e-pad deizioù e-leizh
e chomo mibien Israel hep roue,
hep pennrener, hep aberzh,
hag hep peulvan sakr, hep efod na terafim.

⁵ Ha goude-se e tistroio mibien Israel
hag e klaskint an Aotrou, o Doue, ha David, o roue;
dont a raint leun a zoujañs da gaout an Aotrou
hag e vadelezh e diwezh an amzerioù.

4 Breinadur an holl dud.

¹ Selaouit komz an Aotrou, mibien Israel,
Rak prosezoù a ra an Aotrou ouzh annezidi ar vro,
O vezañ n'eus ken na lealded na fealded,
Nag anaoudegezh Doue e-barzh ar vro,
² Met terriñ a reer al le, lavarout gevier,
Lazhañ, laerezh, avoultriñ, toullañ tiez,
Gwad a skuilher war wad.

³ Setu perak emañ ar vro e kañv,
Hag e langis an neb a zo o chom enni,
Betek loened ar maezioù hag evned an neñv,
Ha zoken pesked ar mor a ya da get.

A-enep ar veleien.

⁴ Na vezet den o tamall, den ebet o rebech !
Ha koulskoude eo ganit, beleg, em eus da brosezañ !

⁵ Begiviniñ a ri e kreiz an deiz,
Hag ar profed ivez ganit a vegivino diouzh an noz,
Ha lakaat a rin da bobl da vont da goll.

⁶ Va fobl a ya da goll dre faot a skiant :
Dre mac'h eus te disprizet ar skiant
E tistaolin ac'hanout kuit eus va belegiezh;
Dre m'ac'h eus ankouaet kelennadurezh da Zoue,
Ec'h ankounac'hain da vibien, me ivez.

⁷ Kement a zo anezho holl o deus pec'het a-enep din,
kemmet o deus o Gloar evit ar Vezhegezh.

⁸ Eus pec'hed va fobl en em vagont,
hag etrezek he fazi e tougont o c'hoant.

⁹ Bez' e vo gant ar beleg evel gant ar bobl;
E gastizañ a rin evit e vuhezegezh,
Talvezout a rin dezhañ e oberoù.

¹⁰ Debriñ a raint met hep kaout o gwalc'h,
En em reiñ d'an orged a raint, hep kreskiñ o niver,
Dre m'o deus dilezet doujañs an Aotrou.

Relijion Israel n'eo ken nemet idolerezh ha orgederezh.

¹¹ Gastaouerezh, gwin ha fro a zilam kuit ar skiant-vat.

¹² Va fobl a c'houlenn ali digant he c'hoad
hag he gwialenn a ro kuzul dezhi;
Ur spered a c'hastaouerezh en deus diheñchet anezhi,
D'an orged o deus en em roet pell diouzh o Doue.

¹³ War lein an menezioù e kinnigont aberzhoù,
Ha war ar c'hrec'hiennoù e tevont ezañs,
dindan gwez derv, pupli ha tourmantin,
Dre ma 'z eo mat o skeud.

Setu perak, mar en em lak ho merc'hed da c'hastaouiñ
hag ho merc'hed-kaer da avoultriñ,
¹⁴ Ne skoin ket taer ouzh ho merc'hed dre ma c'hastaouont,
Nag ouzh ho merc'hed-kaer dre ma 'z avoultront;
Rak c'hwi hoc'h-unan a ya gant ar gisti
hag a brof aberzhoù gant an serc'hed.
Ur bobl diskiant a ya d'hec'h emgoll.

Gourdrouzoù enep Youda hag Israel.

¹⁵ Mac'h ez da c'hastaouiñ, Israel,
Koulskoude arabat da Youda dont da vezañ kablus !
N'it ket eta d'al Gilgal, na bignit ket da Betaven,
Ha na douit ket dre vuhez an Aotrou !

¹⁶ Dre m'eo bet amjestr Israel evel ur vuoc'h amjestr,
Daoust hag an Aotrou a lakay anezhañ da beuriñ
Evel un oan en ur frankizenn?

¹⁷ En em staget en deus Efraim ouzh an idoloù,
Lezit anezhañ !

¹⁸ Pa 'z echuint gant o mezvadeg
E vo evit en em reiñ d'ar gastaouerezh,
Rak kentoc'h eo dezho ar Vezhegezh eget o gloar.

¹⁹ An avel a serro anezho en he divaskell,
ha mezh o devo gant o aberzhoù.

5 Beleien ha pennrenerien a gas ar bobl d'an emgoll.

¹ Selaouit kement-mañ, beleien,
Taol evezh, ti Israel,
Ti ar Roue, digor da skouarn da glevout !
Rak enep deoc'h emañ ar setañs
Dre ma 'z oc'h bet ur pech e Mispa
Hag ur roued stegnet war an Tabor.

² Aet int don en diboellegezh.
Ha me, ur c'hastiz e vin evito-holl.

- ³ Anaout a ran Efraim
Ha n' eo ket kuzh Israel evidon;
Ya, en em roet ac'h eus d'an orged, Efraim,
Ha dic'hlan eo deut Israel da vezañ.
- ⁴ O oberoù ne lezont ket anezho
Da zistreiñ etrezek o Doue;
Rak ur spered a c'hastaouerezh a zo en o c'hreiz,
Ha n'anavezont ket an Aotrou.
- ⁵ Rogentez Israel e ro testeni enep dezhañ,
Israel hag Efraim a strebot en abeg d'o fazi,
Ha Youda ivez en deus strebotet ganto.
- ⁶ Gant o deñved hag o ejened
Ez aint da glask an Aotrou,
Hogen ne gavint ket anezhañ,
Aet ma 'z eo kuit diouto.
- ⁷ Trubard int bet e-keñver an Aotrou,
Rak engehentet o deus bastarded;
Bremañ eo un avel a dan o lonko,
Int-i hag o farkeier.

Ar brezel etre vreudeur.

- ⁸ Sonit ar c'horn-boud e Gabaa
An drompilh e Rama,
Garmit d'ar reuz e Betaven !
Galvit, Benjamin da ziwall !
- ⁹ Drastet e vezo Efraim,
En deiz ar c'hastiz !
E-touez meuriadoù Israel
E lakin un dra peursur da anaout :
- ¹⁰ Pennrenerien Youda a zo bet
evel dilec'hierioù bonnoù,
Warno e skuilhin va buanegezh evel dour.
- ¹¹ Ur mac'homer eo bet Efraim flastret en deus ar justis
fellet eo bet gantañ
Mont war-lerc'h al lastez.
- ¹² Me avat a vo evel an tartouz evit Efraim
Evel breinadur an dent evit ti Youda.
- ¹³ P'en deus gwelet Efraim e gleñved
Ha Youda e c'houliez,
Ez eo aet Efraim da gaout Asour;

Kaset en deus kannaded etrezek ar Roue meur;
Hemañ avat n'hello ket ho pareañ
Na tennañ kuit diouzhoc'h e kouli-bev.

¹⁴Rak me zo evel ul loupard evit Efraim,
Evel ul leonig evit tiegezh Youda;
Me, ya me a zrailho ha mont kuit,
kas a rin ganin hep ma vo den da salviñ !

¹⁵Ya mont a rin kuit evit distreiñ d'am annez-me
betek m'o devo roet digoll ha klasket va Dremm,
Rak en o enkrez e klaskint ac'hanon.

6 Distro dibad Israel d'an Aotrou.

¹Deomp ha distroomp da gaout an Aotrou :
Drailhet en deus, hor pareañ a raio,
Skoet en deus, lienañ a raio hor goulioù.

²Goude daou zevezh e rento dimp ar vuhez,
d'an trede deiz ec'h adsavo ac'hanomp,
hag ec'h addevimp dirazañ.

³Anavezomp, gant aked anavezomp an Aotrou :
E ziskouezidigezh a zo ken sur ha gouloù-deiz;
Dont a raio dimp evel ar glav,
Evel glav an nevez amzer o c'hlebiañ an douar.

⁴Ha petra rin dit-te, Efraim?
Ha petra rin dit-te, Youda?
Rak ho fealded a zo evel brumenn ar beure,
Evel ar glizh a steuz gwall-brim !

⁵Setu perak em eus o diskolpet dre ar Brofeded,
O lazhet dre gomzoù va genoù;
Ya, va barnedigezh a baro evel ur sklerijenn.

⁶Rak an deoliezh eo ar pezh a fell din, ha n' eo ket an aberzhoù,
Anaoudegezh Doue kentoc'h eget an holloskadoù.

Torfedoù Israel.

⁷Int avat, en Adam, o deus traiset an Emglev,
Eno int bet trubarded em c'heñver.

⁸Galaad a zo ur gêr a dorfedourien,
O tougen warno saotrou-gwad.

⁹Evel laeron war c'hed,
ur vandenn a veleien
a lazh an dud war hent Sichem,
rak ober a reont traoù mezhus.

¹⁰E tiegezh Israel em eus gwelet un dra euzhus :
Eno ez a Efraim d'en em reiñ d'an orged,
Hag Israel d'en em saotrañ.

¹¹Evidout ivez, Youda, em eus aozet un trevad,
Pa gemmin planedenn va fobl !

7 Dianaoudegezh ha kastizadur Israel.

¹Pa felle din pareañ Israel
Ez eo en em ziskouezet fallagriezh Efraim
Ha drougiezhoù Samaria;
Rak faosoni eo an hini a reer.

Al laer a antre da skrapat
tra m'emañ ar vandenn er-maez o skeiñ didruez.

²Ha ne lavaront ket en o c'halonou o-unan
em bo soñj eus o fallagriezh !

Bremañ avat emañ o zorfedoù en-dro dezho,
Emaint dirak va dremm.

Ar c'havailhoù a-enep ar Rouaned.

³En o gwall-widre o deus aozet un ebat evitañ
ha d'ar pennoù bras en o zrubarderezh.

⁴Emaint holl o termal, berr warno;
entanet int evel ur forn a zalc'h da c'horiñ
ha goude m'en deus paouezet ar bouloñjer da c'hwezhañ tan
pa 'c'hortoz goude merat an toaz ma vo aet e go.

⁵Lakat a reont roue ha renerien da vezañ klañv
gant tommder ar gwin,
Hag eñ, ar roue, en em ro d'ar festal.

⁶En o irienn ez eo entanet o c'halon :
a-hed an noz emañ o c'honnar o kousket,
Met gant ar beure e flamm evel un tantad.

⁷Setu int goret holl evel ur forn,
Ha pulluc'hañ a reont o renerien.
Evel-se eo kouezhet o holl rouaned
met hini ebet en o zouez n'en deus va galvet !

Ar politikerezh fall gant ar galv d'an estren.

⁸ Efraim, eñ, en em vesk gant ar broadoù,
Efraim a zo evel ur grampouezhenn ha n'eo ket bet tuginet.

⁹ Estrañjourien o deus debret e nerzh,
hep gouzout dezhañ !
E vlev gwenn a zo en em stlabezet warnañ,
Ha ne oar ket !

¹⁰ Lorc'hentez Israel a zalc'h d'en em ziskouez war e fas
ne zistroont ket etrezek an Aotrou, o Doue,
ne glaskont ket anezhañ daoust d'o holl drubuilhoù.

¹¹ Efraim a zo evel ur goulm sod ha diboell;
Gervel a reont an Ejipt, mont a reont da gaout Asour.

¹² N'eus forzh pelec'h ez aint e stegin va roued warno,
O lakaat a rin da ziskenn evel labous an neñv,
O fakañ a rin kerkent ha klevet o nij.

Kastiz Israel.

¹³ Gwa int-i, dre ma 'z int tec'het kuit diouzhin !
Ar rivin warno, dre ma 'z int bet disfeal din !
Me avat a felle din o dieubiñ,
Met lavaret o deus gevier a-enep din.

¹⁴ N'o deus ket kriet davedon en o c'halon
pa vezent o leñvañ war o gweleoù;
Evit kaout gwinizh ha gwin nevez
e reont warno o-unan flañchadennoù,
Met sevel a reont a-enep din.

¹⁵ Me avat am boa bleniet hag adnerzhet o brec'h,
Met enep din e itrikont an droug.

¹⁶ En em dreiñ a reont etrezek ar pezh n'eo netra,
ur wareg tromplus ez int ;
Dindan ar c'hleze e kouezho o friñsed,
en abeg d'ar pezh o devo bestodet,
ya, bestodet en ur yezh estren e bro an Ejipt.

8 Dirollerezh hag idolerezh.

¹ C'hwezh en drompilh !
Evel an erer plaouier war di an Aotrou,
Dre m'o deus torret va Emglev
Ha ma 'z int bet disfeal d'am Lezenn.

² Etrezek ennon e kriont : Va Doue !

Met da anavezout a ran, Israel !

³ Israel en deus distaolet ar mad,
An enebour a redo war e lerc'h !

⁴ Int avat o deus diazezet Rouaned hep va asant,
Roet o deus karg da renerien hep goulenn va ali.
Gant o arc'hant hag o aour o deus graet idoloù
Evit ma vint distrujet ganin.

⁵ Heugus eo da leue, Samaria !
Entanet eo bet va c'honnar outañ.
Betek pegoulz n'hellint ket adkavout dinamded,
⁶ Mibien Israel?

Ur micherour eo an hini en deus e oberiet,
Eñ n' eo ket un Doue e ve !
Ya, dont e raio leue Samaria de vezañ skolpennoù.

A-enep an emglevioù gant estrenien.

⁷ Hadet an avel e vez eostet ar gorventenn.
Korzenn sonn hep penn-ed
ne roio ket a vleud,
ha mar gra e vo lonket gant estrenien.

⁸ Lonket eo bet Israel !
Emaint bremañ e-mesk ar baganed,
Evel un dra reputuet gant an holl;

⁹ Rak int-i a zo pignet da gaout Asour,
An onagr a chom en e bart,
Efraim avat en deus graet donezonoù a garantez.

¹⁰ Zoken ma profont donezonoù d'ar broadoù,
ez an bremañ d'o serriñ;
Ha krenañ a raint hep dale
dindan bec'h an truaj da roue ha da briñsed Asour.

A-enep ur relijion a-ziavaez.

¹¹ P'en deus kresket Efraim niver e aoterioù
N'o deus servijet dezhañ nemet da bec'hiñ.

¹² Kaer em eus skrivañ evitañ mil gourc'hemenn va Lezenn
e vezont tremenet da dra estren.

¹³ An aberzhoù a brofont,
Kig eo an hini a brofont din; dezho da zebriñ !
N'eo ket se a blij d'an Aotrou !

Mont a ra bremañ da gaout soñj eus o fec'hed
ha da gastizañ o zorfedoù :
Distreiñ o raint d'an Ejipt !

¹⁴ Israel en deus ankouaet an Hini en deus graet anezhañ,
savet en deus palezioù;
Youda en deus kresket niver e greñvlec'hioù;
Met kas a rin an tan en e gêrioù,
ha lonkañ a raio e gestell.

9 Kastiz an idolerezh a vo an harlu.

¹ Arabat laouenaat, Israel,
Arabat tridal evel ar broadoù :
Rak gastaouet ac'h eus pell diouzh da Zoue,
Karet ac'h eus ur gopr dic'hlan
War an holl leurioù-gwinizh.

² Al leur hag ar veol ne vint ket evit o magañ,
Ha desevet e vint gant ar fro.

³ N'o devo ket o annez en douar an Aotrou,
rak Efraim a zistroio d'an Ejipt,
Hag en Asour e tebrint meuzioù saotret.

⁴ Ne c'hellint ket ober ken d'an Aotrou skuilhadurioù-gwin
Hag o aberzhoù ne vint ket ken plijus dezhañ;
O bara a vo evel bara a c'hañv,
an holl re a zebro dioutañ a zeuio da vezañ dic'hlan.

Gant ma c'hellint c'hoazh tañva dioutañ,
N'antreint ket ken e ti an Aotrou.

⁵ Ha petra raint da zeiz al lid,
da zeiz-gouel ar Birc'hirinded d'an Aotrou?

⁶ Rak setu ma tec'hont kuit dirak ar wastidigezh :
An Ejipt o advodo, Memfis a servijo d'o beziañ;
O bragerizoù arc'hant, al linad a berc'henno anezho,
hag an drez a savo en o zinelloù.

Heskinadeg a-enep ar Profed.

⁷ Setu deuet deizioù ar c'hastiz,
Setu deuet deizioù ar rentañ-kont;
Ra ouio Israel !
Sodiñ a ra ar profed,
diskiantet eo den ar spered !
-Ya, en abeg da vraster da bec'hed
e vo bras ivez da rivin.

⁸ Emañ, Efraim oc'h eveshaat teltenn ar profed,
 Ur roued a-zo stegnet war e holl hentoù,
 ul las evitañ betek e ti e Zoue,
 Kleuziet o deus ur foz dezhañ !

⁹ Aet int betek foñs ar breinadur,
 Evel en deizioù Gabaa :
 Soñj en devo an Aotrou eus o fallagriezh,
 Kastizañ a raio o fec'hedoù.

Torfedoù Israel : Baal-Peor.

¹⁰ Evel rezin er gouelec'h em boa kavet Israel
 Evel frouezh prim war ur fiezenn en hec'h amzer gentañ
 em boa gwelet ho tadoù.

Int avat, degouezhet e Baalfegor
 a oa en em ouestlet d'ar Vezh
 ha deuet e oant da vezañ euzhusteroù.

¹¹ Gloar Efraim, evel ul labous e tinijo kuit;
 Ne vo ken ennañ na ganedigezh,
 na maouez o tougen, nag o koñseviñ.

¹² Ma tesavont mibien
 E tennin anezho diouto a-raok ma vint gwazed;
 ya, siwazh dezho mar en em dennan diouto !

¹³ Efraim, en gwelout a ran
 en deus graet ur jiboez eus e vugale;
 Efraim a ranko kas e vibien d'al lazher.

¹⁴ Ro dezho, an Aotrou... Petra roi?
 Ro dezho un askre gaonac'h
 ha divronn disec'het.

Ar Gilgal.

¹⁵ Emañ o holl zrougiezh er Gilgal,
 Eno eo em eus kemeret kasoni outo.
 En abeg da fallagriezh o oberoù
 Ec'h argasin anezho er-maez eus va zi
 Ne zalc'hin ket ken d'o c'harout;
 O holl renerien a zo tud kilpennek.

¹⁶ Skoet e vo Efraim,
 E wrizienn a zisec'ho,
 Ne raint ket ken a frouezh.
 Zoken mar bez ganet bugale dezho
 E lakin da vervel frouezh prizius o c'horf.

¹⁷ Va Doue o distaolo,
Dre n'o deus ket e selaouet,
evit ma vint boudedevien e-mesk ar broadoù.

10 Dispennadenn Israel.

¹ Ur winienn strujus e oa Israel,
O reiñ frouezh gant frankiz.
Hogen seul vui a frouezh
seul vui a aoterioù;
Seul binvidikoc'h ar vro
seul briziusoc'h ar peulvanoù sakr.

² Ramp eo bet o c'halon :
ha bremañ e vint kastizet,
an Aotrou e-unan a dorro o aoterioù,
a zispenno o feulvanoù.

³ Neuze e lavarint :
« N'hon eus ket a roue
dre n'hon eus ket doujet an Aotrou !
Met ur roue, petra 'rafe evidomp? »

⁴ Ober prezegennoù, touiñ en goullo,
Divizout emglevioù?
E setañsoù a vleugn evel geot kontammus
war irvi ar parkoù.

⁵ Evit leue Bet-Awen e kren annezidi Samaria
Ya, warnañ e raio kañv e bobl;
E grak-veleien a sav hirvoudoù war e dro,
rak e c'hloar a zo bet harluet pell dioutañ.

⁶ Eñ e-unan a vo degaset en Asour,
evel prof d'ar roue meur,
en doare ma krogo ar vezh en Efraim
ma kavo Israel dismegañs gant e ijinadenn.

⁷ Setu kollet Samaria !
An idolenn, he roue,
a zo evel ur blouzenn
war c'horre an dour.

⁸ Dismantret e vo uhellec'hioù Awen, pec'hed Israel !
Spern hag askol a gresko war o aoterioù.
Hag e lavarint neuze d'ar menezioù : Kuzhit ac'hanomp !
Ha d'ar c'hrec'hiennoù : Kouezhit warnomp !

⁹ Adalek deizioù Gabaa
 Ac'h eus pec'het, Israel : N'o deus ket kemmet o doare !
 Hag-eñ ne vo ket tizhet mibien an direizhder
 Gant ar brezel e Gabaa?

¹⁰ Rak er wech-mañ e teuan evit o c'hastizañ;
 Ar pobloù en em gevredo enep dezho
 ma vint kastizet evit o daou vank.

Gourdrouzoù ha galvadennoù d'an distro ouzh Doue.

¹¹ Un ouner desket mat e oa Efraim
 a blije dezhi mac'hañ ar greun war al leur ;
 Ha me am eus laket ar yev da dremen
 war gened he choug ;
 Sterniañ a rin Efraim ouzh ar c'harr,
 Youda a lakin da arat,
 Ha Yakob da dramailhat.

¹² Grit un here a reizhder
 hag eostañ a reot hervez ar fealded,
 Difraostit evidoc'h kozhennoù.
 Poent eo klask an Aotrou, betek ma teuio
 ha ma lakay ar justis da ziskenn evel glav.

¹³ Hogen aret hoc'h eus ar fallagriezh
 hag eostet hoc'h eus an direizhder,
 Debret hoc'h eus frouezh ar gaou.

Dre m'ac'h eus fiziet ez kirri-brezel,
 E niver bras da soudarded,

¹⁴ Ez a da sevel todion ar brezel e-touez da bobl,
 Ha da holl gastelloù-kreñv a vo drastet,
 Evel ma voe dismantret Betarbeel
 gant Salman en deiz an emgann,
 ma veze flastret a-unan gant ar vamm he bugale.

¹⁵ Sed ar pezh a rin dit Betel
 En abeg d'az fallagriezh dreist-hini;
 gant tarzhe an deiz ez aio da goll
 Ez aio da goll roue Israel !

11 Karantez an Aotrou disprizet.

¹ Pa oa yaouank Israel e karen anezhañ,
Hag eus an Ejipt em eus galvet va mab.

² Met seul vui m'e c'halven,
seul vui e pellae diouzhin;
D'ar Baaled e profe aberzhoù
hag evit an idoloù e lake ezañs da zivogediñ.

³ Me avat a zeske da Efraim bale
dre e zerc'hel war bouez e zivrec'h,
met n'en deus ket komprenet e kemeren soursi gantañ.

⁴ Gant liammoù denel e sachen anezhañ,
gant ereoù ar garantez;
bez' e oan evitañ evel ar re a sav ur poupig betek o divjod;
stouiñ a raen warnañ da reiñ dezhañ da zebriñ.

⁵ Nann, ne zistroio ket da vro Ejipt;
Asour a vo e roue,
dre m'o deus nac'het distreiñ davedon.

⁶ Ar c'hleze a ray e reuz en o c'hêrioù,
lonkañ a raio o fals-profeded
o lonkañ a ray en abeg d'o fals-kuzulioù.

⁷ Tud va fobl a zo e pign ouzh o renavierezh
O gervel a ran eus an nec'h :
met n'eus hini o sevel en-dro !

⁸ Koulskoude penaos da zilezel, Efraim?
Hag-eñ e roin ac'hanout d'an enebour, Israel?
Penaos da lakaat evel Adama?
Hag-eñ e rin ganit evel gant Seboim?

Trefuet holl eo va c'halon ennon,
Va holl drugarezioù a virvilh ennon.

⁹ Ne lezin ket gwrez va c'honnar da vont,
Ne zistrujin ket Efraim a-nevez.

Rak Doue ez on,
n'on ket un den,
an Doue santel a zo ez kreiz,
ha ne zeuin ket evit dispenn.

¹⁰ Ya, war-lerc'h an Aotrou e kerzhint;
Eñ, evel ul leon, a-yudo;
Ha pa yudo, eñ,
e teuio e vugale eus ar c'huzh-heol en ur grenañ.

¹¹ Dont a raint en ur grenañ, eus an Ejipt,
Evel un evn, hag evel ur goulm eus Bro Asour,
Hag e lakin anezho da chom en o ziez,
- diougan an Aotrou !

12 Fals-relijion Israel.

¹ Efraim en deus va enkelc'hiet a c'hevier,
ha ti Israel a dromplerezh.
Met Youda a zo c'hoazh anavezet gant Doue
hag anvet e vez c'hoazh pobl an Doue santel.

² Efraim en em vag gant avel
hag a red dibaouez war-lerc'h avel ar reter;
A-hed an deiz d'ober gant gaou ha drouk-nerzh,
Skoulmañ emglev gant Asour,
degas eoul d'an Ejipt...

A-enep Yakob.

³ Emañ an Aotrou o prosezañ enep Israel,
Evit kastizañ Yakob hervez e vuhezegezh
Da rentañ dezhañ hervez e oberoù.

⁴ A-dal askre e vamm en deus distroadet e vreur,
En e nerzh en deus gourenet gant Doue.

⁵ Gouren a reas gant an Ael, ha trec'hiñ,
leñvan, e bediñ da drueziñ.
E bet-El e kejas gantañ
hag eno e komzas Doue outañ.

⁶ An Aotrou, Doue hollc'halloudek,
an Aotrou eo e anv.

⁷ Te avat, distro ouzh Doue,
Mir ar garantez hag ar reizhder,
hag esper ez Toue dalc'hmat.

Drougavel ha kastiz Israel.

⁸ Kanaan en deus en e zorn balañsoù tromplus,
flodañ a blij dezhañ.

⁹ Hag Efraim en deus lavaret :

« Ya, pinvidikaat am eus graet,
dastumet em eus peadra.

Met eus e holl c'hounidoù ne chomo netra,
dre ma 'z eo kablus a zireizhder. »

Ademglev an amzer da zont.

¹⁰ Me eo an Aotrou, da Zoue, abaoe douar an Ejipt,
Ha da lakaat a rin c'hoazh da chom dindan teltennoù
evel en deiz an Emgav;

¹¹ Komz a rin ouzh ar Brofeded,
lakaat a rin ar gweledigezhioù da fonnusaat,
Ha dre ar Brofeded e komzin e parabolenoù.

Gourdrouzoù nevez.

¹² Ned eo Galaad nemet fallagriezh,
ned int nemet tromplerezh;
E Gilgal e profont aberzhoù d'ar c'holeoù
Setu perak o aoterioù a vo evel bernioù mein
en antoù ar parkoù.

¹³ Tec'hout a reas Yakob da vaezioù Aram,
servijañ a reas Israel evit ur vaouez,
hag evit ur vaouez e voe mesaer.

¹⁴ Dre ur profed e savas an Aotrou
Israel eus an Ejipt,
ha dre ur profed e voe mesaet.

¹⁵ En hegaset en deus Efraim ez-c'hwerv :
e wad warnañ a zistaolo,
e zismegañs a rento dezhañ an Aotrou.

13 Kastiz an Idolerezh.

¹ Pa gomze Efraim e veze ur spont,
Uhel e oa en Israel;
Met dont a reas da vezañ kablus gant ar Baal,
ha mervel a reas.

² Hogen bremañ c'hoazh e talc'hont da bec'hiñ :
Sevel a reont evito o-unan delwennoù teuzet;
gant o arc'hant, idoloù hervez o ampartiz,
labour micherourien kement-se !
Diwar o fenn e lavarar :
«Aberzhiñ a reont tud, ha da leueoù e pokont !»

³ Setu perak e vint evel brumenn ar beure,
evel ar glizh steuziet a-bred,
evel ar pell gwentet diwar al leur,
evel ar maged o vont kuit dre ar prenestr.

⁴Ha me 'zo an Aotrou, da Zoue,
adalek bro an Ejipt;
un Doue all estregedon n'anavezez ket :
Ur salver estregedon n'eus ket unan.

⁵Me am eus da anavezet er gouelec'h
e bro ar sec'hor.

⁶O maget em eus hag bet o deus o gwalc'h;
met ur wech gwalc'het eo en em savet o c'halon :
setu perak o deus va ankouaet.

⁷Neuze me a vo evito evel ul leon,
Evel ul loupard war c'hed e-kichen an hent.

⁸Lammat a rin warno evel un arzhez
tennet diouti he re vihan,
regiñ a rin klorenn o c'halon,
hag o debriñ a rin eno evel ul leonez,
o dispenn a rin evel loen ar maeziou.

⁹Mont a ran d'az distrujañ, Israel,
ha piv a zeuio d'az sikour !

¹⁰Pelec'h eta 'mañ da Roue,
Evit da salviñ ez holl gêriou?
Ha da bennrenerien, evit da ziwall,
ar re a lavaras din e fenn
« Ro din ur roue ha renerien »?

¹¹Ur roue am eus roet dit em fulor
hag em c'honnar e tennañ anezhañ diouzhit.

Ar rivin didec'hus.

¹²Fallagriezh Efraim eo bet klozet warni,
Miret eo bet e bec'hed en surentez.

¹³Gwentloù ar gwilioudiñ a zo deuet evitañ da vezañ ganet,
met ur mab diskiant ez eo,
rak pa 'z eo poent ne dremen ket dre faoutenn ar vugale.

¹⁴Ha tennañ a rin anezho eus galloud ar Sheol?
Hag o daspren a rin eus dalc'h an Ankoù?
Pelec'h emañ da vosenn, Ankoù?
Pelec'h emañ da walenn, o Sheol ?
An drugarez en em guzh diouzh va daoulagad !

¹⁵Kaer en deus Efraim frouezhusaat e-touez e vreudeur,
e teuio avel ar Reter,

C'hwezh an Aotrou a savo eus ar gouelec'h,
hag ez aio ar vammenn da hesk, ar feunteun a zisec'ho,
Skrapet e vo teñzorioù an holl draoù prizius.

14 ¹Kastizet e vo Samaria,
dre ma 'z eo en em savet enep he Doue.
Kouezhañ a raint dindan ar c'hleze,
Flastret e vo ar vugaligoù,
toullgofet ar gwragez o tougen.

14 Distro d'an Aotrou da Zoue.

²Distro, Israel, etrezek an Aotrou de Zoue !
Rak strebotet ac'h eus en abeg d'az fazioù.

³Kemerit ganeoc'h komzoù da lavarout,
ha distroit da gaout an Aotrou ! Lavarit dezhañ :

«Tenn kuit pep fazi, kemer ar pezh 'zo mat,
Hag e-lec'h koleoù,
ma adkavimp an eurvad,
ma ouestlimp dit hor muzelloù.

⁴N'eo ket Asour hor salvo;
N'aimp ket ken da bignat war varc'h,
ha ne lavarimp ket ken : « Hon Doue ! »
da oberenn hon daouarn,
rak ennout eo e kav an emzivad trugarez.»

⁵Pareañ a rin o renavierezh,
o c'harout a rin a greiz kalon,
rak distroet eo va c'honnar dioutañ.

⁶Evel ur glizh e vin evit Israel;
Bleuniañ a raio evel al lili,
sankañ a ray e wrizioù evel ar pupli.

⁷E greskennoù en en ledanaio,
E gened a vo evel hini an olivez
Hag e c'hwez-vat evel hini al Liban.

⁸Distreiñ a raint da vevañ dindan va skeud;
O gwini a raio berzh, o gwini a vleunio
Hag e vo ken brudet o gwin hag hini al Liban.

⁹Efrain, ha petra en deus c'hoazh d'ober gant idoloù?
E sellout a ran, e sellout a ran.
Me 'zo evel ur siprezenn c'hlasvezek :
en abeg din e tougez frouezh.

¹⁰Piv 'zo fur evit kompren kement-se,
ha skiantek evit o anavezout?
Rak reizh eo hentoù an Aotrou
Hag an dud just a gerzh ganto,
Tra ma strebot enno ar bec'herien.

Diougan Yoel.

1 ¹Lavar an Aotrou, bet kemennet da Yoel, mab Petouel.

1 Gwalenn al lamperezed.

Klemmgan war ar vro wastet ha rivinet.

²Selaouit an dra-mañ, kozhidi,
Roit ho skouarn da glevout, holl dud ar vro !
Ha c'hoarvezet ez eus kemend-all en ho teizioù
Pe en amzer ho tadoù?

³En danevellit d'ho pugale,
Hag ho pugale d'o vugale-int,
Hag ar re-mañ d' ar rumm goude !

⁴Ar restaj lezet gant an touzer,
Eo an distrujer en deus en debret;
Ar restaj lezet gant an distrujer
Eo ar c'hriagner en deus en debret;
Hag ar restaj lezet gant ar c'hriagner,
Eo an diblusker en deus en debret !

⁵Dihunit, mezvierien, ha leñvit !
Garmit, c'hwi-holl, everien-win,
En abeg d'ar chug nevez :
Setu eñ dilamet eo kuit eus ho kenoù !

⁶Rak enep va bro ez eus pignet ur boblad
Galloudus, diniver :
O dent a zo dent leoned,
Dent-korn leonezed.

⁷Gwastet o deus va gwiniég
Ha bruzunet va fiezenn,
O diblusket o deus penn da benn ha torret,
O brankoù a zo deuet da vezañ gwenn !

⁸Hirvoud evel ur werc'hez gwisket gant ar sac'h
En abeg da zanvez-pried he yaouankiz !

⁹Rak profadenn ha skuilhadur sakr
A zo aet da get e ti an Aotrou !
E kañv emañ ar veleien,
Servijerien an Aotrou !

¹⁰Gwastet eo ar maezioù,
E kañv emañ an douaroù,

Drastet eo bet ar gwinizh,
Diviet eo ar gwin nevez,
Aet eo da hesk an eoul fresk.

¹¹ Bezit mantret, labourerien-douar,
Hirvoudit, gwinierien,
War ar gwinizh hag an heiz,
Rak kollet eo eost ar maeziou !

¹² Gweñvet eo ar gwini,
Dizeriet ar gwez-figez,
Greunadez, palmez, gwez-avalou,
Holl wez ar parkeier, disec'het int.
Aet eo kuit al levenez
A-douez mibien an dud.

Galvadenn d'ar binijenn ha d'ar bedenn.

¹³ Gwiskit ar sac'h, beleien, ha taolit gouelvanoù,
Hirvoudit, servijerien an aoter !
Deuit, tremenit an noz gwisket er sac'h, ministred va Doue !
Rak eus ti ho Toue eo bet dilamet kuit
Ar brofadenn hag ar skuilhadur sakr.

¹⁴ Kemennit ur yun, embannit ul lid,
Bodit an henaourien hag holl dud ar vro,
E ti an Aotrou, ho Toue;
Ha garmit etrezek an Aotrou :

¹⁵ « A ! Pebezh deiz !
Rak tost emañ Deiz an Aotrou,
Dont a ra evel ur wastidigezh
A-berzh an Holle'halloudeg ! »

¹⁶ Hag-eñ n'eo ket dindan hon daoulagad
Eo bet dilamet kuit ar bevañs,
Hag eus ti hon Doue
Al levenez hag an trivli?

¹⁷ Krazet eo bet an hadoù dindan o moudennoù ;
Dismantret e chom ar sanailhoù ha dirapar ar solieroù ;
Dre ma 'z eo manket an ed !

¹⁸ Nag e klemm al loened !
Follañ a ra an tropelloù oc'hen
Dre n'o deus netra ken da beuriñ;
Zoken an tropelloù deñved a c'houzañv ar c'hastiz !

¹⁹ War-zu ennoc'h e krian, o Aotrou,
Rak an tan en deus lonket peurvanoù ar stepenn,
Ar flamm he deus devet holl wez ar parkeier !

²⁰ Loened ar maezioù zoken a vlej war-zu ennoc'h
Dre ma 'z eo disec'het ar gwazhioù-dour :
An tan en deus lonket peurvanoù ar stepenn !

2 Eil taolenn eus ar c'hastiz.

¹ Sonit ar c'horn en Sion,
War va menez santel galvit d'an evezh !
Holl dud ar vro da skrijo
Rak dont a ra Deiz an Aotrou, tostaat a ra.

² Deiz a deñvalijenn hag a amc'houlou,
Deiz a goumoul hag a valkennoù !
Rak endra m'en en zispak
evel liv du ledet war ar menezioù,
Setu ur bobl niverus ha kreñv ;
A-seurt n'eus bet biskoazh
Ha na vo mui biken en he goude
Betek an oadvezhioù pellañ.

³ Dirazo un tan o kuzumiñ,
War o lerc'h, ar flamm o teviñ;
En o raok eo ar vro evel Liorzh an Eden,
En o goude n'eo ken nemet ur gouelec'h mantrus !
Netra ne dec'h diouto.

⁴ Hañval int ouzh mirc'hed,
Evel marc'hegourien e redont;
⁵ Lavaret e vije storlokadeg kirri
O lammat war gern ar menezioù,
Strakadenn ar flamm-tan o teviñ plouz,
Un arme c'halloudus renket 'vit an emgann.

⁶ Ouzh o gwelout e kouezh an enkreuz war ar pobloù,
An holl dremmoù a goll o liv.

⁷ Mont a reont d'an arsailh evel tud kadarn,
Evel brezelerien e pignont dreist ar mogerioù ;
Pep unan a ya war-eeun gant e hent
Hep distreiñ diwar e arroudenn.

⁸ An eil ne vount ket egile,
Pep hini a zalc'h gant e roud.
Argadiñ a reont a-dreuz an daredoù,
Hep strafuilh ebet en o renkoù.

⁹ Arsailhañ a reont Kêr,
Redek war ar mogerioù,
Pignat e-barzh an tiez,
Antren dre ar prenestroù evel laeron.

¹⁰ Dirazo e skrij an douar,
E kren an neñvoù !
An heol hag al loar a deñvala
Hag ar stered a goll o sked !

¹¹ E penn e armead, Doue
A ro e vouezh da glevout :
Rak diniver eo e strolladoù
Ha galloudus eo severer e urzhioù.

Ya, meurdeus eo Deiz an Aotrou
Spouronus a-grenn :
Piv a c'hell herzel outañ?

Eil galvadenn d'ar binijenn.

¹² Hogen bremañ c'hoazh, - Lavar Doue ! -
Distroit davedon a greiz ho kalon,
Gant yun, gant daeroù ha gouelvan !

¹³ Rogit ho kalonoù ha n'eo ket ho tilhad,
Distroit da gaout an Aotrou, ho Toue,
Rak trugarezus ha truezus ez eo,
Gorrek da gounnariñ ha pinvidik en madelezh,
Ha keuz en devez d'an droug.

¹⁴ Piv 'oar hag-eñ ne gemmo ket e soñj,
Hag-eñ n'en devo ket a geuz,
Hag-eñ ne lezo ket ar bennozh war e lerc'h,
Danvez a brofadenn hag a skuilhadur sakr
Evit an Aotrou, ho Toue?

¹⁵ Sonit ar c'horn en Sion !
Kemennit ur yun, embannit ul lid,
¹⁶ strollit ar bobl, engalvit ar gumuniezh,
Bodit ar re gozh, tolpit ar vugaligoù,
Ar re a zo c'hoazh ouzh ar vronn !

An den yaouank ra guitaio e gambr
Hag ar wreg nevez he gwele !

¹⁷ Etre ar porched hag an aoter
Ra leñvo ar veleien, servijerien Doue, ha ra lavarint :

« Espernit, Aotrou, espernit ho pobl,
 Ha na lezit ket hoc'h hêrezh d'an dismegañs,
 Da c'hoapaerezh ar broadoù !
 Perak e lavarfed e-touez ar pobloù :
 Pelec'h eta 'mañ o Doue? »

Respont an Aotrou : Diwezh ar walenn.

¹⁸ Neuze e voe an Aotrou fromet a warizi evit e vro,
 hag e truezas ouzh e bobl.

¹⁹ Respont a reas an Aotrou
 en ur lavarout d'e bobl :

« Setu ma kasan deoc'h ed,
 gwin nevez hag eoul fresk,
 Hag ho kwalc'h ho po anezho.
 Na biken ken ne rin ac'hanoc'h
 Un danvez a c'hoapaerezh evit ar broadoù.

²⁰ An hini a zeu eus an hanter-noz,
 E bellaat a rin diouzhoc'h;
 E zisteurel a rin en douar krin ha gouez,
 Ar rakward anezhañ etrezek mor ar sav-heol,
 E ward a-dreñv war-zu mor ar c'huzh-heol ;
 Ha diwarnañ e savo ur c'hwez-fall
 E savo ur flaeriadenn. »

Ya ! Eñ en deus graet traoù bras !

Taolenn a strujusted.

²¹ Douaroù, n' ho pet ket aon ken,
 Tridit, laouenait,
 Rak Doue en deus graet traoù bras !

²² N' ho pet ket aon ken, loened ar maeziou,
 Rak glasaet eo en-dro peurvanoù ar stepenn,
 Ar gwez a zoug o frouezh en-dro,
 Ar winienn, ar fiezenn a ro gant fonnusted.

²³ Ha c'hwi, mibien Sion, tridit gant ar joa,
 En em laouenait en Aotrou, ho Toue !

Dre ma ro deoc'h e koulz mat
 Glav an diskar-amzer,
 Dre ma laka da ziskenn warnoc'h
 Glav an nevez-amzer ha glav an diskar-amzer,
 Evel gwechall !

²⁴ Ho leurioù a vo leun a ed,
Ho pentonioù a foto gant gwin nevez hag eoul fresk.

²⁵ Ho tigoll a rin evit ar bloavezhiadoù
Bet debret gant al lamperezh hag ar c'hilhog-raden,
Gant ar marc'h-raden hag ar skrilh-rouz,
Va armead vras hag am boa kaset a-enep deoc'h.

²⁶ Debrñ a reot ha debriñ ho kwalc'h,
Hag e veulot anv an Aotrou, ho Toue,
An hini en devo graet burzhudoù en ho keñver !
Nann, va fobl n'anavezo ket ken ar vezh, biken !

²⁷ Gouzout a reot gant se emañ e-kreiz Israel,
Ez on-me an Aotrou, ho Toue, an Doue nemetañ !
Nann, va fobl n'anavezo ket ken ar vezh, biken !

3 Splander da-zont rouantelezh an Aotrou.

Skuilhidigezh ar Spered war ar re reizh.

¹ « Hag e c'hoarvezo goude-se
Ma skuilhin va Spered war bep krouadur :
Ho mibien hag ho merc'hed a ziougan,
Ho tud kozh o devo huñvreoù,
Hag ho tud yaouank gweledigezhioù.

² Zoken war ar sklaved, paotred ha merc'hed,
E skuilhin va Spered en deizioù-se.

³ Sinoù a sevenin en neñv ha war an douar,
Gwad ha tan ha bouilhadoù-moged. »

⁴ An heol a droio en teñvalijenn
Hag al loar en gwad
A-barzh ma teuio Deiz an Aotrou,
An hini bras ha spouronus !

⁵ Ha neuze kement hini a c'halvo anv an Aotrou a vo salvet.
Rak war venez Sion e vo saveteidi,
Evel m'en deus lavaret an Aotrou,
Hag e Jeruzalem, achapidi,
Ar re c'halvet gant an Aotrou.

4 Barsedigezh a-enep ar Broadoù.

¹ « Rak an deizioù-se, en amzer-se
Pa lakain Youda ha Jeruzalem da sevel en-dro,

² E vodin an holl vroadoù
Hag e rin dezho diskenn en traonienn Yosafat :

Hag eno en em lakain d'o barn
 En abeg da Israel, va fobl ha va hêrezh,
 Rak e stlabezet o deus e-touez ar broadoù,
 Ha lodennet o deus va douar.

³Tennet o deus plouz berr war va fobl;
 Troket o deus paotredigoù evit serc'hed
 Ha gwerzhet o deus plac'hedigoù
 Evit gwin da evañ ! »

Torfedoù ar Fenikiz hag ar Filistiz.

⁴« Ha c'hwi ivez, Tir ha Sidon,
 Petra hoc'h eus a-enep din?
 Ha c'hwi-holl, pastelloù-bro Filistia,
 Ha fellout a ra deoc'h treiñ ouzhin ho tial?
 Met mar gellfec'h skeiñ ouzhin ho veñjañs
 Eo buan e lakfen anezhi da zistreiñ war ho penn !

⁵C'hwi eo hoc'h eus skrapet va arc'hant ha va aour,
 Kaset ganeoc'h d'ho temploù va zeñzorioù a briz;

⁶C'hwi hoc'h eus gwerzhet da vibien Yavan
 Mibien Youda ha mibien Jeruzalem
 Evit o c'has kuit eus o bro.

⁷Ac'hanta ! Setu ma 'z an da c'hervel anezho en-dro
 Eus al lec'h m'hoc'h eus o gwerzhet,
 Ha ma lakan ho torfed da adkouezhañ war ho penn.

⁸Gwerzhañ a rin ho mibien hag ho merc'hed-c'hwi
 Dre zaouarn mibien Youda;
 Int o gwerzho d'ar Sabeidi, d'ur vroad pell-bras ! »
 Ya ! An Aotrou en deus hen lavaret.

Emgann ha faezhidigezh ar Broadoù.

⁹Youc'hit kement-mañ e-mesk ar broadoù,
 Embannit ar stourm,
 Galvit d'an emgann ar re gadarn !
 Ra zeuio, ra savo an holl dud a vrezel !

¹⁰Gant ho soc'hioù grit klezeier,
 Ha gant ho strepoù, goafioù.
 An den gwan zoken ra lavararo : « Me 'zo kadarn ! »

¹¹Hastit ha deuit, c'hwi holl,
 Broadoù a-ziwar dro, hag en em strollit eno !
 Laka, Aotrou, da c'houroned da ziskenn !

¹² D'ar broadoù da loc'hañ war raok
Ha da sevel da draonienn Yosafat :
Rak eno ec'h azezin evit barn
An holl vroadoù tro-zro.

¹³ Lakait ar falz e-barzh : Dare eo an east.
Deuit, mac'hit anezho :
Leun eo ar waskell, fennañ a ra ar pentoniou
Ken bras ma 'z eo o drougiezh.

¹⁴ Pobladoù-tud ha pobladoù-tud
E traonienn an Disentez;
Rak tost emañ Deiz an Aotrou
E traonienn an Disentez :

¹⁵ An heol hag al loar a deñvala,
Ar stered a goll o sked.

¹⁶ Eus Sion e yud an Aotrou,
Eus Jeruzalem e ro e vouezh da glevout
Ma 'z eus stroñs gant an neñvoù hag an douar.
Hogen evit e bobl e vo an Aotrou ur repu,
Ur c'hreñvlec'h evit bugale Israel.

¹⁷ « Hag e ouiot neuze ez eo me, an Aotrou, a zo ho Toue,
Me hag a zo o chom e Sion, va menez santel !
Jeruzalem a vo ul lec'h santel,
Hag enni ne dremeno mui an estrenien ! »

Splannder paradozel an Israel da zont.

¹⁸ En deiz-se, e c'hoarvezo ma strilho ar menezioù gwin nevez
Ha ma tivero laezh eus an torgennoù,
Ha ma redo an dourioù en holl froudoù Youda.
Ur vammenn a strinko eus ti an Aotrou
A roio dour da saonenn ar Gwez-kasia.

¹⁹ An Ejipt avat a zeuio da vezañ gwastidigezh,
Edom ur stepenn drastet,
Dre m'o deus drouk-wasket mibien Youda
Ha skuilhet gwad dinamm en o douar.

²¹ « Ya, tennañ a rin digoll evit o gwad,
Ne lezin ket an torfed digastiz.

²⁰ Hogen Youda a vo tudet da holl viken
Ha Jeruzalem a rumm da rumm. »

^{21k} An Aotrou en devo en Sion e chomadur !

Diougan Amos.**Anv al levr.**

1 ¹ Komzoù Amos, hag a voe unan eus mesaerien Tekoa. Ar pezh a welas diwar-benn Israel, en deizioù Ozias, roue Youda, hag en deizioù Jeroboam, mab Joas, roue Israel, daou vloaz a-raok ar c'hren-douar.

Raklavar

²Lavarout a reas !

An Aotrou a yud eus Sion,
Hag eus Jeruzalem e sav e vouezh !
E kañv emañ peurvanoù ar vesaerien,
Ha disec'het eo lein ar C'harmel.

Barnedigezh war ar broadoù en-dro da Israel ha war Israel e-unan.**Damas :**

³Evel-henn e lavar an Aotrou !
Evit tri zorfed gant Damas hag evit pevar,
Ne gemmin ket war se;
Dre m'o deus mac'het Galaad gant stlejelloù houarn,
⁴e kasin an tan e ti Hazael,
Hag e pulluc'ho palezioù Benadad;
⁵Breviñ a rin morailh Damas,
hag e tistrujin annezad Bikeataven;
Eus Bet-Eden e tennin an hini a zalc'h ar vazh-roue
hag e vo harluet pobl Aram betek Kir, -eme an Aotrou.

Gaza hag ar Filistia :

⁶Evel-henn e lavar an Aotrou !
Evit tri zorfed gant Gaza hag evit pevar,
Ne gemmin ket war se;
Dre m'o deus divroet pobladoù en o fezh
evit o droukreiñ da Edom,
⁷e kasin an tan e mogerioù Gaza
hag e pulluc'ho he falezioù;
⁸Eus Azot e tennin kuit an annezad,
hag eus Askalon an hini a zalc'h ar vazh-roue;
hag e troin va dorn a-enep Ekron,
hag ez aio da get peurrest ar Filistiz.
-Eme an Aotrou Doue.

Tir ha Fenikia :

⁹ Evel-henn e lavar an Aotrou !
 Evit tri zorfed gant Tir hag evit pevar,
 Ne gemmin ket war se;
 Dre m'o deus lakaet etre daouarn Edom
 pobladoù a-bezh evel sklavourien,
 Hep kaout koun eus o emglev a vreudeur,
¹⁰ e kasin an tan e mogerioù Tir,
 Hag e pulluc'ho e balezioù.

Edom :

¹¹ Evel-henn e lavar an Aotrou !
 Etre tri zorfed gant Edom hag evit pevar,
 Ne gemmin ket war se !
 Dre m'en deus redet war-lerc'h e vreur gant ar c'hleze
 Ha m'en deus mouget pep truez,
 dre ma vir da viken e gounnar
 ha ma talc'h hep fin gant e vuanegezh,
¹² E kasin an tan e Teman
 Hag e pulluc'ho palezioù Bosra.

Ammon :

¹³ Evel-henn e lavar an Aotrou !
 Evit tri zorfed gant mibien Ammon hag evit pevar,
 ne gemmin ket war se,
 Dre m'o deus toullgofet dougerezed Galaad
 Evit ledanaat o zachenn-vro
¹⁴ e c'hwezhin an tan e mogerioù Rabba
 Hag e pulluc'ho e balezioù,
 Er c'harmadeg, en un deiz a stourm,
 Er gorventenn, en un deiz a varrad;
¹⁵ hag ez aio o roue d'an harlu
 Eñ hag e bennoù bras gantañ, -eme an Aotrou !

Moab :

2 ¹ Evel-henn e lavar an Aotrou !
 Evit tri zorfed gant Moab hag evit pevar,
 ne gemmin ket war se,
 Dre m'en deus devet eskern roue Edom betek e bulluc'hañ,
² e kasin an tan e Moab,
 hag e pulluc'ho palezioù Kariot,
 hag e varvo Moab enourni,
 er c'harmadeg, ouzh son ar c'horn.

³ Dilemel a rin ar barner eus e di;
Hag e holl bennoù bras a lazhin war un dro, -eme an Aotrou.

Youda :

⁴ Evel-henn e lavar an Aotrou !
Evit tri zorfed gant Youda hag evit pevar,
Ne gemmin ket war se,
Dre m'o deus disprizet Lezenn an Aotrou
Ha n'o deus ket miret e zivizoù,
Dre ma 'z int bet diheñchet gant an Tromplezonoù
Ma kerzhe o zadoù war o lerc'h,
⁵ E kasin an tan e Youda
Hag e pulluc'ho palezioù Jeruzalem.

Israel :

⁶ Evel-henn e lavar an Aotrou !
Evit tri zorfed gant Israel hag evit pevar,
Ne gemmin ket war se,
Dre ma werzhont an den just a briz arc'hant
Hag an tavanteg evit ur re sandalenoù,
⁷ Dre ma flastront war poultr an douar
penn an dud vihan,
ha ma lakaont hent an dud izel da vont a-dreuz;
Dre ma 'z a mab ha tad gant an hevelep plac'h
en ur vastariñ va anv santel;
⁸ Dre ma c'hourvezont war dilhad bet e kred
e-kichen va holl aoterioù,
Ha mac'h evont e ti o Doue
ar gwin o deus bet diwar telloù kastiz.
⁹ Me hag am boa kaset da netra dirazo an Amoriz;
eñ hag a oa e uhelder evel hini ar sedrez
eñ hag a oa kreñv evel gwez-derv !
Em boa distrujet e frouezh ouzh krec'h
Hag e wrizioù ouzh trañ.
¹⁰ Me hag am boa ho lakaet da sevel eus bro-Ejipt
Ouzh ho pleniañ er gouelec'h e-pad daou-ugent vloaz,
Deoc'h da berc'hennañ bro an Amoriz.
¹¹ Lakaet em boa da sevel profeded e-touez ho mibien
Ha nazired e-touez ho tud yaouank :
Hag-eñ n'emañ ket kont evel-se, mibien Israel?
- Diougan an Aotrou !

¹² C'hwi avat hoc'h eus lakaet an nazired da evañ gwin,
Ha d'ar brofeded hoc'h eus roet an urzh-mañ :
« Arabat deoc'h diouganañ ! »

¹³ Ha me, 'mont a ran d'ho previñ war an dachenn
Evel ma vrev ur c'harr leun a feskennoù;

¹⁴ An tec'h a vanko d'an den skañv,
An den kreñv ne zisplego ket e nerzh,
Hag an den kadarn ne saveteio ket e vuhez.

¹⁵ Ar gwareger ne vo ket evit derc'hel,
An den skañv e dreid ne vo ket evit tec'hout,
Ar marc'heger n'hell ket en em dennañ,

¹⁶ hag an hini kalonekañ e-touez ar vrezelourien
a dec'ho kuit en noazh, en deiz-se,
-diougan an Aotrou !

Kemennadurioù ha gourdrozoù da Israel.

3 ¹ Selaouit ar gomz-mañ a lavar an Aotrou
a-enep deoc'h, mibien Israel,
a-enep an holl diegezh am eus lakaet da sevel eus bro-Ejipt :

² N'em eus anavezet nemedoc'h eus holl diegezhioù an douar,
setu perak ho kastizin evit hoc'h holl vankoù.

Galvidigezh ar profed.

³ Daoust hag e kerzh daou zen a-gevret war an hent anez en em glevout?

⁴ Daoust hag e yud al leon er goadeg hep kaout ur preizh?
Daoust hag e ro al leonig en e ched e vouezh da glevout
Hep bezañ paket un dra bennak?

⁵ Daoust hag e kouezh ar golvan d'an douar er roued
Hep ma vefe ur pech?
Daoust hag-eñ en em zistegn un traped a-us d'an douar
Hep bezañ paket tra pe dra?

⁶ Daoust hag e tassion ar c'horn en ur gêr
Hep ma vefe ar bobl spouronet-holl?
Daoust hag e vez ur gwalleur e kêr
Hep ma vefe bet graet gant an Aotrou?

⁷ Rak an Aotrou Doue ne ra netra
Hep bezañ diskuliet e sekred d'e servijerien ar Brofeded.

⁸ Yudet en deus al leon : piv n'en defe ket aon?
An Aotrou Doue en deus komzet : piv na ziouganfe ket?

Barnedigezh war Samaria.

⁹ En roit da glevout betek e palezioù Asour,
 ha betek e palezioù bro-Ejipt;
 Lavarit : en em vodit war venezioù Samaria
 gwelit pegen niverus an dizurzhioù 'zo en he c'hreiz,
 hag ar gwaskerezh a zo en he diabarzh !

¹⁰ N'ouzont ket ober gant reizhder,
 -diougan an Aotrou !
 Int hag a vergn frouezh o droug-nerzh hag o skrapadeg
 en o falezioù.

¹¹ Setu perak eo kement-mañ a lavar an Aotrou :
 An enebour a gelc'hio ar vro,
 tennañ a ray da nerzh diouzhit,
 hag e vo lakaet ar skarzh war da balezioù.

¹² Evel-henn e lavar an Aotrou :
 Evel ma savete ar mesaer eus geol al leon
 daou bav hag un tamm skouarn,
 evel-se e vo saveteet mibien Israel,
 int hag a zo koazezet e Samaria
 war gorn ur gwele pe war un divan eus Damask.

A-enep Betel hag an tiez pompadus.

¹³ Selaouit ha roit testeni a-enep ti Yakob,
 -diougan an Aotrou , Doue hollc'halloudek !

¹⁴ D'an deiz ma kastizin Israel evit e dorfedoù,
 e skoin gant aoterioù Betel :
 Kernioù an aoter a vo diskaret
 hag e kouezhint d'an douar.

¹⁵ Skeiñ a rin ouzh an ti-goañv evel ouzh an ti-hañv;
 distrujet e vo an tiez olifant
 hag ez aio da netra an tiez kaer,
 -diougan an Aotrou !

A-enep merc'hed Samaria.

4 ¹ Selaouit ar gomz-mañ, buoc'henned Basan,
 C'hwi hag a zo war venez Samaria,
 o sunañ ar beorien, o wallgas an ezhommeien,
 hag a lavar d'ho priedoù : «Degas da evañ !»

² An Aotrou Doue en deus en touet dre e santelezh :
 Setu ma teu warnoc'h deizioù
 ma viot tennet kuit gant krapinelloù,

hag ar re ziwezhañ ac'hanoc'h gant krogou-pesketa;
³ ha ma 'z eot er-maez dre zifreuzoù ar moger
 evit bezañ stlapet war-zu an Hermon, -diougan an Aotrou !

Direlijion ha kastiz Israel.

⁴ It da Vetel evit treitouriñ
 D'ar Gilgal evit trubardiñ muioc'h c'hoazh !
 Degasit gant ar beure hoc'h aberzhou
 Ha d'an trede deiz ho teogoù;

⁵ Lakait goell da zivogediñ e prof-trugarekaat,
 embannit ho kinnigoù a-youl vat, kemennit anezho;
 rak sed ar pezh a blij deoc'h, mibien Israel,
 -diougan an Aotrou Doue !

⁶ Setu perak me am eus lakaet ho tent
 da vezañ naet en hoc'h holl gêrioù,
 dioueret em eus bara deoc'h en hoc'h holl gêriadennoù;
 Met n'oc'h ket distroet davedon, -diougan an Aotrou !

⁷ Setu perak me am eus nac'het ar glav ouzhoc'h,
 Tri miz rik a-raok an eost;
 Lakaet em eus an dour da gouezhañ war ur gêr
 pa ne roen takenn d'ur gêr all;
 Ur park a reseve glav
 pa ne c'hlavie ket war un all ha ma tisec'he.

⁸ Div, teir c'hêriad en em stleje
 etrezek ur gêr all o klask evañ dour,
 hep gallout terriñ o sec'hed;
 Met n'oc'h ket distroet davedon, -diougan an Aotrou !

⁹ Skoet em eus ouzhoc'h gant intr ha mergl,
 Drastet em eus ho liorzhoù hag ho kwiniegi,
 Ho kwez fiez hag olivez, a zo bet debret gant al lamperez;
 Met n'oc'h ket distroet davedon, diougan an Aotrou !

¹⁰ Kaset em eus warnoc'h ar vosen, evel bosen an Ejipt,
 lazhet em eus ho paotred yaouank gant ar c'hleze,
 tra ma veze diskrapet ho kezeg;
 lakaet em eus da sevel d'ho fronelloù, flaeriadur ho kampoù,
 Met n'oc'h ket distroet davedon, -diougan an Aotrou !

¹¹ Eilpennet em eus an traoù du-ze
 Evel ma eilpennas Doue Sodom ha Gomora
 hag ez oc'h bet evel ur skod-tan saveteet eus an tan-gwall;
 Met n'oc'h ket distroet davedon, -diougan an Aotrou !

¹² Setu perak, evel-se e rin dit, Israel !
 Ha peogwir ez an d'ober se dit,
 En em laka prest d'en em gaout gant da Zoue, Israel !

Meuleudigezh-dibenn.

¹³ Rak Eñ eo an hini a stumm ar menezioù
 hag a grou an avel,
 a zizolo soñjoù an den,
 a grou ar gouloù-deiz hag an noz,
 hag a gerzh war uhelderioù an douar;
 an Aotrou, Doue hollc'halloudek, eo e anv.

Kan a gañv war Israel.

5 ¹ Selaouit ar gomz a zistagan a-enep deoc'h,
 Ur c'han a gañv, tiegezh Israel !

² Kouezhet eo, ne adsavo ket ken, gwerc'hez Israel !
 Gourvezet eo war he douar,
 Ha den ebet d'hec'h adsevel !

³ Rak evel-henn e komz an Aotrou Doue :
 Ar gêr hag a lakae war renk mil den
 n'he devo ken nemet kant,
 hag an hini a lakae kant
 n'he devo ken nemet dek, evit ti Israel.

⁴ Rak evel-henn e komz an Aotrou ouzh ti Israel :
 Klaskit ac'hanon ha bevañ a reot !

⁵ Met na glaskit ket Betel
 N'it ket d'ar Gilgal,
 Na dremenit ket da Versabea;
 Rak tud ar Gilgal a vo harluet,
 Ha Betel a vo kaset da netra.

⁶ Klaskit an Aotrou ha bevañ a reot,
 gant aon na gouezhfe evel un tan war di Jozef,
 ha na lonkfe, hep den d'e vougañ, e Betel.

⁷ Rak int a dro ar justis en uhelenn c'hwery,
 hag a ziskar ar reizhder d'an traoñ.

Meuleudigezh-dibenn.

⁸ Eñ a grou ar Yarig hag Orion,
 a gemm an deñvalijenn e gouloù-deiz,
 hag an deiz e noz dic'houlou,

Gervel a ra dourioù ar mor
hag e skuilh anezho war an douar,
An Aotrou eo e anv.

⁹ Eñ a zichadenn ar skrapadeg war an hini 'zo kreñv,
hag a zegas ar wastidigezh e-barzh ar c'hreñvlec'h.

Gourdrouzoù.

¹⁰ Kasaat a reer ouzh Dor-gêr an hini a rent ar justis,
Argarziñ a reer an hini a gomz gant reizhder :

¹¹ Setu perak, dre ma kalemarc'hit ar paour,
dre ma savit diwarnañ un truaj a winizh,
neuze an tiez-se e mein benerezh bet savet ganeoc'h
ne chomot ket enno;
ar gwiniegoù dispar-se bet plantet ganeoc'h
n'evot ket ar gwin diouto.

¹² Rak gouzout a ran eo niverus ho torfedoù
ha grevus ho pec'hedoù,
C'hwi mac'homerien an den just, skraperien donezonoù,
C'hwi hag a nac'h o gwir d'ar beorien ouzh Dor-gêr.

¹³ Gant-se an den fur, er mare-mañ, a chom o tevel;
rak un amzervezh fall ez eo !

¹⁴ Klaskit ar mad ha n'eo ket an droug evit bevañ
Ma vo evel-se ganeoc'h an Aotrou, Doue hollc'halloudek,
Evel ma lavarit.

¹⁵ Kasait an droug ha karit ar mad,
Ha lakait ar justis da ren ouzh Dor-gêr;
Marteze neuze en devo an Aotrou, Doue hollc'halloudek,
Truez ouzh restad Jozef.

¹⁶ Setu perak eo evel-henn e komz an Aotrou, Doue hollc'halloudek :
War an holl leurioù-kêr, gouelvanoù !
Hag e pep straed e lavarer : Allas ! Allas !
Al labourer ivez a c'halver d'ar c'hañv,
Ha d'ar glemmadeg an neb a oar hirvoudiñ;

¹⁷ En holl winiegoù setu gouelvanoù,
rak dont a ran evit tremen en ho touez, -eme an Aotrou !

¹⁸ Allas evidoc'h-c'hwi a c'hoanta deiz an Aotrou !
Petra a vad e vo evidoc'h Deiz an Aotrou !
Teñvalded ez eo, ha n'eo ket sklaerder !

¹⁹ Evel pa dec'h un den dirak ul leon
 evit en em gaout gant un arz !
 Evel pa antre er gêr, pa harp e zorn ouzh ar voger
 evit bezañ flemmet gant un naer !

²⁰ Deiz an Aotrou, hag-eñ ne vo ket teñvalijenn
 ha n'eo ket sklaerder e vo
 Unan du ez eo, unan dic'houlou !

A-enep ur relijion a-ziavaez.

²¹ Kasaat, disprizout a ran ho kouelioù,
 N'hellan ket gouzañv ho podadegoù-lid.

²² Pa ginnigit din holloskadoù,
 Ho profoù, n'o degemeran ket,
 Hoc'h aberzhoù loened lart, ne sellan ket outo.

²³ Te, kas pell diouzhin tourni da ganennoù,
 Ne glevin ket son da delennoù !

²⁴ D'ar justis avat da ruilhal evel dour,
 D'ar reizhder da vezañ ur froud diheskus !

²⁵ Aberzhoù ha profadennoù,
 Hag-eñ hoc'h eus er gouelec'h kinniget din diouto?
 E-pad daou ugent vloaz, tiegezh Israel?

²⁶ Kas a reot ganeoc'h Sakout, ho roue,
 Ha steredenn ho Toue Kaivan,
 ar skeudennoù-se hoc'h eus oberiet deoc'h !

²⁷ Rak ho tivroañ a rin en tu-hont da Zamas,
 -eme an Aotrou, a zo Doue hollc'halloudek e anv !

E-kreiz surentez faos ar roulerien emañ ar c'hastiz o tont.

6 ¹ Gwa ar re a zo didrabas e Sion,
 ar re a zo en surentez war venez Samaria,
 an dud uhel-se eus ar vroad gentañ e-touez ar broadoù
 ma teu daveto tud Israel !

² Tremenit e Kalane ha gwelit,
 Ac'hano, it da Emat, an hini vras,
 Ha diskennit betek Gat ar Filistiz.
 Ha talvezout a rit muioc'h eget ar rouantelezhioù-se?
 Ha brasoc'h eo ho tachenn-vro eget o hini?

³ Krediñ a rit pellaat deiz ar gwalleur,
 Ha renadur an drouk-nerzh eo an hini a lakait da dostaat !

⁴Gourvezet war gweleoù olifant,
labaskennet war o divanoù,
e tebront an oaned tennet eus an tropell
hag al leueoù dibabet er c'hraoù;

⁵Kanañ forzh a reont ouzh son an delenn;
evel David ec'h ijinont binvioù sonerezh;

⁶Evañ a reont gwin e kopoù ledan,
en em eouliañ gant ar porfumoù gwellañ,
met n'o deus anken ebet gant gwall-reuz Yozef.

⁷Setu perak e vint harluet bremañ e penn an harluidi
hag e paouezo mezhvadeg an orgederien.

⁸An Aotrou Doue en deus en touet drezañ e-unan,
-diougan an Aotrou, Doue hollc'halloudek !
Kasaat a ran lorc'hentez Jakob,
Hag e balezioù am eus heug outo.
Droukreiñ a rin ar Gêr hag ar pezh a zo enni.

⁹Ha ma chom dek den en un ti, e varvint.

¹⁰Ha ne vo nemet un niver bihan a saveteidi
evit tennañ eus an ti o c'horfoù marv;
Ha mar bez lavaret d'an hini a zo e foñs an ti :
«Daoust hag ez eus c'hoazh unan ganit?»
E responto : « Hini ebet ken ! »
hag e lavaro : « Tav, arabat distagañ anv an Aotrou ! »

¹¹Rak setu an Aotrou o c'hourc'hemenn,
ha dindan e daolioù e faout an ti bras
hag e frailh an ti bihan.

¹²Hag-eñ e c'haloup ar c'hezeg war ar reier,
Hag-eñ ec'h arer anezho gant ejened?
Ha c'hwi, kemmañ a rit ar justis en ampoezon
ha frouezh ar reizhder en huelenn !

¹³Laouenaat a rit en abeg da Lodabar,
Hag e lavarit : «Ha n'eo ket gant hon nerzhioù
hon eus adkemeret Karnaim?»

¹⁴Ha setu ma lakan-me da sevel a-enep deoc'h, Ti Israel,
-diougan an Aotrou, Doue hollc'halloudek !
Ur vroad ho mac'homo,
adalek antre Emat betek froud an Araba.

Ar gweledigezhioù.

Gweledigezh kentañ :

7 ¹ Kement-mañ am lakas an Aotrou Doue da welout :
Kilheien-raden o tiflukañ
d'ar c'houlz ma krog ar gwim (an adtroc'h) da sevel,
an adtroc'h goude falc'hadenn ar Roue.

² Hag achuet ganto debriñ geot ar vro
e lavariz : «Aotrou Doue, pardon, dre druez !
Penaos e talc'hfe Yakob, ken bihan ma 'z eo?»

³ Ha keuz en devoe an Aotrou :
«Kement-se ne vo ket eta !», eme an Aotrou.

Eil gweledigezh :

⁴ Kement-mañ am lakas an Aotrou Doue da welout :
Doue, an Aotrou, a c'halve an tan evit ar varnedigezh :
hemañ a zêvas an islonk bras, dêviñ a reas ar parkeier.

⁵ Hag e lavariz : «Aotrou Doue, paouez, dre druez !
Penaos e talc'hfe Yakob, ken bihan ma 'z eo?»

⁶ Ha keuz en devoe an Aotrou eus kement-se :
«Ne vo ket eta kennebeut-all», -eme an Aotrou.

Trede gweledigezh :

⁷ Hag Eñ a ziskouezas din kement-mañ :
En e sav e oa Doue e-kichen ur vogerenn
Hag en e zorn un neudenn-blom.

⁸ Hag an Aotrou a lavaraz din : «Petra 'welez, Amos?»
Respont a ris : «Un neudenn-blom.»

Hag e lavaraz din Doue :
«Setu ma 'z an da lakaat un neudenn-blom
E-kreiz ma fobl Israel,
Ne dremenin ket ken hep kastizañ he faot;

⁹ Uhellec'hioù Izaak a vo gwastet,
Santualioù Israel rivinet,
Hag e savin em sav a-enep Ti Jeroboam gant ar c'hleze.»

Dizemglev gant Amasias a gas Amos er-maez eus Betel.

¹⁰ «Amasias, beleg Betel, a gasas da lavarout da Jeroboam, roue Israel :

«Emañ Amos oc'h irienniñ a-enep dit e-kreiz Ti Israel; ne c'hell ket ar vro gouzañv
e holl gomzoù. ¹¹ Rak evel-henn e komz Amos : « Dre ar c'hleze e varvo Jeroboam,
hag Israel a vo divroet diwar e zouar.»

¹² Hag e lavaras Amasias da Amos : «Gweler ! Kae kuit ac'hann ! Tec'h da vro Youda, kae da zebriñ da vara du-hont da ziouganañ ! ¹³ Met n'eo ket e Betel e kendalc'hi da ziouganañ, rak ur santual roueel ez eo, un templ eus ar rouantelezh ! .»

¹⁴ Amos a respontas hag a lavaras da Amasias : «Me n'on ket ur profed, na mab Profeded; me 'zo ur mesaer hag un tailher sikamor. ¹⁵ An Aotrou en deus va c'hemeret eus a-drek an tropell, an Aotrou eo en deus lavaret din : "Kae, diougan d'am fobl Israel". ¹⁶ ha bremañ, selaou koms an Aotrou : Te a lavar : "Ne ziougani ket a-enep Israel, ne ziougani ket a-enep Ti Izaak." ¹⁷ Ha gant se eo kement-mañ a lavar an Aotrou :

Da wreg-te a vo gwallet e kêr;
da vibien ha da verc'hed a gouezho dindan ar c'hleze,
da zouar a vo lodennet gant ar gordenn;
ha te, mervel a ri war un douar dic'hlan,
rak divroet e vo Israel a-ziwar e dachenn.»

Pevare gweledigezh : ar gestad frouezh darev.

8 ¹ Kement-mañ am lakas an Aotrou Doue da welout :

Ur gestad frouezh darev e oa.

² Hag e lavaras din : «Petra 'welez, Amos?»

Respont a ris : «Ur gestad frouezh darev !»

Hag an Aotrou a lavaras din :

«Darev eo va fobl Israel evit he fin;

Ne dremenin ket ken war he fazi hep kastizañ;

³ Yudadegoù e vo kanadeg ar palez en deiz-se,

-diougan an Aotrou Doue !

Niverus-bras ar c'horfoù marv !

E pep lec'h e tistaoler anezho, digomz !»

A-enep ar floderien ha sunerien ar bobl.

⁴ Selaouit kement-mañ, c'hwi hag a flastr an ezhommeg

O klask diraskañ kuit tud izel ar vro :

⁵ Lavarout a rit : «Pegoulz eta e vo tremenet al loar nevez,

Ma c'hellimp gwerzhañ greun,

Hag ar sabad, ma tigorimp gwerzh ar gwinizh?

Ober a raimp an efa bihanoc'h hag ar sikl ponneroc'h,

Falsañ a raimp ar balañsoù evit tromplañ;

⁶ Prenañ a raimp an dud dic'halloud gant hon arc'hant

hag an den ezhommek evit ur re sandalennou.

Gwerzhañ a raimp ar restachoù gwinizh !»

⁷ En touet en deus an Aotrou dre lorc'hentez Yakob :

Nann, morse n'ankouain hini ebet eus o oberoù !

⁸ Gant se, hep mar ebet, e kreno an douar,
Hag a vo e kañv ar re holl a zo o chom warnañ :
Sevel a raio evel ar Nil, en ur pezh,
Koeñviñ a raio ha goude-se koazhañ evel an Nil an Ejipt.

Kemennadurioù a gastiz.

⁹ C'hoarvezout a raio en deiz-se, -diougan an Aotrou Doue !
Ma lakain an heol da guzhat da greisteiz,
Ha ma ledin teñvalijenn war an douar en un deiz a sklaerder;

¹⁰ Kemmañ a rin ho kouelioù e kañv
hag ho kantikoù e gouelvanoù;
Lakat a rin ar sac'h en-dro d'ho kouriz,
hag an touzadur war an holl bennoù;
Ober a rin evel ur c'hañv a vab unel,
Hag e vo ho fin un deiz c'hwerv.

¹¹ Setu deizioù o tont, -diougan an Aotrou Doue !
Ma kasin an naon war ar vro,
n'eo ket un naon a vara, n'eo ket ur sec'hed a zour,
met naon da glevout komzoù an Aotrou !

¹² Kantreet e vo eus ur mor d'egile
treiñ-distreiñ eus an norzh d'ar reter
Evit klask komz an Aotrou, ha ne vo ket kavet !

¹³ En deiz-se e semplaio gant ar sec'hed
ar plac'hed yaouank kaer hag ar baotred yaouank

¹⁴ Ar re a dou dre Ashima Samaria
en ur lavarout : « Bevet da Zoue, Dan ! »
Ha : « Bevet da vuiañ karet, Bersabea ! »
Kouezhañ a raio ar re-se, hep adsevel mui-ken !

Pempvet gweledigezh : ar santual o kouezhañ.

¹ Gwelout a ris an Aotrou en e sav e-kichen an aoter,
hag e lavaras : «Sko ouzh al lein ha ra vrallo an treuzoù;
Brev anezho war o fenn dezho holl,
hag o restad a lazhin dre ar c'hleze;
diouto n'hellou tec'hout,
Den ebet diouto n'achapo.

² Mar antreont er Sheol dre forzh,
ac'hano, ma dorn o c'hemero;
Mar pignont d'an neñvoù,
ac'hano o lakain da ziskenn;

³ Mar en em guzhont e lein ar C'harmel,
ac'hano e tifoupin, e pakin anezho;
Mar diflipont diouzh va daoulagad da foñs ar mor,
eno e c'hourc'hemennin d'ar Sarpant o flemmañ;

⁴ Ma 'z eont d'an harlu a-zirak o enebourien,
no e c'hourc'hemennin d'ar c'hleze o lazhañ,
n ur startaat va daoulagad warno
evit o gwalleur ha n'eo ket evit o eurvad.

Meuleudigezh da Zoue.

⁵ An Aotrou, Doue hollc'halloudek,
Eñ a stok ouzh an douar hag e teuz,
ma 'z eus kañv gant e holl annezidi,
pa sav, en ur pezh, evel an Nil
ha pa goazh goude-se evel an Nil an Ejipt.

⁶ Eñ hag en deus savet e gambrouù uhel en neñvouù
ha diazezet bolz an oabl war an douar;
Eñ hag a c'halv dourioù ar mor
evit skuilh anezho war c'horre an douar;

an Aotrou eo e anv !

An holl bec'herien a yelo da get.

⁷ Daoust ha n'oc'h ket evidon kenkoulz ha bugale Koush,
Mibien Israel, -diougan an Aotrou !
Daoust ha n'em eus ket lakaet Israel da sevel
eus bro an Ejipt, evel ar Filistiz eus Kaftor,
Ha tud Aram eus Kir?

⁸ Setu m'emañ daoulagad an Aotrou Doue
war ar rouantelezh pec'herez :
Diraskañ a rin anezhi a-ziwar c'horre an douar !
Koulskoude ne gasin ket a-grenn da netra
Tiegezh Yakob, -diougan an Aotrou !

⁹ Rak setu ma 'z an da c'hourc'hemenn
Hag ec'h hejin Ti Israel e-touez an holl vroadoù
Evel ma hejer gant an tamouez
Hep ma kouezhfé greunenn ebet d'an douar.

¹⁰ Dre ar c'hleze e varvo holl bec'herien va fobl,
Int hag a lavar :
« Ne zeuio ket warnomp ar gwalleur,
ne dizho ket ac'hanomp ! »

Diougan a adsavidigezh.

¹¹ En deiz-se ec'h adsavin lochenn David bet kouezhet;
Stouvañ a rin he freuzoù, addressañ he rivinoù,
Hec'h adsevel a rin evel en deizioù a-wechall,

¹² Ma perc'hennint restad Edom
Hag an holl vroadoù bet galvet dre va anv,
-diougan an Aotrou, hag a ra kement-se.

¹³ Setu deizioù o tont, diougan an Aotrou !
ma teuio an arer war seulioù an eoster,
ha mac'her ar rezin war seulioù an hader,
Eus ar menezioù e tivero ar fro,
Hag an holl runioù a deuzo.

¹⁴ Kemmañ a rin planedenn Israel va fobl;
Adsevel a raint o c'hêrioù dismantret ha chom a raint enno,
plantañ a raint gwini hag ec'h evint o gwin,
gounit a raint liorzhoù hag e tebrint ar frouezh diouto;

¹⁵ O flantañ a rin war o zachenn-vro,
ha ne vint ket skrapet ken a-ziwar o douar,
an hini am eus roet dezho,
eme an Aotrou, da Zoue-te !

Diougan Abdias.

¹ Gweledigezh Abdias. Diwar-benn Edom.

^{1a} Ur gemennadurezh hon eus klevet a-berzh an Aotrou,
Hag ur c'hannad a zo bet kaset d'ar broadoù :
« War sav ! Dao dezhi ! D'an emgann ! »

Barnedigezh an Aotrou a-enep Edom.

^b Evel-henn e komz an Aotrou :

² « Gwel, da lakaet em eus da vezañ bihan e-touez ar broadoù;
Setu ma 'z out disprizet dreist-muzul;

³ Lorc'hentez da galon he deus da douellet,
Te hag a zo o chom e kevioù ar Roc'h,
A ra eus an uhelderioù da di-annez;
Te hag a lavar ez kalon :

« Piv a raio din diskenn d'an douar? »

⁴ Na pa savfes ken uhel hag an erer,
Na pa lakfes da neizh e-touez ar stered
E tiskarin ac'hanout alese, -diougan an Aotrou !

⁵ Mar deufe du-se laeron pe skraperien an noz,
Hag-eñ ne gemerfent ket diouzh o ezhomm hepken?
Mar deufe du-se mendemourien
Hag-eñ ne lezfent ket war o lerc'h ur bod-rezin bennak?
Te avat, na pegen gwastet e vi !

⁶ O, na furchet eo bet Esaou,
Na firbouchet e guzhiadelloù !

⁷ Betek harzoù ar vro o deus da argaset;
Da holl gevredidi o deus da douellet,
Mignoned da galon o deus klasket trec'hiñ warnout.
Ar re a veze o tebrñ eus da vara
O deus stegnet pechoù dindan da dreid :
-N'eus ken, emezo, skiant ennañ !-

⁸ Ya, en deiz-se, -diougan an Aotrou !
E tennin kuit eus Edom ar re fur
Hag an dud skiantek eus Menez Esaou.

⁹ Da vrezelourien, o Teman, a vo sonnet a spont,
Ma vo falc'het an holl dud diwar Menez Esaou.

En abeg d'al lazhadeg, ¹⁰ en abeg d'ar mestaol
Ac'h eus graet a-enep Yakob, da vreur,
E vi goloet a vezh ha rasket da viken !

¹¹ Pa 'z out chomet da c'hortoz en deiz-se
M'edo an estrañjourien o preizhata e vadoù,
Ma 'z antree ar Varbared e-barzh dre he dorjoù,
Ha ma tennent plouz berr war Jeruzalem,
Te ivez a oa evel unan anezho.

¹² Na gemer ket plijadur o sellout ouzh da vreur
en deiz e walleur;
Na ra ket eus bugale Youda danvez da joa
en deiz o dismantr;
Na zigor ket bras da c'henoù a rogentez
en deiz an enkreuz !

¹³ Na dremen ket dre zor va fobl
en deiz he reuz;
Na sell ket gant plijadur ouzh he drougeur
en deiz he reuz;
Na daol ket da zaouarn war he madoù
en deiz he reuz !

¹⁴ N'a ket d'en em guzhat er c'hroazhentoù
evit lazhañ an dec'hourien;
Na ro ket an achapidi d'an enebour
en deiz o anken !

¹⁵ Rak tost eo deiz an Aotrou a-enep an holl bobloù :
Evel m' ac'h eus graet e vezo graet dit-te :
Kouezhañ a raio da oberoù war da benn !

Barnedigezh a-enep ar broadoù ha trec'h Israel.

¹⁶ Ya, evel m' hoc'h eus evet war va menez santel,
Evel-se ivez ec'h evo an holl bobloù da viken;
Evañ a raint, evañ a lonkadennoù
Hag e vezint evel pa ne vije ket bet anezho.

¹⁷ Hogen war venez Sion e vo tud saveteet
-Ul lec'h santel a vezo anezhañ-
Ha tiegezh Yakob a zibourc'ho
Ar re o devo e zibourc'het !

¹⁸ Evel un tan e vo tiegezh Yakob,
Evel ur flamm tiegezh Yosef,
Hag evel plouz tiegezh Esaou !

Skeiñ a raint tan ennañ, en pulluc'hañ a raint :
Eus tiegezh Esaou ne vano restad ebet,
Rak an Aotrou en deus komzet !

¹⁹Tud an Negev 'aloubo Menez Esaou,
Ha tud ar gompezenn bro ar Filistiz :
Perc'hennañ a raint douar Efraim, douar Samaria,
Ha Benjamin en em ziazezo e Galaad.

²⁰An harluidi, an armead-se eus bugale Israel,
'Aloubo Kanaan betek Sarepta,
Hag ar prizonidi eus Israel, ar re a zo e Sefarad,
A berc'henno kêrioù an Negev.

²¹Pignat a raint, trec'hourien, war venez Sion,
Evit barn Menez Esaou;
Hag e vo ar rouantelezh d'an Aotrou !

Diougan Yonas.

1 Yonas o tec'hout diouzh Doue ha kastiz ar gorventenn.

¹ Hag e teuas komz an Aotrou war Yonas, mab Amitai, da lavarout dezhañ :
²« Sav, kae da Nineve, ar gêr vras, ha kri a-enep dezhi ez eo savet he drougiezh betek ennon. »
³ Met Yonas a savas evit tec'hel da Darsis, pell diouzh dremm an Aotrou. Diskenn a reas da Yoppen, ma kavas ul lestr o vont da Darsis; paeañ a reas priz e dreizhadenn, hag eñ da ziskenn el lestr evit mont ganto da Darsis pell diouzh dremm an Aotrou.

⁴ Hogen an Aotrou a lakas un avel vras da sevel war ar mor, hag e teuas ur gorventenn vras war ar mor, hag al lestr a ginnige terriñ.
⁵ Ar verdeidi a gemeras aon, ha pep hini anezho a grias etrezek e Zoue. Ha teurel a rejont er mor ar pezh a oa er vag evit he skañvaat diouto. Yonas avat a oa diskennet e strad al lestr, hag aet en e c'hourvez e kouske ponner.
⁶ Neuze mestral lestr da dostaat outañ ha da lavarout dezhañ : « Emaout o kousket evel-se? Sav, kri etrezek da Zoue ! Marteze en devo Doue soñj ac'hanomp ha ned aimp ket da goll ! »

⁷ Neuze e lavarjont an eil d'egile : « Deomp 'ta ! Taolomp ar sordoù da c'houzout perak emañ an droug-se warnomp. » Teurel a rejont ar sordoù ha war Yonas e kouezhas ar sord.
⁸ Neuze e lavarjont dezhañ : « Ro dimp da anaout peseurt micher ac'h eus, eus a belec'h e teuez, pehini eo da vro, eus petore pobl ez out? »
⁹ Hag eñ da respont dezho : « Hebreadd ez on, Aotrou, Doue an neñvoù eo an hini a zoujan, eñ hag en deus graet ar mor hag an douar. »
¹⁰ Aon bras a grogas er wazed hag e lavarjont dezhañ : « Petra ac'h eus graet? » Rak gouzout a rae ar wazed e tec'he a-zirak dremm an Aotrou peogwir en devoa en diskleriet dezho.
¹¹ Lavarout a rejont eta dezhañ : « Petra a raimp dit evit ma sioulaio ar mor en hor c'heñver? » Rak ar mor a yae war zirollañ mui ouzh mui.
¹² Hag eñ da respont dezho : « Krogit ennon, ha va zaolit er mor, evit ma sioulaio ar mor en ho keñver, rak gouzout a ran ez eo abalamour din-me eo deuet warnoc'h an drouk-korventenn-se ! »

¹³ Ar wazed koulskoude a roeñve evit distreiñ d'an douar; met ne zeuent ket a-benn, rak ar mor a zirolle mui ouzh mui a-enep dezho.
¹⁴ Neuze e youc'hjont war-zu an Aotrou hag e lavarjont : "Aotrou ! Arabat ez afemp da goll en abeg d'an den-mañ. Na damall ket dimp ar gwad dibec'hed; rak te o Aotrou, ac'h eus graet evel m'eo bet plijet ganit." ¹⁵ Hag int neuze da gregiñ en Yonas ha d'e deurel er mor : ha sioulaat a reas ar mor diouzh e gonnar.
¹⁶ Hag aon bras a savas er wazed e-keñver an Aotrou, ha kinnig a rejont un aberzh d'an Aotrou ha gouestloù a rejont dezhañ.

2 Yonas e kof ar marv.

¹ Hag an Aotrou a reas d'ur pesk bras dont da lonkañ Yonas, hag e voe Yonas e kof ar pesk e-pad tri devezh ha teir nozvezh.

² Neuze eus kof ar pesk e pedas Yonas war-zu an Aotrou Doue, ³ hag e lavaras :

Eus deun an anken em eus garmet war-zu an Aotrou
Ha respontet en deus din.

Eus kof ar Sheol em eus kriet
Ha selaouet hoc'h eus va mouezh !

⁴Va zaolet ho poa en islonk, e kalon ar Mor :
An dourioù bras am enkelc'hie,
Hoc'h holl darzhioù, hoc'h holl donnoù
A oa tremenet warnon.

⁵Ha me neuze a lavare : Argaset on bet
Pell diouzh gwel ho taoulagad.
Penaos e c'hellin c'hoazh sellout
Etrezek ho Templ a santelezh?

⁶An doureier am starde betek ar gorzailhenn,
Gronnet e oan gant an islonk :
Ar bezhin a oa gweet en-dro d'am fenn,
Betek gwrizioù ar menezioù.

⁷Diskennet e oan morailhoù an douar
a oa serret warnon da virviken.
C'hwi avat hoc'h eus graet d'am buhez
adsevel eus ar poull, Aotrou, va Doue !

⁸Tra ma simple va ene em c'hreiz
Em eus bet soñj eus an Aotrou;
Ha va fedenn a zo aet etrezek ennoc'h,
Etrezek ho Templ a santelezh.

⁹An hini a zouj an idoloù goullo
A zilez an hini 'zo trugarez.

¹⁰Me avat, gant kanennoù a veuleudi
E fell din kinnig deoc'h aberzhoù :
Ya, seveniñ a rin ar gouestloù am eus graet :
Ur salver eo an Aotrou !

¹¹ Neuze an Aotrou a gomzas ouzh ar pesk, hag emañ a zislonkas Yonas war an douar sec'h.

3 Yonas o prezeg da dud Nineve.

3 ¹ Hag un eil gwech e komzas an Aotrou ouzh Yonas en ur lavarout dezhañ :
² « Sav, kae da Nineve, ar gêr vras, hag embann enni ar gemennadur a roan dit. »
³ Ha Yonas da sevel ha da vont da Nineve, hervez lavar an Aotrou.

Hogen Nineve a oa anezhi ur gêr vras-eston dirak Doue, tri devezh bale da hed dezhi. ⁴ Ha Yonas da antren e kêr, hed un devezh-bale; hag eñ da youc'hal ha da lavarout : « Daou ugent devezh c'hoazh hag e vo eilpennet Nineve. »

⁵ Met tud Nineve a gredas en Doue : embann a rejont ur yun, hag int-i d'en em wiskañ gant ar sac'h, eus an dud uhelañ betek an dud izelañ. ⁶ Hag ar gomz-se o vezañ tizhet ivez roue Nineve, hemañ a savas diwar e dron, a dennas diwarnañ e vantell evit kemer ar sac'h da wiskamant hag azezañ war al ludu. ⁷ Hag e lakas kement-mañ da vezañ embannet e Nineve : Dre urzh ar Roue hag ar pennoù bras, na den, na loen, nag ejen, na dañvad, ne dañvaint un dra bennak; arabat dezho na peuriñ nag evañ dour. ⁸ Tud ha loened da wiskañ ar sac'h ha da c'harmiñ gant nerzh war-zu Doue, ha ra zistroio pep unan diouzh e vuhez fall ha diouzh an drougiezh a rae gant e zaouarn ! ⁹ Piv a oar hag-eñ ne gemmo ket Doue e soñj, ha n'en devo ket keuz evit distreiñ diouzh tan e gonnar en doare ma n'aimp ket da goll."

¹⁰ Doue a welas ar pezh a raent, penaos e tistroent diwar o hent fallakr; ha keuz en devoe Doue d'an droug en devoa lavaret e raje dezho, ha n'e greas ket.

4 Doan Yonas; an Aotrou a rebech dezhañ e grizder.

¹ Hogen Yonas a voe chifet a chifoni vras, ha droug a yeas ennañ. ² Hag eñ da bediñ an Aotrou ha da lavarout : "Aotrou ! Daoust ha n' eo ket se a lavaren p'edon c'hoazh em bro? Setu perak em eus klasket da gentañ tec'hout da Darsis, rak gouzout a raen ez oc'h-c'hwi un Doue trugarezus ha truezus, gorrek da gounnariñ ha pinvidik en madelezh, o kaout keuz d'an droug. ³ Bremañ 'ta, Aotrou, tennit, me ho ped, va buhez diganin; rak gwall eo ganin mervel eget bevañ !" ⁴ Hag an Aotrou da lavarout dezhañ : « Abeg mat ac'h eus, a gav dit, da fuloriñ? »

⁵ Yonas avat a yeas e-maez Kêr, hag azezañ a reas diouzh tu ar sav-heol eus Kêr. Eno e savas ul lochenn evitañ e-unan hag e koazezas enni en disheol da c'hortoz gwelout petra a zegouezhje gant Kêr. ⁶ Hag an Aotrou a lakas ur rikin da ziwan, hag houmañ a savas a-us da benn Yonas da vezañ disheol war e benn ma vefe disammet diouzh e zoan. Ul levenez vras a voe evit Yonas ar rikin-se.

⁷ Antronoz avat, da c'houlouè-deiz, an Aotrou a zegasas ur preñv a flemmas ar rikin, hag houmañ a zisec'has. ⁸ Ha pa savas an heol e lakas Doue un avel skarin da c'hwezhañ diouzh ar Reter, hag an heol a skoas war benn Yonas en doare ma simple. Hag eñ da c'houlenn mervel en ur lavarout : « Gwell eo ganin mervel eget bevañ. »

⁹ Met Doue a lavaras da Yonas : « Abeg mat ac'h eus, a gav dit, gant ur rikin da gounnariñ? » Hemañ a respontas : « Ya, abeg mat am eus da fuloriñ betek ar marv ! »

¹⁰ Hag an Aotrou da lavarout : « Chif ac'h eus en abeg d'ur rikin n'az poa ket labouret eviti, n'az poa ket lakaet da greskiñ, a zo bet ganet en un nozvezh ha marvet en un nozvezh. ¹¹ Ha me n'em befe ket truez ouzh Nineve, ar gêr vras, ez eus enni ouzhpenn kant ugent mil a dud ha n'ouzont ket peseurt diforc'h a zo etre o dorn dehoù hag o dorn kleiz, hep kontañ loened e-leizh? »

Diougan Mic'ha.

1 Barnerezh war Samaria ha Jeruzalem

¹ Komz an Aotrou a voe kaset da v/Mika eus Moreshet,
en deizioù Yotam, Ac'haz, Ec'hiskia, rouaned Youda,
ar pezh en deus gwelet diwar-benn Samaria ha Jeruzalem.

² Selaouit, poblou, a gement ez oc'h,
Taolit evezh, douar ha kement a leugn ac'hanout,
an Aotrou a ya da zougen testiñ a-enep deoc'h,
Doue, eus e dempl a santelezh !

³ Rak setu an Aotrou o tont er-maez eus e chomadur,
Evit diskenn da gerzhout war uhelderioù an douar :

⁴ Ha dindanañ e teuz ar menezioù,
E faout an traoniennoù, evel koar dirak an tan,
Evel dourioù o tiverañ war an diribin.

⁵ Ha kement-se en abeg da dorfed Yakob,
En abeg da bec'hedoù tiegezh Israel.
Pehini eo torfed Yakob? Hag-eñ n'eo ket Samaria?
Pehini eo pec'hed Youda? Hag-eñ n'eo ket Jeruzalem?

⁶ « Ober a rin gant Samaria ur bern mein er maezioù,
Un douar da blantañ gwini.
Lakaat a rin he mein da ruilhal d'an traoñ
Hag e tizoloin he diazezou.

⁷ Hec'h holl idoloù a vo morzholiet,
Devet e vo en tan ar skeudennoù bet roet e donezon,
Bruzunañ a rin hec'h holl delwennoù.
O dastumet he deus diwar c'hastaouerezh,
Gastachou e tistroint da vezañ.

Klemmigan war gêrioù ar Sefela.

⁸ Gant se me 'fell din hirvoudiñ ha garmiñ,
Kerzhout diarc'hen hag en noazh,
En ur leuskel yudadennoù evel an aourgon,
Klemmvanou evel ar struskañvaled.

⁹ Rak dibareüs eo ar gouli,
Betek Youda eo degouezhet ar reuz,
Erru eo betek Porzh ar Bobl, betek Jeruzalem !

¹⁰ N'it ket e Gat da gemenn an dra-se,
Hogen en Ako, skuilhit daeroù !
E tiez Afra en em ruilhit er poultr !

¹¹ Sonit an drompilh, galvit d'an emgann, annezidi Safir !
Arabat deoc'h mont er-maez eus Kêr, c'hwi o chom e Saanan !
Hirvoud te, Betesel, dilamet eo pep dalc'h diganit !

¹² Krenet o deus gant an anken, annezidi Marot,
Pa 'z eo diskennet ar gwalleur a-berzh an Aotrou
Betek dorjoù Jeruzalem.

¹³ Stag ar marc'h ouzh ar c'harr, annezadez Lakis,
Rak penn kentañ ar c'hastiz e vi evit merc'h Sion,
Dre ma 'z eo en em gavet ennout torfedoù Israel.

¹⁴ Setu perak e ranki kimiadiñ diouzh Moreshet-Gat
En ur reiñ argouroù d'an enebour :
Tiez Ac'hzib a vo ur gerseenn evit rouaned Israel.

¹⁵ An alouber a zegasin dit en-dro, annezadez Varesa !
Hag eus Adoulam ez aio kuit evit biken gloar Israel.

¹⁶ Gra d'az plev un touz, ur razh,
En abeg d'az pugale muiañ-karet,
Ledana da douz evel hini ar bultur,
Dre ma 'z int kaset d'an harlu, pell diouzhit.

2 A-enep ar rastellerien-danvez.

¹ Gwa ar re-se a vez oc'h ijinañ fallagriezh,
Oc'h itrikañ an droug war o gweleoù :
Evit kas anezhañ da wir gant sklaerder ar beure,
Bep gwech ma vez an dra-se e galloud o dorn.

² C'hoantaat a reont parkeier hag o skrapañ,
An tiez, o c'hemer a reont;
Kregiñ a reont er gwaz a-gevret gant e di,
En den a-unan gant e zomani.

³ Setu perak eo evel-henn e komz an Aotrou :
Setu mac'h ijinan-me a-enep an noueañs-se ur gwalleur
Na sachot ket ganeoc'h ho kouzoug dioutañ ;
Ha na c'hellot mui-ken kerzhout uhel ho pennoù,
Rak ur c'houlz a wall-reuz e vo.

⁴ En deiz-se e savo an dud ur flemmigan diwar ho penn,
Hag e vo kanet ur werz a gañv.
Hag e vo lavaret : « Deuet eo ! Drastet omp da vat !
Etre tud estren e vez ingalet domani va fobl !

Penaos e tenn an Aotrou va lod diouzhin,
 Penaos eo da dud dizoue e vez roet hor parkeier ! »
⁵ Evel-se ne vo hini ebet o vuzuliañ gant ar gordenn
 Ul lodenn evidoc'h e bodadeg an Aotrou !

Ar profed a walleur.

⁶ « Arabat dit babouzañ »,
 a vabouzont din !
 « Arabat glaourenniñ e giz-se
 "An dismegañs ne zeuio ket warnomp !" »

⁷ Daoust ha milliget e vefe ti Yakob?
 Daoust hag en deus an Aotrou kollet e basianted?
 Hag-eñ eo an dra-se e stumm d'ober?
 E gomzoù hag-eñ n'int ket madelezhus e-keñver e bobl Israel? »

⁸ C'hwi eo ar re a sav evel enebourien d'am fobl.
 Digant an den didamall e skrapit e vantell,
 Hag an hini a grede bezañ en surentez
 E taolit warnañ reuzioù ar brezel.

⁹ Gwrazez va fobl a argasit
 Eus an tiez a garent;
 Ha digant o bugale e tennit da viken
 An enor am eus roet dezho :

¹⁰ War-sav ! War-raok !
 N' eo ket amañ e tiskuizher !
 En abeg d'az pec'hedoù e vi boureviet
 Ha kriz e vo ar boureviadur.

¹¹ Un den a yafe gant an avel
 hag o livañ gevier :
 « Babouzañ a ran evidout gwin ha boeson ! »
 Sed ar prezeger evit ar bobl-mañ !

Promesaoù a adsav.

¹² Ya, me a fell din adstrollañ Yakob a-bezh,
 Ya, dastum a rin restad Israel;
 O bodañ a rin evel deñved en ur c'hloz,
 Evel ur bagad e-kreiz e beurvan,
 Ha n'o devo aon rak den ebet ken.

¹³ An hini a zigor an hent a dremenno en o fenn,
 Digeriñ a raio dezho hag e tremenint dre an nor.

Ha mont a raint er-maez,
O roue a dremeno dirazo,
an Aotrou a vo en o fenn.

3 A-enep mac'homerien ar bobl.

¹Ha lavaret em eus :
Selaouit eta, renerien Yakob
Ha barnerien tiegezh Israel !
Hag-eñ n'eo ket hoc'h afer anavezout ar gwir?

²C'hwi kasaourien ar mad
ha karourien an droug,
C'hwi hag a ziframm o c'hroc'hen diwar an dud
Hag o c'hig diwar o eskern !

³Debriñ a reont kig va zud,
Ha diskrapañ o c'hroc'hen diwarno, terriñ a reont o eskern,
O dispenn a reont evel boued er chaodouron,
Evel kig e diabarzh ar pod-houarn,

⁴Pa c'harmint etrezek an Aotrou,
Hag-eñ ne responto ket.
Kuzhat a raio e zremm outo d'ar c'houlz-se
En abeg d'an drougoberoù o devo sevenet.

A-enep ar falsprofeded.

⁵Evel-henn e komz an Aotrou
A-enep ar brofeded a laka va fobl da ziroudañ :
Mar o deus peadra da chaokat etre o dent
Ec'h embannont : Setu ar peoc'h !
Met d'ar re na lakont netra en o genoù
E tiskleriont brezel en o enep.

⁶Setu perak ho po noz e-lec'h gweledigezh,
Teñvalijenn e-lec'h divinouriezh.
An heol a yelo da guzhat diouzh ar seurt profeded
Hag an deiz da vezañ du warno.

⁷Hag e vo ar welerien goloet a zismegañs
Hag an divinourien leun a vezhegezh
Pa rankint stankañ war o muzelloù
Dre faot a respont a-berzh Doue.

⁸Me avat, leun a nerzh ez on-me,
Leun a reizhder hag a galonegezh
Evit diskleriañ da Yakob e dorfed
Hag e bec'hed da Israel.

A-enep ar renerien direizh.

⁹ Selaouit eta kement-mañ, renerien ti Yakob
 Ha barnerien tiegezh Israel,
 Pa heugit ouzh ar justis
 Ha pa lakit ar reizh da vezañ tort,
¹⁰ C'hwi hag a sav Kêr Sion er gwad
 Ha Jeruzalem en direizhder !

¹¹ He fennrenerien a varn evit donezonoù,
 Hag he beleien a gelenn evit ur gopr;
 He frofeded a ziougan evit arc'hant,
 O 'n em harpañ war an Aotrou, en ur lavarout :
 « Hag-eñ n'emañ ket an Aotrou en hor c'hreiz?
 Ne zeuio ket warnomp ar gwalleur ! »

¹² Setu perak en abeg deoc'h
 E teuio Sion da vezañ ur park-labour,
 Jeruzalem, ur bern-rivinoù,
 Ha Menez an Ti, un uhellec'h evit ar gwez.

4 Ar Rouantelezh da zont.

¹ Ha setu ma c'hoarvezo e fin an amzerioù
 Ma vo Menez Templ an Aotrou
 Diazezet start war lein ar menezioù
 Ha savet a-us d'ar c'hrec'hiennoù.
 Hag e teredo war-zu ennañ ar pobloù :
² Broadoù niverus a gerzho war-raok en ur lavarout :

« Deomp ! Pignomp da Venez an Aotrou,
 Da Dempl Doue Yakob !
 Ma kelenno dimp e hentoù
 Ha ma kerzhimp gant e wenodennoù. »

Rak eus Sion e tle dont ar gelennadurezh
 Hag eus Jeruzalem komz an Aotrou.
³ Barn a raio etre pobloù niverus,
 Reizhañ a raio broadoù galloudus betek da bell bras.

Ha goveliañ a raint o c'hlezeier e soc'hoù-alar,
 Hag o goafioù e strepoù;
 Ne savo mui ur vroad he c'hleze enep eben
 Ha ne vo ket desket ken ober brezel.

⁴Met chom a raio pep hini en e goazez dindan e winienn
Ha dindan e fiezenn,
hep den ebet d'e strafuilhañ,
Rak evel-se en deus komzet genoù an Aotrou.

⁵Rak en holl bobloù a ya war-raok,
pep unan en anv he Doue,
Ni avat a ya war-raok en anv an Aotrou hon Doue,
Evit atav ha da viken.

An adstroll eus an tropell dastrewet.

⁶En deizioù-se, -diougan an Aotrou,
E tastumin a-unan ar re c'hloazet,
Ec'h advodin ar re zianket
Hag ar re am eus gwallgaset.

⁷Gant ar re c'hloazet e rin ur restad
Ha gant ar re skuizh ur vroad c'halloudus.
Neuze e reno an Aotrou warno, war Venez Sion,
A-dal neuze da virviken.

⁸Ha te, Tour an tropell,
Palez Ofel, merc'h Sion,
Dit-te e teuy en-dro ar vestroniezh kentañ,
Ar roueelezh war diegezh Israel.

Ar seziz, an harlu hag an dieubidigezh.

⁹Perak e taolez bremañ garmadennoù?
Daoust ha n'eus ket du-ze ur roue?
Daoust ha kollet eo ganit da guzulieren
Ma 'z eo kroget ar boan ennout
Evel en ur wreg o wilioudiñ ?

¹⁰Skrij gant ar boan ha garm,
Merc'h Sion, evel ur wreg o wilioudiñ,
Rak bremañ emaout o vont er-maez eus Kêr
Da chom war ar maezioù razh.

Mont a ri betek Babel,
Hag eno e vi dieubet;
Eno eo e vi dasprenet gant an Aotrou
Eus dorn da enebourien.

Ar broadoù brevet war leur Sion.

¹¹ Bremañ ez eus en em dolpet
a-enep dit broadoù e-leizh
Hag a lavar : « Disakrit anezhi !
Ra vo plijadur hon daoulagad gwelout rivin Sion ! »

¹² Met ne anavezont ket mennadoù an Aotrou,
N'o deus ket komprenet e ziviz :
O dastumet en deus evel malanoù war al leur.

¹³ War sav ! Mac'h ar greun, merc'h Sion,
Rak lakaat a rin da gernoù da vezañ dir,
Da garnoù da vezañ arem !

Bresañ pobloù niverus,
Ha gouestlañ a ri d'an Aotrou o laeroñsioù
Hag o finvidigezhioù da Aotrou an hollved,
An anken a-vremañ ha gloar ar roue da-zont eus lignez David.

¹⁴ Evit bremañ eo ar bagadoù-stourm an hini 'zo,
O merc'h, an emgann an hini 'zo !
Ar seziz a laker warnomp !
Skeiñ a reont gant ar gelastrenn war jod Barner Israel !

5 ¹ Ha te, Betlehem Efrata,
Evidout da vezañ bihan e-touez strolladoù Youda,
Eo ac'hanout a lakin da zont
An hini a dle gouarn Israel.
Hag a sav e benn-orin d'an amzerioù kentañ,
Gant an deizioù pellañ.

² Neuze an Aotrou o dilezo
Betek an amzer ma c'hano an hini a dle genel,
Ha ma tistroio restad e vreudeur
Etrezek mibien Israel.

³ Sonn e vo en e sav
Hag e vêsaio e dropell dre nerzh an Aotrou,
Dre veurded anv an Aotrou, e Zoue :
Divrall e vo e dud hag e c'halloud en em astenno
Betek termenou an douar.

⁴ Eñ eo an hini a vo ar Peoc'h !

Pa zeuio Asour da aloubiñ hor bro
Ha pa vac'ho dindan e dreid hon douar
E lakimp neuze da sevel enep dezhañ
Seizh pastor ha seizh rener-tud.

⁵Touzañ a raint bro Asour gant ar c'hleze,
Ha bro Nemrod en he c'hichen :
Ha dieubet e vimp eus bro Asour
Pa glasko houmañ antren en hor bro
Ha mac'hañ hon harzoù dindan he zreid.

Roll ar restad e-keñver ar Broadoù.

⁶Neuze e vo Restad Yakob e-kreiz pobloù e-leizh
Evel ur glizh o tont eus an Aotrou,
Evel glaveier war ar geot,
Eñ ha n'esper, netra digant an den
Hag a chom hep kontañ war vugale Adam.

⁷Neuze e vo Restad Yakob e-touez ar Broadoù,
E kreiz pobloù e-leizh,
Evel ul leon e-touez loened ar forest,
Evel ul leonig e-kreiz bagadoù deñved,
A flastr e-lec'h ma tremen,
A zrailh hep ma vefe den o sovetaat !

Ar buridigezh vras.

⁸Ra savo da zorn a-enep da ziarnbennerien,
Ha ra vo rasket kuit da holl enebourien !

⁹Hag e c'hoarvezo en deiz-se, -diougan an Aotrou !
Ma tennin kuit eus da greiz da gezeg
Ha ma lakin da girri da vont da get !

¹⁰Tennañ a rin kuit kêrioù da vro
Hag e tismantrin da greñvlec'hioù.

¹¹Tennañ a rin kuit eus da zorn da strobinoù,
Ha n'az po ket ken a lennerien-blanedennoù.

¹²Tennañ a rin kuit eus da greiz da idoloù ha da beulvanoù,
Na stoui ket ken dirak oberenn da zaouarn.

¹³Diframmañ a rin kuit eus da greiz da beulioù sakr
Hag e kasin da v/Baaled da netra.

¹⁴Ha gant konnar ha fulor e tennin veñjañs
Eus ar broadoù n'o devo ket selaouet.

6 Doue o prosezañ ouzh e bobl.

¹Selaouit eta ar gomz a lavar an Aotrou :
« Sav ! Digor ur prosez dirak ar menezioù,
Ha ra glevo ar c'hrec'hiannoù da vouezh ! »

² Selaouit, menezeier, prosez an Aotrou,
Roit skouarn, c'hwi diazezoù an douar !
Rak emañ an Aotrou o prosezañ ouzh e bobl
Hag o vreutaat enep Israel.

³ Va fobl, petra 'm eus graet dit-te?
Gant petra em eus da skuizhet? Respont din eta !

⁴ Hag-eñ eo dre m' am eus da laket da sevel eus bro-Ejipt
Ha ma 'm eus da zieubet eus ti ar sklavelezh,
Ha ma 'm eus kaset dirazout Moizez, Aaron ha Maria?

⁵ Az pezh soñj eta, va fobl,
Eus ar pezh en deus mennet Balak, roue Moab,
Hag eus ar pezh a respontas dezhañ Balaam, mab Beor;
Az pezh soñj eus ar pezh am eus graet evidout
A-dal Settim (ar Gwez-kasia) betek ar Gilgal,
Evit mac'h anavezi madoberoù an Aotrou.

Ar relijion wirion.

« ⁶ Gant petra e teuin da gaout an Aotrou
Ha da stouñ dirak an Doue meurbet-uhel?
Daoust hag e teuin gant holloskadoù, gant leueoù bloaz?

⁷ Daoust ha miliadoù meot a blijfe dezhañ
Hag eoul skuilhet evel gwazhioù-dour?
Daoust ha profañ a rin va bugel kentañ-ganet evit va zorfed
Ha frouezh va c'horf evit pec'hed va ene?

⁸ Diskuliet ez eus bet dit, o den, petra 'zo mat
Ha petra c'houlenn an Aotrou diganit.
Netra estr eget ober ar reizhder,
Karout da Zoue gant fealded
Ha kerzhout izelek dirak da Zoue. »

A-enep ar floderien.

⁹ Mouezh an Aotrou ! Emañ o krial d'ar Gêr
-Ha furnez eo doujañ e anv !-

« Selaouit, meuriad ha bodadeg ar Geoded

¹² A zo he finvidien leun a feulster
Hag hec'h annezidi o tisonkañ gevier
Gant teodoù tromplus en o genoioù.

¹⁰ Hag-eñ e c'hellan gouzañv bepred
E ti an den fall teñzorioù fallakr,
Hag un efa treut, euzhus !

¹¹ Hag-eñ e c'hellan kaout just balañsoù faos
Hag ur sac'had a bouezioù falset?

¹³ Ac'hanta, me d'am zro em eus kroget da skeiñ ganit
Ha d'az kwastañ evit da bec'hedoù.

¹⁴ Debriñ a ri-te, met n'az po ket da walc'h;
Lakaat a ri a gostez, met n'helli ket mirout,
Hag ar pezh a savetei a roin d'ar c'hleze.

¹⁵ Hadañ a ri-te, hogen ne vedi ket;
Moustrañ a ri an oliv, met n'eo ket te en em oniamanto;
Ar fro? n' eo ket te a evo ar gwin.

Gwallskouer Samaria.

¹⁶ Mirout a rez kemennadurioù Omri
Hag holl doareoù-ober ti Ac'hab;
En em ren a rez hervez o c'huzulioù,
Ma rin ganit ur vantridigezh
Ha gant da annezidi un danvez a c'hoapaerezh,
Ha ma tougot warnoc'h dismegañs ar pobloù. »

7 Breinadurezh an holl dud.

¹ Gwa me ! Rak me 'zo evel gant eostoù an hañv,
Evel gant barroù diwezhañ ar vendem;
Barr-gwini ebet ken da zebriñ,
Frouezhenn brim ebet c'hoazh da respont d' am c'hoant !

² An den fidel a zo steuziet kuit eus ar vro,
Den just ebet ken e-touez an dud.
Emañ an holl o c'hedal evit skuilh ar gwad;
Pep unan a glask pakañ egile en e roued.

³ An droug ! daouarnioù a zo evit en seveniñ da vat :
Ar rener a c'houlenn arc'hant hag ar barner e baeamant
An den uhel a ziskouez c'hoantegezh e ene;
Ha gwallañ a reer ar justis.

⁴ An hini gwellañ anezho a zo evel un drezenn,
An hini eeunañ a zo gwashoc'h eget ur c'harzh-spern.
Setu an deiz kemennet gant ar c'hedourien :
Deuet eo warnout ar c'hastiz, ha bremañ evito, ar vantridigezh !

⁵ Na gredit ket en ur mignon,
Na fiziit ket en ho keneil tostañ;
Diouzh an hini a renoz war da askre
Diwall dorjoù da c'henoù.

⁶Rak emañ ar mab o komz vil eus e dad,
 Ar verc'h o sevel enep he mamm,
 Ar verc'h-kaer enep he mamm-gaer,
 Ha pep unan en deus da enebourien tud e di.

Goude ar reuz, an adsav.

⁷« Me avat, me a c'hedo an Aotrou,
 Esperout a rin en Doue, va salver,
 Va Doue am selaouo !

⁸N'en em laouena ket diwar va fenn, o va enebourez;
 Mar d-on kouezhet ec'h adsavin;
 Mar d-on o chom en teñvalderioù
 Eo an Aotrou a zo va sklerijenn.

⁹Fulor an Aotrou, he gouzañv a rin
 Dre m' am eus pec'het a-enep dezhañ,
 Betek ma tifenno va c'haoz
 Ha ma rento justis din :
 Rak va lakaat a raio da vont er-maez er sklerijenn
 Ha gwelout a rin e justis.

¹⁰Va enebourez en gwelo neuze
 Hag ar vezh he goloio,
 Hi hag a lavare din :
 "Pelec'h emañ an Aotrou, da Zoue?"
 Va daoulagad en gwelo gant joa
 Pa vo hi kalemarc'het evel fank ar ruiou. »

¹¹Setu deuet an deiz da adsevel da vogerioù,
 En deiz-se e vo pellaet da harzoù,

¹²En deiz-se e teuio ar pobloù etrezek ennout,
 A-dal Asour betek an Ejipt,
 A-dal an Ejipt betek ar Stêr,
 Eus an eil Mor betek ar Mor all,
 Eus an eil menez d'egile.

¹³An douar a zeuio da vezañ ur mantradur
 En abeg d' e annezidi
 Evel frouezh o gwalloberoù.

Pedenn evit un da-zont a eurvad.

¹⁴Mesait ho pobl gant ho pazh a bastor,
 Ar bagad-deñved hoc'h eus da zomani
 Hag a zo o chom en e bart er goadeg
 E-kreiz ur verjez.

Ra beurint e Basan hag e Galaad
Evel en deizioù kent.

¹⁵ Evel en deizioù ma 'z oc'h aet er-maez eus an Ejipt,
Hon lakit da welout ho purzhudoù.

¹⁶ Ar broadoù a welo ha mezh o devo
Gant o holl lorc'hentez;
Lakaat a raint o dorn war o genoù
Hag o divskouarn a vouzaro.

¹⁷ Lipat a raint ar poultr evel an naer,
Evel al loened a ruz war an douar;
Mont a raint gant stroñs e-maez o c'hreñvlec'hiou
Da zont en ur grenañ da gaout an Aotrou, hon Doue,
Hag aon o devo dirazoc'h.

Galvadenn da druez Doue.

¹⁸ Piv a zo Doue evel doc'h o c'houzañv ar fazi
O tremen war dorfed restad ho tomani?
Ne chomo ket da viken gant e fulor,
Rak eñ a gar ar fealded ?

¹⁹ Truez en devo ouzhimp adarre
Hag e vreso hor mankoù dindan e dreid :
Disteurel a reot en islonkoù ar mor
Hon holl bec'hedoù !

²⁰ Diskouez a reot ho lealded ouzh Yakob
Ha fealded e-keñver Abraham,
Evel m'hoc'h eus en touet d' hon tadoù
En deizioù kent.

Diougan Nahoum

Anv.

1 ¹Diougan war Nineve. Levr gweledigezh Nahoum, an Elkoshad. Salm. Konnar an Aotrou a-enep e enebourien.

Salm

²Un Doue gwarizius ha dialer eo an Aotrou !
Un dialer eo an Aotrou, taer en e gonnar !
Un Aotrou a denn veñjañs eus e ziarbennerien,
hag a vir droukrañs ouzh e enebourien.

³An Aotrou 'zo gorrek da gounnariñ, met bras a nerzh,
An Aotrou ne lez den ebet digastiz.
Er gorventenn hag en avel diroll ennañ e hent
hag ar c'hoabr a zo poultr e dreid.

⁴Gourdrouz a ra ar mor hag e tisec'h anezhañ,
Hag an holl stêrioù, o c'has a ra da hesk.
Ar Basan hag ar C'harmel a zizeri,
Glazur al Liban a zo gweñvet.

⁵Ar menezioù a gren dirazañ,
Ar c'hrec'hiennoù a goazh,
An douar a sav dirazañ,
Ar bed gant e holl bobladur.

⁶Piv a zalc'ho dirak e fulor,
Piv a c'hell harpañ ouzh taerijenn e gonnar?
E ernez en em fuilh evel un tan,
Hag ar reier a darzh dirazañ.

⁷Mat eo an Aotrou evit ar re a esper ennañ
Ur repu en deiz an anken.
Anavezout a ra ar re a glask ennañ o difenn,

⁸Na pa zic'hlann an dour-beuz.

Kas a ra da get e argaderien,
Hag e red an deñvalijenn war-lerc'h e enebourien.

⁹Petra a ijinit enep an Aotrou?
Eñ eo an hini a gas da netra;
Ar gwall anken ne zeuio ket div wech.

¹⁰ Rak evel drez peur-rouestlet
Evel tud mezv en o mezverezh
e vezint lonket evel plouz disec'het
En o fezh gant an tan.

¹¹ Te avat ma 'z eo deut ac'hanout
An hini a soñj an droug enep an Aotrou
An hini en deus bet mennadoù a reuz.

¹² Evel-henn e komz an Aotrou :
Na dic'hloaz na niverus bennak e vefent
E vint falc'het hag ez aint da netra;
Mar em eus da izelaet ne rin ket ken.

¹³ Rak bremañ e torrin ar yev diwarnout
Hag e freuzin da ereoù.

¹⁴ Sed ar pezh a c'hourc'hemenn an Aotrou a-enep dit :
Ne vo ken a lignez o tougen da anv;
Eus ti da zoueoù e kasin da get
delwennoù hag idoloù a vetal teuzet;
hag e rin eus da vez ur vezhusted.

2 ¹ Setu war ar menezioù
Troid an hini a zegas ar c'heloù mat
An hini a gemenn ar peoc'h.
Lid da ouelioù, o Youda,
Kas da benn da ouestloù,
Rak ne dremeno ket ken drezout, an hailhon :
Kaset eo bet a-grenn da netra.

An argad a-enep Nineve.

² Un distrujer a zo savet a-enep dit :
Diwall ar c'hastell-kreñv
Evesha an hent, starta da lounezhi
Dastum ennout da holl nerzhioù.

³ Rak an Aotrou en deus degaset en-dro ar c'hloar da Yakob
Evel ar c'hloar da Israel :
Goude ma oant bet drastet gant drasterien
Ha ma oa bet distrujet o bountadennoù.

⁴ Setu livet e ruz skoed e dud kadarn
E c'houroned a zo gwisket gant skarleg;
E girri-emgann a ya war raok e tan an houarn
D'an deiz ma 'z int renket evit an emgann.
Ar varc'heien a droiata.

⁵ En em ziroll er straedoù ar c'hirri;
 Arsailhañ a reont war ar plasoù.
 Heñvel eo o neuz ouzh etevien-tan
 En em strinkañ a reont evel luc'hed.

⁶ War an tu all e c'halver ar bagadoù-stourm
 Met strebotiñ a reont en o c'herzhed.
 Hastañ a reont war-zu ar ramparzh,
 Aozañ a reont bardelloù.

⁷ Fardelloù ar stêrioù zo bet digoret,
 Hag ar palez a zisac'h en e boull.

⁸ Delwenn an doueez a zo tennet kuit, diskrapet
 Hag ec'h hirvoud he servijerezed,
 Evel mouezhioù koulmed,
 En ur skeiñ war o bruched.

⁹ Hag emañ Nineve evel ur stank
 Ma tiflip dioutañ an dourioù :
 « Chomit a-sav ! A-sav ! »
 Met n'eus hini o tistreiñ.

¹⁰ « Skrapit an arc'hant ! Skrapit an aour ! »
 N'eus diwezh ebet d'an teñzorioù,
 Ur bern danvezioù prizius !

¹¹ Drastadeg, lazhadeg, gwaskadeg !
 Ar galon a deuz, an daoulin a drabidell,
 An holl lounezhi a gridienn !
 An holl dremmoù o deus kollet o sked.

¹² Pelec'h emañ toull-repu al leoned ?
 Mougev al leonedigoù,
 e-lec'h ma tegase al leon e re vihan en-dro
 Hep ma vefe den evit o nec'hiñ?

¹³ Diframmañ a rae al leon evit ezhommoù e re vihan,
 Tagañ a rae evit e leonezed,
 leuniañ a rae a breizhadennoù e vougev
 hag a ziskolpadennoù e faou.

¹⁴ Setu-me a-enep dit, Nineve,
 -diougan Aotrou hollc'halloudek !
 Lakaat a rin da girri da flammañ er maged,
 ha da leonedigoù, ar c'hleze o lonko.
 Termenañ a rin da breizherezh a-ziwar an douar,
 ha ne vo ken klevet mouezh da gannaded.

Eil gweledigezh war distruj Nineve.

- ³ ¹ Drougeur d'ar gêr gwadek,
Leun holl a c'hevier, a laeroñsioù,
An hini na vank ket enni ar preizhadennoù !
- ² Selaouit ! Stlakadennoù ar skourjez,
Strakadennoù ar rodoù,
Kezeg o pevarlammat,
Kirri-emgann oc'h arsailhañ !
- ³ Marc'heien oc'h argadiñ !
Flamm ar c'hleze, luc'hed ar goaf !
Tud c'hloazet a vern, tud varv a ver-dilh, kelanoù diniver !
Strebotiñ a reer ouzh ar c'horfoù marv !
- ⁴ Setu, en abeg da c'hadaliezhoù niverus ar c'hadalez,
Dudius he c'hened, mestrez ar strobinoù,
Hi hag a c'houneze ar broadoù gant he gadaliezhoù
Hag ar pobloù gant he strobinoù !
- ⁵ Setu-me a-enep dit, -diougan Aotrou hollc'halloudek !
Sevel a rin war da zremm panneloù da vrozh,
Hag e lakin ar broadoù da welout da noazhder,
ar rouantelezhioù da welout da vezh.
- ⁶ Teurel a rin ouzhit loustonioù,
da vilaat a rin ha da reiñ da arvest.
- ⁷ Neuze an neb az kwelo
a dec'ho pell diouzhit en ur lavarout :
« Gwastet eo, Nineve ! Piv en devo truez outi? »
Pelec'h klask evidout frealzerien?
- ⁸ Hag-eñ e oas-te gwelloc'h eget No-Amon
Aezet e kreiz stêrioù an Nil,
Kelc'hiet gant an dourioù,
he devoa ur mor evel rak-voger,
Ha muioc'h eget ur mor evel moger ?
- ⁹ Koush a oa he nerzh, evel bro-Ejipt en-didermen;
Poud ha Loud a oa he skoazellerien.
- ¹⁰ Hi ivez a zo aet d'an harlu,
Degaset eo bet d'ar sklavelezh :
He bugaligoù a zo bet flastret zoken
e kornioù ar straedoù;
Taolet eo bet ar sord war he friñsed,
Hag he zud uhel a zo bet karget a chadennoù.

¹¹ Ha te ivez e vo mezevellet, da benn,
kollet da skiant ganit,
Te ivez a glasko ur repu
enep an enebour !

¹² Da holl gastelloù kreñv a zo evel gwez-fiez
Gant fiez darevet a-bred;
Pa vezont hejet e kouezhont e genoù
an neb a venn o debriñ.

¹³ Sell ouzh da bobl !
N'eus ennout nemet merc'hed !
D'az enebourien eo dija digor lark holl dorjoù ar vro;
An tan en deus debret ar morailhoù.

¹⁴ Tenn dour evidout en arbenn d' ar seziz,
Addres da greñvlec'hioù,
Diskenn er fank, ha mac'h ar pri,
Kemer ez torn ar moull d'ober brikennoù.

¹⁵ Eno e vi debret gant an tan,
Lazhet gant ar c'hleze,
Ha pa vefe da bobl niverus
evel ar c'hwiled-derv.

Niverus evel ar c'hilheien-raden !

¹⁶ Kresket az poa niver da drafikerien
Muioc'h eget stered an neñv !

¹⁷ Da briñsed a zo evel lamperezed,
Da skribed evel ur bagad kilheien-raden.
O kampañ war ar girzhier en un devezh a yenijenn ;
Pa sav an heol warno e tec'hont kuit;
Al lamperez a zispleg he divaskell hag a ziflip da bell
Hep ma c'hellfemp gouzout pelec'h eo dinijet.

¹⁸ Emañ da vesaerien o kousket, roue Asour,
Da dud nobl a zo moredet,
Da dud a zo stlabezet war ar menezioù,
Ha n'eus den ebet evit o advodañ.

¹⁹ Pare ebet d' az torradur, remed ebet evit da c'hloaz !
Ar re holl a glev komz diwar da benn a stlak o daouarn warnout.
Rak piv ne oa ket bet tremenet warnañ
Da zrougiezh direpoz?

Diougan Habakouk.

1 ¹ *An diougan diskleriet, dre weledigezh, da Habakouk, ar profed.*

I Levrig ar c'hlemmganoù.

Klemmgan kentañ : Ar Justis dispennet.

² Betek pegeit, Aotrou, ho kalvin d'am sikour
Hep ma selaoufec'h ac'hanon,
E c'harmin war-du ennoc'h : « Gwaskerezh ! »
Hep ma teufec'h d'am salviñ.

³ Perak va lakaat da welout an drougiezh?
Daoust hag e rankan sellout ouzh ar boan?
Skraperezh ha gwaskerezh ne welan ken dirazon,
Setu tabud, dizunvaniezh o kreskiñ !

⁴ Ha gant se eo dinerzh al lezenn,
Ar reizh n'en em ziskouez morse ken :
Emañ an den fall oc'h enkañ an den just,
Ha neuze eo aet ar justis da gamm.

Kentañ respont Doue : Kaldeiz, gwalenn a gastiz a-berzh an Aotrou.

⁵ Sellit e-touez ar broadoù, sellit,
Bezit souezhet ha saouzanet !
Rak me 'ya d'ober en hoc'h amzer ul labour
Na gredfec'h ket mar befe kontet deoc'h.

⁶ Rak setu ma lakan ar Galdeiz da sevel,
Ar bobl ferv ha feulz-se
A red a-dreuz tachennoù bras an douar
Evit kemer chomadurioù n'int ket dezhi.

⁷ Spouronus ha braouac'hus ez eo,
He youl a zo eviti kement ha gwir ha rogentez.

⁸ He c'hezeg a zo primoc'h eget al louparded
Ha taeroc'h eget ar bleizi diouzh an noz;
He marc'heien a lamm war-raok o tont eus a bell,
Nijal a reont evel an erer o plaouiañ war e breizh.

⁹ Dont a reont holl evit ar skraperezh,
O dremmoù entannet astennet war raok;
Dont a reont evel avel ar Sav-heol
O tastum prizonidi evel traezh.

¹⁰ Ar bobl-se a ra goap ouzh ar rouaned,
Ar briñsed eviti a zo danvez a farserezh;
Fent he deus gant an holl greñvlec'hioù,
Berniañ a ra douar outo hag o c'hemer.

¹¹ Ha goude-se pa dro ar barr-avel ez a kuit...
Torfedour hag a ra eus e nerzh e Zoue !

Eil klemmigan : a-enep gwaskerezh didruez Kaldeiz.

¹² Hag-eñ n'oc'h ket a holl viskoazh, Aotrou,
Va Doue, va Sant, c'hwi ha n'hellit ket mervel?
Ar bobl-se hoc'h eus merket evit ober justis,
He startaet hoc'h eus evel ur roc'h 'vit kastizañ.

¹³ Met re bur eo ho taoulagad evit chom da sellout an droug,
Ne c'hellit ket gouzañv ar gwaskerezh dindan ho sell :
Met perak neuze sellout ouzh ar re fallakr, ha tevel,
P'emañ an den drouk o lonkañ unan justoc'h egetañ.

¹⁴ Daoust hag e rit gant an dud evel gant pesked ar mor,
Evel gant al loened-stlej ha n'eus warno mestr ebet.

¹⁵ O fakañ a ra holl gant e higenn,
O sachañ a ra e-barzh e roued,
O dastum a ra en e dramailh,
Ha setu-eñ er joa, en trivli !

¹⁶ Setu perak eo d'e roued e kinnig aberzhoù,
Eo dirak e dramailh e laka profadennoù da vogediñ;
Rak drezo en devez ul lodenn druz,
Magadurezh saourus a drugarez dezho.

¹⁷ Daoust ha derc'hel a ray da ziskargañ e roued
En ur lazhañ didruez ar broadoù?

Eil respont Doue : An den reizh a vevo.

2 ¹ Mont a ran da chom em gwere,
D'en em zerc'hel em sav war va moger,
D'ober gward da welout petra a lavaro,
petra a responto d'am c'hlemmadenn.

² Neuze an Aotrou en em lakas da gomz 'n ur lavarout :
"Skriv ar weledigezh hag engrav anezhi
E lizherennoù aes war dablezennoù
Evit ma vo lennet hep poan.

³ Rak ar weledigezh-mañ a roio testeni en he c'houlz,
Tennañ a ra d'he fal hep c'hwitadenn;
Mar dale da zont, gortoz anezhi,
Dont a raio sur hep dilerc'hiñ !

⁴ Setu diskaret an hini 'zo direizh e ene,
Hogen an den just a vevo dre nerzh e fealded.

⁵ Nann, ne chomo ket bev an den fallakr,
Ne raio ket berzh an den lorc'hus ;
An hini a ledana e gorzailhenn evel ar Sheol,
An hini a zo rankles evel an Ankoù,
A zastum dindan e zalc'h an holl vroadoù,
A rastell dezhañ an holl bobloù.

II Levrig ar mallozhioù enep ar diranted.

⁶ An holl neuze, hag-eñ ne savint ket enep dezhañ ur flemmigan?
Hag-eñ ne stummint ket diwar e benn fentigelloù 'n ur lavarout :

Mallozh kentañ.

Gwa an hini a zastum madoù n'int ket dezhañ ! Betek pegoulz?
Hag a samm war e choug traoù roet evel kred !

⁷ Da gredourien, hag-eñ ne savint ket a daol-trumm,
Da breizhataerien, hag-eñ ne zihunint ket?
Mont a rez da vezañ lonket ganto.

⁸ Dre ma 'c'h eus lakaet pobloù e-leizh en arigrap
E vi lakaet en arigrap gant restad ar pobloù,
Rak skuilhet ac'h eus gwad an dud ha gwastet ar broioù,
Ar c'herioù hag an holl a oa o chom enno.

Eil mallozh.

⁹ Gwa an den a zastum evit e di gounid direizh;
Evit diazezañ e neiz war an uhel,
Gant ar soñj d'en em dennañ diouzh dalc'h ar gwalleur !

¹⁰ Rak an dismegañs eo an hini ac'h eus divizet evit da di :
En ur ziskar dindan da daolioù pobloù e-leizh
Eo enep dit da-unan ac'h eus pec'het.

¹¹ Rak eus ar voger e kri ar maen,
Hag eus ar c'hoadañ e respont dezhañ an treust.

Trede mallozh.

¹² Gwa an den a sav ur Gêr er gwad
Hag a ziazez ur Geoded war an direizhder.

¹³ Hag-eñ n'eo ket se diviz d'an Aotrou hollc'halloudek
Ma trevello ar pobloù evit an tan-gwall,
Ma 'n em skuizho ar broadoù evit mann?

¹⁴ Tra ma vo leuniet an douar gant anaoudegezh gloar an Aotrou
Evel ma 'z eo gant an doureier ez eo goloet strad ar mor !

Pevare mallozh.

¹⁵ Gwa an hini a lak e nesañ da evañ
Hag a ziskenn e gontamm dezhañ betek e vezviñ
Evit ma vo gwelet e noazhder !

¹⁶ Da walc'h a vezh a gavi ha n'eo ket a c'hloar !
Ev te ivez d'az tro ha bez mezevellet ;
Setu eo warnout ma tro ar c'hop a zo e dorn dehoù an Aotrou,
An dismegañs a ya da c'holeiñ da glod !

¹⁷ Rak an drouk-nerzh graet ouzh al Liban a gouezho en-dro warnout-te,
Ha lazherezh al loened spouronet-holl,
Te hag ac'h eus skuilhet gwad an dud ha gwastet ar broioù,
Ar c'herioù hag an holl a oa o chom enno.

Pempvet mallozh.

¹⁹ Gwa an hini a lavar d'un tamm-koad : « Dihun ! »
Ha d' ar maen mut : « Sav eus da gousk ha diougan ! »
Moarvat ur gwiskadur aour hag arc'hant a zo warno,
Met c'hwezh ebet a vuhez en o c'hreiz.

¹⁸ Da betra e servij un delwenn gizellet
Pa 'z eo he micherour en deus skultet anezhi?
Ur skeudenn-deuz, un diougan a dromplerezh,
Pa 'n em fiz enni ar stummer anezhi, oberour idolennoù mut !

²⁰ An Aotrou avat a zo o tronañ en e Dempl a santelezh,
Chom digomz dirazañ, douar a-bezh !

III Pedenn c'halvadenn da zonedigezh an Aotrou.

3 ¹ *Pedenn. Gant Habakouk, ar profed. War don ar c'hlemmganoù.*

Raklavar

² Aotrou, klevet em eus ho kemenn,
Arvestet em eus, ³ Aotrou, hoc'h oberenn.
Pa dremen ar bloavezhioù, degasit-hi da wir,
Pa dremen ar bloavezhioù, roit-hi da anaout !

En ho fulor, ho pezet soñj da drueziñ.

An Aotrou o tont d'en em ziskouez evel salver nerzhus.

³ Setu Eloah o tont eus Teman,
Ar Sant o tont eus menez Paran :
E veurdez a c'holo an neñvoù
Hag an douar 'zo leun gant e c'hloar.

⁴ E sked a lugern evel sklerijenn,
Eus e zaouarn e strink daredoù
Kuzhet e c'halloud enno.

⁵ Dirak e zremm e kerzh ar vosenn
Hag an derzhienn a heuilh e gammedoù.

⁶ Pa chom a sav e lak an douar da vrallañ,
Pa daol e sell e lak ar broadoù da grenañ.

Eo diskolpet ar menezioù peurbad
Ha dismantret ar c'hrec'hiennoù henamzerel,
Hent e gerzhed a holl-viskoazh !

⁷ Gwelout a ran teltennoù Kousan en anken,
Krenañ 'ra tinelloù Douar Madian !
Emgann an Aotrou.

⁸ Hag-eñ eo a-enep ar sterioù, Aotrou,
Enep ar sterioù e vefe entanet ho konnar,
Enep ar mor ho fulor,
Pa savit war ho mirc'hed, war ho kirri trec'hus?

⁹ Lakaat a rit ho kwareg en noazh,
Reiñ a rit d'he c'hordenn he gwalc'h a viroù !
Gant ho froudoù e faoutit an douar.

¹⁰ Ar menezioù ouzh ho kwelout o deus gwentroù;
Ur pilad-dour a dremen,
Hag an islonk a ro e vouezh da glevout.

¹¹ An heol a ankoua sklaerder ar gouloù-deiz,
Al loar a chom en hec'h annez :
En abeg da lugern ho piroù o nijal,
En abeg da sked ho koaf o luc'hediñ.

¹² En ho konnar e stampit war an douar,
En ho taerijenn e vac'hit ar broadoù :

¹³ Dont a rit, brezelour, evit salviñ ho pobl,
Evit salviñ hoc'h olevad.

Diskar a rit e lein da di an den fallakr,
Dizoleiñ a rit e font betek ar maen.

¹⁴Toullañ a rit gant ho saezhoù penn ar briñsed
 A zirede d'an argad d'hon dispenn,
 En ur yudal a joa evel pa vije bet
 Evit lonkañ e kuzh ar reuzeudig.

¹⁵Gant ho kezeg e vac'hit ar mor,
 Ha bervadeg an doureier bras.

Klozadur : E kreiz spouron an douar, feiz en Doue.

¹⁶Klevet em eus ha skrijet he deus va c'halon,
 Gant an trouz-se o deus krenet va muzelloù;
 Ar breinadur a zo en em silet em eskern,
 Ha dindanon e traidell va c'hammedoù.

Emaon dioberiant betek an deiz a enkrez
 A savo war ar bobl hon argad.

¹⁷Zoken pa ne vleunio mui ar fiezenn,
 Pa ne vo mui rezin er gwini,
 Pa vanko ar frouezh en olivez,
 Pa ne roio ar parkoù boued ebet ken,
 Pa ne vo mui deñved er c'hloziou
 Na mui a saout er c'hrevier.

¹⁸Me avat, me a drido en Aotrou,
 Me a drivlio e Doue, va salver !

¹⁹Doue, va Aotrou, a zo va nerzh :
 Rentañ 'ra va zreid heñvel ouzh re an heizezed,
 Va lakaat a ra da gerzhout war an uhelennoù !

D'ar mestr-kaner : War ar binvioù-kerdin.

Diougan Sofonia.

1 ¹ *Komz an Aotrou kaset da Sofonia, mab Koushi, mab Godolia, mab Amarias, en deizioù Josias, mab Amon, roue Youda.*

Raklavar : Barnedigezh ar bed.

² Ya, mont a ran da raskañ pep tra
a-ziwar c'horre an douar,
-diougan an Aotrou !

³ Raskañ an dud hag al loened,
Raskañ evned an neñv ha pesked ar mor,
Lemel kuit drouk-skoilh ar re fallakr,
Raskañ mab-Adam a-ziwar c'horre an douar,
-diougan an Aotrou !

I Diouganoù enep Jeruzalem.

Enep an idoloù estren.

⁴ Astenn a rin va dorn enep Youda
Hag enep holl annezerien Jeruzalem :
Troc'hañ a rin kuit eus al lec'h-se
Kement a chom eus ar Baal
betek anv e grak-veleien.

⁵ Ar re a stou war an toennoù
Dirak armead stered an neñv,
Ar re a zaoulin dirak an Aotrou
Met en ur douiñ dre v/Melc'hom.

⁶ Hag ar re en em denn eus a-drek an Aotrou;
Ar re na glaskont ket an Aotrou
Ha n'eont ket war e lerc'h.

⁷ Roit peoc'h dirak an Aotrou Doue !
Rak tost emañ Deiz an Aotrou !
Rak aozet en deus an Aotrou un aberzh,
Santelaet en deus ar re bedet.

A-enep tud uhel al lez.

⁸ Hag e c'hoarvezo en deiz aberzh an Aotrou
Ma skoin gant ar renerien ha gant mibien ar roue,
Ha gant ar re a wisk warno gwiskamantoù estren.

⁹ Skeiñ a rin gant ar re a lamm dreist an treuzoù, en Deiz-se,
Ar re a leugn a zrouk-nerzh hag a floderezh ti an Aotrou.
A-enep kenwerzhourien Jeruzalem.

¹⁰Hag e c'hoarvezo en Deiz-se, -diougan an Aotrou !
 Ur c'harmadeg eus tu Porzh ar Pesked,
 Yudadennoù eus tu ar Gêr-Nevez,
 Hag ur strakadenn vras eus tu ar Runioù :

¹¹Yudit, annezerien ar Pila,
 Rak aet eo da get noueañs ar genwerzhourien,
 Setu rasket kuit an holl bouezerien arc'hant.

An-enep an dud difeiz.

¹²Hag e c'hoarvezo en amzer-se
 Ma furchin e-barzh Jeruzalem gant lampoù,
 Ha ma skoin gant ar re astennet diflach war o lec'hidenn,
 Int hag a lavar en o c'halon :
 « An Aotrou ne ra na mad na droug ! »

¹³O finvidigezh a vo laket en arigrap
 Hag o ziez roet d'an dismantr :
 Sevel a raint tiez, met ne vo ket evit chom enno,
 Plantañ a raint gwini, met n'evint ket eus o gwin.

Deiz an Aotrou.

¹⁴Tost emañ Deiz an Aotrou, an hini bras,
 Tost emañ, dont a ra pres warnañ !
 Trenk eo mouezh Deiz an Aotrou,
 Ma taolo neuze an den kadarn yudadennoù !

¹⁵Deiz a vuanegezh, an deiz-se,
 Deiz a estrenvan hag a anken,
 Deiz a freuz hag a reuz,
 Deiz a deñvalijenn hag a zic'houlouù,

Deiz a goumoul hag a valkennoù,

¹⁶Deiz a sonadeg-korn hag a drompilhoù
 E-enep ar c'herioù mogeriet
 Hag a-enep an tourioù-korn uhel !

¹⁷Stardañ a rin war an dud, e kerzhint evel dalled,
 Dre m'o deus pec'het enep an Aotrou :
 Hag o gwad a vo strewet evel poultr
 Hag o c'hig evel lastez.

¹⁸Nag o arc'hant nag o aour ne c'hellint o saveteiñ,
 en deiz buanegezh an Aotrou,
 Pa vo gant tan e warizi lonket an douar a-bezh :
 Rak ober a raio un distruj, na pegen spontus
 Eus holl annezerien an douar !

Galv d'an distro ouzh Doue.

² ¹ Distroit, distroit, o tud divergont,
² A-raok deoc'h bezañ skarzhet kuit
 Evel ar pell skubet en un devezh,
 A-raok ma kouezho warnoc'h tan konnar an Aotrou,
 A-raok ma plaouio warnoc'h deiz fulor an Aotrou !
³ Klaskit an Aotrou, c'hwi holl tud izel ar vro,
 A vir e varnedigezhioù,
 Klaskit ar reizhder, klaskit an izelegezh,
 Ha marteze e veot en goudor
 En deiz konnar an Aotrou.

II Diouganou a-enep ar broadoù.**A-enep Filistiz.**

⁴ Ya ! Gaza 'vo dilezet,
 Askalon a vo gwastet,
 Azot, kaset he zud diouti e-kreiz an deiz,
 hag Ekron diwriziennet.
⁵ Gwa da annezerien an Arvor, da vroad ar Geretiz !
 A-enep deoc'h emañ komz an Aotrou :
 « Kanaan, douar Filistiz,
 Da gas a rin da get dre vank a annezidi ! »
⁶ An arvor a zeuio da vezañ peurvanoù,
 Peurvanoù evit mêsaerien ha klozioù deñved;
⁷ E vo perc'hennet an arvor
 gant restad tiegezh Youda :
 War ribl ar mor e lakint o deñved da beuriñ,
 Ha da noz e klaskint o bodenn e tiez Askalon;
 Rak an Aotrou a zeuio d'o gweladenniñ
 Ha da gemmañ o flanedenn.

A-enep Moab hag Ammon.

⁸ Klevet em eus kunujennoù Moab
 Ha dismegañsoù mibien Ammon,
 Int hag o deus kunujennet va fobl
 Ha kresket o zachenn-vro diwar hec'h hini.
⁹ Setu perak, dre va buhez,
 -Diougan Aotrou hollc'halloudek, Doue Israel,
 Moab a zeuio da vezañ evel Sodom
 Ha mibien Ammon evel Gomora :

Domani an askol, ur vengleuz holen,
 Ur mantradur da viken.
 Restad va fobl a skrapo diwarno
 Ha nemorant va broad a herito diouto.

¹⁰ Kement-se evit priz o lorc'hentez
 Dre m'o deus dismegañset
 pobl Aotrou hollc'halloudek,
 Ha kresket o zachenn diwar he c'houst.

¹¹ Garv-meurbet e vo an Aotrou a-enep dezho
 En deiz ma kaso da netra holl doueoù an douar,
 Ha ma stouo dirazañ, pep unan en e lec'h,
 An holl inizi eus ar broadoù.

A-enep Etiopia.

¹² Ha c'hwi ivez, Koushiz,
 « E veot lazhidi va c'hleze ! »

A-enep Asour.

¹³ Astenn a ray e zorn enep an hanter-noz
 hag e lakay Asour da vont da netra;
 Eus Nineve e raio ur wastidigezh,
 Un douar distuz evel ur gouelec'h.

¹⁴ En he c'hreiz e lojo tropelloù,
 Loened a bep seurt;
 Zoken ar gaouen, zoken an heureuchin
 A dremeno an noz war he c'holonnenoù;
 An hoper-noz a gano ouzh ar prenestr
 Hag ar vran a vo war an treuzoù.

¹⁵ Evel-se e vo kont gant ar gêr laouen
 A veve bepred en surentez,
 hag a lavare en he c'halon :
 « Me, ha netra nemedon ! »

Penaos eo deuet da vezañ ur gwastadur,
 Ur vodenn evit al loened-gouez?
 Neb a dremen en he c'hichen
 A c'hwitell hag a hej e zorn.

III Diougan a-enep Jeruzalem, ha kemennadur ur bed nevez.**A-enep pennoù bras ar vro.**

¹ Gwalleur war an hini disuj, an hini saotret,
Ar Gêr vac'homerez !

² N'he deus ket selaouet ar c'halvadenn,
N'he deus ket degemeret ar gentel.
N'eo ket en Doue he deus en em fiziet,
N'eo ket ouzh he Doue he deus tostaet.

³ He renerien en he c'hreiz
A zo leoned o yudal;
He barnerien evel bleizi ar serr-noz
Ha na viront askorn ebet evit ar beure.

⁴ He floderien a zo brabañserien,
Paotred a dreitouriezh,
He beleien o deus disakret ar pezh a zo santel,
Gwallet o deus al lezenn.

⁵ An Aotrou en he c'hreiz a zo just,
Ne ra ket a fallagriezh,
Bet beure e tiskler e varnedigezh,
Gant gouloù-deiz, hep mank ebet.
- Met an den direizh n'anav ket ar vezh !

⁶ Rasket em eus ar broadoù kuit,
Freuzet em eus o zourioù-korn ;
Didudet em eus o ruioù :
Hep den ebet ken o tremen enno.

Gwastet em eus o c'hêrioù,
Hep den ebet, annezad ebet ken o chom enno !

⁷ Lavaret em eus : Douj ac'hanon da vihanañ,
Degemer ar gentel ;

Evel-se e vo tennet kuit a-zirak va daoulagad
Ar pezh a zo kaoz ma 'm eus da gastizet.
Int avat o deus hastet
Treñ en droug o holl oberoù !

Distro ar broadoù ouzh Doue.

⁸ Setu perak,-diougan an Aotrou !
Lavaret : ⁸ « Va gortozit, evit an deiz ma savin evel test. »
Divizet em eus dastum ar broadoù,
Bodañ ar rouantelezhioù

Evit skuilh warno va fulor,
Pa vo lonket an douar a-bezh
gant tan va gwarizi.

⁹Rak treiñ a rin neuze muzelloù ar pobloù
E muzelloù glan,
Dezho da bediñ gwitibunan anv an Aotrou
Ha d'e servijañ holl a-unan.

¹⁰Eus an tu-hont da stêrioù Koush
Hag eus donderioù an hanter-noz
E tegasor din ar brofadenn.

Distro Israel ouzh Doue.

¹¹En deiz-se n'az po ket da ruziañ
Evit hini ebet eus an oberoù-se
E oas bet ganto treitour din.
Rak pellaat a rin neuze eus da greiz
Da dud rok, laouen gant o lorc'h,
Ha ne zalc'hi ket ken d'en em sevel gant foug
war va menez a santelezh.

¹²Met lezel a rin ez kreiz
ur boblañs paour hag izelek
A glasko he goudor en anv an Aotrou.

¹³Tud restad Israel,
Ne raint mui a fallagriezh,
Ne lavarint mui a c'hevier,
Ne vo mui en o genoù un teod a dromplerezh,
A beuro hag a gavo bod
Hep bezañ trubuilhet gant den.

¹⁴Youc'h gant ar joa, merc'h Sion,
Youc'hit a levenez, tud Israel,
En em laouena ha trid a greiz kalon,
Merc'h Jeruzalem !

¹⁵An Aotrou en deus tennet kuit e setañsoù a-enep dit,
Pellaet en deus diouzhit da enebour;
An Aotrou a-zo ez kreiz, eñ roue Israel,
Ne weli ket ken ar gwalleur.

¹⁶En deiz-se e vo lavaret da Jeruzalem :
« Bez dizaon, o Sion !
Arabat d'az taouarn kouezhañ laosk ha dinerzh !

¹⁷ An Aotrou da Zoue a zo ez kreiz
Salver kadarn !

En abeg dit, eñ a drido gant ar joa,
Neveziñ a raio dit e garantez,
En abeg dit, e youc'ho a levez,

¹⁸ Evel en deizioù an Emgav. »

Tennet em eus diouzhit ar gourdrouz,
An dismegañs a boueze warnout.

¹⁹ Setu ma rin-me un distrujadur en deizioù-se
Gant ar re holl a vac'h ac'hanout;

Rak savetaat a rin ar re vac'hagnet,
Advodañ a rin ar re zianket;
O lakaat a rin da gaout meuleudi ha brud
En holl vroioù m'o deus enno anavezet ar vezh.

²⁰ En amzer-se e lakin ac'hanoc'h da zistreiñ,
hag ho tastum a rin er mare-se,
Ho lakaat da gaout brud ha meuleudi
E-touez holl bobloù an douar,
Pa gemmin ho planedenn
Dindan ho taoulagad, eme an Aotrou !

Diougan Hagai.

¹ Er bloavezh daou eus ar roue Darius, er c'hwec'hvet miz, d'an deiz kentañ eus ar miz, e teuas komz an Aotrou, dre vinistrerez Hagai, ar profed da Zorobabel, mab Salatiel, gouarnour Youda, ha da Josoua, mab Iosedek, ar beleg-bras, evit lavarout :

Rebechoù an Aotrou.

² «Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek : Ar bobl-mañ a lavar : « N'eo ket deuet c'hoazh an amzer ma tle bezañ adsavet Ti an Aotrou.» ³ Komz an Aotrou a zeuas eta dre vinistrerezh Hagai, ar profed, evit lavarout : ⁴ Hag eñ e vefe deuet evidoc'h an amzer da chom e tiez lambrusket, tra m'emañ e rivin an Ti-mañ?

⁵ Ha bremañ eo evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :

Taolit evezh ouzh ho toareoù :

⁶ Hadet hoc'h eus kalz, ha sanailhet nebeut;
debret hoc'h eus, met n'eo ket leizh ho kof;
evet hoc'h eus, met n'eo ket ho kwalc'h;
dilhad hoc'h eus gwisket warnoc'h, met hep bezañ tommet;
hag ar gounid a lak e c'hopr en ur yalc'h toull.

⁷ Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Taolit evezh ouzh ho toareoù !

⁸ Savit d'ar menez ha degasit koad, hag adsavit an Ti,
hag e zegemer mat a rin,
ha va gloar a dennin dioutañ, eme an Aotrou.

⁹ Gortoz a raec'h kalz, ha setu nebeut !
Ar pezh a zegasec'h d'ar gêr em eus c'hwezhet warnañ !
En abeg da betra? -diougan Aotrou hollc'halloudek !
En abeg d'an Ti bezañ e rivin,
tra ma redit pep unan evit e di e-unan.

¹⁰ Setu perak, en abeg deoc'h,
o deus an neñvoù dalc'het war o glizh,
hag an douar dalc'het war e drevad.

¹¹ Galvet em eus ar sec'hor war an douar ha war ar menezioù,
war ar gwinizh, war ar gwin nevez, ha war an eoul fresk,
war gement a lak an douar da sevel diwarnañ,
war an dud ha war al loened, ha war holl labour an daouarn.

¹² Zorobabel, mab Salatiel, Josoua, mab Iosedek, ar beleg bras, hag ar peurrest eus ar bobl a selaouas mouezh an Aotrou, o Doue, ha komzoù Hagai, ar profed, hervez ar pezh en devoa e gaset evitañ an Aotrou, o Doue; hag ar bobl a grogas enni an doujañs dirak Doue.

¹³ Hagai, kannad Doue, a gomzas d'ar bobl hervez ar gemennadurezh roet dezhañ gant an Aotrou, en ur lavarout : «Me 'zo ganeoc'h – diougan an Aotrou !» ¹⁴ An Aotrou a zihunas spered Zorobabel, mab Salatiel, gouarnour Youda, ha spered Josoua, mab Iosedek, ar beleg bras, ha spered ar peurrest eus ar bobl; dont a rejont, hag ober labour e Ti Aotrou hollc'halloudek, o Doue, ¹⁵ d'ar pevarvet deiz warn-ugent eus ar c'hwec'hvet miz, er bloavezh daou eus ar roue Darius,

Klod an Templ nevez.

2 ¹ Er seizhvet miz, d'an un warn-ugent eus ar miz, e teuas lavar an Aotrou dre vistrerezh Hagai, ar profed, dre ar c'homzoù-mañ : ² Komz eta ouzh Zorobabel, Mab Salatiel, gouarnour Youda, hag ouzh Josoua, mab Iosedek, ar beleg-bras, ha d'ar peurrest eus ar bobl, evit lavarout :

³ «Piv a chom en ho touez
en defe gwelet an Ti-mañ en e glod kentañ?
Ha penaos e welit anezhañ bremañ?
Hag-eñ n'eo ket evel un netra d'ho taoulagad?

⁴ Met bremañ, bez kalonek, Zorobabel, -diougan an Aotrou !
Bez kalonek, Josoua, mab Iosedek, beleg bras !
Bez kalonek, pobl ar vro a-bezh, -diougan an Aotrou,
Ha bec'h dezhi, d'al labour !
Rak me 'zo ganeoc'h, -diougan Aotrou hollc'halloudek !

⁵ Henezh eo an emglev am eus divizet ganeoc'h
en hoc'h ermaeziadeg eus an Ejipt,
emañ va spered o chom en ho kreiz :
N'ho pet ket aon !»

⁶ Rak evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
«Ur wech c'hoazh -hep dale e vo !-
ez an da ziskogellañ an neñv hag an douar,
hag ar mor hag an douar start.

⁷ Lakaat a rin e brall an holl vroadoù,
evit ma teuo dit traezoù prizius an holl vroadoù,
hag e leugnin a glod an Ti-mañ,
-eme Aotrou hollc'halloudek.

⁸ Din-me an arc'hant, din-me an aour ! -diougan Aotrou hollc'halloudek.

⁹ Bras e vo klod an Ti-mañ, an hini diwezhañ-mañ,
brasoc'h eget klod an hini kentañ, -eme Aotrou hollc'halloudek,
hag ar peoc'h e lakain el lec'h-mañ, -diougan Aotrou hollc'halloudek !»

Ar goulenn ouzh ar veleien.

¹⁰ D'ar pevar warn-ugent eus an navet miz, er bloavezh daou eus Darius, e teuas lavar an Aotrou da Hagai, ar profed, dindan ar c'homzoù-mañ :

¹¹ Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek : Goulenn eta digant ar veleien un disentez en ur lavarout dezho : ¹² «Mar doug un den e pastell e wiskamant kig bet sakret, ha ma stok gant e bastell ouzh bara, soubenn, gwin, eoul pe ur boued bennak, daoust hag e teu an dra-se da vezañ sakr?» Ar veleien a respontas hag a lavaras : «Ne zeu ket !»

¹³ Hag Hagai a lavaras neuze : «Mar deu unan bennak da vezañ dic'hlan dre stekiñ ouzh ur c'horf marv ha ma stok ouzh unan eus an traoù-se, hag-eñ e teu an dra-se da vezañ dic'hlan?» Ar veleien a respontas en ur lavarout : «Ya, dic'hlan e teu da vezañ !»

¹⁴ Hagai neuze en em lakas da gomz hag a lavaras :

«Evel-se emañ kont gant ar bobl-mañ,
evel-se gant ar vroad-mañ dirazon, -diougan an Aotrou,
hag evel-se emañ kont gant holl obererezh o daouarn,
kement a ginnigont evel-se a zo dic'hlan !»

An Aotrou o vont bremañ da vennigañ.

¹⁵ «Ha bremañ, taolit evezh
adalek an deiz-mañ hag evit an dazont !
A-raok ma oa bet lakaet maen
ouzh maen e Templ an Aotrou, ¹⁶ petra 'oac'h?

Dont a raec'h d'ur bern evit kaout ugent muzuliad,
ha ne oa nemet dek !
Dont a raec'h d'ar veol evit tennañ hanter-kant muzuliad,
ha ne oa nemet ugent !

¹⁷ Skoet em eus ouzhoc'h dre ar skaotadur,
dre ar skoanadur, dre ar grizilh,
en holl obererezh ho taouarn,
ha n'oc'h ket distroet ouzhin ! -diougan an Aotrou !

¹⁸ En em soñjit,
eta adalek an deiz-mañ hag evit an dazont,
adalek an pevarvet deiz warn-ugent eus an navet miz,
adalek an deiz m'eo bet diazezet fontoù Templ an Aotrou.

En em soñjit :

¹⁹ Hag-eñ e chom c'hoazh er c'hrignol greun o c'hortoz bezañ hadet?

Hag-eñ ne zougo c'hoazh, netra ar winienn, ar fiezenn,
ar c'hreunadezenn, an olivezenn?
Ho pennigañ a ran adalek an deiz-mañ.»

Gwarez Doue prometet da Zorobabel.

²⁰ Lavar an Aotrou a zeuas un eil gwech da Hagai, d'ar pevar warn-ugent eus ar miz,
en ur gemenn :

²¹ «Komz ouzh Zorobabel, gouarnour Youda,
en ur lavarout dezhañ :
Mont a ran da reiñ stroñs
d'an neñv ha d'an douar.

²² Kas a rin d'an traoñ tronioù ar rouantelezhioù
hag e tistrujin nerzh rouantelezhioù ar broadoù;
eilpennañ a rin kirri ha blenierien;
mirc'hi ha marc'heien a vo diskaret an eil dindan kleze egile.

²³ Hag en deiz-se, -diougan Aotrou hollc'halloudek !
e kemerin Zorobabel, mab Salatiel, va servijer, -diougan an Aotrou !
Hag e rin anezhañ ur walenn-siellañ,
Rak te eo an hini am eus dibabet», -diougan Aotrou hollc'halloudek !

Diougan Zakaria.

Galvadenn da zistreiñ ouzh Doue.

1 ¹ D'ar eizhvet miz eus eil bloavezh Darius e teuas komz an Aotrou d'ar profed Zakaria, mab Barakia, mab Addo, er stumm-mañ : ² Gwall-gonnaret eo bet an Aotrou a-enep ar bobl-mañ. ³ Lavarout a ri dezho :

«Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Distroit davedon, hag e tistroin davedoc'h, -eme Aotrou hollc'halloudek.

⁴ Na vezit ket evel ho tadoù

o deus kriet dezho profeded an amzer wechall en ur lavarout :

« Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :

Distroit diouzh hoc'h hentoù fall ha diouzh ho trougoberoù. »

Int avat n'o deus ket selaouet ha n'o deus ket taolet pled,

-lavar an Aotrou !

⁵ Ho tadoù, pelec'h emaint?

Hag ar brofeded, daoust hag e vevont bepred?

⁶ Ha koulskoude, va c'homzoù ha va divizadurioù,

ar re am boa kemennet d'am servijerien ar brofeded,

daoust ha n'o deus ket tizhet ho tadoù ?

Ken ez int distroet en ur lavarout :

"Evel m'en devoa divizet Aotrou hollc'halloudek ober ouzhimp,

hervez hon hentoù hag hon oberoù,

evel-se en deus graet ouzhimp !"»

Gweledigezh kentañ : Ar Varc'hegerien.

⁷ D'ar pevare deiz warn-ugent eus an unnekvet miz, a zo miz Sabbat, en eil bloavezh Darius, e teuas komz an Aotrou d'ar profed Zakaria, mab Barakia, mab Addo, er stumm-man :

⁸ Ur weledigezh am boe e-pad an noz. Ha setu ma oa un den war gein ur marc'h rouz, a oa en e sav etre ar gwez-meurta gwriziennet en islonk an dour, hag a-drek dezhañ a oa kezeg rouz, glas, du ha gwenn. ⁹ Lavarout a ris : « Petra eo ar re-se, Aotrou? » An Ael a gomze ouzhin a respontas din : « Mont a ran da ziskouez dit petra int. » ¹⁰ Hag an den a oa etre ar gwez-meurta a lavaras : « Int-i eo ar re bet kaset gant an Aotrou evit mont-dont war an douar. » ¹¹ Neuze ar re-mañ en em lakas da gomz ouzh Ael an Aotrou en em zalc'he etre ar gwez-meurta, en ur lavarout : « Ergerzhet hon eus an douar, ha setu m'emañ an douar a-bezh er peoc'h hag annezet. »

¹² Neuze Ael an Aotrou a grogas da gomz hag a lavaras : "Aotrou hollc'halloudek, betek pegoulz 'n'ho po ket truez ouzh Jeruzalem hag ouz kerioù Youda, ma 'z oc'h konnaret outo abaoe dek vloaz ha tri-ugent? ¹³ Hag an Aotrou a respontas d'an Ael a gomze ouzhin, en ur lavarout dezhañ komzoù mat, komzoù a frealzidigezh :

¹⁴Ha neuze an Ael a gomze ouzhin a lavaras din : Embann kement-mañ : Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :

« Gwarizi am eus, gwarizi vras,
en abeg da Jeruzalem, en abeg da Sion,
¹⁵ha konnaret on, konnaret-taer, a-enep ar broadoù lorc'hus,
rak me ne oan fuloret nemet nebeut,
int avat a zo en em roet d'ober droug.

¹⁶En abeg da se e lavar an Aotrou kement-mañ :
Distreiñ a ran war-zu Jeruzalem da drueziñ outi;
adsavet e vo va Zi, -lavar Aotrou hollc'halloudek,
ha war Jeruzalem e vo stegnet en-dro ar gordenn-vuzulian.

¹⁷Kri dezho c'hoazh kement-mañ :
Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Va c'hêriou a vo adarre leun a vadoù;
an Aotrou a frealzo Sion en-dro;
ha dibab a raio c'hoazh Jeruzalem. »

Eil gweledigezh : Kernioù ha govelierien.

2 ¹ Sevel a ris neuze va daoulagad hag ur weledigezh am boe : setu ma oa pevar c'horn. ² Hag e lavaras d'an Ael a gomze ganin : « Petra eo ar re-man? » Respont a reas din : « Int-i eo ar c'hernioù o deus stlabezet Youda ha Jeruzalem. » ³ Ha goude-se an Aotrou am lakas da welout pevar govelier. ⁴ Hag e lavaras : « Petra 'zeu d'ober ar re-mañ? » Respont a reas din : « Ar re-mañ eo ar c'hernioù o deus stlabezet Youda, ken ne c'hell den ebet ken sevel e benn; met ar re-mañ a zo deuet evit o spontañ, evit diskar kernioù ar broadoù o deus savet o c'horn enep bro Youda evit he stlabezañ. »

Trede gweledigezh : Ar muzulier.

⁵ Sevel a ris neuze va daoulagad hag ur weledigezh am boe. Ha setu un den en devoa en e zorn ur gordenn-vuzuliañ ! ⁶ Hag e lavaras dezhañ : « Pelec'h ez? ». Respont a reas din : « Muzuliañ Jeruzalem, evit gwelout pegement eo e led ha pegement e hed. »

⁷ Ha setu ma oa aze en e sav an Ael a gomze ganin, tra ma teue er-maez un Ael all en arbenn dezhañ. ⁸ Lavarout a reas dezhañ :

« Red war-raok,
ha komz evel-henn ouzh an den yaouank-mañ :
Evel ur gêr digor e vo annezet Jeruzalem,
en abeg d'an niverus ma vo an dud hag al loened
o chom en he c'hreiz.

⁹ Ha me a vo eviti, -diougan an Aotrou,
ur ramparzh-tan en-dro dezhi,
hag e teuin da vezañ Gloar en he c'hreiz. »

Div c'halvadenn d'an harluidi.

¹⁰Ole ! Ole ! Tec'hit eus bro an hanternoz,
-diougan an Aotrou !

Peogwir em eus ho tasstrewet e pevar avel an neñv,
-diougan an Aotrou !

¹¹Ole ! Sion, en em denn, te hag a zo o chom e Merc'h Babel !

¹²Rak evel-henn e komz Aotrou hollec'halloudek
d' ar broadoù o deus ho tibourc'het :
An neb a stok ouzhoc'h, a stok ouzh mab va lagad !

¹³Setu ma savan va dorn enep dezho
ha dibourc'het e vezint gant o sklaved.
Hag e ouezot eo Aotrou hollec'halloudek en deus va c'haset !

¹⁴Youc'h a joa hag en em laouena, merc'h Sion,
rak setu ma teuan da chom ez kreiz, -diougan an Aotrou !

¹⁵En deiz-se, broadoù niverus
en em stago ouzh an Aotrou,
hag a zeuio da vezañ evitañ ur bobl,
ha chom a raint ez kreiz.
Ha gouzout a ri ez eo Aotrou hollec'halloudek
en deus va c'haset davedout.

¹⁶Hag an Aotrou en devo Youda da hêrezh,
evel e lodenn war an Douar Santel,
ha dibab a raio c'hoazh Jeruzalem.

¹⁷Tavit ! boudoù-kig dirak an Aotrou !
rak emañ o sevel en e Chomadur santel.

Pevare gweledigezh : Gwiskidigezh Josoua.

3 ¹Hag e tiskouezas din Josoua, ar beleg meur, en e sav dirak Ael an Aotrou, hag ar Satan en e sav a-zehoù dezhañ evit e damall. ²Hag e lavaras Ael an Aotrou d'ar Satan : « An Aotrou d'az tizarbenno, Satan ! Ya, ra vi dizarbennet gant an Aotrou, eñ hag a zibab Jeruzalem ! Hag eñ n'eo ket hemañ un etev saveteet eus an tan ? »

³Hogen Josoua a oa gwisket gant dilhad lous pa 'n em zalc'he dirak an Ael. ⁴Hemañ en em lakas da gomz en ur lavarout d'ar re en em zalc'he dirazañ : « Tennit kuit e zilhad lous diwarnañ ! » Hag e lavaras da Josoua : « Gwel ! laket em eus da bec'hed da vont kuit diwarnout ! » ⁵Ha lavarout a reas : « Lakit un talgen naet war e benn, ha gwisket warnañ dilhad gouel. » Hag e voe laket un talgen naet war e benn, ha gwisket dezhañ dilhad all, tra ma oa aze en e sav Ael an Aotrou.

⁶Ha neuze Ael an Aotrou a roas da Josoua ar c'hemenn-mañ :

⁷ Evel-henn e lavar Aotrou hollc'halloudek :
Ma kerzhez em hentoù ha ma virez va reolennoù,
eo te a c'houarno va Zi, eo te a zivallo va leurioù,
hag e roin dit dor-digor e-touez ar re en em zalc'h amañ.

⁸Selaou eta, beleg-meur Josoua,
te ha da geneiled a azez dirazout,
-rak tud a-zoare ez int- :
setu ma lakan da zont va servijer "Kellid" :

⁹Rak setu ar maen a lakaan dirak Josoua :
War ar maen-se nemetañ ez eus seizh lagad.
Setu ma 'z engravan ennañ, me va-unan,
e enskrivadur -diougan Aotrou hollc'halloudek,
hag e tilamin kuit pec'hed ar vro-mañ en un devezh.

¹⁰En deiz-se, -diougan Aotrou hollc'halloudek,
en em bedot an eil egile
dindan ar winienn ha dindan ar wezenn-fiez.

Pempvet gweledigezh : ar c'hantolor hag an olivez.

⁴ ¹Hag e tistroas davedon an Ael en devoa komzet ouzhin, ha va dihuniñ a reas evel un den a zihuner eus e gousk. ² Hag e lavaras din : « Petra welez? » Respont a ris : « Gwelout a ran aze un c'hantolor a zo aour en e-bezh, gant ur voulenn en e veg, seizh lamp a zo outañ ha pep unan eus ar seizh lamp en deus ur voulenn eoul en e veg. ³Ha div wezenn-olivez a zo ivez en e gichen, unan a-zehou eus ar voulenn hag eben a-gleiz. »

⁴ Hag e lavar is neuze d'an Ael a gomze ganin : « Petra eo an traoù-mañ, Aotrou? » ⁵An Ael a gomze ganin a respontas en ur lavarout : « N'ouzout ket petra eo an traoù-mañ ? », - »Nann, Aotrou ! », emezon. ⁶Respont a reas en ur lavarout din :

^{10b} « Evit ar seizh-se avat, ez int daoulagad an Aotrou
o vont-dont dre holl war an douar ».

¹¹ Ha neuze e c'houlennis digantañ : « Petra eo an div olivezenn, en tu dehoù d'ar c'hantolor hag en tu kleiz? » ¹² Hag o komz un eil gwech e c'houlennis c'hoazh digantañ : « Petra eo an daou skourr olivez a laka dre an div gorzenn aour, eoul alaouret da ziverañ? » ¹³ Ha respont a reas din en ur lavarout : « N' ouzout ket petra int? » Hag e lavar is : « Nann, Aotrou ! » ¹⁴Lavarout a reas neuze : « Int-i a zo an daou vab sakret gant an eoul fresk, en em zalc'h en o sav e-kichen Aotrou an douar a-bezh. »

Komzoù da Zorobabel.

^{6b} Setu komz an Aotrou da Zorobabel evit lavarout dezhañ :

« N'eo ket gant ar galloud na gant an nerzh,
met gant va spered hepken e trec'hi,
- eme Aotrou hollc'halloudek.

⁷ Piv out-te, Menez bras?

Dirak Zorobabel e teui da vezañ ur gompezenn !
Tennañ a raio dioutañ maen-korn al lein, en ur youc'hal :
Bennozh, bennozh Doue warni ! »

⁸ Hag e teuas din komz an Aotrou evit lavarout din :

⁹ « Daouarn Zorobabel o deus diazezet font an Ti-mañ,
hag e zaouarn e beurechuo,
evit ma ouezi eo Aotrou hollc'halloudek en deus e gaset davedoc'h.

¹⁰ Piv eta en deus disprizet an deiz ma oa bihan an traoù?

D'an dud da laouenaat bremañ en ur welout an neudenn-blom
e dorn Zorobabel ! »

C'hwec'hvet gweledigezh : Ar rolled o nijal.

⁵ ¹ Adarre e savis va daoulagad, hag ur weledigezh em boe : Setu ma oa ur rolled o nijal. ² Lavarout a reas din : « Petra 'welez? » Hag e lavaris : « Gwelout a ran ur rolled o nijal, 20 ilinad hed ha 10 ilinad led dezhañ. »

³ Ha lavarout a reas din : « Kement-se eo ar vallozh a 'n em astenn war c'horre ar vro a-bezh; rak pep laer amañ a zo chomet digastiz keid-all, ha pep touer faos a zo chomet digastiz keid-all ! »

⁴ He lakaat a rin da vout, -diougan Aotrou hollc'halloudek, hag antren a raio e ti al laer, hag e ti an hini a dou e gaou em anv; hag e chomo e kreiz e di hag e pulluc'ho anezhañ, koadaj ha mein.

Seizhvet gweledigezh : An vaouez en efa.

⁵ An Ael a gomze ganin a zeuas hag a lavaras din : « Sav eta da zaoulagad ha sell petra zo o tout war raok aze? » ⁶ Hag e respontis : « Petra zo? » Lavarout a reas : « An efa eo an hini zo o tont ! » Hag e lavaras goude-se : « O fec'hed a zo er vro a-bezh... »

⁷ Ha setu ar goulc'her plom a voe savet kuit : hag edo ur wreg en he c'hoazez e-krez an efa. ⁸ Hag e lavaras : « Honnezh eo ar fallagriezh ! » Hag he disteurel a reas e-barzh an efa en ur deurel an dolzenn-blom war c'henoù an efa.

⁹ Sevel a ris va daoulagad hag em boe ur weledigezh, div wreg o tont. Avel a oa en o divaskell, rak divaskell o devoa evel divaskell ur c'hwibon; hag e tilamjont an efa etre an douar hag an neñv. ¹⁰ Hag e lavaris d'an Ael a gomze ganin : « Pelec'h emañ ar re-mañ o kas an efa? » ¹¹ Respont a reas din : « Evit sevel dezhi un Templ e-bro Sennaar, ha pa vo prest, e lakaint anezhi eno war ur sichenn. »

Eizhvet gweledigezh : Ar c'hirri.

6 ¹ Sevel a ris adarre va daoulagad hag em boe ur weledigezh : Pevar c'harr o tifourkañ eus etre daou venez, hag ar menezioù-mañ a oa menezioù arem. ² Ouzh ar c'harr kentañ e oa kezeg rous, ouzh an eil karr kezeg du, ³ ouzh an trede karr kezeg gwenn, ouzh ar pevare karr kezeg brizh, kreñv-meurbet. ⁴ Hag e c'houlennis digant an Ael a gomze ganin : « Petra eo ar re-mañ, Aotrou? » ⁵ An Ael a respontas en ur lavarout din : « Ar re-mañ a zo ar pevar avel eus an neñv, a zo o vont war raok, goude bezañ aet d'en em ziskouez dirak Aotrou an douar a-bezh. ⁶ Ar c'harr en deus kezeg du a zo o vont etrezek bro an hanternoz, ar re wenn a ya war-zu bro ar c'huzh-heol, ar re vrizh war-zu bro ar c'hreisteiz ⁷ hag ar re rous war-zu bro ar Sav-heol. » Gant nerzhioù bras e teuent war-raok o kinnig mont dre an douar. Hag an Ael a lavaras dezho : « It war raok da gerzhout war an douar. » Ha int da vont dre an douar. ⁸ Hag eñ d'am gervel hag da gomz ouzhin en ur lavarout : « Gwel : ar re a ya war raok etrezek bro an hanternoz a sioulaio konnar spered an Aotrou e bro an Hanternoz. »

Ar c'hurunennoù.

⁹ Komz an Aotrou a voe kaset din evit lavarout din : ¹⁰ Kemer digant an harluidi, Holdai, Tobia, Iedaia, mont a ri da-unan hiziv hag antren e ti Josias, mab Sofonia, a zo o paouez dont eus Babel. ¹¹ Kemer a ri arc'hant hag aour, evit ober kurunennoù hag o lakaat war benn Josoua, mab Iosedek (ha war benn Zorobabel, mab Salatiel). ¹² Ha da hemañ e lavari :

Evel-henn e lavar Aotrou hollc'halloudek :
Setu un den a zo 'kellid' e anv,
hag eus al lec'h m'emañ e kellido,
sevel a raio Templ an Aotrou.

¹³ Eñ a zougo ar c'hloar-se,
azezañ a raio war an tron evit gouarn;
ur beleg a vo a zehoù dezhañ,
hag etrezo o daou e vo emglev ha peoc'h.

¹⁴ Hag ar c'hurunennoù a vo evit Holdai, Tobia, Iedaia, hag evit Josias, mab Sofonia, un eñvoradur e Templ an Aotrou.

¹⁵ Hag ar re a zo pell a zeuio hag a gemero perzh e savidigezh Templ an Aotrou. Hag e ouezot eo Aotrou hollc'halloudek en deus va c'haset davedoc'h. Ya, kement-se a c'hoarvezo mar selaouit e gwirionez mouezh an Aotrou, ho Toue.

Kudenn ar yun.

7 ¹ Neuze e bloavezh pevar ar Roue Darius, ar pevar eus an navet miz, miz Kasleu. ² Betel Sarasar, divinour bras ar roue, hag e dud, a gasas ur gannadiegzh evit mont da habaskaat dremm an Aotrou, ³ en ur lavarout da veleien Ti Aotrou hollc'halloudek ha d'ar brofeded : « Daoust hag e tlean gouelañ d'ar pempvet miz, en ur ober vijil, evel m'am eus graet e-pad keid-all a vloavezhioù? »

Distro war amzer dremenet ar vro.

⁴Ha komz Aotrou hollc'halloudek
a zeuas din evel-henn :

⁵« Komz ouzh ar bobl a-bezh hag ouzh beleien
ar vro evit lavarout dezho :

P' hoc'h eus yunet ha leñvet d'ar pempvet ha d'ar seizhvet miz,
ha kement-se abaoe dek vloaz ha tri-ugent,
hag-eñ eo evidon, evidon da vat, hoc'h eus yunet?

⁶Ha p'hoc'h eus debret hag evet,
hag-eñ n'eo ket c'hwi a zebre, ha c'hwi ar re a eve?

⁷Hag-eñ n'eo ket ar c'homzoù-se en deus kriet deoc'h an Aotrou
dre ar brofeded a-wechall, pa oa Jeruzalem annezet sioul,
evel ar c'hêrioù tro-zro, pa oa annezet an Negev
hag an izel-vro annezet? »

⁸Komz an Aotrou a zeuas da Zakaria dindan ar gerioù-mañ :

⁹ « Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek : Barnit hervez ar wirionez, ha grit
gant madelezh ha truez an eil ouzh egile. ¹⁰ Na dennit ket drouk-c'honid eus an
intañvez, an emzivad, an estrañjour, ar paour, n'ijinit ket an droug en ho kalonoù an
eil enep egile.

¹¹ Met ne felle ket dezho teurel pled; diskouezet o deus din ur skoaz disensus; ha
ponneraet o deus o divskouarn evit chom hep klevout. ¹² Graet o deus o c'halonoù evel
diamant evit chom hep klevout al Lezenn hag ar c'homzoù en devoa lavaret an Aotrou
dre e spered, dre c'henoù ar brofeded a-wechall. Ha fulor bras a voe neuze a-berzh
Aotrou hollc'halloudek.

¹³Hag evel-henn e voe : evel ma oa bet kriet dezho ha n'o devoa ket selaouet, evel-se
e krient ha ne selaouen ket, -eme Aotrou hollc'halloudek. ¹⁴ O gwentet em eus eta dre
an holl vroadoù n'anavezent ket, ha gwastet eo bet ar vro war o lerc'h, hep den o vont
nag o tont; hag eus un douar a zudi o deus graet un drasterezh. »

Rakweladenn a silvidigezh.

8 ¹ Komz an Aotrou a zeuas dindan ar gerioù-mañ :

² Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :

Gred am eus, gred bras, evit Sion,
ha bras ar fulor am eus evit he mad.

³ Evel-henn e komz an Aotrou :

En em dreiñ a ran en-dro ouzh Sion,
evit bezañ o chom e-kreiz Jeruzalem;
hag e vo galvet Jeruzalem : « Kêr a fealded »,
ha Menez Aotrou hollc'halloudek, « Menez santel ».

⁴Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Paotred kozh ha merc'hed kozh a vezo c'hoazh
en o c'hoazez war plasennoù Jeruzalem,
pep unan gant e vazh en e zorn
en abeg da niver bras e zeizioù.

⁵Ha plasennoù Kêr a vo leun a baotredigoù
hag a verc'hedigoù o c'hoari war ar plasennoù.

⁶Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Ma seblant an dra-se bezañ re-vurzhudus
evit ar restad eus ar bobl-mañ en deizioù-se,
daoust ha dirak va daoulagad ivez ez eo un dra dic'hallus,
-diougan Aotrou hollc'halloudek.

⁷Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Setu ma salvan va fobl eus bro ar Sav-heol
hag eus bro ar c'huzh-heol.

⁸O degas a rin en-dro da chom e kreiz Jeruzalem;
int a vo va fobl ha me a vo o Doue,
e gwirionez hag e pep reizhder.

⁹Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Ra gennerzho ho taouarn,
c'hwi hag a glev en deizioù-mañ
ar c'homzoù bet lavaret gant genoù ar brofeded
abaoe an deiz m'eo bet diazezet ar font da Di Aotrou hollc'halloudek,
evit adsavidigezh an Templ.

¹⁰Rak a-raok an deizioù-se
ne oa ket ur gopr evit an den,
ne oa ket ur gopr evit ar chatal.

Ne oa peoc'h ebet evit an hini a vont hag o tont
en abeg d'an enebour;
rak laosket em boa an holl dud an eil re enep ar re all.

¹¹Met bremañ n'on ken evel en deizioù kozh
e-keñver ar restad eus ar bobl-mañ, -eme Aotrou hollc'halloudek.

¹²Rak un had a beoc'h a zo :
ar gwini a roio o frouezh,
an douar a roio e drevad,
hag an neñv a roio e c'hlizh.

Lakaat a rin ar restad eus ar bobl-mañ
da berc'hennañ kement-se.

¹³ Hag evel ma oac'h ur vallozh e-touez ar broadoù,
ti Youda ha ti Israel,
evel-se e salvin ac'hanoc'h hag e veot ur bennozh.
N'ho pet ket aon ! D'ho taouarn da gennerzhañ !

¹⁴ Rak evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Evel m'am boa divizet ober droug deoc'h,
pa veze ho tadoù ouzh va hegañ,
-eme Aotrou hollc'halloudek,
ha ma n'em eus ket bet a geuz !

¹⁵ Evel-se e troan va menoz
hag e tivizan en deizioù-mañ ober vad
da Jeruzalem ha da di Youda :
N'ho pet ket aon !

¹⁶ Sed amañ petra a dleit ober :
lavarit ar wirionez an eil d'egile,
rentit ouzh ho torojoù barnedigezhioù a beoc'h.

¹⁷ Na itrikit ket en ho kalon an droug an eil enep egile;
ha na garit ket al leoù gaouiat.
Rak kement-se holl eo ar pezh a gasaan,
-diougan an Aotrou.

Respont d'ar goulenn diwar-benn ar yun.

¹⁸ Komz an Aotrou a zeuas din dindan ar gerioù-mañ :
¹⁹ Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Yun ar pevarvet miz, yun ar pempvet,
yun ar seizhvet ha yun an dekvvet
a zeuio da vezañ evit ti Youda
laouenidigezh, joa, gouelioù bras.
Karit avat ar wirionez hag ar peoc'h !

Rakweladenn a zistro hollvedel ouzh Doue.

²⁰ Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
Dont a raio c'hoazh pobladoù hag annezidi kêrioù bras.
²¹ Hag ez aio annezidi ur gêr da gaout re un all, en ur lavarout :
Deomp eta da bediñ dremm Aotrou hollc'halloudek;
me fell din mont, me ivez.
²² Evel-se pobloù niverus ha broadoù galloudus
a zeuio da glask Aotrou hollc'halloudek e Jeruzalem
ha da habaskaat dremm an Aotrou.
²³ Evel-henn e komz Aotrou hollc'halloudek :
En deizioù-se, e krogo dek den eus holl yezhoù ar broadoù

e pastell gwiskamant ur yuzev en ur lavarout :
« Ni fell dimp mont ganeoc'h,
rak klevet hon eus emañ Doue ganeoc'h. »

An douar nevez.

9 ¹Diougan.

Lavar an Aotrou e bro Hadrach ha Damas e vo lec'h e ziskuizh;
rak d'an Aotrou eo mammenn Aram evel holl veuriadoù Israel,
²hag ivez Emat e-harz outi,
ha Tir ha Sidon en hec'h ampartiz vras.

He deus Tir savet dezhi hec'h-unan ur voger greñv,
ha berniet arc'hant evel poultr,
hag aour fin evel fank ar straedoù.

⁴Setu ma 'z a an Aotrou da lakaat e zorn warni,
diskar a ray he ramparzh er mor,
hag hi hec'h-unan a vo lonket gant an tan.

⁵O welout se e vo saouzanet Askalon
ha Gaza kenkoulz all a greno forzh,
hag ivez Ekron dre ma 'z eo aet da get hec'h esper.

Ar roue ne vo ken anezhañ e Gaza,
ha ne vo ken anezerien en Askalon,
⁶hag ar bastard a vo o chom en Azot !

Diskar a rin lorc'hentez ar Filistiad,
⁷Tennañ a rin eus e c'henou ar gwad a zebre,
hag e saotradur eus etre e zent.

Eñ ivez a zeuio da vezañ ur restad evit hon Doue,
hag e vo evel ur c'hlan e Youda :
Ekron a vo evel ur Jebousiad.

⁸E vin o kampañ e-kichen va zi evel ur gward,
a-enep piv bennak a vo o tont hag o vont,
ha ne dremeno ken ar mac'homer warno,
rak gwelet em eus bremañ gant va daoulagad.

Ar Mesiaz.

⁹Trid a levenez vras, merc'h Sion !
Youc'h gant ar joa, merc'h Jeruzalem !
Setu ma teu davedout da roue,
reizh ha trec'her,
dilorc'h hag azezet war un azen,
war un azenig, hini bihan un azenez.

¹⁰ Dilemel a raio kuit kirri Efraim
ha kezeg Jeruzalem;
Torret e vo ar wareg-emgann.

Kemenn a raio ar peoc'h d'ar broadoù.
E rouantelezh a yelo eus ar Mor d'ar Mor
hag eus ar Stêr betek harzoù an douar.

Adsavidigezh Israel.

¹¹ Evidout avat, en abeg da wad da Emglev
e kasan kuit da brizonidi eus ar foz.

¹² Distroit d'ar gêr greñv, prizonidi an esperañs :
en lavarout a ran dit hiziv :
rentañ rin dit daou gemend-all.

¹³ Rak stegnet em eus Youda da vezañ va gwareg
hag aozet em eus warni Efraim evel ur bir.
Hejañ a rin er vann da vibien, o Sion
a-enep da vibien, bro-Yavan,
Ober a rin ac'hanout, o Sion, evel kleze un haroz.

¹⁴ An Aotrou neuze en em ziskouezo a-us dezho
hag e vir a nijo evel ul luc'hedenn,
An Aotrou Doue a sono ar c'horn
hag a yelo war raok e korventennoù ar Su.

¹⁵ Aotrou hollec'halloudek o gwarezo
mac'hañ a raint dindan o zreid ar vein-batalm,
evañ a raint ar gwad evel gwin,
leun e vint gantañ evel kop ar sparfoù,
evel kernioù an Aoter.

¹⁶ An Aotrou, o Doue, o salvo en deiz-se;
evel ar bagad-deñved ez int-i, e bobl;
ya, evel mein-talgenoù e lugernint war e zouar.

¹⁷ Pegen bras e eurvad, pegen splann e gaerder !
Ar gwinizh a roio nerzh d'ar baotred yaouank,
hag ar gwin nevez d'ar gwerc'hezed.

Ar fealded e-keñver an Aotrou.

10 ¹ Goulennit glav digant an Aotrou
e mare an nevez-amzer.

Rak an Aotrou eo an hini a ra al luc'hed;
Reiñ a raio ar barradoù-glav
ha geot da bep unan en e bark.

² An terafim avat a lavar gevier,
hag an divinourien o deus gweledigezhioù faos;
dibunañ a reont huñvreoù kleuz
ha goullo eo ar frealz a zegasont,

Setu perak emañ an dud evel ur bagad-deñved o kantren
kollet o hent dre n'o deus ken a vesaer.

³ A-enep ar bastored eo tanflammet va c'honnar,
hag ar bouc'hed a gastizin garv.

Dieubidigezh ha distro Israel.

Pa weladenno Aotrou hollc'halloudek e dropell tiegezh Youda,
E raio anezhañ evel e varc'h-enor en emgann.

⁴ Diouzh Youda e tenno ar maen-korn,
dioutañ ar piked,
dioutañ ar wareg-emgann,
dioutañ an holl bennrenerien, war un dro.

⁵ Hag e vint evel harozed
o vac'hañ fank ar straedoù er stourm.
Hag e stourmint, dre ma vo an Aotrou ganto
e-keit ma vo mezhekaet ar re pignet war o c'hezeg.

⁶ Kreñvaat a rin tiegezh Youda ha salviñ tiegezh Yozef,
o adsevel a rin, rak truez am bo outo,
hag e vint evel pa n'em bije ket distaolet anezho;
rak me eo an Aotrou, o Doue, hag o selaou a rin.

⁷ Tud Efraim a vo evel un den kadarn,
hag o c'halon a vo laouen evel diwar win;
o mibien a welo hag a laouenaio,
o c'halonoù a drido en Aotrou.

⁸ Mont a ran da c'hwitellat war o lerc'h evit o dastum
rak o daspren a ran,
hag e vint ken niverus ha ma oant.

⁹ O strewet em eus e-touez ar pobloù,
met er broioù pell o devo soñj ac'hanon,
goude desevel o mibien eno e teuint en-dro.

¹⁰ O lakaat a rin da zistreiñ eus Bro Ejipt,
hag eus Asour ec'h advodin anezho;
Ober a rin dezho addont e bro Galaad hag el Liban,
met ne vo ket lec'h a-walc'h gant se evito.

¹¹ Tremen a raint a-dreuz mor an Ejipt,
skeiñ a raio ouzh dourioù ar mor

hag e vo disec'het donderioù ar Stêr;
Diskaret e vo neuze lorc'hentez Asour
ha tennet diwarno bazh-roue Ejipt.

¹²O nerzh a vo en Aotrou
hag o gloar en e anv, -diougan an Aotrou !

Ar mesaer prizet 30 pezh-arc'hant.

11 ¹Digor da zorojoù, o Liban !
an tan da bulluc'ho da sedrez !

²Garm, o siprezenn, rak kouezhet eo ar sedrezenn,
rak drastet eo bet ar re veurdezus.
Garmit, dervennoù Basan,
ha diskaret eo ar goadeg didrec'hus.

³Selaouit yudadeg ar vesaerien,
rak drastet eo splannder o feurvanoù,
selaouit yudadeg al loenedigoù,
rak gwastet eo lorc'hentez ar Yordan.

⁴Evel-henn e komz an Aotrou, va Doue : « Laka da beuriñ an deñved a gigerezh, ⁵ ar re a vez lazhet gant o frenerien digastiz, pa vez lavaret gant o gwerzherien : "Ra vo benniget an Aotrou, setu me pinvidik !" Ar re na vezont ket espernet gant o mesaerien. ⁶Rak n'espennin ken annezherien ar vro, -diougan an Aotrou, ha setu ma 'z an da reiñ an dud pep unan etre daouarn e vesaer hag etre daouarn e roue; ar re-mañ a flastro ar vro hep ma tennin anezho a-dre o daouarn.

⁷ Lakaat a ris eta an deñved a gigerezh da beuriñ evit ar werzherien deñved. Ha pourchas a ris din div gammell : envel a ris unan 'Grad' hag eben e ris 'Liamm' anezhi; ha lakaat a ris an deñved da beuriñ, ⁸ hag en ur mizvezh e ris d'an tri mesaer mont da get.

Va ene a gollas pasianted ganto, hag int ivez o devoe heug ganin. ⁹ Hag e lavaris : « N'ho lakin ken da beuriñ ! An hini a fell dezhi mervel, ra varvo ! An hini a fell dezhi mont da get, ra yelo da get ! hag ar re a chom a lonko pep unan kig he c'hompagnunez ! » ¹⁰ Kemer a ris va c'hammell Grad, ha terriñ a ris anezhi, evit terriñ va emglev, an hini am boa skoulmet gant an holl bobloù; ¹¹ Ha torret e voe en deiz-se, hag ar werzherien-deñved a selle ouzhin, a anavezaz e oa kement-se ur gomz eus an Aotrou.

¹² Lavarout a ris dezho : « Ma kavit mat an dra-se, roit din va gopr; anez da se, na rit ket. » Pouezañ a rejont din va gopr : tregont shekel arc'hant. ¹³ Met an Aotrou a lavaraz din : « Taol se en teñzor, ar priz-se bras-meurbet o deus va frizet gantañ ! » Kemer a ris an tregont shekel arc'hant hag o zeurel a ris e Ti an Aotrou, en Teñzor.

¹⁴ Ha terriñ a ris va eil gammell Liamm evit terriñ ar vreurelezh etre Youda hag Israel.

¹⁵ An Aotrou a lavaras din : « Pourchas dit da-unan c'hoazh paramant ur pastor diboell.

¹⁶ Rak setu ma 'z an-me da lakaat da sevel ur mesaer er vro : an dañvad o vont da goll n'en devo ket preder gantañ; an hini a vank, ne glasko ket anezhañ; an hini gloazet, ne louzaouo ket anezhañ; an hini a zo en e sav, ne souteno ket anezhañ; met debriñ a raio kig ar re lart, ha diframmañ a raio diouto holl o c'harnioù.

¹⁷ Gwa ar pastor a netra a zilez e zeñved !

D'ar c'hleze da dizhañ e vrec'h hag e lagad dehoù !

Ra zisec'ho e vrec'h

ha ra zizerio e lagad dehoù ! »

Dieubidigezh ha nevezidigezh Jeruzalem.

12 ¹Diougan : Lavar an Aotrou war Israel.

Diougan a-berzh an Aotrou en deus stegnet an neñvoù, teuzet an douar ha stummet alan an den en e greiz. ² Setu ma 'z an d'ober eus Jeruzalem ur c'hop a vezevell evit an holl bobloù tro-zro.

³ Hag e c'hoarvezo en deiz-se ma rin gant Jeruzalem ur maen da zibradañ evit an holl bobloù; hag ar re a glasko he dibradañ, en em c'hloazo da vat, pa 'n em strollo enep dezhi holl vroadoù an douar.

⁴ En deiz-se, -diougan an Aotrou, e lakin ar saouzan da gouezhañ war an holl gezeg, hag ar follentez war o marc'heien. War an holl bobloù e lakin dallentez da gouezhañ warno, met war diegezh Youda e tigorin va daoulagad. ⁵ Ha pennrenerien Youda a lavaro en o c'halon : "An nerzh evit annezerien Jeruzalem a zo en Aotrou hollc'halloudek, o Doue".

⁶ En deiz-se e rin gant pennrenerien Youda un tommerez tanflammet e-kreiz ur bern keuneud, evel un etev-tan e-mesk malanoù-ed; lonkan a raint a-gleiz hag a-zehoù an holl bobloù tro-war-dro, tra ma vo bepred annezet Jeruzalem el lec'h m'emañ e Jeruzalem. ⁷ An Aotrou a salvo da gentañ teltennoù Youda, evit na savo ket lorc'hentez ti David hag hini annezerien Jeruzalem diwar goust Youda. ⁸ En deiz-se ec'h astenno an Aotrou e warez war annezerien Jeruzalem, hag an hini a oa o vont da gouezhañ, a vo en deiz-se evel David, ha ti David a vo evel Doue, evel Ael an Aotrou dirazo.

Ar leñvadeg vras war an hini treuz-toulet.

⁹ Hag e c'hoarvezo en deiz-se ma 'n em lakin da gas da get an holl vroadoù a savo enep Jeruzalem.

¹⁰ Skuilhañ a rin war di David ha war annezerien Jeruzalem ur spered a vadelezh hag a bedenn : hag e sellint ouzh an hini o devo treuz-toulet; hag e raint warnañ ur gouelvan evel ma reer evit un mab unel, ha leñvañ a raint warnañ evel ma leñver war ar bugel kentañ-ganet.

¹¹ En deiz-se e vo bras ar gouelvan a vo graet e Jeruzalem, evel gouelvan Adadremmon e kompezenn Mageddo.

¹² Hag ar vro a leñvo, pep klan en e bart :
 klan tiegezh David en e bart, hag ar merc'hed en o fart;
 klan tiegezh Natan en e bart, hag ar merc'hed en o fart;
¹³ klan tiegezh Levi en e bart, hag ar merc'hed en o fart;
 klan Semei en e bart, hag ar merc'hed en o fart;
¹⁴ hag ar peurrest eus ar c'hlanoù,
 pep unan en e bart, gant ar merc'hed en o fart.

Puridigezh Jeruzalem : Fin ar fals-profeded.

13 ¹ En deiz-se e vo ur vammenn digor da diegezh David hag annezerien Jeruzalem, da dennañ kuit ar pec'hed hag ar saotradur.

² Hag e c'hoarvezo en deiz-se, -diougan Aotrou hollc'halloudek, ma raskin eus ar vro anvioù an idoloù ha na vo ken meneg anezho. Ha kenkoulz all ar Brofeded hag ar spered a saotradur, o skarzhañ a rin kuit eus ar vro.

³ Ha ma 'n em laka unan bennak c'hoazh da brofediñ, e lavaro dezhañ e dad hag e vamm hag o deus ganet anezhañ : « Ne dleez ken chom bev, rak gevier eo ar pezh a lavarez dindan anv an Aotrou ! » Hag e dad hag e vamm hag o deus ganet anezhañ a skoio gantañ en e greiz e-pad ma vo o tiouganañ.

⁴ Hag e c'hoarvezo en deiz-se gant ar brofeded m'en devo, pep unan mezh gant e weledigezh, e-pad ma tiougano, ha na vo ken gwisket gantañ ar vantell kreñnek da zibuniñ gevier.

⁵ Met pep unan a lavaro : « N' on ket ur profed ! me, ul labourer-douar ez on-me, rak an douar a zo va lod a-dal va yaouankiz. » ⁶ Ha mar bez lavaret dezhañ : « Petra eo ar c'hleizennoù-se war da vruched? » E responto : « Ar re-se am eus bet e ti va c'herent. »

Ar mesaer skoet outañ hag tropell glanaet.

⁷ Kleze, dihun a -enep va fastor,
 hag a -enep an den a zo kar din, -diougan Aotrou hollc'halloudek !
 Skeiñ a rin gant ar mesaer ma vo stlabezet an deñved,
 hag e troin va dorn ouzh ar re vihan.

⁸ Hag e c'hoarvezo, -diougan an Aotrou,
 ma vo rasket eus ar vro, ma varvo
 an div drederenn eus an dud
 ha ma vo lezet an trede.

⁹ Hag an drederenn-se a lakin da vont en tan,
 hag o glanaat a rin evel ma spurjer an arc'hant,
 hag o aprouiñ a rin evel ma 'z aprouer an aour.

Int a bedo va anv, ha me a selaouo;
 hag e lavarin : « Va fobl ez eo ! »,
 hag int a responto : « An Aotrou, va Doue ! »

Emgann Deiz an Aotrou : Gloar ha santelezh Jeruzalem.

14 ¹ Setu ma teu Deiz an Aotrou ma vo lodennet ez kreiz da zibourc'hiou, Jeruzalem.

² Bodañ a rin an holl vroadoù ouzh Jeruzalem evit an emgann. Kemeret e vo ar Gêr ha graet ar skrapadeg en tiez, ha gwallet ar gwragez. Un hanter eus Kêr a yelo d'an harlu, met ar restad eus an dud ne vo ket dilamet eus Kêr.

³ Neuze eo an Aotrou a yelo war-raok evit stourm ouzh ar broadoù-se evel en deiz ma stourm, en deiz an emgann. ⁴ Hag e pozo e dreid, en deiz-se, war Venez an Olivez, a zo rag-enep da Jeruzalem, ouzh ar Reter. Ha Menez an Olivez a faouto dre an hanter eus ar Sav-heol d'ar C'huzh-heol, en un draonienn vras; hag un hanter eus ar Menez a dec'ho etrezek an hanter-noz hag an hanter all etrezek ar c'hreisteiz. ⁵ Hag e vo stouvet traonienn va menezioù adalek Goa betek Iasol; stouvet e vo evel ma voe gant ar c'hren-douar, en deizioù Ozias, roue Youda. Hag e teuo an Aotrou, va Doue, hag e holl Aeled santel gantañ. ⁶ Hag e c'hoarvezo en Deiz-se na vo ken na yenien na frim.

⁷ E vo un deiz hep e bar, -anavezet eo gant an Aotrou !, ne vo ennañ na deiz na noz; ha diouzh an abardaez e vo sklerijenn. ⁸ Hag e c'hoarvezo en Deiz-se, ma strinko dourioù bev eus Jeruzalem, an hanter war-zu mor ar sav-heol, hag an hanter-all war-zu mor ar c'huzh-heol; hag e vo dour en hañv evel er goañv. ⁹ An Aotrou a zeuio da vezañ roue war an douar a-bezh; en deiz-se e vo an Aotrou an hini nemetañ, hag e anv a vo an hini nemetañ.

¹⁰ Ar vro a-bezh a droio da vezañ ur gompezenn, eus Gabaa betek Remon, e kreisteiz Jeruzalem. Houmañ avat a vo uhelaet hag annezet en he lec'h, a-dal Dor Benjamin betek tachenn an Nor gozh, betek dor ar C'hornioù, hag a-dal tour Hananeel betek gwaskelloù ar roue. ¹¹ An dud a chomo enni ha ne vo ken skoet anaoue outi, met annezet e vo Jeruzalem er surentez.

¹² Hag houmañ eo ar walenn a skoio an Aotrou gant an holl bobloù o devo brezelet a-enep Jeruzalem; lakaat a ray o c'hig da vreinan, ha goude ma vint en o sav war o zreid; o daoulagad a vreino en o zoulloù; o zeod a vreino en o genoù.

¹⁵ Hag heñvel e vo ar walenn skoet gant ar c'hezeg, ar muled, ar c'hañvaled, an ezen hag an holl loened a vo e kampoù ar re-man, ur walenn heñvel ouzh ar walenn-se !

¹³ Hag e c'hoarvezo en deiz-se ma vo en o mesk ur spouron bras a-berzh an Aotrou : pep unan a grogo e dorn egile, hag e savo pep unan e zorn enep egile. ¹⁴ Youda ivez a stourmo e Jeruzalem, hag e vo dastumet pinvidigezhioù an holl vroadoù diwar-dro, aour, arc'hant, dilhad, bern war vern.

¹⁶ Hag e c'hoarvezo gant restadoù ar broioù a vo aet enep Jeruzalem, ma savint a vloaz da vloaz evit stouiñ dirak Aotrou hollc'halloudek ha lidañ Gouel an Teltennoù.

¹⁷ Hag e c'hoarvezo, mar ne sav ket da Jeruzalem unan eus kerentiadoù an douar evit stouiñ dirak ar Roue, Aotrou hollc'halloudek, ne vo ket glav evitañ. ¹⁸ Ha mar ne sav ket kerentiad an Ejipt ha mar ne zeu ket, e kouezho warni ar walenn a skoio an Aotrou gant ar broadoù na savint ket evit lidañ Gouel an Teltennoù. ¹⁹ Henezh a vo ar c'hastiz a gouezho war an Ejipt ha war an holl vroadoù na savint ket evit lidañ gouel an Teltennoù.

²⁰ En deiz-se war gleierigoù ar c'hezeg e vo skrivet : « Tra santel d'an Aotrou »; hag e ti an Aotrou e vo ar c'haoterioù ken sakr hag ar piñsinoù-dour dirak an Aoter.

²¹ Pep kaoter e Jeruzalem hag e Youda a vo sakret d'an Aotrou hollc'halloudek; ha kement hini a zeuio evit un aberzh a gemero diouto evit ar poazhadur. Ha ne vo ken a varc'hadour e ti Aotrou hollc'halloudek, en Deiz-se !

Diougan Malac'hia.

¹ Diougan. Komz an Aotrou da Israel dre vinistrerezh Malac'hia.

1 Karantez Doue evit Israel.

² Ho karet em eus, -eme an Aotrou,
Ha c'hwi a lavar : « E petra hoc'h eus hor c'haret? »
Esaou hag-eñ ne oa ket breur Yakob? -diougan an Aotrou.
Ac'hanta, Yakob am eus karet, ³ hag Esaou am eus kasaet :
Eus e venezioù em eus graet ur vantredigezh,
Ha roet e zomani da aourgon ar gouelec'h.

⁴ Ha mar lavar Edom : « Flastret omp bet,
Met adsevel a raimp ar rivinoù ! »
E komz evel-henn Aotrou hollc'halloudek :
« Adsevel a raint-i ha me a ziskaro,
Hag anvet e vint : "Douar a zrougiezh",
"Pobl a vez an Aotrou bepred konnaret outi".

⁵ Hag ho taoulagad a welo, hag e lavarot :
"Bras eo an Aotrou en tu-hont da harzoù Israel !" »

A-enep ar veleien.

⁶ Ar mab a enor e dad hag ar servijer a zouj e vestr,
Met mar d-on tad, pelec'h emañ va enor?
Ha mar d-on mestr, pelec'h emañ an doujañs dleet din?
-Aotrou hollc'halloudek eo an hini a gomz ouzhoc'h,
Beleien a zispriz va anv !

Hag e lavarit : "E petra hon eus eta disprizet hoc'h anv?"
- ⁷ Kinnig a rit war va aoter bara saotret.
Hag e lavarit : "E petra hon eus ho saotret?
E petra?" -Pa lavarit : "Disprizus eo taol an Aotrou !"

⁸ Ha pa ginnigit d'an aberzh ul loen dall,
Hag-eñ n'eo ket un dra fall?
Ha pa ginnigit ul loen kamm pe klañv,
Hag-eñ n'eo ket un dra fall?

Kae eta da ginnig anezhañ d'az kouarnour,
Da welout ha plijet e vo ganit ?
Grad vat en devo ouzhit?
-eme Aotrou hollc'halloudek.

⁹ Ha bremañ, habaskait dremm Doue
Evit m'en devo truez ouzhoc'h !

Dre ho torn-c'hwi eo c'hoarvezet kement-se,
Hag-eñ eo drezoc'h e vo dousaet e zremm?
-eme an Aotrou hollc'halloudek.

¹⁰ Piv ac'hanoc'h a serro an dorojoù
Na vo ket laket an tan em aoter evit mann?
N' em eus ganeoc'h plijadur ebet, -eme Aotrou hollc'halloudek,
Ha profadenn ebet ne blij din eus ho taouarn.

¹¹ Hogen eus ar Sav-heol betek ar c'huzh-heol
Eo bras va anv e-touez ar broadoù,
Hag e pep lec'h e vez kinniget d'am Anv
Un ezañs o tivogediñ hag ur brofadenn c'hlan,
Rak bras eo va anv e-touez ar broadoù,
-eme Aotrou hollc'halloudek.

¹² C'hwi avat, disakrañ a rit anezhañ
Pa lavarit : « Saotrerezh eo taol an Aotrou
Ha disprizus eo e vevañs ! »

¹³ Hag e lavarit : « Pebezh labour ! »
Hag e tisprizit ac'hanon, -eme Aotrou hollc'halloudek.

Pa zegasit ul loen laeret,
Pe an hini 'zo kamm, pe an hini 'zo klañv,
Pa zegasit ur seurt profadenn !
Daoust hag e c'hellan he degemer mat eus ho torn?
-eme an Aotrou.

¹⁴ Ra vo milliget an toueller en deus en e dropell ur par, hag a ouestl,
Hag a aberzh ul loen mac'hagnet d'an Aotrou !
Rak ur Roue bras ez on-me, -eme Aotrou hollc'halloudek,
Ha spouronus eo va Anv e-touez ar broadoù.

2 Ar gelennadurezh dilezet gant ar veleien.

¹ Ha bremañ deoc'h, beleien, ar gourc'hemenn-mañ :

² Mar ne selaouit ket, mar ne lakit ket ho kalon
Da rentañ gloar d' am Anv, -eme Aotrou hollc'halloudek,
E laoskin ar vallozh da vont warnoc'h
Hag e vallozhin ho pennozh;
Ya, a-benn bremañ em eus e vallozhet
O vezañ na rit netra a galon vat.

³ Setu ma 'z an-me da droc'hañ deoc'h ho prec'h.
Da skeiñ failhañs ouzh ho fas,
-failhañs ho kouelioù,
Ha d'ho skubañ kuit gantañ.

⁴Gouzout a reot neuze em eus roet deoc'h ar gourc'hemenn-se,
Evit ma chomo va emglev gant Levi, -eme Aotrou hollc'halloudek.

⁵Va emglev gantañ, buhez ha peoc'h e oa,
Hag o roet em eus dezhañ;
Doujañs, ya, va doujet en deus,
Ha spont en deveze rak va Anv.

⁶Ar gelennadurezh a wirionez a veze en e c'henoù
Ha ne veze ket kavet a fallagriezh war e vuzelloù,
E peoc'h hag en onestiz e kerzhe ganin
Ha kalz a dud en deus distroet eus an droug.

⁷Rak da vuzelloù ar beleg eo mirout ar ouiziegezh
Hag ar gelennadurezh a glasker eus e c'henoù;
Rak Ael Aotrou hollc'halloudek ez eo eñ.

⁸C'hwi avat hoc'h eus diroudet diwar an hent mat,
Laket hoc'h eus tud e-leizh da strebotiñ ouzh al lezenn;
Torret hoc'h eus emglev Levi, -eme Aotrou hollc'halloudek.

⁹Ha gant se me ivez ho laka disprizus
Ha vil evit ar bobl a-bezh, peogwir ne virit ket va hentoù,
Hag e sellit ouzh doare an dud pa lakit al Lezenn da dalvezout.

Dimezi gant paganed ha torr-dimezi.

¹⁰Hag-eñ n'hon eus ket an hevelep tad, ni holl?
Hag-eñ n'eo ket an hevelep Doue en deus hor c'hrouet?
Perak en em dreitourañ an eil egile,
En ur zisakrañ emglev hon Tadoù?

¹¹Treitouret en deus Youda,
un euzhadenn A zo bet graet en Israel hag e Jeruzalem;
Rak Youda en deus disakret santual an Aotrou,
Ar pezh a zo karet gantañ,
En ur gemer en dimezi merc'h un doue estren.

¹²Ra zilamo an Aotrou, d'an den a ra se,
Holl hêrezh, eus tinelloù Yakob,
Pep test ha responder
Ha pep kinniger a brof da Aotrou hollc'halloudek.

¹³Ha sed amañ un eil tra a rit :
Goleiñ a zaeroù aoter an Aotrou,
Gant gouelvanoù hag huanadoù,
O vezañ m'en em dro ken da welout ar brofadenn
Ha ne zegemer ken a ginnig diwar ho taouarn.

¹⁴Hag e lavarit : « Perak an dra-se? »

- O vezañ ma 'z eo an Aotrou test etrezout ha gwreg da yaouankiz :
An hini ac'h eus treitouret te, eviti da vezañ bet da gompagnunez
Ha gwreg da emglev.

¹⁵Hag-eñ n'en deus ket graet unan hepken
O kaout kig ha c'hwezh a vuhez?
Hag an hini unan-se, petra glask?
Un diskennadur, bugale roet gant Doue.
Doujit eta ar vuhez 'zo ennoc'h,
Ha na dreitourit ket gwreg ho yaouankiz.

¹⁶Rak kasaat a rin an argas-e-wreg,
-Eme an Aotrou, Doue Israel,
Ha goleiñ an drouk-nerzh gant e vantell,
-eme Aotrou hollc'halloudek.

Doujit eta ho puhez ha na vezit ket treitour.

A-enep an dud difeiz.

¹⁷Skuizhet hoc'h eus an Aotrou gant ho komzoù,

Hag e lavarit : « E petra hon eus e skuizhet? »

- Ez eo pa lavarit :

« An neb a ra an droug a vez sellet mat gant an Aotrou,
Enno emañ o kaout e blijadur ! »

Pe c'hoazh pa lavarit : « Pelec'h emañ Doue ar justis? »

3 Deiz an Aotrou.

¹Setu ma kasan va c'hannad, evit kempenn an hent dirazon
Hag a-daol-trumm ec'h antreo en e Dempl an Aotrou a glaskit
Ha kannad an Emglev a c'hoantait,
Setu eñ o tont, -eme Aotrou hollc'halloudek.

²Ha piv a c'hello gouzañv deiz e zonedigezh,
Ha derc'hel en e sav pa 'n em ziskouezo?
Rak eñ a zo evel tan an teuzer
Hag evel kali ar gwennerien.

³Ha derc'hel kador a raio evit teuziñ ha glanaat
Ha glanaat a raio mibien Levi
Ha puraat a ray anezho evel aour hag arc'hant
Hag e vint evit an Aotrou kinnigerien profoù evel ma 'z eo dleet.

⁴Hag e plijo d'an Aotrou
profadenn Youda ha Jeruzalem
Evel en deizioù a wechall,
hag evel er bloavezhioù diagent.

⁵Tostaat a rin ouzhoc'h evit ar varn,
Hag e vin un test dillo enep ar sorserien,
Enep an avoultrerien, enep ar falstouerien,
Enep ar re a denn droukc'honid,
Eus ar gopr-devezhier, eus an intañvez, eus an emzivad,
Enep ar re a dorr gwirioù an estrañjour
Hep aon dirazon,
-eme Aotrou hollc'halloudek.

Paeñ an deogoù evit an Templ.

⁶Ya, me an Aotrou, n'em eus ket kemmet,
Ha c'hwi, mibien Yakob, n'eo ket echu ganeoc'h !
⁷Adal deizioù ho tadoù emaoe'h o tiroudañ
Diwar va divizadurioù, pa ne virit ket anezho.

Distroit ouzhin ha me a zistroio deoc'h,
-eme Aotrou hollc'halloudek.

Hag e lavarit : « Penaos e tistroimp? »
- ⁸Daoust hag e tle an den flodañ Doue?
C'hwi koulskoude am flod !

Ha goude-se e lavarit :
« E petra hon eus ho flodet? »
- En deog hag en truaj.

⁹Mallozh deoc'h, mallozh !
Rak me eo an hini a flodit, c'hwi, ar vroad a-bezh !

¹⁰Degasit an holl deog en e bezh d'an Teñzor
evit ma vo bevañs a-walc'h em zi.

Neuze va lakit gant se d'an aprou,
-eme Aotrou hollc'halloudek,
Daoust ha ne zigorin ket evidoc'h prenestroù an neñv,
Evit skuilh warnoc'h ar bennozh gant largentez dreist-muzul.

¹¹Ya, gourdrouz a rin evidoc'h ar c'hwil debrer
Evit na zistrujo ket frouezh ho touar
Ha na c'hwito ket deoc'h ar gwini war ar maezioù,
-eme Aotrou hollc'halloudek.

¹²An holl vroadoù neuze ho tisklerio eürus,
Pa veot ur vro en em blijer enni,
-eme Aotrou hollc'halloudek.

Trec'h an dud reizh en Deiz an Aotrou.

¹³ Komzoù garv e lavarit a-enep din,
-eme an Aotrou, hag e lavarit :

« Petra 'ta hon eus lavaret kenetrezomp a-enep deoc'h? »

¹⁴ Lavaret hoc'h eus : « Ne dalv ket ar boan servijout Doue,
petore gounid hon eus bet o virout e c'hourc'hemennoù
hag o kerzhout gant pennoù teñval dirak Aotrou hollc'halloudek?

¹⁵ Bremañ avat e tiskleriomp ez eo eürus an dud rok;
ya, ober berzh a reont, int hag a ra an droug;
ya, temptañ a reont Doue, hag en em dennañ a reont.

¹⁶ Evel-se o deus komzet an eil gant egile ar re a zouj an Aotrou;
neuze en deus an Aotrou taolet pled;
Klevet en deus; hag ul levr-eñvoriñ a zo bet skrivet dirazañ
evit ar re a zouj an Aotrou hag o deus soñj eus e Anv.

¹⁷ Int a vo evidon, eme Aotrou hollc'halloudek,
va feadra din-me, en deiz ma kasin an traoù war raok;
truez am bo evel m'en devez un den truez
ouzh ar mab a servij anezhañ.

¹⁸ Neuze e welot en-dro an diforc'h etre un den just hag un den drouk,
etre an hini a servij Doue hag an hini na ra ket.

¹⁹ Rak setu ma teu an Deiz devus evel ur forn,
ma vo an holl dud rok, an holl drougobourien, evel plouz;
an Deiz o tont o fulloc'ho, -eme Aotrou hollc'halloudek;
ha ne lezo dezho na gwrienn na skourr.

²⁰ Met evidoc'h hag a zouj va anv,
e paro an heol a reizhder gant ar pareañs en e vannoù;
ha mont a reot er-maez en ur fringal
evel leueoù miret da lardañ.

²¹ Ha mac'hañ a reot ar re fallakr, evel ludu dindan sol ho treid,
en deiz ma sevenin an traoù, -eme Aotrou hollc'halloudek.

²² Ho pet soñj eus lezenn Moizez, va servijer,
am eus gourc'hemennet dezhañ, war an Horeb,
evit Israel a-bezh, dekredoù ha reolennoù.

²³ Setu ma 'z an da gas deoc'h Elia ar profed,
a-raok ma teuo Deiz an Aotrou, an hini bras ha spouronus.

²⁴ Hemañ a zistroio kalon an tadoù war-zu o bugale,
ha kalon ar vugale war-zu o zadoù,
gant aon na zeufen da skeiñ ouzh ar vro ur setañs a gondaonidigezh !

Taolenn

Kinnigadur gant an aotrou Denez Moutel, eskob.....	2
Levr Izaia.....	3
Lodenn kentañ.....	3
1. Levrig gentañ : Diouganou war Youda hag Efraim.....	3
2. Levrig an Emmanuel.....	13
3 Diouganou a-enep ar pobloù estren.....	26
4. Apokalips.....	45
5. Diouganou war Samaria ha Jeruzalem.....	52
Eil lodenn.....	75
Trede lodenn.....	110
Ar re all Brofeded vras.....	133
Levr Yeremia.....	133
Keinvanou.....	241
Levr Barouk.....	255
Lizher Yeremia.....	263
Diougan Ezekiel.....	266
Diougan Daniel.....	339
An Daouzek Brofed diwezhañ.....	369
Diougan Ozea.....	370
Diougan Yoel.....	391
Diougan Amos.....	399
Diougan Abdias.....	414
Diougan Yonas.....	417
Diougan Mic'ha.....	420
Diougan Nahoum.....	432
Diougan Habakouk.....	437
Diougan Sofonia.....	443
Diougan Hagai.....	450
Diougan Zakaria.....	454
Diougan Malac'hia.....	471